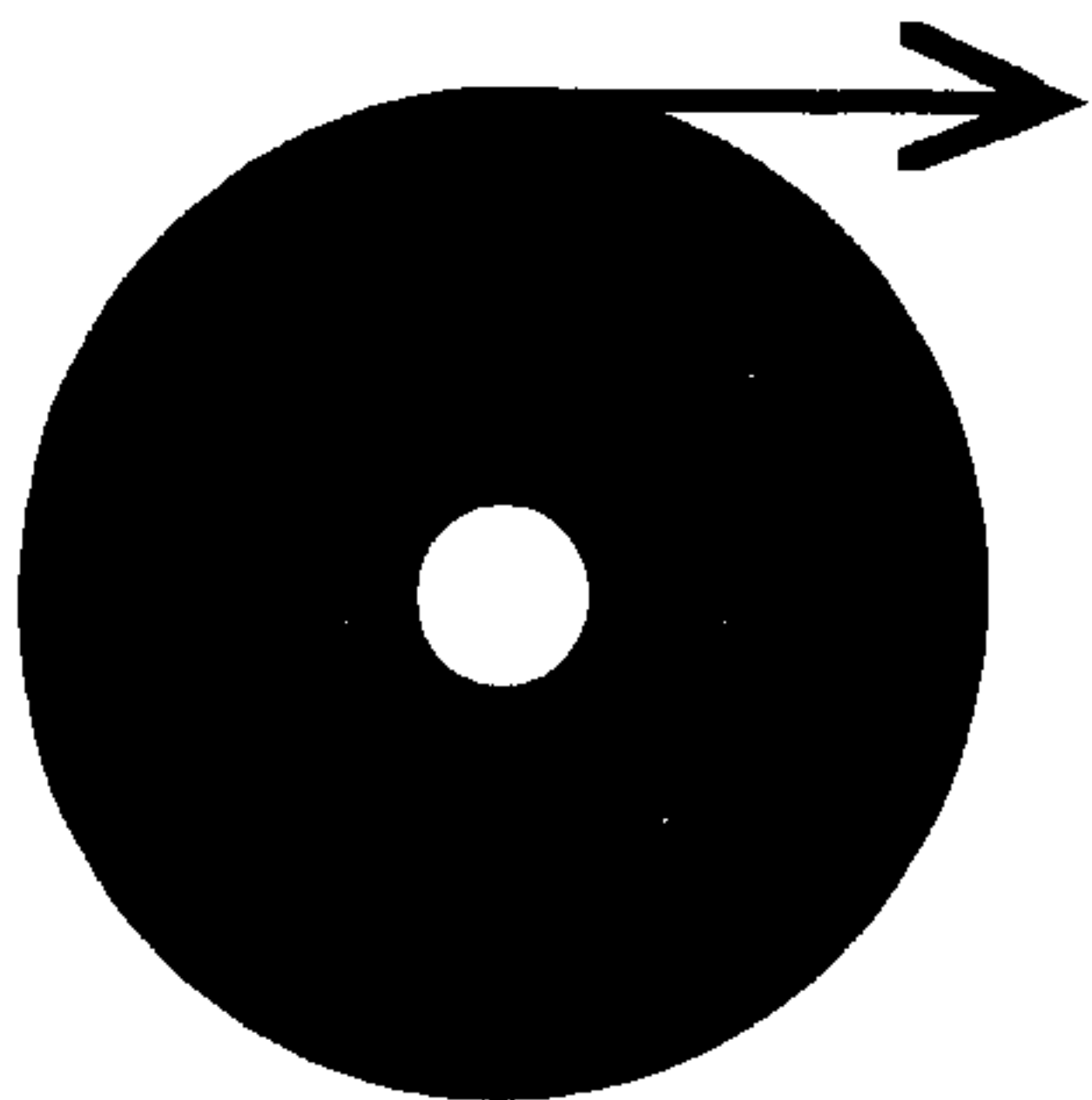

RI

Na

Telephone: +47

LØGTINGS TIDINDI

1934

207

LØGTINGSSKRIVSTOVAN

Løgtingstíðindi.

Tann vanliga tingsetan 1934.

TÓRSHAVN

AS. FÆRO AMTSTIDENDE- & BOKTRYKKERI

1935.

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million (1990-1999) and the number of people in the public sector has increased by 2.5 million (1990-1999). The public sector has become a major employer in the UK, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy. The public sector has also become a major provider of social services, and its growth has been a major factor in the overall growth of the economy.

INNIFALD:

	bls.
Løgtingslimirnir o. a.	1
Fastar nevndir	2
Aðrar nevndir	2
 I. Løgtingslógin o. m.	
1. Broytan av lögtingslóginu	5
2. Broytan av lögtingslóginu (Vetrarting)	5
3. Løn tingmanna	8
4. Skipan tingsins	8
5. Løgtingsdelegatiónins ferðaútreiðslur	11
 II. Skúlamál.	
6. Skipan læraraskúlans	11
7. Uppskot til avgerðar frá skúlanevndini	17
8. Studentaskúla	18
9. Studningur til eftirlønargrunn lærara	18
10. Skúlastova í Funningsbotni	19
11. Skúlabygningur í Fuglafirði	19
12. Tilbygging til Eiðis skúla	21
13. Skúla- og kirkjusýn	23
 III. Kirkjumál.	
14. Vágs kirkja	24
15. Kirkja í Árnafirði	27
16. Eiðis kirkja	28
17. Kirkjugarður í Klakksvík	29
18. Kirkja í Tjørnuvík	30
19. Nýggj kirkja í Miðvági	32
20. Endurnýggjan av studningi til kirkju í Skúvoy	33
21. Studningur til tann nýggja kirkjugarðin í Gøtu	35
22. Hvalbiar kirkja	36
23. Kirkja í Høvi	39
 IV. Telefonmál.	
24. Telefonsakir	41
Telefonsambandið á Vágoy	41
Eftirløn við telefonverkið	41
Telefonsamband við Nesvík	41
Lykt „norður við Streym“	41
Telefon í Koltur	41
Umsókn sum fastur arbeiðari við telefonverkið	41
 V. Sjúkrahús, lækna- o. a.	
25. Nýtt sjúkrahús á Tvøroyri	49
26. Driftin av teim føroysku sjúkrahúsum	50
27. Lækni í Fuglafirði	51
28. Bróstsjúkrahúsið í Høydølum	55
29. Apotekaravesinið í Føroyum	59

30.	Studnagur til sjúkrahúsini	bls. 61
31.	Studningur til felagið „Reyða kross“	61
32.	Reservajardamóður fyri Føroyar	65
33.	Læknahjálp við bróstsjúkrahúsin	66
VI. Fiskivinna, grind o. t.		
34.	Broytan av sjóvinnulógini	68
35.	Guanofabrikkir	69
36.	Arbeidstíðin á fiskiskipum	70
37.	Útflutningar av sild	72
38.	Kostarhald á fiskiskipum	72
39.	Jarðhvalsretturin	73
40.	Friðan av várgrunninum fyri hvalflskarí	76
41.	Studning til fiskavirkan og fiskasalu	77
42.	Innsiglingarljós í Føroyingahavnini í Grønlandi	78
43.	Geymsluhús í Føroyingahavnini í Grønlandi	79
44.	Broytan av fiskarlógini (trawl)	80
45.	Endurnýggjan av lóg um fiskivinnu undir Grønlandi	81
46.	Rannsóknarferð til Fysturgrønlands	83
47.	Sildavrakarir	85
48.	Býti av vörum til útlandið	87
49.	Leynar sum hvalvág	88
50.	Englaferður sum hvalvág (Broytingar í grindreglamentinum)	90
51.	Endurnýggjan av fiskiflotanum	93
52.	Fiskiroynd við Vesturgrønland	98
53.	Studning til bátafiskarí frá Føroyingahavnini í Grønlandi	100
54.	Radiopeiling til tey føroysku fiskiskipini í Grønlandi	101
55.	Studning til hagreiðing av sild	101
	Studning til sildaveiði	101
56.	Forboð móti at brúka spreinglevni til seiðafong	102
57.	Endurgjald fyri grindaskaða	103
58.	Reglugerð um øðuveiðu	104
59.	Hvalastøðin við Áir	105
60.	Fiskamarknaðurin	106
61.	Ferðaútreiðslur til Grønland	107
62.	Grindaskaði	108
63.	Fiskavrakarir í Nólsoy	109
64.	Bedding í Grønlandi	110
65.	Lendibrúgv í Føroyingahavnini í Grønlandi	113
66.	Sjúkrahús í Føroyingahavnini í Grønlandi	114
67.	Uppskot til avgerðar frá fiskivinnuneyvndini	116
68.	Uppskot viðv. bátafiskarí í Grønlandi	116
VII. Landbúnaðurin o. t.		
69.	Landbúnaðarlógirnar	117
70.	Prestajørðin	119
71.	Vetrafríðing	120
72.	Lundafríðing	121
73.	Vatnalóg fyri Føroyar	122
74.	Tarvalóg	123
75.	Eplakontroll	124
76.	Seyðabruksráðgevni	125
77.	Studning til setepladykan	126
	Studning til uppdyrkan o. t.	126

	hls.
Studning til seyðahús	126
Studning til granakan av kálktrotið í Føroyum	126
78. Innflutningar av djórum	127
Loyvi til innflytan av íslenskum rossum	127
79. Rossalóg	128
80. Broytan av jagtlógini	129
81. Bót fyri ein hest	131
82. Jørð til uppdyrkan	132
83. Landbúnaðarskúli	134
84. Frágreiðing frá djóralæknunum	139
85. Matrikulekattur	170
86. Miðstøða fyri salg av føroyskum eplum	172
87. Útskipting í Sunnblar sókn	174
88. Hæðkan av prísnum á smøri og osti	175
89. Friðan av harum í Streymoy	177
90. Studning til vognhjól	178
Studning til plóg	178
Studning til sláttumaskinu	178
Studning til keyp av vogni og selatoy	178
91. Ríkisstudningur til roynd við træplanting	179
92. Vetrarfríðing av bænum í Miðvági	180
93. Útskiptingarlógin	181
94. Studning til uppdyrkan	186
95. Eykastudning til uppdyrkan	187
96. Driftslán til smærri jarðabrúk	189
VIII. Vegir, brýr og lendingar.	
97. Frásøgn sýslana um vegir, brýr og lendingar	190
98. Amtskommunalir vegir	193
99. Studningur til brýr og lendingar	196
100. Gjald fyri nýtslu av Joen Carl Danielsens brúgv á Strondum	213
101. Útskiptingarvegir	214
102. Studningur til rennistrong til „Stakkin“, Tjørnavík	217
103. Lendingin í Leirvík	218
104. Studningur til Kunoyar sókn	219
105. Studning til „Hyllin“ í Mykinesi	220
LX. Havnir o. a.	
106. Viðlíkahald av havnum	220
107. Reglugerð fyri Sørvág havn	223
108. Ábyrgdin fyri havnalínum	224
109. Samtykt til leigu viðvíkjandi Vág havn	226
110. Havn í Norðagøtu	227
111. Markið fyri Trongisvág havn	228
112. Eftirstøðir við Vág havn o. m	229
113. Havnamarkið í Sørvági	230
114. Havnareglugerð fyri Kongshavn	231
X. Ymisk lóg mál.	
115. Reglur viðvíkjandi ølsalgi	232
116. Bann móti at selja tubbak til børn	233
117. Solan av denatureraðum spritti	234
118. Alkohollæra	235
119. Skattalógin	236

	bls.
120. Lóg um „Offentlig Forsorg“	238
Lóg um „Folkeforsikring“	238
Broytan av sjúkrakassalógini	238
Lóg um „Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde“	238
Lóg um „Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.“	238
Ellisrentulógin	238
121. Lóg um fólkaregistar	243
122. Broytingar í handilslógini	244
123. Broytan av heilagdagslógini	248
124. Ymisk lógmál	248
125. Revisión av lóg um „Embedslægevesenets Ordning“	250
126. Lóg um „Embedslægevesenets Ordning“	251
127. Lóg um „Udøvelse af Lægegerning“	252
128. Lóg um „Laan og Tilskud til Grundforbedringer“	253
129. Lóg um „Handel med samt Tilvirkning og Besiddelse af Vaaben m. v.“	255
130. Lóg um „Konkurs m. m.“	256
131. Broytan av lóg um eitur	258
132. Broytingar í lóg um „Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevesenet paa Færøerne“	259
133. Kunngerð viðvíkjandi „Transport af levende Dyr med Motorkøretøjer“	260
134. Tvungin gerðardómur í arbeiðsósømjá	261
135. „Lov vedrørende Udvandring“	263
136. Lóg um Betalingshenstand for Ejere af Landbrugs- og Skov- ejendomme, Fiskeri m. fl.“	265
137. Broytan av automobillógini	266
XI 138. „Smiril“	268
Eftirløn til Valdemar Debess	268
XII K o m m u n a l m á l .	
139. Skuld kommunirnar	270
140. Skuld kommunanna til kreditforeiningina	286
141. Skuld Klakksvíkar sókn til „Kreditforeningen af Kommuner i Danmark“	287
142. Samtykt til lán	288
143. Kлага yvir sóknarløn í Hvalbiar kommunu	289
144. Kæra um expropriatión (Skipanes)	290
145. Kæra um expropriatión (Tvøroyri)	292
146. Kæra um Kommunuvæl o. t.	294
147. Ábyrgdin fyri lánið frá kreditforeiningini til Vág kommunu	297
148. Ábyrgdin fyri lánið frá kreditforeiningini til Fuglafjarðar sókn	299
149. Samtykt og garanti fyri lán til Sjóar kommunu	300
150. Samtykt og garanti fyri lán til Vestmanna kommunu	301
151. Broytan av lógini um kommunuvæl	302
152. Skrivstovuhald til formenn fyri kommunustýrinum	303
153. Rindan av útreiðslum viðvíkjandi útskiiftingina í Vestmanna	304
154. Heilsusamtykt fyri landkommunirnar í Føroyum	305
155. Kommunalt valstað í Mikladal sókn	307
156. Samtykt til kassakredit til Kvívíkar sókn	308
157. Avdráttarfrítt lán í 2 ár til Klakksvíkar sókn	309
158. Kassakreddittur til Nólsoyar sókn í Sjóvinnubankanum	310
159. Expropriatión av veg í Miðvági	313
160. Kæra frá Gøtu kommunu viðvíkjandi Løvíkar kommunu	315
161. Ymisk kommunal mál o. a.	316

	bls.
162. Samtykt til søln av jørð í Vestmanna.....	317
163. Kæra um kommunuval.....	318
164. Søln av jørð í Vestmanna.....	319
165. Kæra um kommunuval í Klakksvík.....	320
166. Lán og garanti fyri Kollafjarðar sókn.....	321
167. Samtykt og garanti fyri lán til Klakksvíkar sókn.....	322
168. Kommunalt valstað í Syðradali.....	323
169. Kassakredit til Viðareiði sóknar kommunu.....	324
XIII. Y m i s t.	
170. Studning til keyp av barnabløðum.....	325
171. Studningur til ítrótt.....	326
172. Frágreiðing frá lögtingssøgunevndini.....	327
173. Føroyskt flagg.....	327
Føroysk frimerkir.....	327
174. Uppskot til avgerð (Vinnunevndin).....	328
175. Oljugoymslur í Føroyum.....	328
176. Hini av amtmanninum greiddi mál.....	329
177. Decisióin av roknskapum.....	330
178. Studning til „Føroya vrakarafelag“.....	331
179. Lán til bátabygging.....	332
Ferðatréðslur til ljósmøður.....	332
Studning til svanaheidi.....	332
180. Studning til útgevan av gomlum skjølum.....	334
181. Studning til kvøldskúla (Peter Poulsen).....	335
Studning til vevskeið (E. Abrahamsen).....	335
Studning til vevskelð (H. Poulsen).....	335
Studning til farmaceutisk kursus.....	335
182. Studning til galvaniseringsstøðu.....	337
183. Studning til bókindaralæru.....	338
184. Studning til heimavirki.....	339
185. Útvarpsstøða í Føroyum.....	340
186. Viðurlag fyri smálomb, dripli av óðum hundi.....	341
Studning til djóralæknaþát.....	341
187. Studning til „Collegium Academicum Færoence“.....	342
188. Studningur til Føroya Fólkaháskúla.....	343
Studningur til Chr. Matras.....	343
Studningur til Harry Fonsdal.....	343
Studningur til Føroya Førgripafelag.....	343
Studningur til Varðan.....	343
Studningur til harnabeinið í Vestmanna.....	343
189. Studning til undirvísing í blæthøgging.....	346
190. Fótbolesleikvøllurin í Hvalbæ.....	347
191. Studning til svimjingarhyl í Miðvági.....	348
Studning til svimjingarhyl á Slættanesi.....	348
Studning til svimjingarhyl í Hattarvík.....	348
Studning til svimjingarhyl í Kvívík.....	348
Studning til svimjingarhyl í Porkeri.....	348
192. Umvølan av kirkjubønurinum.....	351
193. Lærindan til teir føroysku prestarnar.....	352
194. Klaga yvir roknskapsførarin fyri antsfondina.....	354
195. Sinnisjúkramanna upphald í Danmørk.....	355
196. Tilsýn við passagerbátum, bjarglingarbátum og bjarglingargreiðum.....	358
197. Studning til avhaldsfeløgini.....	359

VIII

	bls.
198. Verðsi til arrestandararinnar	360
199. Kolabrotning í Føroyum	361
200. Uppskot til avgerðar (Viðurlag til Professor Brøgger, Oslo)	364
201. Løn til Arkivar Degn	364
202. Umsókn frá Føroya reiðarneyfag viðvíkjandi Føroya vanlukkuþrygging	365
203. Studning til Havnar handverksmeistarafelag	366
204. Instruka fyri ljósmóðar	367
205. Reglugerð fyri lreyðsøln	368
206. Studning til hvíldarheim fyri kvinnur	369
207. Studning til hús á Skúlatøftum	370
208. Skipan fyri „Føroyskt kirkjumál“	371
209. Budget fyri amtsbókasavnid og arkivið	372
210. Uppskot til avgerðar frá figgjarnevndini	373
XIV.	
211. Val av áltingsmönnum og nevndum	374
XV. Figgjarlig viðurskipti.	
212. Almennu peningaviðurskipti Føroya	379
213. Amtsgrunnurin	381
214. Amtsfátækrakassin	382
215. Roknskapur fyri vøruforsýningina	383
Skuld Oyndarfjarðar sóknar til vøruforsýningina	383
216. Býti av bílskatti	384
217. Einkarsøla við olju, koki, kokos, salti og rúsdrekka	386
Løgtingsins yvirtaking av bankvesinum í Føroyum	386
218. Løgtingsins tóku av allar grundvirðisøking	388
XVI. Mál, geymd til næsta ár (ikki viðgjørd í 1934).	
219. Studning til skúlaskeið	389
Inspektør við „Dronning Alexandrines Hospital“	389
Brúnatryggilag í Føroyum	389
Børn í arbeiði undir skúlatíð	389
Skúlabøkur til børn	389
Studning til smeltigreiðir o. a.	389
Studning til Føroya Ferðamannafelag	389
Studning til upplæring í vegarbeiði	389

Tollni í () ávísa nummari, viðkomandi mál hevur í lögtingslistanum.

ÁR 1934, mánadaginn tann 30. juli, kl. 1 s. p., varð Føroya Løgting sett. Tingmenn komu saman í tinghúsinum. Formaðurin, ið valdur varð í tingsetuni 1933, Johan Poulsen, gekk til formannsessin og tók við fundarstýrinum og lýsti, at tingið var sett.

Tingmenn vóru teir somu sum í 1933:

- O. P. Joensen, Klakksvík, sb.
- S. P. Zachariassen, Klakksvík, sj. —
- Andr. Samuelson, Fuglafirði, sb.
- Johan Poulsen, Strondum, sb.
- Andr. Andreassen, Eiði, sb.
- Johan Kallsoy, Gjógv, sj. —
- M. Samuelson, Haldórsvík, sb.
- Hans Iversen, Kvívík, sb.
- Jóannes Patursson, Kirkjubø, sj. —
- Nyholm Debess, Tórshavn, sj. —
- Johan Danielsen, Tórshavn, sb.
- Johs. O. Joensen, Tórshavn, sb.
- M. S. Viðstein, Tórshavn, jvnr. (øykamaður.) \
- Niclas Niclasen, Sørvági, sj. —
- Joen H. M. Joensen, Sørvági, sb.
- Gunnar Winther, Sand, sj. —
- Sigurd Poulsen, Skopun, sj. —
- Kr. Djurhuus, Tvøroyri, sb.
- Niels Nolsæ, Vági, sb.
- Edw. Mitens, Tórshavn, sj. —
- P. M. Dam, Tvøroyri, jvnr. \

Til formann varð valdur Johan Poulsen og til næstformann Edw. Mitens. Til tingskrivarir Gunnar Winther og Johs. O. Joensen.

Fastar nevndir.

Kirkjunevndin: Nolsøe, Johan Poulsen, O. F. Joensen, Kallsoy og Sigurd Poulsen.

Kommunala nevndin: M. Samuelson, Djurhuus og Zachariasen.

Figgjarnenevndin: A. Samuelson, J. H. Joensen, Nolsøe, Danielsen, Patursson, Nielsen og Winther.

Ymsamálanevndin: O. F. Joensen, Iversen og Mitens.

Amtmannsmálanevndin: Johs. O. Joensen, Andreassen og Debess.

Aðrar nevndir.

Fiskirímunnevndin: A. Samuelson, J. H. Joensen, Djurhuus, Kallsoy og Nielsen.

Telefonnevndin: Johan Poulsen, O. F. Joensen, J. Danielsen, Winther og Nielsen.

Bróstsjúkráttnevndin: Danielsen, J. O. Joensen, M. Samuelson, Debess og S. Poulsen.

Bánaðarnevndin: A. Samuelson, M. Samuelson, Djurhuus, Iversen, Patursson, Nielsen og Winther.

Havna- og vegnevndin: Djurhuus, O. F. Joensen, M. Samuelson, Mitens og Winther.

Løgtingslógnevndin: A. Samuelson, Johan Poulsen, M. Samuelson, Debess og Mitens.

Kenslmálanevndin: A. Samuelson, Johan Poulsen, J. O. Joensen, Kallsoy og Zachariasen.

Nevnd viðrættjandi almennu peningaviðurskipti Foraga (Finansplannir): A. Samuelson, Danielsen, Djurhuus, O. F. Joensen, Patursson, Mitens og Debess.

Smiritsnevndin: Djurhuus, O. F. Joensen, Iversen, Mitens og Nielsen.

Nevnd viðrættjandi færeyskt flagg: A. Samuelson, Johan Poulsen, Andreasen, Patursson og Kallsoy.

Nevnd viðrættjandi lög um „Folkeforsikring“: Johan Poulsen, O. F. Joensen, Johs. O. Joensen, Mitens og Kallsoy.

I. Løgtingslógin o. m.

1. Broytan av lögtingslógin. (1¹|I).¹⁾

Heitta mál varð goymt til næsta ár av tí, at nevndin, ið hevði fingið tað til umhugsan, ikki hevði havt stundir til at viðgerða tað í ár.

2. Broytan av lögtingslógin. (18¹|XIII).²⁾ (Vetrarting.)

Málið varð beint í eina 5-mannanevnd (*løgtingsløgnevndin*). Henda nevnd framlegði tann 15. oktober soljóðandi Betænkning:

Til Udvalget er henvist Andragende, indsendt gennem Føroya skipara- og navigatorfelag, fra 3483 Løgtingsvælgere, hvori de udtaler Ønsket om, at Løgtingsloven maa blive ændret saaledes, at den ordinære Tingsamling kommer til at ligge om Vinteren. Andragerne ønsker, at Løgtinget skal samles i Oktober i Stedet for som nu 29. Juli (Olajdag). Det, som Andragerne i første Række ønsker at opnaa ved Ændringen, er at give den skibsfiskeridrivende Befolkning Lejlighed til at vælge deres aktive Standsfæller ind i Løgtinget, forsaavidt de maatte ønske det. Hvis man under de nuværende Forhold ønsker at vælge en aktiv Skibsfører eller Skibsfisker ind i Løgtinget, maa den valgte give Afkald paa en Del af Fiskerisæsonen (Østlands- eller Grønlands-turen). Andragerne mener, at de færøske Sagers Behandling i Rigsdagen ikke vil generes af den attraaede Ordning, idet man i denne Henseende gør gældende, at disse Sager selv under de nuværende Forhold først fremlægges i Rigsdagen efter Jululøsen.

1) Sbr. Løgtingstíðindi 1933, bls. 5.

2) — 1931, - 4.

Udvalget har delt sig i et Flertal (Joh. M. Fr. Poulsen, A. Samuelsen og M. Samuelsen) og et Mindretal (Debess og Mitens).

Flertallet skal udtale, at den ansøgte Ordning vil medføre, at den ældgamle Skik, at lade Lagtinget samles Olajdag, maa ophøre, og skønt man har megen Sympati for Olajdag som Lagtingets Aabningsdag, maa denne gamle Skik naturligvis ophæves, naar det praktiske Liv kræver det. Mere Vægt maa der lægges paa, at Lagtinget samles paa en Tid af Aaret, hvor de Beslutninger, der træffes til Gavn for det færøske Folk, virkelig kan komme Befolkningen tilgode. I saa Henseende maa man bemærke, at de færøske Sager ganske vist som Regel først kommer til Behandling i Rigsdagen efter Jul, selv nu, hvor de sendes til Regeringen om Efteraaret. Men her maa man ikke undlade at medtage i Overvejelsen, at Sagerne skal behandles i de ministerielle Kontorer og af Regeringen, førend Forslagene fremsættes paa Rigsdagen, men denne Omstændighed synes Andragendets Koncipist ikke at have taget Hensyn til. — Det kan heller ikke nægtes, at det Arbejde, som skal foretages til Bedste for at give Folk Beskæftigelse om Vinteren (Vejarbejde m. m.), vil kunne lide nogen Skade ved Omlægningen af Lagtingssamlingen, men dette maa de Vælgere, som har underskrevet Adressen, antages at have overvejet og anset for at være af mindre Betydning sammenlignet med det, man ønsker at opnå, at aktive Fiskere kan deltage i Lagtingsarbejdet uden at maatte give Afkald paa at deltage i Fiskeriet hele Sæsonen ud. —

Der har været Tale om at gennemføre en Ordning, hvorefter Lagtinget samles 29. Juli og undersøger de til Tinget Indkomne Sager, eventuelt træffer Beslutning om, at paa Fiskeri varende Lagtingsmænd faar et Eksempplar af hver Sag tilsendt til deres Skib, hvorefter Samlingen afbrydes til Genoptagelse i Oktober Maaned, naar Fiskerne er komne hjem. Flertallet kan ikke finde en saadan Ordning forsvarlig eller tilfredsstillende for nogen af Parterne. De Lagtingsmænd, der er Fiskere, maa, hvis Ændringen skal være forsvarlig, have samme Adgang til at møde i Tinget og under samme Forhold kunne sætte sig ind i Sagerne som deres øvrige Kolluger, og da Fiskerbefolkningen ifølge sin talmæssige Styrke kan være i Stand til at vælge mindst Halvdelen af Tinget, kan det i givet Tilfælde ikke gaa an, at Lagtinget sammentræder Olajdag, naar et Flertal af Medlemmerne er paa Fiskeri. — Tanken om, at Lagtinget aabnes Olajdag, og Tingsamlingen ellers finder Sted om Vinteren, maa derfor opgives som uigennemførlig, fordi den er utilfredsstillende.

Det fremgaar af Adressen fra 8488 Lagtingsvælgere, at det har haft Betydning for dem, at Nyordningen kan forenes med Hensyn til de færøske Sagers Behandling i Rigsdagen. Herom vil Regeringen bedst kunne skønne, naar det tilkendegives, at Lagtinget vil bestræbe sig for, at Lagtingssagerne skal være Indkomne til Ministeriet inden Jul for at kunne fremlægges i Rigsdagssamlingen.

Mindretallet (Debess og Mitens) skal henvise til Lagtingstidende 1931, Side 4, angaaende Selvstyrepartiets Stilling til Spørgsmaalet og skal fremsætte samme Forslag, som i 1931 blev fremsat fra Partiets Side.

Forslag

til

Ændringer i Lagtingsloven af 28. Marts 1923:

§ 16, første Stykke, affattes saaledes:

I. *Fra Hvertallet* (Joh. M. Fr. Poulsen, A. Samuelsen og M. Samuelsen):

„Lagtinget samles efter forud afholdt Gudstjeneste aarlig i Thorshavn den første Tirsdag i Oktober. Efter Lagtingets Indstilling kan Kongen for 4 Aar ad Gangen bestemme, at Tingets Aabning skal finde Sted paa et andet Tidspunkt. Lagtingets Formand eller — hvis en saadan ikke er valgt — Amtmanden fastsætter Tid og Sted for Samlingens Aabning.“

II. *Fra Mindretallet* (Debess og Mitens):

„Lagtinget samles efter forud afholdt Gudstjeneste aarlig i Tórshavn Ólavsekudag, medmindre denne indtræffer paa en Søndag, i hvilket Tilfælde Tingets Aabning finder Sted den følgende Dag. Tingets Formand, eller hvis en saadan ikke findes, Aldersformanden, aabner Samlingen og fremlægger de indkomne Sager, hvorefter Samlingen udsættes til første Tirsdag i Oktober.“

Tann 16. oktober var málið til 2. viðgerð og tann 17. oktober til 3. viðgerð.

Uppskot minnilutans fall, bert 9 atkv. fyri.

— meirilutans varð samtykt við 16 atkv. — 0.

Tann 18. oktober framlegði nevndin soljóðandi

Forslag til Bætur

angaaende

§ 4 i Lagtingsloven af 28. Marts 1923.

I 1ste Stykke, sidste Linje ændres „1ste Jull“ til „1ste Marts“.

Samme dag var uppskotlið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 19. oktober varð tað samtykt við 19 atkv. — 0.

3. Løn tingmanna. $(\frac{2}{1})$.¹⁾

Hetta mál varð goynt til næsta ár av tí, at nevndin, ið hevði fingið tað til umhugsan, ikki hevði havt stundir til at viðgerða tað í ár.

4. Skipan tingsins. $(\frac{3}{1})$.²⁾

Málið varð beint í *fíggingarnevndina*, sum tann 6. oktober framlegði soljóðandi Udvalgsbetenkning:

Overenskomsten af 18. Juni d. A. mellem Repræsentanter for Ministeriet og Udsendinge fra Lagtinget nødvendiggør, at Forberedelserne med Hensyn til mindre Havneanlæg og Administrationen af Vejvæsenet i hvert Fald for en væsentlig Del henlægges under Lagtinget. Det vil derfor blive nødvendigt, at der mellem Samlingerne udføres et forberedende og administrativt Arbejde vedrørende disse Forhold.

Der skal fra 1. Oktober d. A. antages Administrator for S/S „Smiril“ i Stedet for Landsretssagfører Edw. Mitens, der har ønsket sig fritaget for dette Hverv.

Regnskabsføreren for Sanatoriet er død, og Sanatoriets Regnskabsførelse skal henlægges under Lagtingets Kontor.

Den i Henhold til Lagtingets Vedtagelse i Sag Nr. 160/1933 påbegyndte Undersøgelse og Tilsyn med de forskellige Kommuner maa opretholdes, og Vinnunevndin bør holdes nøje underrettet om Kommunernes Forhold og være bemyndiget til efter Samraad med Amtmanden overfor Kommunerne at foretage, hvad der maatte anses for påkrævet. Endvidere maa Vinnunevndin foranstalte forskelligt Kontorarbejde udført vedrørende Lagtinget. Der kræves derfor Kontorhulp til Afskrivning o. l. under Tingsamlingen til Støtte for Udvalgene og Formanden. Forinden Tingsamlingen skal der affattes Tingliste og Regnskabsoversigter, Lagtingssagerne skal forberedes, og mellem Tingsamlingerne skal der administreres Bevillinger til Landbrug og Fiskeri. Ekspeditionen af Lagtingssagerne, for saa vidt den ikke er færdig under Tingsamlingen, skal henlægges til Lagtingskontoret.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 5.

²⁾ — — — 1933, — 5.

De staaende Udvalg trænger til Støtte fra et fast Kontor, og Arbejdet med Udgivelse af Lagtingstidende agtes henlagt til dette Kontor, der ogsaa vil faa den Opgave at indkræve den nye direkte Skat til Lagtinget.

Lagtingsrevisjonen har siden 1923 været besørget af Lagtingsmand G. Winther som Regnskabsrevisor og af Postmester J. Danielsen som Revisor af de af Amtet anviste Regninger; nu ønsker Postmester Danielsen sig fritaget for Hvervet som Lagtingsrevisor (Regningsrevisor), og dette Arbejde kan formentlig fremtidig udføres af Lagtingskontoret.

Tinget har sidste Aar haft Udgifter til Afskrivningsarbejde, Udgivelsen af Lagtingstidende etc.	ca. 4800 Kr.
„Smiril“	2000 —
Sanatoriets Regnskabsførelse	1200
Udgifter ved Tilsyn med Kommunerne	1150 —

	9150 Kr.

Udvalget mener, at alle fornævnte Arbejder vil nødvendiggøre, at der antages fast Personale ved Lagtingskontoret. Dette Kontor bør henlægges under Vinnunevndin. Kontoret maa have en fast Leder, og som saadan foreslaas Johs. O. Joensen antagen; Lagtingskontorets Leder, der lønnes med 3000 Kr. aarlig, skal samtidig med at have Overledelsen og Ansvar for „Smiril“s Drift, tillige have Tilsyn og Ledelsen med Hensyn til Regnskabsførelsen for Sanatoriet og Lagtingskontorets øvrige Arbejde, samt desuden sammen med Lagtingsrevisoren føre Tilsyn med Kommunerne.

Udvalget mener, at det bliver nødvendigt at anlægge en Kontorassistent til Udførelse af almindeligt Kontorarbejde, Afskrivning etc., og man foreslaar, at der hertil stilles til Vinnunevndins Raadighed et Beløb af 2400 Kr.

Yderligere maa det anses for nødvendigt at knytte Bogholdermedhjælp til Kontoret. Muligvis behøver denne Hjælp ikke at være til Raadighed for Kontoret hele Dagen, medens der derimod vil blive Brug for Kontorassistentens hele Arbejdskraft. Ordningen af disse Forhold bør gennemføres forsøgsræssig for det kommende Aar, saaledes at Tinget kan tage Spørgsmaalet om den endelige Ordning op til næste Aar. Det overlades til Vinnunevndin at træffe de nærmere Bestemmelser, og stilles til dens Raadighed til Løn til Bogholdermedhjælp 1200 Kr. aarlig, ligesom Vinnunevndin bemyndiges til i påkrævet Tilfælde at antage fornøden Ekstrahjælp, denne sidste dog ikke udover 1000 Kr. aarlig.

Forslag.

1) Lagtingskontoret, som sorterer under Lagtinget, skal mellem Lagtingssamlingerne paa Tingets Vagne bestyres af Vinnunevndin. Lagtinget antager en Leder af Kontoret og fastsætter hans Løn. Vinnunevndin fastsætter de nærmere Regler for Kontorets Drift, men disse Regler skal dog forelægges Lagtinget til Godkendelse i den ordinære Samling 1935.

2) Vinnunevndin bemyndiges til, efter Samraad med Kontorlederen, at antage — foreløbig for 1 Aar — det til Lagtingskontorets Drift nødvendige øvrige Personale, der indtil videre skal bestaa af en Kontorassistent og en Bogholder. Hertil kan anvendes 3600 Kr. aarlig. Endvidere bemyndiges Vinnunevndin til om fornødent under en Lagtingssamling eller til andre Tider at anvende indtil 1000 Kr. aarlig til Ekstramedhjælp. Kontorlederen lønnes med 3000 Kr. aarlig.

Alle Udgifter vedrørende Lagtingskontoret afholdes af Amtsreparti-Lagtingstidendi 1934. 2.

tionsfonden, hvortil der af S/S „Smiril“'s Kasse betales 2000 Kr. aarlig, der betragtes som Godtgørelse for Administrationen af dette Skib, hvilken henlægges under Lagtingskontoret.

3) Lagtinget antager Johaunes Olaus Joensen af Thorshavn som Leder af Lagtingskontoret. Med Stillingen er ikke forbundet Pensionsret; den Lederen tillagte Gage udbetales maanedlig bagud.

4) Efter derom fremsat Ønske fritages Postmester J. Danielsen fra den 1. Oktober d. A. for Hvervet som Lagtingsrevisor (Regningsrevisor), og denne Revision henlægges fremtidig under Lagtingskontoret.

5) Ved Revisionsrejser til de forskellige Kommuner oppebærer Lagtingsrevisor og Lagtingskontorets Leder som Dagpenge 6 Kr. for hver Dag, Opholdet udenfor Hjemmet varer, og desuden Befordringsudgifter godtgjort i Henhold til specificeret Regning, og disse Udgifter afholdes af Amtsrepartitionsfonden.

Tann 9. oktober var málið til 2. viðgerð og tann 17. oktober til 3. vðg. Formaðurinn framlegði soljóðandi Ændringsforslag frá A. Samuelson o. fl.:

Det oprindelige Forslag ændres saaledes:

1) Lagtingskontoret, der sorterer under Lagtinget, skal mellem Lagtingssamlingerne paa Tingets Vegne bestyres af Vinnunevndin. Denne fastsætter de nærmere Regler for Kontorets Drift, men disse Regler skal dog forelægges Lagtinget til Godkendelse i den ordinære Samling 1936.

2) Vinnunevndin bemyndiges til at antage — foreløbig for 1 Aar — det til Lagtingskontorets Drift nødvendige Personale, der indtil videre skal bestaa af en Kontorleder og en Kontorassistent. Hertil kan anvendes 5000 Kr. aarlig. Endvidere bemyndiges Vinnunevndin til om fornødent under en Lagtingssamling eller til andre Tider at anvende indtil 1000 Kr. aarlig til Ekstramedhjælp.

Alle Udgifter vedrørende Lagtingskontoret afholdes af Amtsrepartitionsfonden.

3) Efter derom fremsat Ønske fritages Postmester J. Danielsen fra den 1. Oktober d. A. for Hvervet som Lagtingsrevisor (Regningsrevisor), og denne Revision overtages fremtidig af Johs. O. Joensen, Thorshavn, der herfor oppebærer et Honorar af 200 Kr. aarlig, der betales af Amtsrepartitionsfonden.

4) Ved Revisionsrejser til de forskellige Kommuner oppebærer Lagtingsrevisor og andre af Vinnunevndin dertil særligt antagne Personer (disse sidste eventuelt mod særlig Godtgørelse) som Dagpenge 6 Kr. for hver Dag, Opholdet udenfor Hjemmet varer, og desuden Befordringsudgifter godtgjort i Henhold til specificeret Regning, og disse Udgifter afholdes af Amtsrepartitionsfonden.

Broytingaruppskotið varð samtykt við 13 atkv. — 0.

Uppskotið frá nevndini varð soleiðis burturfallið.

5. Lögtingsdelegationins ferða- útreiðslur. (4|1).

Málið varð beint í *þingjarnevndina*, sem tann 11. august framlegði soljóðandi Forslag til Beslutning:

Efter foreliggende Opgørelse har Udsendelse af en Lagtingsdelegation paa 6 Mand til Forhandling med Regeringen medført Rejsendgifter for Delegationens Medlemmer paa 3545 Kr. Dette Beløb vil være at afholde af Færø Amts Repartitionsfond.

Tann 15. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 18. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

II. Skúlamál.

6. Skipan læraraskúlans. (1|11).¹⁾

Frá tí í fjór niðursettu *millunntinganevnd* var komin soljóðandi frágreiðing:

Underteguede Udvalg, der blev nedsat sidste Lagtingssamling til sammen med Skoledirektionen at overveje Spørgsmaalet angaaende en Omordning af Færøernes Seminarium i Henhold til Forslag til Lov om Færøernes Statsseminarium og Statsskole, skal fremkomme med følgende Oplysninger.

Lærerrådet har ved Skrivelse af 16. Januar 1934 bemærket, at Undervisningsplanen ifølge Forslaget skal lægges efter Samråd mellem Forstanderen og Øvelsesskolens Overlærer, skal formentlig forstås saaledes:

¹⁾ Sbr. Lögtingatíðindi 1933, bls. 7.

Forstanderen faar Undervisningsplanen fra Kommuneskolen i den Skikkelse den forefindes, og efter denne bestemmer Planen for Øvelsesskolen. Dette finder Lærerraadet at være uheldigt, nemlig at Seminariets Lærere skal have Timer paa Kommuneskolen, da Ansvar for Fordringernes Overholdelse for de enkelte Klasser bliver svævende, ligesom det at flere Lærere underviser i samme Fag kan virke forvirrende paa Eleverne. Lærerraadet foreslaar, at Seminariets Lærere kan faa i en Klasse enkelte Timer til Brug ved den praktiske Øvelse enten udenfor Undervisningstiden eller paa et Tidspunkt, hvor en Klasse har fritimer. Raadet mener, hvis Kommuneskolen bliver Øvelsesskole — et Forhold, Byraadet og de øvrige Skolemyndigheder bestemmer — at det da bør være Kommuneskolens Lærere, der leder den praktiske Skolegerning paa Kommuneskolen og Seminariets Lærere, der leder samme Undervisning med Mellemskoleklasserne.

Nevndin fyri Tórshavnar kommunuskúla (Provst Dahl), har i Skrivelse af 10. Marts 1934 givet Lærerraadets Udtalelser sin Tilslutning.

Udvalget har søgt Oplysninger med Hensyn til Kostskolen.

Ifølge vedlagte Tegning over Kostskolen, som er beregnet at koste 80 Tusind Kroner, er der Plads til 42 Elever foruden 7 Skolestuer og Lejlighed til den i Forslaget nævnte Lærer m. v.

Foruden nævnte Beløb til Opførelse af Skolen, nemlig 80.000 Kr. maa man regne med følgende Udgifter:

Inventar	20.000	--
Dertil kommer Planeringsarbejde, Indhegning af Skolen og andre Udgifter	ca.	10.000 —

	Tilsammen	110.000 Kr.

Man har endvidere ladet udføre en Tegning til Udvidelse af den nuværende Mellem- og Realskole, som vedlægges.

Denne Udvidelse er beregnet til et Beløb af 20.000 Kr.

Vedrørende Omkostninger ved Driften af Kostskolen, da har man indhentet Oplysninger fra Rungsted Statsskole og Birkerød Statsskole. Af Skolernes Beretninger fremgaar, at Udgifterne til Bospising i Birkerød i 1934 andrager 0,92 Øre pr. Kostdag og i Rungsted 0,97 Øre pr. Kostdag. Regner man her med 42 Elever og Forplejningspersonale, tilsammen 50 Personer, vil denne Post, som ikke kan ansættes paa Færøerne til lavere end 1 Kr. pr. Kostdag, andrage

18.250 Kr.

Dertil kommer Udgifter til Lønninger, Vask og Rengøring, Brændsel og Belysning, Vedligeholdelse og Reparationer, Kontorhold, Læge og Medicin m. v.

ca. 10.000 —

Tilsammen ca. 28.250 Kr.

aaarlq Indtægt:

Tilskud fra Skolefonden	2.000	Kr.
Kost og Forplejning for 26 Elever à 600.00	15.600	-- 17.600 —

	Balance	10.650 Kr.

Millumtinganovndin viðvíkandi skipan kennaraskúlans, den 2. Oktober 1934.

O. F. Joensen.

Hans Tversen.

S. P. Zachariasen.

Johan Kallsoy.

Johs. Olaf Joensen.

Málið varð beint í eina 5-mannanevnd (*kenstunálannevndin*). Tann 17. október framlegði nevndin soljóðandi Álit:

Efter at den ved Lov af 21. Februar 1919 nedsatte Skolekommission i 1923 havde afgivet Betænkning med Forslag om Nyordning af Seminarierne i den øvrige Del af Kongeriget, anmodede Lagtinget i Samlingen 1924 Færø Amts Skoledirektion om at fremkomme med Forslag til en Nyordning af Færøernes Seminarium.

Skoledirektionen, der afgav Betænkning med Forslag til Lagtingsamlingen 1925, tilraader følgende:

1) Undervisningstiden udvides fra 3 til 4 Aar.

2) Engelsk indføres som Fag.

3) Som en øjeblikkelig Foranstaltning til Fremme af Seminariets Undervisning foreslaas, at der til dette knyttes en Lærer, der faar Læreruddannelsen til Livskald, og som helt kan hellige sig dette Arbejde.

Tinget vedtog samme Aar at foreslaa, at der af Statskassen bevilgedes Løn til en Lærer ved Færøernes Seminarium, og at denne skulde lønnes som Overlærer; derimod blev der ikke vedtaget noget om de andre af Skoledirektionen stillede Forslag.

I Samlingen 1926 gentog Lagtinget Indstillingen om Ansættelse af en saadan Lærer med Tilføjelse, at man vilde anmode Skoledirektionen og Ministeriet om ved en eventuel Vakance i Overlærerembedet ved Færøernes Mellem- og Realskole at tage Forbehold om en Adskillelse af Stillingen som Overlærer ved nævnte Skole og Stillingen som Forstander for Seminariet. Lagtingets Bestræbelser ved Behandlingen af Sagen i de følgende Aar gik ud paa en fuldstændig Adskillelse af Seminariet og Realskolen, idet den Anskuelse var den mest fremherskende i Tinget, at saalænge det nuværende Samarbejde mellem de to Institutioner under samme Forstander bevaredes, vilde Seminariet som det underordnede Led i Helheden nødvendigvis eller uvilkaarligt blive opfattet som et Paahæng eller Tillæg til Mellem- og Realskolen; man ansaa derfor en Udskillelse eller Selvstændiggørelse af Seminariet som en nødvendig Forudsætning for en varig Forbedring af Seminarieundervisningen.

Ministeriet mente imidlertid ikke at kunne tilfræde en saadan fuldstændig Adskillelse, men fremholdt som sin Anskuelse, at „den Omstændighed, at der i Thorshavn findes to Institutioner, Realskolen og Seminariet, der hver for sig ikke er meget store, men begge skal skaffe de fornødne Faglærere til Elevernes Undervisning og have Særklasser til Undervisning i forskellige Fag, synes netop at være et heldigt Grundlag for en nær Sammenslutning mellem disse to Skoler, saa meget mere som Seminariet, der kun har een Klasse aarligt, er for lille en Skole til, at den overhovedet kun staa alene; en Lærer, der kan undervise en saadan Klasse i alle Fag, kan ikke findes.“ Ministeriet stillede i Henhold hertil i Skrivelse af 20. Juli 1928 et selvstændigt Forslag til en Nyordning af Seminariet, der byggede paa dette nøje Samarbejde med Realskolen. Som nogle af de vigtigste i Forslaget indeholdte Punkter kan anføres:

- 1) Færøernes Seminarium og Færøernes Mellem- og Realskole drives i Forening under fælles Forstander og med fælles Lærerkorps. Ved fremtidig Ansættelse af Lærere ved den samlede Institution lægges der i lige Grad Vægt paa den paagældendes Egnethed for Seminariet og for Mellem- og Realskolen.
- 2) Saavel Forstander som Lærere udnævnes til Lærere ved den samlede Institution.
- 3) Seminariet og Mellem- og Realskolen har hver sine Klasselokaler og har begge Formiddagsundervisning; Fagklasserne i Naturfag, Fysik og Kemi samt Gymnastiksal er fælles

Sagen var ligeledes til Behandling i Lagtinget i Samlingerne 1929 og 1930. I Lagtingssamlingen 1932 var Sagen paany til Behandling, og det blev besluttet at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer til sammen med Skoledirektionen nærmere at overveje Spørgsmaalet om Ændringer i Lærerskoleundervisningen, og at dette Udvalg skulde afgive Betænkning inden Olajdag 1933. Forinden denne Beslutning blev Ministeriet bekendt, havde dette imidlertid ladet udarbejde foreliggende „Forslag til Lov om Færøernes Statsseminarium og Statsskole,“ hvilket Forslag var til Behandling i sidste Aars Lagtingssamling.

Af den i Fjor i Sagen afgivne Betænkning fremgaar, at samtlige Medlemmer af det paagældende Udvalg med Undtagelse af A. Samuelsen, der ikke mente at kunne gaa med til den 4-aarige Uddannelsestid for Lærere, som Helhed kunde tiltræde den i Forslaget indeholdte Ordning; dog var der forskellige Punkter, som Udvalget ansaa for nødvendigt at have fuld Klarhed over, inden Tinget kunde tage endelig Stilling til Forslaget, nemlig:

- 1) Den omtrentlige Størrelse af Lagtingets Andel i de Udgifter, Gennemførelsen af Forslaget vilde medføre.
- 2) Om Lagtingets Andel i Byggesum, Vedligehold af Bygninger og Driftsomkostningerne m. m. ikke kan være en anden end den i Lovforslaget fastsatte, f. Eks. saaledes, at der i Stedet for $\frac{1}{2}$ kommer til at staa $\frac{1}{3}$.
- 3) Om der er Mulighed for en delvis Gennemførelse af Planen, saaledes f. Eks. at Kostskoleafdelingen foreløbig udelades o. s. v.

For at komme til Klarhed over foranstaaende og eventuelt andre i Forslaget indeholdte Bestemmelser vedtoges at vælge et Udvalg paa 6 Medlemmer, som sammen med Skoledirektionen skulde føre de nødvendige Forhandlinger med Ministeriet herom. Paagældende Udvalg skulde saa til næste ordinære Samling fremkomme med Redegørelse for sit Arbejde, saaledes at Sagen saa vidt muligt kunde komme til endelig Behandling i indeværende Samling.

Udover det i Sagen fra i Fjor foreliggende er der yderligere kommet:

- 1) Betænkning fra det mellem forrige og indeværende Samling staaende Udvalg.
- 2) Tegning vedrørende Kostskole i Thorshavn.
- 3) — — — Ombygning af Realskolen i Thorshavn.
- 4) Erklæring fra Skolekommissionen for Thorshavn Kommuneskole, bilagt med Lærerraadets Udtalelser, vedrørende Kommuneskolen som Øvelsskole for Seminariet, hvilken er tiltraadt af Byraadet.

Af den under 1) nævnte Betænkning fremgaar, at Opførelsen af den i medfølgende Tegning viste Kostskole er anslaaet til at koste ca. 110.000 Kr. Den vil have Plads til 42 Elever, 7 Skolestuer foruden Lejlighed til den i Lovforslagets § 26 nævnte tilsynsførende Lærer. Vedrørende Omkostningerne ved Kostskolens Drift (jfr. Betænkningen fra det staaende Udvalg) oplyses, at denne kan sættes til ca. 28.000 Kr., medens de aarlige Indtægter er sat til ca. 17.000 Kr., her iberegnet et Tilskud paa 2000 Kr. fra Skolefonden. Underskudet af Driften bliver saaledes ca. 10.000 Kr. Ifølge en i Sagen værende foreløbig Beskrivelse vedrørende Ombygning af Thorshavn Realskole (jfr. den under Pkt. 2 nævnte Tegning) ses, at nævnte Ombygning, der vil medføre en Udvidelse paa 6 Klasseværelser, er anslaaet til at koste ca. 20.000 Kr.

Samtlige Medlemmer af Udvalget er enige i — bortset fra mulige Afvigelser i de enkelte Medlemmers rent principielle Syn paa Løsningen af Skolespørgsmaal i Almindelighed — at foreliggende Forslag til Lov rent skolemæssigt betegner et afgjort Fremskridt i Forhold til den nuværende Ordning, navnlig for Seminariets Vedkommende, idet dette og dens Undervisning gøres til det principale Led i Institutionen og ikke mere bliver et Paa-

hæng til Mellem- og Realskolen og en Bibeeskæftigelse for dennes Lærere.

Udvalget er ligeledes enigt i at betragte Opførelsen af en Kostskole i Tilslutning til den af Ministeriet foreslåede Nyordning som den ideelle Løsning af Spørgsmaalet; naar man desuagtet paa nuværende Tidspunkt ikke mener at kunne fremme Forslaget med Hensyn til Kostskolen, saa skyldes det udelukkende økonomiske Hensyn, idet man føler sig forvisset om, at Lagtinget for Tiden ikke vil være i Stand til at paatage sig de økonomiske Forpligtelser, som vil være forbundne med Driften af en saadan. Udvalget skal derfor henstille, at man paa nærværende Tid begrænser sig til at gennemføre den Del af Ministeriets Forslag, der omhandler Seminariets og Mellem- og Realskolens Nyordning, her iberegnet Tilskud til fornøden Ombygning af de nuværende Lokaler. Udvalget er enigt i at anbefale Gennemførelsen af Plan I som den bedste og mest praktiske Løsning af Byggespørgsmaalet.

Det er som allerede anført ikke den ideelle Løsning, men maa dog betegnes som en væsentlig Forbedring af de nuværende Forhold samtidig med, at den for den Dels vedkommende, der skal udredes fra færøsk Side, vil være økonomisk overkommelig. Man vil herved heller ikke have forgrebet noget med Hensyn til Kostskolen, da en tilfredsstillende Løsning af dette Spørgsmaal utvivlsomt for Fremtiden vil opfattes som et paakrævet og nødvendigt Supplement til den anden Ordning.

For at lette og fremskynde Gennemførelsen af Kostskolen, skal man foreslaa, at Færø Amts Repartitionsfond afholder de med Gennemførelsen af Forslaget forbundne Udgifter, bortset fra den nu Skolefonden paahvilende Forpligtelse til at afholde Halvdelen af Udgiften til Pensionering af Lærerne ved Mellem- og Realskolen, hvilken Forpligtelse stadig skal paahvile nævnte Fond.

Fondens Kapitalformue og fremtidige Indtægter skal anvendes til Bedste for Løsningen af Kostskolespørgsmaalet.

Flertallet (Joh. M. Fr. Poulsen, A. Samuelson og Johs. O. Joensen) er af den Anskuelse, at et Samarbejde med Thorshavn Kommuneskole med Hensyn til Øvelsesskolen vil — om Nyordningen ellers bliver til Virkelighed — let lade sig ordne.

Siden i Fjor er der sket det, at Stillingen som Overlærer ved Mellem- og Realskolen og Forstander for Seminariet er blevet vakant, idet Overlærer Busk er forflyttet til det egentlige Kongerige. Færø Amts Skoledirektion har derfor med Henblik paa, at nærværende Sag er til Behandling i Tinget, henstillet til Ministeriet, at nævnte Stilling ikke bliver opslaaet ledig, før man kender Tingets Stilling til Spørgsmaalet, men at en ved Institutionen ansat Lærer (Lærerinde) indtil videre maa fungere som Overlærer og Seminarieforstander. Tidspunktet til at gennemføre den omhandlede Nyordning maa saaledes siges at være inde netop nu.

Mindretallet (S. P. Zachariassen og Kallsoy) skal i Korthed skitsere vor Stilling til nærværende Forslag, idet vi skal udtale, at Forslaget skolemæssigt set betyder et stort Fremskridt.

Mindretallet mener, at det hidtilværende Navn for Skoleinstitutionen burde bibeholdes, ligesom Skolefonden bevarer Ejendomsretten til Bygningerne. I Princippet mener vi, at Lærerne som hidtil lønnes saavel fra Statens som fra Færøernes Side. Dog vil vi ikke fremsætte noget Forslag herom, da vi for Tiden ikke kan regne med, at det vedtages af Tinget.

Det vilde være af stor Betydning, om der ved Besættelse af den nu ledige Forstanderstilling ved den samlede Institution blev taget Hensyn til Kvalifikationer som Leder af Seminariet, ligesom man maa henvise til Ministeriets Forslag om i sin Tid at ansætte en særlig Seminarielærer.

Med Hensyn til Øvelsesskolen vilde det være af Vigtighed, om den af Seminariets Lærere, der maatte anses at være bedst egnede dertil, kunde

faa nogle Timer i Tórshavn Kommuneskole. Det maa absolut være bedre, at Seminarieelevens Uddannelse i praktisk Færdighed foregaar i Kommuneskolen fremfor i Eksamensskolen.

I Betragtning af, at det er af største Betydning, at der snarest muligt træffes en Omordning med Hensyn til Seminariet, vil Udvalgets Mindretal stemme for nærværende Lovforslag med Ændringer, dog saaledes, at man fra vor Side forbeholder sig senere at fremkomme med Forslag til det foran skitserede.

Medundertegnede A. Samuelson, som ellers gaar sammen med Fler-tallet i denne Sag, kan ikke gaa med til at gøre Læreruddannelsen 4-aarig. Jeg henviser til det af mig tidligere i Sagen anførte og føler mig overbevist om, at en 3-aarig Uddannelse med et 3 Maaneders Kursus i Religion efter bestaaet Eksamen vil give den færøske Folkeskole en bedre Lærerstand end den, som fremgaar af den Uddannelse, der foreslaas i Lovforslaget, og den vil være meget billigere.

I)

Forslag

til

Ændring i Forslag til Lov om Færøernes Statsseminarium og Statsskole.

§ 1.

3die Stykke udgaar.

§ 4.

I 2det Stk. sættes i Stedet for „en Troldedel“: „en Femtedel.“

§ 6 og andre §§.

Overalt, hvor der omhandles Kostskolen, udgaar dette.

Afsnit IV. Kostskoleafdelingen udgaar indtil videre.

II) Tinget anbefaler, at den ved Nyordningens Gennemførelse nødvendige Ombygning af de til Mølleri- og Realskolen henhørende Bygninger maa blive foretaget efter Plan I (jfr. medfølgende Tegninger).

Tann 18. oktober var málið til 2. viðgerð.

Broytingar til lóguppskotið — undantikin deild IV — vóru hildnar samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Sama dag var málið til 3. viðgerð.

Pkt. I: Broytingaruppskot nevndarinnar til § 1 varð samtykt við 19 atkv. — 0.

§ 1 soleiðis broytt varð samtykt uttan atkvøðisgr.

§ 2 og 3 vóru samtyktar uttan atkvøðisgr.

Broytingaruppskot til § 4 varð samtykt við 15 atkv. — 0.

§ 4 soleiðis broytt varð samtykt uttan atkvøðisgr.

§ 5 varð hildið samtykt uttan atkvøðisgr.

Broytingaruppskot til § 6 og fylgjandi §§ varð samtykt við 14 atkv. — 0.

§ 6 soleiðis broytt varð samtykt uttan atkvøðisgr.

§ 7 varð samtykt uttan atkvøðisgr.

§ 8, 1. stk., varð sett undir atkvøðisgr. og varð samtykt við 20 atkv. — 0. § 8, 2. stk., varð samtykt við 12 atkv. — 0.

§§ 9—23 og §§ 29 og 30 voru hildnar samtyktar uttan atkvøðisgr.
Uppskotið í síni heild varð sett undir atkvøðisgreiðslu við *navnakall*:

Ja atkvøddi: Johs. Olaus Joensen, Winther, Dam, Zachariasen, Sigurd Poulsen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsøe, J. H. Joensen, Viðstein, Djurhans, Mitens, Debess, Kallsoy, Johan Poulsen. *Atkvøddi ikki*: Nielsun, A. Samuelsen, M. Samuelsen, Andreassen, Iversen. *Burtur*: Patursson,

og varð uppskotið soleiðis samtykt við 15 atkv. — 0.

Pkt. II varð samtykt við 14 atkv. — 0.

7. Uppskot til avgerðar frá skúla-nevndini.

Tann 18. oktober framlegði *henslunáttuneyndin* soljóðandi Forslag til
Reslutning:

Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om at faa indført følgende Ændring i Lov Nr. 258 af 12. Juni 1922 om Lønningsbestemmelser m. m. for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne, saaledes som denne Lov er ændret ved Lov Nr. 153 af 28. April 1931:

I § 2 forandres „15. Juni“ til „28. Juli.“

Tann 18. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð sama dag varð uppskotið frá nevndini samtykt við 16 atkv. — 0.

8. Studentaskúli. (²/_{II}).¹⁾

Tann 8. august varð málið beint í *konsumáluneyndina*. Tað framgongur ikki av gerðabókini, hvat í seinri er viðgjørt hesum máli viðvíkjandi. Málið er soleiðis goymt til næsta ár.

9. Studningur til eftirlønargrunn lærara. (³/_{II}).²⁾

Fíggingarnevndin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 20. august soljóðandi **Reðankning**:

Det tilkommer Lagtinget at træffe Bøstemmelse om, af hvilken Kasse Lagtingets Tilskud til Pensionsfonden skal afholdes. Udvalget stiller herom følgende

Forslag:

For Finansaaret 1934—35 bliver det Tilskud paa 2000 Kr., som af Lagtingets Kasser skal ydes til Pensionsfonden for de færøske Folkeskolelærere og Lærerinder at udrede af Økonomisk Fond.

Tann 23. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 28. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 8.
²⁾ — 1933, — 10.

10. Skúlastova í Funningsbotni. (⁴/₁₁).¹⁾

Málið varð beint í *kirkjunevndina*. Tann 23. august framlegði nevndin soljóðandi Álit:

Spøragsmaalet om Opførelse af en ny Skolestue i Funningsbotn var til Behandling i Lagtinget i Fjor.

Det af Tinget vedtagne Forslag i Sagen var saalydende:

„1) Sagen udsættes til næste Aar.

2) Forstanderskabet for Andefjord Sogns Kommune anmodes om eventuelt efter Forhandling med Skoledirektionen til næste ordinære Lagtingssamling at fremskaffe Tegning og Overslag til en ny Skolestue i Funningsbotn.“

De af Tinget i Fjor ønskede Oplysninger er ikke indgaaet, og paa Forespørgsel hos Forstanderskabsformanden har man faaet oplyst, at Forstanderskabet har besluttet foreløbig at stille Sagen i Bero.

Forslag:

Sagen vedrørende Opførelse af en ny Skolestue i Funningsbotn udsættes indtil videre.

Tann 27. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 11 atkv. — 1.

11. Skúlabygningur í Fuglafirði. (⁶/₁₁).²⁾

Kirkjunevndin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 23. august soljóðandi Udvalgsbetækning:

Forstanderskabet for Fuglefjord Sogns Kommune andrager i Skrivelse af 27. Juli d. A. Tinget om at faa udvirket,

- 1) at medfølgende Plan over den paatænkte Skolebygning i Fuglefjord, hvorefter denne opføres af Beton i Stedet for som tidligere godkendt af Tømmer, godkendes,

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1988, bls. 12.

²⁾ — — — 1981, . 14.

- 2) at det Kommunen tilsagte Statstilskud paa indtil 25⁰/₁₀ af Bygningens Opførelsessum ogsaa maa ydes til den i foreliggende Plan omhandlede Bygning.

Endvidere udtales i samme Skrivelse, at Forstanderskabet gaar ud fra, at det med Lagtingsgaranti tilsagte Laan paa 33.000 Kr. fra Kreditforeningen af Kommuner i Danmark stadig staar ved Magt, og at Opnaaelsen af dette er en Forudsætning for Bygningens Opførelse.

Undertegnede Udvalg, der har faaet Sagen til Betænkning, skal, idet man henviser til den i Andragendet indeholdte Redegørelse, udtale, at det ses, at det Lagtingsudvalg, der i 1931 behandlede Sagen om „Skúlahús í Fuglafirði“ (Jfr. Lagtingstidende 1931, Side 14 og 15), ikke har ment at kunne tilbageholde en Bemærkning om, at det vilde finde det naturligere, at en saa stor Bygning blev opført af et mere holdbart Materiale end Træ med Bølgebliksbeklædning, ligesom der henvises til, at der i Fuglefjord forekommer det nødvendige Støbesand, og at det i det lange Løb maa blive billigere for Kommunen at have en Betonbygning at vedligeholde end en Træbygning.

Efter det da foreliggende kalkulerede Overslag vilde Merudgiften ved en Betonbygning kun andrage ca. 2000 Kr., hvilket Beløb man ifølge Bygmester Tórgarðs Udtalelse stadig kan regne med i foreliggende Tilfælde. Udvalget var ikke sindet til at stille som Betingelse for Statstilskud, at Bygningen opføres af Beton, men vilde dog henstille det til grundig Overvejelse for de respektive Myndigheder. Om det er denne Udvalgets Henstilling, som har bevirket den ændrede Opfattelse, der giver sig Udtryk dels i den Sagen vedlagte Folkeadresse, dels i foreliggende Andragende fra Forstanderskabet, er ikke let at afgøre, men givet er, at den Opfattelse, som Udvalgsbetænkningen af 1931 gør sig til Talsmand for, i den siden da forløbne Tid har faaet større og større Tilslutning i Fuglefjord Kommune, saaledes at det Forstanderskab, der ved Begyndelsen af næste Aar skal overtage Styret, vistnok udtalt vil gaa ind for den nu ønskede Ordning.

Udvalget skal, idet man henviser til foranstaaende, anbefale, at Skolen i Fuglefjord opføres i Henhold til den i Februar d. A. udarbejdede Plan og Beskrivelse af Bygmester Tórgarð. Planen er jo ganske den samme som før, Forskellen mellem den ældre godkendte og den nu foreliggende Plan bestaar deri, at man nu ønsker at anvende Beton som Bygningsmateriale i Stedet for Tømmer. Udvalget er indforstaaet med, at det er aldeles paakrævet, at der opføres en ny Skolebygning i Fuglefjord, da den nuværende Skole er gammel og aldeles utidssvarende; navnlig de til Skolebrug lejede Lokaler staar under Lovmaalet af, hvad man bør kræve af den Slags. Der foreligger ikke for Udvalget noget detailleret Overslag over, hvad Opførelsen af omhandlede Bygning er anslaaet til at koste, men ved Forhandling med den nuværende Forstanderskabsformand har man faaet oplyst, at den er beregnet til ca. 40 — 45.000 Kr. Paa Forespørgsel, om Kommunen raadede over tilstrækkelige Midler til at sikre Gennemførelsen af Byggeforetagendet, udtalte Formanden, at man under Fastlæggelsen af Kommunebudgettet (Overslaget) havde bestræbt sig for at tage nødvendigt Hensyn hertil, og at Kommunen derfor, ifald det i Betænkningen anførte Laan og Statstilskudet gik i Orden, skulde raade over de nødvendige Midler til Gennemførelse af Foretagendet.

Udvalget gaar ud fra som givet, at Arbejdet ved Opførelsen af Skolebygningen til sin Tid vil blive bortliciteret, og at der fremskaffes Tilbud paa Leverancen af Materialer som Sand, Cement, Tagjern, Tømmer, etc.

I en Sagen bilagt Skrivelse af 9. Maj d. A. til Forstanderskabet for Fuglefjord Sogns Kommune udtaler Amtet, at det herefter (d. v. s. efter at man ønsker den i sin Tid godkendte Plan om Opførelse af en Træbygning

beklædt med Bølgeblik ændret til en Betonbygning) maa nære Tvivl om, hvorvidt Forudsætningen for Laanet og navnlig ogsaa Lagtingets Garanti herefter maa anses bortfaldet. Udvalget skal med Henblik paa den af Tinget i Fjor ydede Garanti udtale, at der ikke ses at være taget noget Forbehold om, at den afgivne Garantiforpligtelse er fastknyttet til en uændret eller mindre væsentlig ændret Gennemførelse af den da foreliggende godkendte Plan. Men hvis der skal kunne opstaa Tvivl herom, vil man for alle Eventualiteters Skyld fremsætte Forslag til Sikring af dette Forhold.

Forslag.

1) Lagtinget anbefaler, at det af Statskassen tilsagte Tilskud paa indtil 25% af Opførelsessummen for en ny Skolebygning, opført af Tømmer, i Fuglefjord, maa staa ved Magt ogsaa efter, at man har bestemt sig for Beton som Bygningsmateriale. Bygningen opføres iøvrigt efter samme Plan som den tidligere paatænkte Skole.

2) Tinget forudsætter, at Arbejdet ved Opførelsen af Skolen til sin Tid vil blive bortlejeret, eventuelt at der i fornødent Omfang vil blive fremskaffet Tilbud paa Arbejdsløn og Materialier.

3) Den af Tinget ydede Garanti til Fuglefjord Sogns Kommune for Optagelse af et Laan paa 33.000 Kr. i Kredittforeningen af Kommuner i Danmark til Opførelse af en ny Skolebygning er ogsaa bindende i det Tilfælde, at Bygningen opføres af Beton.

4) Amtmanden bemyndiges til paa Lagtingets Vegne at underskrive fornøden Garantierklæring.

Tann 27. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 29. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

12. Tilbygging til Eiðis skúla. (7|II).

Kirkjunevndin hevði málið til viðgerðar. Tann 28. september framlegði nevndin soljóðandi Álit:

Fra Forstanderskabet for Ejde Sogns Kommune er der under 17. August d. A. tilsendt Tinget et Andragende, hvori dette ansøger om Tingets Medvirkning til, at der af Statskassen maa blive ydet Tilskud til Ombygning af Ejde Skole.

Tegning samt foreløbig Beskrivelse, hvortil henvises, er senere blevet tilsendt.

Tilbygningen, der tænkes benyttet som Opholdsrum for Børnene — med Vindfang, udføres som Halvtagsbygning til Skolens Østside og opføres af Tømmer med Bølgeblik Yderbeklædning paa Betonfundamenter.

Den nuværende Skolebygning udnyttes alene til Skolestuer, adskilte ved Loftstrappe, herunder indrettes Skabe, samt Skorsten og Ovnpladser.

Indretningen er omtrent den samme som den, der er under Arbejde ved Strønder Skole.

Det nuværende Grønsværstag erstattes af et nyt Tag af Bølgeblik Nr. 24 med nye Tagrender.

De samlede Udgifter ved de i Beskrivelsen indeholdte Arbejder er anslaaet at koste ca. 5000 Kr.

Undertegnede Udvalg, hvortil Sagen er henvist, kan anbefale foreliggende Plan til Udførelse. Den paatænkte Bygning ved Ejde Skole synes Udvalget praktisk og god; Skolestuerne faar en haardt tiltrængt Udvidelse samtidig med, at der sikres Børnene et passende Opholdsrum mellem Tilmærne. Foreliggende Ombygning af Ejde Skole, hvor der for Tiden er ca. 104 skolesøgende Børn, fordelt i 4 Klasser, er i høj Grad paakrævet, da de nuværende Lokaler maa siges at være alt andet end tidssvarende.

Da foreliggende Sag ikke ses at være tilstillet Amtslægen til Erklæring, skal man henstille, at Skoledirektionen foranlediger en saadan fremskaffet.

Skulde der ved Sagens videre Behandling i Skoledirektionen og Undervisningsministeriet eventuelt fremkomme Ønsker om mindre Ændringer i foreliggende Plan, anmodes Førø Amts Skoledirektion efter Forhandling med Forstanderskabet for Ejde Sogns Kommune at foretage det nødvendige i saa Henseende.

Foreliggende Sag anbefales paa det bedste.

Forslag.

1) Lagtinget anbefaler, at der af Statskassen ydes sædvanligt Tilskud til Tilbygning m. v. ved Ejde Skole.

2) Skoledirektionen anmodes om at foretage det til Sagens Fremme videre fornødne, bl. a. fremskaffe Amtslægens Erklæring i Sagen.

Tann 1. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 4. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 19 atkv. — 0.

13. Skúla- og kirkjusýn. ^{(8|II).}¹⁾

Kirkjunevndin hevði málið til viðgerðar. Tann 28. september framlegði nevndin soljóðandi Álit:

Undirritaða nevnd hevur fingið til viðgerðar útskrift úr protokol um skúlasýnið í Føroyum ár 1934 og útskrift úr protokol um kirkjusýnið í Føroyum ár 1934.

Hesar útskriftir boða frá sýnum, ið prósturin hevur tikið av øllum skúlum og kirkjum í Sandoyar og Soðuroyar sýslum nú í summar. Viðvíkjandi skúlasýninum sum heild er at siga, at tað er av stórum týðningi, at øll tey í sýninum ávístu brek verða bætt sum skjótast. Kommunustýrinu mugu skilja, at tað er gott húsarhald at umvøla brekin so skjótt, sum tey gerast sjónlig; um tey fáa loyvi til at standa óbætt, vilja tey spilla meira og meira av sær, og tíverri — órøkinskapur hevur mangan voldað kommunum stórar útreiðslur.

Vágs skúli er tann, ið tykist verða vánaligast umsitin, honum tørvar eina høvuðsumvøling bæði innan og uttan.

Hesar skúlar hava allir bæði eldri og nýggjari brek, ið tørvar er á at fáa afturbætt sum skjótast, nevnliga skúlarnir í Sunnbæ, í Nesi, í Hvalbæ, í Froðbæ, á Tvøroyri, í Skopun, í Húsavík, í Skálavík og á Sandi.

Tað er av týðningi, at øll tey í kirkjusýninum ávístu brek verða afturbætt. Sands kirkja, ið er bygd í 1839, hevur fleiri stór brek, og skal nevndin mæla til, at hesi verða afturbætt sum skjótast. Av hinum kirkjunum, ið hava bæði eldri og nýggjari brek, ið mugu umvølast, fyrst sum til ber, skal nevast: kirkjurnar í Skopun, í Húsavík, í Sunnbæ, í Porkeri, í Vági og á Tvøroyri.

Nevndin skal, samstundis sum hon vísir á tað, ið fram er flutt í álitinum, mæla tinginum til at samtykkja hetta

Uppskot.

1) Skúlastýrið verður biðið um at gera útvegir fyri, at øll tey í próstasýninum viðvíkjandi skúlum ávístu brek, serstakliga tey, ið nema við skúlarnar í Vági, í Sunnbæ, í Nesi, í Hvalbæ, í Froðbæ, á Tvøroyri, í Skopun, í Húsavík, í Skálavík og á Sandi, verða afturbætt sum skjótast.

2) Heitt verður á kirkjustýrið um at gera útvegir fyri, at øll tey í próstasýninum viðvíkjandi kirkjum ávístu brek, serstakliga tey, ið nema við kirkjurnar á Sandi, í Skopun, í Húsavík, í Sunnbæ, í Porkeri, í Vági og á Tvøroyri, verða afturbætt fyrst sum til ber.

3) Eitt eintak av álitinum eins og av útskrift úr protokollum um skúla- og kirkjusýnið verður sent skúla- og kirkjustýrinum.

Tann 1. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Løgtingstíðindi 1933, bls. 38.

III. Kirkjumál.

14. Vágs kirkja. (¹/_{III}).¹⁾

Málið varð beint í *kirkjunevndina*. Tann 18. septbr. framlegði nevndin soljóðandi Álit:

Ved en í Fjor foretaget Licitation, omfattende visse nærmere angivne Arbejder ved Vaag nye Kirke, blev et af Entreprenør Vilhelm Tórshelm Indgivet Tilbud paa Kr. 28.447 antaget.

Under 11. August d. A. har Færø Amts Kirkeinspektion i Henhold til Lagtingsbeslutning (jfr. Lagtingstidende 1938, Side 19) tilsendt Tinget en Redegørelse vedrørende Udførelsen af de i Licitationen indeholdte og visse andre mindre omfattende Arbejder. Af foreliggende Redegørelse fremgaar, at der af Entreprenørsummen hidtil ialt er udbetalt 21.400 Kr. Desuden er der foretaget Ekstraarbejder til ca. 1200 Kr. væsentlig lagende Sigte paa en Stabilisering af Tagkonstruktionen.

Ved Skrivelse af 31. Oktober f. A. godkendte Kirkeinspektionen, at Menighedsraadet i Vaag indtil videre antog Arkitekt Hofgaard som Medhjælper ved det Menighedsraadet paahvilende Tilsyn for et Honorar af 15 Kr. pr. Døgn, dog ikke udover 600 Kr. i det Aar, Byggeforetagendet skulde vare. Denne Medhjælp svigtede, og Lagtingsmand N. Nolsøe af Vaag blev derefter antaget som sagkyndig Medhjælp. Ingeniør Fischer-Simonsen har været Kirkeinspektionens Tilsynsførende, indtil han omkring Midten af Maj d. A. blev beordret til at tage Tjeneste i Vangbyggningsdirektoratet i København.

Arbejdet ved Vaag Kirke siden i Fjor er som Helhed gaaet godt fra Haanden, indtil det omkring Begyndelsen af Juli d. A. viste sig, at det af Entreprenøren udførte indvendige Pudsearbejde næsten overalt var løsnat og maatte kasseres. Pudsearbejdet blev derfor ogsaa øjeblikkelig indstillet indtil videre. Paa Foranledning af Kirkeinspektionen blev der afsket Menighedsraadets Tilsynsførende Lagtingsmand N. Nolsøe en Erklæring om, hvorvidt Kontraktens Bestemmelser vedrørende det indvendige Pudsearbejde nøje var overholdt. I denne, der er vedlagt Sagen som Bilag 13, bekræfter Hr. Nolsøe, at Arbejdet er udført nøjagtigt efter de Beskrivelser, som er betingede i Henhold til Kontrakten. Ingeniør Fischer-Simonsen, der har faaet Sagen forelagt, udtaler (Bilag 17), at den ved Vaag Kirke anvendte Fremgangsmaade: at anbringe et Pudselag uden paa Asfalteringen, er almindelig anvendt og ikke plejer at give Anledning til Vanskeligheder ved omhyggeligt udført Arbejde af kyndige Folk. Samme Fremgangsmaade er efter hans Udtalelser anvendt her paa Færøerne udvendig paa Ejde Kirke og indvendig i nederste Etage i A/S Balslev & Gous' nye Pakhus paa Thorshavns Havneplads, uden at der — ham bekendt — har været nævneværdige Vanskelig-

¹⁾ Sbr. Lögtingstiðindi 1938, bls. 16.

heder. Amtssingenior Jacobsen, der efter Anmodning af Kirkeinspektionen i Fischer-Simonsens Fraværelse har været i Vaag for at besigtige Arbejdet, har under 7. August d. A. (Bilag 19) fremsat sit Syn paa Sagen. Sidstnævnte oplyser imidlertid, at der ogsaa netop under det her omhandlede Arbejde paa sidstnævnte Bygning har vist sig Vanskeligheder. At Pudse paa Asfalt er meget vanskeligt at udføre og mislykkes undertiden selv for Fagfolk, udtales ogsaa i en Sagen vedlagt Skrivelse fra Entreprenørfirmaet Larsen & Steenstrup, København, til Direktør Jørgensen, A/S Balslev & Goos. Man har tilsendt Ingeniør Fischer-Simonsen et Par Stykker af det aftagne Pudselag til nærmere Prøvelse, eventuelt til kemisk Analyse hos Statsprøveanstalten, for derved at faa konstateret, hvorvidt Sammensætningen er kontraktmæssig. Ingeniøren fraraader imidlertid en saadan, dels fordi det vil være ret kostbart, dels fordi en saadan formentlig neppe kan give en Afgørelse af, hvor Aarsagen til Afskallingen ligger. Sammen med en Murer har Hr. Fischer-Simonsen underkastet den tilsendte Prøve en grundig Undersøgelse, og det forekommer dem, at selve Mørtelen er god, stærk og vel afbundet, saa Grunden til Afskallingen neppe kan skyldes Mangler ved Mørtelens Sammensætning, snarere den Omstændighed, at der er anvendt et uegnet Asfalt. Det er selvsagt yderst vanskeligt for Udvalgets Medlemmer, der jo ikke er Fagfolk, at tage afgjort Stilling til, hvad der kan være den egentlige Aarsag til, at Pudsen skaller af, Løsningen af dette Spørgsmaal synes at være et Problem selv for Fagfolk. Udvalget er imidlertid af den Anskuelse, at Hr. Tørsheim ifølge Kontrakten utvivlsomt er pligtig til at udføre det paagældende Arbejde gratis, men i Betragtning af, at det skete er et hændeligt Uheld selv for Fagfolk, og at det ikke kan antages at skyldes Sløseri og Lige-gyldighed fra Entreprenørens Side, der tværtimod, saa vidt man kan skønne, hele Tiden har bestræbt sig for at udføre virkelig godt Arbejde, kan man efter Omstændighederne anbefale, at Kirkeinspektionen bemyndiges til, efter at det her omhandlede Arbejde er vel udført, at yde Entreprenøren en passende Godtgørelse for Arbejdet. Man skal ligeledes anbefale, at Betingelserne ændres derhen, at der for Fremtiden ikke anvendes Asfalt, men at Pudsemørtelen for at sikre Isoleringen bør blandes med „Siku“ eller „Servas“ i et passende Forhold. Nedtagningen af den beskadigede Pudse bør ske i det Omfang, som de Tilsynsførende bestemmer.

Menighedsraadet har i Skrivelse af 8. f. M. samtidig med, at det fremsender Tegninger og Beskrivelser for de resterende Arbejder vedrørende Færdigbyggelsen af Vaag nye Kirke, andraget Tinget om yderligere Tilskud, saa Arbejdet kan fuldføres snarest muligt. Med Hensyn til yderligere Bevilgning af Tilskud fra Lagtinget skal man udtale, at Udvalget under Forudsætning af, at Kirkefolket i Vaag vil udføre de ved Kirken nødvendige Planeringsarbejder gratis — de udvendige saavel som de indvendige — er sindet til at foreslaa, at der af Kirkefonden ydes de nødvendige Midler til Udførelsen af følgende Arbejder:

- 1) Nedlægning af samtlige Gulve i Kirken,
- 2) Opstøbning af en Kant af passende Tykkelse til at bære Underslagene,
- 3) Kitning af Kirkens Ruder i det Omfang, der skønnes nødvendigt.

Da det nødvendige Tømmer til Udførelsen af det under 1) nævnte Arbejde findes paa Lager, vil det foran nævnte Arbejde formentlig kunne udføres for et forholdsvis beskedent Beløb.

Man skal ligeledes henstille, at Kirkeinspektionen inden Iærstkommende Olaf udbyder i Licitation de resterende Arbejder ved Vaag Kirke i Henhold til vedlagte Licitationsbetingelser, udarbejdet af Arkitekt Holgaard. Hvis Kirkeinspektionen eventuelt gennem sin Tilsynsførende finder det ønskeligt.

ligt at foretage visse Ændringer i de foreliggende Beskrivelser, bemyndiges denne til at foretage det nødvendige i saa Henseende. Derved vil Sagen ligge fuldt forberedt til næste Lagtingssamling, hvorved Arbejdet, om de nødvendige Pengemidler haves, kan fremskyndes en Del.

Forslag.

- 1) Ifald Entreprenøren udbedrer det nu beskadigede indvendige Pudslag i Vaag nye Kirke paa god og forsvarlig Maade i det Omfang, som de Tilsynsførende skønner nødvendigt, og man har Sikkerhed for Arbejdets Holdbarhed, bemyndiges Kirkeinspektionen til at yde Entreprenøren en passende Godtgørelse for Udlæg i Materialier og Arbejdsydelse.
- 2) Kontraktens Afsnit A, Punkt 9 og 10 udgaar og i Stedet for sættes:
„Efter at det løse Pudslag er fjernet i det Omfang, som Tilsynet bestemmer, og Asfalten renses med Staalbørste og Vand, ophakkes Væggen i fornødent Omfang, saaledes at den faar en saa jævn Overflade, at det nye Pudslag med Sikkerhed kan forbinde sig med det gamle Materiale. Derefter paaføres nyt Pudsmateriale, bestaaende af Bastardinørtel, hvori der er tilsat „Sika“ eller „Servas“ efter nærmere Aftale med Tilsynet.“
- 3) Under Forudsætning af, at Kirketolket i Vaag udfører de ved den nye Kirke nødvendige Planeringsarbejder gratis — de udvendige saavel som de indvendige — bemyndiges Færø Amts Kirkeinspektion til af Kirkefondens Midler at afholde de med Udførelsen af nedennævnte Arbejder for forbundne Udgifter:
 - a) Nedlægning af samtlige Gulve i Kirken,
 - b) Opstøbning af en til Kirkens Inderside stødende Betonkant af passende Tykkelse til at bære Underslagene,
 - c) Kitning af Kirkens Ruder i det Omfang, som skønnes nødvendigt.
- 4) Kirkeinspektionen anmodes om inden næste Aars Lagtingssamling at fremskaffe Tilbud paa de resterende Arbejder ved Vaag Kirke.
- 5) Kirkeinspektionen bemyndiges til, ifald det maatte findes ønskeligt, at foretage de nødvendige Ændringer i de i Sagen foreliggende Licitationsbetingelser over nævnte Arbejder.

Tann 17. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 20. september varð uppskot neyðarinnar samtykt við 17. atkv. — 0.

15. Kirkja í Árnafirði. (²/_m).¹⁾

Málið varð beint í *kirkjunæmdina*. Tann 22. august framlegði nevndin soljóðandin Állt:

Sagen vedrørende Bygning af en ny Kirke i Arnefjord har været til Behandling i Lagtingssamlingerne 1932 og 1933 (jfr. Lagtingstidende for 1932, Side 41 og for 1933, Side 19).

Ved Sagens Behandling i Fjor forelaa Tegning og Overslag udarbejdet af Bygmester Tórgarð, hvorefter Kirken, der tænkes opført af Beton og indvendig beklædt med Tømmer, ansloges til at koste ca. 12.000 Kr., Udgravning af Grunden og Transporten af Materialier til Byggepladsen ikke iberegnet. Kirken er beregnet til at rumme ca. 100 Siddepladser, Kor- og Loftsplads ikke iberegnet. Udvalget, der behandlede Sagen sidste Aar, mente imidlertid, at den foreliggende Tegning godt kunde forkortes med 1 Par Stolestader (ca. 1½ m), saaledes at der blev 1 Vindue mindre paa hver Side end vist paa Tegningen. Derved blev Antallet af Siddepladser i selve Kirkeskibet nedsat til 80, hvilket dog maa anses rigeligt for en Bygd som Arnefjord, der kun har 90 Indbyggere og grundet paa Naturforholdene ingen Mulighed har for nævneværdig Tilvækst. En saadan Ændring kan skønnes at nedsætte Bygningssummen med ca. 2000 Kr. Der forelaa Tilsagn om ca. 1400 Timer gratis Arbejdsydelse og 80 Kr. i Kontanter fra Beboerne. Ved Skrivelse af 5. ds. indberettes fra et af Beboerne i Sagens Anledning nedsat Byggeudvalg, at Arbejdet med Udgravning af Grunden er udført, ligesom en Del — anslaaet til ca. 1/2 — Materialier (Sten og Sand) findes oplagret paa Byggepladsen.

Udvalget har næret nogen Tvivl om, hvad der i Betragtning af Forholdene var den bedste og forsvarligste Løsning enten en Træ- eller en Betonkirke, især fordi man er bange for, at en Betonkirke let kunde stille saa store Fordringer til Beboernes frivillige Arbejdsydelser og eventuelt ogsaa Ydelser i Penge, at det kunde være tvivlsomt, om en saa faatallig Befolkning, som her er Talen om, kunde præstere disse, da Lagtingets Tilskud højst kan blive 7000 Kr. Røsten 3—4000 Kr. plus det frivillige Arbejde maa skaffes ad privat Vej. Men efter at have været i Forbindelse med Medlemmer af Byggeudvalget og faaet at vide, at Forholdene med Hensyn til Fremskaffelse af Bygningsmaterialier (Sten og Sand) er saa ideelle, at de praktisk talt kan fremskaffes paa Byggepladsen, er man klar over, at en Betonkirke maa kunne udføres lige saa billigt — om ikke billigere — som en Trækirke af samme Størrelse. Man forudsætter, at Byggeudvalget søger fremskaffet Tilbud paa alle større Leverancer af Materialier (Cement, Bølgeblik, Tømmer m. m.).

Da man har Forstaaelse af, at Beboerne i Arnefjord er ivrige efter nu til Efteraaret, naar Fiskerne er kommet hjem, at faa paabegyndt Arbejdet paa Kirken, vil man være sindet til at foreslaa, at Tinget yder en Bevilling paa 2000 Kr., saaledes at det kan blive muligt for dem eventuelt i Løbet af Vinteren at faa Murene støbt færdige. Mere kan man formentlig næppe overkomme. Sagen kan saa til næste ordinære Lagtingssamling forelægges Tinget paany.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 19.

Forslag.

1) Af Kirkefonden yder Tinget som første Tilskud til Opførelse af en ny Kirke i Arnefjord et Beløb paa 2000 Kr. Beløbet stilles til Kirkeinspektionens Disposition og udbetales efterhaanden som denne finder det bedst og forsvarligst, dog fortrinsvis til Dækning af Udgifter vedrørende Cement, Morter, Formandsløn, etc.

2) Det under Punkt 1 nævnte Tilskud betinges af, at Kirken opføres efter foreliggende Tegninger og Planer af Arkitekt Tórgarð, dog saaledes, at den gøres 2 Stolestader ($1\frac{1}{2}$ m) kortere og der bliver 1 Vindue mindre paa hver Side end vist paa Tegningen. Man forudsætter, at Byggeudvalget søger fremskaffet Tilbud paa alle større Leverancer af Materialer (Cement, Tømmer, Bølgeblik m. m.).

3) Byggeudvalget i Arnefjord vil gennem Kirkeinspektionen have at afgive Beretning til næste Aars ordinære Lagtingssamling, hvorefter Sagen optages til fornyet Behandling.

4) Der tilstilles Andragerne ved Niclas Justinusen et Eksempplar af Betænkningen.

Tann 25. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 28. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

16. Eiðis kirkja. ⁽³⁾_m.¹⁾

Tann 1. august varð málið beint í kirkjunevndina.

Tað framgengur ekki av gerðabókini hvat í seinni er viðgjört hesum máli viðvíkjandi.

Málið er soleiðis goymt til næsta ár.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1988, bls. 24.

17. Kirkjugarður í Klakksvík. (⁴_{III}).⁹

Málið varð beint í *kirkjunevndina*. Tann 3. september framlegði nevndin soljóðandi Álit:

Í tingsetuni 1933 var til viðgerðar umsókn frá sóknarstýrnum fyrir Klakksvíkar kommunu um studning til nýggjan kirkjugarð í Klakksvík. Men av tí, at málið var ov lítið fyrireikað, varð tað geymt til í ár. Altur í ár er umsókn um studning komin inn á ting. Stýrið sigur frá, at tað vegna tey vánaligu peningaviðurskiftir í kommununi ikki meira hevur í huga at byggja nýggjan kirkjugarð, men hevur samtykt at víðka tann gamla so mikið, at hann kann nýtast enn í nøkur ár.

Ummæli frá fylklslækninum er skaffa til vegis, og sigur hann, at tað nýa stykki, ið leggjast skal til tann gamla grefsturin, er væl hóskandi til brúkið. Kirkjustýrið hevur eisini samtykt, at hetta plássið verður nýtt.

Kostnaðarætlan, dagsett 22. august h. á., yvir útreiðslurnar sýnir, at hetta arbeiðið fælt er mett til at kosta ca. 8000 kr.

Nevndin, ið hevur fingið málið til viðgerðar, er kunnugt, at tann nýa deildin av kirkjugarðinum er í gerð, og at arbeiðið uppá garðin hevur verið til úthjóðingar. Arbeiði við at gera kirkjugarðar úti á bygd hevur higartil vanliga verið pliktarbeiði, og tingsins studningur til tilík arbeiðir hevur vanliga verið $\frac{3}{5}$ av útreiðslunum til tilfar og formannsløn; studningurin til formannslønina tó við tí freyt, at minst 8 manns skulu verða í arbeiði hvønn dag, ið formaðurin tekur løn. Tað er illa hugsandi, at maður, ið hevur fingið tilíkt arbeiði við „licitation“, skal hava so nógv hjálparar; ætlast kann, at hann uezvan hevur meir enn 2—3 hjálparar. Um so er, vil formannslønin sjálvsagt verða nógv størri enn um fram varð farið á vanligan hátt.

So statt má nevndin halda, at tað viðvíkjandi hesum arbeiðinum fer at bera illa til at geva vanligan studning til formannsløn, og skal hon tí mæla til, at tingsløn á hesum sinni bert gevur $\frac{2}{5}$ av útreiðslunum til tilfar.

Uppskot.

1) Tá ið arbeiðið við víðkan av kirkjugarðinum í Klakksvík er liðugt, sýnað og góðkent, veitir tingið úr kirkjugrunninum Klakksvíkar kommunu $\frac{2}{5}$ av útreiðslunum til tilfar og formannsløn; 8 mannsarbeiðir verða roknað fyri hvønn dag, formaðurin tekur løn.

2) Áðrenn hesin peningur verður rindaður, má Klakksvíkar kommuna koma fram við roknskapi, prógva við skjølum, yvir útreiðslunum til kirkjugarðin.

Tann 6. september var málið til 2. viðgerð og tann 8. september til 3. viðgerð.

Uppskot nevndarinnar varð sett undir atkvøðisgreiðslu við navnakall:

⁹) Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 34.

Ja atkvæddi: Winther, Dam, Zachariasen, Sigurd Poulsen, O. F. Joensen, Nolsæ, M. Samuelson, Mitens, Debess og Johan Poulsen. *Atkvæddi ikki:* Johs. Olaus Joensen, Nielsen, Danielsen, A. Samuelson, J. H. Joensen, Djurhuus og Iversen. *Bortur:* Patursson, Andreassen, Viðstein og Kallsoy,

og varð uppskotið soleiðis burturfallið, bert 10 atkv. fyri 0 imóti.

18. Kirkja í Tjørnuvík. (⁵/_{III}).

Málið varð beint í *kirkjunevnlina*. Tann 22. august framlegði nevndin soljóðandi Álit:

Til indeværende Lagtingssamling er der fra Beboerne i Tjørnevig indkommet Andragende om Tilskud paa 8000 Kr. til Opførelse af en ny Kirke der i Bygden. Der henvises til, at Tjørnevig, der er gammel Kirkebygd, har ingen saadan haft siden 1856, da deres sidste Kirke nævnte Aar blev flyttet til Saxen samtidig med, at der opførtes en ny Kirke i Haldersvig. Siden den Tid har Beboerne i Tjørnevig været henvist til at søge sidstnævnte Kirke. Det har altid været følt som et stort Savn, at der ikke har været Kirke i Bygden — af den ældre Generation formentlig tillige som en Uret, at Kirken i sin Tid blev flyttet bort derfra. Det maa ogsaa indrømmes, at Afstanden Tjørnevig—Haldersvig, bortset fra, at den er ca. 5 km. lang, tillige er ret vanskelig, i Frostvejr og daarligt Føre ligefrem farlig, saaledes at ældre og svagelige Personer for længere Tidsrum kan være afskaaret fra at søge Kirken.

Der er nedsat en Komité, der ad privat Vej skal søge at tilvejebringe Midler, der sammen med økonomisk Støtte fra det offentlige kan gøre det muligt at se Kirkefolkets store Ønske i Tjørnevig gaa i Opfyldelse: at Bygden atter bliver Kirkebygd. Der er saaledes i dette Øjemed bortloddet nogle Faar, som har indbragt 7—800 Kr. Desuden gaar der vistnok for Tiden ogsaa nogle andre Faar i „Stakkinum“, som det ogsaa er Meningen at faa bortloddet. Yderligere har man til næste Aar paatænkt at afholde en Bazar til Fordel for Kirken i Tjørnevig.

Det er ligeledes Udvalget bekendt, at der ogsaa ved og af den Pastor Grøn, Kvivig, vil blive ydet betydelige Beløb til samme Formaal; ogsaa her i Thorshavn er der ydet nogle Hundrede Kroner.

Med Sagen følger Tegninger med Beskrivelse af den paatænkte Kirke, udført af Bygmester Tórgarð. Det fremgaar af disse, at Kirken agtes opført af Tømmer paa et Fundament af Beton. Taget bliver af Bølgeblik Nr. 24, ligesom Kirken udvendig beklædes med Bølgeblik Nr. 26. Den vil have en

Længde af 11,90 m og en Bredde af 6,60 m og rumme ca. 80 Mennesker, Kor- og Loftsplads ikke iberegnet.

Ifølge et i Sagen beroende af Bygmester Zacharias Jacobsen, Thors-havn, afgivet Tilbud paa Opførelsen af Kirken, alt efter foreliggende Tegninger og Beskrivelser, er han villig til at opføre Bygningen for en samlet Sum af 9700 Kr. Tilbudet omfatter Loverancen af samtlige Materialer og Arbejds-ydelser, fraregnet Udgravning af Grunden og Opstøbning af Betonfundamentet, der allerede er færdigt udført af Bygdens Beboere. Tilbudet, der er afgivet i Februar d. A., er kun bindende, for saa vidt Opførelsen kan finde Sted i Sommer eller nu til Efteraaret.

Udvalget har ikke noget særligt at indvende mod foreliggende Tegninger og Beskrivelser. Kirken maa antages at være stor nok, da Tjørnevig kun har ca. 180 Indbyggere, hvis Antal ikke kan antages at stige, da Bygden maa siges at mangle Udviklingsmuligheder. Da Beboerne af Tjørnevig maa siges at have en baade vanskelig og besværlig Vej til deres Sognkirke i Haldersvig, og da Opførelsen af en ny Kirke efter det foreliggende kan udføres for en ret beskednen Sum i Forhold til, hvad mange andre Kirker har kostet, er Udvalget sindet til paa de i Forslaget stillede Betingelser at foreslaa, at Tinget een Gang for alle til Opførelsen af den ny Kirke yder et Tilskud paa 5000 Kr.

Forslag.

1) Til den paatænkte ny Kirke i Tjørnevig, opført i Henhold til foreliggende Planer og Beskrivelse af Arkitekt Tórgarð og for det i Sagen foreliggende Tilbud paa 9700 Kr. fra Tømrermester Zacharias Jacobsen, Thors-havn, bevilger Tinget een Gang for alle 5000 Kr. saaledes at 3000 Kr. kan udbetales i 1934, Resten — 2000 Kr. — i 1935.

2) Det overdrages til Kirkeinspektionen eventuelt efter Forhandling med Byggekomitéen at sørge for, at Opførelsen af Kirken sker under forsvarligt Tilsyn.

3) Der tilstilles Andragerne ved Jacob Heinesen af Tjørnevig et Eksemplar af Betænkningen.

Tann 25. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 28. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17. atkv. —

19. Nýggj kirkja í Miðvági. (6te bl.).¹⁾

Málið varð beint í *kirkjunevndina*. Tann 3. september framlegði nevndin soljóðandi Álit:

Meinighetsráðið fyri Miðvágs kirkjusóku hevur aftur í ár á fimta sinni endurnýggja umsóknina um studning til nýja kirkju í Miðvági (Sbr. Løgtingstíðindi 1930, síða 51; 1931, síða 27; 1932, síða 36 og 1933, síða 21).

Nevndin, ið hevur havt málið til umhugsan, hevur verið nakað blisin yvir, at hendan kirkjan, sum má sigast at vera lítið til árs samanborið við fleiri aðrar kirkjur í Føroyum (t. d. kirkjunar í Gøtu, bygd 1833, á Strøndum, bygd 1834, í Oyndarfirði, bygd 1838 o. fl. a.), skal vera komin so á fallandi fót, at henni ikki stendur til bótar.

Av tí yvirliði, Provst Dahl í 1929 hevur sent Løgtinginum yvir kirkjunar í Føroyum, hvussu gamlar tær eru, hvørjum tær eru gjørdar av, og hvørjum standi tær eru í, sæst, at Miðvágs kirkja av fyrsta sinni er bygd í 1836, umafturbygd í 1895, er av viði, hevur navurtak og er í toluliga góðum standi. So statt helt nevndin vera bestu ráðini at senda skilamann vestur til Miðvágs at kanna eftir, um kirkjan var í so vánaligum standi, at tað kundi ætlast at verða burturpiltur peningur og ómakur at fáast við at vøla um hana. Bygmeisteri Z. Jacobsen, Havn, ið hevur verið í Miðvági og kannað eftir viðurskiptinum, sigur í viðlögdu frágreiðing, dagsett 20/8 h. á., sína hugsan um, hvat tørvur er á at gera, um kirkjan skal koma aftur í góðan stand. Av hesi frágreiðing, sum nevndin skal loyva sær at vísa á, sæst, at øll tann ábótin kirkjunum krevst uttan, av honum verður mettt til at kosta ca. 400 kr. Samstundis sum hann sigur hetta, mælir hann til, at kirkjan eisini verður málað og kittað innan. Um hetta arbeiðið verður væl úr hondum greitt, verður kirkjan aftur í góðum standi. Kostnaðurin av tí innandura arbeiðinum er ikki roknaður uppi tær 400 kr.

Í umsóknini frá meinighetsráðinum í ár sæst, at tað longu er teknaður nakað av peningi til tað nýja kirkjuna. Nevndin skal mæla til, at hesin peningur verður nýttur til tey av bygmeistera Z. Jacobsen ávístu innandura umvølingararbeiði, ið tørvur er á at gera. Um øll hesu ávístu brek verða afturgjörd, kann kirkjan ætlast at vera bæði góð og hugnalig. Tað má havast í minni, at kirkjugrunnurin ikki longur elns og áður er førur fyri einsamallur at bera allar útreiðslurnar til nýggjar kirkjur. Tað vil tí her eftir eins og í teimum seinri árinum altíð verða lögð ein nóg so tung byrða peningaliga og á annan hátt á kirkjufólkið í tí ella teimum plássum, hvar kirkja skal byggjast. So statt skal nevndin mæla til, at tey av bygmeistera Jacobsen ávístu umvølingararbeiðir uttan og innan verða framd.

Uppskot.

1) Tað verður givið kirkjustýrinum upp í hendur at syrgja fyri, at øll tey av bygmeistera Z. Jacobsen, Havn, ávístu brek — innan og uttan — verða afturgjörd.

¹⁾ Sbr. Løgtingstíðindi 1933, bl. 21.

2) Tann neyðturvuligu peningur til umvølan av øllum uttandura brekum verður at veita úr kirkjufundinum.

3) Eitt eintak av álitinum verður sent meinigheitsráðinum í Miðvágl.

Tann 5. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 8. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 12 atkv. — 0.

20. Endurnýggjan av studningi til kirkju í Skúoy. (7¹/₁₀).¹⁾

Málið varð beint í *kirkjunevndina*. Tann 22. august framlegði nevndin soljóðandi Álit:

Tingið samtykti í 1981 at veita studning uppá 7000 kr. til eina nýja kirkju í Skúoy.

Síðan tá er støðgur komin í arbeiðið við at fremja hetta mál, mest av teirri orsøk, at kirkjufólk í Skúoy ikki hevur kunna samst um, hvar í bygðini kirkjan skal verða sett. Hendan ósemjan tykist nú, aftaná at nýtt meinigheitsráð er valt, at vera horvin, og eru Skúoyingar samdir um, at kirkjan skal standa sunnan fyri bygðina. Innkomnar við sølu av ymiskum lutum til frama fyri tað nýu kirkjuna eru 2840 kr., ið standa í sparikassanum. Annars eru kringumstøðurnar mállum viðvíkjandi eins og tær vóru í 1981.

Ætlanin er til heystar fyri álvura at fara undir arbeiðið við at savna tilfar saman, grava fyri grundini og í heila tíkið at fara so langt fram við arbeiðinum sum til ber, meðan fiskimenninir eru helma.

Eftir tí broyttu tekningini av 1982 eru o. u. 120 situpláss í sjálvari kirkjunum umframt kór- og loftspláss. Við síðstu fólkateljing í 1980 vóru 174 íbúgvarar í Skúoy. Nevndin er av tí áskoðan, at henda kirkjan er ov stór fyri eina tílka bygð, tí ætlast kann, at Skúoyarbygðin eins og Tjørnovík og Árnafjørður vegna viðurskiftini eisini í framtíðini verður lítil bygð. Í samband her við skal nevndin tí mæla til, at tekningin verður minkað við tveimum stólasetrum á longd, og at kirkjan kemur at hava eitt vindeyga færri til hvørja síðu enn ávíst í tekningini. Harvið kann ætlast, at hon verður o. u. 2000 kr. biligari.

Nevndin kann mæla til, at uppskotið frá 1981 við neyðturviligum broytingum verður endurnýggja aftur, samstundis sum hon skal halda fram, at Skúoyingar ikki seinri kunnu vanta at fáa meiri pening frá tinginum. Meinigheitsráðið í Skúoy vil tí skilja, at tørvur er á, at væl verður húsa við

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1981, bls. 28.
Lögtingstíðindi 1984. 5.

tí peningi, ið eftir niðanfyri standandi samtykt vil vera tøkur, tá meínigheitsráðið hevur ábyrgdina fyri einum møguligum undirskoti. Nevndin vónar, at kirkjustýrið í øllum førum ger sum best og ansar væl eftir, at tingsins peningur fyrst og fremst verður nýttur til at betala rokningar frá uttanbýggja kreditorum.

Uppskot.

1) Úr kirkjugrunninum verður at veita til nýja kirkju í Skúoy 7000 kr., sum verða at rinda við øðrum helmingi í 1934 og hinum, tá kirkjan er liðug.

2) Tann undir pkt. 1 nevndi studningur er treytaður av, at kirkjan verður bygd eftir tí broyttu tekningini av 1932 frá harra Tórgarð, tá soleiðis, at hon verður gjørd tvey stólasetur ($1\frac{1}{2}$ m) stytri og eitt vindeygad minni á hvørji síðu enn avísl í tekningini.

3) Tann gamla kirkjan í Skúoy skal verða kirkjufólksins ogn, og skal tað virði, ið fyri hana fæst, ganga upp í tann part, ið kirkjufólkið verður at veita til nýu kirkjuna.

4) Tað verður givið kirkjustýrinum upp í hendir

a) at syrgja fyri neyðturvuligari umsjón við arbeiðinum,

b) at ansa eftir, at tingsins peningur verður at nýta sum best, og at skuld til kreditorar uttan fyri Skúoy gangur fram um aðra.

5) Samstundis sum boða verður frá, at ikki kann væntast meiri studningur frá tinginum til hetta mál, skal sigast, at tingið roknar við, at meínigheitsráðið skaffar til vegis tilboð uppá tilfar (cement, takjarn, timbur o. a.) áðrenn avgerð verður tikin um, frá hvørjum tilfarið skal keypast.

6) Eitt eintak av áliðnum verður sent meínigheitsráðinum í Skúoy.

Tann 25. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 28. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

21. Studning til tann nýggja kirkjugarðin í Gøtu. ⁽⁸⁾_(III).¹⁾

Málið var heint í *kirkjunevndina*. Tann 15. september framlegði nevndin soljóðandi **Álit**:

Málið um studna til nýggjan kirkjugarð í Gøtu var til viðgerðar á tingi í fjør (smb. tingtíðindi fyri 1933, bls. 31), samtykt varð tá at veita vanligan studning $\frac{3}{5}$ av útreiðstunum til cement, formannsløn, spreingievni, silt av gróthorum og tilíkt undir teirri treyt, at garðurin varð lagaður av gróti og cementaður á vanligan hátt.

Sóknarstýrið hevur aftur í ár endurnýggja umsóknina frá í fjør; í hesi umsókn verður hildið fram, at grótviðurskiftini eru so vánalig har, ið garðurin verður bygdur, at tað vil verða ógvuliga dýrt at gera hann av berum gróti; sóknarstýrið hevur tí samtykt at gera garðin av steinstoypu. Kirkjugarðsviðurskiftini í Gøtu eru so avbera ring, at tann gamli gravarin hevur sagt starv silt upp vegna tað, at tann gamli kirkjugarðurin er heilt útgrivin (avskrift av uppsagnini fylgir við). Spurningurin um nýggjan kirkjugarð í Gøtu er tí vordin heilt álvarsamur og telur ikki at útsetast longur. Í umsóknini verður eisini greitt frá, at kommunan í árinum 1932 og 1933 til umvølingar av tí gamla kirkjugarðinum fyri skaða voldaður av brunið íalt hevur havt útreiðslur uppá kr. 455,34. Samstundis sum sóknarstýrið søkir um studning til bæði tann gamla og nýa kirkjugarðin, biður tað um loyvi til at upptakað eitt lán uppá 10,000 kr. og — um tað er neyðugt — um tingsins garanti fyri lánið. Peningurin skal nýtast til frama fyri tann nýa kirkjugarðin. Av tí, at lánviðurskiftini her eins og aðra staðni eru vordin rættuliga torfør — helst hjá eini kommunu sum Gøtu kommunu, ið tianverri má sigast at standa heldur vánaliga í tí, so lítill vón kann vera um, at eitt tilíkt lán kann skaffast — er nevndin og sóknarstýrið komið á samt um einki at gera við hesa. Nevndin kann eisini illa hugsa sær, at tingið vil garantera fyri einum tilíkan láni. Studning til umvølingar av gomlum kirkjugarði er, nevndini kannugt, ikki givin fyrr av tinginum, so eisini hendan partin av umsóknini sær nevndin sær ikki fari fyri at fremja; tað kann heldur ikki gerast av teirri orsök, at fullfíggað roknskap yvir hesar útreiðslur ikki er til skjals.

Tað er nevndini kannugt, at sóknarstýrið vegna peningatrot ætlar at støðga arbeiðið uppá tann nýggja kirkjugarðin fyrst. Tað er ætlanin fyribils at nýta stáltråd til at gyrða tað einu síðuna við. Útreiðslurnar til tann nýa kirkjugarðin hava eftir viðlagdum roknskapi higartil verið íalt 4628,09 kr., harav til 1) tilfar 1525,59 kr. og 2) formannsløn 471,00 kr., tilsaman 1996,59 kr.

Tingið plagar at halda uppá, at kirkjugarðar skulu lagast av gróti og cementast á vanligan hátt — undantøk eru tó gjørd í teimum seinri árinum — men av tí, at øll viðurskiftir: grót-, peninga- og kirkjugarðsviðurskiftir tykjast at vera sera vánalig í Gøtu, skal nevndin mæla til, at tað eisini í hesum fari verður veittur vanligur studningur.

¹⁾ Sbr. Løgtingstíðindi 1933, bls. 31.

Uppskot.

- 1) Sum studning til tann nýggja kirkjugarðin í Gøtu veitir tingið — tú garðurin er sýnaður og góðkendur — á hesum sinni Gøtu kommunu úr kirkjugrunninum $\frac{3}{5}$ av útreiðslunum til tilfar og formannsløn ella 1197,95 kr.
 2) Eltt eintak av álitinum verður sent sóknarstýrinum.

Tann 18. september var málið til 2. viðgerð.

Tann 19. september varð framlagt soljóðandi Broytingaruppskot frá Nyholm Debess o. fl.:

Sum nýtt punkt 3 verður sett:

- Tingið úttalar, at kommunirnar, um tær ynskja studning til kirkjugarðar, mugu innsenda kostnaðarættan og byggja kirkjugarðarnar sum tingið hevur samtykt.

Tann 21. september varð málið til 3. viðgerð.

Uppskot nevndarinnar varð samtykt við 19 atkv. — 0.

Broytingaruppskotið frá Nyholm Debess o. fl. varð samtykt við 16 atkv. — 0.

22. Hvalbiar kirkja. (9° III).¹⁾

Málið varð beint í *kirkjunevndina*. Tann 28. august framlegði nevndin soljóðandi Motiveret Forslag til Beslutning:

Kvalbo Kirke skylder til P/f. Havnar Tímurhandil og Købmand Jacob Mikkelsen af Vaag en Restgæld paa henholdsvis Kr. 2879,26 og Kr. 969,75 for Leverance af Bygningsmaterialler. Købmand Mikkelsen af Vaag faar vistnok sine Varer gennem Købmand V. Lützen af Thorshavn og er hans Forretning saaledes formentlig nærmest en Filial af Hr. Lützens Forretning. Repræsentanter for Byggendvalget for Kvalbo Kirke har ved Forhandling dels med Havnar Tímurhandil opnaaet en Afkortning i Kirkens Gæld til dette Firma paa Kr. 879,26, hvorved denne Gældspost nedsættes fra Kr. 2879,26 til Kr. 2000,00, dels med Købmand V. Lützen, Thorshavn, der er villig til at yde Kirken et Tilskud paa 200,00. Begge Tilbud, som foreligger skriftligt, er betingede af, at Gælden til P/f. Havnar Tímurhandil

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1939, bl. 24.

og Købmand Jacob Mikkelsen af Vaag bliver berigtiget inden Udgangen af denne Maaned. Saaledes foranlediget skal man tillade sig at fremsætte dette

Forslag.

Til endelig Afvikling af Kvalbø Kirkes Røstgæld til P/f. Havnar timburhandl og Købmand Jacob Mikkelsen af Vaag paa henholdsvis Kr. 2000,00 og Kr. 969,75 bevilger Tinget af Færø Amts Kirketfond et samlet Beløb paa Kr. 2969,75.

Sama dag var målið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 29. august varð uppskotið samtýkt við 16 atkv. — 0.

Tann 13. september framlegði nevndin soljóðandi Álit í málinum:

I Samlingen 1931 vedtog Tinget at bevilge 16,000 Kr. til Opførelse af en ny Kirke i Kvalbø; Halvdelen af dette Beløb — 8000 Kr. — skulde udbetales i 1932, den anden Halvdel, naar Kirken var færdigbygget, synet og godkendt.

Den gamle Kirke skulde tilfalde Menigheden og betragtes som en Del af dennes Ydelser til den ny Kirke. Den skulde opføres af Tømmer, beklædes med Jern og var beregnet til at rumme ca. 300 Mennesker. Ifølge Overslaget var den beregnet til at koste ca. 24.000 Kr.

Af den i Sagen afgivne Udvalgsbetænkning fremgaar, at det Udvalg, der behandlede Sagen det paagældende Aar, har næret store Betænkeligheder ved atter at bygge en ny Trækirke i Kvalbø, da den gamle Kirkes forholdsvis korte Levealder — den var opført i 1859 — uden Tvivl maa tilskrives de stadig gentagne Angreb af stærke Storme, den har været udsat for. Bortset herfra mente Udvalget, at man af andre Grunde burde bestemme sig for en Betonkirke: den har større Modstandsevne, vil i Længden være billigere at holde vedlige end en Trækirke; for Opførelsen af en saadan talte bl. a. ogsaa det Forhold, at Menigheden ved Opførelsen af en Betonkirke havde bedre Lejlighed til at yde gratis Arbejde ved Fremskaffelse af Materialier som Sten, Sand o. l. end ved en Trækirke.

Lagtinget vedtog i Henhold hertil, at Kirken skulde bygges af Beton. Af Betænkningen fremgaar, at man regnede med, at Prisforskellen, i Betragtning af, at der er rigeligt med Sand i Kvalbø, skulde blive ret minimal. I 1933 vedtog Tinget at yde et Tilskud paa 1000 Kr. til Opførelse af et Betontårn, ligesom man vedtog, at Taget skulde blive af svære gulvantserede Jernplader i Stedet for som oprindelig tænkt af Skifer. Byggeudvalget for Kvalbø nye Kirke har under 24. Juli d. A. andraget Tinget om yderligere Tilskud. Lagtingsrevisor Winther har efter Anmodning af Kirkeinspektionen gennemgaaet vedlagte Regnskab (Opgørelse) vedrørende Opførelsen af Kirken. Af et af Lagtingsrevisoren paa Grundlag af foreliggende Materiale opstillet Regnskab fremgaar, at Kvalbø Kirke ialt har kostet 41.817 Kr. 20 Øre, deraf de 17,499 Kr. 90 Øre til Materialier, Resten 24,317 Kr. 30 Øre til Lønninger. Det virkelige Underskud er ifølge Regnskabet 17,081 Kr. 46 Øre. Med Hensyn til, hvorledes de forskellige Indtægts- og Udgiftposter stiller sig, skal man henvise til det af Lagtingsrevisoren opstillede Regnskab. Da man paa Forhaand var klar over, at der fra Tingets Side ikke kunde fremskaffes de nødvendige Midler til fuld Dækning af Underskudet, er der paa Udvalgets Initiativ ført Forhandlinger med Repræsentanter for Byggeudvalget om forskellige Muligheder for en endelig Afvikling af Gælden.

Man enedes om at gøre et Forsøg paa at opnaa Akkord med de forskellige Kreditorer. Resultatet af de med dette Formaal førte Forhandlinger er, at P/f. Havnar timburhandl, der paa daværende Tidshunkt havde et Resttilgodehavende hos Byggeudvalget paa 2879,26 Kr., gik med til et Afslag paa 879,26 Kr., hvorved denne Gældspost nedsattes til 2000 Kr., paa Betingelse af, at Dækning forelaa pr. 31. August d. A. Købmand Valdemar Lützen, Thorshavn, var ligeledes villig til at yde Byggeudvalget et Tilskud paa 200 Kr. under Forudsætning af, at Kirkens Restgæld til Købmand Jacob Mikkelsen, Vaag, blev afviklet inden 31. August d. A. For at sikre disse Tilbud, der var afgivet skriftlig, vedtog Tinget i indeværende Samling ved et Forslag til Beslutning at yde et foreløbigt Tilskud paa 2969,75 Kr. til fuld Dækning af disse to Kreditorer.

Desværre har det siden vist sig umuligt ad den Vej at opnaa noget ud over det allerede anførte.

Ved Gennemgang af samtlige Udgiftsbilag ses, at den Del af Gælden, der skyldes Leverance af Materialier, Kost- og Logiudgifter, fordeler sig saaledes:

1) Til Kreditorer, bosatte udenfor Kvalbø.....	Kr. 3560,02
2) " " " " " i Kvalbø for Leverance af Materialier:	
a) N. P. Vest.....	— 34,30
b) D. P. Thomsen.....	— 904,68
3) Kost- og Logiregninger.....	— 756,00.
	
	Ialt Kr. 5255,00

Restgælden bestaar i ubetalte Lønninger til Folk, bosatte i Kvalbø. Udover det i indeværende Samling allerede ydede Tilskud paa 2969 Kr. 76 Øre kunde Udvalget efter Omstændighederne være sindet til at fremsætte Forslag om Tilskud til Dækning af foranævnte Kr. 5255,00, hvorved al Gæld til Kreditorer, der har haft direkte Udlæg til Materialier, Kost og Logi, vilde blive afviklet. Lagtingets samlede Tilskud i indeværende Samling til Dækning af Underskudet vilde herefter blive: 2969,75 Kr. plus 5255,00 Kr. = 8224,75 Kr.

Ved den af P/f. Havnar timburhandl foretagne Afkortning i det til denne skyldige Beløb er Kirkens virkelige Underskud nedsat fra 17.081 Kr. 46 Øre til..... 16,202 Kr. 20 Øre, trækkes herfra Tingets eventuelle Tilskud paa..... 8,224 — 76 —

bliver Kirkens Restgæld saaledes ialt..... 7,977 Kr. 46 Øre, og — som alt bemærket — bestaar denne i Lønninger til Folk, bosatte i Kvalbø.

Samtidig med, at Udvalget er sindet til at fremsætte ovenfor omtalte Forslag, kan man ikke tilbageholde den Bemærkning, at Forskellen mellem det i 1931 foreliggende Overslag paa ca. 24,000 Kr. og den virkelige Byggesum paa 41,817 Kr. 20 Øre ikke alene, ja knap fortrinsvis, kan tilskrives den Omstændighed, at den er opført af Beton i Stedet for som oprindelig tænkt af Tømmer, saaledes som det synes, at Byggeudvalget er tilbøjeligt til at mene, men nok saa meget det Forhold, at de frivillige Arbejdsydelser fra Menighedens Side synes at have svigtet; de taalor saaledes slet ingen Sammenligning med, hvad der paa samme Omraade er præsteret i Bygder som Nordskaale, Selletrø, Glibre, Gjør o. fl.

Tilskud udover det nu foreslaaede kan ikke ventes.

Forslag.

- 1) Det anbefales, at der til delvis Dækning af det ved Kvalhø Kirkes Opførelse fremkomne Underskud ud over det i indeværende Samling allerede ydede Tilskud af Færø Amts Kirkefond bevilges et Beløb paa Kr. 5255,00.
- 2) Beløbet anvendes til Dækning af de i Betænkningen anførte Kreditorer for Leverance af Materialier og for Udlæg til Kost og Logi.

Tann 17. september var málið til 3. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 20. september var uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

23. Kirkja í Hovi. ^{(10|III).}¹⁾

Málið varð beint í *kirkjunevndina*. Tann 1. október framlegði nevndin soljóðandi Álit:

Málið um nýggja kirkju í Hovi hevur verið til viðgerðar fleiri ferðir á tingið. (Sbr. tingtíðindi 1929, síðu 58 og 59, 1930, síðu 51, 1932, síðu 35 og 1933, síðu 21 og 22).

Í ár er málið aftur endurnýggja í tveimum umsóknunum: ein frá sóknarstýrinum fyri Høvs kommunu og ein frá sóknarprestinum fyri Suðuroya syðra prestagjald.

Í umsókninum verður greitt frá, at nevnd við sóknarprestinum sum formann er sett til at arbeiða ávegis við málinum, listi hevur gingið um bygdina og kanu tað, ið fólk hava teknað seg fyri í peningi, virðislutum og arbeiðið, metast til gott og væl 2000 krónurs virði. Presturin boðar frá í umsókn síni, at tekning og kostnaðarætlan yvur kirkjuna skal sendast tinginum eins og ein avskrift av tekningarlístanum yvur tað, ið játtað er av gávum o. t., men eru hesi skjöl ikki komin fram enn. Vegna tað, at stoypsandur ikki er at fáa í Hovi, er ætlanin at byggja kirkjuna av timbur. Nevndin, ið hevur málið til viðgerðar, er fegin yvur, at Hovbingar við sjálvir at arbeiða ávegis sýna góðan hug til at fremja hettar mál, tí tað vil í slíkum málum hereftir dags altíð verða kravt, at kirkjufólkið sjálvt letur nakað munagott, tað verið í arbeiði, peningi ella á annan hátt.

Sum øllum kunnugt gingu allar tær fyrstu umsókninar um at fáa kirkju í Hovi út pá at fáa tað gomlu kirkjuna í Vági flutta til Høvs, tá ið hin nýggja var liðug. Selnri — væl sagtans tí tað hevur tikið so langa tíð at fáa hana liðuga — hava Hovbingar biði um at fingi nýggja kirkju. Nevndin

¹⁾ Sbr. Løgtingstíðindi 1933, bla. 21.

má halda, at það er beint at geva Hovbingum reint aftursvar: at ekki kann ætlast — soleiðis sum viðurskiptini liggja — at tingið hefur hug til at veita munagóðan pening til at lata byggja kirkju av nýggjum í Hovi. Það kann ætlast, at það í langsta lagi ekki kemur at vara meir en 2 ár, áðrenn tann nýggja kirkjan í Vági stendur liðug til at nýta, og tingið hefur ekki ráð til at hava tvær góðar kirkjur standandi suður í Vági, tann gamla má tí flytast burtur, og alt talar fyri, tásíð so er, at Hovi skal hava kirkju, at hon verður flutt til Hovs. Nevndin skal tí mæla til, at málið kemur aftur í það gomlu leguna, og at öll fyrireikingararbeiðir miða harí móti. Fyri at hava vissu fyri at tann gamla kirkjan suður í Vági er í slíkum standi, at það kann loysa seg at flyta hana í annað stað, hefur nevndin heltt á bygmeistera Zacharias Jacobsen úr Havn, sum hefur verið har suðuri og kanna eftir hesum. Eftir hansara vitnisburði er kirkjan góð og frísk, og um hon verður væl umsitin, vil hon kunna nýtast enn í mong ár. So stætt má nevndin mæla Hovbingum til framvegis at arbeiða ávegis við málinum t. d. at skaffa neyturvuligt grundstykki o. t. Nevndin má líkaleiðis halda verða beint — um ekki líka nú, men so til það tíð, kirkjan skal flytast, at láa fram frá skilamonnum tilboð uppá, hvussu nógvur peningur ætlast kann at ganga til at taka kirkjuna niður, flyta hana til Hovs og byggja hana upp aftur har.

Uppskot.

1) Tásið tann nýggja kirkjan í Vági er liðug, veitir tingið neyturvuligan peningaligan studna til at flyta það gomlu kirkjuna til Hovs og seta hana upp aftur har.

2) Kirkjunevndin í Hovi verður blíðin um til næstu tingsetu at greiða tinginum frá, hvat íbúgvarnir sjálvir vilja lata í arbeiði, peningi ella á annan hátt.

3) Málið verður uppastortikið til næsta ár.

Tann 3. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

IV. Telefonmál.

24. Telefonsakir. (1¹_{IV}).¹⁾
 Telefonsambandið á Vágoy. (2²_{IV}).²⁾
 Eftirløn við telefonverkið. (3³_{IV}).³⁾
 Telefonsamband við Nesvík. (4⁴_{IV}).⁴⁾
 Lykt »norður við Streym.« (26²⁶_{XIII}).⁵⁾
 Telefon í Koltur. (5⁵_{IV}).⁶⁾
 Umsókn sum fastur arbeiðari við
 telefonverkið. (6⁶_{IV}).

Málini vóru beind í *telefonnevndina*. Tann 24. september framlegði nevndin soljóðandi Álit:

I. Beretning frá det mellem Tingsamlingerne staaende Telefonudvalg.

Undertegnede Udvalg har faaet forelagt til Betænkning Beretning fra det mellem Tingsamlingerne 1933—34 staaende Telefonudvalg.

Beretningen er gennemgaaet af Udvalget, og har dette intet at bemærke til de af det staaende Udvalg truffne Beslutninger. Man skal i Henhold hertil nedenfor fremsætte Forslag om, at det af Udvalget mellem Tingsamlingerne udførte Arbejde godkendes, ligesom man vil foreslaa, at der i Lighed med andre Aar nedsættes et Udvalg paa 3 Medlemmer til sammen med Driftsbestyrer Jacobsen mellem indleværende og næste ordinære Løgtingssamling at tage Beslutning i alle Spørgsmaal Telefonvæsenet vedrørende.

Forslag.

1) Tinget godkender de af det staaende Telefonudvalg mellem Samlingerne 1933—34 truffne Beslutninger.

1)	Sbr. Løgtingstíðindi	1933,	bls. 40.
2)	-	1933,	- 48.
3)	-	1933,	- 302.
4)	-	1933,	- 51.
5)	-	1928,	- 68.
6)	-	1933,	- 60.

Løgtingstíðindi 1934, 6.

2) Der nedsættes et særligt Driftsudvalg paa 3 Medlemmer til medlem indeværende og næste Aars ordinære Lagtingssamling sammen med Driftsbestyrer Jacobsen at tage Beslutning i alle Spørgsmaal Telefonvæsenet vedrørende.

II. Telefonsambandið við Vágoy.

Spørgsmaalet om en Forbedring af Telefonforbindelsen mellem Vaagø og de øvrige Øer var til Behandling i sidste Aars Lagtingssamling (jfr. Lagtingstidende for 1933, Side 48 og 49). Man vedtog imidlertid under Hensyn til, at Telefonlinjerne paa Vaagø i Sommeren 1933 havde faaet et ret kostbar og gennemgribende Reparation bl. a. med Udskiftning af en Del raadne Pæle, at udsætte Sagen til 1 Aar for derved at indhøste de nødvendige Erfaringer om, hvorvidt det allerede nu var paakrævet at foretage yderligere omfattende Forbedringer. Forbindelsen synes imidlertid siden i Fjor at have virket forholdsvis tilfredsstillende, hvorfor man efter Omstændighederne mener at kunne foreslaa, at Sagen udsættes til næste Aar.

Forslag.

Spørgsmaalet om en Forbedring i Telefonforbindelsen med Vaagø udsættes til næste Aar.

III. Effirion við telefonverkið.

Brødrene Poul, Joen og Svend Poulsen, der har fast Ansættelse som Reparatorer ved Færø Amts Telefonvæsen, andrager i Skrivelse af 30. August f. A. Tinget om at virke hen til en Lønordning, hvorefter der vil blive sikret dem Pensionsret, ligesom de andrager om, at deres faste Løn fra 1. Januar d. A. maa blive betalt maanedsvis forud. Andragendet kom imidlertid paa Grund af dets sene Fremsendelse ikke til Behandling i Tinget i Fjor. I indeværende Samling er der yderligere fremkommet Andragende fra samtlige 10 ved Centralen i Thorshavn ansatte Telefondamer, hvori disse andrager om, at der af Telefonvæsenet tilstaaes dem Pensionsret i samme Forhold og under samme Betingelser, som Tinget tidligere har tilstaaet en af Telefonvæsenets underordnede Pensionsret. Driftsbestyrer Jacobsen, hvem Sagen er forelagt til Udtalelse, oplyser i en Sagen vedlagt Erklæring følgende:

Af det ved Telefonvæsenet fast ansatte Personale er der kun Andreas Niclasen og ham selv, der har Pensionsret; herfor betaler Andreas Niclasen 8⁰/₁₀ og Driftsbestyreren 5⁰/₁₀ af Grundlønnen til Pensionskassen, medens Telefonvæsenet kun indskyder 300 Kr. om Aaret, hvorved der nu ialt er indkommet ca. 10.700 Kr. i Pensionskassen.

Vedrørende Telefonvæsenets nuværende Status anføres:

Telefonvæsenet har en Grundfond paa ca. 53.500 Kr., idet det i Samlingen 1930 blev vedtaget at indsatte 10.000 Kr. aarlig i en Grundfond. Endvidere indestaar der i Sparekassen ca. 52.000 Kr. Telefonvæsenet har

laant S/S. „Smiril“ 25.000 Kr., og sidste Aar ydet til sammes Drift et Tilskud paa 10.000 Kr. Det aarlige Overskud af Driften i de senere Aar har været omkring 50.000 Kr., hvoraf ca. 20—30.000 Kr. har været brugt til Nyanlæg. Driftsbestyreren mener derfor under Henviisning til foranstaaende og under Henviisning til, at den moderne sociale Lovgivning gaar ud paa at sikre veltjente Statsborgere saa vidt muligt en sorgfri Alderdom efter vel udført Arbejde, at Lagtinget vil kunne forsvare at imødekomme Andragerne. Amtsingeniøren henviser endvidere til, at paa Færøerne er Tjenestemændene pensionsberettigede, ligesom Sanatoriets *faste* Funktionærer har Pensionsret. Da den nuværende Pensionsfond som saadan er ret betydningsløs, henstiller Driftsbestyreren, at man overfører Grundfonden 53.500 Kr. til Pensionsfonden; ydes der desuden denne et aarligt Tilskud paa 10.000 Kr., vil man efterhaanden faa en Pensionsfond, som virkelig vil kunne svare til Hensigten, nemlig at kunne afholde de ydede Pensioner uden at behøve at angribe Grundfonden. Telefonvæsenet vil efter hans Mening ogsaa kunne magte en saadan Ordning økonomisk.

Da Tinget gennem Aarene utallige Gange har været nødt til at beskæftige sig med Lønningsforholdene for de ved Telefonstationen i Thorshavn ansatte Telefondamer saavel som de ved Telefonvæsenet ansatte Reparatorer, skal man dels af Hensyn til Overskueligheden, dels fordi det kan antages at give et klart Billede af, hvorledes de *nuværende Lønningsforhold* for de her omhandlede Personer er i Forhold til, hvad de var i Aarene 1906—20, give en samlet Fremstilling af dette Forhold.

Af Lagtingstidende 1916, Side 90 og 91, ses, at Begyndelseslønnen for de 4 ved Telefoncentralen i Thorshavn ansatte Telefondamer var 300 Kr., stigende til 500 Kr. efter 3 Aars Tjenestetid. Nævnte Aar vedtog Lagtinget at yde nævnte 4 Telefondamer et aarligt Løntillæg paa 75 Kr. regnet fra 1. Oktober 1916. Begyndelseslønnen blev herefter 375 Kr. stigende til 575 Kr. Desuden bevilgedes til 4 tjenstgørende Damer ved nævnte Centralstation et Dyrtdstillæg, foreløbig for Regnskabsaarene 1915—16 og 1916—17, svarede til 15 pCt. af den af hver især oppebaarne Løn.

Andreas Nielsen, der var Enereparatør ved Telefonvæsenet, havde ikke fast Ansættelse dengang, men arbejdede for almindelig Dagløn; Tinget vedtog dog i 1916 indtil videre at yde Hr. Nielsen et Gratiale af 200 Kr. om Aaret, regnet fra 1. Januar 1916.

Det følgende Aar, i Samlingen 1917, var Spørgsmaalet om Lønforhøjelse til Telefondamerne ved Centralstationen i Thorshavn atter til Behandling; et Forslag, hvorefter Begyndelseslønnen sættes til 400 Kr., stigende til 650 Kr. efter 3 Aars Tjenestetid, saaledes at der efter et Aars Tjenestetid gives et Tillæg af 100 Kr., efter 2 Aars Tjenestetid yderligere 100 Kr. samt for sidste Aar et Tillæg paa 50 Kr., og desuden et foreløbigt Dyrtdstillæg for Regnskabsaaret 1917—18, svarede til 15 pCt. af den af hver især oppebaarne Løn, vedtoges.

Den foreslaaede Lønbestemmelse skulde gælde fra 1. Oktober 1917. I Lagtingssamlingen 1918 behandledes atter et Andragende fra 3 af de ommeldte Telefondamer, hvori ansøgtas om yderligere Lønforhøjelse. Den af Tinget vedtagne Beslutning nævnte Aar var saalydende:

„Der bevilges Telefondamerne ved Centralstationen i Thorshavn for Regnskabsaaret 1918—19 et Dyrtdstillæg, der svarer til 35 pCt. af den Løn, som hver af de ommeldte Damer oppebærer.“

I 1919 vedtog Tinget den for Driftsbestyrer Jacobsen gældende Lønordning.

Af Lagtingstidende for 1920, Side 215, 216 og 217, fremgaar, at Telefondamerne ved Hovedcentralen efter den ordinære Lagtingssamlings Slutning overfor det mellem Samlingerne staaende Telefonudvalg har fremsat

Krav om betydelig Lønforhøjelse. Da Udvalget ikke mente at kunne imødekomme det fremsatte Krav i den Udstrækning, som af Telefondamerne forlangt, modtog dette derefter Opsigelse fra samtlige Telefondamer med 11 Dages Varsel. Da Udvalget indsaa, at der var en Del Berettigelse i Lønkravet, og man ikke kunde regne med at faa den nødvendige kvalificerede Betjening indenfor et rimeligt Tidsrum, indledede Udvalget Forhandling med disse, hvilken Forhandling resulterede i følgende Overenskomst:

„Det nødvendige kvindelige Personale til Betjening af Centralens Vekslerborde samt til det ved Telefonlisternes Opgørelse forefaldende Kontorarbejde, antages og afskediges af Driftsbestyreren i Samraad med Driftsudvalget paa følgende Lønningsvilkkaar:

Begyndelseslønnen for navede over 16 Aar fastsættes til

700	Kr.	for	det	første	Aar,
900	—	—	—	—	andet —,
1200	—	—	—	—	tredie —,

som vedkommende efter hinanden følgende er ansat.

Herefter stiger Aarslønnen med 200 Kr. hvert andet Aar i de følgende 8 Aar, Ansættelsen varer uafbrudt, saaledes at Aarslønnen efter 11 Aars Tjeneste er 2000 Kr.

Herefter stiger Aarslønnen yderligere med 200 Kr. hver 4. Aar, indtil den naar 2600 Kr.

Opsigelse af Stillingen skal saavel fra Personalets som fra Telefonvæsenets Side ske med 3 Maaneders Varsel; dog skal Driftsbestyreren i Forbindelse med Driftsudvalget være berettiget til at afskedige Personale, der viser grov Ufetterrettelighed i sin Tjenestetid. Ved Afskedigelse, der sker paa Grund af Alderdom, beholder vedkommende en Del af sin Løn som Pension. Pensionens Størrelse og øvrige Forhold fastsættes af Lagtinget.

Disse Lønregler, der endnu er gældende for Telefondamerne ved Stationen i Thorshavn, traadte i Kraft 1. Oktober 1919 og stadfæstedes af Tinget i den paafølgende ordinære Lagtingssamling 1920.

Den ældste af de ved Telefonvæsenet fast ansatte Funktionærer, Andreas Nielsen, hvis Lønningsforhold har gennemgaaet en lignende Udvikling som Telefondamernes, oppebærer ifølge Lagtingsvedtagelse af 1926 (jfr. Lagtingstidende 1926, Side 116) en fast aarlig Løn paa 3600 Kr. og Pensionsret efter Tjenestemandsløven fra 1. Oktober 1919 at regne.

Frk. Marie Sivertsen, der har arbejdet i ca. 26 Aar i Telefonvæsenets Tjeneste, er paa højeste Løn: 2600 Kr.

Frk. Johanne Lindenskov, der har arbejdet som Telefondame i ca. 15 Aar, har en Løn paa 2200 Kr.

Alle de øvrige Telefondamer er forholdsvis unge i Tjenesten.

Med Hensyn til Brødrene Poul og Joen Poulsens Lønningsforhold kan anføres, at Lagtinget i Samlingen 1924 vedtog at give dem fast Ansættelse som Reparatorer ved Telefonvæsenet med en nærmere bestemt fast Lønningsordning, stigende fra 2400 Kr. til 3200 Kr. samt Pension efter Pensionsloven. De ønskede imidlertid ikke at gaa ind under denne Ordning og arbejdede for Timeløn indtil 1931, idet der i Samlingen 1930 vedtoges efter derom indgivet Andragende af de 3 Brødre Poulsen den nugældende Ordning, hvorefter de efter en vis Tjenesteaalder kan komme op paa 3300 Kr. aarlig. Desuden skal de have 3 Kr. i Dagpenge for Tjenesterejser ude paa Bygderne og Godtgørelse for Rejsesudgifter efter specificeret Regning.

Opsigelse kan ske af begge Parter med en Opsigelsesfrist paa 3 Maaneder, enten til 1. Januar eller 1. Juli.

I Lagtingssamlingen 1928 var Spørgsmaalet om Pensionering af Telefondamerne i Thorshavn atter til Behandling paa Tinget, denne Gang paa Foranledning af Driftsbestyrer Jacobsen, men uden Resultat.

Udvalget skal, idet man henholder sig til det af Udvalgsflertallet i 1928 i nærværende Spørgsmaal anførte, hvortil henvises (jfr. Lagtingstidende 1928, Bilag 35), tillade sig at udtale, at Lønningsforholdene for de herom handlede Personer efter Omstændighederne maa siges at være tilfredsstillende; sammenlignet med Lønningsforholdene for det tjenstgørende Personale ude paa Bygderne er de absolut gode, for man maa endelig ikke se bort fra, at Arbejdstiden praktisk talt er den samme for begge Kategorier af Tjenestefolk. Det er en Kendsgerning, at de sidstnævnte Mennesker føler det tilstedeværende Misforhold under de nuværende Lønningsforhold som en stor Uretfærdighed, og det kan ikke undgaas, at dette vilde føles endnu stærkere, hvis man imødekom de foreliggende Andragender. Det er jo heller ikke ringe Beløb, de færøske Bygdekommuner udreder til Driften af deres Telefonstationer, for Regnskabsaarene 1929 og 1930 har det saaledes været henholdsvis ca. 17.500 Kr. og ca. 18.000 Kr. Hertil kommer, at Udviklingen sikkert vil medføre, at der søges hidbragt en *ensartet* Ordning, saaledes at *Telefonvæsenet* i Lighed med, hvad der altid har været Tilfældet for Thorshavns Vedkommende, *overtager Driften af samtlige Stationer paa Færøerne*. For mange af vore smaa Bygdekommuner vilde det være en haardt tiltrængt Aflastning. *De nuværende Samletakster er ogsaa for høje*. Tinget behandlede dette Spørgsmaal i Fjor, man mente i Betragtning af Anlæggets hele Tilstand ikke at kunne fremsætte Forslag herom.

Udvalget kan ikke være enigt med Driftsbestyreren i, at Telefonvæsenet økonomisk maa antages at magte en almindelig Pensionsordning med dertil hørende store Henlæggelser til Pensionsfonden, saaledes som af Driftsbestyreren skitseret, og det gør Udvalget saa meget mindre, som en Baandlægning af Grundfonden til dette Formaal vil være i åbenbar Strid med *Forudsætningen* for Lagtingsbeslutningen af 1930. Formaalet med Grundfonden var gennem denne at sikre sig de nødvendige Midler til Imødegaaelse af eventuelle store Udgifter til Indkøb af Kabler etc., og at denne Eventualitet ikke behøver at være saa fjernliggende, vil formodentlig allerede fremgaa deraf, at Kablerne i Heste-, Skopen-, Lørvig- og Kalsøfjorden alle er over den Alder, man paa vore Breddegrader plejer at regne for en Kables „Levealder“. Det vil desuden bortset fra eventuelle økonomiske Betænkeligheder — ogsaa fremgaa af det allerede anførte, at Lønordningen af 1920 for Telefondamernes Vedkommende samtidigt ogsaa er en Ordning af Pensionsspørgsmaalet, idet der deri bl. a. udtales: „*Ved Afskedigelse, der sker paa Grund af Alderdom, beholder vedkommende en Del af sin Løn som Pension. Pensionens Størrelse og øvrige Forhold fastsættes af Lagtinget.*“ Man skal endvidere fremhæve, at den i samme Lønningsordning indeholdte Passus: „Det nødvendige kvindelige Personale antages og afskediges af Driftsbestyreren i Samraad med Driftsudvalget“ ikke ses at være efterkommet, idet Antagelse og Afskedigelse ikke i de senere Aar har været forelagt Driftsudvalget.

Det forekommer Udvalget, at det vil være naturligt, at Andreas Nielasens Ydelser til Pensionsfonden fremtidig skal være de samme som de ved Tjenestemandsløven fastsatte. Man skal i Henhold hertil fremsætte Forslag om nødvendig Ændring af de gældende „Regler om pension fyrtænstafolk við telefonverkið.“

Udvalget skal, idet man henviser til det foran anførte, specielt til den for Telefondamerne gældende Lønningsordning af 1920 og den deri

indeholdte Pensionsordning, udtale, at man maa fraraade at imødekomme de indkomne Andragender.

Forslag:

1) Tinget mener ikke at kunne imødekomme de foreliggende Andragender om Pension.

2) § 2 i „Reglur um pensión fyri tænastafólk við telefonverkið“ ændres: „3⁰/₀“ til „5⁰/₀“, dog saaledes, at de Tjenestemænd, som hidtil har ydet 3⁰/₀, vedblivende skal svare denne Ydelse, medens Telefonvæsenet betaler de resterende 2⁰/₀.“

IV. Telefonsamband við Nesvík og „lykt norður við Streym.“

I sidste Aars Lagtingssamling behandledes et Andragende fra Fisker Hans J. Andreasen, Nesvík, om Oprettelse af Telefonstation i Nesvík. Amtsiingeniøren, der havde Sagen til Erklæring, fraraadede imidlertid Oprettelsen af en saadan, da det vilde virke meget uheldigt at sætte en ny Station ind paa den meget vigtige Hovedlinje mellem Vestmanna og Fuglefjord, hvor der er 8 Mellemstationer i Forvejen. Det kniber allerede nu med at faa Ringningerne til at gaa igennem, og Vanskelighederne bliver større for hver ny Station, der kommer til, da Ringningerne skal gaa igennem samtlige Mellemstationer. Amtsiingeniøren mener derfor, at, hvis der skal oprettes en Station ved Nesvík, bør den anlægges som Abonnent fra Strømnes med særlig Ledning. Bekostningen herved vil kunne anslaaes til ca. 650 Kr. Tingen mente da heller ikke at kunne imødekomme Andragendet.

Atter i Aar foreligger der Andragende om Oprettelse af Telefonstation i Nesvík, denne Gang ved Fisker Niels Johannesen, sammesteds.

Samme Niels Johannesen har ogsaa Æren af at have rejst endnu en Lagtingssag, nemlig Sag Nr. 26/XIII: „Lykt norður við Streym.“ Sidstnævnte Sag har flere Gange været til Behandling paa Tingo, sidst i Samlingen 1928, da det vedtoges at yde et Tilskud paa 400 Kr. til Anbringelse af en Lygte „norður við Streym“, samt et Tilskud paa 200 Kr. for eet Aar til Kvalvig Sogns Kommune til Pasning og Vedligehold af samme.

Reslutningen var formentlig tænkt som et Forsøg, men dette blev aldrig gennemført, vistnok navnlig fordi ingen vilde paatage sig Forpligtelsen til at passe Lygten for den af Tinget ydede Godtgørelse. Vanskeligheden med at faa Folk til at passe Lygten er efter Andragerens Mening ikke tilstode mere efter, at Folk har bosat sig i Nesvík. Hr. Niels Johannesen erklærer sig saaledes som den nærmestboende villig til mod en passende Godtgørelse at paatage sig dette Arbejde.

Undertegnede Udvalg, der har faaet disse to af Niels Johannesen rejste Spørgsmaal til Behandling, skal udtale, at man efter Omstændighederne kunde være sindet til at imødekomme Andragendet derhen, at Nesvík bliver Erlabonnent af Strømnes paa Betingelse af, at Beboerne der forpligter sig til at passe en eventuel Lygte „norður við Streym“ gratis.

Forslag:

1) Fra 1. Januar 1935 oprettes Nesvík som Frlabonment af Stationen i Strømnæs.

2) Til Sikring af Sejladsen „nordur við Streym“ anbringes en Lygte paa den saakaldte Stang samme Steds.

3) Det til Anlæg af en særlig Telefonlinje Strømnæs—Nesvík nødvendige Beløb afholdes af Telefonvæsenet.

4) Det til Lygtens Anbringelse samt fornødne fremtidige Vedligehold nødvendige Beløb afholdes af økonomisk Fond.

5) Gennemførelsen af det under 1) og 2) indeholdte er betinget af, at Beboerne af Nesvík forpligter sig til uden særlig Vederlag at passe den under Punkt 2 nævnte Lygte efter de Regler, der maatte blive fastsat af Lagtingets Vinnunevnd.

V. Telefoa í Koltur.

Spørgsmaalet om Etablering af en traadløs Telefonforbindelse med Kolter var til Behandling i sidste Aars Lagtingssamling (jfr Lagtingstidende for 1933, Side 50 og 51). Forstanderskabet for Hestø og Kolter Sognes Kommune har i Skrivelse af 30. Juni d. A. fornyet Andragendet fra i Fjor.

Driftsbestyrer Jacobsen, hvem Sagen er forelagt til Erklæring, udtaler, at Telefonvæsenet er i Besiddelse af en Telefonsender af samme Størrelse som den, der bruges paa Nolsø; man er ligeledes i Besiddelse af en til Anlægget egnet Modtager. Hvorvidt en saa lille Sender paa Kolter vil kunne høres med tilstrækkelig Styrke i Thorshavn under daarlige Omstændigheder, mener han ikke at kunne udtale sig om, men at den vil kunne høres temmelig godt under nogenlunde gode Omstændigheder, maa anses for givet.

Den samlede Udgift ved et saadant Anlæg kan anslaaes til ca. 600 Kr. Driftsomkostningerne vil sandsynligvis andrage ca. 150 Kr. pr. Aar. Forstanderskabet udtaler i Andragendet, at det er villigt til at yde et aarligt Tilskud paa 50 Kr. til Anlægget og iøvrigt „holde Stationen“ i Kolter paa sædvanlige Vilkaar.

Spørgsmaalet om Telefonforbindelse med Kolter har været til Behandling flere Gange i Lagtinget. Der blev saaledes paa Tingets Foranledning i sin Tid gjort Forsøg med Luftspænd mellem Hestø og Kolter, men Erfaringen viser, at disse ikke kan holde. Herefter maa derfor en traadløs Telefonforbindelse betragtes som den nærmest foreliggende. Da man er i det heldige Tilfælde, at Telefonvæsenet er i Besiddelse af fornøden Sender og Modtager, vil Udvalget være sindet til som et *Forsøg* at foreslaa oprettet traadløs Telefonforbindelse med Kolter.

Forslag.

1) Med Anvendelse af den Telefonvæsenet tilhørende Sender og Modtager oprettes for Telefonvæsenets Regning forsøgsvis traadløs Telefonforbindelse med Kolter.

2) Hestø og Kolter Sognes Kommune leverer gratis Plads til Master med Tilbehold og iøvrigt, hvad Kommuner ellers yder til Driften af en Telefonstation, samt 150 Kr. ekstra aarlig til Driften.

VI. Umsókn sum fastur arbeiðari við telefonverkið.

Reparatør Jacob Klein af Strænder ansøger i Skrivelse af 5. August d. A. om fast Ansættelse ved Telefonvæsenet.

Andrageren, der er 27 Aar gammel, oplyser, at han siden 1931 har deltaget i alt forefaldende Arbejde vedrørende Telefonlinjerne, dels sammen med Brødrene Poulsen, dels selvstændigt, ligesom han om end i mindre Omfang har arbejdet paa Værkstedet i Thorshavn. Han har hidtil arbejdet for en Timeløn af 80 Øre, men han vilde sætte stor Pris paa at faa fast Ansættelse omend med mindre Løn, da han ikke længer mener at kunne fortsætte under de nuværende Arbejdsforhold.

Driftsbestyrer Jacobsen, hvem Sagen har været forelagt til Erklæring, udtaler, at Jacob Klein, som er en flink og paalidelig Arbejder, har arbejdet en Del ved Telefonvæsenet. Han er saaledes efter Driftsbestyrerens Mening den af Telefonvæsenets Reparatører ude paa Bygderne, man bedst tør betro et selvstændigt Arbejde. Han er derfor ofte benyttet til Arbejder, der har ligget udenfor hans egentlige Arbejdskreds, og det har været Meningen yderligere at benytte hans Arbejdskraft i Fremtiden til Opgaver omkring paa Bygderne.

Driftsbestyreren mener imidlertid, at det vilde volde Vanskeligheder at sætte Jacob Klein, der bor paa Strænder, paa fast Løn, idet man ofte ikke vil kunne finde Beskæftigelse til ham om Vinteren udover nødvendige Linjereparationer. Derimod kunde der maaske være Tale om at give ham en vis maanedlig eller kvartaarlig Løn, f. Eks. 16 Kr. om Maaneden, imod at han altid skulde være disponibel for Telefonvæsenet, og saa iøvrigt lade ham beholde sin Time- og Dagløn, naar han var beskæftiget.

Nærværende Udvalg, der har faaet Sagen til Betænkning, er af den Anskuelse, at det vilde være en heldig Ordning, om man i højere Grad end hidtil fik ansat et passende Antal af interesserede og dygtige Reparatører — helst unge Folk i Modsætning til, hvad der hidtil har været Tilfældet — med en vis mindre Uddannelse, fordelt i et passende Forhold rundt om paa Øerne, da man ikke kan være blind for, at de nuværende fast ansatte Reparatører efterhaanden er saa optaget af Arbejdet i Thorshavn, at de kun vanskeligt kan overkomme det stadig tilbagevendende Reparations- og Tilsynsarbejde ude paa Bygderne.

At dette Spørgsmaal har været aktuelt allerede i 1924 ses deraf, at Tinget nævnte Aar (jfr. Lagtingstidende for 1924, Side 96) vedtog at bemyndige Driftsbestyreren til efter Forhandling med Driftsudvalget at ansætte Særreparatører mod en fast aarlig Løn paa 300 Kr. foruden Timeløn paa Vilkaar af, at interesserede Kommuner betaler $\frac{1}{2}$ af Lønnen. At en saadan Foranstaltning er mere paakrævet nu, end i 1924, kun der neppe være Tvivl om.

Man skal derfor, da Andrageren i foreliggende Tilfælde synes at være en baade interesseret og flink Arbejder, foreslaa, at Jacob Klein faar Ansættelse som Særreparatør ved Telefonvæsenet med en aarlig Løn (Honorar) paa 300 Kr. foruden Timeløn paa Betingelse af, at han altid skal staa til Telefonvæsenets Disposition. 300 Kr. er ogsaa den Løn, der ydes den paa Suderø ansatte Særreparatør.

Forslag.

1) Fra 1. Oktober d. A. ansættes Jacob Klein af Strænder som Reparatør ved Telefonvæsenet med et aarligt Honorar paa 300 Kr. foruden Timeløn paa Vilkaar, at han altid skal staa til Telefonvæsenets Disposition.

2) Desforuden tilkommer der ham — i Lighed med de andre Reparatorer 3 Kr. i Dagpenge for Tjenesterejser i de Tilfælde, han ikke kan bo hjemme, samt Godtgørelse for Rejsudgifter efter specificeret Regning.

3) Opsigelse af Stillingen maa ske med 3 Maaneders Varsel saavel fra Reparatorens som Telefonvæsenets Side enten til en 1. Januar eller 1. Juli.

Tann 26. september vóru málini til 2. viðgerð.

Við 3. viðgerð tann 3. október varð uppskot nevndarinnar nr. I og IV samtykt við 18 atkv. — 0, nr. II og VI samtykt við 15 atkv. — 0, nr. III samtykt við 14 atkv. — 0 og nr. V samtykt við 17 atkv. — 0.

V. Sjúkrahús, lækna- og a.

25. Nýtt sjúkrahús á Tvøroyri. (1/2).

Fóggjarnævnið, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 11. september soljóðandi **Betráking**:

Sagen er udsat fra forrige Aar bl. a. under Hensyn til, at Lagtinget ikke kunde tilsige den fornødne Bevilling af Tingets Kasser til Byggeforetagendet. Saalænge dette ikke kan ske, vil man ikke kunne henvende sig til Bevillingsmyndighederne om Tilskud af Statskassen.

I Betragtning af, at Sagen er rejst ved Andragende af 1930 mener Udvalget, at der nu snarest maa træffes en Afgørelse, saaledes at Sagen paany indsendes til Regeringen med Lagtingets Indstilling. Imidlertid kan

1) Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 54.
Lögtingstíðindi 1934. 7.

Andragendet ikke fremmes i Aar af de samme Grunde som tidligere har været anført, og man stiller derfor følgende

Forslag.

Sagen udsættes til den ordinære Samling 1935.

Tann 13. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 18. september varð uppskot nevdariunnar samtykt við 14 atkv. — 0.

26. Driftin av teim føroysku sjúkrahúsum. ⁽²⁾_v.¹⁾

Brótsjúkrahátsnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 8. august framlegði nevndin soljóðandi **Udvalgsbetænkning**:

Denne Sag er rejst af Amtslægen, som i Skrivelse af 27. Jull 1932 udtalte, at Administrationen af de færøske Sygehuse forvoldte en Del Vanskeligheder; navnlig fremhæves, at Kostudgifterne ligger betydeligt højere her end paa tilsvarende Anstalter i Danmark. Amtslægen mente, at disse Udgifter vilde kunne nedbringes betydeligt ved Ansættelse af en fælles Økonomiinspektør for samtlige færøske Sygehuse, og henstillede at optage Spørgsmaalet om de færøske Sygehuses fremtidige Drift til Overvejelse i Lagtinget.

Sagen har været behandlet i Lagtinget baade i 1932 og i 1933, jfr. Lagtingssagerne Nr. 137/1932 og Nr. 12/1933; der er indhentet Udtalelser fra Bestyrelserne for samtlige Sygehuse, og disse synes ikke at have noget imod, at der engang bliver oprettet en saadan Stilling som fælles Inspektør for samtlige Sygehuse; dog ønskes dette Forhold nærmere oplyst, inden endelig Stilling tages. Mellem Dronning Alexandrines Hospital og Sanatoriet oplyses at være etableret et Samarbejde med Hensyn til Licitationen over Indkøb af Varer og fælles Vaskeri; yderligere Samarbejde menes ikke at kunne gennemføres for Tiden. Amtslægen blev derfor i Henhold til Lagtingets Beslutning i Lagtingssag Nr. 12/1933 anmodet om at fremskaffe til Brug for Tinget alle de Oplysninger, der er af Betydning for denne Sag; det ønskedes navnlig oplyst, i hvilket Omfang Ordningen med Hensyn til fælles Økonomiinspektør, fælles Indkøb, fælles Drift m. m. er gennemført for Syge-

1) Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 55.

huse i den øvrige Del af Riget, og hvilke økonomiske Fordele en saadan fælles Drift eventuelt har medført.

Der foreligger nu Oplysninger fra Amtslægen i Skrivelse af 2. ds., vedlagt Skrivelse fra Sundhedsstyrelsen af 21. Juni d. A., hvori oplyses, at der i den øvrige Del af Riget er ansat fælles Inspektører, og at der er etableret fælles Drift, fælles Indkøb eller fælles Vaskeri ved forskellige Sygehuse, men der er ikke oplyst noget om, hvilke økonomiske Fordele en saadan Ordning har medført.

Udvalget mener ikke, at der for Tiden kan foretages yderligere i denne Sag, og skal derfor fremsætte følgende

Forslag.

- 1) Spørgsmaalet om Ansættelse af en fælles Økonomiinspektør for de lærøske Sygehuse udsættes indtil videre.
- 2) Amtslægen bedes om muligt, til Lagtinget fremskaffe en Oversigt over, hvilke økonomiske Fordele er opnaaet andre Steder i Riget ved Gennemførelsen af fælles Drift, fælles Indkøb m. m. og fælles Økonomiinspektører. Amtslægen anmodes om at have Opmærksomheden henvendt paa denne Sag og om, saa snart det belejlige Tidspunkt for fælles Drift eller Antagelsen af en fælles Økonomiinspektør maatte indtræffe, da at fremsætte fornødent Forslag derom til Lagtinget.

Tann 11. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

27. Lækni í Fuglafirði. (³/_v).¹⁾

Málið varð beint í *ymsamátanevndina*. Tann 17. september framlegði nevndin soljóðandi *Udvalgsbetænkning*:

Undertegnede Udvalg har faaet til Behandling Andragende om Ansættelse af en Kommunelege i Fuglefjord.

Sagen har været til Behandling i Tinget i Aarene 1928—1933.

Af de i Sagen vedlagte Bilag fremgaar, at Forstanderskabet for Fuglefjord Sogns Kommune under 28. Juli 1928 tilligemed en Adresse, underskrevet af ca. 800 Skatteydere i Fuglefjord Sogn, har rejst Spørgsmaalet. Sagen har som bekendt stadig været udsat, og der er ført Forhandlinger med

¹⁾ Sbr. *Lögtingstíðindi* 1933, bl. 57.

de andre Sogne, nemlig Lervig, Andefjord og Gøte, om eventuel Deltagelse i Udgifterne ved en Kommuneleges Ansættelse.

Lervig Sogn har sluttet sig til Sagen. Andefjord Sogn har ikke mod-sagt sin Tilslutning, men har ønsket at vide, hvor store Udgifter det kan komme til at dreje sig om for Kommunen. Gøte Sogn ønsker ikke at deltage i disse Udgifter.

Fuglefjord Sogns Sygekasse har givet Sagen sin Anbefaling og øns-ker at faa den fremmet snarest muligt.

Amtslæge Heerup har i sin Tid (Skrivelse af 31. Maj 1929) givet sin Erklæring i Sagen og udtalt, at Fuglefjord, der er en ret stor Bygd, i mange Tilfælde er daarligt stillet med Lægehjælp, naar man tager Hensyn til Norder-ørernes Lægedistrikt, der er saa stort, som det er. Særlig fremhæver Amtslægen, at Fuglefjord med sin Havn, der anløbes af mange fremmede Skibe, vil kunne skabe en Mulighed for, at en Læge kan eksistere, naar han faar det sædvanlige Tilskud.

Kredslægen for Norderørernes Lægekreds har ved Skrivelse af s. A. udtalt, at der kun kan blive Tale om en Befolkning paa ca. 1000 Mennesker til Distriktet, nemlig Fuglefjord og Andefjord. Eldevig og Pundingsbotn vil som hidtil søge Lægen i Ejde, Lervig har lige saa let Adgang til Klaksvig; det samme gælder Gøte, og Beboerne i disse Bygder vil sikkert som hidtil søge Lægen i Klaksvig. Lægen vil saaledes paa Grund af manglende Ar-bejde i Løbet af faa Aar degenerere. Lægen tilføjer, at han om fornødent vil tage Ophold for kortere Tid i Fuglefjord, i Fald det gøres nødvendigt.

Sagen har atter i Aar været forelagt Amtslægen til Erklæring. Amtslægens Svarskrivelse af 9. d. M. er saalydende:

„Ved Tilbagesendelse af Sagen angaaende Ansættelse af Læge i Fuglefjord skal jeg udtale:

I Norderørernes Lægekreds var der ved sidste Folketælling 5600 Mennesker, af disse søger ca. 400 Lægen i Ejde, og for Resten (5200 Men-nesker) er Kredslægen i Klaksvig Læge. I Gøte og Lervig Sogne bor ca. 1000 Mennesker og i Fuglefjord og Andefjord ca. 1200. Indbyggerantallet paa selve Norderørerne udgør ca. 3000. Ved Ansættelse af en Læge i Fugle-fjord vil han sandsynligvis blive søgt af Gøte, Lervig, Andefjord og Fugle-fjord Sogne, altsaa ca. 2200 Mennesker. Der findes paa Færøerne for Tiden 10 praktiserende Læger til en Befolkning af ca. 25000 Mennesker, det vil altsaa sige, at der bliver 2500 Mennesker pr. praktiserende Læge.

Kredslægen i Norderørernes Lægekreds er altsaa Læge for mere end dobbelt af det Antal Personer, der falder paa hver af de praktiserende Læger. Hertil kommer, at der til Klaksvig og Fuglefjord søger mange fremmede Skibe, hvortil endvidere kommer, at Kredslægen har en større Sygehus-virksomhed.

Afstanden imellem Fuglefjord og Klaksvig er ikke større, end at Praksis paa en fuldt forsvarlig Maade kan besørges fra Klaksvig. Men Læ-gens Arbejde er vokset saa stærkt i de 15 Aar, jeg var i Klaksvig, at det var vanskeliggere for mig ved Hjælp af min Assistent at overkomme Arbejdet i 1931, da jeg forlod Stillingen som Kredslæge, end for mig alene i 1916—17, paa hvilket Tidspunkt Pundling og Gjøv Sogne søgte til Klaksvig, da Kom-munehægeembedet i Ejde var vakant.

Hvis man ansætter en Læge i Fuglefjord, vil man opnaa som Fordele:

Lettere Adgang til Lægehjælp for den Del af Norderørernes Lægekreds, som ligger paa Østerø.

Formindskede Befordringsudgifter for Befolkningen i den samme Landsdel.

Derimod vil Befolkningens Udgift til Læge i ondtalte Distrikt stige betydeligt ved den lettere Adgang, der derved gives.

Da samtlige Læger paa Fierøerne har fast Løn, maa jeg betragte det som givet, at en eventuel Læge i Fuglefjord skal lønnes efter samme Skala som de øvrige Kommunalæger med ca. 5000 Kr. i fast Løn plus fri Bolig og Brændsel.

I Henhold til ovenstaaende maa jeg anse det for rimeligt, at der i nær Fremtid ansættes en Læge paa Østerø til med Bolig i Fuglefjord.

Jeg vil ikke insisterer paa, at det er saa stærkt paakrævet med en øjeblikkelig Ansættelse, men med den stærke Befolkningstilvækst, der foregaar netop i Fuglefjord og der omkring, vil jeg anse det for paakrævet, at han ansættes i Løbet af de første 5 Aar.

Der foreligger ligeledes Erklæring i Sagen fra Kredslægen for Norderøernes Lægedistrikt, dateret 17. August d. A.

Kredslægen ønsker ikke at anbefale Sagen og henviser til Norderøernes Lægekreds' Erklæring i Sagen, dateret 20. Juli 1929.

Kredslægen mener, at en Læge i Fuglefjord vil faa for lidt Arbejde, og at han let vil degenerere lægelig set. Kredslægen oplyser, at den Indtægt, han har haft ved Praksis paa Østerø, andrager gennemsnitlig 3700 Kr. pr. Aar i de sidste 3 Aar. Kredslægen anfører, at Fuglefjord er saa stor en Bygd, at det Tidspunkt sikkert vil komme, hvor der vil være Basis for, at en Læge kan leve og trives dér, men Tidspunktet er ikke inde endnu.

Kredslægen foreslaar, at der ansættes en fast Sygeplejerske i Fuglefjord, og at Lægen afholder Konsultation i Fuglefjord en Gang ugentlig.

Der foreligger i Sagen Oplysninger angaaende de Udgifter, som Gøte, Lervig, Fuglefjord og Andefjord Sogne har haft til Klaksvig Sygehus i Tiden fra 1. Januar 1932 til 30. Juni 1934. Disse Udgifter stiller sig saaledes:

	1932		1933		Halvaaret 1. Januar til 30. Juni 1934.	
	Antal Patienter	Beløb	Antal Patienter	Beløb	Antal Patienter	Beløb
Gøte	40	3736,00	31	3020,50	13	1184,00
Lervig	46	5192,20	42	3993,40	26	2541,00
Fuglefjord	67	5682,00	68	7885,85	58	5600,00
Andefjord	28	2104,00	39	3164,00	5	604,00
	181	16964,20	180	18463,75	102	9829,00

Foruden disse Hospitalsudgifter er der store aarlige Udgifter til Lægebaaden (Patienter og Lægen) samt Udgifter til andre Sygehuse paa Øerne.

Som før bemærket har Kredslægen for Lægedistriktet anført en Indtægt paa ca. 3700 Kr. aarlig. Hertil kommer Indtægter for Sygehuspatienter fra ovennævnte Sogne.

Utvivlsomt vil Ansættelse af en Læge i Fuglefjord medvirke til, at Hospitalsudgifterne vil gaa betydelig ned, ligesom Befordringsudgifter for Læge og Patienter vil reduceres ganske betydeligt.

Klaksvig Sygehus vil som hidtil blive benyttet i det Omfang, som den til enhver Tid ansatte Læge i Fuglefjord maatte anse for nødvendigt. Lervig, Gøte og Andefjord vil utvivlsomt søge Lægen i Fuglefjord. Tilkaldelse af Lægen i Fuglefjord til Bygderne Lervig og Gøte kan jo ske med ganske kort Varsel.

Udvalget kan slutte sig til Andragernes Ønske og Amtslægens Udtalelser i Sagen, som er en anbefaling af Oprettelse af en Lægestilling i Fuglefjord.

De færøske Kommunelægers faste Lønninger andrager for Tiden følgende Beløb:

Tilskud fra Staten	3280 Kr.
— - Lagtinget	700 -
— - Kommunerne	900 -

4880 Kr.

Dertil kommer Brændsel ca. 120 -
samt fri Bolig.

Udvalget skal henstille, at Forstanderskabet for Fuglefjord Sogns Kommune til næste Lagtingssamling fremkommer med en Udtalelse om, hvorvidt Kommunen vil være i Stand til at fremskaffe Bolig til Lægen, eventuelt opføre en Lægebolig, samt om Kommunen kan yde det anførte Tilskud samt Brændsel alene eller sammen med de andre Kommuner.

Forslag:

1) Sagen udsættes til næste Aar.

2) Forstanderskabet for Fuglefjord Sogns Kommune anmodes om til næste Lagtingssamling at fremkomme med en Udtalelse om, hvorvidt Kommunen vil være i Stand til at fremskaffe fri Bolig, Brændsel samt Tilskud til en Læge i Fuglefjord — alene eller sammen med andre Kommuner.

Tann 19. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

28. Bróstsjúkrahúsið í Hóydølum. (⁴/_v).¹⁾

Bróstsjúkrahúsnævndin fækk málið til viðgerðar. Tann 14. september framlegði nevndin soljóðandi **Udvalgsbetænkning**:

Den 8. August blev der i Lagtinget valgt Medlemmer af Sanatorieudvalget. Dette Udvalg har faaet overleveret Forhandlingsprotokollen fra det mellem Tingsamlingerne nedsatte Sanatorieudvalg. Endvidere har Udvalget modtaget „Aarsberetning for Færø Amts Tuberkulosesygehus“ for Aaret 1933 ved Overlæge E. Lynge; denne Beretning indeholder samtidig en regnskabsmæssig Oversigt ved Bogholder Jacob Olsen.

Det reviderede Regnskab for Aaret 1933 er fremlagt, og Forslag til Godkendelse af dette samt af de af det mellem Tingsamlingerne nedsatte Udvalg truffne Afgørelser vil blive fremsat. Regnskabet for 1933 udviser et Underskud paa 1202 Kr. 99 Øre. — I Lagtingssamlingen i Fjor blev det vedtaget at lade udføre forskellige Reparationsarbejder i Løbet af Aarene 1933 og 1934; heraf er der i Fjor udført Arbejder til et Beløb af 2138 Kr. 86 Øre, der imidlertid først er udbetalt i indeværende Regnskabsaar, hvor der maa regnes med et større Driftsunderskud; der er saaledes allerede i Aarets første 7 Maaneder for Reparationer og Vedligeholdelsesarbejder udbetalt over 8000 Kr.

Af Regnskabet fremgaar, at Udgifterne til Forplejning stiller sig saaledes:

	1932:	1933:
Pr. Patientdag	170,84 Øre	157,96 Øre
- Kostdag	129,83 -	125,89 - ;

at der, skønt Varepriserne maa siges at ligge højere i 1933 end i 1932, dog er en mindre Nedgang i Forplejningsomkostningerne, skyldes formentlig det Forhold, at Vareleverancen til Sanatoriet og Dronning Alexandrines Hospital udleitorer i Fællesskab.

Det mellem Tingsamlingerne nedsatte Udvalg har vedtaget følgende:

- 18/10. 1933 at lade de i Lagtingssag Nr. 142/1933 bevilgede Reparationsarbejder udføre;
- 15/11. 1933 at bevilge Oversygeplejersken Sygeorlov i 3 Maaneder — grundet daarlige Nerver i Forbindelse med Overanstrengelse — saaledes at fornøden Afløsning i disse 3 Maaneder betales af Sanatoriet; skulde Oversygeplejersken være sygemeldt i længere Tid end de 3 Maaneder, maa Oversygeplejersken selv betale Afløsningen for det overskydende Tidsrum;
- 27/1. 1934 sammen med Beboerne i Højvig at lade anlægge et Reservevandbassin, saaledes at Sanatoriet betaler Halvdelen af Materialier, Rørledning og Vandmesterløn ved Anlæg af et saadant Bassin;

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 65.

- 29/1. 1934 forhandlet med Hospitalsinspektionen, Arbejdsudvalget for „Føroya felag móti tuberklasjúki“ og Centralforeningen af Sygekassér (ved D'Hrt. P. Jensen og A. Andresen) angående Taksterne for Røntgenfotografering;
- 16/3. 1934 at Sanatoriet fra den 1. Januar 1935 overtager Vedligeholdelsen af Plantningerne indenfor Sanatoriets Arealer, forudsat at Udgifterne hertil ikke overstiger 200 Kr. årlig;
- - i Anledning af Bogholder Jacob Olsens Død at antage en midlertidig Bogholder indtil Udgangen af September Maaned d. A.; Lagtinget kan saa i sin førstkommende Samling tage Stilling til, hvorledes der skal forholdes fremtidig med Stillingen som Bogholder ved Sanatoriet;
- 4/4. 1934 i Anledning af den mindre Ildebrand, som var opstaaet i Sanatoriets Tekøkken ved en Petroleumsovn's Eksplosion den 3. April om Aftenen, hvilken Ildebrand heldigvis blev slukket af Sanatoriets Personale og Patienter, at lade anlægge en ny Vandledning indvendig i den gamle Sanatoriebygning, hvor den nuværende Ledning er saa gammel, at det er vanskeligt at faa saa meget Tryk paa Vandet, at dette kan løbe gennem Vandhanerne paa den øverste Etage;
- 4/4. 1934 at lade Tekøkkenet reparere for den Skade, som Ildebranden har forvoldt;
- 20/4. 1934 at antage Tilbud fra Nyholm Debess om Anlæg af nye indvendige Vandledningsrør for ialt 1375 Kr.;
- - at oprette og underskrive Kontrakt med Statens Forsøgssation i Højvig angaaende Leje af Græsningssarealet. Kontrakten oprettedes for 5 Aar og kan derefter opsiges med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel til et Aars 1. Januar;
- - at anmode Telefonvæsenet om at sørge for en tilfredsstillende Telefonforbindelse til Sanatoriet og mellem dets forskellige Afdelinger;
- 14/5. 1934 at lade lægge Linoleum paa Gulvene i Køkkenet (og det lille Køkken) i den ældre Sanatoriebygning mod en Betaling af 225 Kr.;
- - at lade Sanatoriebygningerne male og at lade opsætte nye Tagrender paa den ældre Sanatoriebygning mod en Betaling af henholdsvis 2650 Kr. og 190 Kr.;
- - at anskaffe en Dampkøger til Sanatoriets Tekøkken; Omkostningerne hertil anslaaes ikke at overstige 750 Kr.

I Henhold til Justitsministeriets Skrivelse af 22. December 1932 blev Statsanerkendelsen udvidet til at gælde yderligere 5 Senge — eller ialt 49 Senge; Udgifterne ved Anskaffelsen af det nødvendige til Montering af disse 5 yderligere Senge har andraget ialt 2032 Kr. 11 Øre; Halvdelen af dette Beløb er refunderet fra Statskassen.

I forrige og indeværende Aar er der foretaget ret betydelige Reparations- og Vedligeholdelsesarbejder ved Sanatoriebygningerne. Den ældre Sanatoriebygning er over 25 Aar gammel, saa det Tidspunkt, hvor Næveren og Græstørvstaget maa fornyes, næppe ligger langt borte; dette vil betyde en større Udgift. Endvidere trænger Bygningen meget til at blive malet indvendig. Til disse store Arbejder bør der om muligt opspares den nødvendige Kapital.

Da der som foran anført i indeværende Aar er udbetalt store Beløb til Reparationsarbejder, mener Udvalget ikke i Aar at kunne foreslaa, at der før næste Lagtingssamling foretages andre Reparations- og Vedligeholdelsesarbejder end saadanne, som er uafviseligt nødvendige. I den ældre Sanatoriebygning bør Garderoben og Opgangen fra begge de fastbyggede Liggehaller repareres og males; disse Arbejder vil dog ikke koste større Beløb, men Bygningskontoen for det kommende Aar kan alligevel ikke antages at komme til at ligge under ca. 3—4000 Kr.

I Lagtingsag Nr. 142/1933 Forslag V blev Amtmanden anmodet om at foretage det nødvendige til Anskaffelse (Køb eller Erhvervelse uden Vederlag) af de Arealer, som Thorshavn Kommune i sin Tid har lejet fra Fæsterne i Højvig og overladt til Brug for Sanatoriet. Sagen har været forelagt forskellige bl. a. ogsaa Landbrugsministeriet, som i Skrivelse af 9. August d. A. har meddelt, at Ministeriet, under Hensyn til, at Amtskommunen har Sikkerhed for at kunne benytte Arealet til Aar 2007, og at der ikke er oplyst særlige Omstændigheder, som gør det ønskeligt for Amtskommunen at erhverve Ejendomsretten over Arealet, ikke paa det foreliggende Grundlag har ment, at der for Tiden er tilstrækkelig Anledning til at foretage videre i Sagen. Udvalget vil derfor henstille, at dette Spørgsmaal stilles i Bero indtil videre.

Da Sanatoriets mangeaarige Bogholder Jacob Olsen i Foraaret afgik ved Døden, blev der for Tidsrummet indtil Udgangen af September Maaned d. A. antaget en midlertidig Bogholder; Udvalget mener, at Sanatoriets Bogholderi bør henlægges under det Lagtingskontor, som skal bestyres af Vinnevindin; den hidtidige Betaling af 1200 Kr. for Sanatoriets Bogholderi indbetales fra den 1. Oktober d. A. i den Lagtingskasse (Amtsrepartitionsfonden), som afholder Udgifterne vedrørende dette Lagtingskontor.

I Henhold til det nugældende Pensionsreglement for Sanatoriets Funktionærer, vedtaget i Lagtingssamlingen 1928 og gældende fra 1. Oktober 1929, afkortes der 3 pCt. i Lønnen til de Funktionærer, som er berettiget til Pension og ønsker at sikre sig Pensionsret, og disse 3 pCt. indbetales derefter i Sanatoriets Pensionsfond. Da Pensionsfradraget for Statens Tjenestemænd nu er 5 pCt, mener Udvalget, at Pensionsfradraget for Sanatoriets Vedkommende fra den 1. Oktober d. A. fastsættes til 5 pCt.

Forslag.

I. Det reviderede Regnskab for Aaret 1933 godkendes; Underskudet 1202 Kr. 99 Øre vil være at dække af Amtsrepartitionsfonden.

II. De af det mellem Tingsamlingerne siddende Sanatorieudvalg trafne Afgørelser godkendes.

III. Det mellem Tingsamlingerne siddende Sanatorieudvalg henyn- diges til i den ældre Sanatoriebygning at lade foretage de nødvendige Reparationer af Garderoben og Opgangene fra Liggehallerne samt mulige andre absolut paakrævede Reparations- og Vedligeholdelsesarbejder ved Bygningen m. v.

IV. Renter og Afdrag for det til Overlægeboligen i Sparekassen optagne Laan betales af Amtsrepartitionsfonden pr. $11/12$. 1934 med 1750 Kr. og pr. $11/6$. 1935 med 1718 Kr. 75 Øre, eventuelt med paaløbne Renter.

V. Renter og Afdrag af det i „Føroya felag móli tuberklasjúku“ til Montering af den nye Sanatoriebygning optagne Laan 2748 Kr. 60 Øre, nu stort til Rest 2198 Kr. 88 Øre, betales af Amtsrepartitionsfonden pr. $11/12$. 1934 med Renter = 87 Kr. 96 Øre og Afdrag = 549 Kr. 72 Øre.

VI. Sanatoriets Bogholderi og Regnskabsvæsen lægges fra den 1. Oktober d. A. ind under det af Vinnuevndin bestyrede Lagtingskontor. Godtgørelsen for dette Arbejde fastsættes til 1200 Kr. aarlig, og dette Beløb indbetales fjerdingaarsvis i den Lagtingskasse, som afholder Udgifterne vedrørende Lagtingskontoret.

VII. I „Reglur um pensión fyri tænastafólk við tuberklasjúkrahúsið í Hoydølum“ 2. grein, Stk. 2, Linje 1 forandres 3 pCt til 5 pCt. Denne Forandring gælder fra den 1. Oktober 1934.

VIII. Budget for 1935:

Indtægt.	
1. Betaling for Patienter.....	17.300 Kr.
2. Statstilskud	51.900 -
3. Have og Anlæg.....	100 -
4. Hønseriet	1.200 -
5. Underskud, der betales af Amtsrepartitionsfonden.....	4.160 -
	74.660 Kr.

Udgift.	
1. Lønninger:	
Overlægen	3500 Kr.
Reservelægen	1000 -
1 Oversygeplejerske.....	1800 -
2 Sygeplejersker.....	2400 -
1 Økonoma	1500 -
1 Fyrpasser.....	2400 -
1 Bogholder	1200 -
1 Revisor.....	60 -
Pigelønning og Ekstramedhjælp.....	3600 -
	17.460 Kr.
2. Forplejningen	29.000 -
3. Vask og Rengøring.....	3.000 -
4. Brændsel og Belysning	10.000 -
5. Medicin m. m.....	4.500 -
5a. Røntgen m. v.	1.000 -
6. Vedligehold af Bygninger	3.000 -
7. Maskiner.....	500 -
8. Inventar	1.500 -
9. Brand- og Ulykkesforsikring.....	1.200 -
	At overføre... 71.160 Kr.

	Overført...	71.160 Kr.
10. Fragt, Losning og Kørsel.....	700	-
11. Kontorhold m. m.....	1.000	-
12. Renter.....	600	-
13. Forskellige Udgifter.....	1.200	-
		74.660 Kr.

Naar Regnskabet for 1934 er revideret, vil det eventuelle Underskud, som ikke maatte være anvist i Forvejen à Konto (jfr. Forslag VI i Lagtings-sag Nr. 142/1933) være at dække af Amtsrepartitionsfonden.

IX. Der vælges et Udvalg paa 3 Medlemmer til mellem Tingsamlingerne at varetage Sanatoriets Bestyrelse og til Olaj 1935 at fremkomme med en Beretning om Sanatoriets Drift mellem Tingsamlingerne.

Tann 17. september var mállø til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 20. september varð uppskotlð frá nevndini samtykt við 18 atkv. — 0.

29. Apotekaravessinið í Føroyum. ^(5/11).⁹

Ymsamálanerudin fekk málið til viðgerðar. Tann 13. oktober framlegði nevndin soljóðandi **Udvalgsbetænkning**:

Justitsministeriet har fremsendt Udkast til Bekendtgørelse om Apothekervæsenet m. v. paa Færøerne, og Spørgsmaalet om Udfærdigelse af Bekendtgørelsen er forelagt Lagtinget.

Ved Lov om Apothekervæsenet af 31. Marts 1932 blev den for Danmark gældende Apothekerlovgivning ændret paa forskellige Punkter. De salgbare Apotheksprivilegier skal afløses. Der indføres Aldersgrænse for Opnaaelse af et Apotheksprivilegium som for Afgang som Apothekere, og Pensionsforholdene omordnes. Gennemførelse af Kontrol sker med medicinske Specialiteter, Reglerne om Afgift til Apothekerfonden og Tilskud til Apotheker ændres, Ilgesom der kan udlånes af nævnte Fond til Overtagelse af Apotheker.

Justitsministeriet har nu udarbejdet et Udkast til Bekendtgørelse om

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 76.

Apothekervæsenet m. v. paa Færøerne, hvorefter de for det øvrige Rige gældende Regler i det store og hele skulde sættes i Kraft.

En Del af Reglerne, som indeholdes i Lov Nr. 121 af 29. April 1918 om Apothekervæsenet paa Færøerne, har det været nødvendigt at gentage i Udkastet til den nye Bekendtgørelse. En Del specielle Regler, der ikke egner sig for Færøerne eller har Betydning for vore Øer, er udeladt. Hele Afsnittet om Afløsning af salgbare Apotheksprivilegier udgaar, da vi ikke har noget saadant Apotheksprivilegium.

Udvalget har haft Samraad med Apothekeren og modtaget en Skrivelse fra ham af 2. ds., hvori anføres, at Filialapoteket i Klaksvig, som i 1933 kun havde en Omsætning paa ca. 22.000 Kr., maa give Underskud, og at Overskudet ved Filialen i Tveraa, hvor Omsætningen i 1933 var ca. 40.000 Kr., næppe er saa stort, at det dækker Underskudet i Klaksvig.

Følgende Udkastet skal der dels svares til Apothekerfonden en Afgift af Nettoindtægten, som overstiger 6000 Kr., og dels en Omsætningsafgift, der ikke tidligere har været svaret, af den Del af Omsætningen, som er over 40.000 Kr.

Hvis Filialerne havde været selvstændige Apotheker, vilde de hverken svare Afgift af Nettoindtægt eller Omsætning.

Apothekeren mener derfor, at det vil være urigtigt at lægge en Omsætningsafgift paa Tjaldurapotekets og dets Filialers Omsætning.

Udvalget kan efter at have gennemgaaet Forslaget tilraade, at Afsnit I angaaende de Bestemmelser i Lov Nr. 107 af 31. Marts 1932 om Apothekervæsenet, som Ministeriet foreslaar sat i Kraft, uændret vedtages, og det samme gælder Afsnit II om Anordning om Apothekervarer af 4. April 1929 og Afsnit IV om forskellige Bekendtgørelser.

Med Hensyn til Afsnit II, der omhandler Lov Nr. 108 af 31. Marts 1932 om Apothekerafgift m. m., skal man foreslaa paa Grundlag af det af Apothekeren oplyste, at Omsætningsafgiften ikke svares af Filialernes Omsætning, undtagen for den Del, der maatte overstige 40.000 Kr. eller maaske et noget lavere Beløb.

Man foreslaar, at Bestemmelserne anvendes første Gang for den Afgift, som skal betales i 1935.

Forslag.

1) Tinget tiltræder Ministeriets Udkast I, III, IV og V.

2) Tinget tiltræder Afsnit II med følgende Ændringer:

a) Til § 1 føjes: „jfr. dog § 3“.

b) § 3, Stk 2, første Punktum affattes saaledes:

„Af den Del af Omsætningen, som for Hovedapoteket overstiger 40.000 Kr. med Tillæg af den Del, der for hver eventuel Filial maatte overstige 40.000 Kr., svares følgende Afgift:“.

c) I § 6 ændres „1933“ til „1935“ og „1932“ til „1934“.

Tann 16. oktober var málið til 2. viðgerð.

Uppskotið við broytingaruppskot varð samtykt uttan atkvæðisgreiðslu.

Tann 17. oktober var málið til 3. viðgerð.

Afsnið 1: §§ 1—44 vóru hildnar samtyktar uttan atkvæðisgreiðslu.

Afsnið 2: Broytingaruppskotið til § 1 fall, bert 5 atkv. fyri 0 imóti.

§ 1 óbroytt fall, bert 9 atkv. fyri 0 imóti.

Uppskotið í síni heild varð soleiðis burturfallið.

30. Studningur til sjúkrahúsini. (6^u/v).¹⁾

Félagjarnævndin fékk málið til viðgerðar. Tann 26 september framlegði nēvndin soljóðandi **Udvalgsbētnēknēg A:**

Til de færōske Sygehuse er der i de senere Aar ydet Tilskud fra saavel Statskassen som Lagtinget, oprindelig 25.000 Kr. fra hver eller 50.000 Kr. aarlig. For de sidste 2 og indeværende Finansaar har Statskassens Tilskud været 22.500 Kr. aarlig, medens Lagtingets Tilskud uforandret har været 25.000 Kr. aarlig. Disse Tilskud har været nødvendige for at kunne holde Hospitalernes Takster indenfor Rimelighedens Grænser.

Overenskomsten af 18. Juni d. A. mellem et Udvalg af Embedsmænd fra Ministerierne og Udsendinge fra Lagtinget forudsætter, at der tillægges Lagtinget forskellige nye Indtægter, og at Lagtinget derefter alene skal yde de til Sygehusenes Drift nødvendige Tilskud.

Forslag.

Under Forudsætning af, at Overenskomsten af 18. Juni d. A. mellem et Udvalg af Embedsmænd fra Ministerierne og Udsendinge fra Lagtinget bliver gennemført, vil der som Tilskud til de færōske Sygehuse for Finansaaret 1935—36 fra Lagtinget være at yde ialt 48.000 Kr., der fordeles saaledes:

Dronning Alexandrines Hospital.....	32.000 Kr.
Sygehuset i Klaksvig	10.000 -
— i Tveraa	6.000 -

og soljóðandi **Udvalgsbētnēknēg B** (Sjúkrahúsið i Klakksvik):

Fra Sygehuset i Klaksvig foreligger en Beregning om Sygehusets økonomiske Forhold og Status pr. 31. December 1933. Endvidere foreligger en Afskrift af Sygehusets Regnskab for Aaret 1933.

Af Status fremgaar, at pr. 31. December 1933 andrager:

Sygehusets Passiver.....	88.253 Kr. 48 Øre,
— Aktiver.....	60.494 - 24 —, og

at der altsaa er et samlet Underskud paa 27.759 Kr. 24 Øre,

hvortil formentlig vil komme et ikke ubetydeligt Beløb i Form af uerholdelige Fordringer. Sygehusets Drift synes herefter at være kørt fast, og Udvalget har derfor overvejet, om der kan findes nogen Udvej til at bringe Driften ind i sund Gænge.

Det for Aaret 1933 aflagte Regnskab er et Talregnskab, som nok

¹⁾ Sbr. Lōgtēgstēðēndē 1933, bls. 78.

viser det rigtige Billede af Indtægterne, medens Udgifterne kun omfatter de Poster, som Sygehuset har været i Stand til at betale i Aarets Løb. Udvalget har derfor anmodet Sygehusets Bestyrelse om vedrørende Aaret 1933 at udarbejde en Regnskabsoversigt over samtlige Indtægter og Udgifter i nævnte Aar, saaledes at man kunde faa et Overblik over, hvorledes Sygehusets Drift svarer sig. En saadan Regnskabsoversigt foreligger nu; heraf fremgaar, at der synes at være Balance i Driften. Det fremhæves fra Sygehusbestyrelsens Side, at det ret store Driftsunderskud paa ca. 28.000 Kr. hidrører fra,

- 1) at Driften i de første Aar efter, at det nye Sygehus var bygget, har givet større Underskud,
- 2) at der har været store Udgifter til Montering og elektrisk Installation, men disse Udgifter fremtidig kun vil være ret smaa,

Det maa her fremhæves og paatales, at der i enkelte Tilfælde ikke har været udvist fornøden Sparsommelighed; saaledes er der bl. a. anskaffet et ret kostbart Lysanlæg, som maa betales fuldt ud, men som nu er overflødig, da der bruges Strøm fra det kommunale Elektricitetsværk.

Den 20. ds. har Udvalget haft et Møde med Bestyrelsen og Repræsentantskabet for Klaksvig Sygehus; her blev Sygehusforholdene indgaaende drøftet, og Mulighederne for Besparelser — navnlig med Hensyn til Udgifterne til Læge og Personale — blev overvejet. Sygehusbestyrelsen mente, at Sygehusets Drift fremtidig, saafremt Indtægterne ikke formindskedes betydeligt, maa paaregnes at balancere, og i Henhold til den for Aaret 1933 og for 1. Halvår 1934 foreliggende Regnskabs- eller Driftsoversigt maa Udvalget kunne forudsætte, at dette vil være Tilfældet.

Man var enig om, at en fortsat Drift næppe vil være mulig, medmindre der kan skaffes Sygehuset et Laan af passende Størrelse og med ret lang Afbetalingstid. Den samlede Gæld udgjorde som foran oplyst pr. 31. December 1933 ialt 88.253 Kr. 48 Øre; heraf er 28.638 Kr. 03 Øre og 4112 Kr. 93 Øre, ialt 32.750 Kr. 96 Øre, Gæld til henholdsvis Nordøya Sparikassa og Færø Amts Sparekasse; med Hensyn til denne Gæld maa det formodes at være muligt at opnaa en Ordning, hvorefter Gælden kan afbetales paa et længere Aaremaal; den øvrige Gæld paa ca. 55.500 Kr. (ca. 15.500 Kr. til Kreditorer udenfor Øerne og ca. 40.000 Kr. til Kreditorer her paa Øerne) vil det være nødvendigt at betale, men hertil kræves et ret stort Beløb. De udestaaende Restancer for Patienter m. v. udgjorde pr. 31. Decem- 1933 ca. 60.500 Kr.; heraf er i indeværende Aar betalt ca. 19.000 Kr.; Resten af Restancerne = ca. 41.500 Kr., hvoraf en Del maa formodes at være uerholdelige, vil det sikkert vise sig vanskeligt at faa inddrevet i Løbet af kortere Tid. Skal der opnaas en holdbar Ordning, vil det sikkert vise sig paakrævet, at der i fornøden Omfang oprettes Gældsbeviser med de forskellige (i hvert Fald enkelte) Kommuner og Sygekasser, saaledes at disse i Løbet af et Aaremaal afvikler den Gæld, som de ikke straks er i Stand til at betale, men saa maa det paases, at al fremtidig Ydelse til Sygehuset betales rettidigt, saaledes at Restancerne efterhaanden formidskes.

Saafermt Sygehusets Drift skal fortsættes, vil Udvalget anse det for paakrævet, at der skaffes Sygehuset et Laan paa mindst 50.000 Kr. — Saafermt der vedrørende de nuværende faste Laan paa ca. 32.000 Kr. i Nordøya Sparikassa og Færø Amts Sparekasse ikke kan opnaas en lempelig Ordning med Hensyn til Afbetaling og Forrentning, maa der forsøges optaget et samlet Laan paa ca. 80.000 Kr. i et Pengeinstitut (Kreditforening), saaledes at al Sygehusets Gæld pr. 1. Januar d. A. samles i et saadant Laan. Tilladelsen til Optagelsen af et saadant Laan, der næppe kan opnaas uden Lagtingets Garanti, maa være betinget af,

- at at al Sygehusets Gæld pr. 31. December 1933 straks betales, og at Vinnu-
nevndin fører fornøden Kontrol hermed,
- at der i fornødent Omfang oprettes Gældsbevilser med forskellige Kommuner
og Sygekasser angaaende en lømpelig Afbetaling af disses ældre Gæld til
til Sygehuset,
- at Betalingen for Patienter fremtidig indkasseres snarest,
- at Restancerne efterhaanden bliver mindre og mindre,
- at der udvises størst mulig Økonomi med Driften,
- at et Organ for Lagtinget (f. T. Vinnunevndin) i videst muligt Omfang føl-
ger med i alt Sygehuset og dets Drift vedrørende og saaledes ogsaa
er repræsenteret paa og deltager i de Møder, som Sygehusets Repræsen-
tantskab afholder,
- at Sygehusbestyrelsen umiddelbart efter Udløbet af hvert Fjerdingaar til Vin-
nunevndin indsender en Beretning om Sygehusets Status og Drift.

Endvidere vil det være en Betingelse for Lagtingets Garanti for et
saadant Laan, at det Tilskud, som til enhver Tid maatte blive ydet fra Lag-
tinget eller Staten til Sygehusets Drift, forlods skal benyttes til Forrentning
og Afbetaling af saavel dette Laan paa 50.000 Kr., eventuelt 80.000 Kr.,
som af de to nuværende Laan i Nordøya Sparikassa og Færø Amts Sparekasse.

Forslag.

1) Der meddeles Bestyrelsen for Klatkavik Sygehus Tilladelse til i
et Pengeinstitut (Kreditforening) at optage et Laan paa indtil 50.000 Kr. —
eventuelt paa indtil 80.000 Kr. — at tilbagebetale i Løbet af højst 30 Aar.

2) Lagtinget garanterer for Betaling af Renter og Afdrag af det under
Punkt 1) nævnte Laan, og Amtmanden bemyndiges til paa Lagtingets Vegne
at underskrive fornøden Garantierklæring for Laanet.

3) Det Tilskud, som Lagtinget eller Staten til enhver Tid maatte yde
til Sygehusets Drift, anvendes forlods til Betaling af Renter og Afdrag først
for det under Punkt 1) nævnte Laan paa 50.000 Kr., eventuelt 80.000 Kr.,
(og i Tilfælde af, at Laanet kun bliver paa 50.000 Kr., dernæst for Syge-
husets nuværende to faste Laan i Nordøya Sparikassa og Færø Amts Sparekasse.)

4) Som en naturlig Følge af, at Lagtinget garanterer for det under
Punkt 1) omhandlede Laan, maa Lagtinget kræve, at Sygehusbestyrelsen
bør paase,

- at det foran i Betænkningen anførte vedrørende Sygehusets Drift fremtidig iagttages,
- at et Organ for Lagtinget (f. T. Vinnunevndin) er repræsenteret paa og del-
tager i de Møder, som Sygehusets Repræsentantskab afholder,
- at der umiddelbart efter Udløbet af hvert Fjerdingaar til Vinnunevndin ind-
sendes en Indberetning om Sygehusets Status og Drift.

Tann 29. september var målið til 2. viðgerð og tann 2. oktober til
3. viðgerð.

Uppskot nevndarinnar í álit A varð samtykt við 14 atkv. — 0. Upp-
skot nevndarinnar í álit B varð samtykt við 15 atkv. — 0.

31. Studningur til felagið „Reyða kross“. ^{(8|v).}¹⁾

Málið varð beint í *ráðgjafarnefndina*, sum tann 20. august framlegði so-
ljóðandi Betænkning:

Lagtinget har í 1933 ydet et Tilskud paa 500 Kr. til „Reyða kross“. Foreningen ansøger nu om Tilskud paa et tilsvarende Beløb. Det oplyses, at Foreningens Sygeplejerske siden 1. Maj 1933 har arbejdet i Foreningens Tjeneste for en aarlig Løn af 1800 Kr. Sygeplejersken har gratis udført sit Arbejde rundt omkring paa Færøerne i det Omfang som det har været muligt og denne Virksomhed har været til megen Nytte. — I det forløbne Aar har der været afholdt Samariterkursus for 47 Elever og 26 Elever har bestaaet Prøve som Samaritter. — Foreningen har ogsaa paa anden Maade arbejdet for Røde Kors Formaal. Af det foreliggende Regskab fremgaar bl. a., at Foreningen den 31. December 1933 havde en Formue paa 2572 Kr. 84 Øre.

Udvalget foreslaar at støtte Foreningen med et Tilskud af Økonomisk Fond af samme Størrelse som i sidste Lagtingssamling.

Forslag.

Der bevilges Røde Kors Færø-Afdeling et Tilskud fra Økonomisk Fond paa 500 Kr. for 1 Aar.

Tann 23. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 28. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 19 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 67.

32. Reservajardamóður fyri Føroyar. (⁹/_v).

Ymsamálaneyndin fekk málið til viðgerðar. Tann 29. september framlegði nevndin soljóðandi *Udvalgsbetænkning*:

Undertegnede Udvalg har faaet til Behandling Skrivelse fra Amtslægen paa Færøerne af 6. August d. A., hvori denne anmoder om at der i Lighed med, hvad der sker i danske Amter, oprettes en Stilling om Reservejordemoder her paa Øerne. Reservejordemoderen skal lønnes som de øvrige Jordemødre paa Færøerne samt have fast Bopæl i Thorshavn.

Som Grund for den ønskede Ansættelse anfører Amtslægen, at det sikkert i Fremtiden kommer til at knibe med at skaffe Jordremødre til de fjernest beliggende Pladser, hvis der skulde indtræffe Sygdom eller Dødsfald blandt de derboende Jordremødre.

Det er godt forstaaeligt, at Amtslægen som Tilsynsførende med Udvælsen af Jordemodergerningen paa Øerne, gerne ønsker et tilstrækkeligt Antal Jordemødre disponible ogsaa ved indtræffende Sygdomstilfælde eller Dødsfald blandt de fast ansatte Jordemødre. Dette ønsker Udvalget ogsaa at slutte sig til.

Udvalget mener dog ikke at kunne tilraade, at der oprettes en Reservejordemoderstilling paa Øerne med fast Bopæl i Thorshavn.

Som Amtslægen bekendt findes flere Jordemødre paa Øerne, som ikke har Beskæftigelse i Faget.

Under Sygdom eller Dødsfald blandt de fastansatte Jordemødre vil der formentlig kunne faas en ledig Jordemoder at vikariere med en passende Godtgørelse.

Udvalget skal derfor henstille, at der stilles Amtslægen et Beløb paa indtil 500 Kr. til Disposition til nævnte Formaal, idet man overlader til Amtslægen at træffe Bestemmelser om Godtgørelsens Størrelse for Assistanter i de enkelte Tilfælde.

Forslag.

Tinget vedtager at stille et Beløb paa indtil 500 Kr. til Amtslægens Disposition som Godtgørelse for Jordemoder-Assistanter under Sygdom eller Dødsfald blandt de fast ansatte Jordremødre paa Øerne. — Beløbet udbetales af Amtsrepartitionsfunden.

Tann 2. oktober var málið til 2. viðgerð.

Við 3. viðgerð tann 9. oktober framlegði formaðurin soljóðandi *Ændringsforslag* frá Dyrhaus o. fl.:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

At Færø Amts Repartitionsfond stilles der til Vinnunevndins Disposition et Beløb af 500 Kr., der kan anvendes som Konstitutionshonorar til Jordremødre, der maatte blive konstituerede i et Embede fortrinsvis paa Udoerne under Vakance i Anledning af en Distriktsjordemoders Sygdom eller Død.

Beløbet anvendes efter Amtslægens Indstilling. For Anvendelsen indsendes Redegørelse til Lagtinget.

Broytingaruppskotið varð samtykt við 15 atkv. 0.
Uppskotið frá nevndini varð seldiðs burturfallið.

33. Lækna hjálp við bróstsjúkra- húsinu. (10|v).

Piggjarnervudin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 12. oktober soljóðandi Forslag til Bælutning:

I Skrivelse af 2. ds. har Overlæge Lyngø oplyst, at der sandsynligvis i nærmeste Fremtid vil opstaa Vakance i Stillingen som Kommune læge i Thorshavn; til denne Stilling har der fra Sanatoriet hidtil været betalt et Tilskud paa 1000 Kr. aarlig, med at Kommune lægen skulde vikariere som Læge ved Tuberkulosevæsenet under Overlæge Lynges aarlige Ferie samt tilse Tuberkulosesygehusene under Overlæge Lynges Tuberkulosestationsrejser paa Bygderne.

I nævnte Skrivelse framhæver Overlæge Lyngø, at Arbejdet er vokset meget, dels ved større Belægning paa Tuberkulosesygehusene, dels ved Undersøgelse af de til Tuberkulosestationen i Thorshavn i stadig voksende Omfang henviste Personer og dels ved, at det er påkrævet, at Overlægen i højere Grad end hidtil foretager Tuberkulosestationsrejser til Bygderne. Efter Overlæge Lynges Skøn er det nu nødvendigt, at Kommune lægen foruden den tidligere ydede Vikarløring under Overlægens Bortrejser daglig assisterer ham hver Formiddag Kl. 9--12 samt een Time hver Eftermiddag, og for denne Lægehjælp anslaaes 200 Kr. maanedlig eller 2400 Kr. aarlig at være et Mindstehonorar.

Udvalget er klar over, at Kampen mod den her paa Øerne desværre alt for udbredte Tuberkulose maa føres saa kraftigt som muligt, og at den hertil absolut nødvendige Lægehjælp bør forøges. — Imidlertid maa man nære Betænkelse ved at gaa med til en saa stor Stigning i Godtgørelsen til Kommune lægen som foreslaaet, da man maa formode, at det, naar Overlæge Lyngø er hjemme, næppe hver eneste Dag kan være nødvendigt, at Kommune lægen assisterer 4 Timer paa Tuberkulosesygehusene.

Saa fremt Stillingen som Kommune læge i Thorshavn opretholdes, vil Udvalget anse det for naturligt, at Kommune lægen som hidtil — muligt i større Omfang — knyttes til Tuberkulosesygehusene. Skulde der ske en Omordning

vedrørende Kommunelægestillingen eller af Lægevæsenet i sin Helhed, vil Forholdet være et andet, og Sagen maa saa overvejes paa det Grundlag.

Udvalget mener derfor ikke paa nuværende Tidspunkt at kunne foreslaa, at Lagtinget tager endelig Stilling til Sagen. Saafremt Kommunelægestillingen i Thorshavn bliver ledig og skal besættes, eller bliver der Tale om Omordning vedrørende nævnte Stilling, vil Udvalget mene, at det til enhver Tid siddende Sanatoriudvalg, saafremt Lagtinget ikke skulde være samlet, bør være bemyndiget til paa Lagtingets Vegne at træffe de Aftaler og tage de Bestemmelser, som der til det Tidspunkt skal tages Stilling til. En saadan af Sanatoriudvalget truffen Ordning gælder dog kun, indtil Lagtinget i første ordinære Lagtingssamling kan træffe endelig Bestemmelse. Det forventes, at Sanatoriudvalget foruden at tage Hensyn til den lægelige Side ogsaa tager Hensyn til den økonomiske Side af Sagen.

Forslag.

Saafremt Kommunelægestillingen i Thorshavn maatte blive ledig, bemyndiges Lagtingets Sanatoriudvalg til paa Lagtingets Vegne, under Henviisning til det foran i Betænkningen anførte, at træffe Aftaler og at tage de Bestemmelser, som det paa det Tidspunkt maatte blive nødvendigt at tage Stilling til. Saadanne Aftaler gælder kun, indtil Lagtinget i den førstkomende ordinære Lagtingssamling kan træffe endelig Bestemmelse i Sagen.

Tann 15. oktober var málið til 2. viðgerð. — Við 3. viðgerð tann 17. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

VI. Fiskivinna, grind o. t.

34. Broytan av sjóvinnulógini. (1_{VI}).¹⁾

Málið varð beint í sína 5-mannanevnd (*fiskivinnunevndin*). Tann 25. september framlegði henda nevnd soljóðandi **Hetænkning**:

I 1932 indkom til Lagtinget et Andragende fra Føroya motorpassarafelag um, at der maa blive foretaget visse Ændringer i Søfæringsloven af 28. Februar 1916 med senere Ændringer. —

Andragendet kom ikke til Behandling i 1932, men udsattes til 1933.

I 1933 indkom der et nyt Andragende fra samme Forening, hvori der erindres om Andragendet af 1932 og foreslaas nye Ændringer i Søfæringsloven.

De Ændringer, som Foreningen efter Andragendet af 1933 ønsker foretaget, er følgende:

Til § 4, 1 føjes: Paa danske Sejlskibe med Hjælpemotor af 25 H.K. skal være ansat en Motorpasser, der har bestaaet Motorpasserprøven og har gjort Tjeneste i 12 Maaneder som Motorpasserassistent.

Til § 10 foreslaas følgende: Til Opnaaelse af Søfæringsbevis udkræves foruden Motorpasserprøven 1 Aars Værkstedssuddannelse og 2 Aars Tjeneste som Motorpasser eller Motorpasserassistent.

Sagen har været forelagt Rederiforeningen, Fiskerforeningen og Skipper- og Navigatorforeningen til Erklæring.

Rederiforeningen udtaler, at den ikke mener det værende af Interesse at imødekomme Motorpassernes Andragende.

Fiskerforeningen udtaler, at der maa lægges mere Vægt paa, at Motorpasserne er praktisk dygtige til at behandle en Motor, end at de har Eksamen som Motorpasser.

Skipper- og Navigatorforeningen mener, at der paa Motorskibe, som sejler til Island eller Grønland, skal være en Motorpasser, der har bestaaet Motorpasserprøven og som har været Motorpasserassistent i mindst 18 Maaneder i Skibe med Hjælpemotor af over 25 H.K. Foreningen tilføjer, at det vilde være bedst, om vedkommende havde været i Smedelære i en vis Tid, men det er foreløbig vanskeligt at faa i Stand, da der er saa faa Smedjer paa Færøerne. —

Saaledes som Stillingen er i Øjeblikket formener Udvalget, at det ikke kan siges at være tvingende nødvendigt af Hensyn til Skibsfarten, at Lagtinget søger udvirket, at Motorpasserforeningens Andragende imødekommes. Man er klar over, at det kunde have Betydning for Foreningens Medlemmer, men da en Ordning som den ansøgte ogsaa vil medføre Ulemper for fungerende Motorpassere uden Eksamen, hvis Loven ikke sikrede dem

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bl. 78.

Ret til at fortsætte — og hvis det skete, faar Reformen ingen særlig Betydning for Motorpasserforeningen — mener Udvalget, at Sagen bør udsættes indtil videre.

Forslag.

- 1) Sagen udsættes indtil videre.
- 2) Motorpasserforeningen underrettes om foranstaaende.

Tann 28. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 12 atkv. — 0.

35. Guanofabrikkir. ^{(2/vi).}¹⁾

Málið varð beint í *fígghjarnavndina*. Tann 27. august framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

I 1933 indsendte Skibsførerne Chr. C. F. Danielsen, Jacob Z. F. Müller og Isak J. C. Danielsen, alle af Kvivig, et Andragende til Lagtinget, hvori dette anmodes om at overveje

- 1) Spørgsmaalet om Støtte til Sildofangsten her paa Øerne,
- 2) Spørgsmaalet om Udnyttelse af Fiskeaffald og Affald fra Grindefangster,
- 3) Spørgsmaalet om Opførelse af Guanofabrikker og Sildeoliefabrikker. —

Budgetudvalget, som i Fjor behandlede Sagen, henvendte sig til Firmaet Balslev & Goos' henværende Repræsentant, Direktør Jørgensen med Anmodning om Oplysninger med Hensyn til Sildeoliefabrikation, idet man var bekendt med, at dette Firma havde Erfaringer fra Island i saa Henseende. Direktør Jørgensen og hans Firma gik beredvillig ind paa at fremskaffe Oplysninger i Sagen, men da ikke alle de Oplysninger, som Firmaet skønnede fornødne, forelaa ved Lagtingets Sætning forrige Aar, blev Sagen udsat til i Aar. —

Blandt Sagens Bilag i Aar findes der en Mængde forskellige Oplysninger vedrørende Sildeoliefabrikation m. m., som Udvalget mener bør tilflyde Andragerne. Dokumenterne bør tilstilles disse som Laan, idet de efter Afbenyttelsen vil være at tilbagelevere, for at de kan indlemmes i Lagtingets Arkiv. —

Udvalget er enigt med Andragerne i, at det vilde være ønskeligt, om

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 81.

der kunde etableres Virksomheder her paa Øerne, som kunde give Færingers lønnende Arbejde. Man er fremdeles enig i, at alle Biprodukter fra Grindefangst, Hvalfangst og Fiskeriets forskellige Arter ogsaa bør benyttes, for at ingen Mulighed for at sætte Øernes Indtægt op skal spildes.

Udvalget kan ikke se, at Lagtinget foreløbig kan foretage andet i Sagen end tilvejebringe Oplysninger. Hvis der fra privat Side tages Initiativ til at søge Virksomheder igangsætte, er det formentlig Tingets Opgave saa vidt muligt at træde støttende til.

Udvalget finder, at man bør takke Direktør Jørgensen, A/S Balslev & Goos for den Beredvillighed, hvormed han og hans Firma er gaaet ind paa at fremskaffe Lagtinget Oplysninger i denne Sag.

Forslag.

1) Sagens Akter tilstilles Andragerne. Efter Afbenyttelsen vil Dokumenterne være at tilbagelevere til Lagtinget.

2) Lagtinget takker Firmaet Balslev & Goos ved Hr. Direktør Jørgensen for den Beredvillighed, hvormed Firmaet har fremskaffet Lagtinget de Oplysninger, som man ønskede til Belysning af denne Sag.

3) Eksemplar af Betænkningen sendes henholdsvis Andragerne og Direktør Jørgensen, A/S Balslev & Goos.

Tann 30. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

36. *Arbeidstíðin á fiskaskipum.* ^{(3|vi).}¹⁾

Fiskivinnunnevndin, sum fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 25. september soljóðandi **Betænkning**:

Til Udvalget er henvist den fra i Fjor udsatte Sag om Arbejdstiden ombord i Fiskeskibene.

Spørgsmålet er rejst af Fiskerne paa Fjode ved Skrivelse af 12. Januar 1933. Føroya fiskimannafelag har ved Skrivelse af November 1933 forelagt Foreningens forskellige Sogneafdelinger følgende 2 Spørgsmaal:

1. Skul hvør maður umboð hava minnst 6 tíma hvíldartíð um samdøgurði?

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 81.

II. Skulu skiparin og bestimaðurin ansa eftir, at henda hvíldartíð verður yvirhildin og at ungmenni undir 18 ár í heilatíkið ikki overva søg?

Paa disse Spørgsmaal skulde der svares „Ja“ eller „Nej“.

Af Besvarelsene, der er forelagt Tinget og dermed ogsaa Udvalget, fremgaar det, at de fleste af de Medlemmer, som har stemt, har sagt „Ja“ til Spørgsmaalene. Dog er der mange „Nej“-Stemmer og i alt Fald i et enkelt Sogn synes Nejstemmerne de fleste. Men der er sikkert mange Medlemmer, som ikke har deltaget i Afstemningen.

Udvalget har herofte overvejet, hvad der fra Lagtingets Side kan og bør foretages i Sagen. At søge gennemført ved Lov, at Fiskerne skal hvile i et bestemt Antal Timer, og ved Lov at paalægge Skipper og Bedstemand den Pligt at paase, at Hviletiden overholdes, vil møde Modvilje mange Steder ogsaa blandt Fiskerne. Udvalget mener derfor, at den Slags Spørgsmaal lettest kan ordnes ved den Kontrakt, som hvert Aar indgaas mellem Skipper og Mandskab. At gennemføre Foranstaltningen ved Lovtvang vil sikkert komme til at virke uheldigt i forskellige Retninger.

Udvalget foreslaar derfor, at Spørgsmaalet løses gennem Kontrakterne, saaledes som Fiskere og Redere maatte komme overens derom.

Forslag.

1) Spørgsmaalet om Arbejdstiden ombord i færøske Fiskerskibe søges ordnet ved Kontrakten mellem Fiskere og Redere uden Lovgivningsmagts Indblanding.

2) Afskrift af Betænkningen sendes Føroya fiskimannafelag, Færøernes Rederiforening og Føroya skipara- og navigatørfelag.

Tann 28. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

37. Útfluttningur av sild. (⁴_{VI}).¹⁾

Fiskivinnunevndin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 10. oktober soljóðandi Betænkning:

Til Udvalget er henvist en Beretning fra Hans Poulsen, Svinaaer, som Lagtinget i 1932 bevilgede 300 Kr. for Arbejde og Udlæg i Anledning af, at han skulde sætte Sildefiskere og Eksportører ind i Fiskehandler Sven Jørgensens Methode ved Behandling af Sild.

Indberetningen der er udførlig og interessant foreslaas taget til Efterretning.

Forslag.

Indberetningen tages til Efterretning.

Tann 12. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 11 atkv. -- 0.

38. Kostarhald á fiskiskipum. (⁵_{VI}).²⁾

Fiskivinnunevndin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 25. september soljóðandi Betænkning:

Fra forrige Aar er udsat Sagen om „Kostarhald á fiskiskipum“, og Færøernes Rederiforening, Føroya fiskimannafelag og Føroya skipara- og navigatørfelag er underrettede om, hvad nærværende Udvalg har udtalt i en Betænkning af 25. September f. A. Organisationerne er samtidig anmodede om at underrette Tinget om Resultatet af de Forhandlinger mellem Organisationerne om Kostspørgsmaalet, som maatte blive førte.

Efter hvad der nu foreligger for Udvalget, maa man gaa ud fra, at Kostspørgsmaalet er ordnet ved de stedfundne Forhandlinger mellem Organisationerne.

¹⁾ Shr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 82.

²⁾ — 1933, - 85.

Forslag:

Sagen stilles i Bero som ordnet ved de stedfundne Forhandlinger mellem Organisationerne.

Tann 28. september var málið til 2 viðgerð.

Formaðurin framlegði soljóðandi *Ændringsforslag* frá P. M. Dam:

I Stedet for Udvalgsforslaget sættes:

„I Reglement (Nr. 245) af 6. November 1893 om Skibsmandskabets Forplejning og Opholdsrum ombord i færøske Fiskerskibe forandres:

I-§ 1--2 forandres Kød, raat, saltet for tre Dage 3 Pd. til 2 kg. eller tørret Lammekød for 3 Dage 1 Pd. 5 Kv. til 1 kg. eller Margarine 1 Pd. til 1 kg. Margarine og 1 kg. Fedt. Sukker til The og Kaffe 1 Pd. 25 Kv. til 1½ kg.

Tann 2. oktober var málið til 3. viðgerð. Broytingaruppskotið frá Dam varð sett undir atkvøðisgreiðslu men fall, bert 2 atkv. fyrri 0 imóti. Uppskot nevndarinnar varð samtykt við 17 atkv. — 0.

39. Jarðahvalsrátturin. (⁶/_{vi}).¹⁾

Málið varð beint í *ymsamálaneyvndina*. Tann 5. oktober framlegði nevndin soljóðandi *Udvalgsbetænkning* (af skjal nr. 11).

Tann 15. oktober var málið til 2. viðgerð.

Frá Johan Poulsen o. fl. varð framlagt soljóðandi

Ændringsforslag
til

Udvalgets Forslag under IV, Pkt. 2:

I Stedet for „5000 Kr.“ sættes: „3000 Kr.“

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 80.
Lögtingstíðindi 1934, 10.

Lógunpskotið pkt. I. §§ 1—8, ið vóru samtyktar við 18 atkv. — 0, fóru til 3. viðgerð.

Uppskot pkt. III., ið varð samtykt við 17 atkv. — 0, fór til 3. viðgerð. Málið í síni heild fór til 3. viðgerð.

Tann 17. október var málið til 3. viðgerð.

Formaðurin framlegði soljóðandi *Ændringsforslag* frá nevndini:

- 1) I Lovforslaget § 3 udgaar „paagældende Sted“ og i Stedet sættes „paa Færøerne.“
- 2) I Lovforslagets § 3 udgaar Sætningen: „Ved Beregning af Gennemsnitsprisen maa Prisen ikke.....for Jordhvalen.“
- 3) I Forslag III ændres i Pkt. 2 „i 8 Aar“ til „med 8000 Kr. aarlig“.

Frá N. Nielsen var komið soljóðandi *Motiveret Ændringsforslag*:

Jordehvalsrettigheden har fra ældre Tider været en til Jorderne paa Færøerne fastknyttet Herlighed og Rettighed og senere ved Lov af 4. Marts 1857 § 18 gjort uadskillelig fra samme, hvorved den som en Forøgelse af Jordernes Værdi gennem de skiftende Tider har gaaet og fremdeles gaar i Arv fra Mand til Mand sammen med Jorden, hvortil den er knyttet, ligesom den paa samme Maade sammen med den Jord, den tilhører, er Genstand for Handel og Vandel. Ved en ny Skyldsætning af Jorderne paa Færøerne i Henhold til Lov af 29. Marts 1867 er Jordehvalsrettigheden taget med i Beregningen og saaledes sammen med Jordens Værdi ansat i Skattemarker, som efter Aar 1899 danner Grundlaget for Beregningen af Skat saavel af Konge- og Matrikulskat som af Skat paa Jordegods indenfor de enkelte Kommuner i sin Helhed. Denne Ret til Jordehval har saaledes fra gamle Dage og op igennem Tiderne af Samfundet i sin Helhed altid været fastere og fastere knyttet til Jorden og kan neppe fraskilles denne uden en Grundlovsændring. At Staten — antagelig med Fæsternes Samtykke — i sin Tid gav Afkald paa en Del af den Staten tilkommende Ret til Jordehval efter Anmodning fra Færingers Side, kan ikke betragtes som nogen Ret for en tvungen Afstaaelse. Samme Ret, som gælder for Grindehval, gælder ogsaa for anden Hval, som enten driver ind eller af sig selv løber paa Lodsejernes Grund, og er saaledes i Lighed med Grindehvalen en til Jorden hørende uadskillelig Herlighed, som ikke uden et Brud paa Ejendomsretten kan fratages Ejerne.

At Samfundet et enkelt Aar under Verdenskrigen, da det særlig skortede paa at skaffe de nødvendige Lovnedsmidler til Befolkningen, indgik en Overenskomst med Jordejerne om en ligelig Fordeling af hele Fangsten mellem Beboerne i Distriktet mod Erstatning i Penge, kan heller ikke betragtes som en hjemlet Ret til tvungen Afstaaelse. (Naar Udvalget mener det rigtigt, at en eventuel Beregning af Gennemsnitspris passende, eller ikke maatte sættes højere end den med Lodsejernes Samtykke for dette enkelte Krigsjaar fastsatte, da er den Opfattelse misvisende, idet det kan oplyses, at Gennemsnitsprisen efter Krigsaarene har ligget betydeligt højere).

Fæstebøndernes Ret til Jordehval til deres Jorder er et Led i disses Indkomst i Lighed med, hvad der er anført for Odelsejernes Vedkommende, og kan næppe nu — uden ad Frivillighedens Vej — med nogen Begrundelse fraskilles denne.

Skulde man imidlertid tænke sig en Fraskillelse af Jordehvalsrettigheden fra Jorderne ad Frivillighedens Vej eller ved Lov mod fuld Erstatning, da maatte dette ske paa et helt andet Grundlag end det i Udvalgsbetænkningen og Udkastet til Lov ommeldte, forudsat at dette skal tage Sigte paa at komme de mindre bemidlede til gode, da Henlæggelsen af Jordehval til

Partehvalen efter den nugældende Ordning vil medføre, at man tager Levnedsmidler fra et ret stort Antal Enker og faderløse Børn, som nu ejer nogen Jord, og i Stedet for henlægger disse til Embedsmænd, Sagførere og Folk, der sidder inde med højtlønnede Stillinger, der — som Erfaringen har vist — ikke gør sig den ringeste Umage for at tage Del i det besværlige og farefulde Arbejde med at drive og dræbe Grind, men kun indfinder sig i stort Antal i sidste Øjeblik i store flotte Fartøjer af Sportsinteresse, og med deres mange Penge fordyrer Auktionen over den Andel af Grindon, der bliver solgt for Skade m. m., alt for at hindre den mindre bemidlede i at opnaa Køb til rimelig Pris.

Den i Udvalgsbetænkningen ommeldte Fond paa 150.000 Kr. vil neppe, hverken ad den ene eller den anden Vej, være tilstrækkelig til en Afløsning, idet Lodsejerne stadig har og fremdeles hævder deres lovlige Ret til forlods at faa udbetalt $\frac{1}{4}$ af Boløbet som en Følge af, at de opsparede 10% af Fangsten ogsaa er gaaet ud over den dem tilkommende Jordehval, og dette vilde have til Følge, at Jorden afløste sig selv, hvad der vel ikke kan være Hensigten.

Da saavel Udvalgsbetænkningen som Forslaget ikke kan skønnes at være egnet til andet end at vække den allerstørste Utilfredshed og Stridighed blandt alle virkelig interesserede i Grindfangst, og da Tiden i Aar er saa langt fremskreden, at man ikke kan naa i denne Lagtingssamling at foretage nogen indgribende Forandring i de bestaaende Forhold, skal jeg tillade mig i Stedet for Udvalgets Forslag at fremsætte følgende

Forslag:

- 1) Sagen om Jordehvalsrettighedens Afløsning udsættes indtil videre.
- 2) Der nedsættes et Udvalg paa 8 Medlemmer, der til næste Aars Lagtingssamling vil have at fremsætte Forslag til en Ændring i Grindereglementet af 14. Juni 1909, særlig under Hensyn til en forandret Distriktsinddeling og en mere tidssvarende Fordeling af Grindefangsterne i deres Helhed.

Uppskot I: § 1 varð samtykt utan atkvögr. § 2 varð samtykt við 13 atkv. — 1. Broytingaruppskot 1) frá nevdini til § 3 varð samtykt við 12 atkv. — 0 og broytingaruppskot 2) frá nevdini til § 3 varð samtykt við 15 atkv. — 0. § 3 soleiðis broytt varð samtykt við 16 atkv. — 0. §§ 4—8 vóru samtyktar utan atkvøðisgreiðslu.

Lóguppskotið soleiðis broytt varð sett undir atkvøðisgreiðslu við navnakali:

Ja atkvøddi: Johs. Olaus Joensen, Dam, Sigurd Poulsen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsøe, A. Samuelsen, M. Samuelsen, Viðstein, Djurhuus, Andreassen, Iversen, Mitens, Debess, Kallsoy, Johan Poulsen. *Atkvøddi ikki:* Winther, Patursson, Zachariassen, Nielsen, J. H. Joensen, og varð uppskotið soleiðis samtykt við 16 atkv. — 0.

Uppskot II: Pkt. 1—5 vóru samtykt við 16 atkv. — 0.

Uppskot III: Broytingaruppskot 3) frá nevdini til § 2 varð samtykt við 16 atkv. — 0. § 1, § 2 soleiðis broytt og § 3 vóru samtyktar við 15 atkv. — 0.

Uppskot IV: Pkt. 1 varð samtykt við 17 atkv. — 0. Broytingaruppskot til pkt. 2 varð samtykt við 18 atkv. — 0. Pkt. 2 soleiðis broytt varð samtykt við 17 atkv. — 0.

Broytingaruppskot frá N. Nielsen: Pkt. 1) varð burturfallið og pkt. 2) varð samtykt við 11 atkv. — 0.

40. Friðan av várgrunninum fyri línufiskari (⁷/_{VI}).¹⁾

Málið varð beint í *fiskivinnunevndina*, ið tann 25. september framlegði soljóðandi Betænking:

Til Udvalget er henvist den fra i Fjor udsatte Sag om Forbud mod Benyttelse af Langliner paa Vaargrunnen paa Vaagøhavet.

Det drejer sig om Fiskeri udenfor Søterritoriet.

Vinnunevndin har haft Sagen til Behandling, og fra denne Behandling foreligger der Meddelelse om, at der skal være afholdt Møde mellem Fiskere fra Vaagø og Kvivig. Paa dette Møde skal der være opnaaet Enighed om Benyttelsen af Haandline i Stedet for Langline, og at denne Aftale i afvigte Sæson skal have været saa nogenlunde overholdt.

Udvalget er enig om, at en Sag som den omhandlede maa ordnes ad Frivillighedens Vej, og at det ikke er muligt at tilvejebringe Lovregler for Fiskeri udenfor Søterritoriet af den danske Lovgivningsmagt alene. Denne Sag vil som Følge heraf ikke kunne føres videre.

Forslag:

- 1) Da Vaargrunnen paa Vaagøhavet ligger udenfor dansk Søterritorium vil det være umuligt at ordne den foreliggende Sag ad Lovgivningens Vej. Man maa have Andragerne henvist til at søge Forholdet ordnet ved frivillig Overenskomst mellem de interesserede færøske Fiskere, hvis dette ikke allerede maatte være sket.
- 2) Der tilsendes Andragerne en Afskrift af Betænkningen.

Tann 28. september varð uppskot nevdariunnar samtykt við 13 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1988, bls. 87.

41. Studning til fiskavirkan og fiskasølu. ^{(8/vi).}¹⁾

Málið varð beint í *fiskivinnuvæðing*. Tann 25. september framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

I 1933 indkom til Lagtinget en Ansøgning fra Føroya fiskimannafelag om, at der af Tingets Midler maatte blive ydet Foreningen som Tilskud eller Laan et Beløb af 100.000 Kroner som „Stovningapening“ til Fiskevirke og Fiskhandel. —

Tinget besluttede i Fjor at udsætte Sagen til i Aar, og at anmode Lagtingets Vinnuvænd om at faa Sagen nærmere oplyst, herunder særlig, hvorledes man har tænkt sig Fisketilvirkningen og Fiskehandelen organiseret.

Der er tilvejebragt Oplysning om, at der agtes bygget Fisketørreri og Pakhus og anlagt Fisketørringsplads. Virksomheden tænkes organiseret som Andelsselskab under dansk Lov, og man paatænker kun at købe Fiskernes — Foreningsmedlemmernes — Fisk.

Formålet med den paatænkte Virksomhed er at skaffe Fiskerne mere ud af deres Fangst end hvad hidtil har været muligt. —

Udvalget har overvejet Sagen og kan kun slutte sig til Tanken om at skaffe Fiskerne det størst mulige Udbytte af deres Fiskeri. Om det bedst og sikrest kan naas gennem den paatænkte Foranstaltning, skal Udvalget ikke udtale nogen Mening om.

Udvalget har overvejet, om der er Mulighed for af de under Lagtinget sorterende Kasser at yde Fiskimannafelaget det ommeldte Tilskud eller Laan, men man er kommet til det Resultat, at dette ikke lader sig gøre allerede af den Grund, at Lagtinget i Aar beskæftiger sig med Sager, sigtende til at støtte Fiskeriet, som ikke kan løses, uden at Tinget selv låner. — Imidlertid formener Udvalget, at Fiskimannafelaget, som efter det foreliggende selv har en Kapital paa 45000 Kr., maatte kunne faa Laan af „Kongeriget Danmarks Fiskeribank“ til den paatænkte Virksomhed, og til et saadant Laan — forskellige færøske Købmænd har Laan af Banken til Klipfisketørrerier — formener Udvalget, at Lagtinget bør anbefale Føroya fiskimannafelag. —

Forslag:

1) Lagtinget anbefaler Føroya fiskimannafelag til Laan af Kongeriget Danmarks Fiskeribank til Opførelse af Klipfisketørreri, Pakhus m. m. i det Omfang, som Formålet nødvendiggør.

2) Afskrift af Betænkningen sendes Fiskimannafelaget til Brug ved Ansøgning om ommeldte Laan.

Tann 28. september var málið til 2. viðgerð.

Formaðurin framlegði soljóðandi Broytingaruppskot: frá P. M. Dam:

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 90.

Sum nýtt punkt 3 verður sett:

„Løgtingið veitir Føroya Flakmannafelag tryggjan (garanti) fyri einuni láni uppá kr. 100.000, eitt hundrað túsund krónur.“

Tann 2. oktober var málið til 3. viðgerð.

Broytingaruppskotið frá Dam falli, bert 1 atkv. fyri 0 ímóti.

Uppskot nevndarlínar varð samtykt við 17 atkv. — 0.

42. Innsiglingarljós í Føroyingahavnini í Grønlandi. (¶_{VI}).¹⁾

Fiskivinnunevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 12. oktober framlegði nevndin soljóðandi Udvulgsbetsenkning:

Lagtinget har í 1933 modtaget som Gave fra Føroya skipara- og navigatørfelag 2 Lanterner med tilhørende Master, der er opstillet af Foreningen ved Indsejlingen til Færingehavnen i Grønland, og Tinget har ved en Beslutning af 9. Oktober f. A. takket for Gaven og lovet at passe og vedligeholde Lanterneerne paa bedste Maade. Det viser sig nu, at de Mænd som de færøske Assuranceforeninger har stationeret i Færingehavnen i Fiskerisæsonen, er villige til at passe Lanterneerne for 200 Kr. pr. Sæson, og de har faaet udbetalt for Sæsonen 1934 et saadant Beløb. Udvalget foreslaar, at Beløbet afholdes af Amtsrepartitionsfonden som Tilskud til Fiskeriet. —

Vinnunevndin gør opmærksom paa, at der maa anskaffes en Baad til Brug ved Pasning af Lanterneerne. —

Udvalget formener, at de færøske Skibsforsikringer maa være saa interesserede i Indsejlingslysens, at de maa kunne stille en Baad til Disposition for de Mænd, som er stationerede deroppe, til Brug ved Lanternes Pasning.

Forslag.

1) Udgiften ved Pasning af de 2 Indsejlingslanterner i Færingehavnen udredes af Færø Amts Repartitionsfond.

2) Vinnunevndin anmodes om at udvirke, at Færøernes gensidige Forsikringsforening og Suders Fiskeriforsikring stiller til Disposition det fornødne Fartøj ved Lanternernes Pasning.

¹⁾ Shr. Løgtingstíðindi, 1933, bls. 92.

Tann 15. oktober var málið til 2. viðgerð, Við 3. viðgerð tann 17. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

43. Goymsluhús í Føroyingahavnini í Grønlandi. ^(10|vi).

Figgjarnevndin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 15. oktbr. soljóðandi Betsenkning:

Til Udvalget er overgivet den fra i Fjor udsatte Sag om Goymsluhús i Føroyingahavnini i Grønland.

Efter hvad der er kommet frem under en Konferenee, som Udvalget har haft med Repræsentanter for Rederiforeningen, maa det antages at være tvivlsomt, om der kan opføres et Pakhus i Færingehavnen, som de forskellige Rederier kan bruge. Den i Sagen ommeldte Kaj har man under en anden Sag foreslaaet bygget for Statens Regning. Der er af Rederiforeningen udtalt, at den naturligste og mest praktiske Maade at ordne Sagen om Pakhusene paa maa være den, at de enkelte Rederier opfører Pakhusene hver til sit Behov.

Udvalget mener ikke, at Andragendet fra Skipper- og Navigatorforeningen kan fremmes i Aar. Man foreslaar derfor Sagen henvist til Vinnunevndin og mener, at den bør forhandle nærmere med Rederiforeningen om Spørgsmaalet.

Forslag:

Vinnunevndin anmodes om at overveje Sagen til næste Aar og indhente en Erklæring fra Færøernes Rederiforening.

Tann 16. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðind 1933, bls. 93.

44. Broytan av fiskarilógini (trawl). ^{(11|vi).}¹⁾

Málið varð beint í *fiskivinnuneyvndina*. Tann 25. september framlegði nevndin soljóðandi **Betænking**:

Í Lagtingssamlingun 1932 blev der behandlet et Andragende fra P/f. Ísfelagið, Thorshavn om at faa Lov Nr. 90 af 1. August 1925 om Fiskeri med Bundslæbevaad paa Færøerne ændret saaledes, at Fiskeri med Skovlvaad — Ottertrawl — maa blive tilladt paa Søterritoriet ved Færøerne. —

Da saavel Fiskerforeningen som Rederiforeningen modsatte sig Andragendet, blev Ansøgningen ikke imødekommet.

Der foreligger nu fra 1933 Andragende fra Johs. Ártung, Thorshavn og Købmand Th. J. Thomsen, Nordregøte om den foran nævnte Ændring i Fiskeriloven. Andragenderne er anbefalede af Rederiforeningen og Skipperforeningen. Flsklmannafelagið indtager samme Stilling nu som i 1932.

Der foreligger samtidig en Adresse fra Beboerne af Kollefjord om, at Snurrevaad og Skovlvaad maa blive forbudt i færøske Fjorde. —

Udvalget ser noget forskelligt paa det foreliggende Spørgsmaal.

Et Flertal (Djurhuus, J. H. Joensen og A. Samuelson) stiller Forslag, svarende til Lagtingets Stilling i 1932.

De øvrige Medlemmer af Udvalget har ikke ønsket at stille Forslag.

Med Hensyn til det i Adressen fra Kollefjord udtalte Ønske, at Skovlvaad og Snurrevaad forbydes, skal Udvalget udtale, at Skovlvaad maa antages at være ulovligt, og at der om Brugen af Snurrevaad i Fjorde og Vige kan oprettes Vedtægt i Henhold til § 11 i Fiskeriloven af 14. April 1893. —

Forslag.

Fra Djurhuus, J. H. Joensen og A. Samuelson:

1) Lagtinget kan ikke anbefale, at Brugen af Skovlvaad — Ottertrawl — bliver tilladt paa Søterritoriet ved Færøerne.

2) Om Benyttelsen af Snurrevaad i Fjorde og Vige kan der oprettes Vedtægter i Henhold til Lov af 14. April 1893 § 11.

3) Andragerne og Beboerne af Kollefjord underrettes om Vedtagelsen.

Tann 28. september varð uppskot nevdarimmar samtykt við 13 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 66.

45. Endurnýggjan av lóg um fiskivinnu undir Grønlandi. ⁽¹²⁾_{VI}.¹⁾

Málið varð beint í *fiskivinnunevndina*, sum framlegði soljóðandi Bæturáttæking:

I Samlingen 1933 vedtog Lagtinget at indgaa til Regeringen med Ansøgning om,

1) at der udstedes en Lov, hvorefter der gives danske Statsborgere Tilladelse til at drive Haand- og Langlinefiskeri overalt paa det grønlandske Søterritorium,

2) at der foruden Færingehavnen gives færøske Fiskere fri Adgang til en Havn i Nærheden af Sukkertoppen eller Holstensborg med gunstige Besejllingsforhold og tilstrækkelig Oplagsplads for den for Fiskeriet nødvendige Udrustning og Materiel,

3) at der gives færøske Baadfiskere Tilladelse til at drive Fiskeri med Færingehavnen og den nye Havn samt Kokøerne eventuelt ogsaa Angmagssivik i Sukkertopdistriktet som Basis.

Lagtingets Andragende blev kun delvis efterkommet af Rigsdagen, idet der ved Lov Nr. 142 af 2. Maj 1934 om Adgang for danske Fiskerskibe til Fiskeri i grønlandske Farvande kun er givet Tilladelse til at drive Fiskeri ind mod den i Loven af 1932 fastsatte Grænse, der omfatter Farvandet langs Vestkysten af Grønland mellem 62° 40' og 65° 15' Nord-Bredde udenfor den Linie, der forbinder de yderste Øer, Holme, Skær og Rev, medens der ved ovennævnte Lov er bestemt, at der efter derom fremsat særligt Andragende kunde meddeles de enkelte Fiskerskibe Tilladelse til at gaa ind paa to Havne, hvoraf den ene er beliggende Øst for Spanløløen inden for Umanak Nordpynt, den anden ved Tovkussak, begge i Sukkertopdistriktet, for at foretage Undersøgelser med Henblik paa Spørgsmaalet om, hvorvidt en af disse Havne maatte være egnet til Anlæg af yderligere en Havn som Støttepunkt for det danske Fiskeri under Grønland.

For at fremskynde Afgørelsen af, hvilken af de to Havne, der maatte være egnet til Støttepunkt for det færøske Skibsfiskeri, sendte man for Lagtingets og de to Skibsaassurances Selskabers Regning to Mænd til Grønland i afvigte Sommer, nemlig Bestyreren for Færøernes Navigationsskole Jens Pauli i Dali og Skibsfører H. P. Hansen.

De paagældende har meddelt undertegnede Udvalg, at de fik god Lejlighed til at undersøge de to Havne samt Kyststrækningen mellem disse, men mener de ikke at kunne anbefale nogen af de anførte Steder som virkelig Basis for Skibsfiskeriet. De fandt Havnen ved Tovkussak for bedst egnet, men da der, efter de af disse foretagne Undersøgelser, kun er Plads til ca. 15 Fiskerskibe ad Gangen, er det indlysende, at Havnen ikke kan benyttes til anden Støtte for Skibsfiskeriet end som Nødhavn. Det kan i denne Forbindelse oplyses, at ca. 110 færøske Fiskerskibe i Aar har drevet Fiskeri ved Grønland. — De paagældende Udsendinge anbefalede dog stærkt Havnen som egnet til Baadfiskeri, idet der findes passende Opland til saavel

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bl. 97.
Lögtingstíðindi 1934. 11.

Baadskure som Beboelseshuse samtidig som de omliggende Farvande regnes for at være ret fiskerige.

Udvalget har forhandlet med forskellige Personer, der har godt Kendskab til Forholdene ved Grønlands Vestkyst, og har man faaet oplyst, at Havnen ved Nepisat syd for Holstensborg vil være særlig velegnet som Basis for det færøske Skibsfiskeri, idet denne Havn, der er af nogenlunde samme Størrelse som Færingehavnen, har en god Indsejling og ligger i Nærheden af de Farvande, hvor store Dele af de færøske Fiskerskibe plojer at drive deres Fiskeri paa visse Tider af Sæsonen.

Udvalget har ligeledes forhandlet med Skibsfører Elias Johannesen af Midvaag, der i afvigte Sommer sammen med 4 andre Fiskere har drevet Baadfiskeri fra Færingehavnen. Den paagældende udtaler som sin Overbevisning, at der er gode Muligheder for at drive et lønnende Baadfiskeri ved Grønlands Vestkyst, blot der kan skaffes Baadfiskerne de fornødne Støttepunkter i Land. Den paagældende, der atter til næste Aar agter at drive Baadfiskeri fra Færingehavnen, mener dog, at Havnen ved Tovkussak vil være bedre egnet som Basis for Baadfiskere, men vil han dog ikke endnu forlægge sin Basis dertil, da han i Aar har opført et Beboelseshus i Færingehavnen.

Som bekendt er den færøske Fiskerflaade i Aar paa Grund af Forlis reduceret med 7 Skibe, dette i Forbindelse med den Reduktion, Fiskerflaaden har været udsat for de foregaaende Aar og Fiskerbefolkningens Tilvækst, har medført, at man nu mere end nogensinde staar overfor den vanskelige Opgave at skulle skaffe de Fiskere, der paa Grund af Pladsmangel i Kutterne ikke kan komme til at deltage i Skibsfiskeriet, anden lønnende Beskæftigelse, og her er Baadfiskeriet for Tiden den eneste Redning. Det vil derfor være af allerstørste Betydning, at der skaffes de færøske Baadfiskere de fornødne Støttepunkter i Land til at drive Fiskeri ved Grønlands Vestkyst, idet det færøske Hjemmefiskeri er umuliggjort paa Grund af det fremmede Trawl-fiskeri, ligesom det Baadfiskeri, der i tidligere Aar er drevet med Fordel fra Island, ogsaa har slaat fejl i de sidste Aar.

Transport af Baadfiskere og Materiel til Grønland er et Problem, som eventuelt maa løses ved Regeringens Bistand.

Idet Udvalget henviser til sin i 1933 afgivne Betrækning — se Lagtingstidende 1933, Side 97 samt Bilag 15 — skal man foreslaa Lagtinget principielt at fastholde den i 1933 fremsatte Ansøgning samt subsidiært ansøge om, at Omraadet for danske Statsborgeres Fiskeri paa det grønlandske Søterritorium paa visse Strækninger maa blive flyttet nærmere Land og her skal man særlig fremhæve Farvandet ved Tovkussak og Fiskefjorden, samt at Omraadet ind til de yderste Øer, Holme, Skær og Rev maa blive udvidet længere mod Nord hen til Farvandet ved Nepisat-Havnen, hvilken Havn man skal foreslaa Lagtinget at andrage om maa blive anlagt til Støttepunkt for det færøske Skibsfiskeri i Lighed med Færingehavnen, medens Havnen ved Tovkussak kan tillades benyttet særligt som Basis for Baadfiskerne samt som Nødhavn for Fiskerskibene.

Under Henviisning til det saaledes anførte skal man fremsætte følgende

Forslag.

Idet Lagtinget principielt fastholder sin Ansøgning af 1933 — jfr. foran — skal man subsidiært andrage om,

a) at der maa tillades danske Statsborgere at drive Fiskeri i de grønlandske Farvande i Lighed med, hvad der har været hjemlet ved Lov

Nr. 142 af 2. Maj 1934, samt at der paa visse Strækninger, særlig i Farvandet ved Tovkussak og Flskefjorden i Sukkertopdistriktet, tillades at drive Fiskeri med Haand- og Langline ind mod Hovedlandet,

b) at Farvandet, hvor danske Fiskerskibe kan drive Fiskeri ind mod de yderste Øer, Holme, Skær og Rev, udvides mod Nord til Farvandet ved Havnen Nepisat, kort syd for Holstensborg,

c) at Nepisat-Havnen syd for Holstensborg kan benyttes som Basis for det færøske Skibsfiskeri i Lighed med Færingehavnen,

d) at Havnen ved Tovkussak i Sukkertopdistriktet kan benyttes som Basis for færøske Baadfiskere samt tillige som Nødhavn for Skibsfiskeriet.

Tann 12. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 16. oktober varð uppskot nevdarinnar samtykt við 20 atkv. — 0.

46. Rannsóknarferð til Eysturgrönlands. ⁽¹³⁾vi.

Fiskivinnunevndin fékk málið til viðgerðar. Tann 9. október framlegði nevndin soljóðandi **Reiðnkning**:

Lagtinget har nu paa tredje Aar behandlet den foreliggende Sag om Undersøgelse af Mulighederne for Fiskeri ved Østgrönland, og er der saavel i 1932 som i 1933 til dette Formaal stillet en Bevilling paa 10.000 Kr. til Raadighed for Vinnunevndin, der samtidig blev bemyndiget til at forhandle med Fiskeriorganisationerne om Udsendelse af et godt bemandet sødygtigt Fiskerskib for at undersøge Mulighederne for Sommerfiskeri ved Østgrönland.

Det fremgaar af den Sagen bilagte Udskrift af Vinnunevndins Forhandlingsprotokol, at der er ført Forhandling med Fiskeriorganisationerne, uden at den paatænkte Expedition er blevet gennemført. Organisationerne kunde ikke enes om Fordelingen af det økonomiske Ansvar.

Formanden for Skipper- og Navigatørforeningen fremsatte under Forhandlingerne i 1933 Forslag om, at Lagtingets Bevilling paa 10.000 Kr. skulde anvendes til Udsendelse af 8 Mænd med et Ekspeditionsskib til Østgrönland, medens Repræsentanter for Rederiforeningen ansaa det for at være af større Betydning, at Lagtingets Garanti paa 10.000 Kr. anvendtes til Dækning af det Underskud, som et Skib, der udsendtes for at finde nye Fiskebanker langs Grönlandsens Østkant, eventuelt vilde medføre.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 98.

I Aar er desuden Spørgsmaalet rejst om Udsendelse af en Expedition, som tænkes at skulle overvintre paa Østgrønland, for at undersøge Mulighederne for Jagt og Fiskeri, navnlig Baadfiskeri kombineret med Landbrug — særlig Faareavl.

Undertegnede Udvalg, der har forhandlet med Kaptajnløjtnant Rosstok-Jensen, der er godt kendt med Østgrønland, har faaet oplyst, at det af Hensyn til den store Fare, der er forbundet ved Sejlads i Isen, og den store Usikkerhed, der er for Selvforsyning paa Grønlands Østkyst, er nødvendigt at det Skib, der udsendes, udrustes med Ishavsfart for Øje og provianteres for mindst 1 Aar. Den paagældende anførte, at ingen af de færøske Fiskerskibe — efter hans Skøn — vil være anvendelige som Expeditionsskib, medmindre vedkommende Skib faar en gennemgribende Udbedring med Forstærkning af Spanter og Bjælker m. v. samt Ishud.

Da der imidlertid ikke foreligger nogen nærmere Planer og Beregninger samt andre Oplysninger fra Organisationerne eller de Personer, der agter at foretage den omtalte Expedition, kan Udvalget ikke tage endelig Stilling til Sagen, men skal foreslaa, at Vinnunevndin i Lighed med de foregaaende Aar faar stillet et passende Beløb til Raadighed, og skal man foreslaa, at Beløbet nu forhøjes til 15.000 Kr. Vinnunevndin maa derefter være bemyndiget til at føre de nødvendige Forhandlinger med de respektive Organisationer og eventuelt andre, der maatte have Interesse af Udsendelse af en Ekspedition. Det omtalte Beløb paa 15.000 Kr. maa dog kun benyttes som Garanti for Dækning af det eventuelle Underskud en saadan Ekspedition vil komme til at give, og bør Vinnunevndin ikke stille en saadan Garanti, med mindre den finder, at Expeditionens Udsendelse kan ske under tilstrækkeligt betryggende Former.

Under Henvisning til det anførte, skal man herefter fremsætte som

Forslag.

1) Lagtinget bemyndiger Vinnunevndin til at føre de videre Forhandlinger med Fiskeriorganisationerne samt eventuelt andre om Udsendelse af en Expedition for at undersøge Mulighederne for Fiskeri eventuelt kombineret med andre Erhverv ved Østgrønland.

2) Lagtinget garanterer Underskudet af den under Punkt 1) nævnte Expedition med indtil 15.000 Kr.

Tann 11. oktober var mállö til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 13. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 20 atkv. — 0.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

47. Sildavrakarir. (14^{vi}).¹⁾

Fiskivinnunevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 12. október framlegði nevndin soljóðandi **Betænking**:

Sagen om Sildavrakarir var til Behandling i Tinget i Samlingen 1933 og Tinget vedtog at anmode Vinnunevndin om at undersøge Sagen, eventuelt skaffe Oplysninger fra Island og Norge og indhente Erklæring fra Overvrageren og tilbagesende Sagen til Lagtinget, eventuelt med Forslag.

Vinnunevndin har nu tilbagesendt Sagen til Tinget bilagt med de begærede Oplysninger. Der foreligger intet Forslag fra Vinnunevndin, men denne slutter sig til Overvrageren, der udtaler, at Tiden ikke er inde til at ansætte Sildevragere paa Færøerne.

Herefter mener nærværende Udvalg ikke, at der foreløbig bør skrides til Ansættelse af Sildevragere. Udvalget mener derimod, at man som en foreløbig Foranstaltning bør anmode Vinnunevndin om at udarbejde og offentliggøre et passende Uddrag af de Oplysninger, der foreligger fra den norske Stats-Sildevrager Conrad Svendsen, Bergen. Dette vil formentlig kunne lade sig gøre ved Hjælp af Lagtingskontoret. Udvalget gaar ud fra, at de færøske Blade gratis vil offentliggøre et saadant Uddrag, og der vil samtidig blive Lejlighed for Vinnunevndin til at tage et passende Antal Særtryk af det som offentliggøres, og disse Særtryk vil saa efterhaanden kunne udleveres til Folk, som derom maatte fremsætte Begæring. Ved Henvendelse til Lagtingskontoret vil særlig interesserede desuden kunne faa Adgang til alle de fra Island og Norge indsamlede Oplysninger i deres Udførlighed.

Forslag.

1) Vinnunevndin anmodes om at lade udarbejde et Uddrag af de Oplysninger som foreligger om Behandling af Sild fra den norske Stats-Sildevrager Conrad Svendsen, Bergen.

2) Iøvrigt udsættes Sagen.

Tann 15. október varð málið til 2. viðgerð.

Formaðurin framlegði soljóðandi Greint broytingaruppskot frá P. M. Dam:

Torskaveiðan við útróðri í Føroyum er vordin at kalla týðningarleys. Nógvastaðni fast ikki at kóka. Tann ognarleysi fiskimaðurin, ið ikki sleppur ella ikki kann fara við eini slupp til Íslands ella Grønlands, men má liggja heima, hann er knivskorin frá at vinna sær nakað til muna til sjálvan seg og síni. Og tað eru tess verri nógvir, sum annahvørt ikki kunnu fara ella ikki sleppa burtur vegna skipatrot. Hesir menn eru illa staddir. Landsins áttismenn skylda at royna at gera eithvørt fyri teir.

Av tí at tað áður vanliga hevur verið væl at fiska við útróðri í Føroyum, hava menn ikki fingist í størri mun við aðra veiðu enn torska-veiðu. Men henda veiða er sum sagt oyðilagd, og nú eru menn noyddir at

1) Sbr. Lögtingatíðindi 1933, bls. 99.

hugsa um at royna aðra veiðu við Føroyar. Og tað er rimiligt, at teir vænta sær fann stuðul í hesari roynd frá tinginum, sum tingið orkar og kann veita.

Tað hevur tí betur víst seg, at tað — í hvussu er summi árin — er væl av sild við Føroyar. Veitt hevur verið at kalla einans inni á fjørðinum hóast nóg sild eisini hevur staðið uttanfyri. Hin feroyska sildin kann, um hon verður væl og rætt hagreiðd, geva væl av peningi. Í ár hevur hon t. d. verið dýrari enn hin íslenska sildin. Men viðvíkjandi sildini ræður tað ikki í minni muni enn við torskinum: Marknaðurin kravur góðar vørur, rætt hagreiðdar vørur við einari vissari góðsku — fiti — og einsháttaði stødd o. s. fr. Skelv hagreiðing, ójavn góðska og blandað stødd í sama ilati og aðrir vansar hava ofta ført við sær, at menn hava fingið litið og einki fyri sildina ella als ikki kunnað sloppið av við hana. Og sjálvt um einstakir hava verið á rættari leið viðvíkjandi hagreiðing, saltning og „sortering“, hevur tað gingist trupult hjá teim við at selja, av tí, at sildin frá Føroyum av ringari og skeivari viðgerð frá øðrum er komin í eitt ringt orð.

So stætt eru menn komnir at ásanna, at um tað skal eydnast at upp- arbeiða góð líkindi fyri sølu og veiðing av feroyskari sild, megu vit her á landi:

- 1) læra marknaðin við sínum krøvum fult út at kenna,
- 2) tryggja okkum, at sildin, ið vit bjóða út á marknaðinum, uppfyllur tey krøv, ið marknaðurin setur viðvíkjandi góðsku, hagreiðing og „sortering“ og
- 3) búa okkum út til ein nútímans „rationellan“ veiðuhátt so vit kunnu taka sildina eins væl á viðum havi sum inni á fjørðinum.

Undirritaði heldur tað ikki vera beint at útseta málið í ár og loyvir sær tí at seta fram fylgjandi

Broytingaruppskot til nevndarinnar uppskot í Sag Nr. VI—14/1984 (Sildavarakar).

„Í Stedet for Punkt 2 sættes:

Vinnunevndin bemyndiges til at ansætte en Sildekontrollør, som skal have til Opgave at undersøge Markedsforholdene for den færøske Sild, herunder de Krav, som de forskellige Markeder stiller med Hensyn til Sildens Kvalitet, Størrelse, Behandling, Sortering m. m.

Der påhviler Kontrolløren Pligt til at rejse til de Pladser paa Færøerne, hvor man fanger Sild, for at vejlede Sildefiskerne i alt, hvad vedrører Sildespørgsmålet samt være dem behjælpelig med at organisere Driften, saa Salget, Sorteringen og Behandlingen af Silden i det hele taget foregår paa en for alle de interesserede Parter betryggende Maade. Ved Ansættelsen udarbejder „Vinnunevndin“ forøvrigt et Arbejdsregulativ for Kontrolløren.

Til Bestridelse af Udgifterne ved nævnte Kontrollør forhøjes det til „Vinnunevndin“s Raadighed stillede Beløb med Kr. 4000 af Amtsrepartitionsfonden.

Saaframt Amtsrepartitionsfonden ikke skulde have dette Beløb til Raadighed, laaner den Beløbet fra Fonden til Jordehvalens Afløsning.“

Tann 17. oktober varð málið til 3. viðgerð.

Uppskot nevndarinnar pkt. 1 varð samtykt við 18 atkv. — 0.

Broytingaruppskotið frá Dam til pkt. 2 fall, bert 8 atkv. fyri 0 ímóti.

Uppskot nevndarinnar pkt. 2 varð samtykt við 14 atkv. — 0.

48. Byti av vörum við útlandið. ⁽¹⁵⁾vi¹⁾.

Fiskivinnuneyndin fékk málið til viðgerðar. Tann 25. september framlegði neyndin söljóðandi Betsænkning:

Under 5. Oktober f. A. vedtog Lagtinget i ovennævnte Sag følgende Forslag fra nærværende Udvalg:

„1) Málið verður glívið Vinnuneyndinni upp í hendi til viðgerðar og til samráðan við ríkisstýrið.

2) Avskrift av álitinum verður sent reidarafelaginum.“

Vinnuneyndin har nu tilbagesendt Lagtinget Sagen under Henvisning til en Amtsskrivelse af 15. Januar d. A., hvori meddeles, at Amtet har fremskaffet specificerede Oplysninger om de forskellige Firmaers Eksport, at disse Oplysninger maa betragtes som fortrolige og ikke uden de paagældende Firmaers Samtykke kan fremlægges i Tinget, men at Oplysningerne om fornødent vil blive stillet til Udvalgets Disposition. — Foreløbig opbevares Indberetningerne i Amtets Arkiv.

Saaledes som denne Sag foreligger, mener Udvalget ikke, at der fra Lagtingets Side kan foretages videre i Sagen.

Forslag:

- 1) Sagen stilles foreløbig i Bero.
- 2) Rederiforeningen underrettes herom.

Tann 28. september varð uppskot neyndarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1938, bls. 102.

49. Leynar sum hvalvág. (¹⁶|VI).¹⁾

Ymsamálaneyndin fekk málið til viðgerðar. Tann 28. august framlegði neyndin soljóðandi *Udvalgsbænkning*:

Til undertegnede Udvalg er atter i Aar henvist Sagen om Lejnum som Hvalvaag, hvilken Sag forelaa for Tinget i sidste Samling, jfr. Lagtings-tidende 1988, Side 109. Fra Sysselmanden i Vestmanhavn og Grindeformændene for Vestmanhavn og Midvaag Hvalvaage foreligger Erklæringer, hvortil henvises.

Udvalget har delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Flertallet (O. F. Joensen og Mitens) skal udtale:

Sagen blev ifjor udsat, og der foreligger nu Erklæringer i Sagen fra Sysselmanden, der udtaler, at han ikke ser sig i Stand til at indtage noget afgørende Standpunkt i Sagen paa Grund af den korte Erfaring, han har vedrørende Grindefangst i Distriktet.

Grindeformændene for Midvaag og Vestmanhavn fraraader at autorisere Lejnum som Hvalvaag.

Vi skal henvise til vore Udtalelser i Sagen ifjor og kan ikke tilraade, at Lejnum direkte opføres blandt de Hvalvaage, hvortil Grinden altid, naar saadant er muligt, bør drives. Blandt disse er Midvaag og Vestmanhavn. Men vi skal dog fremhæve Undtagelsesreglen i Grindereglementet § 10. Denne er saalydende:

„De Hvalvaage, hvortil Grinden altid, naar saadant er muligt, bør drives, ere: Midvaag paa Vaagø; Vestmanhavn og Thorshavn paa Strømø; Sundet mellem Strømø og Østerø; Vaag og Vedvig paa Norderøerne; Sand paa Sandø; Vaag, Trangisvaag, Familien og Kvalbø paa Suderø. Herfra bør kun gøres Undtagelse, naar man ved at drive Grinden til en af disse Pladser skulde udsætte sig for at tabe den.“

Naar der derfor maatte foreligge Omstændigheder, hvorefter man ved at drive en Grind til Midvaag eller Vestmanhavn maa regne med, at der er stor Sandsynlighed for at tabe Grinden, der er i Nærheden af Lejnum, bør den dræbes sidstnævnte Sted.

Mindretallet (Hans Iversen) skal udtale:

Med Hensyn til enkelte Punkter i de afgivne Erklæringer tillader jeg mig at bemærke bl. a., naar Grindeformændene i Midvaag anfører, „at naar Strømmen ikke tillader Drivning til Vestmanhavn, passer det til Midvaag“, saa er dette forkert, for der kan ofte være samtidig 3 Timers modgaende Strøm for begge Hvalvaage. Naar der endvidere udtales: „Er først Lejnum anerkendt som Hvalvaag, er vi bange for o. s. v.“, da dækker dette Udtryk sikkert bedst Uviljen mod Lejnum, vistnok ikke, fordi man mener, den er uegnet som Hvalvaag, men maaske snarere kunde vise sig altfor godt egnet til dette Formaal. Til Sætningen: „Fremgangsmaaden med Grinden ²/₈—88 viser, hvordan man kan forspilde en Grindefangst“ skal bemærkes,

¹⁾ Sbr. *Lögtingetiðindi* 1988, bls. 109.

at Mænd fra Kvivig og Lejnum som Regel er de første til en Grind, der opdages der i Farvandet. At disse er fuldt ud fortrolige med Strøm og andre Forhold forudsættes af Lagtingets Medlemmer. Til Erklæringen fra Grindeformænd for Vestmanhavn skal kun siges, at der neppe findes en mere jævnt skraaende og flad Sandstrand end ved Lejnum, og det kan som Eksempel anføres, at en 8 Fod lang Stang bunder i en Afstand af ca. 50 Favne fra Land.

Uden at komme nærmere ind paa Spørgsmaalet: Lejnum som Hvalvaag, som er en næsten alt for velkendt Lagtingssag, er det alle, som søger Vestmanhavn, bekendt, hvor besværlig en Grindefangst dér foregaar, og hvilken Mishandling af Hvalene der nødvendigvis maa finde Sted. Det maa være tilladt at anføre en Udtalelse fra Syssemanden i Vestmanhavn i en Sag om „Forbud mod Dynamitsprængning ved Sejfangst“, hvori der anføres, at man undtagelsesvis maatte benytte „Sprængning til en Flok Grindehvaler, som i 1 $\frac{1}{2}$ Dagn forgæves var jaget til Døde, og som ere af Smerte, martrede og adpinte af Masser af Spydstik, rasede rundt indenfor Grindegarnet i Vestmanhavn.“ Dette skete sidste Aar. Naar en Grind opdages i Farvandet ved Lejnum, har man ikke regnet med den Mulighed, at den skal til Midvaag. Vestmanhavn er Stedet, hvortil den bør drives, og saaledes vil det vedblive i Fremtiden. Mislykkes det, er Grinden som Regel tabt. Det skal derfor gentages, at Meningen med Lejnum som Hvalvaag er at hjemle Benyttelsen af denne Vaag, hvor man ikke kan regne med at naa Vestmanhavn og har Udsigt til, at Grinden kan blive dræbt ved Lejnum.

Forslag.

Fra Flertallet (O. F. Joensen og Edw. Mitens):

Der tilstilles Andrageren, Syssemanden og Grindeformændene i Distriktet en Afskrift af Betænkningen.

Fra Mindretallet (Hans Iversen):

I § 10, 1. Stk. i Bekendtgørelse af 14. Juni 1909 om et af Justitsministeriet udfærdiget Reglement for Grindefangst paa Færøerne indsættes efter Ordet „Vestmanhavn“: „og Lejnum“.

Tann 30. august var málið til 2. viðgerð og tann 19. september til 3. viðgerð.

Uppskot minnilutans fall, bert 8 atkv. fyri, 0 ímóti.

Uppskot meirilutans fall eisini, bert 5 atkv. fyri, 0 ímóti.

50. Fuglafjørður sum hvalvág. (17^{VI}).¹⁾

(Broytingar í grindreglugerðini).

Finsumálanævndin tók málið til viðgerðar. Tann 19. september framlegði nevndin söljóðandi **Udvalgsbæturkning**:

Til undertegnede Udvalg er henvist Andragende fra Sysselmand A. Samuelsen, Fuglefjord om, at Fuglefjord maa blive autoriseret som Hvalvaag.

Sagen har været til Behandling i Tingsamlingen 1933, jfr. Lagtingstidende 1933, Side 109. Det da nedsatte Udvalg afgav Bæturkning med Forslag om at udsætte Sagen, og at anmode Amtmanden om at indhente Udtalelser fra Sysselmanden og Grindeformændene i Grindedistriktet.

Af vedlagte Erklæringer fremgaar, at Grindeformand Høgne Høgenesen, Lervig, anbefaler Autorisation, medens Formændene Hoin Nygaard, Eldevig, Marius Rein, Thorshavn, Poul Hansen, Sydregate, Niels P. Weihe, Lamhauge og Daniel J. Højgaard, Talte, udtaler, at Fuglefjord maa kunne bruges som Hvalvaag, naar Grinden er kommet ind i Havnen.

Formændene Ole Olsen, Haldersvig, Peter J. Thomsen, Nordregate, Zacharias Wang, Kalbak, Joen Gaard, Andefjord og Chr. Jacobsen, Nolsø fraraader at autorisere Fuglefjord som Hvalvaag. Joen O. Andreassen, Strænder kan ikke tage Stilling til Sagen paa Grund af manglende Kendskab til Havnens Beskaffenhed.

Sysselmanden for Norderøernes Syssel tilligemed Grindeformændene Ole Joensen, Sydredal og Johannes Matras, Klaksvig ønsker at fastslaa Fuglefjords Uegnethed til Dræbning af Grind.

Fra Sysselmanden for Østerø Syssel foreligger en Erklæring af 24. April 1934. Sysselmanden udtaler heri — hvilket ogsaa fremgaar af de fra Formændene indhentede Erklæringer — at Grindeformændene nærer Bætankelighed ved at drive Grindeflokke ud igen fra Fuglefjord, naar de først er kommet ind, og ugunstige Strømforhold, Natnørke, m. v. er tilstede, ligesom dette sikkert er Udtryk for den almindelige Mening i Syssellet. Det har vist sig at være let at drive Grindeflokke ind i Bugten og ringe Risiko for at miste den ud igen. Den Fangstmetode, der nu almindeligvis anvendes — „at stinga niður“ — kan uden Vanskelighed praktisere der. Derimod mener Sysselmanden ikke, at Bugten er godt egnet til den gamle Fangstmaade „at gera landgongd“, men kyndige Mænd udtaler, at dette dog kan lade sig gøre. De ugunstige Resultater ved de for et Par Aar siden stedfundne Forsøg paa at dræbe Grind i Fuglefjord skyldes andre Aarsager end Stedets Uegnethed. Manglen paa Grindeformænd og Manglen af det Rygstød, som en Autorisation løvrigt giver, vil utvivlsomt gøre Grindefangst selv paa de bedst egnede Steder vanskelig. En Autorisation vil medføre, at Grindereglementets Bestemmelser overholdes og respekteres, hvilket er en Nødvendighed for et godt Resultat.

Befolkningens Vækst i Distriktet, Stigningen af Baadeantallet og Anskaffelsen af Motorbaade, der kan tage Robaade paa Slæb m. v., har medført, at der nu kan deltage mange flere Mennesker i et Grindedrab i Mod sætning til gamle Dage, hvor der ikke var saa mange Mennesker og Fartøjer,

¹⁾ Sbr. Lagtingstidindi 1933, bls. 109.

hvilket ogsaa sikkert har været en medvirkende Aarsag til, at Fuglefjord ikke er blandt de anerkendte Hvalvaage.

Autorisation af Fuglefjord vil dog ikke medføre, at man fremtidig fortrinsvis anvender Havnen til Grindefangst. Autorisationen vil blot medføre at de for Hvalvaage gældende Bestemmelser bliver respekterede, at man ikke nødsages til at drive Flokke andetsteds, naar det er betænkeligt paa Grund af Omstændighederne og man derved let udsætter sig for at miste Grinden, og at man fremtidig undgaar det unaturlige i at drive Grindeflokke til et andet Sted ud af Fuglefjord, naar denne Havn dog maa anses for at være egnet til Grindefangst.

Bestemmelsen om, at Findingsbaaden, Grindeformændene og Sysselmanden har Ret til at handle efter Konduite, er naturlig og god, men den kan dog ikke afbøde de Vanskeligheder, der følger af, at et Sted ikke er autoriseret efter Grindereglementet.

Under Henviisning til det saaledes anførte anbefaler Sysselmanden, at Fuglefjord autoriseres som Hvalvaag.

Udvalget har Vanskelighed ved at tage Stilling til Spørgsmaalet om Autorisation af nye Hvalvaage paa Øerne.

Det er en bekendt Sag, at Fuglefjords Havn „Podlen“ er et af de bedste Steder til at „gemme Grind“ i, men man maa formene ikke at have tilstrækkelig Grund at støtte sig til, naar Talen er om Fuglefjord som Hvalvaag til Dræbning af Grinden.

Under Grinderagster i det Farvand, som der her er Tale om, har man Hvalvaagene Klaksvig paa Norderøerne, Gøte syd for Fuglefjord og Findingsbotn nord for Fuglefjord. En Grindeflok der opdages i Lervigsfjorden, kan saaledes drives til 3 Hvalvaage. Utvivlsomt er det ofte vanskeligt at træffe den rigtige Bestemmelse om, til hvilken Vaag Grinden bør drives, men Findingsbaaden og Grindeformændene maa jo handle paa bedste Maade og efter Konduite, og der bør derfor ikke rejses Bebrejdelse og Ansvar med Bødestraf, selv om man i Henhold til Grindereglementets § 10 driver en Grind ind paa Fuglefjord og forsøger at dræbe den, men uden Resultat, naar Uvejr, Strøm, Natmørke m. v. antages at være til Hinder for at faa Grinden til en autoriseret Hvalvaag.

Udvalget skal udtale, at skønt Forholdet her, hvor Sysselmanden har rejst Sagen og meget stærkt anbefaler Autorisation, ligesom flere Grindeformænd i Distriktet ogsaa slutter sig hertil, sammenlignet men Sagen „Hvalvaag i Lejnum“, hvor Sysselmanden i Vestmanhavn ikke har kunnet tage Stilling til Spørgsmaalet paa Grund af manglende Kendskab til Lejnum som Hvalvaag, ligesom alle de i nævnte Sag afgivne Erklæringer fra Grindeformændene stærkt fraraader Autorisation dér, mener man ikke at kunne anbefale, at Fuglefjord autoriseres som Hvalvaag.

Man maa formene, at i Tilfælde, hvor der ikke skønnes at være Chance for at faa Grinden til en af de autoriserede Hvalvaage, vil Fuglefjord kunne benyttes til Dræbning — Landgang, eventuelt „stinga niður“, hvilken sidste Dræbningsmaade uden Tvivl maa kunne praktiseres i Fuglefjord som i autoriserede Hvalvaage. Mulig kunde man uden at foretage nogen Ændring i Grindereglementet udvirke, at der valgtes Grindeformænd til en Plads som Fuglefjord. Disse Formænd skulde saa sammen med Sysselmanden tage Bestemmelse om alt videre fornødent i Henhold til Grindereglementet, naar Grinden er kommet til Dræbning. Som Forholdet nu er, hvor der ingen Formænd er, savnes der fuldstændig Folk, som tør tage Ansvaret, og som kan tage Bestemmelse om at „holde Grinden til“, alt i Henhold til Reglementets § 10, naar der ikke anses nogen Mulighed for at drive Grinden til en autoriseret Hvalvaag med gunstigt Resultat.

Udvalget ønsker ikke at stille Forslag i Sagen.
 Andrageren faar en Afskrift af Betænkningen.

Tann 25. september var málið til 2. viðgerð.

Sama dag framlegði A. Samuelson soljóðandi Motiveret Forslag i málinum:

Udvalget som har behandlet denne Sag har afsluttet sin Betænkning af 14. dennes uden at stille Forslag. Undertegnede anser det for utvivlsomt, at Fuglefjord ugnar sig til Hvalvaag. Jeg maa derfor nedenfor stille Forslag om, at den bliver autoriseret som saadan. Samtidig bør det formentlig bestemmes, at Jordehvalen i de Hvalvaage, som autoriseres efter 1. Januar 1935, skal bortfalde, naar det ved Lov bestemmes uden Erstatning.

Forslag.

I Grindereglementets § 10 indføres efter Ordet Østerø: „og Fugle-
 fjord“ paa Østerø.

I samme Reglements § 19 udgaar følgende Bestemmelser:

„Naar forannævnte Fond til Jordehvalsrettighedens Afløsning er oprettet, henlægges til samme fra Økonomisk Fonds Midler indtil videre 5⁰/₁₀ aarlig af det Beløb, som Fonden maatte erholde af Størhvalsafgiften.“

Til samme Reglements § 20 føjes som nyt 3. Punktum:

„Jordehvalen i de Hvalvaage, der autoriseres efter 1. Januar 1935 skal bortfalde naar det ved Lov bestemmes uden Erstatning.“

og soljóðandi Ændringsforslag til § 12 i grindreglementinum av 14. juni 1909:

Der tilføjes §en som en nyt Punktum:

„Brug af eksploderende eller giftige Stoffer ved Grindedrab paa Færøerne er forbudt.“

Tann 2. oktober varð málið til 3. viðgerð.

Greint uppskot frá A. Samuelson varð samtykt við 11 atkv. — 0.
 Broytingar til §§ 10, 19 og 20 í grindareglementinum voru samtyktar við 15 atkv. — 0.

Broytingaruppskot frá A. Samuelson til § 12 í grindareglementinum varð samtykt við 15 atkv. — 0.

51. Endurnýggjan av fiski- flotenum. ⁽¹⁹⁾vi.)¹⁾

Fiskivinnunevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 17. oktober framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Den 7. Oktober f. A. vedtog Lagtinget følgende Beslutning:

„Idet Lagtinget henviser til sin Betænkning af 8. Oktober 1932, skal man endnu engang indstille til Ministeriet for Søfart og Fiskeri, at der for Færøernes Vedkommende oprettes et særligt Organ eller en særlig Filial af den i Lov Nr. 78 af 23. Marts 1932 omhandlede Fiskeribank, og at dette Organ organiseres overensstemmende med det i ovennævnte Betænkning anførte, se Lagtingstidende 1932, Side 85.“

Regeringen har imidlertid afslaaet dette Lagtingets Andragende.

Under Delegationsforhandlingerne i København i Sommer er der ifølge de Udvalget tilgaaede Oplysninger ført Forhandlinger om denne Sag. Under denne Forhandling er der bl. a. udtalt fra Fiskeribankens Side, at den gældende Lov er til Hinder for en Opfyldelse af Lagtingets Ønske.

Til Udvalget er henvist et Andragende fra Færøernes Skipper- og Navigatorforening angaaende Fiskerflaadens Fornyelse.

Siden Fiskeribanken traadte i Virksomhed er der ikke indført et eneste Fiskerskib til Færøerne med Støtte fra Fiskeribanken. Med andre Ord: Siden Statslaanefonden ophørte med Laangivning, er den færøske Fiskerflaade ikke forøget med Støtte fra Statens Side, medens den ene Søulykke efter den anden har berøvet Færøerne et stort Antal af Øernes bedste Mandskab og den færøske Fiskerflaade et stort Antal gode og sødygtige Skibe. Samtidig er et Antal Kuttere oplagte paa Grund af Alder. Den saaledes stedfundne Reduktion af den færøske Fiskerflaade har medført Arbejdsløshed blandt vore Fiskere ogsaa i Sommermaanederne. Det ligger i Sagens Natur, at man under denne Sag kun kan behandle den materielle Skade, de mange Skibsførere har medført, men denne Side af Sagen er ogsaa alvorlig nok og kan ikke lades nænsel af Regering og Rigsdag.

Den Forretningsgang, som synes at være indført i Fiskeribanken, gør det praktisk talt umuligt for Færinger at faa Laan fra denne til Anskaffelse af Fiskerskibe. Nye Fartøjer er saa kostbare, at Fiskeriet ikke kan forrente og amortisere den i Fartøjerne indestaaende Kapital. Man maa derfor se sig om efter saadanne gode brugte Fartøjer i Udlandet som er anvendelige for færøsk Fiskeri saaledes som det nu drives. En Omlægning af Fiskeriet maa overvejes, men kan ikke gennemføres pludselig. Men at købe Skibe i Udlandet kan ikke lade sig gøre for den, som trænger til Laan fra Fiskeribanken, idet Laansøgere overfor Udvalget har paastaet, at Fiskeribanken kræver af dem før Tilsagn om Laan kan gives, at Fartøjerne skal være overført til dansk Havn og der synet af Fiskeribankens Tilidsmand. Den færøske Befolkning og dermed ogsaa Lagtinget maa være interesseret i, at der udvises den allerstørste Forsigtighed med Laan til Køb af brugte Skibe, men de Foranstaltninger, som en forsigtig Laanepolitik træffer, maa

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1938, bls. 84.

ikke forhindre, at Laan gives. Og saadanne Krav som det forannævnte, vil virke som et absolut Afslag om Laan til Færøerne til Fiskerflaadens Fornyelse. Udvalget betragter det ikke som nogen skadelig Foranstaltning, at der som Regel kun ydes Laan til Indkøb fra Ulandet af Fartøjer, hvis Alder ikke overstiger 12 Aar, idet Færøerne ikke er tjente med at faa gamle og daarlige Skibe til Brug ved Fiskeriet, ligesaa lidt som Laaneinstitutionerne er tjente med at faa et ubrugeligt Fartøj som Pant. — Saalænge Forsigtigheden ikke overdrives, er den til Gavn for alle Parter. Men Forsigtigheden kan drives for vidt. Udvalget erkender, at det maa være vanskeligt for Mænd som mangler færøsk Lokalkundskab, at drive Bankvirksomhed i København til Bedste for Færøernes vigtigste Erhverv: Fiskeriet. Heldigt er det derfor, at Udvalget med god Samvittighed kan udtale, at der findes Mænd paa Færøerne, som paa Færøerne kan drive en Afdeling af Fiskeribanken uden at tilsidesætte de Hensyn som bør lagttages. Opgaven kan være vanskelig, men den kan bedre løses her paa Færøerne end i København.

Udvalget maa derfor endnu en Gang tilraade Lagtinget at indgaa til Regeringen med Andragende om, at der etableres en Afdeling af Fiskeribanken her paa Færøerne og forsaavidt den hertil fornødne Hjemmel ikke kan gives ved Kgl. Anordning i Henhold til § 10 i Lov af 28. Marts 1932 om Oprettelse af et Kreditinstitut for Fiskerierhvervet, foreslaar man den fornødne Ændring i Loven.

Udvalget har om Sagens videre Ordning delt sig i et Flertal (Djurhuus, J. H. Joensen og A. Samuelson) og et Mindretal (Kallsoy). Udvalgets 5te Medlem (N. Niclasen) stiller ikke noget Forslag.

Udvalgets Flertal skal udtale følgende:

Man mener, at der bør oprettes en færøsk Afdeling i Thorshavn med en Bestyrelse paa 3 Medlemmer, der vælges af Kreditinstituttet efter Indstilling af Lagtinget, Føroya Fiskimannafelag og Færøernes Rederiforening. Den færøske Afdeling skal have Adgang til at benytte indtil $2\frac{1}{2}$ Million Kroner, $1\frac{1}{2}$ Million Kroner efter Reglerne i § 6 A mod Pant i Fiskerifartøjer og indtil 1 Million Kroner efter Reglerne i § 6 B (andre Laan). Bestemmelserne i Loven om Grundfonden og Statsgaranti for Renten af Fiskeribankens Obligationer skal ogsaa gælde for de Laan, der bevilges gennem den færøske Afdeling.

Indenfor Udvalget har man drøftet den Mulighed, at Lagtinget paa Amtskommunens Vegne afgiver Garanti for hele det Beløb, som udlånes gennem den færøske Afdeling, eller for en Del af dette Beløb. Flertallet har imidlertid ikke ment at kunne foreslaa dette, dels fordi andre danske Rigsdele — saavidt Udvalget bekendt — ikke afgiver saadan Garanti for de Laan, der ydes inden for deres Omraade, dels fordi Lagtinget ved at garantere for $2\frac{1}{2}$ Million Kroner, eller en væsentlig Del af dette Beløb, baandlægger hele Amtskommunens Evne til at garantere og låne, og derved ganske afskærer sig fra at søge Laan til amtskommunale Formaal, som maatte være uomgængelige nødvendige i Fremtiden.

Angaaende Henvendelsen fra Føroya Skippara- og Navigatorforening skal Udvalgets Flertal bemærke følgende:

Fiskeribanken er ikke opruttet først og fremmest for at udlåne til det danske Fiskerierhverv og derefter ogsaa til færøsk Fiskerierhverv. Færøsk Fiskerierhverv har i Loven ikke faaet en Andeklassens Stilling. Bankens Formaal er gennem Ydelse af Laan at støtte dansk — herunder færøsk — Fiskeri samt Forarbejdning og Afsetning af Fisk og Fiskeriprodukter. Netop fordi færøsk Fiskerierhverv kommer i første Række, og ikke som forudsat i Skipperforeningens Andragende, kommer i anden Række, mener Udvalgets Flertal, at Lagtinget under Hensyn til Lovens § 10 kan kræve et særligt Hensyn taget til Færøerne, naar stedlige Forhold gør det fornødent, og stud-

lige Forhold gør det fornødent her. — Eventuelle Laansøgere fra andre danske Amter kan om fornødent henvende sig personlig i Fiskeribanken uden særlig Ulejlighed eller Omkostninger, medens en Rejse fra Færøerne til København er en meget bekostelig Foranstaltning, som tager megen Tid, selv med de forbedrede Kommunikationsforhold. Alene denne Omstændighed er i et Forhold af denne Beskaffenhed af meget stor Betydning. Men — at drive Bankvirksomhed i København til Fordel for Færøernes Hovednæringsvej uden speciel færøsk Sagkundskab, maa anses for en saa vanskelig Opgave, at den ikke har ret megen Udsigt til at gaa godt. — Den til Bankens Disposition stillede Kapital andrager ikke 16 Millioner som i Skipperforeningens Skrivelse anført, men 20 Millioner. —

Det er klart, at Lagtinget iøvrigt maa lægge megen Vægt paa, hvad der udtales af Skipperforeningen, hvis Andragende er anbefalet af „Færøernes Rederiforening“, og saafremt den af Flertallet foreslaaede Ordning gennemføres, vil Skipperforeningens Andragende i væsentlig Grad være imødekommet. Udvalgets Flertal regner bestemt med, at Føroya fiskimannafelag er enigt med Skipper- og Navigatorforeningen og Rederiforeningen.

Udvalgets Flertal henviser til hoslagte Andragender fra Skibsførerne Niels Peter Evensen, Kvalbø, og Johan Larsen, Porkere, samt fra Valdemar Ejde, Nolsø. Flertallet kan ikke foreslaa, at Lagtinget kautionerer for de i disse Sager omhandlede Laan, men foreslaar, at Andragenderne indsendes til Ministeriet sammen med Sagen.

Med Hensyn til den blandt Bilagene værende Besværing med 1 Bilag fra Købmand S. F. Hansen i Klaksvig bemærkes, at det Fartøj, som der har været Tale om at give Laan til, er langt ud over den Alder, man mener de Skibe bør have, som indføres til Øerne. Om der under Hensyn til, at Skonnerten allerede forlængst er indført til Øerne, kan være forsvarligt at yde Laan med Sikkerhed i et saadant gammelt Skib, maa ganske bero paa Bedømmelsen af den paagældende Laansøgers Kvalifikationer og Skibstilsynets Skøn over Skibets Sedygtighed. Ogsaa denne Besværing bør indsendes til Ministeriet sammen med Sagen.

Indtil den attraaede Ordning angaaende en færøsk Afdeling af Fiskeribanken er traadt i Kraft, foreslaas det, at Lagtinget nedsætter et Udvalg paa 3 Medlemmer til Behandling af de Andragender, der maatte fremkomme om Laan fra Banken. — Til dette Udvalg kan der vælges Mænd ogsaa udenfor Lagtinget. —

Mindretallet (Kallsoy) skal bemærke:

Nærværende Sag har været til Behandling i Lagtinget i flere foregaaende Aar og i 1932 paa Foranledning af Skrivelse af 27. Maj s. A. fra Ministeriet for Søfart og Fiskeri, i hvilken Lagtinget anmodes om en Udtalelse om, hvorvidt det skønnes at være Anledning til at fastsætte særlige Bestemmelser for Færøernes Vedkommende angaaende Oprettelsen af et Kredit-Institut for Fiskerierhvervet.

Lagtinget afgav Betænkning og Forslag i 1932 og i 1933 (se Lagtingstidende nævnte Aar, henholdsvis Side 85 og 84), der gik ud paa, at der for Færøernes Vedkommende bør oprettes et særligt Organ eller en særlig Filial af den i Lov Nr. 78 af 23. Marts 1932 omhandlede Fiskeribank.

Lagtingets Forslag er ikke blevet taget til Følge af Ministeriet. Men som det allerede fremgaar af de i Flertallets Bemærkninger omtalte Oplysninger, er det langt fra, at Fiskeribanken virker tilfredsstillende for det færøske Fiskerierhverv. Som yderligere Bevis for, at den nuværende Stilling i Længden vil blive uholdbar kan nævnes, at man gennem Amtet har faaet

oplyst, at af 20 Andragender, der i 1933 og i 1934 er indsendt til Fiskeribanken, synes kun 6 at være bevilgede med et Beløb paa ialt 56.300 Kr.—

I Betragtning af, at Fiskeriet for Færøernes Vedkommende er af fundamental Betydning, ja, man kan sige, er Grundlaget for vor Eksistens, mener Mindretallet, at Lagtinget bør strække sig saa vidt som overhovedet muligt for at skaffe Kapital til Fornyelse af Fiskerflaaden, men saaledes som vor Stilling er for Tiden, er det nødvendigt, at det sker under Medvirkning af Regering og Rigsdag.

Man vil foreslaa, at Lagtinget andrager Regeringen om et Laan paa indtil to Millioner Kroner til ovennævnte Formaal. Laanet administreres under Tingets Ansvar. Endvidere bør man søge Regeringens Medvirken til at faa gennemført Lovforslag om en Afgift paa 75 Øre pr. Postpakke, der ankommer til Færøerne.

Efter tidligere indhentede statistiske Oplysninger vedrørende Indførslen af Postpakker, vil nævnte Afgift indbringe Lagtinget et Beløb paa mindst 50.000 Kr. De indkomne Beløb henlægges til en Fond, der anvendes til Sikring af de optagne Laan til Fremme for vort Fiskerierhverv.

Skulde det imidlertid mod Forventning ske, at Regeringen ikke er sindet til at gennemføre Forslag i Honhold til det foran skitserede, vil det være af den allerstørste Vigtighed, for at undgaa yderligere Udsættelse af en tilfredsstillende Ordning med Hensyn til Fornyelse af Fiskerflaaden, at Lagtinget snarest muligt bliver gjort bekendt med Ministeriets Stilling til Sagen. I Tilfælde af, at efterfølgende Forslag ikke opnaar Regeringens Sanktion, indleder Vinnunevnden Forhandling med Regeringen om Spørgsmaalets Løsning.

Forslag

fra Flertallet (Djurhuus, J. H. Joensen og A. Samuelson):

1) Idet Lagtinget henviser til sin Betænkning med Forslag i 1932 (Lagtingstidende 1932, Side 85) og 1933 (Lagtingstidende 1933, Side 84) skal man endnu en Gang under Henvisning til det foranstaaende i Betænkningen anføre indstille til Regeringen, at der for Færøernes Vedkommende oprettes et særligt Organ, en særlig Afdeling eller en Filial i Thorshavn af Kongeriget Danmarks Fiskeribank, og at denne Afdeling eller Filial organiseres som i foranstaaende Betænkning anført.

2) Den under 1) ommeldte Afdeling har Adgang til at benytte indtil $2\frac{1}{2}$ Million Kroner af Fiskeribankens Kapital, nemlig indtil $1\frac{1}{2}$ Million Kroner efter Reglerne i Lovens § 6 A og indtil 1 Million Kroner efter Reglerne i § 6 B, henholdsvis til Fornyelse og Udvidelse af den færøske Fiskerflaade, og til andre Laan til Bedste for Fiskerierhvervet paa Færøerne.

3) Bestemmelserne om Fiskeribankens Grundfond, om Statsgaranti for Renten af Fiskeribankens Obligationer skal ogsaa gælde for de Laan, der bevilges gennem den færøske Afdeling.

4) Regeringen anmodes om at gennemføre en Kgl. Anordning, der muliggør foranstaaende Ordning for Færøerne og eventuelt gennemføre en Ændring i Loven, forsaavidt Lovændring skulde være nødvendig.

5) De nærmere Regler for den færøske Afdeling fastsættes af Regeringen.

6) Der nedsættes et Udvalg paa 3 Medlemmer til at afgive Erklæring over de til Fiskeribanken stillede Laaneandragender, indtil foranstaaende Ordning er traadt i Kraft.

Fra *Mindretallet* (Johan Kallsoy):

I) Lagtinget indgaar til Ministeriet med Andragende om, at der af Fiskeribanken overlades Lagtinget et Laan paa indtil to Millioner Kroner til Fornyelse af den færøske Fiskerflaade.

II) De nærmere Regler vedrørende Administrationen af Laanet fastsættes af Lagtinget. Skulde der foreligge Tilsagn om det ansøgte Laan inden næste Tingsamling, bemyndiges Vinnunevndin til at foretage det videre fornødne, indtil Lagtinget træder sammen.

III) Forslag til Lov for Færøerne om Ændring i Lov om forskellige Skatter og Afgifter:

I § 1 indsættes som nyt Punkt:

„Af Postpakker, der ankommer til Færøerne, svares 75 Øre pr. Pakke foruden den Told, som ifølge *almindelige* Bestemmelser skal svares.“

IV) Naar ovennævnte Afgift er traadt i Kraft, indbetales der indtil videre fra Amtsrepartitionsfondens aarlig 50.000 Kr. til en Fond, der anvendes til Fremme for Fiskeriet efter Regler, der nærmere fastsættes af Tinget.

V) Det overdrages til Vinnunevndin efter forudgaaende Forhandling med de færøske Fiskeriorganisationer om nødvendigt at træde i direkte Forbindelse med Ministeriet for at søge tilvejebragt en Ordning, der kan anses for tilfredsstillende for det færøske Fiskeris fremtidige Udvikling.

Tann 18. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð sama dag fali uppskot minnilutans, tí bert 8 atkv. fyri, 0 imóti. Uppskot meirilutans varð samtykt við 19 atkv. — 0.

52. Fiskiroynd við Vestur- grønland. (20te VI).

Fiskivinnuneyndin lekk máltö til viðgerðar. Tann 10. október framlegði neyndin soljóðandi **Betænkning**:

Udvalget har faaet til Betænkning et Andragende fra Skibsreder J. A. Godtfred, Vaag, om et mindre Tilskud eller en Garanti for indtil 10.000 Kr. til Dækning af et eventuelt Driftstab ved et Forsøg paa Foraarsfiskeri ved Vestgrønland med en af sine Kuttere. Andrageren minder om, at Skibsfiskeriet paa Færøerne i tidligere Tid blev drevet, dels ved Færøerne, dels ved Vest- Nord- og Østisland, og Sæsonen begyndte i Februar og sluttede først i Oktober eller November, medens der nu gaar en hel Maaned hjemme paa Færøerne af Aarets bedste Tid, og hele September Maaned gaar indstændig tabt for mange af Kutterne, og Resultatet er efter Andragerens Mening „at hverken Reder eller Fisker faar noget ud af det hele.“

Andrageren anfører fremdeles, at det bliver mere og mere klart for enhver, at hvis Redere og Fiskere skal eksistere, maa der komme en anden Ordning paa Fiskeriet, saaledes at Sæsonen blive bedre udnyttet.

Andrageren har ud fra disse Betragtninger tænkt paa at lade et af sine Fiskerskibe næste Aar gøre et Fiskeriforsøg ved Vestgrønland saa tidligt paa Aaret, at det kommer til at miste en Del af Sydlandsturen. Andrageren tør ikke vente, at Mandskabet vil være villigt til at foretage et saadant Forsøg sammen med Rederiet, uden at der garanteres en vis Godtgørelse for Turen, hvis der ikke opnaas noget Fiskeri. — Derfor fremkommer Andragendet.

Andragerens Tanke er at lade Skibet gøre første Sydlandstur og være hjemme igen ca. 15. April og afsejle fra Færøerne til Vestgrønland ca. 25. April saaledes, at der kan være Lejlighed til at udøve Fiskeri det meste af Maj Maaned og første Del af Juni. Dette Forsøg ønsker Andrageren at gøre ud fra den Forudsætning, at der maa være Foraarsfisk ved Grønland ligesom ved Sydland, dog saaledes, at Foraarsfiskeriet begynder og slutter senere ved Vestgrønland end ved Sydland.

Andrageren mener, at dette Forsøg, hvis det lykkes, kan komme til at faa stor Betydning for færøsk Fiskeri, ikke alene derved, at Tiden udnyttes bedre, men ogsaa hvis det skulde ske oftere, at Sydlandsfiskeriet mislykkes. — Andragendet er anbefalet af Færøernes Rederiforening.

Udvalget maa udtale, at naar en af vore dygtigste og indsigtsfuldste Skippere mener, at et saadant Fiskeriforsøg kan faa Betydning for færøsk Fiskeri, og han som Skibsreder vil gøre et saadant Forsøg med et af sine Fiskerskibe, bør Sagen overvejes velvilligt. Det er rimeligt, at Mandskabet, som lønnes med Andel i Fiskeriudbyttet, ikke kan indlade sig paa et Fiskeriforsøg af denne Beskaffenhed uden at sikre sig, hvad en almindelig 2. Tur til Sydlandet under gode Forhold plejer at give. Det maa ogsaa tages i Betragtning, at skal Juni Maaned bruges, vil Turen være betydelig længere end 2. Tur til Sydlandet plejer at være.

Hvis Fiskeriet gaar godt, og Turen giver Overskud, vil Lagtingets Garanti ikke blive effektiv. Kun for det Tilfælde, at Turen giver Tab for Reder og Mandskab, skal Lagtinget yde Bidrag til Dækning af Underskud.

Opgørelsen af Turens Indtægter vil ikke volde Vanskelighed. Mere

indviklet vil Turens Udgiftsregnskab muligvis blive. Opgørelsen bliver en Tillidssag, men Udvalget nærer Tillid til Andrageren og tilraader, at den ansøgte Garanti gives saaledes, at Vinnunevndin bemyndiges til at føre de fornødne videre Forhandlinger med Andrageren, og om fornødent oprette den Overenskomst, som mulig ønskes.

Vinnunevndin anmodes ogsaa om at søge oplyst, eventuelt ved Henvendelse til Grønlands Styrelse om, hvorledes Vejrforhold og Isforhold normalt er ved Vestgrønland i April og Maj Maaned. Værdifulde Oplysninger maa kunne faas fra Styrelsens Skibsførere. Udvalget ønsker denne Undersøgelse foretaget ikke mindst af Hensyn til det deltagende Mandskab.

Naar der foreligger Oplysninger, der er tilfredsstillende for Reder og Mandskab, foreslaar Udvalget til Lagtingets Vedtagelse, at Vinnunevndin faar Bemyndigelse til at afgive Garanti for, at Lagtinget betaler $\frac{2}{3}$ af det Underskud Turen giver, dog højst 10.000 Kr.

Forslag.

1) Vinnunevndin anmodes om at føre eventuelle nærmere Forhandlinger med Skibsreder J. A. Godtfred om Udførelse af et Fiskeriforsøg til Vestgrønland i Foraaret 1935 paa Grundlag af Skibsrederens Andragende af 14. Juli d. A.

2) Vinnunevndin anmodes om eventuelt hos Grønlands Styrelse at indhente Oplysninger om, hvorledes Vejr- og Isforhold normalt er ved Vestgrønland i April og Maj Maaned med Henblik paa det heromhandlede Forsøg.

3) Hvis de modtagne Oplysninger er tilfredsstillende for Mandskab og Rederiet, og Forhandlingerne ellers har ført til Enighed, bemyndiges Vinnunevndin til at afgive Garanti for, at Lagtinget betaler $\frac{2}{3}$ af det Underskud Turen giver, dog ikke udover 10.000 Kr.

4) Boretning om Forsøget vil være at afgive til Lagtinget.

Tann 12. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 16. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

53. Studning til bátafiskari frá Føroyingahavnini í Grønlandi. (21/vi).

Fíggjarnævndin fekk málið til viðgerðar. Tann 15. oktober framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra J. E. Johannesen af Midvaag om Støtte til et Baadelag, som sammen med ham skal rejse til Færingehavn i Grønland for derfra at drive Fiskeri i Sommeren 1935. —

Det omhandlede Baadelag, bestaaende af Andrageren, Kristian Emil Johannesen, Midvaag, Johan Frederik Thomassen, Kvivig, Dione Joen Thomassen, ibd., og Joen Pauli Thomassen, ibd., har i Sommer drevet Fiskeri fra Færingehavnen.

Andrageren har herom givet Udvalget følgende Oplysninger:

Han og hans Fæller kom over til Grønland den 1. Juli med Kutter „Hjördis“ efter en meget haard Rejse, under hvilken de havde mistet deres Baad. Ankomne til Færingehavn maatte de begynde med at opføre deres Hus, der er $5\frac{1}{2} \times 7$ Alen. De byggede Huset selv. Det er meget let bygget, men godt brugeligt til Beboelse for sunde Mennesker, saalænge Sæsonen varede. En gammel kasseret Skibsbaad fik de i Færingehavn, og den maatte de saa hjælpes med hele Sommeren igennem. Alle disse Forberedelser tog $\frac{1}{2}$ Maaned, saa Fiskeriet kunde først begynde omkring 15. Juli. Fiskeriet gik efter Omstændighederne ret godt til Olajdag, men senere har Udbyttet været mindre godt. En enkelt Uge før Olajdag fik de 7000 Fisk. Baadføreren mener, at Færingehavnen egner sig for Baadfiskeri, men han mener dog, at Havnen ved Toukussak er endnu bedre egnet. Andrageren oplyser, at hvis hans Helbred slaar til, saa vil han atter næste Aar tage over til Grønland for at drive Fiskeri fra Færingehavnen, idet han jo nu har bygget Hus sammesteds.

Han udtaler til Udvalget, at selv om Fortjenesten ikke har været saa god som haabet, saa har Turen, den uheldige Start til Trods, ikke været mislykket. Men Udgifterne har det første Aar været store, og han haaber derfor, at Lagtinget vil tage noget Hensyn til hans tidligere indsendte Andragende.

Udvalget formener, at man bør støtte Andrageren, som er den første, der har begivet sig paa Baadfiskeri ved Grønland, og foreslaar, at der bevilges Baadelaget et Gratiale paa 500 Kr. af Amtsrepartitionsfonden.

Forslag:

Der bevilges Elias Johannesen, Midvaag, og hans Baadfæller 500 Kr. som Gratiale i Anledning af, at de var de første Færinger, som begyndte med Baadfiskeri fra Land i Grønland. Beløbet udbetales af Amtsrepartitionsfonden.

Tann 16. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 17. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 20 atkv. — 0.

54. Radiopejling til tey føroysku fiski- skipini í Grønlandi. (²²|VI).

Málið varð beint í *fiskivinnunevndina*, sum yvirgav tað til viðgerðar í *vinnunevndini*.

55. Studning til hagreidding av sild. (²⁴|VI). Studning til sildaveiði. (²⁸|VI).

Til tingið var komin umsókn frá Hans Poulsen, Svináir, um studna til hagreidding av sild, og frá Eli Joensen, Eiði, og Hans J. Kjeld, Funningsfirði, um studna til sildaveiðu.

Fiskivinnunevndin, ið fekk málini til viðgerðar, framlegði tann 10. oktober soljóðandi **Botænkning**:

Henvises til Vinnunevndin til Behandling og Afgørelse, forsaavidt Vinnunevndin atter i Aar maatte faa stillet til Disposition et Beløb til Støtte for Fiskerierhvervet.

Forslag:

Sagerne henvises til Vinnuneyndin under Henvisning til foranstaaende.

Tann 12. október varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

56. Forboð móti at brúka spreingievni til seiðafong. (²⁵/_{vi}).

Fiskivinnunevndin fékk málið til viðgerðar. Tann 25. september framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Fiskerinspektionen paa Færøerne har paa Foranledning af en Artikel i Ugebladet „Tingakrossur“ henledt Færø Amts Opmærksomhed paa, at der ikke i Fiskerilov for Færøerne af 14. April 1893 findes noget Forbud mod Brugen af eksploderende og giftige Stoffer til Fiskeri.

Efter den derved givne Foranledning har Ministeriet for Søfart og Fiskeri benyttet den Justitsministeren ved forannævnte Lovs § 13 tillagte Hjemmel til at forbyde Benyttelse af saadanne Stoffer. Forbudet gælder indtil Udgangen af dette Aar. Samtidig har Ministeriet anmodet Amtet om at forelægge Sagen for Lagtinget med Hensik paa Udarbejdelse af Lovforslag som paabudt i ovennævnte Lovs § 13.

Udvalget er enigt om, at det bør være forbudt at anvende eksploderende Stoffer eller Giftstoffer ved Fiskeri paa Søterritoriet ved Færøerne, og man stiller nedenfor Forslag til de i saa Henseende fornødne Ændringer i Fiskeriloven.

Forslag.

I Lov Nr. 95 af 14. April 1893 indføres som et nyt andet Punktum:

„Brug af eksploderende eller giftige Stoffer ved Fiskeri paa Søterritoriet ved Færøerne er forbudt.“

Tann 28. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 2. október varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

57. Endurgjald fyri grindaskaða. (²⁶VI).

Málið varð beint í *fíggingarnevndina*. Tann 27. august framlegði nevndin soljóðandi Údvalgsbætur:

Færø Amt har forelagt Lagtinget en Sag om Erstatning for en Grindeskade, som Arbejdsmand Joen Henrik Egholm i Kvalvig har faaet under en Grindefangst i Vestmanhavn 7. August f. A. ved at den Baad, hvori han befandt sig i Grindedrabet blev knust og Mandskabet sank ned mellem Hvalerne. Redningsarbejdet blev straks foretaget og i Løbet af faa Sekunder var alle de i Baaden værende taget op af Vandet. Længst varede det, forinden man fik fat i Tilskadekomne, idet han rantes af et Slag fra en Halefinne og derved blev trukket ned under Hvalerne. Kan Joen Henrik Egholm kom til Skade ved den ommeldte Lejlighed. Han kom straks under Lægebehandling, og Sysselmanden blev straks gjort bekendt med Tilfældet, og at Tilskadekomne havde været hos Læge.

Der foreligger Lægeerklæringer fra Kredslægen i Vestmanhavn og fra Overlæge Dahl ved Dronning Alexandrines Hospital. Konklusionen af Overlæge Dahls Erklæring af 11. December 1933 lyder saaledes:

„Efter et Ulykkestilfælde klager Joen Henrik Egholm over Hovedpine. Ved Undersøgelsen forefindes intet abnormt. Man kan ikke udelukke, at Traumat har fremkaldt Hovedpine, men der er Grund til at antage, at han lider af traumatisk Neurose.“

Det er ellers oplyst, at Tilskadekomne har været uarbejdsdygtig i lang Tid efter Ulykkestilfældet.

Der foreligger Erklæringer fra Sysselmanden for Strømø Syssel og fra Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune. —

Udvalget formener, at den Skade, som ved den omhandlede Lejlighed er paaført Joen Henrik Egholm, maa erstattes af den paagældende Grindefangst paa sædvanlig Maade.

I tidligere lignende Tilfælde er der tilstaaet de skadelidte en Betaling af 17 Kr. 50 Øre pr. Uge i højst 13 Uger. Udvalget foreslaar, at den her foreliggende Sag ordnes paa samme Maade, idet Tilskadekomne har været uarbejdsdygtig i mindst 13 Uger, efter hvad det stedlige Forstanderskab udtaler. Der bør formentlig derhos godtgøres den paagældende den foreliggende Lægeregning 10 Kroner. Erstatningen bliver herefter 13×17 Kr. 50 Øre plus 10 Kr. = 237 Kr. 50 Øre.

Forslag.

I Erstatning for Mandskade fra Grinden i Vestmanhavn den 7. August 1933 bevilger Tinget Joen Henrik Egholm, Kvalvig, 237 Kr. 50 Øre af Færø Amts økonomiske Fond.

Tann 29. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 3. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 19 atkv. — 0.

58. Reglugerð um oðuveiðu. (27/vi.¹⁾)

Málið varð beint í *kommunala nevndina*. Tann 8. august framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

I Henhold til Lov Nr. 107 for Færøerne om Beskyttelse af Muslinger af 14. April 1893 har Forstanderskabene for Haldersvig og Saxen Sognes Kommuner og Ejde Sogns Kommune ved Opslag, dateret 10. Januar 1934, ladet bekendtgøre, at de vil søge den gældende Vedtægt for Fangst af Muslinger (Øður) i en Del af Sundet mellem Strømø og Østerø fornyet saaledes, at Vedtægten ogsaa kommer til at gælde for Tiden efter 1. Januar 1935.

Det fremgaar af de Sagen vedrørende Bilag, at der er foretaget den lovbestemte Bekendtgørelse, saaledes at alle i Sagen interesserede har haft Adgang til at fremkomme med Indsigelser.

Da der ikke ses at være fremsat nogen Indsigelse imod den gældende Vedtægt eller dens Forlængelse, finder Udvalget det ganske selvfølgelig, at Vedtægten bliver fornyet i den ansøgte Form.

Man skal derfor tillade sig at fremsætte følgende

Forslag:

Lagtinget anbefaler overfor Ministeriet, at den gældende Vedtægt for Fangst af Muslinger (Øður) i en Del af Sundet mellem Strømø og Østerø bliver fornyet for et Tidsrum af 5 Aar fra 1. Januar 1935 at regne.

Tann 11. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 14. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1929, bls. 154.

59. Hvalastoðin við Áir. (³⁰|vi).

Fiskivinnunevndin fekk málið til viðgerðar. Fann 25. september framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Til Udvalget er henvist et Andragende fra Gudmund Danberg, Thorsvig, Aksel Jacobsen, Kvalvig, og Harald Thommassen, Langesand, om anbefaling fra Lagtinget til Opnaaelse af et Laan af Kongeriget Danmarks Fiskeribank. Laanet tænkes anvendt af et Aktieselskab — som det er Andragernes Hensigt at stifte — til Køb af Hvalfangerstationen ved Aajir pr. Thorsvig og 2 Hvalbaade. Andragerne gør opmærksom paa, at den ommeldte Hvalfangerstation nu ikke har været i Drift i 3 Aar, og at de nuværende Ejere næppe vil genoptage Driften. Følgerne af denne Bedrifts fuldstændige Standsning anser Andragerne det for vanskeligt at overskue, idet mange af de Mennesker, som i nærvæis har arbejdet ved Stationen, har vanskeligt ved at faa andet lønnende Arbejde. Andragerne henviser i denne Forbindelse til, at Øerne nu har for faa Fiskerskibe til det Mandskab, som ønsker at komme ud at fiske. Heraf følger, at mange arbejdsdygtige Mænd vil komme til at gaa arbejdsløse ogsaa om Sommeren. Paa Hvalfangerstationerne kan en ældre Mand gøre alt forefaldende Arbejde, naar han har deltaget deri tidligere. Det vil han derimod ikke kunne gøre ombord i et Fiskerskib, selv om han kunde komme med; men som anført kan dette ikke mere ventes paa Grund af, at Fiskerskibene er overbemandede. Ud fra disse og andre Betragtninger har Andragerne sat sig til Formaal at faa den omhandlede Hvalfangerstation atter i Drift, idet Andragerne mener, at det vil betyde Ruin for Borgere i Kvalvig Sogn, hvor Stationen er beliggende, hvis Befolkningen bliver arbejdsløs og de Fordele, som Stationen har bragt Omraadet, undrages dette.

Det er Andragernes Hensigt at stifte et Aktieselskab med det Formaal at drive Hvalfangst fra ommeldte Station. Man haaber paa at faa en Aktiekapital paa 50.000 Kroner. Man føler sig forvisset om, hvis man kan raade over de fornødne Pengemidler, at kunne faa Stationen tilbøbs ret billig og at kunne købe 2 Hvalfangerbaade. Imidlertid anses yderligere 150.000 Kroner nødvendige, og disse Penge er det Hensigten at laane hos „Kongeriget Danmarks Fiskeribank“. Andragerne har tilsendt Udvalget to Bilag, hvoraf det ene indeholder Kalkulation over Udgifter og Indtægter det første Driftsaar. Det andet Bilag indeholder et Driftsregnskab med Status, saaledes som Stillingen formodes at blive ved første Driftsaars Slutning.

Udvalget bekræfter, at en endelig Nedlæggelse af Stationen ved Aajir vil betyde et meget stort Tab for Befolkningen i Thorsvig og Kvalvig og for Kvalvig Sogn i det Hele. Desuden lider en stor Del af Bygderne et føleligt Tab ved at Adgangen til Hvalkød fra Hvalstationen ved „Aajir“ berøves dem. Udvalget tør derfor udtale — uden at kunne komme nærmere ind paa de foreliggende Beregninger — at det vilde være meget heldigt for vide Kredse paa Strøme og Østerø om Hvalstationen kunde komme i Drift paany.

At Hvalfangst kan drives lønnende har man mange Beviser for fra Udlandet, og man skulde derfor ogsaa tro, at den kan drives direkte lønnende ogsaa her paa Øerne, og under Forudsætning af, at Andragerne kan stifte et Aktieselskab med en Aktiekapital af passende Størrelse, mener Udvalget at kunne foreslaa, at Tinget anbefaler Andragerne eller det nye Sel-

skab med samme Formaal som Andragerne til Laan af Kongeriget Danmarks Fiskeribank.

Alt Mandskab saavel til Stationen i Land som til Hvalbaadene samt Skytter og Officerer vil formentlig kunne faas paa Færoerne.

Forslag.

- 1) Under Forudsætning af, at Andragerne kan stifte et Aktieselskab til at drive Hvalfangst fra Stationen ved „Aajir“ og dette Selskab faar en Aktiekapital af passende Størrelse anbefaler Lagtinget Selskabet til et Laan paa indtil 150.000 Kroner af Kongeriget Danmarks Fiskeribank.
- 2) Der gives Andragerne en Afskrift af nærværende Betænkning som Bilag til det Andragende, som eventuelt indgives til Fiskeribanken.

Tann 28. september varð uppskot nevdarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

60. Fiskamarknaðurin. ^{(31|vi).}¹⁾

Fiskivinnunevndin lekk málið til viðgerðar. Tann 10. oktober framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Hr. Sekretær Jens Chr. Johannesen har i Aar tilsendt Lagtinget en Skrivelse af 4. August d. A. med Markedsberetninger i Fortsættelse af Skrivelse af 24. Juli f. A. —

Hr. Johannesen oplyser bl. a. i sin Skrivelse, at et Forlydende som der kan fæstes Lid til vil vide, at Kongeriget Danmarks Fiskeribank vil stille sig velvilligt overfor Kreditgivning i Tilfælde af, at Erhvervsorganisationerne paa Færøerne kan blive enige om en Nyordning af Eksporten. Herudfra henstiller Sekretær Johannesen, at Spørgsmaalet om saadan Nyordning tages op til fornyet Drøftelse med Erhvervsorganisationerne.

Udvalget henviser til det af Hr. Johannesen udarbejdede Vinnunevndin i fjor sendte Forslag til en Centralisering af Fiskerieksporten, — og foreslaar, at Vinnunevndin søger en ny Forhandling med Erhvervsorganisationerne, saasnart Nevndin maatte finde det heldigt.

1) Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 94.

Forslag:

Skrivelse fra Hr. Sekretær Jens Chr. Johannesen med Bilag tilsendes Vinnunevndin med Henvisning til Johannesens Centraliseringsforslag, omhandlet i Skrivelse af 24. Juli f. A. Udvalget anmodes om efter den Anledning, som Sekretærens Skrivelse af 4. August d. A. giver, at indlede ny Forhandling med Erhvervsorganisationerne, saa snart Vinnunevndin maatte finde det heldigt.

Tann 12. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

61. Ferðaútreiðslur til Grønland. (³²|vi).

Tann 11. august framlegði *Þingjarnevndin* soljóðandi Forslag til **Beslutning:**

I Anledning af Havneundersøgelser paa Grønland ved Navigations-skolebestyrer Jens Pauli úr Dali, Thorshavn, har denne haft Rejsseudgifter til Beløb 1344 Kr. Tinget beslutter, at dette Beløb afholdes af Fære Amts Repartitionsfond.

Tann 15. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 18. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

62. Grindaskaði. (33|vi).

Figgjörnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 2. október framlegði nevndin söljóðandi **Udvalgsbetænkning**:

I Skrivelse af 13. I. M. andrager Havnebetjent S. Dahl-Christiansen om Tingets Bistand til at faa fuld Godtgørelse for den Skade, som en Ottemandsfarer, tilhørende hans Stedmoder Rachel Christiansen, fik i Grindedrabet i Kvalvig den 19. April 1932.

Efter hvad Udvalget har kunnet faa oplyst ved Konference med Sysselmændene i Strømø og Østerø, Skadeskriverne ved Grindedrabet og Andrageren, synes Sagen at foreligge saaledes:

I før ommeldte Grindedrab fik Baaden en Skade, der af Skadeskriverne, hvoraf den ene var Baadebygger H. J. Hansen fra Thorsvig, blev vurderet til 26 Kr. Andrageren henvendte sig to Dage efter Drabet til H. J. Hansen og bad ham udbedre Skaden, hvad han lovede, naar andre mere paatrængende Arbejder ved Reparationer af forskellige Baade var udførte. Senere om Sommeren 1932 sendte H. J. Hansen Bud til Andrageren, at han var villig til at udbedre Skaden, men ved en Fejltagelse, der vistnok skyldes en Trediemand, fik H. J. Hansen aldrig Besked fra Andrageren om Arbejdets Udførelse. Baaden blev derefter henstaaende i Strømø, uden at Skaden hidtil er udbedret, og Baaden er vel efterhaanden blevet værdløs.

Skadeskriverne har overfor Udvalget udtrykkelig anført, at det førnævnte Skadebeløb var tilstrækkeligt til paa forsvarlig Maade at udbedre Skaden, og har navnlig H. J. Hansen anført, at han i 1932 var villig til at istandsætte Baaden for Beløbet. Andrageren paa sin Side mener, at Skadebeløbet langt fra var tilstrækkeligt, og støtter han navnlig sin Formodning herom paa en Udtalelse fra Sysselmændene for Strømø, hvorefter denne straks efter Grindedrabet udtalte, at Baaden burde sælges i den Stand, hvori den da var, og Andrageren faa en anden (ny) Baad. — Sysselmændene i Østerø Syssele har tilsendt Sysselmændene i Strømø Skadebeløbet, men Andrageren har hidtil ikke fra denne villet modtage det ham tillagte Skadebeløb.

Man skal efter det foran anførte og hvad der forevrigt foreligger oplyst for Udvalget udtale, at Fremgangsmaaden ved Fastsættelse af Skadebeløbet m. v. er foregaaet paa lovlig Maade og i Overensstemmelse med, hvad der i Grindereglementet herom er paabudt. Udvalget mener derfor, at der fra Tingets Side ikke kan foretages videre i Sagen og vil herom nedsætte Forslag.

Man ønsker imidlertid at tilføje, at tilstødende Omstændigheder har medført, at Sagen ikke allerede i 1932 blev ordnet paa en tilfredsstillende Maade, og at Andrageren derfor har lidt et noksaa stort Tab. Det synes derfor naturligt og forsvarligt, at der ved næste Grindebrab i Sundelaget — det ske snart — efter gammel Sædvane tages Hensyn til Andragerens Tab ved Fastsættelse af Skaden, og skal man derfor allerede nu henlede Opmærksomheden derpaa.

Forslag:

1) Der svares Andrageren, at Tinget for Tiden ikke ser sig i Stand til at foretage videre i Sagen.

2) Sysselmanden i Strømø og Østerø Syssel bedes ved næste Grindedrab i Sundelaget ved Fastsættelse af Skaden have deres Opmærksomhed henvendt paa Andragerens Tab fra Grindedrabet i Kvalvig den 19. April 1932.

3) Afskrift af Betænkningen tilstilles Sysselmanden i Strømø og Østerø samt Andrageren.

Tann 4. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

63. Fiskavrakarir í Nólsoy. (³⁴vi).

Fiskivinnunnevndin fækk mállð til viðgerðar. Tann 25. september framlegði nevndin soljóðandi Betækning:

Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune har ansøgt Lagtinget om Støtte til Gennemførelse af et gammelt Krav om Ansættelse af Fiskevragerer i Nolsø. —

Det oplyses i Andragendet, at der

i 1931	blev bedømt c.	8000	Pakker formentlig Klipfisk paa Nolsø
- 1932	—	—	- 8000 —
- 1933	—	—	- 5000 —

I Andragendet gøres man endvidere opmærksom paa, at Vragning af Flak paa Nolsø fordyres meget ved at man skal tage Vragere fra Thorshavn.

I en over Andragendet indhentet Erklæring udtaler Overvrageren sig imod Andragendet. Overvrageren udtaler, at der paa mindre Steder, hvor der er ansat Vragere, altid fremkommer Vanskeligheder ved Udøvelse af Kontrollen. Overvrageren udtaler fremdeles, at det er af største Betydning, at Vragningen udføres butryggende og ensartet. Heri er Udvalget enigt med Overvrageren, men Udvalget mener tillige, at det maa være lettere for Kontrolløren i Thorshavn at føre Tilsyn med Nolsøvragningen, end det er de fleste andre Steder paa Færøerne, saa meget mere som Overvrageren ogsaa bor i Thorshavn, og Nolsø som bekendt ligger i behagelig Nærhed af Thorshavn. —

Udvalget mener, at det vilde være naturligt, om der ansættes et passende Antal Vragere paa Nolsø, men Spørgsmålet om Vragernes Ansættelse henhører under Amtets Afgørelse. Man foreslaar, at Lagtinget fremsætter en saadan Udtalelse i Gensvar paa Andragendet.

Forslag:

1) Lagtinget anser det for naturligt, at der ansættes et passende Antal Fiskevragere paa Nolsø, men dette Spørgsmaals Afgørelse er ved Lovgivningen henlagt til Færø Amt.

2) En Afskrift af Betænkningen tilsendes Amtet og Nolsø Sogns Kommune.

Tann 28. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

64. Bedding i Grønlandi. (³⁶VI).

Fýggjarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 9. oktober framlegði nevndin sáljóðandi Betænkning:

Færøernes Rederiforening har indsendt til Lagtinget Andragende om Støtte til Anlæg af en Ophalingsbedding i Færingehavnen i Grønland til Brug for den færøske Fiskerflaade, som om Sommeren driver Fiskeri i vestgrønlandske Farvande. — Der andrages om Støtte dels fra Staten og dels fra Lagtinget. —

I Andragendet gøres det gældende, at det er blevet en tvingende Nødvendighed at faa anlagt en Bedding i Færingehavnen, efterhaanden som en stor Del af den færøske Fiskerflaade flere Maanedre af Aaret opholder sig ved Grønlands Kyster paa Fiskeri. Det skal oplyses, at over 100 færøske Fiskerskibe med ca. 2800 Mands Besætning har fisket ved Grønlands Vestkyst i indeværende Aar. Der er ogsaa, som rimeligt kan være, sket flere Havarier blandt denne betydelige Flaade. Grønlands Vestkyst er farlig at besejle dels paa Grund af drivende Isfjelde og dels paa Grund af de Undervandsskær, som findes ved Kyststrækningen. Det oplyses i Andragendet, at Skonnert „Sigrid“ i Sommer er blevet Vrag ved at sejle paa et Undervandsskær. Kutter „Tjaldur“ ligger inde i Færingehavnen som Havarist af samme Grund. Den kunde paa Grund af Skade i Bunden ikke sejle hjem i Sommer, og den kunde ikke komme paa Bedding i Grønland for at blive istandsat. Kutter „Sjane“ fik en større Skade, men kunde dog ved Hjælp fra „Ingulf“s Besætning under vanskelige Forhold udbedre Skaden i Færingehavnen.

Pladsen i Færingehavnen formenes at være velegnet til Anlæg af en Bedding, men Anlægget vil komme til at koste saa mange Penge, at de færøske Rederier, eller de paa Grund af de mange Skibssulykker stærkt svækkede færøske Forsikringsforeninger ikke uden Støtte kan anlægge Beddingen. I en blandt Bilagene værende Skrivelse fra „Færøernes gensidige Forsikringsforening“ udtales det, at denne Forening sammen med „Sudersø Fiskerifor-

sikring" vil paatage sig *Driften* af Beddingen, saaledes at de hvert Aar dækker eventuelt Underskud.

Anlægget af Beddingen vil komme til at koste mange Penge. I et Andragendet vedlagt Overslag er der foretaget de fornødne Beregninger over Anlægsudgifterne, og heri ndtales det, at man ved at tage alle Forhold i Betragtning er kommet til det Resultat, at Beddingen kommer til at koste mindst 60.000 Kroner og muligvis komme op paa 75.000 Kroner. —

Naar man har haft nogen Vanskelighed ved at beregne Udgifterne til Beddingsanlægget, ligger det i, at man er ukendt med at bygge paa Grønland. Oplysning om Bundforhold, Dybder m. m. har man faaet fra et foreliggende Kort over Færingehavnen. Som det vil fremgaa af Ioranstaaende og det vedlagte Materiale, er Anlægget temmelig kostbart. Men Driften af en saadan Bedding vil paa Grund af de særlige Forhold paa Grønland ogsaa blive uforholdsmæssig kostbar. Beddingen skal jo være der for i paakommende Tilfælde at reparere de Skibe, som under Fiskeriet maatte være komne til Skade. Der maa ved Beddingen findes tilstrækkelig Beholdning af det til Formaalet fornødne Materiale, og det maa være rigeligt, idet Materiale ikke kan købes paa Stedet. Der maa stationeres det fornødne Mandskab ved Beddingen, for at det i paakommende Tilfælde straks kan tage fat. — Det vil heraf fremgaa, at Driften vil koste mange Penge, selv om Fiskerflaaden et enkelt Aar maatte være saa heldigt at slippe uden Havarier, der skal eller kan udbedres paa Bedding. — Men Udgifterne ved Driften har Forsikringsforeningerne paataget sig, ligesom Forsikringsforeningerne er villige til at sørge for, at Anlægget udføres, hvis de kan faa den fornødne Anlægskapital. —

Udvalget er af den Formening, at saafremt Fiskeriet ved Vestgrønland skal fortsættes, maa Kutterflaaden have Adgang til en Bedding. Og da Adgangen til den i Holsteinsborg værende Bedding ikke er fri til Afbenyttelse for Færinger af forskellige Grunde, maa en Bedding bygges, og det er da naturligt, at den bygges i Færingehavnen.

Der er al Udsigt til, at Fiskeriet ved Vestgrønland vil blive fortsat med et stigende Antal Fiskerifartøjer, idet de andre for Færinger tilgængelige Flskefelter, synes at svigte. Udvalget anser det nærmest for uforsvarligt at have en Fiskerflaade paa over 100 Skibe med en Besætning af 20—30 Mand pr. Skib liggende saa langt borte, uden at der findes en Ophalingsbedding, hvor Skibene i paakommende Tilfælde kan reparere. Mandskabet, som driver Fiskeriet med fri Kost og Andel i Udbyttet som eneste Løn, er i højeste Grad interesseret i, at Fartøjerne kan istandsættes, idet en mindre Skade ellers kan ødelægge hele Sæsonen. At Skibsejeren og Forsikringen er pengelig interesseret, er givet. —

Rederiforeningen har i sit Andragende ansøgt om et Statstilskud, der svarer til $\frac{2}{3}$ af Anlægssummen, ligesom man har andraget Lagtinget om et tilsvarende Tilskud. De to Forsikringsforeninger skulde udrede de $\frac{2}{3}$. Selve Rederiforeningen raader ikke over nogen Kapital og har ingen væsentlige Indtægter, saaledes at den ikke kan yde nogen Andel af Anlægsomkostningerne. Der skulde herefter blive at yde

fra Staten $\frac{2}{3}$ af 75.000 Kr. eller højst.....	28.125 Kr.
- Lagtinget $\frac{1}{3}$ af 75.000 Kr. eller højst.....	28.125 —
- Forsikringsforeningerne $\frac{2}{3}$ af 75.000 Kr. eller højst.....	18.750 —
	75.000 Kr.

Under Hensyn til det foran udviklede anser Udvalget det for uomgængelig nødvendigt, at Lagtinget — de vanskelige Pengeforhold til Trods — yder sin Andel af Omkostningerne ved Beddingsanlægget.

18. Udvalget mener ogsaa, at Andragendet til Regering og Rigsdag bør indsendes med Lagtingets bedste Anbefaling. Udvalget formener, at forsaavidt Bevillingsmyndighederne ikke skulde kunne gaa ind paa at yde Tilskud til dette Beddingsanlæg, der skal tilhøre de færøske Skibsforsikringsforeninger og dermed den færøske Fiskerflaade, bør man subsidiært andrage om at faa Beløbet 75.000 Kr. som Laan fra Staten for en rimelig Rente og en Afbetalingstid, der ikke bliver kortere end 10 Aar. Amtmanden bemyndiges til at optage det fornødne Laan til Dækning af Anlægsomkostningerne indtil 75.000 Kroner, eller, forsaavidt Staten maatte bevilge det principale Andragende og yde det ansøgte Tilskud, da at optage et Laan paa indtil 30.000 Kr. til Bestridelse af de Lagtinget paahvilende $\frac{3}{8}$ af Anlægsomkostningerne.

Andragerne mener, at det vil være nødvendigt allerede i den kommende Forsonner at paabegynde Beddingsanlægget, og Udvalget kan ganske tiltræde denne Betragtning. Der er med Tilskud fra Lagtinget bygget en Smedje i Færingehavnen, og denne Smedje drives af Forsikringsforeningerne.

Forslag.

A) Idet et Andragende fra Færøernes Nederiforening med Bilag indsendes til Regeringen, anbefaler Lagtinget, at der af Statskassen ydes $\frac{3}{8}$ af 75.000 Kr. indtil 28.125 Kr. som Tilskud til Anlæg af en Ophalingsbedding i Færingehavnen i Grønland, saaledes at Lagtinget yder et tilsvarende Beløb og „Færøernes gensidige Forsikringsforening“ og „Suderø Flskeriforsikring“ tilsammen yder $\frac{2}{8}$ af 75.000 Kr. eller 18.750 Kr.

B) Under Forudsætning af, at det under Punkt A) omhandlede Tilskud bevilges, yder Lagtinget af Amtsrepartitionsfonden som Tilskud til Anlæg af en Ophalingsbedding i Færingehavnen i Grønland $\frac{3}{8}$ af Anlægsomkostningerne indtil 28.125 Kr.

Skulde Bevillingsmyndighederne ikke kunne bevilge det under Punkt A) omhandlede Tilskud, andrager Lagtinget *subsidiært* om:

I) at der af Statskassen ydes Lagtinget et Laan paa 75.000 Kr. til det i denne Sag omhandlede Formaal mod en passende Rente og en passende Afdragstid, dog mindst 10 Aar.

II) Amtmanden samrødes om at optage et Laan til Amtsrepartitionsfonden paa 30.000 Kr., jfr. Punkt B) eller 75.000 Kr. af Statskassen, jfr. Indstillingspunkt I, og bemyndiges til at udstede den for Laanene fornødne Obligation.

III) Lagtinget andrager Regeringen om Tilladelse til i Færingehavnen i Grønland at anlægge en Ophalingsbedding til Brug for den færøske Fiskerflaade.

Tann 11. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 13. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 31 atkv. 0.

65. Lendibrúgv í Føroyingahavnini í Grønlandi. (^{38 a.}|vi).

Figgjarnarudin fekk málið til viðgerðar. Tann 10. oktober framlegði nevndin söljóðandi Betænkning:

Færøernes Rederiforening har indsendt et Andragende til Regering og Rigsdag om, at der ved Bevilling fra Statskassen maa blive indrettet en Anlægsplads med dertil hørende Planering i Færingehavnen i Grønland.

I en Kontinuationsskrivelse fra Andragerne gives der en mere indgaaende Fremstilling af, hvorledes man tænker sig Spørgsmaalet løst. — Det fremgaar heraf, at det ikke er Meningen at bygge Kajen ud i Vandet, men derimod ved Støbning af Jernbeton at regulere paa det valgte Sted den ud mod Havnebassinet staaende Klippe saaledes, at Fragtdamperne under Losning kan lægge til. Der regnes med ca. 125—150 Fods Længde for Anlægspladsen, som skulde planeres saaledes, at den kan bruges til Modtagelsen af de Varer, Salt, Olie og Proviant m. m., som de Fragtskibe, der anløber Havnen medbringe, hvorefter Fragtdampskibene kan forlade Kajen og flytte ud i Havnebassinet for at modtage Fiskelast fra de Skibe, som har saadan Last at aflevere.

Sidste Sommer befandt sig paa Fiskeri ved Grønland ca. 110 færøske Fartøjer, og gaar alt vel, vil der stadig være flere og flere Fartøjer, som tager til Grønland, fordi det viser sig, at andre for Færinger tilgængelige Fiskefelter svigter. Fiskerflaaden skal under Opholdet deroppe have supplerende Forsyning af Salt, Olie og Proviant m. m., fordi man paa Grund af Pladsmangel ikke kan tage alt med ved Afsejlingen fra Færøerne. Fiskerflaaden skulde gerne i Midten af Sæsonen aflevere Fangst til Fragtskibene til Transport hjem til Færøerne. Der maa derfor sendes Fragtfartøjer op til Grønland, og sidste Sommer sendtes der 4 saadanne Fragtskibe derop. Det vil være klart for enhver, at forsaavidt man ikke skal være nødt til at fragte Skibe, der er dobbelt saa store som ellers nødvendigt, maa Lasten opløses i Grønland, førend Returfragten — Fiskelasten — kan indtages. Kutterne kan ikke tage deres Forsyning af Salt, Olie m. m. direkte fra Dampskibene, idet de først maa aflevere deres Fiskelast. Men Dampskibene kan ikke faa afleveret deres Last i Land, førend der er truffet saadanne Foranstaltninger, at de kan lægge til Land og losse. Dette kan heldigvis ske i Færingehavnen uden særlig store Omkostninger. Men der skal dog bruges en Mængde Jern og Cement som vil koste en hel Del. Noget virkeligt Overslag har man ikke lavet, og det vil være vanskeligt at udarbejde et saadant her, idet ingen med den Slags Arbejde særlig kyndig færøsk Haandværker har været i Grønland. Udvalget har dog talt med Folk, som er fortrolige med Forholdene i Færingehavnen, og som har nogen Kendskab til de paa-gældende Forhold, og disse mener, at man for 25.000 Kr. vil kunne indrette en Anlægsplads paa et bekvemt liggende Sted, som vil kunne afhjælpe det tilstedeværende Savn. —

Havneafgiften i Færingehavnen er sidste Aar erlagt med et forholdsvis betydeligt Beløb, vel 12—15.000 Kroner. —

Udvalget kan tilraade, at Lagtinget indsender det fremkomne Andragende til Regeringen med anbefaling, dog saaledes, at Lagtinget sørger for, at det ommeldte Anlæg udføres. Lagtinget har Mænd, som planlægger og udfører Udbedring af Landingssteder her paa Øerne, og som meget vel Lögtingstiðindi 1984. 15.

vil kunne udføre et Anlæg som det heromhandlede, i hvilken Henseende Udvalget henviser til, at der for Statens Regning er udført et saare vanskeligt Anlæg ved Kvalbæjde af Lagtingets Tillidsmand Jens Marius Poulsen, og dette Arbejde udførtes til almindelig Tilfredshed.

Forslag.

Lagtinget anbefaler medfølgende Andragende fra Færøernes Rederiforening om, at Staten vil bekoste anlagt en Anløbsbro med dertil hørende Planering i Færingshavnen i Grønland og saaledes, at der af Statskassen bevilges indtil 25.000 Kr. i dette Øjemed, og at Lagtinget lader Anlægget udføre. Anlægget maa være saa omfattende, at Fragtdampskibe kan lægge til Kajen for at udlosse deres Last, og at Planeringen omfatter et saa stort Areal, at de Varer, der udlosses, kan modtages fra Dampskibene.

Tann 12. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 16. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 20 atkv — 0.

66. Sjúkrahús í Føroyingahavnini í Grønlandi. (³⁸ VI).

Fígghjarnnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 10. oktober framlegði nevndin soljóðandi **Betænking**:

Færøernes Rederiforening har indgivet Andragende til Regering og Rigsdag om, at der i Færingshavnen i Grønland bygges et mindre Sygehus eller stationeres et mindre Hospitalsskib. Rederiforeningen har tænkt sig, at der bør være Plads til 8 Syge henholdsvis paa Sygehuset eller i Hospitalsskibet. Saaframt Hospitalsskibet bliver foretrukket, har dette den Fordel, at det om Foraaret kan stationeres ved Island til Hjælp for den færøske Fiskerflaade.

Den færøske Fiskerflaade bemannes med 3-4000 Mand.

Der er udarbejdet og vedlagt Sagen Tegning og Overslag over et Sygehus og dets Montering.

Rederiforeningens Andragende er forelagt Lagtinget og overgivet nærværende Udvalg til Betænkning.

Udvalget er enigt med Andragerne i, at det anses for aldeles nødvendigt, at det Mandskab, som arbejder ombord i den færøske Fiskerflaade ved Vestgrønlands Kyster, har Adgang til et passende Sygehus eller til et

Hospitalsskib under Opholdet i Grønland. Færøske Søfolk har nu i Sygdoms-tilfælde været behandlet paa grønlandske Sygehuse, særlig Sygehuset i Godthaab, men helt tilfredsstillende er Forholdet ikke for nogen af Parterne, selv om det er en særdeles god Hjælp, indtil en anden Ordning træffes. Men Sygehuset eller Hospitalsskibet bør findes i Færingehavnen, hvor de færøske Kuttere holder til, naar de er i Havn.

Udvalget formener, at Andragendet fra Røderiforeningen bør indsendes til Regeringen med Lagtingets anbefaling, saaledes at det overlades til Regeringen at overveje og afgøre, om man maatte foretrække at løse det foreliggende Spørgsmaal ved Opførelse og Drift af et Sygehus som det projekterede, der ifølge Overslaget vil koste 22.700 Kroner at anlægge, eller det maatte foretrækkes at løse Spørgsmaalet ved Udrustning af et Hospitalskib, der kan arbejde ved Islands Sydkyst og ved Grønlands Vestkyst til Bedste for Færinger.

Udvalgsmedlem Patursson er enig med det øvrige Udvalg om Sagen, dog med det Forbehold, at Patursson vil, at Lagtinget for færøsk Regning skal drive det eventuelle Sygehus.

Forslag.

Af Udvalget med Undtagelse af Patursson:

Lagtinget indsender til Regeringen Andragende fra Færøernes Røderiforening med Bilag om, at Staten opfører og driver et Sygehus i Færingehavnen i Vestgrønland, eller sender et Hospitalsskib til Grønlands Vestkyst og stationerer det i Færingehavnen. -- Lagtinget anbefaler Andragendet paa det varmeste under Hensyn til, at det er i høj Grad nødvendigt, at Besætningen paa de færøske Fiskerskibe har Adgang til et Sygehus eller et Hospitalsskib i Færingehavnen, eventuelt ogsaa ved Islands Sydkyst under Forarsfiskeriet.

Af Patursson:

Sygehuset drives af Færøernes Lagting for Færøernes Regning,

Tann 12. oktober var málið til 2. viðgerð og tann 16. oktober til 3. viðgerð.

Uppskot meirilutans varð samtykt við 15 atkv. -- 0.

Uppskot minnilutans varð soleiðis burturfallið.

67. Uppskot til avgerðar frá fiski- vinnunevndini.

Tann 17. oktober framlegði *fiskivinnunevndin* soljóðandi Forslag til
 Reslutning:

Der foreslaas bevilget Skibstømrer Joen Zachariasen, Nordregøte, 200 Kr. af Amtsrepartitionsfonden i Anledning af, at han under en Rejse til Frankrig efter Udvalgets Anmodning har fremskaffet Oplysning om forskellige til Salg værende Fiskefartøjer, der egner sig til Brug for færøsk Fiskeri.

Medundertegnede Udvalgsmedlem Kallsøy foreslaar, at Beløbet sættes til 600 Kr. under Hensyn til, at det eneste Resultat af Rejsen sandsynligvis bliver de Oplysninger, Lagtinget faar til almindeligt Brug.

Forslag fra Kallsøy	600 Kr.
— — det øvrige Udvalg	200 —

Tann 18. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð sama dag fall uppskot minnilutans, tí bert 7 atkv. fyri 0 imóti. Uppskot meirilutans varð samtykt við 18 atkv. — 0.

68. Uppskot viðv. bátafiskarí í Grønlandi.

Tann 19. oktober varð framsett fylgjandi uppskot til gerðabókina:

„Vinnunevndin annodes om at have Opmærksomheden henvendt paa Sagen om Baadefiskeri ved Grønland, og, for saa vidt der skulde melde sig et større Antal Fiskere med Tilladelse til Baadefiskeri dersteds end de færøske Fiskerskibe, der skal paa Grønlandsfiskeri i 1935, kan overføre til Grønland, bemyndiges Vinnunevndin til at rette Henvendelse til Regeringen om Støtte til Befordring med Handels Skibe eller andre Skibe.“

Uppskotið varð samtykt við 18 atkv. — 0.

VII. Landbúnaðurinn o. t.

69. Landbúnaðarlógirnar. (I^o VII).¹⁾

Málið varð beint í elna 7-mannaevnd (*landbúnaðarnevndin*). Tann 8. október framlegði nevndin salfjóðandi *Betænkning* (sí skjal nr. 10).

Tann 10. október var málið til 3. viðgerð.

A. Udkast til Løy om Hangers Styrelse og Drift m. v.

Kapitel 1. Broytingaruppskot til § 1 varð samtykt við 13 atkv. — 0. § 1 soleiðis broytt varð samtykt við 13 atkv. — 0. §§ 2 og 3 voru hildnar samtyktar utan atkvæðisgreiðslu.

Kapitel 2. Broytingaruppskot til § 4 varð samtykt við 13 atkv. — 0. § 4 soleiðis broytt varð samtykt við 12 atkv. — 0. §§ 5, 6 og 7 voru samtyktar utan atkvæðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 8 varð samtykt við 12 atkv. — 0. § 8 soleiðis broytt varð samtykt við 12 atkv. — 0.

Kapitel 3. §§ 9—12 voru hildnar samtyktar utan atkvæðisgreiðslu.

Kapitel 4. §§ 13—18 voru samtyktar utan atkvæðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 19 varð samtykt við 12 atkv. — 0. § 19 soleiðis broytt varð samtykt við 11 atkv. — 0. §§ 20—24 voru hildnar samtyktar utan atkvæðisgreiðslu.

Kapitel 5. §§ 25—27 voru samtyktar utan atkvæðisgreiðslu.

Kapitel 6. § 28 varð samtykt utan atkvæðisgreiðslu.

Kapitel 7. §§ 29—33 voru samtyktar utan atkvæðisgreiðslu.

Kapitel 8. Broytingaruppskot meirilutans til § 34 varð samtykt við 12 atkv. — 0. Broytingaruppskot minnihlutans (Djorhuus) til § 34 fall, bert 9 atkv. fyri 0 imóti. § 34 soleiðis broytt varð samtykt við 11 atkv. — 0. Broytingaruppskot til § 35 varð samtykt við 11 atkv. — 0. § 35 soleiðis broytt varð samtykt við 11 atkv. — 0. §§ 36 og 37 voru samtyktar utan atkvæðisgreiðslu.

Kapitel 9. § 38 varð samtykt utan atkvgr.

Kapitel 10. §§ 39—46 voru samtyktar utan atkvgr.

Kapitel 11. §§ 47—60 voru samtyktar utan atkvgr. Broytingaruppskot til § 51 varð samtykt við 11 atkv. — 0. § 51 soleiðis broytt varð samtykt við 11 atkv. — 0.

Lóguppskotið sum heild og yvurgengd til 3. viðgerð varð samtykt utan atkvgr.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 113.

B. Udkast til Lov om Hegn og Markfred.

Kapitel 1. §§ 1—18 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 19 varð samtykt við 12 atkv. — 0. § 19 soleiðis broytt varð samtykt við 12 atkv. — 0.

Kapitel 2. §§ 20—22 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu. Nýggjur § 23 varð samtykt við 12 atkv. — 0. §§ 24—30 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Kapitel 3. §§ 31—38 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Kapitel 4. Broytingaruppskot til § 39 varð samtykt við 11 atkv. — 0. § 39 soleiðis broytt varð samtykt við 12 atkv. — 0.

Kapitel 5. §§ 40—43 vóru samtyktar uttan atkvgr.

Kapitel 6. §§ 44—50 — — — —

Kapitel 7. §§ 51—56 — — — —

Lóguppskotið sum heild og yvurgongd til 3. viðgerð varð samtykt uttan atkvøðisgreiðslu.

C. Udkast til Lov om Grundestevne.

§§ 1—8 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 9 varð samtykt við 11 atkv. — 0. § 9 soleiðis broytt varð samtykt við 12 atkv. — 0. Broytingaruppskot til § 10 varð samtykt við 12 atkv. — 0. § 10 soleiðis broytt varð samtykt við 11 atkv. — 0. § 11 varð samtykt uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 12 varð samtykt við 12 atkv. — 0. § 12 soleiðis broytt varð samtykt við 11 atkv. — 0. Broytingaruppskot til § 13 varð samtykt við 11 atkv. — 0. § 13 soleiðis broytt varð samtykt við 11 atkv. — 0. §§ 14—21 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Lóguppskotið sum heild og yvurgongd til 3. viðgerð varð samtykt uttan atkvøðisgreiðslu.

Tann 13. oktober var málið til 3. viðgerð.

Lóg um „Haugers Styrelse og Drift m. v.:

Kapitel 1—11. §§ 1—51 sum broyttar við 2. viðgerð vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Lóguppskotið sum heild varð sett undir atkvøðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvøddi: Johs. Olaus Joensen, Dam, Zachariasen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsøe, A. Samuelson, J. H. Joensen, M. Samuelson, Djurhuus, Andreassen, Iversen, Kallsoy, Johan Poulsen.

Atkvøddi ikki: Winther, Patursson, Sigurd Poulsen, Viðstein, Debess.

Burtur: Niclasen, Mitens,

og varð uppskotið soleiðis samtykt við 14 atkv. — 0.

Lóg um „Hegn og Markfred“:

Kapitel 1—7. §§ 1—55 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Lóguppskotið sum heild varð sett undir atkvøðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvøddi: Johs. O. Joensen, Dam, Zachariasen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsøe, A. Samuelson, J. H. Joensen, M. Samuelson, Djurhuus, Andreassen, Iversen, Kallsoy, Johan Poulsen.

Atkvøddi ikki: Winther, Sigurd Poulsen.

Burtur: Patursson, Niclasen, Viðstein, Mitens, Debess,

og varð uppskotið soleiðis samtykt við 14 atkv. — 0.

Lóg um „Grandestævne“:

§§ 1—21 voru samtyktar ottan atkvæðisgreiðslu.

Lóguppskotið sum heild varð sett undir atkvæðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvæði: Johs. Olaus Joensen, Dam, Zachariasen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsøe, A. Samuelson, J. H. Joensen, M. Samuelson, Djurhuns, Andreasen, Iversen, Kallsoy, Johan Poulsen.

Atkvæði ikki: Winther, Sigurd Poulsen.

Burtur: Patursson, Nielsen, Viðstein, Mitens, Debess,

og varð uppskotið soleiðis samtykt við 14 atkv. — 0.

70. Prestajørðin. (²/_{VII}).¹⁾

Búnaðarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 3. oktober framlegði nevndin soljóðandi **Reiðnkning**:

Under Henvisning til det af undertegnede Udvalg under 22. September 1934 fremsatte Forslag til Lov for Færøerne om Jordbrugets Fremme (efr. §§ 10 og 21), skal man foreslaa, at nærværende Sag betragtes expederet gennem det anførte Lovforslag.

Tann 5. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 113.

71. Vetráfríðing. (8^a VII).¹⁾

Búnaðarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 3. október framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

I Samlingen 1931 behandlede Lagtinget Spørgsmaalet om „Vetráfríðing“ og afgav Betænkning med Forslag om Sagens Udsættelse for at afvente Betænkning fra den af Ministeriet under 15. Juli 1930 nedsatte Kommission.

Tinget har derefter de følgende Aar behandlet Sagen, men har foreslaaet den udsat af den samme Grund som i 1931.

I indeværende Samling har undertegnede Udvalg afgivet Betænkning med Forslag over den af Kommissionen af 15. Juli 1930 afgivne Betænkning, og da dels denne Sag og dels „Sagen om Landbúnaðarlóglær“, hvorover nærværende Udvalg ogsaa har afgivet Betænkning, berører Vintergræsnings-spørgsmaalet, finder man at burde foreslaa, at nærværende Sag bliver udsat indtil man er klar over, hvorledes Regeringen stiller sig til de fremsatte Forslag.

Forslag.

Under Hensyn til det anførte udsættes Sagen indtil næste Aar.

Tann 5. október varð uppskot nevndarinnar samþykkt við 13 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingsfóðindi 1933, bls. 113.

72. Lundafriðing. (⁴_{VII}).¹⁾

Búnaðarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 12. september framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Ved Skrivelse af 2. August 1932 ansøger Lagtingsmand J. Patursson for Beboere paa Nolsø om, at Jagtloven maa blive ændret saaledes, at Afstanden fra fredlyst Fugleplads, inden for hvilken det ikke er tilladt at skyde paa Søen, maa blive forlænget fra $\frac{1}{2}$ Kvartmil til 1 Kvartmil.

Sagen har været til Behandling i Samlingen 1932, se Lagtingslīdzende, Side 125 og i 1933, se Side 113.

Sagen, der er henvist til nærværende Udvalg, har været til Erklæring hos Føroya búnaðarfelag, som har udtalt sig imod, at Jagtloven bliver ændret. Udvalget er af samme Anskuelse og ser heller ikke nogen Grund til, at der f. T. bliver foretaget Ændring i Jagtloven i den anførte Retning. Man skal derfor foreslaa, at Sagen udsættes indtil videre.

Forslag.

Sagen udsættes indtil videre.

Tann 14. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 113.
Lögtingstíðindi 1934. 13.

73. Vatnalóg fyri Føroyar. (⁵|vii).¹⁾

Bánaðarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 2. oktober framlegði nevndin soljóðandi *Betænking* (sí skjál nr. 7).

Tann 4. oktober var málið til 2. viðgerð.

§§ 1—3 vóru hildnar samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 4 varð samtykt við 15 atkv. — 0. § 4 soleiðis broytt varð samtykt við 13 atkv. — 0. §§ 5—15 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 16 varð samtykt við 12 atkv. — 0. § 16 soleiðis broytt varð samtykt við 14 atkv. — 0. §§ 17 og 18 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 19 varð samtykt við 12 atkv. — 0. § 19 soleiðis broytt varð samtykt við 13 atkv. — 0. §§ 20—22 vóru hildnar samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Lóguppskotið soleiðis broytt og yvurgongd til 3. viðgerð varð samtykt við 5 atkv. — 0.

Tann 6. oktober var málið til 3. viðgerð.

§§ 1—22 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Lóguppskotið sum hellað varð sett undir atkvøðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvøddi: Jóhannes Olaus Joensen, Winther, Zachariasen, Signrd Poulsen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsøe, A. Samuelsen, J. H. Joensen, M. Samuelsen, Djurhuus, Andreassen, Iversen, Johan Poulsen. *Nei atkvøddi:* Dam. *Atkvøddi ikki:* Kallsay. *Bætur:* Patursson, Nielsen, Viðstaln, Mitens, Debess,

og varð uppskotið soleiðis samtykt við 14 atkv. fyri 1 ímóti.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 113.

74. Tarvalóg. (6/vii).¹⁾

Bánnðarnevndin fékk málið til vðgerðar. Tann 13. september framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Til Lagtingssamlingen 1930 forelau ðer til Betænkning bl. a. Forslag til Lov for Færøerne om Tyrehold. Det blev vedtaget at tilstille de kommunale Styrelser Forslaget til Erklæring samt forevrigt udsætte Sagen.

Sagen har foreligget for Tinget i Aarene 1931, 1932 og 1933 og blev i Fjor ndsat til indeværende Lagtingssamling.

Der foreligger i Sagen Erklæringer fra de forskellige kommunale Styrelser og har nogle anbefalet det foreliggende Forslag, andre har ønsket visse Ændringer indført, medens atter andre har fraraadet Forslagets Gennemførelse under Henvisning til, at fornødne Bestemmelser om Tyrehold kan tages paa Grandestævne for de respektive Bygder.

Landbrugsmønstieriet har under 4. Juni 1931 ladet udfærdige Regler for Anvendelse af Statskassens Tilskud i Henhold til Lov for Færøerne af 11. Februar 1931 om Foranstaltninger til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme m. m. og er der i § 1 i disse Regler bestemt, at Tilskud til Tyrehold kan ydes til hver enkelt Tyreholdskreds, naar Reglerne for Tyrens Underhold og Benyttelse er godkendt af Landbrugskonsulenten.

Da der saaledes fra Landbrugskonsulentens Side for hver Tyreholdskreds kan kræves indført, for at vedkommende kan opnaa Statstilskud, Regler for Tyrens Underhold og Benyttelse, og der ifølge § 18 i Haugeloven af 23. Februar 1866 ved Stemmefflerhed efter Marketal skal tages Bestemmelse om Tyrehold for enhver Bygd, mener Udvalget, at der derigennem maa kunne skabes tilstrækkeligt betryggende Regler for Tyrehold, saaledes at en Gennemførelse af en særlig Lov om Tyrehold skulde være unødvendig.

Det er Udvalget bekendt, at der i mange Bygder paa Færøerne allerede er dannet Tyreholdskredse, der modtager Statstilskud og saaledes har underkastet sig Regler om Tyrehold, godkendt af Landbrugskonsulenten.

Under Henvisning til det saaledes anførte skal Udvalget fremsætte til Tingets Vedtagelse følgende

Forslag:

Idet der henvises til Haugelovens § 18 og de af Landbrugsmønstieriet under 4. Juni 1931 fastsatte Regler for Anvendelse af Statskassens Tilskud i Henhold til Lov for Færøerne af 11. Februar 1931 om Foranstaltninger til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme m. m., skønner Tinget, at det for Tiden ikke er nødvendigt at indføre en særlig Lov for Færøerne om Tyrehold.

Tann 15. september varð uppskot nevndarinnar samtykt vð 16 atkv. -- 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 113.

75. Eplakontroll. (7/vii).¹⁾

Búnaðarnevndin fækk málið til viðgerðar. Tann 12. september framlegði nevndin soljóðandi Bæturkuning:

Til Lagtingasamlingun 1932 indsendte „Føroya búnaðarfelag“ Ansøgning um at fáa fastsat Lævbestæmmelser, hvorefter ukontrollerede Kartoffler ikke blev indført til Færøerne og udbudt i Handelen.

Sagen var bilagt Udkast til Regler for Salg af Spisekartofler og ansøgte Búnaðarfelagið om at fáa vedtaget, at al Handel med færøske Kartoffler kun maatte foregaa efter de i Udkastet foreslaaede Regler.

Der henvises i Udkastet til, at der hvert Aar indføres til Færøerne ca. 10.000 Tdr. Kartoffler, og at denne Import kan anslaaes til en Værdi af mindst 100.000 Kr., samt at denne Import medfører, at mange færøske Jordbrugere ikke kan komme af med deres Kartoffler, selvom de er af lige saa god Kvalitet som de indførte.

Búnaðarfelagið paaviser, at det er nødvendigt for at sikre de færøske Kartoffler det bedst mulige Hjemmemarked, at der saa tidligt som muligt om Efteraaret skaffes oplyst, hvor stort Kvantum, der kan ventes udbudt og hvor Kartofflerne findes, og at det derefter bliver ordnet saaledes, at færøske Kartoffler bliver solgt, inden der gives Tilladelse til Indførelse af Kartoffler.

Ifølge Statistisk Departements Beretning er der i Aarene 1929, 1930 og 1931 indført henholdsvis 6974,6905 og 6066 hkg. Ansættes Prisen til 5 Kr. pr. hkg, der efter hvad der foreligger oplyst nogenlunde svarer til den gennemsnitlige Indkøbspris, giver dette en aarlig Værdi af 30 - 35.000 Kr., hvortil kommer Fragtudgifter 15 - 20.000 Kr.

Ifølge Avlstællingen i 1930 paa 163 ha avledes der ialt 26.800 hkg eller 4 Gange Indførelsen.

Udvalget er klar over, at det er af største Betydning for færøsk Jordbrug, at der skabes de bedste Muligheder for Salg af Kartoffler, avlede paa Færøerne, men kan dog ikke mene, at det skal være nødvendigt at faa Iværksat Indførselsforbud for Kartoffler. De færøske Kartoffler nyder allerede paa Grund af Naturforholdene en særlig Beskyttelse overfor indførte Kartoffler, idet de færøske Kartoffler ikke bliver belastet med den forholdsvis høje Fragtudgift, som man erlægger for indførte Kartoffler (2 - 3 Kr. pr. hkg) og skulde saaledes de færøske Kartoffler være konkurrencedygtige overfor de indførte. Ved Etablering af Indførselsforbud vil Prisen paa Kartoffler, der er et vigtigt Næringsmiddel her paa Øerne, utvivlsomt stige, hvilket vil være til Skade for særligt den daarligt stillede Del af Befolkningen, der ikke ejer Jord og saaledes ikke selv kan avle Kartoffler, men er henvist til at købe disse.

Ifald de færøske Kartoffler bliver bragt i Handelen efter de af Búnaðarfelagið foreslaaede Handelsregler vil der formentlig ikke være nogen Vanskelighed med Salget.

Udvalget vil mene, at Sagen med Hensyn til Salg af færøske Kartoffler bør gribes an paa den Maade, at de respektive Landbrugsorganisationer, „Føroya búnaðarfelag“ og „Føroya traðarmanafelag“, etablerer en Salgsorganisation eller Central, hvortil alle Kartoffeldyrkere, der ønsker at

¹⁾ Sbr. Lögtingatíðindi 1933, bls. 113.

afhænde Produkter, har at henvende sig med Oplysning om det Kvantum, der ønskes afhændet, og samtidig som Centralen sørger for, at Sælgerne underkaster sig de foreslåede Handelsregler, som Udvalget finder at være velanvendelige, forhandler denne med Købmænd, Rødere og andre om Pris og Kvantum og fordeler derefter Ordrene til Producenterne. Udgifterne ved Organisationens Administration maa kunne dækkes ved en mindre Afgift paa de Kartoffler, der sælges gennem Centralen. Ved at der skabes en saadan Salgsorganisation vil de nuværende Vanskeligheder med Hensyn til Salg af færøske Kartoffler utvivlsomt være afhjulpne. Det maa i første Række være selve de interesserede, der gør det første Arbejde med at sætte Salget i System, og saa længe der ikke foreligger noget om, at der er gjort noget i saa Henseende fra Organisationernes Side, mener Udvalget, at Lagtinget maa stille sig afventende for at se, hvad Organisationerne vil foretage sig.

Forslag.

Der meddeles „Føroya búnaðarfelag“ og „Føroya traðarmannafelag“ Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 14. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv. — 0.

76. Seyðabruksráðgevari. ^{(8/vii).}¹⁾

Búnaðarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 18. september framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

„Føroya búnaðarfelag“ har ved Skrivelse af 1. August 1932 foreslaaet, at Lagtinget ansætter en Mand som raadgivende for Søjdebruget paa Færøerne.

Landboudvalget havde under Lagtingssamlingen i 1932 en Konference med Foreningens Formand, Landbrugskonsulent Winther-Lützen. Det blev under denne Konference særlig fremhævet, at Foreningen havde tænkt sig Amtslægegaarden i Kollefjord som Arbejdsbasis for den foreslaaede Søjdebrugeraadgiver.

Ved Skrivelse af 30. Januar 1934 har Justitsministeriet bemyndiget Amtslægen til at bortforpagte Embedsgaarden i Kollefjord.

¹⁾ Shr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 113.

Udvalget mener imidlertid ikke at kunne tilraade Tinget at oprette en særlig Stilling som „Seyðabruksráðgevari“, men finder, at der ved Oprettelse af den påtænkte Landbrugsskole skabes Muligheder for interesserede færøske Jordbrugere at faa Oplysning og Vejledning med Hensyn til en mere rationel og bedre Maade end den hidtil anvendte at drive Faarebrug paa.

Udvalget skal derefter til Tingets Vedtagelse fremsætte saalydende

Forslag:

Tinget mener ikke for Tiden at kunne gaa med til at oprette en Stilling som „Seyðabruksráðgevari.“

Tann 15. septbr. varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

77. Studning til setepladyrkan.

(⁹|_{VII} & ⁵¹|_{XIII}).¹⁾²⁾

Studning til uppdyrkan o. t. (¹⁷|_{VII}).²⁾

Studning til seyðahús. (¹⁸|_{VII}).²⁾

Studning til granskan av kálk-

trotið í Føroyum. (¹⁹|_{VII}).²⁾

Bíuadarnævnilin, ið hevði málini til viðgerðar, framlegði tann 4. september soljóðandi Betenkning:

Nærværende Udvalg, der har faaet ovennævnte Sager til Behandling, har Forstaaelsen af, at der tiltrænges offentlig Støtte paa forskellige Omraader til Landbrugets Fremme, herunder ogsaa til ovennævnte Formaal, og skal

1) Shr. Lögtingstíðindl 1938, bls. 113.

2) — 1938, - 121.

derfor foreslaa, at Vinnuvevndin heimyndiges til at yda til de anførte For-
maal et i hvert enkelt Tilfælde passende Tilskud i det Omfang, det paa
Amtsrepartitionsfondens Budget for 1935 til Landbrugets Fremme beregnede
Tilskud paa 7000 Kr. maatte tillade.

Forslag:

Lagtingssagerne Nr. XIII. 51/1934 & VII. 9/1934, VII. 17/1934, VII. 18/
1934 og VII. 19/1934 overgives Vinnuvevndin til videre Foranstaltning under
Henvisning til det foran i Betænkningen anførte og indenfor de Rammer som
i dette Tilfælde angives i Overslaget for Amtsrepartitionsfonden for 1935.

Tann 6. september vóru málini til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 10.
september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 12 atkv. — 0.

78. Innfluttningur av djórum, ^(10¹)_{VII}.¹⁾ Loyvi til innflytan av islenskum rossum. ^(22¹)_{VII}.

Bénaðarnevndin, ið hevði málini til viðgerðar, framlegði tann 18.
september soljóðandi Betænkning:

Til Lagtingssamlingin 1933 indkom der Ansøgning fra forskellige
Personer i Thorshavn om at faa Tilladelse til Indførelse af islandske Heste,
under Henvisning til, at de islandske Heste egner sig bedre til de færøske
Forhold end Heste andre Steder fra.

I Bekendtgørelse Nr. 86 af 27. April 1927 om Indførelse til Færøer-
ne af Husdyr er der i § 1 bestemt, at Indførelse bl. a. af Heste kun maa
finde Sted, naar Indførelsen er paakrævet af Hensyn til den paagældende
Races Forbedring.

Ministeriet har imidlertid i enkelte Tilfælde dispenseret fra denne
Bestemmelse, og meddelt Tilladelse til Indførelse af andre end Avlsdyr —
derunder ogsaa islandske Vallakker.

¹⁾ Skr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 113.

I Samlingen 1930 udtalte Lagtinget sig imod de af Ministeriet meddelte Dispensationer, ogsaa for saa vidt angaar Indførelse af Vallakker fra Island til Ridebrug.

Undertegnede Udvalg mener at kunne anbefale, at der af Ministeriet i visse Tilfælde kan gives Tilladelse til Indførelse af Vallakker fra Island, naar Husdyrkommissionen skønner, at Indførelse kan ske uden Skade for Salg af færøske Heste (Ross) eller saadanne ikke kan faas til det ønskede Brug.

Forslag:

Lagtinget indstiller, at der i visse Tilfælde gives Tilladelse til Indførelse af Vallakker fra Island, naar Husdyrkommissionen skønner, at saadan Indførelse er paakrævet, og kan ske uden Skade for Salg af færøske Heste (Ross).

Tann 15. september vóru málini til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 19. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

79. Rossalóg. ^{(11|vii).}¹⁾

Búnaðarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 6. september framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Føroya búnaðarfelag har ved Skrivelse af 24. Juni 1933 henvendt sig til Lagtinget med Anmodning om at faa udvirket, at det ved Lov maa fastslaas, at Heste (Ross) ikke maa gaa løse paa Fællesejendom i Tiden fra 14. December til 14. April.

Det anføres i Ansøgningen, at saaledes som Forholdene nu er, der „Ross“ af daarligt Vejr og af Mangel paa Føde og i mange Tilfælde er det saaledes, at der flere Steder holdes saa mange Ross, at disse lægger Beslag paa en stor Del af Græsset i Haugerne til Skade for Søjdebruget og Kogræsningen, uden at Bygderne faar saa megen Nytte af Rossene, som opvejer det Græs, disse tager fra Søjde- og Nøjdebruget.

Der er bllagt Sagen en Udtalelse fra forskellige Jordbrugere paa Sand, hvori disse gør opmærksom paa, at de har en 35 aarig Erfaring for, hvilke store Fordele, der opnaas ved at holde Rossene paa Stald om Vinteren.

Sagen var til Behandling i 1933 men blev udsat til i Aar, jfr. Lag-

¹⁾ Sbr. Lögtingslíðindi 1933, bls. 118.

tingstidende 1933, Side 113.

Undertegnede Udvalg, der har gjort Sagen til Genstand for en indgaaende Overvejelse, maa indrømme, at der er meget, der taler for, at der bliver lovgivet saaledes, at det forbydes at holde lleste (Ross) gaaende ude om Vinteren, men under Hensyn til, at der kan gøre sig forskellige Forhold gældende paa de forskellige Bygder, er der saaledes ogsaa en Del, der taler imod, at der gives ensartede Regler for alle Øerne.

Da der ifølge Kapitel 4 i Hauge-loven af 23. Februar 1866 for hvert Bygdslag ved Grandestævne ved Stemmefforhed efter Marketal kan træffes Bestemmelse om Rossehold i paagældende Bygd finder Udvalget, idet man forudsætter, at Ejerne i de respektive Bygder bedst maa vide, hvilke Regler for Rossehold er mest egnede og formaalstjenlige for Stedet, at der ikke for Tiden er tilstrækkelig Anledning til at foreslaa Tinget at foranledige indført andre Lovregler om Rossehold.

Efter det saaledes anførte skal Udvalget fremsætte følgende

Forslag.

Tinget finder for Tiden ikke tilstrækkelig Anledning til at foreslaa indført andre Bestemmelser om Rossehold end hvad der indholdes i Kapitel 4 i Hauge-loven af 23. Februar 1866.

Tann 8. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

80. Broytan av jagtlógini. (¹²|VII & ²⁹|VI).¹⁾

Búnaðarnevndin tók málið til viðgerðar. Tann 18. september framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Fra en Del Beboere i Skue er der fremsat Ansøgning til Tinget om at faa udvirket, at Jagtloven ændres derhen, at Fangst af Lomvier med „Snærir“ forbydes indenfor $\frac{1}{8}$ Mil fra Land regnet fra Pynt til Pynt, idet Fuglebestanden ødelægges, hvorved Beboernes Indtægter ved Fuglefangst reduceres betydeligt.

Sysselmanden for Sandø Syssel, der har haft Sagen til Erklæring, udtaler i Skrivelse af 11. Juli d. A., at han ikke personlig har Kendskab til

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 113.

Fangst med „Snærir“, der er ret ny, idet den først er indført for ca. 2 Aar siden, men oplyser Sysselmanden, „at han jævnlig har forhørt sig, om der i enkelte af de fangede Lomvier fandtes Æg, samt om der i Rugetiden fangedes Lomvier, der har ruget. Dette er besvaret benægtende, hvad der kan tyde paa, at det mest er „Oyðifuglur“, der fanges. Ved Jagt med Bøsse paa Lomvier i Æglægningstiden, er det ganske almindeligt at faa flere Lomvier med Æg“.

Sysselmanden udtaler endvidere, at der efter det foreløbige Kendskab han har til den nye Fangstmaade, at denno kan sidestilles med Flejning. Han kan tænke sig, at Fangsten med „Snæri“ for en Del virker forstyrrende paa Fangsten af „Hellefugl“—„Oyðifugl“—, idet Baadene ligger saa tæt ved Land, at Lomvierne ikke kan sætte sig paa Land ved Foden af Fuglebjærgene. Sysselmanden udtaler dog, at Fangst af „Hellefugl“ vistnok nu har underordnet Betydning, og kan kun udøves, naar Søen er helt rolig.

Sluttelig udtaler Sysselmanden, at Fangst af „Oyðifugl“ næppe vil have ødelæggende Virkning paa Lomviebestanden, men at der, efter den ganske korte Tid Fangst med „Snærir“ har været udøvet ved Skuo og St. Dimon højst kan drage Slutninger, men ikke af Erfaring kan paavises nogen Forstyrren eller Aftagen af Lomviebestanden.

Sysselmanden for Strømø Syssel har i Skrivelse af 28. Juli 1934 udtalt, at den paagældende Fangstmaade ikke benyttes i hans Syssel.

Politimesteren paa Færøerne anbefaler i Skrivelse af 3. August d. A., at den paagældende Fangstmaade forbydes, hvilket formentlig vil kunne ske ved en Tilføjelse til Jagtlovens § 17.

Undertegnede Udvalg, der har gjort Sagen til Genstand for en nøje Undersøgelse, mener ikke, at der for Tiden bør gives Lov, der forbyder Fangst af Lomvier med „Snærir“ paa Soterritoriet, men derimod er man sindet til at foreslaa, at der gøres Indskrænkning i Fangsten ved at bestemme, at det kun skal være tilladt for hver Baad at have et vist Antal „Snærir“ og mener Udvalget, at det vil være passende at foreslaa Antallet fastsat til indtil 4 „Snærir.“ For at lette Kontrollen ved Haandhævelsen af en saadan Bestemmelse bør det bestemmes, at de Baade, der benytter „Snærir“ skal lade disse mærke med Baadens Navn, Nr. og Hjemsted.

Bestemmelserne kan formentlig kunne ske ved en Tilføjelse til Jagtlovens § 17.

Udvalget skal herefter fremsætte følgende

Forslag.

„Lagtinget indgaar til Ministeriet med Andragende om følgende Ændring i Lov Nr. 101 af 4. April 1928 om Jagt, Fuglefangst m. m. Som nyt Stykke til § 17 føjes:

„Den der driver Fangst paa Lomvier med „Snærir“ skal kunne benytte indtil 4 „Snærir“ pr. Baad. „Snærerne“ skal være tydeligt mærkede med Baadens Navn, Nr. og Hjemsted. Mærkningen sker efter Reglerne for Robaadens Mærkning.“

Tann 15. september var málið til 2. viðgerð.

Sama dag framlegði formaðurin soljóðandi Ændringsforslag frá Jóannes Patursson:

Der tilføjes udvalgets forslag som nyt stykke:

Fangst með „Snætur“ má ekki drives så nær land at „Heibufugl“ derved forstyrres på slædepladsene.

Tann 19. september var málið til 8. viðgerð.

Uppskotið frá nevdini varð sett undir atkvæðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvæði: Johs. Olans Joensen, Winther, Sigurd Poulsen, Niclasen, A. Samuelson, M. Samuelson, Viðstein, Djurhuus, Iversen, Johan Poulsen. *Atkvæði ikki:* Patursson, Zachariasen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsøe, J. H. Jøensen, Andreasen, Mitens, Debess, Kallsø. *Burtur:* Dam,

og varð uppskotið soleiðis burturfallið, bert 10 atkv. fyri 0 imóti.

Broytingaruppskotið fall soleiðis burtur.

81. Bót fyri ein hest. (¹³_{vii}).¹⁾

Ráðgjafarnevndin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 3. oktober soljóðandi Betænkning:

Ved Skrivelse af 9. August 1933 har D. J. F. Danielsen af Sumbø under Henvisning til, at han er ikendt Mulkt for at holde Hest tøjret paa egen Indmark paa en Aarstid, da Faaren har Vintergræsningsret, anmodet Lagtinget om en Udtalelse om, hvorvidt Faaren har Eneret til Vintergræsningen.

Det oplyses i Skrivelsen, at Rossehold er forbudt i Sumbø ifølge Grandestævnevedtægt.

Da Andrageren ved Skrivelse af 10. September 1934 meddeler, at han ønsker Sagen hævet, skal Udvalget foreslaa, at dette tages til Efterretning.

Forslag:

Det tages til Efterretning, at Andrageren under 10. September 1934 har begært Sagen hævet.

Tann 5. oktober varð uppskot nevdárinna samtykt við 15 atkv. -- 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 113.

82. Jørð til uppdyrkan. ⁽¹⁴⁾_{vii}.¹⁾

Frá tí í fjórniðursöttu 5-manna millumtinganevnd var komin soljóðandi **Betænkning** (frá K. Djurhuus, Hans Iversen og M. Samuelson):

Den 5 Oktober 1933 vedtog Lagtinget:

- 1) at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer til at arbejde videre med Sagen,
- 2) at forelægge Lagtinget Sagen til næste ordinære Samling.

Som Udvalgsmedlemmer valgtes:

K. Djurhuus, M. Samuelson, H. Iversen, J. Patursson og N. Nielsen. Udvalget konstituerede sig med K. Djurhuus som Formand.

Den 25. April 1934 afholdt Udvalget sit første Møde.

Samtlige Medlemmer var tilstede med Undtagelse af N. Nielsen, der havde meldt Forfald.

Landbrugsudvalgets Betænkning af 5. Oktober 1933 blev gennemgaaet og enedes man om følgende:

ad Kapitel I.

ad § 1.

Distrikternes Inddeling bliver indtil videre som i Kommissionsforslaget foreslaaet.

ad § 2.

Udvalgets Flertal: Djurhuus, Samuelson og Iversen kan tiltræde, at Forstanderskaber og Landboforeninger kan fremkomme med Forslag til Lagtinget om Valg til Landbrugsudvalg.

Mindretallet: Patursson fastholder, at Forstanderskaberne ikke skal have Ret til at fremkomme med Forslag.

Udvalget er enigt i at foreslaa, at der hvert 3. Aar i Stedet for som før foreslaaet hvert 5. Aar, udgaar et Medlem af Landbrugsudvalget og samtidig Valg af nyt Medlem finder Sted, dog saaledes at Genvalg kan foretages.

ad § 6.

Lagtinget skal høres om Reglementet, forinden Ministeriet sætter dette i Kraft.

Landbrugsraadet og Landbrugsudvalgene bør kun være beslutningsdygtige naar samtlige Medlemmer eller disses Suppleanter er tilstede.

ad § 16.

Mindretallet: Patursson fastholder, at der ikke er Hjemmel til at forhøje Kongsfæsternes Fæstavgift.

ad § 20.

Der kan ved Fæstebrevenes Affattelse eventuelt være Tale om at

¹⁾ Shr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 114.

sondre mellem de nu bestaaende Kongsfæstere og de Fæsteejendomme, der senere tænkes oprettet.

ad § 36.

Med Hensyn til Forslag om Formulering af denne Paragraf opnaaedes der ikke Enighed, men blev man enig om at udsætte dette Spørgsmaal til et senere Møde, hvor alle Medlemmerne kunde være tilstede.

Den 13 Juli 1934 holdt Udvalget paany Møde.
Samtlige Medlemmer var tilstede.

Mindretallet: Patursson og Niclasen afleverede straks ved Mødets Begyndelse en særlig Betænkning, der vedlægges, og hvoraf fremgaar, at Sagen foreslaas udsat indtil videre.

Mindretallet ønskede ikke at føre videre Forhandlinger.

Flertallet: Djuhuus, Samuelsen og Iversen er ikke enig med Mindretallet i at udsætte Sagen indtil videre, eller at Sagen kædes sammen med Krav, der vil vanskeliggøre en saglig Behandling.

Flertallet skal derfor, idet det ser en gunstig og snarlig Løsning af Sagen for at have den største Betydning for det færøske Landbrug henstille, at Lagtinget fremmer Sagen snarest.

Efter paany at have drøftet Sagen skal Flertallet fremsætte følgende yderligere Ændringsforslag:

ad § 31.

2 Stk. affattes saaledes:

Udvalget skal forhandle med vedkommende Forstanderskab om Erhvervelse af saadan Jord, der agtes anvendt til Byggegrunde, offentlige Anlæg o. l. og bistaa Forstanderskabet, for saa vidt Kommunen ønsker at overlage Ejendomsretten over de paagældende Arealer.

ad § 36.

Denne Paragraf foreslaas affattet saaledes:

Med Undtagelse af de Tilfælde, hvor det drejer sig om Jord til Byggegrunde, offentlige Anlæg o. l., skal der kun kunne tages udyrkede Arealer, vanrøgtet eller daarligt drevet Jord.

I Ahnindelighed skal udyrkede Arealer tages for dyrkede ligesom Jord, der tilhører Personer, der bor udenfor Bygden, under iøvrigt lige Forhold, afstaas for Jord, der tilhører en af Bygdens Beboere.

Bemærkninger til foranstående:

ad § 31.

Det maa anses for i tilstrækkelig Grad at opfylde de kommunale Krav, naar Forstanderskabet har Adgang til Erhvervelse af Jord til Byggegrunde, offentlige Anlæg o. l., hvorimod Opdykningsjord, der er erhvervet af Jordfonden, bør forblive under Landbrugsraadets Administration.

ad § 36.

Det er med de største Betæneligheder, at Udvalgsmedlemmerne Samuelsen og Iversen overhovedet gaar med til tvungen Afstaaelse af Odelsjord; men under Hensyn til, at der rent undtagelsesvis kan komme til at foreligge Tilfælde, hvor en Person besidder Jord, der ikke henyttes eller

udnyttet paa en for Samfundet forsvarlig Maade, og der paa Stedet findes Trang til Opdykningsjord, der ikke kan imødekommes paa anden Maade end ved Overtagelse af saadan uopdyrket, daarlig drevet eller vanrøgtet Odelsjord, er Udvalgets Flertal enedes om at foreslaa den forelliggende Formulering.

og soðjóðandi Álit (frá Jóannes Patursson og N. Nicklasen):

Tann 11. juni 1934 tilskrivaði lögtingsmaður Edw. Mitens og undirritaðu Jóannes Patursson sjálvstýrisflokksins vegna, den „dansk -- færøske kommission“ bræv har millum annað verið nevnt at „fiskeri, søfart, hvalfangst, landbeforhold, jagt og handel“ skuldi verða føroysk mál og leggjast undir lögtingsins ræði.

Tann 18. juni s. á. tilskrivaðu somu lögtingsmenn somu „kommission“ at teir „stadig fastholde vort krav om en snarlig gennemførelse af“ at frammanfyri nevndu mál leggjast undir lögtingsins ræði.

Tá landbúnaður okkara er eitt av hesum málum, so framseta undirskrivaðir hervið hettar

Uppskot:

§ 1. Øll føroysk búnaðarmál verða lögð undir lögtingsins stjórn.

§ 2. Løgtingið útreiðir allar útreiðslur viðvíkjandi landbúnaðinum ímóti at ríkiskassin letur:

- a) lögtingið uppiber tað gjald sum nú gongur av Føroya jørð í ríkiskassan og
- b) eina árliga tillegu sum svarar til tær miðal útreiðslur stjórnið í tey seinastu ár hevur útreið til tann føroyska landbúnaðin, og at
- c) framd verður tann lóg at tingið fær rætt til at áseta beinleiðis og óbeinleiðis skattir og aðrar almennar innløgur.

§ 3. Tá reglurnar í §§ 1 og 2 eru kommar í lag tekur tingið til viðgerðar tey mál sum enn ikki eru liðuggjörd av búnaðarnevndaruppskotum frá 1911 og 1932 saman við øðrum neyturvuligum ástandandi búnaðarmálum.

§ 4. Búnaðarmálini í „Betænkning angaaende det af landbrugsministeriet under 15. juli 1930 nedsatte udvalg“ verða niðurlagd fyrri fyrst.

Tilgreining:

Til § 1.

Tað er einki ivamál um at lögtingið hevur betur kunnuleika til at skipa fyrri og røkja føroysk búnaðarmál, enn tann avstaðs búnaðarmálastjórnin sum nú hevur tey í ráði.

Til § 2 a.

At ríkiskassin nú letur aftur av hondum tær innløgur hann í fleiri áldir hevur uppiborið av Føroya jørð má tykjast sjálvandi.

Til § 2 b.

Ríkiskassin hevur í nøkur tey seinastu ár lagt nakað væl til av

peningi til føroysk búnaðarmál. Hesin peningur vil í lögtingsins hondum kunna gerast føroyskum landbúnaði meiri gagnligur enn nú. Í huga havandi tað mikla peninganøgd Dána ríkið, síðani trúarbóttinn varð ásett her á landi, hevur uppiborið av Føroya jørð, og at ein høvuðsatvoldin til at henda jørð enn er so lítið ræktað er tann, at hon um øldir hevur útreitt peningar og sum ongur fingið aftur, so eiga Føroyar tað uppiborið at lögtingið nú fær um hendi eina munagóða peninganøgd frá teirri stjórn sum fyrr hevur tikið ímóti fyrrnevnda avlopi, til at leggja aftur til at endurbæta hesi búnaðarviðurskiftir, sum áður hava verið so vánaliga viðfarin.

Til § 2 c.

Tað er ikki annað at halda, um enn nú skal koma góð og nakað skjót gongd á umvøling av okkara jarðarækt, so fara at tørvast fleiri peningar enn teir í fáast kunnu burtur úr punktunum a og b. Tað verður tí neyðugt eisini hesum, umframt øðrum vinnumálum til frama at fingið á annan hátt kann leggja sær pening inn. Einasti munagóði vegur til tess er at tingið samstíðis fær fíggarligt sjálvstýri.

Til §§ 3 og 4.

Undir hesum vøkkultu og óvissu viðurskiftum ið eru, kann tað ikki vera annað enn at tíðstarna tingið, aftur at fara at starvast við tey einstøku búnaðarmál, sum tó ikki kunnu fremjast til lítar fyrr enn tey, ikki sum nú eru í heilum og hálvum hjá lögtinginum og stjórnini, men vera í hellum líki lögð undir tingsins ansvar og ræði. Tingið hevur higartil fáfongt oytt eina ómetaliga tíð til búnaðarmál. Lögtingið kann ikki nýta sína kostnaðarsomu tíð longur til at fáast við búnaðarmál, fyrr enn tey øll í síni heild eru lögð undir tingsins ræði.

Búnaðarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 2 oktober framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning** (frá K. Djurhuus, A. Samuelsen, M. Samuelsen, H. Iversen og G. Winther) — sí skjal nr. 6.

og soljóðandi **Mindretalsbetænkning** (frá N. Nielsen og J. Patursson) sí skjal nr. 12.

Tann 12. oktober var málið til 2. viðgerð.

Ændringsforslag til Udkast til Lov for Færøerne om Jordbrugets Fremme:

Kapitel I um Landbrugsudvalg og Landbrugsraad:

§ 1 varð samtykt uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 2 varð samtykt við 17 atkv. — 0. § 2 soleiðis broytt varð samtykt við 16 atkv. — 0. § 3 varð samtykt uttan atkvøðisgreiðslu. *Nýggjur* § 4 varð samtykt við 13 atkv. — 0. § 5 varð samtykt uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 6, 2. stk. varð samtykt við 13 atkv. — 0. Broytingaruppskot

tíl § 6, 3. stk. varð samtykt við 17 atkv. — 0. § 6 soleiðis broytt varð samtykt við 13 atkv. — 0. Broytingaruppskot til § 7, nýtt 1. stk. varð samtykt við 14 atkv. — 0. § 7 soleiðis broytt varð samtykt við 12 atkv. — 0.

Kapitel II um Færoernes Jordfond:

§§ 8 og 9 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Kapitel III um Jord i offentlig Ejde:

§ 10—15 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 16 varð samtykt við 12 atkv. — 0. § 16 soleiðis broytt varð samtykt við 12 atkv. — 0. § 17 varð samtykt uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 18 varð samtykt við 14 atkv. — 0. § 18 soleiðis broytt varð samtykt við 15 atkv. — 0. §§ 19—21 vóru hildnar samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu. *Nýggjur* § 22 varð samtyktur við 14 atkv. — 0. § 23 varð samtykt uttan atkvøðisgreiðslu. *Nýggjur* § 24 varð samtyktur við 14 atkv. — 0. §§ 25 og 26 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu. *Nýggjur* § 27 varð samtyktur við 13 atkv. — 0. §§ 28 og 29 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 30 varð samtykt við 13 atkv. — 0. § 30 soleiðis broytt varð samtykt við 13 atkv. — 0.

Kapitel IV um Erhvervelse af Jord:

Broytingaruppskot til § 31 varð samtykt við 14 atkv. — 0. § 31 soleiðis broytt varð samtykt við 14 atkv. — 0. §§ 32—35 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu. *Nýggjur* § 36 varð samtyktur við 12 atkv. — 0. §§ 37—39 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Kapitel V um Laan af Jordfondens Midler:

§§ 40—50 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Kapitel VI um Tilskud til Oprettelse af nye Jordbrug, Opdyrkning m. v.:

§§ 51—56 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Kapitel VII. Serlige Bestemmelser:

§§ 57—61 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Lógin i sínari heild — soleiðis broytt — og yvargongd til 3. viðgerð varð samtykt uttan atkvøðisgreiðslu. Uppskot minnilutans A og B varð soleiðis hurturfallið.

Málið fór til 3. viðgerð.

Tann 16. október varð framlagt soljóðandi *Ændringsforslag* frá Edw. Mitens o. fl.:

- 1) Í § 1 ændres sidste Stykke til følgende:

Lagtinget kan ændre Distrikternes Antal og Omraade.

- 2) a) I Forslagets § 4 ændres første Punktum til følgende:

Der nedsættes et Landbrugsraad paa 3 Medlemmer, der vælges af Lagtinget. Raadet vælger sin Formand.

- b) 2. og 4. Stykke udgaar.

- 3) I §§ 5, 6, 9, 10, 40, 41, 51 og 52 ændres „Landbrugsministeren“ til „Lagtinget.“

- 4) § 7, 2. Stk. affattes saaledes:

Dagpenge til Landbrugsraadets Medlemmer fastsættes af Lagtinget og udredes af Jordfonden, der tillige betaler Rejsudgifter efter Regning samt Kontorholdsdgifter efter Lagtingets nærmere Bestemmelse.

- 5) Det sidste Stykke i § 10 udgaar.

- 6) I § 14 ændres „Landbrugsministeren“ til „Landbrugsraadet.“

- 7) I § 18 udgaar sidste og næstsidste Stykke og i Stedet sættes:

Enhver, der for Landbrugsraadet anmeldes som fortrinsberettiget, skal have Meddelelse om Afgørelsen og kan da, hvis han forbigaas, begære Sagen forelagt for Landvæsenkommissionen med Appel til Overlandvæsenkommissionen, hvis Afgørelse er endelig.

- 8) I § 21 ændres 250.000 Kr. til 500.000 Kr. og 25.000 til 50.000.

- 9) I § 58 ændres „Landbrugsministerens“ til „Lagtingets“ og Ordet „Landbrugsministeriet“ udgaar.

Tann 17. október varð málið til 3. viðgerð.

Kapitel I. Broytingaruppskot til § 1 frá Mitens o. fl. fall, bert 10 atkv. fyrri 0 imóti. § 1 varð samtykt við 15 atkv. — 0. § 2, sum broytt við 2. viðgerð, og § 3 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 4 fall, bert 9 atkv. fyrri 0 imóti. § 4 sum broytt við 2. viðgerð varð samtykt við 15 atkv. — 0. Broytingaruppskotið pkt. 3 til §§ 5, 6, 9, 10, 40, 41, 51 og 52 frá Mitens o. fl. varð hildið burturfallið uttan atkvøðisgreiðslu. § 5 óbroytt varð samtykt við 13 atkv. — 0. § 6 sum broytt við 2. viðgerð varð samtykt uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 7 frá Mitens o. fl. fall, bert 7 atkv. fyrri 0 imóti. § 7 sum broytt við 2. viðgerð varð samtykt uttan atkvøðisgreiðslu.

Kapitel II. §§ 8 og 9 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Kapitel III. Broytingaruppskot frá Mitens o. fl. til § 10 fall, bert 10 atkv. fyrri 0 imóti. § 10 óbroytt varð samtykt við 13 atkv. — 0. §§ 11—13 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu. Broytingaruppskotið til § 14 varð Lögtingsfíðindi 1934. 18.

hildið burturfallið utan atkvæðisgreiðslu. § 14 óbreytt varð samtykt við 13 atkv. — 0. §§ 15—17 sum broyttar við 2. viðgerð voru samtyktar utan atkvæðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 18 fall, bert 9 atkv. fyri 0 imóti. § 18 sum broytt við 2. viðgerð varð samtykt við 14 atkv. — 0. §§ 19 og 20 vörn samtyktar utan atkvæðisgreiðslu. Broytingaruppskot til § 21 frá Mitens o. fl. fall, bert 9 atkv. fyri 0 imóti. § 21 óbreytt varð samtykt við 13 atkv. — 0. §§ 22—57 sum broyttar við 2. viðgerð voru samtyktar utan atkvæðisgreiðslu. § 58 óbreytt varð samtykt við 13 atkv. — 0. §§ 59—61 voru samtyktar utan atkvæðisgreiðslu.

Lóguppskotið í síni held varð sett undir atkvæðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkræddi: Johs. Olaus Joensen, Winther, Dam, Zachariasen, Daniel-
sen, O. F. Joensen, Nolsøe, A. Samuelson, J. H. Joensen, M. Samuelson,
Viðstein, Djurhuus, Andreasen, Iversen, Kallsoy, Johan Poulsen. *Nei atkræddi:*
Patursson, Nielsen, Debass. *Atkræddi ikki:* Sigurd Poulsen, Mitens,

og varð uppskotið soleiðis samtykt við 16 atkv. — 3.

Fylgiskjal:

Udkast til Lov for Færøerne om Jordbrugets Fremme.

Kapitel I.

Om Landbrugsudvalg og Landbrugsraad.

§ 1.

Færøerne deles med Hensyn til de i denne Lov omhandlede Foranstaltninger til Jordbrugets Fremme i 10 Distrikter:

1. Fuglø, Svino og Viderejde Sogne.
2. Kunø, Kalsø og Klaksvig Sogne.
3. Ejde, Funding og Andefjord Sogne.
4. den øvrige Del af Østerø Syssel.
5. Nordstrømø Præstegæld.
6. Sydstrømø Præstegæld.
7. Vaagø Syssel.
8. Sandø Syssel.
9. Suderø nordre Præstegæld.
10. Suderø søndre Præstegæld.

Landbrugministeren kan efter Indstilling af Lagtinget ændre Distrikternes Antal og Omraade.

§ 2.

For hvert af de i § 1 nævnte Distrikter vælges et Landbrugsudvalg bestaaende af 3 i Distriktet boende Lagtingsvælgere.

Valget foretages af Lagtinget for et Tidsrum af 5 Aar.

Forstanderskaber og Landboforeninger i Distriktet kan overfor Lagtinget fremkomme med Forslag om Valg af Medlemmer. For hvert Medlem vælges samtidig en Suppleant.

Hver Lagtingsvælger, der ikke er 60 Aar gammel, er forpligtet til

at modtage Hvervet, men kan i saa Fald begære sig Irltaget for ethvert andet borgerligt Ombud, saa længe han er Medlem af Udvalget. Udvalget vælger selv sin Formand.

§ 3.

Landbrugsudvalgenes Afgørelser kan, hvor intet andet er fastsat, ind-
ankes for det i § 4 omhandlede Landbrugsraad.

Begæring om Anke skal være indgivet til Landbrugsudvalgets For-
mand senest paa 4 Ugers Dagen efter, at den klagende er gjort bekendt
med Udvalgets Afgørelse, eller Meddelelse om denne er afgivet til Besørgelse
af Postvæsenet.

Landbrugsraadet kan til enhver Tid af egen Drift ændre en af et
Landbrugsudvalg truffen Afgørelse.

§ 4.

Der nedsættes et Landbrugsraad paa 3 Medlemmer, der vælges for
5 Aar ad Gangen henholdsvis af Landbrugsministeren, Lagtinget og Føroya
búnaðarfelag.

Hvis den af Staten antagne Landbrugskonsulent ikke vælges til Med-
lem af Raadet, skal han i Embeds Medfør have Adgang til at deltage i Raa-
dets Møder og Forhandlinger, dog uden Stemmeret.

For hvert Medlem vælges en Suppleant.

Landbrugsministeren udpeger Raadets Formand.

Landbrugsraadet kan antage den nødvendige sagkyndige Bistand og
om fornødent stille denne til Rådighed for et Landbrugsudvalg.

Ogsaa Medlemmer af Landbrugsudvalg og Landbrugsraad kan an-
tages som sagkyndige.

§ 5.

Landbrugsudvalgene og Landbrugsraadet udfører de Forretninger,
som ved nærværende Lov eller efter Bestemmelse af Landbrugsministeren er
henlagt til disse.

Landbrugsudvalgenes og Landbrugsraadets Afgørelser skal være led-
saget af Begrundelse.

§ 6.

Medlemmer af Landbrugsudvalg og Landbrugsraad er udelukket fra
at deltage i Sagers Behandling efter samme Regler, som gælder for Dom-
meres Inhabilitet.

Landbrugsministeren udfærdiger Reglement for Landbrugsudvalgenes
og Landbrugsraadets Virksomhed.

Landbrugsudvalg og Landbrugsraad er beslutningsdygtige, naar to
Medlemmer eller deres Suppleanter er til Stede, heriblandt Formanden eller
for Landbrugsudvalgenes Vedkommende den, Formanden har bemyndiget til
at fungere, og for Landbrugsraadet Formandens Suppleant.

I Tiltælde af Stemmehighed er Formandens Stemme afgørende.

§ 7.

Dagpenge til Landbrugsudvalgenes Medlemmer fastsættes af Lagtinget
og udredes af Amtsrepartitionsfonden, der tillige betaler disses Befordrings-
udgifter efter Regning samt Kontorholdsudgifter efter Lagtingets nærmere
Bestemmelser.

Dagpenge til Landbrugsraadets Medlemmer fastsættes af Landbrugs-
ministeren og udredes af Statskassen, der tillige betaler Rejsendgifter efter
Regning samt Kontorholdsudgifter efter Ministerens nærmere Bestemmelse.

Honorar til Sagkyndige fastsættes af Landbrugsraadet og udredes af Færøernes Jordfond (jfr. § 8). Af Jordfonden udredes tillige andre Udgifter ved de sagkyndiges Arbejde.

Hvis Landbrugsraadet skønner, at en Part ikke har rimelig Grund til Klage, kan det paalægges Parten at udrede et Jordfonden tilfaldende Beløb, der dog ikke maa overstige 100 Kr., medmindre Jordfondens Udgifter i Sagens Anledning har været større, i hvilket Tilfælde alle disse Udlæg kan paalægges Parten.

Paalagte Omkostninger kan inddrives ved Udpantning.

Kapitel II.

Om Færøernes Jordfond.

§ 8.

Der oprettes en Jordfond for Færøerne til Fremme af Jordbrug, Havebrug m. v.

Til Jordfonden yder Statskassen i 20 Aar et Beløb af 100 000 Kr. aarlig og Lagtinget i samme Tidsrum et Beløb af 10 000 Kr. aarlig.

Som Grundfond overdrages til Jordfonden de til Statskassen udstedte Obligationer for Laan til Oprettelse af mindre Jordbrug paa Færøerne og for Grundforbedringslaan paa Færøerne.

Endvidere indgaar i Jordfonden al Indtægt af det i § 10 omhandlede Jordegods og alle Beløb for Salg af saadant Gods.

§ 9.

Jordfonden administreres af Landbrugsraadet efter nærmere af Landbrugsministeren fastsatte Regler (jfr. § 6).

Kapitel III.

Om Jord i offentlig Eje.

§ 10.

Landbrugsraadet bestyrer efter de i de følgende Paragraffer indeholdte Bestemmelser:

1. De til Statens Fæstegods paa Færøerne hørende Ejendomme, derunder ogsaa den til Forsøgsvirksomheden henlagte Jord og de Tjenestemænd m. fl. som en Del af deres Løn tillagte Fæsteejendomme.
2. De Ejendomme, hvormed Præsteembederne paa Færøerne er beneficerede.
3. De Ejendomme, der erhverves for Jordfondens Midler (jfr. Kapitel IV).

Landbrugsministeren kan udfærdige nærmere Forskrifter for Bestyrelsen (jfr. § 6).

De af Landbrugsraadet truffne Afgørelser kan af vedkommende Bruger begæres forelagt Landbrugsministeren, naar Begæring herom er indkommet til Landbrugsraadet senest paa 4 Ugers Dagen efter, at Brugeren er gjort bekendt med Afgørelsen, eller Meddelelse om denne er afgivet til Besørgelse af Postvæsenet.

§ 11.

De i § 10 omhandlede Ejendomme kan anvendes til offentlige Formaal, overdrages til Selvejendom (jfr. § 18), bortfæstes (jfr. § 14) eller bortforpagtes paa bestemt Aaremaal eller paa Forpagters og Einkes Livstid.

§ 12.

Naar et Brugsforhold ophører, foretager Distriktets Landbrugsudvalg en Undersøgelse af den paagældende Ejendom og sender derefter Indstilling til Landbrugsraadet.

§ 13.

Landbrugsraadet kan sælge Jord til Byggegrunde, Havelodder, Fiske-tørringspladser, Lagerpladser o. l.

Til Jordbrug bør Afhændelse i Almindelighed kun ske for mindre Ejendommens Vedkommende, og kun naar Landbrugsraadet skønner, at det offentlige ikke har Interesse i at forbeholde sig Ret til at raade over vedkommende Jordlod.

Om fornødent kan det ved Salg betinges, at der til en forud fastsat Pris af Landbrugsraadet skal kunne kræves paany overtaget et bestemt angivet Areal af det overdragne.

Købesummen kan efter Landbrugsraadets Bestemmelse enten kræves kontant indbetalt eller betalt afdragsvis. Endvidere kan Købesummen for Jordbrug fastsættes til en aarlig Afgift, svarende til 4 pCt. af Brugets Takstationsværdi, (jfr. § 16). Ved Omvurdering bortses fra den Værdiforøgelse, der gennem Ejers Arbejde eller Kapitalanvendelse er tilført Bruget siden første Vurdering.

Naar Købesummen ikke betales kontant, skal Køberen opfylde de i denne Lovs § 42 under a. til g. nævnte Betingelser, hvorhos der for Købesummen og de aarlige Ydelser gives samme Sikkerhed, som omhandles i § 47.

Landbrugsraadet er bemyndiget til undtagelsesvis at tilstaa Afdragsfrihed i indtil 5 Aar ad Gangen og til at nedsætte Renten under normal Udlansrente, dog ikke under 2 pCt.

Rettighed til Udrægster af Køer i Haugen eller anden Rettighed eller Herlighed medfølger kun i det Omfang, der fastsættes i Skødet.

Salget medfører ingen Ændringer i den andre tilkommende Vintergræsningsret.

§ 14.

Bortfæstning af Jordbrug sker enten paa Fæsters og Enkes Livstid eller paa Aaremaal, dog ikke ud over 70 Aar.

De for Bortfæstningen gældende Regler skal optages i et Fæstebrev, der udfærdiges efter en af Landbrugsministeren godkendt Formular.

§ 15.

Besiddere af Landbrug i offentlig Eje skal have Bopæl paa Bruget, medmindre Landbrugsraadet tillader Undtagelse herfra, og skal opretholde et forsvarligt Landbrug paa den paagældende Ejendom. Der tilkommer dem Jagt- og Fiskeriet samt Tørvskærs- og Kulbrydningsret til Husbrug. De kan for indtil 5 Aar ad Gangen indenfor deres Besiddelsestid bortleje Jagtret, herunder Fuglebjerge og Urer samt Fiskeriet. De har Ret til at sælge Sten, Sand, Tang, Tørv og Kul eller de af Distriktets Landbrugsudvalg til enhver Tid fastsatte Regler.

Udleje af Tørvskærsret kan finde Sted med Landbrugsudvalgets Samtykke enten mod Haugearbejde eller mod kontant Vederlag, der indbetales til Jordfonden eller anvendes til Haugearbejde.

Landbrugsudvalget sender til Landbrugsraadet Indberetning om de trafte Afgørelser.

Besidderne skal vedligeholde den til Bruget hørende Besætning og holde de dertil hørende Bygninger og andre Inventarier i forsvarlig Stand til enhver Tid (jfr. § 30).

§ 16.

Fæsteren betaler alle af Fæstet gaaende Skatter og Afgifter samt Fæsteafgift, der er 2 pCt. aarlig af det paagældende Jordbrugs Taksationsværdi.

Taksationsværdien er Brugsværdien af Brugets Jord, Besætning og Bygninger.

Vurderingen foretages af Landbrugsraadet efter Indstilling af Distriktets Landbrugsudvalg. Ved hvert Fæsterskifte foretages ny Vurdering, og i øvrigt kan Omvurdering kræves af Fæsteren eller foretages af Landbrugsraadet, naar der er forløbet mindst 10 Aar fra den forrige Vurdering.

Hvis en Fæster finder Vurderingen for høj, kan han, naar dette sker inden $\frac{1}{2}$ Aar efter hver Nyvurdering eller Omvurdering, kræve Sagen forelagt Sysselets Landvæsenskommission mod selv at afholde Omkostningerne herved.

Fastsætter Landvæsenskommissionen eller eventuelt Overlandvæsenskommissionen en Værdi, der er mindst 10 pCt. lavere end den af Landbrugsraadet fastsatte Taksationsværdi, godtgør Jordfonden Fæsteren Udgifterne ved Landvæsenskommissionens (Overlandvæsenskommissionens), Behandling af Sagen.

Hvis Fæstets Bygninger er uforholdsmæssig store eller uegnede til Landbruget, nedsættes Taksationsværdien forholdsmæssig.

Landbrugsraadet er bemyndiget til for et Tidsrum af indtil 5 Aar ad Gangen at nedsætte Fæsteafgiften for de enkelte Brug.

Fæsteafgiften erlægges hvert Aars 1. December for det løbende Kalenderaar.

§ 17.

Hvis Bortfæstning er sket paa bestemt Aaremaal, har Fæsterens efterlevende Ægtefælle Ret til indenfor det fastsatte Aaremaal at fortsætte Fæstemaalet, ligesom dette med samme Begrænsning kan overdrages til andre enten i Fæsterens levende Live eller ved Testamente.

Dør Fæsteren uden at efterlade sig Enke og uden at have oprettet gyldigt Testamente, bortfalder Fæstemaalet.

§ 18.

Ved Fæsteledighed efter Livsfæste skal der tilkomme sidste Fæsters Børn født i Ægteskab Fortrinsret til at faa Jordbruget overdraget (iffr §. 11).

Afgørelsen tilkommer Landbrugsraadet, men hvis den paagældende findes egnet, gælder følgende Orden:

1. ældste Søn eller dennes Afkom,
2. yngre Søn eller dennes Afkom,
3. ældste Datter eller dennes Afkom,
4. yngre Datter eller dennes Afkom.

Hvis en fortrinsberettiget allerede er Bruger af Jord i offentlig Ej, bortfalder hans Fortrinsret, medmindre han giver Afkald paa det Brug, han besidder.

Enhver, der for Landbrugsraadet anmeldes som fortrinsberettiget, skal have Meddelelse om Afgørelsen og kan da, hvis han forbigaas, begære Sagen forelagt for Landbrugsministeren, naar Begæring er indkommet til Landbrugsraadet senest paa 4 Ugers Dagen efter, at han er gjort bekendt med Afgørelsen, eller Meddelelse om denne er afgivet til Besørgelse af Postvæsenet.

Afgørelsen kan ikke indankes for Domstolene.

§ 19.

Hvis et Jordbrug, der har været givet i Fæste, efter Landbrugsraadets Bestemmelse ved Fæsteledighed deles, skal den fortrinsberettigede have Ret til at vælge, hvilket af de ved Delingen fremkomne Brug, han ønsker at overtage.

§ 20.

De ved Lovens Ikrafttræden gældende Fæstebreve beholder deres Gyldighed for vedkommende Besidders og Enkers Livstid, saaledes at der i denne Tid kun skal erlægges de samme Fæsteafgifter som hidtil.

§ 21.

For Overtagelsen af de til Præsteembederne paa Færøerne henlagte Ejendomme udredes af Jordfonden et Beløb af 250 000 Kr., der erlægges med 25 000 Kr. aarlig i 10 Aar. Beløbet eller dets Rest forrentes med 5 pCt., indtil hele Summen er betalt.

Ved Overtagelsen udlægges der til Præsteboligerne paa Viderejde, Næs, Kvivig, Sandegærde, Midvaag, Sand, Kvalbø og Vaag et saa stort Areal til Havebrug, at hele det til Præsteembedet hørende Grundareal udgør 1 ha.

§ 22.

Landbrugsudvalgene fører Tilsyn med de i § 10 ommeldte Ejendomme.

Forefindes der Mangler, som det paahviler Brugeren at udbedre (jfr. § 15), skal Landbrugsudvalget paalægge Brugeren at udbedre disse inden en af Udvalget fastsat Frist.

Oversiddes denne Frist, afgiver Landbrugsudvalget Indstilling til Landbrugsraadet om Manglernes Udbodring for Brugereens Regning.

§ 23.

Undlader en Bruger at betale de ham til Jordfonden paahvilende Afgifter, eller at refundere Udlæg, foretaget i Henhold til § 22, kan de paagældende Beløb inddrives ved Udpantning.

§ 24.

Hvis de i § 23 omhandlede Ydelser ikke er betalt senest Maanedsdagen efter Forfaldstid, eller hvis Brugeren misbruger eller vanrøgter Ejendommen, dens Tilliggende eller Bygninger m. v. og derved udsætter Bruget for væsentlig Forringelse, eller hvis han i øvrigt begaar væsentlige Overtrædelser af de for Brugsforholdet gældende Regler, kan Landbrugsraadet ophæve Fæste- eller Lejemaalet uden Varsel.

Inden Brugsforholdet ophæves, bør Landbrugsraadet i Almindelighed opfordre Brugeren til at opfylde sine Forpligtelser.

§ 25.

Enhver der til Brug eller Eje har overtaget en Jordejendom (jfr. § 10), hvortil der hører udyrket Jord, der egner sig til Opdyrkning, er forpligtet til aarlig at grundforbedre en Del heraf.

§ 26.

Paa de i § 18, 2det Stykke omhandlede Ejendomme skal vedligeholdes et almindeligt Jordbrug eller Havebrug, og til enhver Tid holdes fornøden Besætning og Inventarium. De til Driften nødvendige Bygninger skal holdes i ordentlig Stand.

Ejeren er uberettiget til uden Landbrugsraadets Tilladelse at foretage Foranstaltninger, hvorved Jordens Dyrkningsværdi varigt forringes.

Ejeren er, medmindre Landbrugsraadet tillader Undtagelse herfra, forpligtet til selv at bo paa og drive Ejendommen. Han maa ikke sælge, mageskifte eller bortleje nogen Del af Bruget eller opføre Lejehuse paa det.

§ 27.

Landbrugsudvalgene fører Tilsyn med Overholdelsen af de i §§ 25 og 26 indeholdte Bestemmelser og paalægger i Tilfælde af Forsømmelighed vedkommende Bruger at udføre bestemte Grundforbedringsarbejder eller udbedre forefundne Møgligheder inden en af Udvalget fastsat Frist. Oversiddes denne Frist, forelægges Sagen for Landbrugsraadet, som i Tilfælde af væsentlig Forsømmelighed kan kræve Brugsforholdet hævet uden Varsel eller, hvor det drejer sig om Ejendomsret, Ejendommen overdraget til det offentlige for en Pris, der fastsættes af Landvæsenskommissionen efter de i § 28 indeholdte Regler.

Afgørelsen træffes af Domstolene under en af Landbrugsraadets med den paagældende ved Færøernes Ret anlagt Sag.

§ 28.

Den, der i Henhold til nærværende Lov har faaet et Jordbrug overdraget til Ejendom, udøver med de af denne Lov flydende Indskrænkninger en Ejers fulde Raadighed over samme.

Naar Ejendommen søges overdraget til andre end den hidtidige Ejers Livsarvinger, kan Landbrugsraadet kræve, at Jordfonden overtager Ejendommen til en Pris, der svarer til den oprindelige Købepris med Tillæg af Værdien af de Forbedringer, der er tilført Ejendommen ved Ejers Arbejde eller Kapitalanvendelse. I Tilfælde af Uenighed fastsættes Værdien af vedkommende Syssels Landvæsenskommission.

§ 29.

De i § 28 omhandlede Ejere er berettigede til at bestemme, hvem af Livsarvingerne Jordbruget med de derpaa opførte Bygninger og dertil hørende Besætning skal tilfalde, hvad der skal følge med Bruget og regnes til dets Besætning, samt hvilken Sum Arvingen skal tage Bruget for, og hvor meget han derfor skal erlægge til Dødsboet.

Bestemmelsen kan træffes ved lovgyldigt Testamente eller derved, at Ejeren til Dommerens eller Sysselmandens Notarialprotokol fremsætter sin Bestemmelse.

Dommeren og vedkommende Sysselmand er forpligtet til at yde Vejledning med Hensyn til Bestemmelsens Formulering. Gebyret for saadan Protokollation er 2 Kr.

Hvis en Ejer efterlader sig Enke, er hun, medmindre der ved Dødsfaldet foretaa Separation eller Skilsmisse, berettiget til uanset en i Henhold til første Stykke truffen Bestemmelse at overtage Bruget for sin Livstid.

Hvis der ikke af Ejeren er truffen nogen Bestemmelse til Fordel for en Livsarving, eller den indsatte Livsarving er afgaaet ved Døden før Enken, er hun berettiget til at træffe ny Bestemmelse til Fordel for en af Ejers Livsarvinger.

§ 30.

Ejere og Brugere af de i denne Lov omhandlede Jordbrug er forpligtet til at forsikre de til Bruget hørende Bygninger med Inventar og Besætning mod Skade ved Brand, Storm, Fjeldskred o. l.

Forsikringen sker gennem en gensidig Forsikringsforening, for hvilken der oprettes en af Justitsministeren godkendt Vedtægt.

Forsikringsforeningen kan som Medlemmer optage offentlige Institutioner paa Færøerne samt efter nærmere i Vedtægten fastsatte Bestemmelser tegne Forsikringer for private.

For Forsikringerne hæfter Jordfonden.

Ydelsen til Forsikringsforeningen kan inddrives ved Udpantning.

For de i 1ste Stykke omhandlede Ejere og Brugere betragtes Undladelse af rettidig at erlægge Forsikringsafgifter som væsentlig Misligholdelse, der giver Landbrugsraadet Ret til at kræve Brugsforholdet ophævet eller Ejendommen overdraget til det offentlige for en Pris, der fastsættes af Landvæsenskommissionen efter Reglerne i § 28.

Kapitel IV.

Om Erhvervelse af Jord.

§ 31.

Vedkommende Landbrugsudvalg skal søge til det offentlige at erhverve Arealer, som er egnede til Udstykning til Byggegrunde o. l., eller som er bekvemt beliggende til Opdyrkning, saaledes at der til enhver Tid i saa vidt Omlang som muligt have fornødne Arealer til Raadighed til Imødekomme af begrundede Ansøgninger.

Udvalget skal forhandle med vedkommende Forstanderskaber om Erhvervelse af saadan Jord og bistaa Forstanderskabet, for saa vidt Kommunen ønsker at overtage Ejendomsrøtten over de paagældende Arealer.

Hvis Arealerne ikke ønskes overtaget af Kommunen, gør Landbrugsudvalget Indstilling til Landbrugsraadet om Arealernes Erhvervelse for Jordfondens Midler. Den endelige Afgørelse træffes af Landbrugsraadet.

§ 32.

Naar der i eller ved en Bygd eller i Anledning af en Nybygds Oprettelse ikke fremkommer tilstrækkelige Tilbud om Salg af Byggegrunde til rimelig Pris, undersøger Landbrugsudvalget, om der paa vedkommende Plads findes Arealer, som maa antages at blive tilbageholdt i Spekulationsøjemed.

I bekræftende Fald indleder Landbrugsudvalget Forhandling med Ejeren om Arealernes Salg, enten direkte til dem, der ønsker at bygge straks, eller til det offentlige efter Reglerne i § 31.

§ 33.

Naar Ejere af Jord, der er bekvemt beliggende til Opdyrkning, ikke selv sørger for behørig Opdyrkning, eller Ejendomsforholdene eller Loddernes Størrelser skønnes at være til Hinder for en planmæssig Opdyrkning, indleder Landbrugsudvalget Forhandling med Ejerne om Arealernes Overdragelse til Opdyrkning enten direkte til dem, der søger Opdykningsjord, eller til det offentlige efter Reglerne i § 31.

§ 34.

Nægtes Salg eller i de i § 33 nævnte Tilfælde Udleje paa mindst vedkommende Opdyrkers og Hustrus Livstid, indstiller Landbrugsudvalget til Landbrugsraadet, at Sagen ved dettes Foranstaltning forelægges Sysselets Landvæsenskommission til Afgørelse.

§ 35.

Den af en Ejer fremsatte Nægtelse af at overlade Arealer til Bebyggelse, Opdyrkning m. m. kan kun tilsidesættes af Landvæsenskommissionen, for saa vidt det skønnes, at de Fordole, der herved opnaas, overstiger de Ulemper, der forvoldes.

Hvis en Afstaaelse af et Areal, der henligger i Fællig, vil forvolde enkelte af Ejerne særlige Ulemper, kan det af Landvæsenskommissionen fastsættes, at en Del af Arealet for et bestemt Tidsrum skal overlades disse Ejere til Brug.

Afstaaelse af en Del af en Ejendom kan ikke kræves, naar Landvæsenskommissionen skønner, at Fraskillelsen vil medføre uforholdsmæssig Skade eller Ulempe.

§ 36.

I Almindelighed skal Jord, der tilhører Personer, der bor udenfor Bygden, under iøvrigt lige Forhold, afstaas for Jord, der tilhører en af Bygdens Beboere. Endvidere skal i Almindelighed udyrkede Arealer tages for dyrkede, og vanrøgtet eller daarligt drevet Jord for veldrevet Jord.

§ 37.

For saa vidt der for Landvæsenskommissionen ikke opnaas Forlig om den Ejeren tilkommende Erstatning, fastsættes denne af Landvæsenskommissionen til et Pengebeløb. Ejeren skal have Erstatning ikke alene for Jordens Værdi, men ogsaa for de øvrige Tab, som han af særlige Grunde maatte lide ved at miste Jorden.

For saa vidt der paa Grund af offentlige Foranstaltninger saasom Vejanlæg m. v. indenfor det sidste Aar, før Begæringen er indkommet for Landvæsenskommissionen, er tilført de paagældende Arealer en særlig Værdiforøgelse, skal der ved Værdiens Ansættelse ses bort herfra.

Erstatningen udbetales Ejeren, medmindre en Panthaver begærer Beløbet udbetalt til Afdrag paa sin Pantefordring. For saa vidt angaar Arealer, der er matrikulerede i Henhold til Lov Nr. 85 af 31. Marts 1928 om Indførelse af en Matrikul og Oprettelse af et Realregister for Thorshavn eller Anordning Nr. 198 af 15 Juli 1931, hvorved denne sættes i Kraft for udskiftede Bygder udenfor Thorshavn, skal Ejeren dog skaffe Samtykke fra Panthaverne, der i den Orden, hvori de er er panteberettigede, kan forlange Erstatningssummen udbetalt til Afdrag paa deres Pantefordring.

Saaframt Brugen af den Jord eller andet, der fratages Ejeren, er overladt til andre end Ejeren, skal Brugs haveren, saalænge Brugsretten vedvarer, nyde 5 pCt. Rente aarlig af den Del af Erstatningssummen, som efter Landvæsenskommissionens Skøn er fastsat for de af Brugsforholdet omfattede Rettigheder.

I saa Fald udbetales denne Del af Erstatningssummen først ved Brugsrettens Ophør.

§ 38.

Af Jord i offentlig Eje kan Landbrugsraadet, naaset bestaaende Brugsforhold (jfr. § 11), til andre overdrage Arealer til Byggegrunde, Havelodder, Fisketørringspladser, Lagerpladser o. lign. eller til Opdyrkning, men Brugeren kan i saa Tilfælde kræve ny Taksation (jfr. § 16). Landbrugsraadet er bemyndiget til, hvis Brugeren ikke kræver ny Taksation, at tilstaa en passende Nedsættelse af Brugsafgiften, indtil næste Taksation i Henhold til Reglerne i § 16 er afholdt.

§ 39.

Bortset fra Afstaaelse af Arealer til Byggegrunde eller af nøgne Klipper, kan en Bruger i de i § 38 nævnte Tilfælde kræve Sagen forelagt Sysselets Landvæsenskommission til Betænkning, naar han fremsætter Begæring herom til Landbrugsraadet senest 4 Ugers Dagen efter, at han er gjort bekendt med Landbrugsraadets Afgørelse, eller Meddelelse om denne er afgivet til Besørgelse af Postvæsenet.

Brugeren maa selv bære Omkostningerne ved Landvæsenskommissionens Behandling af Sagen, men Omkostningerne godtgøres ham af Jordfonden, for saa vidt Landvæsenskommissionen skønner, at Afstaaelsen ikke bør kræves, fordi denne er til væsentlig Skade for Driften af Bruget, hvorhos Sagen i saa Tilfælde vil være at optage til ny Behandling og Afgørelse af Landbrugsraadet.

Kapitel V.

Om Laan af Jordfondens Midler.

§ 40.

Efter nærmere af Landbrugsministeren givne Regler (jfr. § 9) kan der af Jordfonden ydes Laan til:

1. Oprettelse af mindre Jordbrug.
2. Jordforbedring og Opdyrkning af raa Jord.
3. Oplærelse af nye Bygninger m. v. paa Jord i offentlig Eje.
4. Oplærelse af Avlsbygninger, Møddinger m. v. paa mindre Jordbrug.
5. Driftlaan til mindre Jordbrugere.
6. Kommuner eller Nybyggerforeninger til Indkøb af Jord.

§ 41.

Uden Landbrugsministerens Samtykke kan der ikke i et enkelt Kalendarjaar udbetales et større samlet Beløb i Laan end 70 000 Kr.

§ 42.

For at kunne opnaa Laan i Henhold til § 40 maa vedkommende Andrager:

- a) have Indfødsret.
- b) være myndig, dog som Regel ikke under 25 Aar og for saa vidt angaar Oprettelse af nye Brug ikke over 50 Aar gammel.
- c) ikke ved Dom være fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanværende Handling, medmindre han senere har opnaaet Æresoprejsning.
- d) ikke have nydt Fattigunderstøttelse, som ikke er tilbagebetalt eller eftergivet.
- e) godtgøre at være en flittig og sædruelig og sparsommelig Person, som kan antages egnet til at drive det Landbrug, hvortil Laan søges.
- f) godtgøre at være Ejers af de fornødne Midler til, naar Laan ydes, at drive det paagældende Landbrug paa forsvarlig Maade.
- g) ikke selv ved egne Midler være i Stand til at gennemføre det paatænkte.

Endvidere maa Andrageren godtgøre, at hans Plan er hensigtssvarende, herunder fremskaffe Bekostningsoverslag og Rentabilitetsberegning.

§ 43.

Andragender om Laan indsendes til Landbrugsraadet gennem vedkommende Landbrugsudvalg, der bistaar Andrageren med Fremskaffelse af de fornødne Oplysninger, herunder Tegninger, Situationsplan og Omkostningsoverslag m. v.

I den i § 9 nævnte Instruks kan fastsættes nærmere Regler om Maksimum for Ejendommens Laanværdi.

§ 44.

Landbrugsudvalget foretager Syn over den paagældende Ejendom og afgiver derefter Betænkning til Landbrugsraadet. Betænkningen skal indeholde Oplysninger om Vejadgang og Adgang til Vand, om Ejendommen er egned til Landbrug og om Ejendommens Værdi.

§ 45.

Laan ydes fortrinsvis til Jordbrugere med samlede Brug, saasom Trøbrug paa mindst 1 Helaarskofoder, Husmandsbrug, Brug paa mindst 1 Helaarskofoder i udskiftet Bygd eller andre Brug, der kan stilles med disse.

§ 46.

Laanets Størrelse fastsættes af Landbrugsraadet og maa i Almindelighed ikke udgøre mere end 60 pCt. og aldrig overstige 80 pCt. af den Laanværdi, hvortil det paagældende Brug ansættes, naar alle af Landbrugsraadet krævede Arbejder er udført. Til Jordforbedring og Opdyrkning af raa Jord kan Laan dog gives indtil 90 pCt. af Jordens Værdiforøgelse.

For Jordfondens Ejendomme fastsættes alle Laan i Forhold til Værdiforøgelsen.

Driftsloan maa i Almindelighed ikke overstige 500 Kr. til en enkelt Person, og for saa vidt angaar Driftsloaneforeninger ikke overstige 80 pCt. af den Sum, for hvilken Foreningen garanterer.

Udbetaling sker, naar det paagældende Arbejde er godkendt.

Til Jordforbedring og Opdyrkning af raa Jord udbetales Laan dog kun en Gang aarlig.

For Driftsloan fastsættes Tidspunktet for Udbetalingen i hvert enkelt Tilfælde.

Ved Oprettelse af nye Brug kan Forskud paa Laan til Jordkøb svarende til 75 pCt. af Jordværdien udbetales, naar Laansøgeren har faaet tingløst Skøde paa Jordlodden. Ligeledes kan der, naar Landbrugsraadet anser det forsvareligt, udbetales Forskud, naar Bygningerne er under Tag dog ikke ud over 50 pCt. af Restloanet.

Laanetilsagnet bortfalder, naar det paabudte Arbejde ikke er udført inden et Aar fra Tilsagnets Dato og for Jordforbedringer og Opdyrkning af raa Jord, hvis der i et Aar ikke er udført det af Landbrugsraadet for dette Aar fastsatte Arbejde.

§ 47.

Laan kan kun ydes, naar der i den paagældende Ejendom kan gives første Prioritets Panteret, medmindre det drejer sig om Jord i offentlig Eje eller foranstaaende Prioritet skyldes til Jordfonden eller det drejer sig om mindre Grundbyrder, hvis kapitaliserede Værdi ikke overstiger 20 pCt. af Jordværdien.

Driftsloan kan dog ydes, selv om der ikke kan gives første Prioritets Panteret i Ejendommen, men i saa Fald kræves det, at vedkommende

Kommune overfor Jordfonden garanterer for Halvdelen af det Tab, som det paagældende Laan maatte medføre.

§ 48.

Laan til Driftslaane foreninger maa kun ydes, naar Foreningens Vedtægter er stadfæstet af Landbrugsraadet.

For at Vedtægterne kan stadfæstes, maa disse indeholde følgende Bestemmelser:

- a) Foreningens Formaal skal udelukkende være at yde Foreningens Medlemmer Laan til Indkøb af Heste, Kvæg, Faar, Svin, Geder, Arbejdsvogne og Landbrugsredskaber, samt Gødning, Læggekartofler og Frø. Laanene skal kunne ydes Medlemmerne enkeltvis eller til flere Medlemmer i Forening.
- b) Ved Optagelse som Medlem af Foreningen skal hvert enkelt Medlem tegne en Garanti for Foreningens Forpligtelser paa mindst 25 Kr. og ikke over 500 Kr. Indenfor det tegnede Beløb hæfter Foreningens Medlemmer solidarisk overfor Jordfonden.
- c) Udlaan maa kun ske til Medlemmer, der er Trøbesiddere eller Ejere eller Brugere af anden Jord, der anvendes til Landbrug og hvis Værdi efter Landbrugsraadets Skøn ikke overstiger 12.000 Kr.
Til et Medlem maa ikke udlaanes større Beløb end 500 Kr. Laan til Indkøb af Gødning, Læggekartofler og Frø skal tilbagebetales i Løbet af højst 2 Aar og andre Laan i Løbet af højst 5 Aar. Iøvrigt fastsætter Bestyrelsen Størrelsen af Laanene samt Vilkaarene for disse og deres Tilbagebetaling.
- d) For saa vidt der som Følge af Udlaan til Medlemmerne ved et Regnskabsaars Slutning fremkommer Underskud, bæres Halvdelen af det Underskud, der hidrører fra Tab paa Udlaan til Medlemmer, af Jordfonden og indbetales kontant til Foreningen eller afskrives paa Gælden til Jordfonden efter Landbrugsraadets nærmere Bestemmelse. Iøvrigt fordeles og indkræves Underskudet hos Medlemmerne efter nærmere i Vedtægterne fastsatte Regler.
- e) Foreningens Tilgodehavende hos Medlemmerne kan inddrives ved Udpantning.
- f) Ingen Forandring maa foretages i Foreningens Vedtægter uden Landbrugsraadets Samtykke.
- g) Foreningen skal hvert Aar til Landbrugsraadet indsende Beretning om Foreningens Virksomhed og er pligtig til at meddele Landbrugsraadet alle Oplysninger, som det maatte forlange angaaende Foreningens Virksomhed og Forhold, samt underkaste sig Raadets Tilsyn med, at Foreningen ledes i Overensstemmelse med denne Lov og Foreningens Vedtægter.
- h) Saafernt Foreningen ved Opløsning maatte være i Gæld til Jordfonden, udkræves Landbrugsraadets Godkendelse af den vedtagne Beslutning om Foreningens Opløsning.

§ 49.

Laan forrentes med 3 pCt. aarlig. I de første 5 Aar er andre Laan end Driftslaan afdragsfrie, derefter forrentes og afdrages de med 5 pCt. aarlig.

For Driftslaan fastsættes Afdragstiden i hvert enkelt Tilfælde og maa aldrig overstige 5 Aar.

Laanet er uopsigeligt fra Kreditors Side, saa længe den paagældende Ejendom vedligeholdes efter sin Bestemmelse.

For Ydelser til Jordfonden haves Udpantningsret.

§ 50.

Saa længe det ydede Laan ikke er fuldt tilbagebetalt er den paagældende Ejendom undergivet de i §§ 25-30 fastsatte Regler.

Kapitel VI.

Om Tilskud til Oprettelse af nye Jordbrug, Opdyrkning m. v.

§ 51.

Efter nærmere af Landbrugsministeren fastsatte Regler (jfr. § 9) kan der af Jordfonden udbetales Præmier for veldrevne Brug, særlig nyttige Indretninger eller ypperlig Dyrkning samt ydes Tilskud til:

1. Jordforbedringer og Opdyrkning af raa Jord.
2. Opførelse af Møddinger og Allebeholdere.
3. Indhegning af Jord.
4. Landboforeninger til delvis Dækning af Transportudgifter for Gødning, herunder Kalk, og til Anskaffelse af Redskaber.
5. Nybyggere.
6. Driftslaaneforeningers Administrationsudgifter.

§ 52.

Uden Landbrugsministerens Samtykke kan der ikke i et enkelt Kallenderaar udbetales et større samlet Beløb i Tilskud end 60 000 Kr.

§ 53.

For at kunne opnaa Tilskud i Henhold til § 51 maa vedkommende Ansøger:

- a) have Indfødsret.
- b) ikke ved Dom være fundet skyldig i en i den offentlige Mening vansærende Handling, med mindre han har opnaaet Æresoprejsning.
- c) ikke have nydt Fattigunderstøttelse, som ikke er tilbagebetalt eller eftergivet.
- d) godtgøre at være en flittig, ædruelig og sparsommelig Person.
- e) bortset fra Præmiering ikke være Ejers af mere end Værdier til et Beløb af 15 000 Kr. og ikke have en aarlig Indtægt over 3000 Kr.

Endvidere maa Ansøgeren godtgøre, at det paagældende Arbejde er hensigtsvarende.

§ 54.

Andragende om Tilskud indgives til Landbrugsraadet gennem vedkommende Landbrugsudvalg, der bistaar Andrageren med Fremskaffelse af de nødvendige Oplysninger, foretager Syn og derefter afgiver Betænkning til Landbrugsraadet.

I den i § 9 nævnte Instruks kan fastsættes nærmere Regler om Maksimum for Størrelsen af Tilskud til en enkelt Jordbruger eller Forening.

§ 55.

Tilskud ydes fortrinsvis til Jordbrugere med samlede Brug saasom Trøbrug, Husmandsbrug, Brug paa mindst et Helaarskofoder i ndskiftet Bygd eller andre Brug, der kan sidestilles med disse.

§ 56.

Tilskud udbetales i Almindelighed først, naar det paagældende Arbejde er fuldført, men for saa vidt angaar Jordforbedringer, Opdyrkning af raa Jord og Opførelse af Bygninger m. v. kan Landbrugsraadet yde Forskud.

Tilskud efter § 51, Punkt 4 og 6 gives for et Regnskabsaar ad Gangen.

Kapitel VII.

Særlige Bestemmelser.

§ 57.

Dommeren opretter et Realregister over samtlige de i § 10 nævnte Brug m. v. for saa vidt Jorderne er beliggende i Bygder, der endnu ikke er udskiftet, efter nærmere Regler, der fastsættes af Justitsministeren.

Til Udstykning af et saadant Brug ndkræves Approbation af Amtmanden.

Udstykningsapprobationen, der skal indeholde Oplysning om de ved Udstykningen udlagte Adgangsveje, bliver at meddele Dommeren, der paa det udstykkede Brugsnummers Folio har at notere den ved Udstykningen foregaaende Forandring med Hensyn til Areal, Vejadgang m. v.

Intet Skøde eller andet Adkomstdokument paa en Del af et Brugs-Nr., til hvis Udstykning Amtmandens Approbation i Henhold til denne Lov udkræves, maa tinglæses, forinden det ved Amtets Foranstaltning er blevet forsynet med Paategning om Approbationens Dato og de særlige Forpligtelser, der maatte være knyttet til Approbationen.

Angaaende de Forpligtelser, der paahviler en Parcel, forelæger Dommeren i Henhold til Paategning paa Adkomstdokumentet ved dettes Tinglæsning den fornødne Notering paa Brugsnummerets Folio.

Ingen Del af et Brugs-Nr. maa bortfæstes eller for et længere Tidsrum end 10 Aar bortlejes, og intet hertil sigtende Dokument maa tinglæses.

Bygningskommissionen maa ikke meddele Tilladelse til Bebyggelse af en udstykket Del af et Brugs-Nr., uden at Amtmandens Approbation er forevist Kommunen.

Den, der ønsker et Brugsnummer udstykket, har desangaaende at henvende sig til Amtmanden, som efter Indhentet Erklæring fra vedkommende Forstanderskab og Brugere, derefter foranstalter den i Anledning af Udstykningen fornødne Opmaaling og Parcellernes Afmærkning i Marken med tydelige og varige Mærker, alt efter de Regler, der maatte blive fastsat af Landbrugsministeren.

Sammenlægning af flere Brugs-Nr. til eet Brugs-Nr., saaledes at dette ikke paany maa udstykkes uden Amtmandens Approbation, maa ikke finde Sted uden Tilladelse fra Amtmanden. Forinden en saadan Sammenlægning tillades, skal der foreligge Attest fra Dommeren om, at der mellem de tinglæste Prioritetshavere i Brugs Numrene har fundet et Opgør Sted, hvorved Hæftelsernes Prioritet Indbyrdes er blevet fastlagt, eller om, at Brugsnumrene er undergivet de samme Hæftelser, eller at kun det ene Brugs Nummer er behæftet. Nævnte Fastlæggelse af Prioriteterne skal ske ved tinglæst Paategning paa Pantebrevne.

Er det i Øjeblikket umuligt at skaffe Paategning, eller nægter en Panthaver at give Paategning, kan Sammenlægning dog tillades, naar der enten stilles en efter Dommerens Skøn betryggende Sikkerhed for den paagældende Panterets Indfrielse, eller der fremskaffes Attest fra Dommeren og to af ham tilkaldte, paa dette Omraade særlig kyndige Mænd om, at Sammen-

lægningen ikke kan medføre nogen som helst Fare for Pantesikkerheden. I dette Tilfælde fastsættes Prioritetsforholdet af Dommeren.

Nærmere Regler om Tilvejebringelse af de i foranstaaende Stykke nævnte Attester, herunder Instruks for Vurderingsmændene og Regler om Betaling for Attesterne, gives af Justitsministeren.

Ved Tvangsauktion over et Sammenlagt Brugs Nummer, ansættes de for Sammenlægningen bestaaende Servitutters, Brugsrettigheders og andre Byrders Andel i Købesummen, hvis de ikke fuldt dækkes, ved et Skøn af Fogeden under Hensyntagen til Forholdet mellem Værdien af den Byrderne vedkommende Del af Brugsnummeret og Værdien af det sammenlagte Brugs Nummer.

Forinden Amtmanden approberer en Sammenlægning, skal der indhentes en Erklæring fra Forstanderskabet.

Udgifterne ved Opretholdelse af Realregister afholdes af Statskassen.

Naar Realregisteret er oprettet, skal der af de til Tinglæsning indleverede Dokumenter leveres Genparter, der opbevares efter nærmere af Justitsministeren fastsatte Regler. Genparterne skrives paa Følloark, og deres Rigtighed bekræftes af Dommeren. For Bekræftelsen af Genparterne af de til Tinglæsning indleverede Dokumenter svares et Vederlag af 1 Kr. for hvert læst og 50 Ø. for hvert aflæst Dokument.

Finder Udslættelse Sted i Henhold til Fuldmagt, eller skal der ved Aflæsning leveres Genparter af mellemliggende utinglæste Transporter, Udlægspaategninger eller andre Paategninger, svares en Afgift af 50 Ø. for Bekræftelsen af hver Genpart af disse Dokumenter.

Af Bekræftelsesvederlaget tilfalder to Trediedele Dommeren, medens en Trediedel tilfalder Statskassen og læres til Indtægt paa Kontorholdsregnskabet.

§ 58.

Ved en Bygds Matrikulering i Henhold til kgl. Anordning af 15. Juli 1981 udgaar de af Matrikuleringen omfattede Ejendomme af det i § 57 omhandlede Realregister.

Indtil Matrikuleringen er sket, er Landbrugsraadet berettiget til med Landbrugsministerens Samtykke at lade foretage Opmaaling og Kortlægning af alle de i § 10 nævnte Brug m. v.

Af Kortet afgives Kopier til Landbrugsministeriet, Landbrugsraadet, vedkommende Landbrugsudvalg og vedkommende Forstanderskab, medens det originale Kort afgives til Dommerkontoret.

Snaarest muligt efter at Dommeren har modtaget det nævnte originale Kort, indrykker han en Bekendtgørelse i den for Farmerne til Optagelse af offentlige Bekendtgørelser autoriserede Avis og i Statstidende, hvorved alle og enhver, der maatte have Indsigelse at fremsætte imod, at de paa Kortet optagne Arealer anføres i Realregisteret som tilhørende det offentlige under Landbrugsraadets Administration og som i enhver Henseende ubehæftede Ejendomme, opfordres til at fremsætte deres Indsigelser inden 6 Maaneder.

Kortet fremlægges til Eftersyn paa Dommerkontoret og en Kopi hos Forstanderskabets Formand. Kortenes Fremlæggelse nævnes i Bekendtgørelsen, der tillige skal indeholde Bemærkning om, at den gælder alle og enhver, der mener at have Ejendomsret, Panteret, Brugsret eller servitutnæssige Rettigheder over nogen Del af de paagældende Arealer samt om, at de til Dommerkontoret skal indsende de Adkomstdokumenter, Pantebreve og andre Dokumenter, som de ønsker at paaberaabe sig tillige med Genpart af disse Dokumenter udfærdiget efter Regler, der fastsættes af Justitsministeren.

Enhver Indsigelse, der ikke er rettidig fremsat, taber sin Retsvirkning, men Landbrugsraadet er bemyndiget til, hvis Indsigelsen findes berettiget,

at anerkende denne og tillade den deraf følgende Ændring i Realregisteret og Kortet.

Indsigelserne behandles af Dommeren inden Retten under Tilsigelse af alle vedkommende.

Senest 4 Uger efter Varslets Udløb optages Sagen til Rettens Afgørelse.

I Dommen fastsættes Indholdet af Realregisteret.

Naar Udskiftning senere iværksættes, gælder Realregisteret og Kortet som Bevis for Ejendomsforholdene for saa vidt angaar de Arealer, der ved Dommens Afsigelse var indbefattet under Realregisteret.

Omkostninger ved de i denne Paragraf omhandlede Foranstaltninger afholdes med Halvdelen af Statskassen og Halvdelen af Jordfonden efter nærmere af Landbrugsministeren fastsatte Regler.

§ 59.

Panteobligationer til Jordfonden tinglyses uden Gebyr.

§ 60.

Nærværende Lov træder i Kraft den 1. Januar 19...

Fra Lovens Ikrafttræden ophæves:

§ 9 i Forordning af 30 Maj 1691 om Handelen paa Færøerne og andet Landet vedkommende.

§ 1 i Forordning af 21 Maj 1778 angaaende adskiltigt Agerdyrkning og Tjenestefolk med videre paa Færø vedkommende.

Reskript af 17. April 1816 angaaende Overløbsøjds Betaling.

§ 58 i Sportel-Reglement af 30. Marts 1830.

Lov Nr. 33 af 25. Februar 1871 indeholdende nogle Bestemmelser om Adgang til Kongsfæste paa Færøerne.

Lov Nr. 63 af 12 April 1892 om Godtgørelse for udførte Grundforbedringer m. v. paa Statens Fæstegods paa Færøerne.

§§ 1 til 4 og 7 til 13 i Lov Nr. 56 af 13. April 1894 om Afhændelse af Trøer og Grundstykker fra Statens Fæstegods paa Færøerne.

Lov Nr. 194 af 15. Juli 1927 om Oprettelse af mindre Jordbrug paa Færøerne med Lov Nr. 22 af 11. Februar 1931 om Tillæg til samme Lov.

Lov Nr. 108 af 4. April 1928 om Begunstigelse for Driftslåneforæninger for mindre Jordbrugere paa Færøerne med Lov Nr. 52 af 21. Februar 1931 om Tillæg til samme Lov.

Lov Nr. 77 af 23. Marts 1932 om Grundforbedringslaan, for saa vidt den gælder Færøerne.

Og i øvrigt enhver Bestemmelse, der strider imod det i denne Lov fastsatte.

§ 61.

Den Amtet i Henhold til §§ 5 og 6 i Lov Nr. 56 af 13. April 1894 om Afhændelse af Trøer og Grundstykker fra Statens Fæstegods paa Færøerne tillagte Myndighed overgaar til Landbrugsraadet

83. Landbúnaðarskúli. ^{(15|vii).}¹⁾

Frá tí í fjór niðursættu 3-manna millunntinganevnd varð komin söljóðandi **Betænkning** (Bilag A frá meirilutanum: Kr. Djurhuus og A. Andreassen):

Den 10. Oktober 1933 vedtog Lagtinget at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer til til næste Lagtingssamling at fremsætte Forslag til endelig Ordning af Landbrugsskoleundervisningen.

Som Udvalgsmedlemmer valgtes J. Patursson, K. Djurhuus og A. Andreassen, der konstituerede sig med K. Djurhuus som Formand.

Den 26. April 1934 afholdt Udvalget sit første Møde. Man enedes om, at Medlemmerne hver især til et senere Møde skulde udarbejde Forslag i Sagen og derefter samarbejde det fremkomne.

Den 18. Juli 1934 afholdt Udvalget paany Møde. J. Patursson afleverede straks ved Mødets Begyndelse en særlig Betænkning med Forslag om, at Sagen udsættes indtil videre. Betænkningen er dateret D. D. og vedlægges.

De andre Medlemmer Djurhuus og Andreassen skal herefter, idet det er vor Formening, at denne Sag bedst løses uden Sammenblanding med andre Sager, samt under Forventning af, at Tinget i Aar fremmer Sagen om Oprettelse af Landbrugsskolen, tillade os at fremsætte følgende

Forslag.

I.

Formaalet med Landbrugsskolen er at give unge Mænd saavel teoretisk som praktisk Uddannelse i saa stor Udstrækning, som maa anses for passende for Personer, der skal overtage Ledelse og Drift af Landbrug paa Færøerne.

II.

Skoleaaret begynder 20. Oktober og varer i 12 Maaneder med Afslutning 15. Oktober.

Elevantalet skal foreløbig udgøre højst 10 Elever.

For at kunne optages som Elev kræves, at vedkommende har fyldt 18 Aar og har almindelige gode Skolekendskaber, samt desuden kan godtgøre at have noget Kendskab til Landbrug.

Selvskreven Ansøgning om Optagelse indsendes til Skolens Forstander inden 1. September, bilagt fornødne Vidnesbyrd om Skoleuddannelse og om Deltagelse i Landbrugsarbejde.

Undervisningen er fri, hvorimod der betales for Kost med 50 Kr. pr. Maaned for hver Elev.

Der kan ydes mindre bemidlede Understøttelse til Ophold paa Skolen. Andragende herom med Oplysning om egne og Forældres Formuesforhold indsendes til Skolens Forstander sammen med Ansøgning om Optagelse.

¹⁾ Sbr. Løgtingsstidndt 1933, blz. 117.

Eleverne undervises efter følgende foreløbige Plan:

A. Teoretisk Undervisning:

1) Naturfag:			
a. Kemi	40	Timer	
b. Fysik	20	—	
c. Botanik	40	—	
			100 Timer
2) Jordbrugslære:			
a. Geologi	20	Timer	
b. Jordens Grundforbedring og Be-			
arbejdning	50	—	
c. Gødningslære	20	—	
d. Kulturplanterne	25	—	
e. Ugræs og Plantesygdomme	25	—	
f. Havebrug og Træplantning	20	—	
g. Indhøstning samt Afgrødernes Op-			
bevaring	30	—	
			190 —
3) Redskabs-, Motor- og Bygningslære			50 —
4) Husdyrbrug:			
a. Anatomi	30	Timer	
b. Opdræt, Røgt og Pleje	70	—	
c. Arvelære	25	—	
d. Mælkerlære	20	—	
e. Husdyrsygdomme	35	—	
			180 —
5) Geometri, Landmåling og Tegning			60 —
6) Regning og Regnskabsføring			50 —
7) Samfundslære og Landboret			20 —
8) Dansk og færøsk Retsskrivning			40 —
9) Husflid og Hjemmeindustri			20 —

B. Praktisk Uddannelse:

1) Jordbrugsarbejde:

Eleverne skal efter Tur og Skifte deltage i alle forefaldende Jordbrugsarbejder, herunder i Benyttelse af moderne Hjælpemidler til Løftning, Flytning og Sprængning af Sten, Grus og Jord m. m.

Eleverne skal lære at bruge Heste til forefaldende Jordbrugsarbejde og Transport samt lære at kende og bruge de Redskaber til Jordens Bearbejdning og til Indhøstning m. v., som maa anses for praktisk anvendelige i almindelig færøske Landbrug.

2) Pasning af Husdyr:

Eleverne skal lære at passe og pleje de almindelige Husdyr samt Fjerkræ.

3) Husflidsarbejde:

Under kyndig Vejledning skal Eleverne lære at anvende almindelige Tømmerredskaber og lære at udføre og reparere Redskaber og enkelte Møbler.

Der bibringes desuden Eleverne Kendskab til Brugen af almindelige Jernsmederedskaber til Udførelse af simple Genstande og mindre Reparationer.

III.

Kortere Kursus for Landbrugere:

Foruden det almindelige Kursus skal der saa vidt muligt gives færre Landbrugere Kursus paa en eller to Uger, hovedsagelig som Foredrags- og Demonstrationskursus med en eller faa Opgaver.

IV.

Forstander og Lærere:

Foruden Forstanderen ved Skolen skal der ansættes en Lærer med god faglig Uddannelse. Ved Ansættelserne have det for Øje, at Forstanderen, assisteret af Lærere, skal lede Planteavlsforsøgsstationen.

Til Undervisning i enkelte Fag maa der regnes med Timeførere fra Thorshavn.

Der ansættes desuden en Arbejdsleder, en Fodermester og en Haandværksleder.

V.

Lærerraadet:

Forstanderen sammen med Skolens Lærere danner Lærerradet.

VI.

Skolens Tilsyn Skoleradet:

Skoleradet bestaar af 3 Mand, hvoraf Ministeriet vælger et og Lagtinget to Medlemmer.

Skoleradet indstiller til Landbrugsministeriet om Antagelse eller Opsigelse af Skolens Forstander.

Skoleradet antager og afsætter efter Formandens Indstilling Skolens Lærere og Arbejdsledere.

Efter Indstilling fra Lærerradet afgør Skoleradet, hvilke Elever der skal optages paa Skolen og om Understøttelse til disse.

Skoleradet fører hele Tilsynet med Skolen og de til denne hørende Brug og Anlæg samt Forsøg, og gør efter Forstanderens Forslag Indstilling om Skolens Indtægter og Udgifter.

Skoleradet kan efter Indstilling af Lærerradet ændre Timefordelingen paa de enkelte Fag.

og soljóðandi Álli (Bilag B frá minnilutinum: Pálorsson):

Samanberlið við álit frá millumtinganevndinni um jörð til uppdyrkan av í dag verður eisini hotta búnaðarmál at niðurleggja fyri fyrst.

Búnaðarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 8. oktober framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Sagen om Oprettelse af en Landbrugsskole paa Færøerne er af gammel Dato, idet Tanken om Oprettelse af en saadan Skole allerede kom frem i Aaret 1875.

Sagen har derefter været fremme i mange af de følgende Lagtings-samlinger.

Den i Henhold til Lov af 13. Marts 1908 nedsatte Landbokommission har i sin den 25. Maj 1911 afgivne Betænkning behandlet Spørgsmaalet om Oprettelse af en kombineret Landbrugs- og Husholdningsskole paa Færøerne — se Kommissionsbetænkningen Side 282 o. fl.

I Lagtingssamlingen 1916 — se Lagtingstidende 1916, Side 13 — blev det vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer til sammen med Amtmanden at føre Forhandlinger om Erhvervelse af Gaarden „Kjølves“ i Kollefjord til Brug for en Landbo- og Husholdningsskole med dertil knyttet Forsøgsvirksomhed.

I 1917 vedtog Lagtinget at andrage Justitsministeriet om, at der for Statskassens Regning paa Gaarden „Kjølves“ i Kollefjord oprettes en Landbrugs- og Husholdningsskole med Forsøgsstation, se Lagtingstidende 1917, Side 8.

I 1918 var Sagen atter til Behandling i Lagtinget — se Lagtingstidende 1918, Side 147. Af Tingets Landboudvalg førtes der dette Aar Forhandlinger med det danske Landboudvalgs Medlemmer, der var komne til Færøerne og blandt andet havde beset forskellige Kibedsgaarde paa Færøerne med en Oprettelse af den paa tænkte Landbrugsskole m. v. for Øje.

Sagen blev imidlertid ikke fremmet i den paa gældende Lagtings-samling, men blev der nedsat et Udvalg paa 3 Medlemmer til at føre Forhandling med det af det kongelige danske Landhusholdningsselskab vedrørende Landbrugsskolen nedsatte Udvalg og til eventuelt at fremsætte Forslag til den følgende Lagtingssamling.

I Lagtingssamlingen 1919 var Sagen paa ny til Forhandling — se Lagtingstidende 1919, Side 63. Det fremgaar heraf, at der indenfor det Udvalg, der havde Sagen til Behandling, var en vis Enighed med Hensyn til Spørgsmaalet om Skolens Beliggenhed. I den Betænkning, som det af Ministeriet nedsatte Udvalg i Landboskolesagen havde afgivet, blev det foreslaaet at erhverve Landfogedgaarden i Højvig til det paa tænkte Brug, idet Udvalget, selv om det ikke fandt Gaarden „Kjølves“ ubrugelig til det nævnte Formaal dog maatte foretrække Landfogedgaarden i Højvig, særlig paa Grund af dens centrale Beliggenhed.

Ved Sagens 2. Behandling i Tinget blev der derefter med 13 Stemmer — 0 vedtaget, at den paa tænkte Landbo- og Husholdningsskole med Forsøgsstation skulde anlægges paa Landfogedgaarden i Højvig.

I 1920 blev der derefter oprettet en Forsøgsstation i Højvig, medens Spørgsmaalet om Landbrugsskolens Oprettelse blev udsat, idet Ministeriet forinden Skolens Oprettelse ønskede at indvinde visse Erfaringer gennem den oprettede Forsøgsstation.

I 1925 var Sagen om Oprettelse af en Landbrugsskole paa ny til Behandling i Tinget — se Lagtingstidende 1925, Side 36.

Flertallet af det til Behandling af Sagen nedsatte Udvalg udtaler blandt andet følgende:

„Det er som før nævnt, vedtaget af Lagtinget i 1919, at Landbrugsskolen med Forsøgsstation skulde anlægges paa Landfogedgaarden i Højvig. Efter at Hovedforsøgsbruget er blevet oprettet sammesteds og har været i Virksomhed i flere Aar, kan man ikke se, at Lagtinget kan tilende, at Landboskolen anlægges noget andet Sted end i Højvig. Skolen og Hovedforsøgsbruget hører efter den foreliggende Plan sammen og saaledes bør det ganske naturligt være.“

Ved Sagens 3. Behandling i Tinget blev det vedtaget med 11 Stemmer — 1, at „Byggepladsen til den eventuelle Landbrugsskole ved Højvig

søges udvalgt paa et Sted, hvorfra der er lettest mulig Adgang til de Jordarealer, der hører til Sanatoriet til Højdal."

I 1931 vedtog Lagtinget med 14 Stemmer — se Lagtingstidende 1931, Side 66:

1) Lagtinget anmoder „Det færøske Landbrugsudvalg" om mest muligt at fremskynde Opførelse af Landbrugsskolen i Overensstemmelse med Lagtingets Vedtagelse i 1919 og 1925, og om fornødent fremskaffe yderligere Tegninger og Overslag til Skolen.

2) Sagen om Landbrugsskolen eventuelt med de tilvejebragte Tegninger og Overslag, forelægges næste ordinære Lagting.

Sagen har derefter været til Behandling i Lagtingssamlingerne 1932 og 1933 uden, at den er ført videre, dog blev der i Samlingen 1933 vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer, der skulde have til Opgave til indeværende Lagtingssamling at fremkomme med Forslag om endelig Ordning af Landbrugsskoleundervisningen.

Fra dette Udvalg, der bestod af Djurhuus, Andreassen og Patursson, foreligger der en Flertals og en Mindretals Betænkning, der vedlægges som Bilag A og B. Flertallet: Djurhuus og Andreassen har afgivet Betænkning den 13. Juli 1934, indeholdende Forslag til Ordningen af Undervisning m. v. ved den paatænkte Landbrugsskole. Mindretallet: Paturssons Betænkning af samme Dato gaar ud paa, at Sagen foreslaas udsat indtil videre, indtil der er opnaaet Lovgivningsmagt for Lagtinget „for særlige færøske Anliggender."

Undertegnede Udvalg er enigt om at udtale, at en af Grundene til, at det færøske Landbrug gennemgaende staar paa et forældet Standpunkt, er den, at den landbrugsdrivende Del af Befolkningen ikke har haft nogen let Adgang til Erhvervelse af Fagkundskab. Det maa saaledes siges at være af overordentlig stor Betydning for unge Mænd, der skal overtage færøsk Jordbrug, at der her paa Øerne findes en Landbrugsskole, hvor saadanne kan faa Adgang til at erhverve saavel praktisk som teoretisk Kundskab til Jordbrug i Almindelighed og til færøsk i Særdeleshed. Det medfører altid uforholdsmæssig Bekostning for unge Mænd at søge Landbrugsskoler andetsteds, hvorfor der kun er et forholdsvis ringe Antal færøske Jordbrugere, der har søgt landbrugsmæssig Uddannelse udenfor Øerne.

Med Hensyn til Valget af Stedet, hvor en saadan Skole skal ligge, er der ikke Enighed indenfor Udvalget og har man delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Flertallet: Djurhuus, A. Samuelson, M. Samuelson, H. Iversen og G. Winther mener at burde foreslaa, at Landbrugsskolen lægges i Højvig saaledes som vedtaget af Lagtinget i 1919, 1925 og i 1931. Man finder det praktisk og økonomisk besparende, at Forsøgsstationen og Landbrugsskolen findes paa samme Sted.

Man er ikke blind for, at der paa Færøerne findes Gaarde, hvis Jorder er mere velegnede til en Landbrugsskole, men da det formentlig ikke vilde være rigtigt at lægge en saadan Skole paa et Sted, hvor de bedste færøske Jorder findes, idet der ved Skolen ogsaa maa have sig Øje at uddanne vordende færøske Jordbrugere til Behandling af Jord af ringe Kvalitet, hvoraf der paa Øerne findes en overvejende Del, mener Flertallet, at den til Forsøgsstationen i Højvig knyttede Gaard vil kunne anvendes til den paatænkte Landbrugsskole. Af den Jord, der er tillagt Tuberkulosesygehuset i Højdal er en hel Del af særdeles god Kvalitet; det kan forventes, at der kan træffes en Ordning, saaledes at Brugen af denne Jord kan undergives Landbrugsskolen. Det kan i denne Forbindelse oplyses, at der for Tiden er truffet den Ordning, at Forsøgsstationen i Højvig er Bruger af de paagældende Arealer.

Der er ført Forhandlinger med Landbrugskonsulent Winther-Lützen,

dennes Assistent, Landbrugskandidat H. J. Jacobsen, samt Assistent ved Forsøgsstationen J. Húsgarð, og har disse ment at kunne tilraade, at Landbrugsskolen lægges i Højvig og drives sammen med Forsøgsstationen og har de paagældende ment at kunne paatage sig Ledelsen af en kombineret Landbrugsskole med Forsøgsvirksomhed.

Det er Flertallet bekendt, at den nuværende Leder af Forsøgsstationen, Knudsen, er forflyttet fra 1. Oktober, og mener man ogsaa af den Grund, at Tidspunktet er belejligt for at skabe en Nyordning. Efter Anmodning af Flertallet har Landbrugskonsulent Winther-Lützen sammen med Landbrugskandidaterne H. J. Jacobsen og J. Húsgarð udarbejdet følgende, der følger som Bilag.

1) Forslag til Bevilling i Anledning af Oprettelse af Landbrugsskole m. m. i Højvig med Bemærkninger.

2) Udkast til Budget for Forsøgsvirksomhed og Landbrugsskole med Konsulentvirksomhed i Højvig med Bemærkninger hertil.

3) Udkast til Undervisningsplan og Tilsyn m. v.

4) Rids med Overslag over de paatænkte Ny- og Tilbygninger.

Det fremgaar heraf, at Tanken er at opføre en Skolebygning, delvis som Tilbygning til Forsøgslederboligen, samt Forstanderbolig til Landbrugsskolen foruden en mindre Avlsbygning. De samlede Udgifter til Om- og Tilbygning samt Nyanskaffelser er anslaaet til ialt 70.000 Kr.

Med Hensyn til selve Ledelsen har de paagældende tænkt sig Forholdet ordnet saaledes, at Forsøgsvirksomheden og Landbrugsskolen har hver sin selvstændige Leder, og at den samlede Virksomhed har en Forstander.

Ved at slaa Landbrugskonsulentens Virksomhed sammen med Virksomheden som Forstander opnaas der en afgjort Besparelse samtidig som der opnaas en mere centraliseret Ordning af disse Virksomheder.

Det Beløb, der herefter skulde være nødvendigt at bevilge til Driften udover de Beløb, der allerede medgaar til Forsøgsstationen og og Landbrugskonsulentens Virksomhed er anslaaet til 6.000 Kr.

Bilag 3 omhandler Undervisningen og Tilsyn m. v. ved Virksomheden, der er tænkt lagt under Landbrugsministeriets Myndighed. Skoleaaret er foreslaaet at gaa fra 6. Januar til 15. December.

Flertallet kan slutte sig til de i Bilagene fremsatte Tanker uden at man dog med Bestemthed kan udtale sig om Holdbarheden af de opstillede Beregninger, som man maa overlade til Ministeriet nærmere at prøve. Flertallet maa mene, at der bør vælges et Tilsyn paa 3 Medlemmer efter de i Bilag A anførte Regler, saaledes at Ministeriet vælger et Medlem medens Lagtinget vælger 2 Medlemmer. Ministeriet fastsætter nærmere Regler for Tilsynets Virksomhed.

Mindretallet: Nielsen og Patursson, maa paa det bestemteste fraaade, at der for offentlige Midler oprettes en Skole i praktisk Landbrug i Højvig baade fordi Terrænet og Arronderingsforholdene umuliggør en saadan praktisk Landbrugsuddannelse, som færøske Landmandssønner har Krav paa, og fordi den for Undervisningen nødvendige Udvidelse af Kultiveringsarbejderne vil give et uforholdsvist stort aarligt Underskud.

I Henseende til Højvigs Utjenlighed som praktisk Landbrugsskolegaard, skal Mindretallet tillade sig at henvise til de i Sagen foreliggende Udtalelser desangaaende fra 1919 og til Dato, saavel fra adskillige af Tingets Medlemmer som fra „Føroya búnaðarfelag“, fra et Medlem af det færøske Landbrugsudvalg, J. Patursson, og fra samtlige agronomisk uddannede Færinger med Undtagelse af Landbrugskonsulenten. Det er ingen Tvivl om, at disse Udtalelser tiltrædes af den langt overvejende Del af den færøske Landbrugsbefolkning.

Under Hensyn hertil finder Mindretallet ikke Anledning til at anstille Betragtninger over eller give Forslag til Forandringer i de af Udvalget fremskaffede Planer for Skolens Aulæg og Drift m. v.

At oprette et Landbrugsdepartement i Højvig, der som foreslaaet i den samlede Plan skal sortere under Landbrugsministeriet og Statens Planteavlsskontor kan Mindretallet heller ikke tiltræde.

Saa vel af praktiske Grunde som ogsaa af lokalpolitiske Hensyn i Henhold til Selvstyrepartiets Skrivelse til Lagtinget af 4. August d. A., der indstiller, at det færøske Landbrug for Eftertiden skal sortere under Lagtinget, maa det nærmest blive Vinnuevndin, der paa Lagtingets Vegne skal være den øverste Administrator i alle Landbrugsanliggender. Det er under denne Forudsætning, naar Lagtinget selv skal overtage det økonomiske Ansvar for de offentlige færøske Landbrugsforanstaltninger, ikke tænkeligt, at Tinget vil oprette eller opretholde hverken en Landbrugsskole eller et Landbrugsdepartement i Højvig.

Der blev ved Anlæget af Forsøgsstationen i Højvig begaaet et kolossalt Misgreb. Det vil være at fordoble denne Fejltagelse, og om man nu vilde oprette en Landbrugsskole sammesteds.

Ønsker Tinget i Aar at ansøge om Statsmidler til Oprettelse og Drift af en Landbrugsskole, da kan Mindretallet ikke forsvare at medbestemme, at disse Midler anvendes paa Højvigsgaard.

Derimod vil Mindretallet i saa Tilfælde anbefale, at Lagtinget overtager Heygsgaard i Kollafjord, og at de ansøgte Statsmidler i Tilfælde af Bevilling anvendes til Anlæg og Drift af en Landbrugsskole sammesteds i nær Tilslutning til den Sagen vedlagte af Landbrugskandidaterne Jacobsen og Húsgerd for nogle Aar siden udarbejdede Plan.

Idet saavel Flertallet som Mindretallet henviser til det af den foran anførte, fremsættes der følgende

Forslag.

Flertallet: Djurhuus, A. Samuelson, M. Samuelson, H. Iversen og G. Winther:

Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der for Statens Regning oprettes og drives en Landbrugsskole i Højvig i Forbindelse med Forsøgsvirksomhed og Konsulentvirksomhed. Der henvises til den i de vedlagte Bilag A og 1—4 skitserede Ordning.

Mindretallet: Patursson og Nielsen:

1. Lagtinget opretter en Landbrugsskole paa Heygsgaard i Kollafirði.
2. Den i Flertallets Indstilling ansøgte Bevilling til Oprettelse og Drift af en Landbrugsskole i Højvig stilles til Lagtingets Disposition til Anlæg og Drift af en Landbrugsskole paa Heygsgaard i Kollafirði.

Fylgiskjøl, ávíst í álltinum:

1) *Forslag til Bevilling í Anledning af Oprettelse af Landbrugsskole m. m. í Højvig.*

1. Skolebygning.....	Kr.	33.000
2. Avlsbygninger.....	—	6.000
3. Lysanlæg.....	—	4.000
4. Forstanderbolig.....	—	21.500
5. Undervisningsmidler.....	—	3.000
6. Nyanskaffelse af Avlsredskaber.....	—	2.500

Ialt Kr. 70.000

Bemærkninger til Forslag til Nybevilling í Anledning af Oprettelse af Landbrugsskole m. m. í Højvig.

Der findes for Tiden en Bygning 12 Gange 22 Alen, som anvendes som Bolig for Forsøgslederen, indrettet til Køkken, Spisestue, Dagligstue og et ret rummeligt Kontor med Entré i Stueetagen og Soveværelser paa Loftet.

Til denne Bygning er opført en Fløj, 12 Gange 14 Alen, der hidtil har været benyttet til Bibliotek og Arbejdskontor i et Værelse, Spise- og Opholdsstue for Eleverne og 2 Værelser til en Assistent samt Entré, alt i Stueetagen. Loftet er indrettet til 4 Elevværelser. Der findes brugbar Kælder under denne Fløj.

I Henhold til vedlagte Grundrids foreslaas Fløjen forlænget med 3 Alen og derhos opført en Bygning 12 Gange 20 Alen parallel med Forsøgslederboligen og fastbygget til Fløjbygningen.

Den forlængede Fløjbygning anvendes saaledes: Stueetagen til Bibliotek og Samlinger, Dagligstue for Elever og Skolestue samt Entré. I Kælderen foreslaas installeret Centralvarmeanlæg til samtlige 3 Fløje samt Bad, og paa Loftet indrettes Værelser til 10 Elever samt Haandvask, hvorhos der muligvis kan blive Plads til et mindre Laboratorium.

I den nordlige Bygning indrettes Stueetagen til Beboelse for Skolens Bestyrer samt Kontor. Kælderen indrettes til Spisestue for Eleverne samt Køkken med Spisekammer, Vaskerum, Brændsolsrum og et Pigeværelse. Loftet indrettes til Soveværelser for Skolebestyrerens Familie. Til disse Bygninger regnes at medgaa et Beløb af 33.000 Kr.

I den nuværende Stald- og Ladebygning indrettes Svinebokserne til Plads for Kvæg, og der opføres en ny, mindre Svinestald, hvorhos der opføres et Hønseshus til ca. 70 Høns og Stald til nogle Geder. Hertil anslaas at medgaa 6000 Kr.

Det foreslaas, at der indlægges elektrisk Belysning i samtlige Bygninger og Udhuse, og at Kraften søges ført fra Thorshavn, eventuelt i Forbindelse med Sanatoriets Forsyning af elektrisk Lys fra Thorshavn. Hertil anslaas at medgaa et Beløb af 4000 Kr.

Der opføres en Bolig for Forstanderen, hvortil anslaas at medgaa 21.500 Kr.

Til Anskaffelse af Undervisningsmidler med Indretning af Laboratorium anslaas at medgaa 3000 Kr. og til Nyanskaffelse af visse Redskaber til Landbruget 2500 Kr., ialt et Beløb af 7000 Kr.

2) *Udkast til Budget for Forsøgsvirksomhed og Landbrugsskole med Konsulentvirksomhed i Højvig.*

A. I n d t æ g t.

1) Nuværende Budget for Højvig.....	Kr. 30.000	
2) Landbrugskonsulentens Løn.....	— 5.000	
3) Sammes Kontorhold og Rejser	— 1.200	
4) Løn for Landbrugskonsulentens Assistent	— 3.600	
5) Rejseudgifter i Anledning af Husdyr- og Jorddyrkningsstilsbud (anslaaet).....	— 800	
6) Indtægt af Landbruget i Højvig	— 3.000	
		Kr. 43.400

B. U d g i f t.

I. *Forstanderen*..... Kr. 6.000

II. *Forsøgene:*

a) Forsøgsleder.....	Kr. 5.000	
b) Assistent.....	— 3.600	
c) Arbejdshjælp.....	— 4.000	
d) Kontor, Rejser, Trykning m.v.	— 2.000	
		— 14.600

III. *Skolen:*

a) Bestyreren	Kr. 5.000	
b) Timelærere	— 2.000	
c) Elevernes Kost (fuldt Ant.)	— 6.500	
d) Undervisningsmidler og Bibliotek	— 500	
		— 14.000

IV. *Konsulentvirksomheden:*

a) Kontorhold	Kr. 4.500	
b) Rejser	— 3.000	
c) Foredragsvirksomhed.....	— 1.000	
		— 8.500

V. *Landbruget:*

a) Gødning, Sæd og Frø.....	— 800	
b) Foderstoffer m. m	— 500	
c) Løn til Fodermester	— 2.000	
d) Daglejerhjælp	— 1.000	
e) Grundforbedringsarbejder ..	— 4.000	
		— 8.300

VI. *Forskelligt:*

a) Vedligeh. af Bygn. og Inventar.....	Kr. 3.000	
b) Skatter.....	— 500	
c) Forsikringer	— 500	
		— 4.000
		— 55.400

VII. Underskud	— 12,000
som dækkes ved:	
Betaling af formuende Elever	Kr. 1,000
Skolens almindelige Tilskud i Henhold til Regler for Høj- og Landboskoler ea.	— 8,000
Amtsunderstøttelse til Elever	— 2,000
Særlig Bevilling til Virksomheden	— 8,000
	— 12,000

*Bemærkninger til Udkast til Budget for Forsøgsvirksomhed og Landbrugs-
skoler med Konsulentvirksomhed i Højvig.*

A. Indtægt.

- 1) Nuværende Budget for Højvig ca. 30.000 Kr. er taget efter Regnskab for Statens Landbrugsforsøg m. v. paa Færøerne for Aaret 1932—33, saaledes at Udgifterne for Højvig med Udgift til Foredragskursus er sammenregnet, hvorimod Udgifter til det færøske Landbrugsudvalg — 1880 Kr. — ikke er medregnet.
- 2) Landbrugskonsulentens Løn med Rejse- og Kontorholdsudgifter er i Overensstemmelse med den aarlige Udgift hertil i indeværende Aar.
- 3) Lønnen til Landbrugskonsulentens Assistent fremkommer af en Bevilling fra Lagtinget paa 1600 Kr. aarlig og iøvrigt af udført Arbejde i Medfør af den aarlige Bevilling af 20.000 Kr. fra Statskassen til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme m. m., samt af Statskassens Bevilling til Tilskud til Opdyrkning af raa Jord og til Indhegning, idet disse Bevillingers Administration har været henlagt under Landbrugskonsulenten.
- 4) Som nævnt under 3.
- 5) Indtægt af Landbruget i Højvig er anslaaet efter det under Bemærkning til Punkt 1 nævnte Regnskab, hvorefter Indtægterne af Landbrugene ved Højvig og Sand tilsammen udgør 4263,90 Kr.

B. Udgift.

ad I. Forstanderens Løn er ansat til 6000 Kr. i Lighed med den Løn, der for Tiden ydes til Forstanderen for Navigationsskolen i Thorshavn.

ad II. Forsøgene.

- a) Forsøgslederens Løn er sat til 5000 Kr. i Lighed med den Løn, der for Tiden ydes til Landbrugskonsulenten.
- b) Den nuværende Assistent ved Forsøgsvirksomheden er fast ansat, og saavidt vides ligger hans Løn nær ved det under dette Punkt opstillede Beløb, 3600 Kr.
- c) Paa Forsøgsvirksomhedens Budget har der hidtil for Højvigs Vedkommende været kalkuleret et langt større Beløb til Folkehold, nemlig ca. 9000 Kr. aarlig. Hertil bemærkes, dels at Forsøgsvirksomheden efter den her foreslaaede Ordning ikke faar noget med Husdyrbruget at gøre og saaledes bliver aflastet for det hertil brugte Folkehold, der ikke har været ubetydeligt, og dels at der under Kontoen Folkehold i Højvig har været udbetalt ret store Beløb til Grundforbedringsarbejder, som nu for Indmarkens Vedkommende maa anses for at være afsluttet. Endvidere har Elevholdet paa Forsøgsstationen været paaført denne Konto, medens det ved den nye Ordning bliver Skolen, der

kommer til at bære Elevholdet. Man anser herefter 4000 Kr. for at være et passende Beløb til Mødhjælp ved Forsøgsvirksomheden i Højvig.

- d) Som hidtil mener man, at Forsøgslederen ved Virksomheden bør staa i et passende Samarbejde med den øvrige Forsøgsvirksomhed i Kongeriget, og at han bør foretage en Rejse aarlig til Danmark. Hertil tænkes at medgaa ca. 600 Kr. Til Udarbejdelse og Trykning af Beretning anslaaes at medgaa 1400 Kr. aarligt, ialt ca. 2000 Kr.

ad III. Skolen.

- a) Bestyrerens Løn sættes til 5000 Kr., det samme Beløb, som Lønnen til Forsøgslederen er sat til (jfr. Bem. til II a).
- b) Skolens Bestyrer menes at skulle overtage en saa stor Del af Undervisningen, som det er ham muligt at overkomme, men det er givet, at han langt fra kan overkomme hele den teoretiske Undervisning. Det er Meningen, at Virksomhedens Forstander og Forsøgslederen skal overtage noget hver af denne Undervisning. Endvidere er det Meningen, at der skal gives Eleverne nogen Undervisning i Haandværksarbejder, ligesom der maa regnes med andet Tilmælerarbejde ved Skolen ogsaa. Hertil anslaaes at medgaa 2000 Kr.
- c) Elevernes Kosthold med fuldt Antal anslaaes til at udgøre 6500 Kr. i det hele med de nuværende Priser. Ved et lavere Antal formindskes Høglifterne ikke forholdsmaessig.
- d) Ved Virksomhedens Oprettelse forudsættes det, at der anskaffes tilstrækkeligt af Undervisningsmidler, og til Vedligehold af disse samt af det for Haanden værende Bibliotek anslaaes at ville medgaa 500 Kr. aarlig.

ad IV. Konsulentvirksomheden.

Under Konsulentvirksomheden indbefattes alt raadgivende og vejledende Arbejde for Landbrugere paa Planteavlens og Husdyrbrugets Omraade samt tillige paa Jorddyrkningens Omraade, naar undtages Arbejdet med Planlægning af Opdykningsarbejder, til hvilke der søges Tilskud fra det offentlige, hvilket Arbejde ikke er medregnet herindunder.

Til Planteavlskonsulentvirksomheden er henregnet lokale Markforsøg, som Forsøgsvirksomheden finder det formaalstjenligt at lægge, eller som Rekvirenter paa Bygderne maatte ønske, og som Forsøgsvirksomheden skønner bør hægges.

Til Husdyrkonsulentvirksomheden henregnes det Arbejde, der af Landbrugskonsulenten skal udføres i Medfør af Lov for Færserne af 11. Februar 1931 om Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme m. m. og de Regler, der er sat i Kraft i Henhold til samme Lov og ellers alt andet vejledende og raadgivende Arbejde paa dette Omraade. Det forudsættes, at alt Kontorarbejde og Administration i Medfør af nævnte Lov om Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme m. m. udføres under den heromhandlede Virksomhed.

a) *Kontorhold.* Under dette Kontor henlægges al Regnskabsførsel vedrørende den samlede Virksomhed og al Korrespondance vedrørende Konsulentvirksomheden, endvidere Udregningsarbejdet for Forsøgsvirksomheden efter særlig Aftale. Endvidere kan man gaa ud fra, at Regnskabsførsel vedrørende Bevilling til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme skal udføres paa samme Kontor, hvorhos det ret store Arbejde vedrørende Kontrol med Malkekøvet tænkes at have sin Central her.

Forstanderen for den samlede Virksomhed leder Kontoret, og der ansættes en Mand, der saavidt muligt har god Landbrugsuddannelse (Landbrugskandidat), hvorhos der maa regnes med anden Kontorhjælp ved Siden af.

Der er hertil anslaaet at ville medgaa et Beløb af 4500 Kr.

b) *Rejser.* Herunder hører Rejser til Anlæg, Tilsyn og Indhøstning af lokale Markforsøg paa Bygderne, Rejser i Anledning af Lov for Færøerne af 11. Februar 1931 om Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme m. m. samt alle andre Rejser i Medfør af Konsulentvirksomheden. Hertil er anslaaet at ville medgaa 3000 Kr. Det bemærkes til a) og b), at Forsøgsvirksomhedens Udgifter til Kontor og Rejser m. v. for indeværende Aar er anslaaet til 2900 Kr. Landbrugskonsulentens Rejser og Kontorhold udgør 1200 Kr. Hertil kommer Godtgørelse til Landbrugskonsulentens Assistent, hvis Arbejde ogsaa regnes herindunder, 3600 Kr. samt ca. 6000 Kr., der aarlig regues at medgaa til Rejsendgifter for Assistent, ialt et Beløb af 8300 Kr., som for Tiden er budgetteret og kommer til Anvendelse til de herunder omhandlede Formaal.

c) *Foredragskursus.* Der er til dette Formaal som hidtil foreslaaet afsat et Beløb af 1000 Kr., idet man dog kan forvente, at denne Virksomhed efterhaanden maa kunne indskrænkes noget, og Beløbet paa det fremtidige Budget formindskes noget.

ad V. *Landbruget.*

a og b) Under disse Poster er medregnet Gødning til Forsøgene og Sæd og Frø til disse, og Beløbet er af samme Størrelse som det hertil budgetterede Beløb for indeværende Finansaar til Forsøgsvirksomheden i Højvig.

c) *Fodermester.* Virksomhedens Husdyrbrug tænkes i sin Helhed henlagt under Skolens Bestyrer og skal i udstrakt Maal anvendes som Undervisningsmiddel saaledes, at Eleverne efter Tur og Skifte deltager i Arbejdet med Husdyrenes Fodring og Pasning, og det maa anses for at være uundgaeligt, at der er en fast Mand til at forestaa Arbejdet og vejlede Eleverne i dette praktiske Arbejde. Formentlig vil der kunne drages Nytte af den samme Mand til andet praktisk Arbejde ogsaa.

d) Det maa anses for at være uundgaeligt, at der af og til i Landbruget bliver brugt løs Arbejdshjælp, og der er hertil anslaaet at ville medgaa indtil 1000 Kr.

e) Da den nuværende Indmark i Højvig i sin Helhed kommer til at henlægges til Brug for Forsøgsvirksomheden, og da dennes Brug af Indmark ikke altid tillader en landbrugsmæssig Benyttelse af Arealerne og saaledes delvis hindrer, at Eleverne kan faa en i Forhold til Arealets Størrelse passende Anledning til at lære sig Brugen af almindelige Jorddyknings- og Indhøstningsredskaber, har man tænkt, at der ved Skolens Brug af Udmarken aarlig indtages Arealer til Opdyrkning, saaledes at der herved kan indvindes ny Indmark. Til saadant Grundforbedringsarbejde er beregnet at skulle medgaa 4000 Kr. aarlig i nogle Aar, og Beløbet er medtaget i Virksomhedens almindelige Budget.

Det er muligt, at det bør overvejes, hvorvidt et Beløb til Opdyrkning af raa Jord ved denne Virksomhed vil kunne opnaas ad anden Vej.

ad VI. *Forskelligt.*

- a) Til Vedligehold af Bygninger og Inventar er anslaaet at ville medgaa et Beløb af 3000 Kr. aarlig, hvilket jo er et større Beløb, end der for Tiden findes aflagt til samme Brug ved Forsøgsvirksomheden. Men da Bygningen bliver større, og da det maa forudsættes, at der er forholdsvis stort Slid paa Redskaber, naar disse bruges af Elever, har man ment det nødvendigt at foreslaa et Beløb hertil af den nævnte Størrelse.
- b) Til Skatter er anslaaet at ville medgaa 500 Kr. mod 300 Kr. paa Forsøgsvirksomhedens Budget. Forhøjelsen begrundes ved, at Jordbruget og Husdyrbruget nu søges udvidet dels ved Leje af Jord og dels ved Opdyrkning af ny Indmark, saaledes at Bruttoindtægterne vokser.
- c) Beløbet er indtaget paa Budgetudkastet til Imødegaaelse af almindelig Forsikring af Elever og Arbejdere under Arbejdet paa Virksomhedens Landbrug m. v.

ad VII. *Underskud.*

Af de herunder opførte Poster fremgaar det formentlig uden Kommentarer, at der for at drive Landbrugsskole i Højvig og iøvrigt bibeholde Forsøgsvirksomheden paa det nærmeste i sin hidtidige Form, samt at centralisere al Konsulentvirksomhed paa Landbrugets Omraade i Højvig, vil være nødvendigt, at der ydes en særlig Bevilling af 6000 Kr. aarlig.

Det forudsættes, at den hidtidige Bevilling til Forsøgsvirksomhedens andre Afdelinger opretholdes indtil videre.

3) *Udkast til Undervisningsplan og Tilsyn m. v.*

Ved den nuværende Forsøgsstation i Højvig foretages en saadan Udvikelse, at den derværende Virksomhed foruden at have til Opgave at foretage Forsøg og Undersøgelser paa Jorddyrknings, Planteavlens og Husdyrbrugets Omraade tillige skal kunne give teoretisk og nogen praktisk Undervisning til indtil 10 Elever aarlig, samt udøve almindelig Konsulentvirksomhed for Landbrugets forskellige Grene.

Virksomheden ledes af en Forstander, der skal have Bopæl indenfor Virksomhedens Omraade.

Til at forstaa Forsøgsvirksomheden ansættes en Forsøgsleder og til at forestaa Skolevirksomheden ansættes en Skolebestyrer.

Den samlede Virksomhed sorterer under Landbrugsministeriet, der kan tage nærmere Bestemmelser om Tilsyn med Virksomheden.

Forsøgsvirksomheden.

Det forudsættes, at Forsøgsvirksomheden kommer til at staa i saavidt muligt det samme Forhold til Statens Planteavlskontor som den har gjort hidtil. Dens Arbejdsmark er den til Forsøgsgaarden i Højvig hørende, nuværende Indmark og iøvrigt de Arealer som Virksomhedens Fællesledelse (se nedenfor) maatte finde det formaalstjenligt at stille til Raadighed for Forsøgs Udførelse. Endvidere hører her ind under ogsaa Forsøgsvirksomhedens nuværende Afdelinger paa Sand og i Kvalvig.

Forsøgsvirksomhedens Budget og Arbejdsplan fastsættes aarlig efter Forslag fra Forsøgslederen af Virksomhedens Fællesledelse.

Landbrugsskolen.

Skolens Opgave er at give unge Mænd teoretisk og praktisk Undervisning i saa stor Udstrækning som man ser passende for Personer, der skal overtage Ledelse og Drift af Landbrug paa Færøerne.

Skolen har et ordinært Kursus, der begynder 6. Januar og slutter 15. December med en Sommerferie af højst 4 Ugers Varighed.

Skolen skal kunne modtage indtil 10 Elever til det ovennævnte Kursus.

For at kunne optages som Elev kræves det, at vedkommende har fyldt 18 Aar og har almindelige Skolekundskaber, samt desuden kan godtgøre at have noget Kendskab til Landbrug.

Selvskreven Ansøgning om Optagelse indsendes til Skolens Bestyrer inden 1. Oktober bilagt fornødne Vidnesbyrd om Skoleuddannelse og Deltagelse i Landbrugsarbejde.

Undervisningen er fri, hvorimod der betales for Kost med 50 Kr. maanedlig for hver Elev.

Der kan ydes mindre bemidlede Understøttelse til Ophold paa Skolen. Andragende herom med Oplysning om egne og Forældres Formuesforhold indsendes til Skolens Bestyrer sammen med Ansøgning om Optagelse.

Eleverne undervises efter følgende Plan:

A. Teoretisk Undervisning:

1) Naturfag:			
a. Kemi	40	Timer	
b. Fysik	20	—	
c. Botanik	40	—	
			100 Timer.
2) Jordbrugslære:			
a. Geologi	20	Timer	
b. Jordens Grundforbedr. og Bearbejd.	50	—	
c. Gødningslære	20	—	
d. Kulturplanterne	25	—	
e. Ugræs og Plantesygdomme	25	—	
f. Havebrug og Træplantning	20	—	
g. Indhøstn. og Afgrødernes Opbevaring	30	—	
			190 —
3) Redskabs-, Motor- og Bygningslære			50 —
4) Husdyrbrug:			
a. Anatomi	30	Timer	
b. Opdræt, Røgt og Pleje	70	—	
c. Arvelighedslære	25	—	
d. Mælkerilære	20	—	
e. Husdyrsygdomme	35	—	
			180 —
5) Geometri, Landmaaling og Tegning			60 —
6) Regning og Regnskabsføring			50 —
7) Samfundslære og Landboret			20 —
8) Dansk og færøsk Retskrivning			40 —
9) Husflid og Hjemmeindustri			20 —

B. Praktisk Uddannelse:**1) Jordbrugsarbejde:**

Eleverne skal efter Tur og Skifte deltage i alle forefaldende Jord-

brugsarbejder, herunder i Benyttelse af moderne Hjælpemidler til Løftning, Flytning og Sprængning af Sten, Grus og Jord m. m.

Eleverne skal lære at bruge Heste til forefaldende Jordbrugsarbejde og Transport samt lære at kende og bruge de Redskaber til Jordens Bearbejdelse og til Indhøstning m. v., som man anses for praktisk anvendelige i almindelig, færøsk Landbrug.

2) Pasning af Husdyr:

Eleverne skal lære at passe og pleje de almindelige Husdyr samt Fjerkræ.

3) Husfildsarbejde:

Under kyndig Vejledning skal Eleverne lære at anvende almindelige Tømmerredskaber og lære at udføre og reparere Redskaber og enkelte Møbler.

Der bibringes desuden Eleverne Kendskab til Brugen af almindelige Jernsmederedskaber til Udførelse af simple Genstande og mindre Reparationer.

Kortere Kursus:

Foruden det øttaarige Kursus skal der saavidt muligt gives færøske Landbrugers Kursus paa en eller to Uger, hovedsagelig som Foredrags- og Demonstrationskursus med en eller flere Opgaver.

Bestyrer og Lærere:

Foruden Skolens Bestyrer virker Forsøgslederen og Virksomhedens Forstander som Lærere ved den teoretiske Undervisning. Hertil kan endvidere om fornødent antages Timelærerhjælp. Bestyreren leder Elevernes praktiske Undervisning efter den af den fælles Ledelse efter Skolebestyrerens Forslag aarlige vedtagne Plan.

Elevernes Oplæring i Haandværksarbejder søges ordnet paa en for Virksomheden forsvarlig Maade enten ved Timelærerundervisning eller ved Antagelse af fast Lærer.

Virksomhedens Fællesledelse bestaar af Forstanderen, Forsøgslederen og Skolebestyreren.

Konsulentvirksomheden.

Denne ledes af Virksomhedens Forstander efter en aarlig af Fællesledelsen vedtaget Plan. Forslag vedrørende Plan kan forelægges Fællesledelsen af Forstanderen, Skolebestyreren og Forsøgslederen enten for hele Konsulentvirksomheden samlet eller for Dele af den, idet man tænker sig at denne Virksomhed kan fordeles paa de tre nævnte Funktionærer.

Efter Forslag fra Forsøgslederen forelægges Fællesledelsen aarlig Forsøgsvirksomhedens Arbejdsplan og tager herunder Bestemmelse om hvilke Arealer Forsøgsvirksomheden skal benytte til sine Forsøg og Undersøgelser udover Forsøgsgaardens gamle Indmark.

Efter Forslag fra Skolebestyreren vedtager Fællesledelsen aarlig Timeplan for Elevernes teoretiske Undervisning og tager Bestemmelse om Elevernes praktiske Undervisning. Herunder tages Bestemmelse om den daglige Ledelse af Elevernes Arbejde i Marken og ved Husdyrene.

Fællesledelsen tager Bestemmelse vedrørende Optagelse af Elever og gør Indstilling om Stipendier til disse.

Fællesledelsen vedtager aarlig efter derom for den indbragte Forslag fra dens enkelte Medlemmer en Plan for den konsultatoriske Virksomhed. Er der intet Forslag indkommet, paaligger det Forstanderen at gøre Forslag.

Fællesledelsen affatter årlig Forslag til Budget for Virksomheden og indsender dette til Tilsynet, der ligeledes årlig fra Fællesledelsen modtager deres Vedtagelser vedrørende Virksomhedens forskellige Grene.

Tann 6. oktober var málið til 2. viðgerð.
Frá meirilutanum varð framlagt soljóðandi Aðhringsforslag:

Til *Flertallets* Forslag fæjes som nyt Stykke:

Der vælges et Tilsyn paa 3 Medlemmer efter de i Bilag A anførte Regler, saaledes at Ministeriet vælger 1 Medlem og Lagtinget vælger 2 Medlemmer. Ministeriet fastsætter nærmere Regler for Tilsynets Virksomhed.

Tann 16. oktober var málið til 3. viðgerð.
Uppskot meirilutans varð samtykt við 14 atkv. — 0.
Broytingaruppskot meirilutans varð samtykt við 14 atkv. — 0.
Uppskot minnilutans varð soleiðis burturfallið.

84. Frágreiðing frá djóralæknum. anum. (20|vii).¹⁾

Búnaðarnevndin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 22. august soljóðandi Forslag til Beslutning:

Dyrlæge Bech har til Lagtinget afgivet Beretning for sin Virksomhed i Tiden fra 1. August 1933 til 31. Juli 1934.

Udvalget har gennemgaaet Beretningen og intet fundet at bemærke, hvorfor der fremsættes følgende

Forslag.

Den af Dyrlæge Bech afgivne Beretning vil være at tage til Efterretning.

Tann 29. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 124.
Lögtingstíðindi 1934. 22.

85. Matrikulskattur. ⁽²¹⁾_{VII}.⁹

Figgjarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 17. október framlegði nevndin söljóðandi **Udvalgsbetækning**:

Sagen blev ifjor udsat og Spørgsmaalet henvist til Overvejelse i Vinnuneyvndin, se Lagtingstíðind 1933, Síða 128.

Vinnuneyvndin annóðede Medlem af Udvalget, Sagforer Edw. Mitens, om at udarbejde en Betækning, og denne er tilsendt Tinget.

Som angivet i Betækningen blev der i 1867 nedsat en Taksationskommission, og ved Lov af 23. April 1897 blev der paa Grundlag af det udførte Arbejde indført en ny Skyldsætning af Jordejendommene.

Ifølge Lov om den kommunale Beskatning af 12. Marts 1923 § 37 paalignes Kommuneskat efter Marketal og Formue og Lejlighed i et Forhold, som for 3 Aar ad Gangen fastsættes af Lagtinget. Denne er meget forskelligartet i de forskellige Kommuner, og i mange Kommuner er det en ringe Brøkdel, der forlods paalignes Jordegodset.

Udvalget skal foreslaa, at denne forlods kommunale Beskatning ophæves, idet den ikke skønnes nødvendig og er upraktisk, og idet man lige saa godt kan paaligne denne Del efter Formue og Lejlighed. Bygningsskatten i Thorshavn har man ikke for Tiden villet foreslaa ændret.

Til Amtsrepartitionsfonden opkræves en Skat ifølge Lov af 12. Marts 1923 § 30 paa 2 Kr. pr. Skattemark. Ogsaa denne foreslaar man hævet, idet Lagtinget paa anden Maade ved direkte og indirekte Skatter vil kunne faa erstattet de ca. 8500 Kr., der aarlig forlods betales af Jordegodset.

Til Staten svares en Kongs- og Matrikulskat af benificeret Gods med 20 Øre og af andet Jordegods med 80 Øre pr. Skattemark. Dette andrager ca. 3000 Kr. aarlig, og ifølge Udtalelser fra Ministeriet har man været villig til at lade Lagtinget overtage denne Indtægt. Udvalget skal foreslaa, at denne Jordbeskatning ophæves.

Odelsgodset er stærkt udstykket, og der er derfor Tale om Opkrævning af en Mængde Beløb, hvoraf mange er meget smaa. Opkrævningen er derfor vanskelig og besværlig. Nyindlagte Jorder beskattes ikke, og værdifulde Dele sælges fra de gamle Matrikulnumre uden at blive skyldsatte og beskattede. Der finder ikke Omvurderinger Sted. Jordbruget drives i Almindelighed under vanskelige Forhold og bør derfor ikke særbeskattes.

Man skal derfor foreslaa at ophæve den omhandlede Særbeskatning af Jordegodset.

Forslag

til

LoV for Færøerne om Ophævelse af Matrikulskat m. m.

§ 1.

LoV Nr. 70 af 23. April 1897 angaaende Indførelse af en ny Skyldsætning af Jordejendomme paa Færøerne m. m. §§ 3 og 8—9 ophæves.

⁹ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 128.

§ 2.

I Lov for Færøerne Nr. 76 af 12. Marts 1923 om den kommunale Beskatning § 30 udgaar Ordene „paa Amtets matrikulerede Jordegods og“ samt Sætningen: „Paa Jordegodset lignedes aarlig forlods 2 Kr. pr. Skatte-mark; Resten af Skattebeløbet lignedes paa Kommunerne.“

§ 3.

I Lov for Færøerne Nr. 76 af 12. Marts 1923 § 37 udgaar Ordene „Marketal samt“ og „i et Forhold, som for 3 Aar ad Gangen fastsættes af Lagtinget efter Ligningsmyndighedens Forslag.“

Tann 18. oktober var málið til 2. viðgerð.

Forslag til Lov for Færøerne om Ophævelse af Matrikelskat m. m.:

§§ 1—3 vóru hildnar samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Sama dag var málið til 3. viðgerð.

§§ 1—3 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Lóguppskotið varð sett undir atkvøðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvøddi: Johs. Olaus Joensen, Winther, Zachariassen, Sigurd Poulsen, Nielsen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsæ, A. Samuelson, J. H. Joensen, Djurhuus, Andreassen, Iversen, Mitens, Kallsoy. *Nei atkvøddi:* Dam. *Atkvøddi ikki:* M. Samuelson, Viðstein, Debess, Johan Poulsen, *Burtar:* Patursson,

og varð uppskotið soleiðis samtykt við 15 atkv. — 1.

86. Miðstöða fyri salg av føroyskum eplum o. a. (²³|vii).

Búnaðarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 12. september framlagði nevndin soljóðandi **Betræknin**:

Ministeriet for Handel og Industri har ved Skrivelse af 14. Juli 1934 anmodet Amtmanden om at forelægge Lagtinget en af „Føroya traðarmannafelag“ rejst Sag vedrørende Salg af færøske Kartofler. Sagen er af Andragerne sendt til Landbrugsministeriet, der har videresendt Sagen til Handelsministeriet.

Det anføres blandt andet i Andragendet, at der hvert Aar indføres store Mængder Kartofler — for ca. 200.000 Kr. — hvilket medfører, at de færøske Træmænd har haft Vanskeligheder med at faa Marked for Kartoffeloverskudet. Der andrages derefter om, at der bliver taget Forholdsregler til Værn mod Importen, og at det ved Lov bestemmes, at Import af Kartofler til Færøerne ikke kan ske, førend de her paa Øerne producerede Kartofler er solgt og opbrugt.

Grosserer-Societetets Komité, der har faaet Sagen forelagt til Erklæring, har i Skrivelse af 6. Juli 1934 udtalt, at man i derværende Handelskredse i høj Grad ugerne imødeser Indførelse af delvis Indførselsforbud for Kartofler, og at de indførte Kartofler næppe uden Skade for Færingerne selv kan undværes, tilmed da Kartofler, som er et vigtigt Næringsmiddel paa Øerne, i Ly af et eventuelt Forbud formentlig vil blive dyrere.

Lederen af Statens Landbrugsforsøg paa Færøerne udtaler i en Skrivelse af 5. April d. A., at selvom det maa siges, at færøske Kartofler i Almindelighed er noget mindre velsmagende, end de samme Sorter, avlede i Danmark og de omliggende Lande, maa det dog fremhæves, at de sædvanlig er i høj Grad egnede til Spisebrug, og ved rigtigt Sortvalg kan man endogsaa avle en særdeles god Kvalitet.

Forsøgslederen mener derfor, at det synes noget mærkeligt, at det skal være vanskeligt at afsætte færøske Kartofler til Spisebrug, men indrømmer han, at det ikke destomindre ofte er Tilfældet, og at thorshavnske Handelende har udtalt overfor ham, at de har Vanskelighed ved at videresælge færøske Kartofler til Forbrugerne.

Forsøgslederen mener imidlertid, at de nuværende uheldige Forhold kan afhjælpes noget, dels ved Agitation for Forbrug af færøske Kartofler og dels ved, at Handelen med disse bringes ind i mere ordnede Forhold, saaledes at der til enhver Tid leveres garanterede rene, sunde og velsorterede Varer i ensartet og ren Emballage.

Endelig anfører Forsøgslederen, at der paa Færøerne hvad Masseudbytte angaar kan avles lige saa store Kartoffelafrøder, som i de foran omtalte Lande, og at det maa siges at være en god Forretning at dyrke Kartofler, selv om det bliver nødvendigt at sælge disse til en noget lavere Pris end den nuværende, samt at de færøske Avlere stadig gennem Fragtomkostningerne har en Fordel for deres Konkurrenter udefra.

„Føroya búnaðarfelag“, der har faaet Sagen forelagt til Erklæring, har i Skrivelse af 16. Marts d. A. udtalt, at det i 1932 og 1933 har henvendt sig til Lagtinget med Andragende om, at der maatte blive gjort noget nærmere for Salg af færøske Kartofler, og at der paa „Føroya búnaðarfelag“s

Generalforsamling den 9. Februar 1934, hvor de thorshavnske Trømænd havde 4 Repræsentanter til Stede, vedtoges at vælge et 3-Mandsudvalg til nærmere at undersøge de Forhold, der influerer paa Salg af færøske Kartoffler og fremkomme med Forslag om, hvad der kan gøres for denne Handel, i god Tid inden Lagtinget træder sammen.

Undertegnede Udvalg, hvortil Sagen er henvist, har gennemgaaet det statistiske Materiale og fremgaar der heraf, at der

i 1924 avledes paa Færøerne	14.871 Tdr.
og i 1930 var Avlen	26.791 — ,
til Sammenligning kan tjene, at Importen udgjorde	
i 1925	6.227 —
i 1930	6.906 —
og i 1931	6.066 —

Det vil heraf ses, at det paa Færøerne avlede Kvantum nu overstiger Importen med det firedobbelte. Naar Traðarmannafelagið anslaa Importen til en Værdi af ca. 200.000 Kr. pr. Aar, saa er dette ikke i Overensstemmelse med de faktiske Forhold. Efter hvad der foreligger oplyst for Udvalget kan den gennemsnitlige Indkøbspris af 1 Td. Kartoffler anslaaes til ca. 5 Kr., hvilket giver 80—85.000 Kr. pr. Aar for indførte Kartoffler, hvortil kommer Fragtudgifter, der maa anslaaes til 2—3 Kr. pr. Tønde eller 15—20.000 Kr. pr. Aar. Denne Fragt falder hovedsagelig paa de færøske Ruteskibe og betyder saaledes en Indtægt for det færøske Dampskibsselskab.

Udvalget skal indrømme, at det er uheldigt, at der overhovedet indføres Kartoffler til Færøerne, da der med Lethed kan avles saa meget, at Hjemmeforbruget kan dækkes, men Udvalget mener dog ikke for Tiden at kunne gaa med til at anbefale iværksat nogen Form for Importforbud, navnlig ikke saalænge den færøske Kartoffelavl ikke er stor nok til at dække Hjemmeforbruget.

Naar man tager i Betragtning, at de indførte Kartoffler belastes med en Fragtudgift, foruden Kommission og andre Udgifter, der ialt andrager ca. 8 Kr. pr. Td., saa er det indlysende, at der herigennem allerede foreligger en Beskyttelse af de færøske Kartoffler, skabt af Øernes afsides Beliggenhed.

Ifald de færøske Kartoffeldyrkere gennem deres Organisationer „Føroya búnaðarfelag“ og „Føroya traðarmannafelag“ slaar sig sammen og danner en Salgscentral, der dels sikrer Køberne det fornødne Kvantum og dels garanterer for, at de Kartoffler, der udbydes, er rene, sunde og velsorterede Varer i ensartet og ren Emballage, saa vil der næppe være større Vanskeligheder for Producenterne at komme af med deres Varer for en rimelig Pris.

„Føroya búnaðarfelag“ har ladet udarbejde Handelsregler for Salg af færøske Kartoffler, og finder Udvalget, at disse Regler er velanvendelige og tilstrækkeligt betryggende for saavel Sælger som Køber. Udover dette ses der ikke fra de paagældende Landboforeningers Side at være gjort noget i Retning af at organisere Salget af færøske Kartoffler, og ses der ikke endnu at foreligge nogen Beretning fra det Udvalg, der blev nedsat paa „Føroya búnaðarfelag“'s Generalforsamling af 9. Februar 1934.

I en Skrivelse, som „Føroya traðarmannafelag“ under 22. Februar 1934 har sendt Landbrugsministeriet, udtales der blandt andet:

„Den færøske Bondestand har desværre med Tiden for største Partens vedkommende udviklet sig til en evneles, men for sund Udvikling i Landbrugslivet paa Færøerne skadelig, hæmmende Samfundsklasse.“

Udvalget maa paatale en saadan Fremstilling, der absolut ikke er Udtryk for de faktiske Forhold og maa det fremsætte staa for „Føroya traðarmannafelag“s Regning.

Den færøske Bondestand er gennemgaaende repræsenteret af ihærdige og stræbsomme Mennesker, der har forstaaet at sætte Tæring efter Nærning. At det færøske Jordbrug mange Steder drives under ret primitive Former skal ikke altid lægges Bondestanden til Last, da denne ikke har haft saa let Adgang til at søge Uddannelse paa Landbrugsskoler.

Under Henvisning til det foran anførte skal Udvalget herefter tillade sig at fremsætte følgende

Forslag.

Der svares Ministeriet for Handel og Industri, at Lagtinget for Tiden ikke mener at kunne anbefale, at der iværksættes Forbud mod Indførsel af Kartofler til Færøerne.

Tann 14. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 19. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 3.

87. Útskipting í Sunnbíar sókn. (²⁴|vii).

Bánaðarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 27. september framlegði nevndin soljóðandi *Betænkning*:

Forstanderskabet for Sumbø Sogns Kommune har ved Skrivelse af 25. Maj 1934 henvendt sig til Lagtinget med Anmodning om at faa udvirket, at Udskiftning i Sumbø Sogn maa komme i Betragtning snarest muligt.

Til Begrundelse af Ansøgningen anføres blandt andet, at Udskiftningen har største Betydning for Ordningen af blandt andet de til Vejanlægget Sumbø—Lopra medgaaende Arealer i de to Bygder.

Det oplyses endvidere, at Udskiftningen er vedtaget ved sidste Grandestævne med stor Majoritet.

Undertegnede Udvalg er klar over, at den ønskede Udskiftning saavel landbrugsmæssigt som kommunalt set har stor Betydning for Sumbø Sogn. Udvalget skal derfor tillade sig at foreslaa, at Sagen tilstilles Landbrugsministeriet med Anbefaling, idet man samtidig henleder Opmærksomheden paa, at der til Udvalget ogsaa er fremkommet Anmodning fra Bygderne Høve og Nolsø om, at de af disse Bygder begærte Udskiftninger fremmes snarest.

Forslag.

- 1) Sagen tilstilles Landbrugsministeriet med anbefaling.
- 2) Der meddeles de respektive Forstanderskaber Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 29. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 2. október varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. -- 0.

88. Hæðkan av prísinum á smøri og osti. (²⁵|VII).

Búnaðarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 18. september framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Føroya búnaðarlag har ved Skrivelse af 24. Januar 1934 henvendt sig til Lagtingets Vinnunevnd med Anmodning om at foranledige gennemført en Ordning saadan, at Mejerierne ikke var bundet til at købe Mælken til en Pris, der maa staa i Forhold til den svingende danske Smønotering.

Vinnunevndin mente imidlertid ikke at kunne tage Stilling til Sagen, som den fandt at være af gennemgribende og vidtrækkende Omfang, men forelagde Lagtinget denne.

Det anføres i Ansøgningen, at Prisen til Leverandørerne for den Mælk, der oparbejdes til Smør og Ost, er af samtlige Mejerier sat saaledes, at den staa i et bestemt Forhold til den danske Smønotering, idet Prisen paa det Smør og den Ost, der oparbejdes af Overskudsmælken, bestemmes af det indførte danske Smør og den indførte danske Ost, og at Prisen paa den Mælk, der oparbejdes til Smør og Ost, noteres af de færøske Mejerier til 8 Øre over den danske Mælkenotering for hver Uge, leveret til Mejeriet. Leverandørerne paa Bygderne, hvorfra Mælken transporteres med Mejeriernes Baade, faar denne Pris med et Fradrag af 3 Øre for Fragt og Omkostninger m. m.

Paa det Tidspunkt Ansøgningen frenkam (24./1. 1934) fik Leverandørerne paa Bygderne kun 6,7 Øre pr. Liter Mælk med 3% Fedt med et Tillæg eller Fradrag for federe eller magere Mælk, idet den danske Smønotering paa det Tidspunkt var nede paa 132 Øre pr. kg.

Andragerne mener, at dolte uheldige Forhold med Mælkeprisen vil kunne afhjælpes, ifald Mejerierne ikke var bundne til at notere Mælken til Pris, der nøje svarer til den svingende danske Smønotering. Ifald alt det Smør, der indføres til Færøerne fra den øvrige Del af Riget, blev noteret

til samme Pris, som Smørret sælges for til de danske Forbrugere nemlig 2,10 Kr. pr. kg, og at 20 % Ost, som er den mest brugte, noteres til en Pris af ikke under 1 Kr. pr. kg og forholdsvis mere for federe Ost, samt at der ved Valutaordningen kunde nægtes Import af Smør og Ost fra Udlandet, vilde det være muligt at betale Producenterne en Pris af ikke under 12,4 Øre pr. Liter Mælk.

Undertegnede Udvalg har faaet tilstillet en Statistik fra Mejeriet i Thorshavn over den indhandlede Mælk og hvorledes denne er anvendt, samt den noterede Indkøbs- og Udsalgspris. Det fremgaar heraf, at der i Løbet af Sommeren er betalt en højere Pris end foran anførte for Mælk, idet Smørnoteringen har ligget højere, hvorfor der for Tiden ikke skønnes at være Anledning til at foranledige iværksat nogen Foranstaltninger til Regulering, men da det imidlertid kan befrygtes, at Smørnoteringen atter kan falde, og det er af største Betydning for de færøske Kvægholdere, at der sikres disse en antagelig Pris for Mælken, skal man foreslaa, at Sagen tilsendes Regeringen med Anmodning om at have Opmærksomheden henvendt paa Forholdet, og i Fald der fra Føroya búnaðarfelag's Side senere maatte fremkomme berettiget Ansøgning om Regulering af Smør- og Ostprisen, at der saa fra Regeringens Side bliver gjort hvad der gøres kan for at imødekomme de færøske Ønsker.

Forslag.

Idet Lagtinget fremsender Sagen til Regeringen, skal man henstille, at Regeringen har sin Opmærksomhed henvendt paa det omhandlede Forhold og om muligt foretager Foranstaltninger til Regulering af Mælkeprisen, ifald dette maatte anses fornødent.

Tann 20. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 22. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

89. Friðan av harum í Streymoy. (²⁶|vii).

Búnaðarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 5. október framlegði nevndin soljóðandi **Refærking:**

Ved Skrivelse af 28. December 1933 har Skibsfører Chr. C. F. Danielsen m. fl. af Kvivig henvendt sig til Lagtinget med Ansøgning om i Henhold til § 20 i Jagtloven af 4. April 1928 at faa Harerne paa Strøms fredet hvert andet Aar i 10 Aar samt at Jagttiden bliver fastsat fra 15. November til 31. Januar i Stedet for som nu fra 1. November til 31. Januar (efr. Jagtlovens § 18).

Andragendet er bilagt Erklæring fra Forstanderskabet for Kvivig Sogns Kommune, hvori Andragendet anbefales.

Undertegnede Udvalg har tilstillet samtlige Kommunalforstanderskaber paa Øen Sagen til Erklæring og foreligger der Svar fra disse og gaar Svarene ud paa:

- 1) Forstanderskabet for Haldersvig og Sæxan Sognes Kommuner erklærer ikke at kunne tage Stilling til Sagen, da Flertallet af Forstanderskabsmedlemmerne er bortrejst.
- 2) Forstanderskabet for Kvivig Sogns Kommune tiltræder Andragendet.
- 3) Ligeledes Flertallet af Forstanderskabet for Vestmanna Sogns Kommune.
- 4) Forstanderskabet for Kollefjord Sogns Kommune oplyser ikke at være beslutningsdygtig paa Grund af Medlemmernes Bortrejse.
- 5) Forstanderskabet for Kalbak Sogns Kommune anbefaler Andragendet, dog saaledes, at Jagttiden ændres fra 15. November til 31. Januar.
- 6) Thorshavn udenbys Sogns Kommune anbefaler Andragendet.
- 7) Forstanderskabet for Kirkebø og Velbestad Sognes Kommuner mener ikke at kunne anbefale det ansøgte, men vil gaa med til, at Harerne fredes hvert 4. eller 5. Aar, og at Jagttiden forkortes med ialt 1 Maaned.
- 8) Thorshavn Byraad mener ikke, at det er rigtigt at frede Harerne hvert andet Aar, men anbefaler, at den aarlige Fredningstid bliver forlænget, saaledes at Harerne er fredede fra 15. Januar til 15. November.

Ifølge § 20 i Lov Nr. 101 af 4. April 1928 om Jagt, Fuglefangst m. m. kan Haren ved Beslutning af Lagtinget naar der foreligger Andragende fra et Kommunalforstanderskab, og efter at der er indhentet Erklæring om Sagen fra samtlige Kommunalforstanderskaber paa vedkommende Ø, helt fredes indenfor et bestemt begrænset Omraade (en Ø eller en Del af en Ø) for et eller to Aar ad Gangen.

Udvalget har overvejet Sagen og mener for Tiden ikke at kunne gaa med til at foreslaa Ændring i Jagtloven for at forkorte Jagtsæsonen for Harer, men kan efter Omstændighederne tilraade, at Harerne paa Strøms forsøgsvis helt fredes for Jagtsæsonen 1935/36.

Forslag.

- 1) I Henhold til Jagtlovens § 20 beslutter Lagtinget herved, at
Lagtingstidindi 1934. 23.

Harerne paa Strøme skal være helt fredede fra 1. November 1935 til 1. November 1936.

2) Amtmanden anmodes om at foranledige Beslutningen i Pkt. 1 kundgjort i fornøden Udstrækning.

Tann 8. oktober var mállö til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 10. oktober varð uppskot nevdariunnar samtykt við 15 atkv.—0.

90. Studning til vognhjól. (²⁷|VII).
 Studning til plógv (²⁸|VII).
 Studning til sláttumaskinu (³⁰|VII).
 Studning til keyp av vogni og
 selatoy. (³¹|VII).

Figgjarnavndin, ið hevði hesi mál til viðgerðar, framlegði tann 12. oktober soljóðandi Údvalgsbetræking:

Der foreligger følgende Andragender til Tingsamlingen 1934:

1) Fra	N. P. Eyvindsson, Kvalbo,	om Tilskud til Indkøb af Vognhjæl,
2) -	Tore Nattestad, Midvaag,	om Tilskud til Indkøb af Vognhjæl,
3) -	Torstein Nielsen, Midvaag,	om Tilskud til Indkøb af Vognhjæl,
4) -	Samuel Jensen, Sand,	om Tilskud til Indkøb af Vognhjæl,
5) -	Axel Dalsgaard, Skaalevig,	om Tilskud til Indkøb af Vognhjæl,
6) -	Filippus Joensen, Sand,	om Tilskud til Indkøb af Plov,
7) -	J. H. Rein, Sand,	om Tilskud til Indkøb af Plov,
8) -	Pætur Tróndarsson, Skaalev.,	om Tilskud til Indkøb af en Slaamaskine,
9) -	Ole Jacob Paulsen, Sæxen,	om Tilskud til Indkøb af Vognhjæl,
10) -	Lyder Christiansen, Skaalev.,	om Tilskud til Indkøb af Vognhjæl.

Det er Udvalget bekendt, at Vinnunevndin ligger inde med Andragender om Tilskud til Landbrugsredskaber for Aarene 1931, 1932 og 1933. Vinnunevndin har hidtil savnet Midler til at imødekomme Andragenderne, idet Lagtingets aarlige Tilskud til Opdyrkningsarbejder kun er ydet Andragere, der har foretaget Opdyrkning og Oprydning af uopdyrket Jord (Veltingarmenn). Udvalget maa formene, at Tilskud til Landbrugsredskaber maa betragtes som et Led i Opdyrkningsarbejdet og henstiller, at Vinnunevndin eventuel ved Forhandling med Búnaðarfelagið, der uddeler Statskassens Tilskud til Opdyrkning — ved næste Uddeling af Lagtingstilskudet tager

tilbørligt Hensyn til de foreliggende Andragender om Tilskud til Landbrugsredskaber.

Forslag.

De foran nævnte Andragender om Tilskud til Landbrugsredskaber overgives Vinnunevndin til videre Foranstaltning.

Tann 15. oktober varð uppskot nevdarinnar samtykt við 11 atkv. — 0.

91. Ríkisstudningur til roynd við træplanting. ^{(29|vii).}¹⁾

Fígghjarnnevndin hevði málið til viðgerðar. Tann 11. september framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Lagtinget vedtog i 1933 af Økonomisk Fond fortsat at yde et Tilskud paa 1000 Kr. aarlig i et Femaar fra 1. Januar 1933 at regne, til Plantningsforsøg paa Færøerne under Forudsætning af, at der fra Statens Side og Thorshavn Kommunes Side fortsat blev ydet et Tilskud paa henholdsvis 5000 Kr. aarlig og 600 Kr. aarlig til samme Formaal for et Femaar.

Fra Statens Side er der imidlertid kun bevilget 3000 Kr. for Finansaaet 1934/35. Oprindeligt synes det at have været Meningen, at denne Bevilling paa 3000 Kr. skulde gives som Afvikling af tidligere Bevilling, men det maa efter hvad der senere er passeret i Sagen antages, at Staten vil yde en Bevilling paa 3000 Kr. aarlig. Thorshavn Kommune har erklæret sig villig til at yde et Tilskud paa 600 Kr. aarlig for et nyt Femaar, uanset om Statens Tilskud bortfalder. Statens Nedsættelse af Bevillingen fra 5000 Kr. til 3000 Kr. har medført en Nedsættelse af Arbejdet ved Planteskolen m. m., men Stillingen som Planter er endnu bevaret. Denne Stilling maa formentlig bevares, hvis Plantningsforsøgene skal kunne fortsættes. Standses denne Virksomhed, vil formentlig de Penge og det Arbejde, som er ofret paa Plantningsforsøgene her paa Øerne og som nu syntes at skulle give godt Resultat, være ofret forgæves. Det oplyses i en Skrivelse fra Amtet af 15. Juni d. A., at Landbrugsministeriets Anvisningskrivelse af 16. April 1934 paa Statens Bevilling paa 3000 Kr. udtaler, at Bevillingen er givet til Afvikling af tidligere Bevilling. Indenfor Udvalget mener man at vide, at dette maa være en Misforstaaelse. Udvalget maa udtale, at det er ganske utænkeligt, at Staten

¹⁾ Sbr. Lögtingslöndi 1933, bls. 123.

skulde slette den lille Bevilling til Plantningsforsøgene heroppe, som nu har været ydet i nogen Tid. Udvalget foreslaar, at Lagtingets Bevilling 1000 Kr. ydes, selv om Statens Bevilling nedsættes til 3000 Kr. Hvis Statens Tilskud bortfalder, ønskes Sagen forelagt Lagtinget i den ordinære Samling 1935.

Forslag:

1) Lagtingets Bevilling paa 1000 Kr. aarlig i et Femaar fra 1. Januar 1933 staar ved Magt selv om Statens Tilskud nedsættes til 3000 Kr. aarlig.

2) Hvis der ikke af Statskassen bevilges noget Tilskud til Plantningsforsøg paa Færøerne for Finansaaret 1935/36 vil denne Sag paa ny være at forelægge Lagtinget i den ordinære Samling 1935.

Tann 13. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 18. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

92. Vetrarfríðing av bonum í Miðvági (³²|vii).

Báttadarnævndin fekk málið til viðgerðar. Tann 3. október framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning:**

Fra 7 Personer i Midvaag er der ved Skrivelse af 25. Maj 1934 fremsat Ansøgning om at faa udvirket, at Indmarken i Midvaag maa blive vinterfredet, eller i hvert Fald, at Faarenes Vintergræsningssret bliver indskrænket saa meget, at Faarene ikke faar Ret til at græsse paa Buen efter Begyndelsen af April Maaned, saaledes at de kan lægge Kartotter uden at risikere at faa dem opgravede igen af Faarene.

Der foreligger Erklæring fra Forstanderskabet for Midvaag Sogns Kommune, hvori Forstanderskabet paa det bestemteste fraraader, at Indmarken bliver vinterfredet.

Undertegnede Udvalg er enigt i at udtale, at det ikke vil være gørligt eller hensigtsmæssig at løse Vintergræsningsspørgsmaalet for Bygden Midvaags Indmark alene, men maa dette Spørgsmaal løses under eet for samtlige Bygder.

Lagtinget behandler for Tiden en Sag om Vintergræsningsspørgsmaalet i sin Helhed.

Hvad angaar det af Andragerne anførte, at de „allerede i April

Maaned kan lægge Kartoffler uden at risikere at faa dem opgravede igen af Faarene", skal Udvalget henvise til Bestemmelserne i § 5 i Lov Nr. 40 af 13. Februar 1922 om Værn for Indmarken, hvori det bestemmes, at „Faar som har den Vane at ædelægge den i Marken nedlagte Kartoffelsæd, skal som uvane af Ejeren holdes indelukkede eller paa anden Maade hindres i at skade Kartoffelmarkerne fra det Tidspunkt, da Kartoffelsæden bliver nedlagt, indtil Indmarken skal være fredet for Faar.“

Under Henvisning til det anførte skal Udvalget fremsætte følgende

Forslag.

1) Lagtinget anser det for uhensigtsmæssigt at løse Vintergræsnings-spørgsmaalet for en enkelt Bygd for sig.

2) Der meddeles Andragerne Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 5. oktober varð uppskot nevdarinnar samtykt við 11 atkv. --- 0.

93. Útskiptingarlógin. (33|vii).⁹

Bændarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 25. september framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

I Samlingen 1933 fremkom Lagtinget med Forslag til Lov om Tillæg til og Ændring i Lov for Færøerne om Udskiftning af 20. April 1926 — se Lagtingstidende 1933, Side 118, samt Bilag 9.

Lovforslaget blev ikke fremmet i Rigsdagssamlingen, derimod blev der ved Lov Nr. 140 af 2. Maj 1931 vedtaget en Forlængelse af den gældende Lov indtil 1. April 1936.

I nævnte Lovs § 1 er der indsat en Bestemmelse om, at Spørgsmaalet om Ændring af Loven skal forelægges Lagtinget i den ordinære Samling 1934. Landbrugsministeriet har ved Skrivelse af 28. Juli 1934 forelagt Lagtinget Sagen til Betænkning.

Ministeriet henviser til, at det fremgaar af Bemærkningerne til det Lovforslag, der førte til Vedtagelse af for nævnte Lov, at Regeringen er af den Opfattelse, at naar de under Arbejde værende Udskiftninger paa Færøerne er endelig afsluttede, bør Udskiftningen indtil videre stilles i Bero, saaledes at der ikke iværksættes nye Udskiftninger, forinden der er tilveje-

⁹) Sbr. Löglingstíðindi 1933, bls. 118.

bragt Klarhed over, om de Fordele, der opnaas ved disse Udskiftninger, staar i et rimeligt Forhold til Bekostningen, idet Regeringen mener, at det i bekræftende Fald vil være rimeligt, at Lodsejerne kommer til at bære en betydelig større Part af Udgifterne end hidtil.

Ved at indsætte Bestemmelsen i § 1 i Loven af 2. Maj 1934 om, at Spørgsmaalet om Ændring af Loven skal forelægges Lagtinget i den ordinære Samling 1934, har Rigsdagen ønsket, at det, inden Udskiftningsloven bortfalder, kan blive nærmere undersøgt, om det er muligt at opnaa saadanne Besparelser, at Udskiftningsarbejdet kan fortsættes.

Landbrugsministeriet bemærker, at dette efter at have brevvekslet med Finansministeriet, vil være villig til, saafremt Lagtinget mener, at de ved de gennemførte Udskiftninger opnaaede Fordele staar i rimeligt Forhold til Omkostningerne, for Rigsdagen at fremsætte Forslag om Udskiftningslovens Forlængelse for en Periode af 2 Aar udover 1. April 1936 paa Betingelse af:

1. at Udgifterne fra Statens Side ikke maa overstige 20.000 Kr. pr. Aar og
2. at der fra Lodsejernes Side bidrages med mindst Halvdelen af Udgifterne.

Ministeriet anfører videre, at der, hvis en saadan Lov gennemføres, i Tiden fra 1. April 1936 til 1. April 1938 vil kunne anvendes 80.000 Kr. til Udskiftninger (Statens Bidrag 40.000 Kr. og Lodsejernes Bidrag 40.000 Kr.), og for dette Beløb vil der antagelig kunne gennemføres 2 eller 3 Udskiftninger, alt eftersom der vælges større eller mindre Bygder.

Yderligere anfører Ministeriet, at man paany har gennemtænkt hele Fremgangsmaaden ved en Udskiftningssags Behandling med Henblik paa Spørgsmaalet om, hvorvidt det efter de nugældende Regler vil være muligt at nedbringe Udgifterne, og at man herved er kommet til det Resultat, at mindre Besparelser (ca. 6%) vil kunne gennemføres uden væsentlige Ændringer i Fremgangsmaaden. Større Besparelser vil derimod efter Ministeriets Opfattelse ikke kunne naas, medmindre Udskiftningerne gennemføres paa Grundlag af et forud fastsat Fordelingstal, for Eksempel Markotallet, hvilket vil nødvendiggøre en Ændring af §§ 13 og 26 i Udskiftningsloven af 20. April 1926. Sluttelig bemærker Ministeriet, at hvis et saadant Fordelingstal forud kunde fastsættes, vilde det betydelige Arbejde ved Udredningen af Ejendomsforholdene og den detaljerede Opmaaling af de eksisterende Jordlodder kunne reduceres væsentligt, men da det selvsagt er af stor Betydning, at Fordelingsgrundlaget er saa sikkert som muligt, kan det betvivles, hvorvidt en saadan Ændring i Fremgangsmaaden bør foretages. Ministeriet anmoder Lagtinget om ogsaa at overveje dette Spørgsmaal, og har Ministeriet derfor anmodet Udskiftningsformanden for Bygderne Næs og Porkere, Landinspektør Gregersen, om at være Lagtinget behjælpelig med eventuelle Undersøgelser, hvis det maatte ønskes.

Undertegnede Udvalg, der har haft Forhandlinger med Udskiftningsformanden, Landinspektør Gregersen, skal bemærke:

Det af Tinget i Samlingen 1933 fremsatte Forslag til Lov om Tillæg til og Ændringer i Udskiftningsloven er dikteret af Hensynet til de Erfaringer, der er indvundne, siden Loven af 20. April 1926 er traadt i Kraft, og indeholder Lovforslaget ikke større Ændringer af fornævnte Lov med Undtagelse af Kapitel 14, der forudsætter Oprettelse af et Udskiftningskontor for Færøerne med Sæde i Thorshavn.

Da Tinget gik med til at foreslaa Oprettelse af et saadant Kontor, var det af praktiske og økonomiske Grunde, idet man gik ud fra, at det dels

af Hensyn til fremtidige Udskiftninger og dels ogsaa af Hensyn til de allerede da udskiftede Bygder var nødvendigt og praktisk at have en eventuelt flere Landinspektører ved Haanden til fremtidige Udstykninger og til Matrikulens Vedligeholdelse. Desuden gik man ud fra, at den Del af Udskiftningsarbejdet, der ikke skal foregaa i Marken, lige saa godt kan udføres paa et saadant Kontor, hvilket skulde medføre en Besparelse, idet Dagpengene til Landinspektører eller Landmaalere ikke skal udbetales for den Tid, disse arbejder paa Kontoret. I denne Forbindelse skal Udvalget bemærke, at de Lønninger m. v., der hidtil er ydet Udskiftningsformændene og disses Medhjælpere, formentlig ligger ret højt, saa der muligvis ogsaa kan opnaas Besparelse paa dette Punkt.

Udvalget maa stadig mene, at der ved Oprettelse af et Udskiftningskontor, for saa vidt Udskiftningerne paa Færøerne skal fremmes, vil opnaas snavel praktiske som økonomiske Fordele.

Saaledes som Udskiftningerne hidtil er foregaaet maa man sige, at Udskiftningen af en Bygds Indmark falder i to Dele med hver sin Opgave:

- 1) at samle de til den enkelte Ejendom hørende spredte Lodder i faa og regelmæssige Lodder og at udlægge Vejnet m. v. til disse,
- 2) paa Grundlag af det ved Udskiftningen udfærdigede Materiale at fremstille Matrikelskort med tilhørende Talmateriale, saaledes at man til enhver Tid er i Stand til at gensætte et forsvundet Skel i Marken og paa Grundlag heraf at kunne foretage fremtidige Udstykninger og optage et saadant Talmateriale, at de nye Skel til enhver Tid kan opsættes.

Naar det skal tages under Overvejelse, om der kan ske Indskrænkning i disse Opgaver, saa maa Besvarelsen for en stor Del afhænge af, hvilke Krav man stiller til en Udskiftning, dels hvad der er påkrævet rent landbrugsmæssigt set og dels hvad der ellers er påkrævet rent samfundsmæssigt set.

Det er klart, at det af Hensyn til Opnaaelse af en Jordregulering og -Samling er tilstrækkeligt kun at Opgave 1) løses, men skal der tages de nødvendige offentretlige og administrative Hensyn, saa maa Opgave 2) ogsaa tages med, og Kravet herom bliver større, jo større Samfundet er.

Udvalget kan ikke se rettere end, at der ved Overvejelserne om, hvor der kan spares, og hvorledes Udgifterne ved en Udskiftning skal fordeles, maa tages Hensyn til, hvad der har Betydning for selve Landbruget, altsaa den enkelte Ejer og hvad der overvejende kun har almindelig samfundsmæssig Betydning. Og her maa det straks slaas fast, at Landbruget som saadant egentlig ikke har nogen væsentlig Interesse i Løsningen af Matrikuleringen. Derfor kunde det synes rimeligt, om der kun blev pålagt Landbruget at udrede en vis Andel af de Udgifter, der er nødvendige til Løsningen af den første Opgave, og her kunde det maaske være forsvareligt at pålægge Ejerne og Besidderne indtil Halvdelen, medens den anden Halvdel udredes af Statskassen. Efter hvad der foreligger oplyst for Udvalget udkræves der til Løsning af den første Opgave ikke $\frac{1}{2}$ af det Arbejde, der ellers er nødvendigt til Løsning af begge Opgaver.

At der fra Lodsejernes Side skal kunne deltages med Halvdelen af de samlede Udskiftningsomkostninger, anser Udvalget som ugennemførligt. Dette vil betyde en uforholdsmæssig stor Belastning af Landbruget, der i Forvejen har store Vanskeligheder at kæmpe med.

Da Opgave 2) som allerede anført egentlig kun har offentretlig og administrativ Betydning skulde det synes rimeligt, om Staten betalte de med Løsningen af denne Opgave forbundne Udgifter.

Udvalget har overvejet, hvorvidt der er Mulighed for at gennemføre

en Udskiftning paa Grundlag af et forud fortsat Fordelingstal, for Eksempel Marketallet, for derved at opnaa en Besparelse af Udgifterne, men er man kommen til det Resultat, at det vil være u gennemførligt at simplificere Udskiftningen paa denne Maade, idet det gamle Marketal (Marker, Gylden og Skind) faktisk ikke for saa vidt Indmarken angaar er Udtryk for en ensartet Størrelse indenfor samme Bygd. Udvalget kan ikke paapege andet Fordelingstal, og Flertallet maa derfor mene, at det for at sikre den retfærdigst mulige Udskiftning maa gaaes frem efter den hidtil anvendte Fremgangsmaade.

Efter den hidtil ved Udskiftninger anvendte Praksis har Udskiftningsformændene i høj Grad været Ejerne behjælpelige med Sager, som strengt taget kunde afvises; her tænkes særlig paa Arvedelinger, Handeler, Mageskifter (ogsaa med Jord i fremmed Bygd) etc., Opklaring af, hvordan Ejendomsretten egentlig er i uklare Tilfælde samt Klarlæggelse af Ejendomsforholdene i Hauger; dette sidste har dog almindelig Betydning af Hensyn til Oprettelse af nyt Realregister. Ved en Indskrænkning af dette Arbejde, der i det væsentligste maa paahvile den enkelte Ejer at klære, vil der formentlig kunne opnaas en mindre Besparelse i Udskiftningsomkostningerne.

Udvalgets Flertal, Dyrhuus, A. Samuelson, M. Samuelson, H. Iversen og G. Winther, er enige om at udtale, at det er af største Betydning for Fremme af det færøske Jordbrug, at Udskiftningsarbejdet fortsættes, og er de ved Udskiftningen opnaaede Fordele betydelige.

Naar man sammenligner Loddernes Antal og Størrelser i de udskiftede Bygder med Forholdene før Udskiftningernes Iværksættelse (cfr. Kortene over de udskiftede Bygder), vil det være indlysende for enhver, at der landbrugsmæssigt set er opnaaet store Fordele. En Udskiftning betyder en betydelig Grundforbedring og maa faktisk sidestilles hermed, men til Trods herfor mener Flertallet ikke at kunne tilraade, at der paalægges Lodsejerne en større Del af Udskiftningsomkostningerne end hidtil, idet det færøske Landbrug ikke er saa ydedygtigt, at der kan paalægges dette ret større Byrder, end det allerede har. Det skal indrømmes, at der ved en Udskiftning tilføres en Bygd betydelige Muligheder for en mere rationel Drift af Indmarksjorden, men det kan dog tage Aar, inden de skabte Muligheder kan bære Frugt. Det bør ogsaa ved Overvejelserne om Udgifternes Fordeling tages i Betragtning, at Lodsejerne som Følge af Udskiftningen faar paalagt at udbygge en ret betydelig Vejlængde. Ifald der sker en Ændring i Fordelingen af Udgifterne mellem Staten og Lodsejerne, saaledes at Lodsejerne vil komme til at udrede en væsentlig større Andel end hidtil, vil det formentlig være nødvendigt paany at give Ejerne fra de endnu ikke udskiftede Bygder, hvorfra Udskiftningsbegæring foreligger, Løjlighed til ved Grænde-tævne at tage Stilling til de ændrede Forhold.

Udvalgsmedlem Nielsen ønsker at fremhæve, at der efter hans Mening ikke kan siges, at de Fordele, der er opnaaet ved de afsluttede Udskiftninger, staar i et rimeligt Forhold til Bekostningen, og foreslaar han, at Udskiftningsarbejdet paa Færøerne stilles i Bero indtil videre.

Udvalgsmedlemmerne Dyrhuus, A. Samuelson, M. Samuelson, H. Iversen og G. Winther skal under Henviisning til, at der er et betydeligt Ønske fremme om Udskiftning, der foreligger saaledes Begæringer fra 12 Bygder, der udgør ialt 425 Marker, herefter foreslaar Tinget, at der svares Ministeriet, at det er af største Betydning for det færøske Landbrug, at Udskiftningsarbejdet fortsættes, og skal man henstille, at det af Lagtinget i Samlingen 1933 vedtagne Forslag til Udskiftningslov gennemføres, dog saaledes, at Udskiftningskommissionen ingen Undersøgelse af Jordfortegnelsen og Haugens Ejendomsforhold foretager, og at der fastsættes Fristen, inden hvilke Ejere taber deres Ejendomsret, saafremt de ikke kan føre Bevis ved Indsigelser, eventuelt tillige at der paalægges de Ejere særligt Bidrag, der ikke gør Rede

for deres Ejendomsforhold, eller som ved mangelfuld Redegørelse skaffer Udskiftningen uforholdsmæssigt Arbejde.

Et Mindretal, A. Samuelson, M. Samuelson og Djarhuus, skal, for saa vidt det anførte Forslag ikke kan gennemføres, for at undgaa, at al Udskiftning skal standse, subsidiært foreslaa, at Udskiftningsarbejdet fortsættes uden Udarbejdelse af Matrikelskort. Udskiftningskortet bliver det endelige Resultat. Afsætningen af nye Skel sker i Forhold til de gamle Skel. Der foretages kun en Arealberegning med grov Kontrol. Udskiftningskortene skal ikke føres å jour for Landbrugsbygdernes Vedkommende. Selve Matrikelen føres å jour ved Skylddelingsmænd, saafremt Skat paa Jorden ikke kan bortfalde.

Udvalgsmedlemmerne Winther og Iversen ønsker at fremhæve, at de ikke kan gaa med til at støtte det subsidiære Forslag, idet de maa mene, at en Udskiftning uden Matrikulering og Oprettelse af Realregister indeholder et for stort Usikkerhedsmoment for saavel Ejerne som Samfundet. Disse Medlemmer foretrækker, at Udskiftningerne heller maa fremmes langsomt, og Matrikuleringen bevares, end at laa iværksat flere Udskiftninger uden Oprettelse af Matrikul og Realregister.

Forslag.

Fra Flertallet: Djarhuus, A. Samuelson, M. Samuelson, H. Iversen og G. Winther:

Tinget indgaar til Regeringen med Anmodning om at fremme det af Lagtinget i Samlingen 1933 fremsatte Forslag til Udskiftningslov saaledes som foran anført.

Subsidiært fra Mindretallet: A. Samuelson, M. Samuelson og Djarhuus:

For saa vidt Regeringen ikke mener at kunne fremme det principale Forslag, hvilket i saa Fald meget maa beklages, indgaar Lagtinget til Regeringen med Ansøgning om at foranledige, at der kan foretages Udskiftninger uden Matrikulering m. v. saaledes som foran angivet.

Tann 29. september var målið til 2. viðgerð og tann 1. október til 3. viðgerð.

Uppskot meirilutans þingipalti varð samtykt við 13 atkv. — 0.

Uppskot minnilutans subsidiært varð sett undir atkvæðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvæði: Johs. Ólafur Jóhansen, Ó. P. Jóhansen, Nolsøe, A. Samuelson, J. H. Jóhansen, M. Samuelson, Djarhuus, Andreassen, Johan Poulsen. *Atkvæði ekki:* Winther, Zachariassen, Sigurd Poulsen, Danielsen, Iversen, Kullsoy. *Burtur:* Dam, Patursson, Nielsen, Viðstein, Mitens, Debess,

og varð uppskotið soleiðis burturfallið, bert 9 atkv. fyrir 0 imóti.

94. Studning til uppdyrkan. (³⁴vi).

Binnadarnadinn. íð hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 27. september soljóðandi **Betænkning**:

Fra Føroya binnadarnfelag har undertegnede Udvalg ved Skrivelse af 6. September d. A. faaet Anmodning um at søge udvirket, at der paa Finansloven 1935 36 søges bevilget 25.000 Kr. til Brug ved Tilskud til Opdyrkning af raa Jord og til Indhegning af Opdyrkningsjord, at anvende efter tilsvarende Regler som dem, der har været gældende for Statskassens Bevilling til de samme Formaal de tre sidste Finansaar, indehavende medregnet, alt under Førlidsætning af, at det af Lagtinget fremsatte Forslag til Lov for Fæderne om Jordbrugets Fremme ikke gennemføres saa betids, at den deri foreslaaede Jordfond kan komme til at virke for de Opdyrkningsarbejder, der udføres kommende Vinter og Foraar, saamt at en lignende Bevilling — 25.000 Kr. — kan staa som aarlig Bevilling til det nævnte Formaal, indtil Jordfonden træder i Virksomhed.

Idet Udvalget kan slutte sig til de i Ansøgningen anførte Grunde, skal man tillade sig at fremsætte følgende

Forslag.

Lagtinget indgaar til Regeringen med Ansøgning om at faa udvirket, at der paa de aarlige Finanslove — første Gang for Finansaaret 1935 36 — søges en Bevilling paa 25.000 Kr. til det i Ansøgningen anførte Formaal, saaledes at Bevillingen er løbende, indtil Forslag til Lov for Fæderne om Jordbrugets Fremme er gennemført, og den i Lovforslaget omhandlede Jordfond er traadt i Virksomhed.

Tann 1. oktober var málið til 2. viðgerð og tann 4. oktober til 3. viðgerð.

Frá nevadinni varð framlagt soljóðandi **Motiveret Endringsforslag**:

Under Hensyn til, at der under Sagens anden Behandling i Ting-salen blev stærkt kritiseret, at Uddelingen af Statens Tilskud til Opdyrkning af raa Jord og Lagtingets Tilskud til samme Formaal bliver administreret af hvert sit Organ, hvilket har medført det beklagelige Mistorhold, at de Personer, der har faaet tildelt Statsstilskud, har opnaaet et højere Tilskud beregnet pr. Arbejdsdag end de Personer, der har faaet Lagtingstilskud, skal undertegnede foreslaa, at saavel Statsstilskudet som Lagtingstilskudet fremtidig administreres af samme Organ og skal som saadant foreslaa det færøske Grundforbedringsudvalg.

Forslag.

Til Udvalgsbetænkningens Forslag føjes som nyt Stykke:

a. Der andrages om, at Statens Tilskud fremtidig administreres af og udbetales gennem det færøske Grundforbedringsudvalg.

b. Under Forudsætning af, at det under Pkt. a fremsatte indkommes, vil Lagtingets Tilskud ogsaa være at administrere og udbetale gennem det færøske Grundforbedringsudvalg.

Uppskot nevndarinnar varð samtykt við 17 atkv. -- 0.

Broytingarnuppskot nevndarinnar varð samtykt við 13 atkv. — 0.

95. Eykastudning til uppdyrkan. (³⁵_{VII}).

Tann 28. september framlegði *figgjarnnevndin* soljóðandi Motiveret Forslag til Beslutning:

Fra Landbrugskonsulenten har Tinget modtaget en Fortegnelse over Jorddyrkningsarbejder, der er udført og synet i 1934, og som der foreligger Andragender om Tilskud til. Det fremgaar heraf, at der er udført 17302 Dagsarbejder, hvortil kommer nogle faa Andragender, som ikke er kommet med paa Fortegnelsen, men som anslaaes ikke at udgøre over 500 Dagsarbejder. Det samlede Antal Dagsarbejder ligger saaledes paa ikke over 17802. Heraf har Køroya búnaðarfelag overtaget Ydelse af Tilskud til 100 Andragere med et samlet Antal Arbejdsdage af 8043. Tilbage bliver der derefter 334 Andragere (hvortil maa formodes at komme ca. 10—15, som ikke er optaget paa førnævnte Fortegnelse) med ca. 9759 Arbejdsdage.

I Lagtingssamlingen 1932 blev det vedtaget at stille indtil 5000 Kr. til Vinnunevndins Raadighed til Anvendelse i 1933 som Tilskud til Jordbrug; dette Beløb er uddelt saaledes:

6650 Arbejdsdage à 70 Øre til 220 Personer	4655 Kr., og
til Kuarelmise (4 Personer)	200 — .

I 1932 vedtoges det endvidere at andrage Regeringen om, at det Beløb paa 10.000 Kr. aarlig, som var bevilget for 1933,34 og 1934,35 som Tilskud fra Statskassen til Opdyrkning og Indhegning af Opdyrkningsjord, maatte blive stillet til vedkommende Lagtingsudvalgs Disposition til Anvendelse sammen med Bevillinger, der ydes af Lagtinget til lignende Formaal. Samtidig fremsattes Forslag til Regler for Anvendelsen af Statskassens Tilskud til Opdyrkning og Indhegning af Opdyrkningsjord m. m., efter hvilke bl. a. foresloges fastsat, at der saavidt muligt fuldt ud skal være lagt en Plan for Arbejdets Udførelse, godkendt af Landbrugskonsulenten eller den, han be-

myndiger dertil, og at Syn foretages gennem Landbrugskonsulenten eller Mænd, udnævnt af ham, forinden Tilskud ydes til Opdykningsarbejde, Hegn og Faarehuse.

Regeringen har ikke imødekommet Lagtingets Andragende, og Stats-tilskudet er hidtil uddelt gennem Foroya búnaðarfelag til et Mindretal af Andragere med ca. 1 Kr. pr. Dagsarbejde i de sidste 2 Aar. Da Vinnuvevndin som foran anført for Aaret 1933 kun raadete over indtil 5000 Kr. til samme Formaal, maatte det fra Lagtinget ydede Tilskud, hvis samtlige Andragere skulde faa noget Tilskud, nedsættes til 70 Øre pr. Arbejdsdag. Det maa siges at være meget uheldigt, at Foroya búnaðarfelag fordeler Statens Tilskud med 1 Kr. pr. Arbejdsdag, medens Lagtinget kan er i Stand til at yde Tilskud med 70 Øre pr. Dagsarbejde, og det kan ikke andet end bevirke den største Misforholdelse, at Jorddyrkere, som har udført samme gode Arbejde, faar forskelligt Tilskud. Vinnuvevndins Formand har mundtlig forespurgt, om ikke Fordelingen af Stats-tilskudet og Lagtingstilskudet kunde blive af samme Størrelse, eventuelt 80 Øre pr. Dagsarbejde, men dette mente Foroya búnaðarfelag (Landbrugskonsulenten) ikke at kunne gaa med til, og Statens Tilskud uddeles atter i Aar med 1 Kr. pr. Dagsarbejde.

Den af Foroya búnaðarfelag foretagne Fordeling af Stats-tilskudet maa siges at være uheldig; ganske vist er tilsvarende fortrinsvis ydet Tilskud til de Personer, der har opdyrket de største Arealer, men da det ikke er ensbetydende med, at Arbejdet er bedre udført, kan Búnaðarfelagi's Fremgangsmaade i Opdyrkernes Øjne let faa Udseende af at være vilkaarlig. Der foreligger ikke oplyst noget om, at de ved Uddelingen af Stats-tilskudet foretrukne 100 Jorddyrkere har udført et bedre Arbejde — planlegt eller kvalitetsmæssigt — end de resterende forsmaaede 334 Jorddyrkere. Udvalget maa beklage en saadan Fremgangsmaade og fremhæve, at den maa give Anledning til Misforholdelse. Lagtingets Behøveligheder ved at overlade Administrationen af Lagtingets Tilskud til en anden Myndighed end et Lagtingsudvalg maa saaledes siges at have været fuldt berettiget.

Det er dog glædeligt at kunne konstatere, hvor stor Interessen for Opdyrkning her paa Øerne nu synes at være, siden der alene for 1 Aar — Aaret 1931 — foreligger Andragender om Tilskud til ca. 35 Aarskofoder, og herudover maa formodes at være opdyrket ikke ubetydelige Arealer, som der ikke er ansøgt om Tilskud til.

I 1933 har Lagtinget stillet et Beløb af 5000 Kr. til Vinnuvevndins Raadighed til Anvendelse i 1934 som Tilskud til Opdyrkning m. v. Skal kun dette Beløb udddeles til de ca. 334 Jordbrugere med ca. 9759 Arbejdsdage, vil det sige, at Lagtingstilskudet kun bliver paa ca. 50 Øre pr. Arbejdsdag, og saa vil der endda saagodt som ingenting blive levnet til Tilskud til Faarehuse m. v. Har der tidligere hersket Misforholdelse med Lagtingstilskudet eller med Fordelingen af Stats-tilskudet, saa vil det nu være langt værre, — og det med god Grund. Desværre svarer Lagtingets Evner ikke til Viljen til at støtte Landbruget. Alligevel mener Udvalget, at Lagtinget maa strække sig saa langt som paa nogen Maade muligt, og det foreslaas derfor, at Lagtinget yderligere bevilger et Tilskud af 3500 Kr. for indeværende Aar, hvorefter der for 1931 stilles ialt 8500 Kr. til Vinnuvevndins Raadighed; Lagtingstilskudet til de omhandlede 9759 Arbejdsdage, som Foroya búnaðarfelag ikke har villet yde Tilskud til, kan saaledes komme til at ligge paa 80 Øre pr. Arbejdsdag, og desuden vil der være et mindre Beløb til Raadighed til Uddeling af Tilskud til Faarehuse m. v.

Forslag.

Af Færø Amts Repartitionsfond bevilges som yderligere Tilskud til Jordbrug 3500 Kr. til Anvendelse i indeværende Aar.

Beløbet stilles til Vinnunevndens Raadighed.

Tann 1. oktober var målið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 4. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

96. Driftslán til smærri jarðabrúk. (³⁶kn).

Búnaðarnevndin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 1. oktober soljóðandi Betenkning:

Ifølge Lov Nr. 21 af 11. Februar 1931 kan der i hvert af Finansaarene 1931—32 til 1934—35 anvendes et Beløb af indtil 10.000 Kr. til Driftslaaneforeninger for mindre Jordbrug paa Færøerne.

Da de saaledes stillede Bevillinger herefter kun er til Raadighed indtil Udløbet af indeværende Finansaar og det absolut maa anses for værende af Betydning for det færøske Jordbrug, at der kan være Beløb til Raadighed udover 1. April 1935, skal undertegnede Udvalg foreslaa, at Lagtinget indgaar til Regeringen med Anmodning om, at det man blive udvirket, at der ogsaa efter 1. April 1935 stilles et Beløb til Raadighed paa 10.000 Kr. om Aaret indtil det af Lagtinget fremsatte Forslag til Lov for Færøerne om Jordbrugets Fremme maatte være ophøjet til Lov og den i samme omtalte Jordfond maatte være begyndt at virke.

Forslag.

Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at de ved Lov Nr. 21 af 11. Februar 1931 stillede Bevillinger paa indtil 10.000 Kr. aarlig til Driftslaaneforeninger til mindre Jordbrug paa Færøerne maa blive forlænget udover 1. April 1935 og indtil Lov for Færøerne om Jordbrugets Fremme maatte være traadt i Kraft og den i samme omtalte Jordfond maatte være begyndt at virke.

Tann 6. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 10. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv. — 0.

VIII. Vegir, brýr og lendingar.

97. Frásögn sýslana um vegir, brýr og lendingar. (I¹/VIII).⁹

Málið varð beint í *figgjarnævndina*. Tann 11. september framlegði nēvndin soljóðandi Betēnkning:

I. Norderøernes Syssel.

Sysselmanden indberetter, at Veje, Broer og Landingssteder skōnnes at vāre i forsvarlig Stand. Den foreliggende Indberetning fra Amtsingeniøren taler i og for sig ikke imod Sysselmandens Indberetning; dog bemærker Ingeniøren, at Klaksvig-Nordørevejen er noget slidt, og at der er Huller i Vejbanen, der bør repareres snarest. — Han indberetter desuden, at der er en fast Vejmand, og at der ikke er anbragt Nummersten. —

Forslag.

Det paalægges Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune at drage Omsorg for, at Vejen Klaksvig-Nordøre holdes i forsvarlig Stand, og at Nummersten anbringes.

II. Østero Syssel.

Sysselmanden indberetter under 6. Juli d. A., at Veje, Broer og Landingssteder er i forsvarlig Stand. Sysselmanden gør opmærksom paa, at Vejen Solmundeffjord-Lamhauge er for smal ogsaa paa en farlig Strækning. Dette er imidlertid efter Syssels Formening ikke Kommunens Skyld. —

Amtsingeniøren har i Maj Maaned d. A. synet Kørevejene og forefundet forskellige Mangler, men det maa efter det foreliggende antages, at disse Mangler er afhjulpne, inden Sysselmandens Indberetning af 6. Juli d. A. afgaves. — Ved næste ordinære Syn mener Udvalget, at Amtsingeniøren bør undersøge Vejbredden paa Solmunde-Lamhauge Vejen og udtale sig om Forsvarligheden af at benytte Vejen som Kørevej med den nævnerende Bredde paa de farlige Strækninger.

¹) Sbr. Lōgtingslōðindi 1933, bls. 129.

Forslag.

Amtsingeniøren anmodes om ved næste Syn over Vejen Solmundefjord--Lambhauge at undersøge, om Vejens Breddo paa visse farlige Partier er saa ringe, at Kørsel kan anses for farlig.

III. Strømo Syssel.

Sysselmanden indberetter, at Veje, Broer og Landingssteder er i forsvarlig Stand.

Amtsingeniøren gør forskellige Indvendinger imod Vedligeholdelsen af Kørevejen i Velbestad; navnlig udtaler Ingeniøren, at Vekanten er bevokset med Græs, som bør fjernes, og Vejen bør gruses. Endvidere kritiserer Ingeniøren Vejanlægget, hvorpaa der findes 3 forskellige Styng og en Vendeplads ved Landingsstedet paa Velbestad, der er for snæver. Udbedringen anslaaes at ville koste 300 Kr.

Forstanderskabet erklærer paa Foranledning, at man er villig til at rette de Fejl, der i saa Henseende findes ved Vejanlægget, men kan ikke pantage sig dette som en Vedligeholdelsesudgift. Hvis man kan faa de 300 Kr. som Tilskud, er man villig til at paatage sig Udbedringen.

Udvalget gaar ud fra efter det foreliggende, at alt Vedligeholdelsesarbejde er udført og stiller derfor intet Forslag.

IV. Vaago Syssel.

Sysselmanden indberetter under 4. Juni d. A. følgende:

ad Sønderaaeg Vejstrækningen.

Vejbanen er god, med enkelte Huller, der dog er under Udfyldning. Et af Amtsingeniøren omtalt Rækværk er ikke istandsat, men dette Arbejde vil blive udført snarest muligt.

ad Midvangsstrækningen.

Vejen er en Del hullet.

ad Sørraagsstrækningen.

Denne Strækning er god, hvorimod den saakaldte „Brændevej“ fra Sørraagsvejen ind til Dalen er slemt medtaget og trænger til Hovedreparation. — Amtsingeniørens Rapport er i Overensstemmelse med Sysselmandens Indberetning.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at paalægge Forstanderskaberne at udbedre de af Syssemanden paatalte Mangler, saafremt Udbedring ikke allerede har fundet Sted.

V. Sande Syssel.

Syssemanden indberetter, at Broer og Landingssteder er i Orden.

Vejene er paa enkelte Strækninger en Del slidte og trænger til Grusning, ligesom Grøfterne paa flere Steder trænger til Oprensning. Men i det Hele mener Syssemanden at kunne udtale, at Vejene er bedre i Stand nu efter, at Kommunerne har gjort Udveje for at erholde Grus fra Elve til Anvendelse paa Vejbanerne. —

Amtsingeniøren indberetter, at det for alle Strækninger paa Vejen Skaalevig—Husevig—Sand—Skopen gælder, at den er slidt og ikke er godt vedligeholdt. — Hele Vejbanen trænger til gennemgaaende Belegning og Grøfterne trænger overalt til Oprensning. Vejbanen trænger til Paafyldning for Enden af Broerne, og Brorækværker trænger til Maling. Ved en Bro i Skaalevig er Vejkanterne for en Del skyllet bort. I Sandslien bør en Del af Bagskraaningerne renses for Grus og løse Sten, der fruer med at rasle ned over Vejen. Skaalevigstrækningen er endnu ikke forsynet med Nummersten. Skaalevig har ingen fast Vejmand.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at paalægge Forstanderskaberne i Sande Syssel at lade udbedre de af Amtsingeniøren paatalte Mangler ved Landevejen Skaalevig—Husevig—Sand—Skopen, forsaavidt saadan Udbedring ikke allerede har fundet Sted.

VI. Sudero Syssel.

Syssemanden indberetter under 2. Juli 1934:

- 1) Der mangler fornødent Vedligehold af enkelte af Opdykningsvejene i Trangisvang.
- 2) Kørevejen Sambo—Lobra er endnu ikke i brugbar Stand.
- 3) Der findes ingen Nummersten langs de anlagte Veje.

Amtsingeniøren indberetter 17. Maj 1934, at Prodebo—Trangisvaagvejen er i god Stand. Dog findes der Huller i Vejbanen, der bør repareres snarest.

Om Vaag—Porkerevejen indberetter Amtsingeniøren, at Vejen er i ret god Stand uden Hjulspor, dog med en Del Huller, der bør repareres

snarest. Grøfterne trænger til Oprensning særlig paa Porkerestrækningen. Vaag har fast Vejmand, men Porkere har ingen.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at paalægge de vedkommende kommunale Myndigheder at rette de af Amtssingenjøren påtalte Mangler, forsaavidt dette ikke allerede har fundet Sted. Det bedes gennem Sysselmanden pålagt Forstanderskabet for Frodebo Sogns Kommune at udbedre de Opdykningsveje i Trangisvaag, som efter Sysselets Indberegning mangler fornødent Vedligehold.

Tann 13. september var málið til 2. viðgerð.

Uppskot nevndarinnar pkt. I varð samtykt við 18 atkv. — 0, pkt. II varð samtykt við 17 atkv. — 0 og pkt. IV, V og VI voru samtykt við 15 atkv. — 0. Uppskot pkt. III fór til 3. viðgerð.

Við 3. viðgerð tann 21. september varð álit viðvíkjandi Streymoyar sýslu (pkt. III) samtykt við 14 atkv. — 0.

98. Amtskommunalir vegir. ^{(2|viii).}¹⁾

Fíggyrnevndin fékk málið til viðgerðar. Tann 22. september framlegði nevndin soljóðandi **Udvalgsbetræking**:

Udvalget, der i Aar i Lighed med de tidligere Aar har behandlet Sagen vedrørende de amtskommunale Veje, har samlet Andragenderne i Omslag (et for hver Bygd) og i Oversigter (en Bog for hvert Syssel); de enkelte Andragender omtales derfor ikke særskilt her. De hldtil ikke bevilgede Andragender findes optaget i nævnte Oversigter, og Udvalget vil mene, at det maa anses for unødvendigt at meddele de enkelte Kommuner, hvilke Andragender Lagtinget ikke har kunnet yde Tilskud til.

Overenskomsten af 18. Juni d. A. vil medføre, at der til næste Lagtingssamling maa foreligge en Plan over Vejbygningen og Anlæg af mindre Havne i de kommende 5 Aar, og en saadan Plan bør sikkert udarbejdes af et særligt Udvalg; om Valget af et saadant særligt Udvalg fremsættes Forslag.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 133.

Men Hensyn til, hvad der skal bevilges som ekstraordinært Tilskud til Bygning af Veje for Oljaaret 1934/1935, skal Udvalget tillade sig at fremsætte følgende

Forslag.

I. Af Amtsrepartitionsfonden bevilger Lagtinget Tilskud $\frac{3}{8}$ af Omkostningerne ved Udførelsen af følgende Vejanlæg:

	Meter:	Samlet Tilskud fra Amtsrepartitionsfonden:
1) til Vej i Hatlervig	90	Kr. 337,50
2) - - - Kirke	100	— 309,37
3) - - - Sving	200	— 511,50
4) - - - Viderejde	300	— 549,00
1 Bro - - -	—	— 112,50
5) til Vej - Kvannesund	100	— 268,12
6) - - - Nordtofte—Norddeble	100	— 337,50
7) - - - Mule	100	— 253,87
8) - - - Haraldsund	100	— 225,00
1 Gennemløb i Haraldsund	—	90,00
9) - Vej i Kuns	100	— 312,50
10) - - - Trollenæs	100	— 262,50
11) - - - Mygledal	100	— 231,00
12) - - - Husum—Sydredal	200	— 772,50
13) - - - i Gjøv	300	— 731,25
14) - - - Eldovig	100	— 150,00
15) - - - Andefjord	150	— 412,50
16) - - - Hellerne	132	— 333,43
17) - - - Fuglefjord	200	— 432,00
18) - - - Lervig	200	— 568,50
19) - - - Sydregrøte	300	— 885,93
20) - - - Ridevig	100	— 300,00
21) - - - Næs—Avevig	100	— 300,00
22) - - - Saltnæs—Saltangeraa	350	— 1194,00
23) - - - Saltangeraa—Lambarejde	100	— 311,25
24) - - - Selletræ	100	— 412,50
25) - - - Øre	100	— 225,00
26) - - - Ejde	200	— 600,00
27) - - - Tjørnevig	50	— 375,00
28) - - - Haldersvig	200	— 723,00
29) - - - Strømnæs	200	— 525,00
30) - - - Kollefjord	100	— 287,62
1 Bro - - -	—	— 375,00
31) - Vej - Kalbak	170	— 681,25
32) - - - Højvig—Hvidenæs	100	— 262,50
33) - - - Velbestad	150	— 478,12
34) - - - Vestmanhavn	325	— 1162,50
35) - - - Nulø	100	— 230,25
36) - - - Hestø	100	— 281,90
37) - - - Slettenæs	100	— 225,00

	Meter:	Samlet Tilskud fra Amtrepartitionsfonden:
38) til Vej i Sandevang	200	— 562,50
39) - — - Mldvaag	200	— 487,50
40) - — - Sørvag	400	— 850,50
41) - — - Gaasedal	100	— 262,50
42) - — - Myggenæs	300	— 675,00
43) - — - Skopen	200	— 600,00
44) - — - Skaalevig	200	— 322,50
45) - — - Dal	100	— 262,50
46) - — - Skarvenæs	150	— 393,75
47) - — - Sand	200	— 450,00
48) - — - Skus	150	— 526,50
49) - — - Sandvig	180	— 543,75
50) - — - Kvalbø	250	— 618,13
51) - — - Trangisvaag	200	— 900,00
52) - — - Frodebø	100	— 855,00
53) - — - Høve	150	— 478,12
54) - — - Porkere	200	— 568,74
55) - — - Sumbø	500	— 562,50
56) - — - Farnen	200	— 600,00

II. Tilskudene udbetales til Kommunerne eller afskrives paa deres Mellemlværende med Amtskommunen, dog først naar Arbejdet er udført, synet og godkendt.

III. Vejene skal anlægges efter de for Bygningen af amtskommunale Veje fastsatte Regler, ogsaa hvad angaar saavel Underbygning og Stensætning som Højde (undirbyggjan og stensætning som hædkan). Det skal fremhæves, at det ved Ydelsen af Tilskud til Bygningen af amtskommunale Vejanlæg bl. a. er en ufravigelig Betingelse, at Kommunerne sørger for fornødent Vedligehold af de Vejanlæg, som er bygget eller bygges med Tilskud fra Lagtinget, og at de Kommuner, som ikke overholder dette, maa være forberedt paa, at der til disse Kommuner ikke ydes yderligere Tilskud til Vejbygning.

IV. Tinget vælger et Tremandsudvalg (Vejudvalg — Vegnevndin) til som hidtil at behandle Vejsagen indtil Olaf 1935.

V. Vejudvalget (Vegnevndin) anmodes om at foranledige, at samtlige Andragender om Tilskud til Vejanlæg bliver udragnede og Vejene udstukne, og om til Olaf 1935 til Lagtinget at afgive Beretning om, hvilke Vejarbejder er udført, og hvilke Andragender foreligger.

VI. I Henhold til Overenskomsten af 18. Juni d. A. vil det være nødvendigt, at der til Forelæggelse i Lagtingssamlingen 1935 udarbejdes Planer over de Vejanlæg og mindre Havneanlæg, som der kan blive Tale om at lade udføre i den kommende Femårsperiode. Til Udarbejdelsen af disse Planer vælges et særligt Udvalg paa 7 Medlemmer, og ved Udarbejdelsen af Planerne bør der regnes med, at der i 5-Aarsperioden aarlig kan bygges:

- 1) Trafíkveje 140.000 Kr. (Statstilskud 70.000 Kr., Lagtingstilskud 35.000 Kr., Kommunetilskud 35.000 Kr.)
- 2) Opdyrkingsveje 120.000 Kr. (Statstilskud 30.000 Kr., Lagtingstilskud 45.000 Kr., Kommunetilskud 45.000 Kr.)
- 3) Mindre Havne ca. 50.000 Kr. (Lagtingstilskud 10.000 Kr., Kommunetilskud 10.000 Kr.)

Tann 24. september var málið til 2. viðgerð og tann 27. september til 3. viðgerð.

Pkt. I varð samtykt við 15 atkv. — 0; pkt. II, III, IV og V voru samtykt við 15 atkv. — 0; pkt. VI varð samtykt við 13 atkv. — 0.

99. Studningur til brýr og lendingar.¹⁾

(21 VIII,	8 VIII,	17 VIII,	7 VIII,	33 VIII,	45 VIII,	16 VIII,
15 VIII,	23 VIII,	18 VIII,	29 VIII,	34 VIII,	40 VIII,	
30 VIII,	31 VIII,	11 VIII,	20 VIII,	37 VIII,	9 VIII,	
10 VIII,	14 VIII,	22 VIII,	28 VIII,	38 VIII,	27 VIII,	
19 VIII,	26 VIII,	41 VIII,	6 VIII,	32 VIII,	35 VIII,	
24 VIII,	43 VIII,					

Málini voru beind í fjággjarnævdina. Tann 24. september framlegði nævndin söljóðandi Betænkning:

Under en anden Sag behandler Udvalget de Vejsager, hvortil man i Aar foreslaar Bevilling. I nærværende Betænkning behandler man de Andragender, der foreligger om Tilskud til Broer og Landingssteder. —

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 139.

Norlærernes Syssel.

1) *Landingsstedet i Eidsvik i Fuglø (VIII-21/1934). ¹⁾*

Forstanderskabet ansøger om at faa den tidligere Bevilling $\frac{3}{4}$ af det Beløb, som Materialier og Formandsløn er opgjort til, nemlig 3009 Kr. 40 Øre, forhøjet. Man henviser til, at der er udført 4500 Pligtarbejdstimer. Udvalget foreslaar, at Bevillingen under Hensyn til Forholdene i Fuglø forhøjes med 800 Kr.

Forslag:

Foruden de allerede udbetalte 2257 Kr. 05 Øre bevilges der yderligere Forstanderskabet for Fuglø Sogns Kommune et Beløb paa 800 Kr. til Landingsstedet Eidsvik paa Fuglø.

2) *Landingsstedet paa Svino (VIII-8/1934). ²⁾*

Sagen drejer sig om en Vej fra Landingsstedet. Denne Vej skulde saa samtidig kunne bruges til Optræk af Baade.

Jens Marius Poulsen har undersøgt Stedet. Hans Overslag lyder paa ca. 7000 Kr., hvoraf Materialier og Formandsløn ansættes til 4000 Kr. Man har i 1932 og 1933 givet Forstanderskabet Lejlighed til at overveje, om Kommunen mener at kunne udføre det projekterede Anlæg med en Bevilling fra Lagtinget paa 2400 Kr. Herpaa er virkeligt Svar endnu ikke indløbet, men en Skrivelse fra et Medlem af Forstanderskabet maa kunne forstaas paa den Maade, at Forstanderskabet vil udføre Anlægget, hvis man faar Bevillingen. Udvalget stiller derfor følgende

Forslag.

Til en Vejbane — efter Jens M. Poulsens Plan af 16. August 1932 — der baade skal kunne benyttes som Vej og til Baadeoptræk fra Landingsstedet paa Svino, bevilges der $\frac{3}{5}$ af Materialier og Formandsløn indtil 2400 Kr. Bevillingen gives paa de i 1912 foreskrevne Vilkaar, herunder bl. a., at Kommunen paatager sig Vejens forsvarlige Vedligeholdelse. — Den Støbesand, som ikke kan faas paa Svino, medregnes blandt Materialierne.

3) *Genbevilling af Tilskud til Landingsstedet Eidsvik, Viderejde (VIII-17/1934). ³⁾*

Forstanderskabet ønsker den i 1931 givne Bevilling til Landings-

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1932, bls. 158.

²⁾ — 1933, - 147.

³⁾ — 1931, - 95.

stedet forøget eller fornyet. Det oplyses, at Kommunen ikke har set sig i Stand til at paabegynde Arbejdet.

Forslag.

Den i 1931 givne Bevilling til Landingsstedet Eidsvik paa Viderejde genbevilges, saaledes at Udbetaling finder Sted i Aarene 1935, 1936 og 1937, saafremt Arbejdet fuldføres i disse Aar. Bevillingen gives paa de i Beslutningen af 1912 foreskrevne Vilkaar.

4) *Landingsstedet i Bordøparik (VIII-7/1934). ¹⁾*

Sagen er udsat fra sidste ordinære Lagtingssamling.

Overslaget, udarbejdet af Jens M. Poulsen, er paa 5500 Kr., heraf Formandsløn og Materialer 3700 Kr. $\frac{3}{4}$ af denne Sum udgør 2775 Kr. Udvalget maa imidlertid af finansielle Grunde foreslaa denne Sag udsat til næste Aar.

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar.

5) *Landingsstedet paa Trollenes (VIII-33 1934). ²⁾*

Forstanderskabet andrager om en Efterbevilling til det ommeldte Landingssted i Betragtning af, at Arbejdet er blevet betydeligt dyrere end oprindelig beregnet af Jens M. Poulsen. Denne anbefaler yderligere Tilskud.

Forslag.

Der bevilges Mygledal Sogns Kommune 200 Kr. af Økonomisk Fond som Ekstrabevilling til Arbejdet ved Udbedring af Landingsstedet paa Trollenæs.

6) *Landingsstedet i Haraldssund (VIII-15/1934). ³⁾*

Forstanderskabet for Kunn Sogns Kommune andrager om forhøjet Tilskud til Landingsbroen i Haraldssund. Der er tilsagt en Bevilling paa

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 147.
²⁾ - - - 1932, - 164.
³⁾ - - - 1933, - 144.

2212 Kr. 50 Øre. Ifølge en foreliggende Opgørelse har Materialier og Formandsløn andraget 1760 Kr. 91 Øre, naar 160 Tdr. Sand medregnes, men kun 1520 Kr. 91 Øre, naar Sandet fratrækkes. Da Sand maa kunne skaffes paa Stedet, bør Omkostningerne ved Tilvejebringelse af Sand ikke medregnes. Der er anvist Kommunen $\frac{3}{4}$ af 1520 Kr. 91 Øre eller 1140 Kr. 69 Øre. — Kommunen har saaledes faaet et saa stort Tilskud, som der sædvanlig gives til Landingsbroer og der er ikke givet nogen særlig Begrundelse for, at der i det foreliggende Tilfælde skulde ydes forholdsvis mere fra Lagtinget end sædvanligt.

Imidlertid er der til Udvalget rettet en Henvendelse fra Lagtingsmændene O. F. Joensen og S. P. Zachariasen om ekstraordinær Støtte til Kunø Sogn, dels under Hensyn til Sognets svage økonomiske Stilling, dels under Hensyn til, at det ommeldte Bronnlæg har medført en uforholdsmæssig stor Arbejdsydelse fra Sognets Side, saa at Kommunen ikke har kunnet tage det altsammen som Pligtarbejde. Under Hensyn hertil stiller Udvalget nedenfor Forslag om en ekstraordinær Bevilling paa 500 Kr. til Kunø Sogn.

Forslag.

Der bevilges Kunø Sogn en ekstraordinær Bevilling paa 500 Kr. af Økonomisk Fond som Støtte til Bestridelse af Udgifterne ved Anlæg af en Landingsbro i Haraldssund.

7) *Efterbevilling til Landingsstedet i Sydredal (VIII-16/1934). ¹⁾*

I 1930 vedtog Tinget at yde et Tilskud paa indtil 2205 Kr. til Forbedring af Landingsforholdene i Sydredal paa Kalsø. I 1932 blev Bevillingen fornyet. Arbejdet er nu fuldført og Omkostningerne ifølge foreliggende Opgørelse andrager 5575 Kr. 77 Øre, hvoraf Arbejdsløn 2212 Kr. 70 Øre. Der er anvist efter Lagtingets Beslutning af 1930, cfr. 1932, 2210 Kr. 16 Øre. Forstanderskabet andrager nu om, at der maa blive givet Sognet en Efterbevilling i ommeldte Anledning under Hensyn til, at Omkostningerne er saa store i Forhold til Sognets Folketal.

Forslag.

Som ekstraordinært Bidrag til Bestridelse af Omkostningerne ved Landingsstedet i Sydredal bevilges der af Økonomisk Fond mod vedkommende Forstanderskabs Kvittering 400 Kr.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1932, bls. 162.

8) Landingsstedet i Mygledal (VIII-15/1934). ¹⁾

Amtet meddeler, at Samme har anvist Mygledal Sogns Kommune et Beløb af 300 Kr., som Tinget i Samlingen 1933 har bevilget. Der foreligger ikke noget Regnskab fra Kommunen, og der foreligger kun en Erklæring fra Ingeniør Jacobsen om, at en anden Mand har synet det udførte Arbejde og befundet det tilfredsstillende udført. Fra Synsmanden synes der ikke at foreligge nogen skriftlig Udtalelse.

Udvalget foreslaar, at Lagtinget billiger, at Udbetalingen af hele Bevillingen har fundet Sted.

Forslag.

Den skets Udbetaling godkendes.

Østero Syssel.

9) Dækmole i Funding (VIII-23/1934).

Forstanderskabet i Funding fremsender Andragende fra Foreningen „Vitin“ i Funding om Tilskud til en Dækmole ca. 16 Meter lang paa et nærmere angivet Sted ved Landingsstedet. Forstanderskabet mener ikke, at Kommunen kan deltage i Afholdelse af Omkostningerne ved Anlægget. Desuden mener Forstanderskabet, at den ansøgte Foranstaltning er unødvendig i Betragtning af, at der nu bygges Kørevej ind til Húsarætt, som er særlig god Landingsplads. Dette Landingssted ligger $\frac{1}{4}$ Mil fra Bygden Funding.

Jens M. Poulsen har synet Landingspladsen og udtaler, at Omkostningerne ved den omhandlede Foranstaltning vil være ca. 4—5000 Kr. Poulsen mener dog, at han ikke havde tilstrækkelig Tid til Undersøgelsen, og at det angivne Beløb er kalkulatorisk. Saaledes som Sagen foreligger efter Kommunalforstanderskabets Erklæring vil der ikke kunne foretages noget fra Tingets Side, og Udvalget fremsætter derfor følgende

Forslag.

1) Sagen om en Dækmole i Funding kan ikke fremmes paa det foreliggende Grundlag.

2) Forstanderskabet og Foreningen „Vitin“ underrettes om foranstaaende.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 152.

10) *Genbevilgning af Tilskud til Kranen i Eldrevig* (VIII-18 1934). ¹⁾

I 1932 vedtog Lagtinget at bevilge 350 Kr. af Økonomisk Fond til Udbedring af den i Eldrevig opstillede Højsekran. Forstanderskabet i Andefjord andrager nu om, at denne Bevilling maa blive staaende ved Magt endnu et Aar.

Forslag.

Den i 1932 givne Bevilling paa 350 Kr. til Udbedring af en Højsekran i Eldrevig skal staa ved Magt til Olajdag 1935.

11) *Landingsstedet ved Kópasker, Lambæjde*. (VIII-20 1934).

Andr. F. Lambauge, Skibsfører og Skløsejer i Lambauge, andrager om Tilskud til en Anlægsbro ved det saakaldte Kópasker under Lambæjde. Andragendet er anbefalet af Forstanderskabet, men der foreligger ikke Attest for, at Vedligeholdelsen overtages af Kommunen. —

Amtsiingeniøren har undersøgt Stedet og udarbejdet Plan og Overslag over Omkostningerne. Disse andrager 1150 Kr., hvoraf Materialier og Formandsløn 785 Kr. ²⁾ heraf udgør 459 Kr. og man foreslaar at bevilge indtil 459 Kr.

Forslag.

Der bevilges til Opførelse af en Anlægsbro ved Kópasker under Lambæjde udført efter Ingeniør Jacobsens Plan ³⁾ af Materialier og Formandsløn indtil 459 Kr. Bevillingen gives paa de i 1912 foreskrevne Vilkaar, herunder navnlig ogsaa, at Forstanderskabet udtrykkelig maa erklære, at Kommunen paatager sig Vedligeholdelsen. Støbesand medregnes ikke blandt de Materialier, Lagtinget betaler for.

12) *Landingsstedet i Ridesvig* (VIII-31 1934). ²⁾

Bebøerne af Ridesvig andrager om at faa udført en mere omfattende Forbedring af deres Landingssted end forudsat ved Lagtingsbeslutning af 1929, hvorved der bevilgedes indtil 917 Kr. til Udførelse af en den Gang foreliggende Plan.

Jens Martins Poulsen har i Sommer under et kortere Ophold i Ridesvig undersøgt Forholdene, og i en Betænkning af 8. August d. A. udtaler han, at en omfattende Forbedring vil komme til at koste ca. 4000 Kr., hvoraf Formandsløn og Materialier vil andrage 2500 Kr. Udvalget foreslaar, at der bevilges ³⁾ af det sidstnævnte Beløb, altsaa indtil 1875 Kroner.

—

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1932, bls. 246.

²⁾ — — — 1929, — 110.

Lögtingstíðindi 1934. 26.

Forslag.

Til Udbedring af Landingsstedet i Ridevig bevilges $\frac{3}{4}$ af Formandsløn og Materialier, herunder Sand, indtil 1875 Kr. paa de i Beslutningen af 1912 løvrigt fastslaaede Vilkaar, herunder navnlig, at Forstanderskabet udtrykkelig maa forpligte Kommunen til at holde Landingsstedet vedlige.

13) *Landingsstedet paa Tofte. (VIII-40; 1934).*

Købmand Mathias Jacobsen, Tofte andrager 31. Juli d. A. om Tilskud til Anlæg af en Baadebro paa Tofte og Bortrydning af nogle blinde Skær. Andragendet indeholder ikke nærmere Oplysninger om, hvor Baadebroen skal være. Efter at Sagen har været forelagt Forstanderskabet anbefaler dette Andragendet, men udtaler intet om, hvorvidt Kommunen kan paatage sig det eventuelle Anlægs Vedligeholdelse. — Senere har Amtsingeniøren undersøgt Sagen og udarbejdet Overslag over Anlægsomkostningerne. Anlægget er beliggende ca. 50 Meter syd for Marius Skaales Bro. — Ifølge Overslaget vil Omkostningerne ved Anlægget blive 2100 Kr., deraf Formandsløn og Materialier 1150 Kr.

Sagen maa imidlertid udsættes allerede paa Grund af, at Forstanderskabets Erklæring om Anlæggets Vedligeholdelse mangler.

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar. Det bedes til den Tid oplyst, hvor meget Havnekassen vil yde til Anlægget, og om Kommunen vil overtage Vedligeholdelsen.

14) *Udbedring af Landingsstedet „innanfyri Sjóartún á Skaale“. (VIII-30; 1934).*

Forskellige Beboere paa Skaale andrager om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet „innanfyri Sjóartún“ paa Skaale.

Forstanderskabet, som har haft Sagen til Erklæring, anbefaler Andragendet, men udtaler, at man ikke mener at kunne afgive Garanti for, at det eventuelle Anlæg vil blive vedligeholdt som offentligt. Amtsingeniør Jacobsen har undersøgt Sagen og udarbejdet Plan og Overslag. Anlægsomkostningerne anslaaes til at blive 2200 Kr., hvoraf Formandsløn og Materialier 1435 Kr. Men da Kommunen ikke vil paatage sig at vedligeholde Anlægget som offentligt, maa Andragendet allerede som Følge deraf afslaaes.

Forslag.

- 1) Andragendet fra Beboere paa Skaale om Tilskud til Udbedring

af Landingsstedet „Innanfyri Sjóartin“ paa Skaale kan ikke bevilges allerede paa Grund af, at Kommunen ikke vil paatage sig Anlæggets Vedligeholdelse.

2) Andragerne underrettes herom.

15) *Landingsstedet „Kráarbrúgvín“, Skaale. (VIII-31/1934).¹⁾*

Behøere af Skaale andrager om Tilskud til Udbygning af Landingsstedet „Kráarbrúgvín“ paa Skaale. Kommunen anbefaler Andragendet og erklærer at ville vedligeholde det eventuelle Anlæg.

Amtsingeniøren har undersøgt Sagen og udarbejdet Plan og Overslag. Efter Overslaget vil Omkostningerne ved Anlæggets Udførelse andrage 3000 Kr., hvoraf Materialier og Formandsløn 2020 Kr. Sand maa ikke medregnes i disse Materialier. Det sædvanlige Tilskud $\frac{3}{5}$ af Materialier og Formandsløn udgør 1212 Kr. og dette Beløb foreslaar Udvalget at yde i Oljaarene 1934/35 og 1935/36. Det maa undersøges, om Havnekassen maatte kunne yde Halvdelen af Bevillingen eller 606 Kr.

Forslag.

Til Landingsstedet „Kráarbrúgvín“ paa Skaale bevilges $\frac{3}{5}$ af Formandsløn og Materialier, herunder dog ikke Sand, indtil 1212 Kr. Bevillingen ydes paa de i 1912 fastslaaede Vilkaar og udbetales i Oljaarene 1934/35 og 1935/36. Lagtinget mener, at Havnekassen maa kunne yde et Tilskud til Broen paa 606 Kr., saaledes at Lagtingets Tilskud bliver 606 Kr. —

16) *Udbedring af Poul Andreassens Landingssted paa Ørebakke ved Øre. (VIII-11/1934)²⁾*

Sagen er udsat fra ifjor. Der foreligger nu en Erklæring i Sagen fra Jens Marius Poulsen, hvoraf det fremgaar, at Andrageren er ene om at bruge Landingsstedet, og at han ønsker Støtte til Indkøb af det fornødne Cement, der skal bruges til at forlænge Broen og til Sikring af hans Nøst mod Søen. Poulsen mener, at der i alt vil medgaa ca. 12 Tdr. Cement. Hvis Kommunen vil paatage sig Vedligeholdelsen, foreslaar Udvalget at bevilge 100 Kr.

Forslag.

Til Udbedring af Landingsbroen og Sikring mod Søen af Poul Andreassens Nøst bevilges 100 Kr., saafremt Kommunen vil paalage sig Broens og Sikringens Vedligeholdelse.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 150.

²⁾ — — — 1933, — 149.

17) *Landingsstedet i Morskranæs. (VIII-20, 1934).*

Beboerne af Morskranæs andrager om Tilskud til en Landingsplads i Morskranæs. Det er Hensigten, at Landingspladsen skal bygges saaledes, at Postbaaden „Tróndur“ og lignende Fartøjer kan lægge til. Andragerne gør gældende, at de nu maa bære den Mælk og de Varer, der skal eksporteres til Selletræ, medens Baadene, hvis en Landingsplads som den attraaede kunde bygges, vilde kunne anløbe Pladsen og her tage Varerne ombord og aflevere de Varer, der indføres til Stedet. Amtsingenløren har udarbejdet en Plan og Overslag over et Anlæg som det attraaede. Omkostningerne beregnes til 6000 Kr., hvoraf Formandsløn og Materialier udgør 3100 Kr. Udvalget mener ikke i Aar at kunne tage Stilling til Sagen, da Kommunen ikke har vedtaget at vedligeholde Anlægget. Hvis Andragendet bevilges, vil hele Arbejdslønnen 2900 Kr. og en Del af Materialierne falde paa Kommunen eller Beboerne.

Forslag.

- 1) Sagen udsættes til næste Aar.
- 2) Forstanderskabet anmodes om at udtale sig om, hvorvidt Kommunen maatte være villig til at udføre Anlægget med et Tilskud fra Lagtinget paa godt 2000 Kr. og paatage sig Anlæggets fremtidige Vedligeholdelse.

18) *Landingsstedet „ófi í eygu“ paa Ejde. (VIII-37 1934).¹⁾*

Forstanderskabet andrager om Fornyelse af den i Fjor Hlsagte Bevilling til dette Landingssted. Med Bemærkning, at en Bevilling er gældende i to Oljaar, stiller man følgende

Forslag.

Bevillingen gælder indtil Olajdag 1935 uden særlig Fornyelse.

Strömu Syssel.19) *Landingssted i Strömnæs. (VIII-9/1934).²⁾*

Købmand Helne Olsen, Strömnæs har i sin Tid andraget om Tilskud til en Landingsbro i Strömnæs. Tinget gav i 1931 Tilsagn om et Tilskud paa $\frac{3}{5}$ af Materialier og Formandsløn 600 Kr. Senere har Andrageren ønsket Broen bygget længere ude.

¹⁾ Sbr. Lögtingsbladi 1933, bls. 142.

²⁾ - - - 1933, - 148.

AmtsIngeniøren har foretaget Beregning over Omkostningerne og er kommet til følgende Resultat:

- I. Hvis Broen bygges massiv — 2500 Kr.
heraf Formandsløn og Materialier 1275 Kr.
 $\frac{3}{5}$ udgør 765 Kr.
- II. Bygges Broen paa Betonpiller 1850 Kr.
heraf Formandsløn og Materialier 1200 Kr.
 $\frac{3}{5}$ udgør 720 Kr.

Udvalget foreslaar, at der bevilges enten 765 Kr., hvis Broen bygges efter Plan I, eller 720 Kr., hvis Broen bygges efter Plan II. Andrageren sammen med Kommunen, som skal opføre og vedligeholde Anlægget, kan vælge, hvilken Plan man foretrækker. Om Adgangsvejen træffes der ikke Bestemmelse ved denne Lejlighed.

Forslag.

Til Landingsbroen i Strømnæs bevilges, saafremt Broen udføres efter Plan I 765 Kr. eller hvis den bygges efter Plan II 720 Kr., alt paa de Vilkaar, der er fastslaaede af Tinget i 1912.

20) Landingsstedet „Nordur i Sundi“ i Kollefjord. (VIII-10 1934).¹⁾

Sagen er udsat fra forrige Aar.

Der foreligger nu Plan og Overslag, udarbejdet af Jens Marins Poulsen.

Ifølge Overslaget udgør Anlægsomkostningerne 1000 Kr., heraf Formandsløn og Materialier 600 Kr.

Man foreslaar at bevilge $\frac{3}{5}$ af dette Beløb, 360 Kr., saafremt Kommunen paatager sig Anlæggets Vedligeholdelse.

Forslag.

Til Udbedring af Landingsstedet „nordur i Sundi“ i Kollefjord efter Jens M. Poulsens Plan bevilges $\frac{3}{5}$ af Formandsløn og Materialier 600 Kr. indtil 360 Kr. paa de i 1912 fastslaaede Vilkaar, herunder Kommunens Garanti for Vedligeholdelsen.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1932, bls. 149.

21) *Landingsted i Thorsvig (VIII-14/1934.)*

Beboerne af Bygden Thorsvig andrager om Tilskud til Anlæg af en Landingsbro i Thorsvig. Andragendet er anbefalet af Forstanderskabet.

Amtsingeniøren har udarbejdet Plan og Overslag for Anlægget. Overslaget regner med en samlet Udgift paa 5000 Kr., heraf Formandsløn og Materialer (Sand ikke medregnet) 3300 Kr. $\frac{3}{5}$ af denne Sum udgør 1980 Kr., hvilket Beløb man foreslaar at bevilge, saafremt Kommunen paatager sig Anlæggets Vedligeholdelse.

Forslag.

Der bevilges til en Landingsbro i Thorsvig efter den af Amtsingeniøren udarbejdede Plan $\frac{3}{5}$ af Formandsløn og Materialer (heri ikke medregnet Sand) 1980 Kr. paa de af Tinget i 1912 fastslaaede Vilkaar.

22) *Landingsbro paa Langesand (VIII-22/1934.)*

Sagen er udsat fra sidste ordinære Lagtingssamling. Der foreligger nu et nyt Andragende fra Beboerne paa Langesand med Anbefaling fra Forstanderskabet for Haldersvig Sogn, og Sognet paatager sig Vedligeholdelsespligten af det eventuelle Anlæg.

Amtsingeniøren har udarbejdet Plan og Overslag af 31. August d. A.

Overslaget viser, at Omkostningerne ventelig vil blive 4800 Kr., heraf Formandsløn og Materialer, hvori ikke medregnes Sand, 2600 Kr. $\frac{3}{5}$ heraf eller 1560 Kr. foreslaar Udvalget at bevilge.

Forslag.

Der bevilges til en Landingsbro i Langesand efter Ingeniør Jacobsens Plan af 31. Marts 1934 $\frac{3}{5}$ af Formandsløn og Materialer, heri ikke medregnet Sand, indtil 1560 Kr. Bevillingen gives paa de af Tinget i 1912 fastslaaede Vilkaar.

23) *Landingsbro ved Sjøv, Kollefjord. (VIII-28/1934.)*

Beboere af Kollefjord andrager om Anlæg af en Landingsbro ved Sjøv i Kollefjord. Kommunen anbefaler Andragendet, men har foreløbig ikke erklæret sig villig til at vedligeholde Anlægget. Arbejdet, der er paabegyndt allerede i Foraaret, beregnes af Amtsingeniøren til at koste 6500 Kr., deraf Materialer og Formandsløn, hvori Sand ikke her maa medregnes, 5200 Kr. $\frac{3}{5}$ heraf vil blive 3120 Kr.

Da der ikke foreligger nogen Udtalelse fra Kommunen om Vedligeholdelsen, maa Sagen udsættes, idet man samtidig ønsker en Udtalelse om, hvorvidt Kollefjord Kommune kan tænke sig at udføre Arbejdet med et Tilskud fra Tinget paa 3120 Kr. —

Forslag.

- 1) Sagen udsættes til næste Aar.
- 2) Der maa til næste Aar foreligge en Udtalelse fra Kommunen om, hvorvidt den vil udføre Anlægget med Tilskud som ommeldt, og om Kommunen vil holde Anlægget vedlige. —

24) *Tilskud til Baadeoptræk å Malarenda i Nolsø. (VIII-38/1934).*

Ole Jacob Lindenskov i Nolsø har ansøgt om Tilskud til Baadeoptræk å Malarenda i Nolsø. Man har ladet Amtsingeniøren undersøge Stedet og udarbejde Overslag over Omkostningerne ved Foranstaltningen. Ingeniøren mener, at der vil medgaa 100 Kr.

Imidlertid vil Kommunen ikke paatage sig Vedligeholdelsen, og Andragendet maa derfor efter gældende Regler afslås.

Forslag.

Der svares Ole Jacob Lindenskov, Nolsø, at da Kommunen ikke vil paatage sig Vedligeholdelsen af det Arbejde, der udføres ved hans Landingssted, kan Andragendet om Tilskud ikke bevilges.

Vaago Syssel.

25) *Landingsbro i Sandevaag (VIII-27/1934).*

Købmand Hjalmar Nielsen, Sandevaag, andrager om Tilskud til en Landingsbro, som han har anlagt.

Formandsløn og Materialer har ifølge Amtsingeniørens Skrivelse af 25. August d. A. udgjort 1000 Kr. $\frac{3}{4}$ heraf udgør 750 Kr., og Udvalget foreslaar, at dette Beløb udbetales Hjalmar Nielsen, naar der foreligger Regnskab og Attest fra Forstanderskabet om, at Kommunen vil vedligeholde Anlægget som offentligt.

Forslag.

Der udbetales Hjalmar Nielsen, Sandevaag, $\frac{3}{4}$ af de til Broanlægget medgaaede Materialer (herunder ikke Sand) og Formandsløn indtil 750 Kr., naar der foreligger Regnskab for Udgifterne og Attest fra Forstanderskabet om, at Kommunen vil vedligeholde Anlægget som offentligt.

Samlo Syssel.

26) Landingssted i Skua (VIII-19 1934).¹⁾

Forstanderskabet for Skua Sogn ansøger om, at den senest i 1933, givne Bevilling til Udbedring af Landingsstedet i Skua maa blive forhøjet under Hensyn til den store Arbejdsløn, der skal udbetales og til, at Arbejdet maa udføres om Sommeren, naar de fleste af Fiskerne er fraværende.

Udvalget erkender, at Skua vil have vanskeligt ved uden Hjælp til selve Arbejdsomkostningerne at faa Arbejdet udført og foreslaar, at der ekstraordinært ydes Kommunen en Bevilling paa 500 Kr., der udbetales, naar Arbejdet er færdigt.

Forslag.

Som en ekstraordinær Bevilling til Skua Sogn til Udbedring af Landingsstedet sammesteds ydes der Sognet 500 Kr., naar Arbejdet er udført. —

27) Landingssted i Skaalevig og Havneanlæg sammesteds. (VIII-26 1934).²⁾

Lagtinget har i 1933 bevilget 783 Kr. til Udbedring af Landingsstedet i Skaalevig. Efter at Forstanderskabet har meddelt, at dette Arbejde er udført, har Amtssingeniøren synet Anlægget. Ingeniøren udtaler, at Arbejdet ikke er pænt udført. Der er oprindelig regnet med en Hammer af Træ faststøbt langs Kanten af Broens Anlægsside, men denne Hammer er ikke anbragt. Ingeniøren udtaler, at den maaske ogsaa kan undværes. Sluttelig udtaler Ingeniøren, at han ved Synet ikke har kunnet konstatere, hvorvidt Konsolideringen af Broens lodrette Anlægsside er ført helt tilbunds, idet der var Højvande og temmelig urolig Sø, der skyllede op over Broen.

Kommunen har nu ansøgt om Tilskud til en Uddybning af Landingspladsen, og Amtssingeniøren har herom i en Skrivelse af 6. Maj d. A. udtalt, at det vil være vanskeligt at fastsætte en bestemt Sum til dette Formaal. Dog mener han, at 4 — 500 Kr. til Formaalet vil hjælpe meget. Udvalget foreslaar, at den oprindelige Bevilling under Hensyn heril forhøjes indtil 1000 Kr. Regnskab for Omkostningerne, herunder Uddybningsomkostningerne, maa indsendes.

Sagen om Havneanlæg i Skaalevig udsættes indtil videre.

Forslag.

1) Den i 1933 givne Bevilling til Udbedring af Landingsstedet i Skaalevig forhøjes til 1000 Kr., saafremt det i Amtssingeniørens Skrivelse af 6. Maj d. A. ommeldte Uddybningsarbejde foretages. Forinden Udbetalingen vil der være at forelægge Regnskab over Materialer og Formandsløn m. m. samt Synsberetning, der viser, at Uddybningsarbejdet er foretaget, og at Broens Konsolidering er forsvarlig.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1932, bls. 169.

²⁾ " " " " 1933, - 143 og 144.

2) Sagen om Havneanlæg udsættes indtil videre efter Forstanderskabets Ønske.

28) *Landingsstedet i Husevig.* (VIII-41/1934).

Forstanderskabet for Husevig Sogn andrager om Støtte til Forbedring af Landingsstedet i Husevig. Landingsstedet er undersøgt af Jens M. Poulsen, der har udarbejdet Plan og Overslag for Arbejdet. Ifølge Overslaget vil Omkostningerne komme til at andrage 1100 Kr., deraf Materialier og Formandsløn 700 Kr. Udvalget foreslaar at bevilge $\frac{3}{4}$ af dette Beløb indtil 525 Kr. paa sædvanlige Vilkaar. Til Udsprængningsarbejder m. m. har Jens M. Poulsen anslaaet at ville medgaa 2000 Kr., deraf Materialier og Formandsløn ca. 1300 Kr. $\frac{3}{4}$ heraf udgør 975 Kr., der foreslaas bevilget. —

Forslag.

Til Udbedring af Landingsstedet i Husevig efter Jens M. Poulsens Plan bevilges der $\frac{3}{4}$ af Materialier, herunder ikke Sand, og Formandsløn indtil 525 Kr. Bevillingen gives iøvrigt paa de i 1912 fastslaaede Vilkaar. Til Udsprængning m. m. som projekteret bevilges paa samme Vilkaar $\frac{3}{4}$ af Materialier og Formandsløn indtil 975 Kr.

Sønder Syssel.

29) *Landingssted i Hove.* (VIII-6/1934).¹⁾

Forstanderskabet andrager om Støtte til Forbedring af Landingspladsen i Hove.

Som bekendt venter man gennem den i Sommer med Regeringen trafte Overenskomst, der først gælder fra 1. April 1935, at faa Midler til Bygning af mindre Havne, herunder en mindre Havn i Hove. Som Følge deraf stiller Udvalget følgende

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar.

¹⁾ Shr. Lögtingstiðindi 1933, bls. 144.
Lögtingstiðindi 1934. 27.

30) Landingsstedet i Kvalbo. (VIII-32/1934).

Forskellige Beboere af Kvalbo har indsendt et af Forstanderskabet tiltraadt Andragende om Tilskud til Istandsættelse og Planering af Landingsstederne ved deres Nøster „Uttan kirkju“ i Kvalbo.

Jens M. Poulsen har undersøgt de lokale Forhold og udarbejdet Plan og Overslag for det paatænkte Arbejde. Ifølge Overslaget vil Foranstaltningen komme til at koste 2000 Kr., deraf Formandsløn og Materialier 1400 Kr.

Udvalget foreslår at yde som Tilskud til denne Foranstaltning $\frac{3}{5}$ af Formandsløn og Materialier eller indtil 840 Kr. paa sædvanlige Vilkaar.

Forslag.

Der bevilges til Udbedring af Landingspladsen „Uttan kirkju“ i Kvalbo $\frac{3}{5}$ af Formandsløn og Materialier, heri ikke beregnet Sand, indtil 840 Kr. paa de af Lagtinget i 1912 fastslaaede Vilkaar.

31) Landingssted i Ørdevig. (VIII-35/1934).

Beboerne af Bygden Ørdevig har henvendt sig til Frødebø Kommunes Havneudvalg om, at Landingsbroen i Ørdevig maa blive istandsat og forlænget m. m.

Der foreligger Overslag og Plan for dette Arbejde.

Endvidere foreligger et Andragende til Lagtinget fra Frødebø Kommunalforstanderskab om Tilskud til det saaledes planlagte Arbejde.

Da det er Udvalget bekendt, at den omhandlede Landingsbro ligger inden for det Omraade, som omfattes af Havnereglementet for Trangisvaag Havn, og at Trangisvaag Havnekasse meget vel har Raad til at bekoste det ommeldte Anlæg, foreslås det, at Arbejdet udføres for Havnekassens Regning.

Forslag.

Da den ommeldte Foranstaltning sorterer under Trangisvaag Havnevæsen, som er saaledes situeret, at det meget vel uden Tilskud fra Økonomisk Fond kan bekoste Foranstaltningen, kan Andragendet ikke bevilges.

Broer.

Stromo Syssel.

32) Bro over Fossáarósa i Vestmannahv. (VIII-24/1934).¹⁾

Lagtinget har i 1933 bevilget 2640 Kr. som Tilskud til en Bro over Fossáarósa i Vestmannahv., saaledes at 900 Kr. udbetales, naar Arbejdet er halvfærdigt, og Resten betales i 2 paa hinanden følgende Aar.

Forstanderskabet andrager nu om at faa hele Beløbet udbetalt, naar Broen er færdigbygget, „idet man ikke har Raad til at lægge Penge ud for Tinget.“

Udvalget mener ikke at kunne ændre Forslaget fra 1933, som er formet som sket af finansielle Grunde, for at hjælpe Vestmannahv Sogn, men samtidig gøre det muligt at yde Støtte til de flest mulige andre Kommuner, som har henvendt sig til Tinget. Der er næppe Tvivl om, at Kommunen kan faa Materialier paa Kredit, naar vedkommende Sælger ved, at Lagtinget har tilsagt Støtte som sket. Man har ikke noget imod, at Beslutningen af 1933 fortolkes saaledes, at hele Bevillingen udbetales Olajdag 1936, hvis Broen til den Tid er fuldført og godkendt ved Synsforretning.

Forslag.

Beslutningen af 1933 staar ved Magt, dog med den Tilføjelse, at den sidste Tredjedel af Bevillingen kan udbetales Olajdag 1936, hvis Broen til den Tid er fuldført og godkendt ved Synsforretning.

Sudero Syssel.

33) Bro over Hovsaa. (VIII-43/1934)

Forstanderskabet for Hove Sogn har under 31. Juli d. A. ansøgt Tinget om Tilskud til en Bro over Hovsaa. Der foreligger ikke noget Overslag, idet Andragendet først er indkommet efter Lagtingssamlingens Begyndelse. Allerede af den Grund maa Sagen udsættes og Overslag udarbejdes til næste Aar.

Da Spørgsmaalet om en Kørevej mellem Porkere og Hove maa antages at blive aktuelt i den nærmeste Tid, mener man, at den gamle Bro maa kunne repareres, saaledes at den kan være brugelig, indtil Vejspørgsmaalet løses, eller i hvert Fald indtil en Undersøgelse ved Lagtingets Tilidsmand kan finde Sted.

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 140.

Tann 27. september var málið til 2. viðgerð.

Tann 3. október varð framlagt soljóðandi Endringsforslag frá A. Samuelson o. fl. í mál nr. 28/VIII: Landingsbro ved Sjøv, Kollefjord:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

„Til en Landingsbro i Kollefjord bevilges af Økonomisk Fond $\frac{2}{3}$ af Materialier og Formandsløn, dog højst 3120 Kr. Bevillingen gives paa de i 1912 foreslaede Vilkaar. Kommunen har nu erklæret at ville vedligeholde Anlægget. Halvdelen af Bevillingen betales, naar Anlægget er færdigt og Regnskab foreligger godkendt. Den anden Halvdel kan tidligst betales i Olja-aaret 1935—36.“

Sama dag var málið til 3. viðgerð.

Tey ymisku uppskotini vóru sett undir atkvæðisgreiðslu:

Samtykt við 17 atkr. — 0: ³⁾ Genbevilling af Tilskud til Landingsstedet Eiðsvík, Fuglø. — ⁴⁾ Landingsstedet Borðoyavík. — ⁵⁾ Landingsstedet paa Trollenæs. — ²⁶⁾ Landingsstedet i Skuø. — ²⁸⁾ Landingsstedet i Husevig. — ²²⁾ Bro over Fossáarósa i Vestmannahavn.

Samtykt við 16 atkr. — 0: ¹⁾ Landingsstedet i Eiðsvík, Fuglø. — ²⁾ Landingsstedet paa Svina. — ⁶⁾ Landingsstedet i Haraldssund. — ¹²⁾ Landingsstedet i Ridevig. — ¹⁷⁾ Landingsstedet i Morskranes. — ¹⁸⁾ Landingsstedet „úti í Eyga“ paa Ejde. — ²¹⁾ Landingsstedet i Thorsvig. — ²²⁾ Landingsbro paa Langesand. — ²⁵⁾ Landingsbro i Sandevaag. — ²⁷⁾ Landingssted i Skaalevig og Havneanlæg stds. —

Samtykt við 16 atkr. — 0: ⁷⁾ Efterbevilling til Landingsstedet i Sydredal. — ¹¹⁾ Landingsstedet ved Kópasker, Lambæjde. — ¹⁴⁾ Udbedring af Landingsstedet „innan fyri Sjóartún á Skála.“ — ¹⁶⁾ Udbedring af Poul Andreasens Landingssted paa Ørebakke. — ¹⁹⁾ Landingsstedet i Strømmes. — ²⁰⁾ Landingsstedet „norður í Sundi“, Kollefjord. —

Samtykt við 14 atkr. — 0: ⁸⁾ Landingsstedet i Mygledal. — ⁹⁾ Dækmole i Funding. — ¹⁰⁾ Genbevilling af Tilskud til Kranen i Eldevig. — ¹³⁾ Landingsstedet paa Tofte. — ¹⁵⁾ Landingsstedet „Krúarbrúgvín á Skála“. — ²⁴⁾ Tilskud til Bandedoptæk á Malarenda paa Nolsø. — ²⁹⁾ Landingssted i Hove.

Samtykt við 13 atkr. — 0: ³⁰⁾ Landingsstedet i Kvalbø.

Samtykt við 12 atkr. — 0: ³¹⁾ Landingssted i Ørdevig. — ³²⁾ Bro over Hovsaa.

Broytingaruppskot frá A. Samuelson o. fl. til ²³⁾ Landingsbro ved Sjøv, Kollefjord (28/VIII), varð samtykt við 18 atkv. — 0.

Uppskot nevndarinnar varð soleiðis burturfallið.

100. Gjald fyri nýtslu av Joen Carl Danielsenens brúgv á Strondum. (²⁵|viii).

Kommunala nevndin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 15. august soljóðandi Betænkning:

Fisker Joen Carl Danielsen af Strænder har ved Skrivelse af 9. Januar 1934 ansøgt Ministeriet for offentlige Arbejder om Approbation paa Takster for Benyttelse af den ham tilhørende Landingsbro i Strænder. Af Sagen fremgaar, at Broen er opført i 1929 af Købmand Andreasen af Strænder med Tilskud fra Lagtinget, stort 1000 Kr. Det fremgaar af lagtingstidende 1929, Side 110, at Kommunen samtidig med Ydelsen af Lagtingstilskudet har garanteret for Broens Vedligeholdelse. Ved Skøde af 16. Juni 1933 har Andrageren overtaget Broen samt et Pakhus for 6025 Kr.

Af de over Sagen indhentede Erklæringer fremgaar det, at Forstanderskabet for Sjøv Sogns Kommune ikke har anbefalet Andragendet, men udtalt, at Kommunen, saafremt det ansøgte imødekommes, maa løses fra sin Forpligtelse vedrørende Vedligeholdelsen.

Vandbygningsdirektøren har i Skrivelse af 13. Juni 1934 anbefalet det ansøgte samt udtalt, at Kommunen ogsaa maa have nogen Interesse i, at der opkræves rimelige Takster for fremmedes Benyttelse af Broen, idet Ejeren derved faar nogle Indtægter til Hjælp ved Broens Vedligeholdelse, saaledes at Kommunens Risiko ved Garantien for Vedligeholdelsen antagelig vil formindskes tilsvarende.

Ministeriet for offentlige Arbejder har derefter ved Skrivelse af 19. Juni 1934 efter Amtets Hensætning forelagt Lagtinget Sagen til Betænkning.

Undertegnede Udvalg, hvortil Sagen er henvist, skal udtale, at der efter Udvalgets Mening maa gives Vandbygningsdirektøren Ret i, at Kommunens Risiko ved Garantien for Vedligeholdelsen maa antages at formindskes i tilsvarende Grad som Ejeren's Indtægter ved Broen forøges, og da det desuden maa anses for rimeligt, om der gives Ejeren Adgang til at afkræve fremmede, der benytter Broen, en rimelig Afgift, finder Udvalget at kunne anbefale Lagtinget for sit Vedkommende at tiltræde, at der gives Andrageren Approbation paa de Sagen bilagte Takster, som efter Udvalgets Skøn maa anses for rimelige, dog saaledes, at Taksterne kun godkendes *indtil videre*, og at Forstanderskabet skal kunne kræve, at Taksterne ophæves i Tilfælde af, at Broejeren ikke vedligeholder Anlægget.

Forslag.

Lagtinget kan for sit Vedkommende tiltræde, at de Sagen bilagte Forslag til Takster for Benyttelse af den Joen Carl Danielsen af Strænder tilhørende Landingsbro ssds. approberes som gældende indtil videre paa Vilkaar, at Broejeren forpligter sig at holde Anlægget i forsvarlig Stand, og at Forstanderskabet kan kræve Taksterne ophævet, Hald Broejeren ikke vedligeholder Anlægget.

Tanu 18. august var málið til 2. viðgerð.

Tann 20. august varð framlagt soljóðandi Ændringsforslag frá Edw. Mitens:

Saaframt det skal tilladen Ejeren at opkræve Afgift, mener jeg, at det er rimeligt, at Lagtingstilskudet 1000 Kr. tilbagebetales, idet det maa have været en Forudsætning for dette, at der var fri offentlig Adgang til Broen.

Forslag.

Der tilføjes Udvalgets Forslag følgende: „samt Broejeren at aflægge Regnskab overfor Lagtinget for indgaaede Afgiftsbeløb, og at Halvdelen af de indgaaede Beløb ved Aarets Udgang indbetales til Lagtinget indtil 1000 Kr. er tilbagebetalt.“

Tann 21. august var málið til 3. viðgerð.

Breytingaruppskotið frá Mitens varð sett undir atkvæðisgreiðslu og fall, bert 5 atkv. fyrir 0 ímóti.

Uppskot nevndarinnar varð samtykt við 12 atkv. — 0.

101. Útskiptingarvegir. ⁽³⁹⁾viii).

Figgjarnnevndin fékk málið til viðgerðar. Tann 14. september framlegði nevndin soljóðandi Udvalgsbætur:

I. Ved Udskiftningen i Vestmanhavn Sogns Indmark

er der paalagt dels Kommunen og dels Lodsejerne (efter Marketal) at anlægge og vedligeholde forskellige Udskiftningsveje, der betegnes som henholdsvis „kommunale Veje“ og som „private Markveje“.

Nu foreligger der et Andragende af 23. Juli d. A. fra et af Jordbesiddere i Vestmanhavn nedsat Vej udvalg om, at der til Bygningen af de ved Udskiftningen omhandlede „private Markveje“ maa blive ydet fornødent Tilskud fra Lagtinget, saaledes at disse Veje, der har en samlet Længde af ca. 2500 m, kan bygges indenfor det ifølge Udskiftningens Bestemmelser fastsatte Tidsrum af 5 Aar fra 1. Marts 1933 at regne. Forstanderskabet har i Skrivelse af 17. Juli d. A. garanteret for Vedligeholdelse af disse Veje og har endvidere under den 3. Juli d. A. bl. a. udtalt „at de Bygder, som har faaet Udskiftning gennemført, absolut bør gaa frem for andre uudsiftede

Bygder ved Bevilgelsen af Tilskud til amtskommunale Veje, idet disse Bygder ved Udskiftningen har faaet Paalæg om inden et vist kortere Aaremaal at anlægge saa og saa mange Kilometer Veje, og dette vil være uoverkommeligt uden rigelig Støtte fra Statens og Lagtingets Side."

Nogle Medlemmer af Vejudvalget i Vestmankhavn har drøftet Spørgsmaalet om Udskiftningsveje med undertegnede Udvalg; dette har forklaret Vejudvalget, at Lagtingets Tilskud til amtskommunale Veje ydes gennem Forstanderskabet, som skal paatage sig Vedligeholdelsespligten for de Vejanlæg, som bygges med Tilskud fra Staten og Lagtinget, og at alle Forhandlinger med Lagtinget vedrørende saadanne Vejanlæg derfor bør ske gennem Forstanderskabet. Selvfølgelig kan Vejudvalget indsende Andragender til Lagtinget, men dette vil, saafremt Forstanderskabets Erklæring ikke forud er indsendt eller medfølger samtidig, være nødt til at sende saadanne Andragender til Forstanderskabets Udtalelse.

Efter Udvalgets Skøn kan det Forhold, at Udskiftning gennemføres i forskellige Bygder *ikke medføre*, at saadanne Bygder faar nogen *Forret* fremfor andre Bygder uden Udskiftning til Tilskud til Udskiftningsveje af de Midler, der raades over til Støtte til Bygningen af amtskommunale Veje. De Bygder, hvor Udskiftning er gennemført, skulde netop have opnaaet en betydelig Fordel fremfor de Bygder, hvor ingen Udskiftning er gennemført. Ved Udskiftningerne faar Kommunerne tillagt ikke ubetydelige Jordarealer, ganske vist mod rimelig Betaling, og Lodsejerne opnaar store Fordele ved at faa Arealerne samlet; som en Følge heraf fastsættes det derfor, at Lodsejerne skal anlægge og vedligeholde forskellige „private Markveje“. Saafremt disse „private Markveje“ falder ind under Begrebet „amtskommunale Veje“ (Opdykningsveje), vil Udvalget anse det for rimeligt, at der ydes Tilskud til saadanne Veje i samme Forhold — og absolut ikke mere —, som Tilskud ydes til andre Bygder her paa Øerne, der ikke ved offentlig Foranstaltning har opnaaet et Gode som det, en Udskiftning man siges at være.

II. Ved Udskiftningen i Trauglsvaag Bygd

blev det fastsat, at der skulde bygges ca. 5000 m Udskiftningsveje; heraf er der bevilget Tilskud til Bygningen af 2000 m Veje samt 3 Broer. De første 1000 m Veje er bygget og godkendt, hvorfor Tilskudet ogsaa er udbetalt. De sidste 1000 m er ogsaa bygget; men her er kun Halvdelen af Tilskudet udbetalt, da der var forskellige Mangler ved Arbejdets Udførelse. Vedligeholdelse af disse Vejanlæg paahviler i Henhold til de ved Ydelsen af Tilskud fastsatte Betingelser Forstanderskabet for Frødebø Sogns Kommune. Imidlertid er der opstaaet Stridigheder mellem Forstanderskabet og Lodsejerne i Trauglsvaag om dette Forhold, og i Skrivelse af 26. Maj d. A. til Lagtingets Vejudvalg (Vegnevndia) har Forstanderskabet anmodet om en „autorativ“ Afgørelse i Sagen, en Afgørelse, som Lagtingets Vejudvalg selvfølgelig ingen Bemyndigelse havde til at træffe. Vejudvalget udtalte under 8. Juni d. A. i Skrivelse til Forstanderskabet: „Lagtingets Bevillinger til Bygningen af amtskommunale Vejanlæg ydes med det udtrykkelige Forbehold, at fremtidigt Vedligehold af saadanne Vejanlæg paahviler Kommunerne, og for Udskiftningsveje gælder ingen Særregler. Udvalget vil forelægge Sagen for Lagtinget i førstkommande Lagtingssamling, men kan ikke undlade at fremhæve, at det Forhold, at en Kommune ikke sørger for Vedligehold af de allerede med Lagtingstilskud byggede Vejanlæg, vil kunne bevirke, at der til en saadan Kommune ikke ydes yderligere Tilskud til Bygningen af amtskommunale Veje."

I Skrivelse til Færø Amt af 18. Juli d. A. udtaler Forstanderskabet vedrørende Vedligehold af Udskiftningsveje i Trauglsvaag samt Andragende om Tilskud til Udskiftningsveje, at Forstanderskabet har vedtaget at udtale,

at man kun kan anbefale, at der ydes yderligere Tilskud til Bygningen af Udskiftningsveje i Trangisvaag under den Forudsætning, at Vedligeholdet paahviler Bygden Trangisvaag i Henhold til Udskiftningsprotokollen og i Henhold til Tilbud fra Frodebø Sogus Kommune om Levering af Vejmateriale.

Denne Strid mellem Forstanderskabet og Lodsejerne i Trangisvaag om Vedligehold af Udskiftningsvejene er et indre kommunalt Anliggende, som bør kunne løses uden Lagtingets Mellekomst. Udvalget kan kun fremhæve, at overfor Lagtinget er det Kommunen, som hæfter for Vedligeholdelsespligten; nægter eller undlader Forstanderskabet at opfylde denne Pligt, bør der ikke ydes yderligere Tilskud til Vejanlæg i en saadan Kommune.

Forslag.

Under Henvisning til det i Betænkningen anførte udtales:

Udskiftningsveje, der kan betegnes som amtskommunale Veje (Opdyrkningsveje), ydes der sædvanligt Tilskud til. Saadanne Udskiftningsveje, hvortil der ydes Tilskud, har ingen Forret fremfor andre Opdyrkningsveje.

Vedligehold af samtlige amtskommunale Veje (herunder ogsaa Udskiftningsveje, hvortil der ydes Tilskud fra Staten og Lagtinget) paahviler i alle Tilfælde Kommunerne. De Kommuner, som ikke sørger for fornødent Vedligehold af de med Tilskud allerede byggede Veje, kan der ikke ydes yderligere Vejbevillinger til.

Tann 17. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 12 atkv. — 0.

102. Studningur til rennistrong til »Stakkin«, Tjørnuvík. (⁴²|viii).

Figgjarnernin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 11. september soljóðandi Betænkning:

Ejere og Brugere af Fuglebjergene „Tjørnuvíksstakur“, der tilhører Bygden Tjørnevigs 24 Marker Odelsjord og Kongsgods, andrager om Tilskud til Anlæg af en „Rennistrong“ fra Skoradal ud paa Stakken. Det oplyses, at Stakken er fortrinligt „Fugleland“, hvor der kan fanges store Mængder af Lunder. Landingsforholdene gør det imidlertid ugerligt til enhver Tid i Fuglefangstperioden at komme til og fra Stakken, da der hyppig er Brænding. Hvis man faar en brugelig Rennistrong, vil man altid selv med ringe Mandskab kunne søge Stakken. Man plejer ogsaa med passende Mellemrum at anbringe Faar paa Stakken og hertil egner den sig ogsaa fortrinlig. Dette kan vanskelig gøres nu, men med den paatænkte Foranstaltning vil dette ogsaa let lade sig gøre.

Afstanden mellem Fastlandet og Stakken paa det Sted hvor man agter at anbringe Rennestangen er ca. 30 Favne.

Overslag over Omkostningerne ved Foranstaltningen foreligger ikke. Heller ikke foreligger der Erklæring fra Forstanderskabet eller Oplysning om, hvorvidt Flertallet af Ejerne i Tjørnevigs Hauge og Flertallet af Marketallet ønsker den ommeldte Foranstaltning truffet. Forinden disse Oplysninger foreligger, kan Tinget ikke tage Stilling til Sagen, der som Følge heraf maa udsættes til næste Aar. Udvalget, med Undtagelse af J. H. Joensen, stiller følgende

Forslag.

- 1) Sagen udsættes til næste Aar.
- 2) Andragerne anmodes om at skaffe oplyst, eventuelt ved Grandsstævneforhandling, om Flertallet af Ejerne og Flertallet af Marketallet i Tjørnevig billiger, at Rennistrongur bliver udlagt paa Tjørnevigsstakk.
- 3) Lagtingets Tillidsmand Jens M. Poulsen bedes ved Lejlighed undersøge Forholdene og udarbejde Plan og Overslag vedrørende den ønskede Foranstaltning.
- 4) Haldersvig Sogus Kommune bedes udtale sig om Sagen.

Tann 13. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 18. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv. — 0.

103. Lendingin í Leirvík. (⁴⁴|VIII).¹⁾

Þiggjarnerndin, ið hevdði málið til viðgerðar, framlegði tann 28. august
soljóðandi **Betrænkning**:

I 1928 blev der givet en Bevilling paa 5325 Kr. til en Landingsbro i Lervig. — Bevillingen er flere Gange — sidst i Samlingen 1933 — fornyet. I 1932 blev der bevilget Forstanderskabet et Forskud paa 500 Kr. til Materlaller ved Broarbejdet, og i 1933 er dette Beløb genbevilget, og der er yderligere bevilget et Forskud paa 1000 Kr. til Broarbejdets Færdiggørelse. Det er nu oplyst, at Forskudet kun er hævet med 480 Kr. 00 Øre.

Forstanderskabet har nu andraget om Genbevilling af det i 1928 til-
sagte Tilskud og om et passende Forskud paa Bevillingen, for at Kommunen
derved kan sættes i Stand til at fuldføre Anlægget indtil Olajdag 1935. Ud-
valget tilraader at imødekomme det fremsatte Andragende. En Entreprise-
kontrakt er vedlagt Andragendet.

Forslag.

Den i 1928 givne Bevilling paa 5325 Kr. til en Landingsbro i Ler-
vig genbevilges indtil Olajdag 1935.

Der bevilges Lervig Sogn mod Forstanderskabets Kvittering et For-
skud paa den omhandlede Bevilling paa 1000 Kr.

Tann 30. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 1.
september varð uppskot nevdariunnar samtykt við 14 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 153.

104. Studning til Kunoyar sókn. (⁴⁶|viii).

Fíggjarnævnið, íð lekk málið til viðgerðar, framlegði tann 15. oktober soljóðandi **Motiveret Forslag til Beslutning:**

Ved en Naturkatastrofe er Vejen over en Gjov sønden for Kunø Bygd skyllet bort, og Forbindelsen mellem Kunø Bygd og Hangerne søndenfor er afbrudt. Forstanderskabet har ansøgt Lagtinget om Støtte til at faa bygget en Bro over Gjoven. Amtsingenløren har udarbejdet et Overslag over en saadan Gangbro, der skal have en Længde paa 5 m og bygges af Jernbeton med Rækværk paa begge Sider. Broens Bredde skal være 1,6 m. Overslaget lyder paa 500 Kr. Udvalget foreslaar, at der af Økonomisk Fond ydes $\frac{3}{5}$ af dette Beløb eller 300 Kr. —

Forslag.

Af Økonomisk Fond ydes der til Forstanderskabet for Kunø Sogn til Opførelse af en Gangbro over Gjoven søndenfor Kunø Bygd $\frac{3}{5}$ af de paa Overslaget opførte Beløb, dog højst 300 Kr. Beløbet betales, naar Broen er synet som færdig og opført i Overensstemmelse med Ingeniør Jacobsens Plan og Overslag.

Tann 16. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 17. oktober varð uppskot nevndarlinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

105. Studning til »Hylin« í Mykinesi. (⁴⁷|viii).

Fígjarnernudin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 16. oktober soljóðandi Forslag til Beslutning:

Af Økonomisk Fond bevilges der indtil 1000 Kr., der stilles til Raadighed for Forstanderskabet for Myggenæs Sogns Kommune til Udbedring og Planering omkring „Hylin“ i Myggenæs. Planering m. m. udføres efter den Forstanderskabet givne Anvisning af Jens Marius Poulsen. Synsforretning over Arbejdet — eventuelt ved gode stedlige Kræfter — og Regnskab over Udgifterne man foreligge, før Beløbet anvises til Udbetaling.

Tann 17. oktober varð málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 18. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

IX. Havnir o. a.

106. Viðlíkahald av havnum. (¹|ix).⁹

Málið varð heint í eini 5-mannanevnd (*Harna- og regnevnin*). Tann 11. august framlegði nevndin soljóðandi Rænkning:

Angaende Vedligeholdelse af Havnene har undertegnede Udvalg faaet tilsendt følgende Indberetning:

¹) Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 154.

I. Strømo Syssel:

Amtsingeniøren meddeler, at han den 25. April d. A. har synet Dækmolen i Kvivig og fundet, at der ikke er sket Forandringer fra i Fjor. Han oplyser, at Arbejdet med Opgravning af det i den inderste Del af Havnen aflejrede Sand nu er i Gang.

II. Vaagø Syssel:

a. Dækmolen i Sørvag.

Ifølge Amtsingeniørens Skrivelse af 17. Maj d. A. er Molen synet den 20. April 1934 og intet fundet at bemærke.

b. Midvag Havn:

Ved et den 20. April d. A. af Amtsingeniøren foretaget Syn konstateredes, at Reparation af Afværserværket endnu ikke var paabegyndt, men at visse nødvendige Materialer var paa Plads. Der forefundtes en Sænkning af ca. 50 m i Stenkastningen langs Dækmolens Inderside, saaledes at der fremkom et Hulrum ind under Kanten af Murværket.

I Skrivelse af 3. ds. oplyser Forstanderskabet, at de forefundne Mangler nu er under Udbedring.

III. Sando Syssel:

Angaaende Skopen Havn indberetter Amtsingeniøren i Skrivelse af 17. Maj d. A., at han den 5. s. M. har foretaget fornødent Syn og konstateret, at der med Hensyn til Angreb af Pølekrebs ikke er sket nogen Forandring fra i Fjor.

Stenkastningen langs Ydersiden af Dækmolen er svundet lidt i Løbet af sidste Vinter. Gangbroens Afstivning er nu bragt i Orden, men Dækket er endnu ikke blevet fornyet, dog skal Dækbredderne være anskaffede.

Indsejlingsfyr, Lyglepæle og Galge ved Gangbroen trænger igen til Maling; de bliver malede hvert Aar.

Ved Skrivelse af 31. f. M. indberetter Sysselmanden, at Gangbroen nu er i Orden ligesom Indsejlingsfyr m. v. er malede.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at paalægge Forstanderskabet at foretage fornøden Udbedring af de forefundne endnu ikke udbedrede Mangler.

IV. Suderø Syssel:

a) Trerød Havn.

Amtsingeniøren indberetter, at han den 12. Maj synede Havnen og fandt de i Fjor paatalte Mangler afhjulpne. Langs Ydersiden af Ydermolen er en Del af Paaforingen paa den øverste Vandlist knust.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at paalægge Forstanderskabet for Frodebo Sogns Kommune at foretage Udbedring af de forefundne Mangler.

b. *Vaag Havn.*

I Skrivelse af 17. Maj 1934 indberetter Amtslngeniøren, at han den 15. s. M. har foretaget Syn af Havnen og konstateret, at de i Fjor paatalte Mangler var afhjulpne, med Undtagelse af den paabudte Beskyttelse (Understøbning med Betonsække) mod Underminering af den mod Øst ud fra Adgangsmolen støbte Betonmur.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at paalægge Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune snarest at lade de paapegede Mangler ved Vaag Havn udbedre.

Tann 15. august varð uppskot nevndarinnar viðvíkjandi Sandoyar sýslu samtykt við 18 atkv. — 0, Tveroyra havn samtykt við 17 atkv. — 0 og Vág havn samtykt við 16 atkv. — 0.

107. Reglugerð fyri Sørvág havn. ⁽²⁾_{IX}.¹⁾

Havna- og regnerndin fekk málið til viðgerðar. Tann 7. september framlegði nevndin soljóðandi **Udvalgsbetænkning**:

Sagen har været til Behandling i Lagtingssamlingen 1933. Udvalget afgav Betænkning med Forslag om at udsætte Sagen og anmode Amtmanden om at indhente Oplysninger fra Forstanderskabet for Sørvang Sogns Kommune om eventuelle Indtægter og Udgifter ved Indtærelse af Havne- og Bro-takster samt Forvaltningsreglement for Sørvang Havn.

Fra Forstanderskabet er indgaaet Svarskrivelse af 9. Juni d. A., ligesom Skrivelse fra Havnevæsenet af 20. Juni d. A. er bilagt Sagen.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 164.

Havnevæsenet anslaar Indtægterne saaledes:

Brotakster	00	Kr.
Vareafgift	1500	—
Havne- og Fortøjningsafgift	1000	—
		2500 Kr.

og Udgifterne:

Løn til Havnefoged o. a. Udgifter ..	1000	Kr.
Til Statslaanefonden	640	—
		1640 —
		Rest 860 Kr.

Forstanderskabet fraraader fremdeles at indføre Havne- og Brotakster samt Forvaltningsreglement for Havnen under Henviisning til, at Anlægget stadig ikke har praktisk Betydning.

Udvalget skal udtale, at den Omstændighed, at Forstanderskabet og Havnevæsenet stærkt fraraader Indførelse af Havne- og Brotakster samt Forvaltningsreglement, idet der forudsættes, at der ingen Indtægter vil kunne beregnes ved Broafgifter, antagelig som Følge af, at det anlagte Plerankæg overhovedet ikke bliver benyttet til Losning og Ladning, og der saaledes kun kan blive Tale om Vareafgift ved Benyttelse af private Broer, kan formentlig medføre, at der fremkommer Misfornøjelse blandt Befolkningen, uden at Havnens Indtægter nævneværdigt forøges, og Udvalget mener derfor — under Forudsætning af, at Havnevæsenet kan svare sine Forpligtelser med Hensyn til Betaling af Afdrag og Renter af Havnelaanet — at man kan tiltræde Indstillingen fra Forstanderskabet og Havnevæsenet.

Udvalget skal derfor i Betragtning af de foreliggende Omstændigheder henstille at Sagen udsættes foreløbig.

Forslag.

Tinget henstiller, at Indførelse af Havne- og Brotakster samt Forvaltningsreglement for Sørvaag Havn foreløbig udsættes.

Tann 10. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 12. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

108. Ábyrgdin fyri havnalánum. (³/_{ix}).¹⁾

Málið varð beint í *Havna- og reguverndina*. Tann 4. október framlegði nevndin soljóðandi **Þænkning**:

Færø Amt har den 4. August 1934 tilskrevet Lagtinget angaaende de Kommuner, der siden sidste Lagtingssamling ikke har betalt skyldige Ydelser til Statskassen for de af Amtskommunen garanterede Laan for en Femtedel af Omkostningerne ved Havnelaan.

Amtet oplyser, at der af Amtskommunen er betalt for følgende Kommuner:

1) Skopen Sogns Kommune:

pr. ¹¹/₁₂. 1933 og ¹¹/₆. 1934: 2 × 4376 Kr. 80 Øre .. Kr. 8753,60

2) Midvaag Sogns Kommune:

pr. ¹¹/₁₂. 1933: 3583 Kr. 28 Øre

• ¹¹/₆. 1934: 4802 — 03 — — 8385,31

3) Kvivig Sogns Kommune:

pr. ¹¹/₆. 1934 — 553,89

Ialt Kr. 17692,80.

Om tidligere Udlæg for Skopen og Midvaag Sogns Kommune oplyser Amtet videre, at Amtskommunen i December 1933 har maattet udrede Ydelser pr. 11. Juni 1933 og i Juni Maaned 1934 Ydelser pr. 11. December 1933, samt at den samlede Gæld herefter udgør henholdsvis 54937 Kr. 84 Øre og 46275 Kr. 98 Øre; for de udredede Beløb har Skopen Sogns Kommune udstedt Obligationer daterede 4. Juli 1934, hvorved Gælden anerkendes som Anfordringsgæld, medens Midvaag Sogns Kommune endnu ikke har tilbagesendt de Forstanderskabet til Underskrift tilfillede Obligationsudkast.

Ved Skrivelse af 1. oktober 1934 meddeler Amtet endvidere, at der nu af Midvaag Sogns Kommune er indbetalt 2500 Kr. til Dækning af Ydelser paa Havnelaan.

Undertegnede Udvalg har haft Lejlighed til at gennemgaa Regnskaberne for 1933 for Skopen og Midvaag Havne.

Med Hensyn til disse Regnskaber bemærkes:

a. *Skopen Havn.*

Regnskabet afslutter med en Kassebeholdning paa 804 Kr. 66 Øre, der omgaaende bør indbetales til Amtsfonden,

Regnskabet udviser en samlet Indtægt paa ialt 1930 Kr. 24 Øre, hvoraf der alene til Havnefoged er udbetalt 1000 Kr. Dette maa anses for

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 168.

uforsvarligt under Hensyn til den ringe Indtægt Havnen har. For saa vidt det er nødvendigt for Forstanderskabet at holde en Havnefoged, saa bør denne Løn afholdes af Kommunens Kasse, eller ved at Kommunen yder et Tilskud til Havnen, der svarer til Havnefogdens Løn.

Den Regnskabet bilagte Restanceliste udviser et Beløb paa 5862 Kr. 38 Øre. Dette Beløb maa omgaaende inddrives af Forstanderskabet, og for saa vidt dette ikke kan faa Beløbene inddrevet, overgives disse Sagfører til Incasso. Havnen bør af sine Indtægter aarligt tilsvare Lagtinget mindst 1000 Kr.

b. *Midvaag Havn.*

Af Regnskabet, der foreligger i Afskrift, idet det originale Regnskab, efter hvad der oplyses, for Tiden er til Revision hos Lokalrevisor, fremgaar, at den samlede Indtægt i 1933 udgør ialt 7116 Kr. 95 Øre — heri indbefattet et Tilskud paa 1000 Kr. fra Kommunen — hvoraf der til Lønning er anvendt 1000 Kr. og til Vedligeholdelse 2693 Kr. 75 Øre. Hertil er at bemærke, at der i 1933 har været uforholdsmæssigt mange Reparationer.

Udvalget maa mene, at Havnen af sine Indtægter aarligt maa kunne refundere Lagtinget Halvdelen af de aarlige Ydelser ca. 4400 Kr.

Forslag.

A. *Skopen Havn.*

Restancerne bør omgaaende inddrives eventuelt ad Rettens Vej.

Der bør aarligt refunderes Lagtinget mindst 1000 Kr. af de af Amtsfonden udbetalte Ydelser for Havnelaanet. Havnefogden bør lønnes af Kommunens Kasse enten direkte eller ved Tilskud til Havnekassen.

B. *Midvaag Havn.*

Der bør aarligt betales til Amtsfonden mindst den halvaarlige Ydelse af Havnelaanet.

Amtmanden anmodes om, for saa vidt de Forstanderskabet tilsendte Obligationudkast ikke maatte være tilbagesendt, at pålægge Forstanderskabet under en daglig Bøde at tilbagesende disse i underskrevet Stand.

C. Amtmanden bemyndiges til af Amtsfonden at betale de Ydelser, som de respektive Kommuner ikke selv maatte være i Stand til at betale for de af Amtskommunen garanterede Havnelaan, hvorhos Amtmanden anmodes om at paase, at det under 1^{kt.} A og B anførte overholdes.

D. Ved Fastlæggelsen af Amtsrepartitionsfondens Budget for 1935 regnes der med, at der for de af Amtskommunen garanterede Havnelaan vil være at betale for Tidsrummet fra $\frac{11}{12}$. 1934 til $\frac{11}{12}$. 1935 eller ialt 2 Terminer ca. 17.000 Kr. —

Tann 6. oktober var måldø til 2. vågerd. Våd 8. vågerd tann 10. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv. — 0.

109. Samtykt til leigu viðvíkjandi Vág havn. (4¹_{IX}).⁹

Kommunala nevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 24. september framlegði nevndin seljóðandi Betenkning:

I Samlingu 1932 indkom Ansøgning fra Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune om Approbation af en mellem Forstanderskabet og Købmand J. A. Hjelm, Vaag oprettet Lejekontrakt vedrørende et Areal tilhørende Vaag Havn.

Lagtinget mente ikke at kunne approbere Kontrakten i den foreliggende Form og paalagde Forstanderskabet at fremkomme med Udkast til ny Kontrakt (se Lagtingstidende 1932, Side 180).

Der er nu fremkommet Kopi af en mellem Parterne den 14. September d. A. oprettet Kontrakt, der i Hovedsagen er i Overensstemmelse med Lagtingets Vedtagelse i 1932.

Den aarlige Leje er fastsat til 75 Øre pr. m², hvilket efter Udvalgets Skøn er acceptabelt.

Udvalget skal herefter foreslaa, at Tinget meddeler Approbation paa Kontrakten i den nu foreliggende Form.

Forslag.

1) Lagtinget meddeler Approbation paa en den 14. September 1934 oprettet Kontrakt mellem Vaag Havnebestyrelse og Købmand J. A. Hjelm, Vaag om Leje af et Vaag Havn tilhørende Areal, stort 454,16 m², for en aarlig Leje af 75 Øre pr. m², regnet fra 1. Januar 1930.

2) Der meddeles Forstanderskabet Afskrift af nærværende Betenkning.

Tann 26. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

⁹) Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 170.

110. Havn í Norðragotu. (6^{ix}).

Havna- og vegneraðin fekk málið til viðgerðar. Tann 30. august framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Forstanderskabet for Gøte Sogns Kommune har ved Skrivelse af 19. Juli 1934 ansøgt Lagtinget om at faa gennemført et Havneanlæg i Nordregøte efter et i 1926 affattet Projekt med visse Ændringer.

Ansøgningen indeholder dog ingen Oplysninger om, hvilke Ændringer der agtes foretaget i det paagældende Projekt.

Lagtinget har tidligere behandlet Spørgsmaalet om Havn i Nordregøte — se Lagtingstidende 1928, Side 121, med Bilag 32, og 1928, Side 66. Havnen er beregnet til at koste 110.000 Kroner.

Udvalget mener ikke, at Sagen om Udbygning af den planlagte Havn i Nordregøte kan paaregnes at gennemføres med Tilskud fra Staten, idet der fra Regeringens Side gentagne Gange i Forbindelse med den saakaldte „Finansplan“ er fremhævet, at Staten kun kan yde Tilskud til Havne, der ikke kan siges at have rent lokal Betydning, nemlig Klaksvig og Vestmanhavn.

Der foreligger allerede Ansøgninger til Tinget om Tilskud til 3 andre mindre Havne, nemlig Haldersvig, Sand og Hove, og vil en Gennemførelse af disse Anlæg lægge saa stort Beslag paa de Midler, som Lagtinget kan paaregnes at komme til at raade over, at Tale om Tilskud til eventuel Udbygning af andre lignende Havne maa udsættes indtil videre.

Forøvrigt er det Udvalget bekendt, at Gøte Sogns Kommune sammen med en anden Kommune har Planer fremme om Udbygning af Skibenhæns til Kajanlæg for større Skibe, og saafremt denne Sag gennemføres, vil Gøte Sogn næppe samtdlg kunne overkomme at klare Kommunens Andel af Udgifter til en lokal Havn. Ved Udbygning af Skibenhæns som paatænkt vil Beboerne i Gøte Sogn have nem Adgang til Afskibning og Oplægning af Varer og Produkter.

Under Hensyn til det anførte finder Udvalget at burde foreslaa, at Sagen om Udbygning af den projekterede Havn i Nordregøte udsættes indtil videre.

Forslag.

- 1) Sagen udsættes indtil videre.
- 2) Der meddeles Forstanderskabet Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 3. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

111. Markið fyri Trongisvág havn. (7^{IX}).

Havna- og regnerndin fekk málið til viðgerðar. Tann 30. august framlegði nevndin soljóðandi Ræðukning:

Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune har ved Skrivelse af 13. Juli 1934 ansøgt om, at det for Traugisvaag Havn gældende Ordensreglement, godkendt af Ministeriet for offentlig Arbejder den 19. Juli 1933, maa blive ændret for saa vidt angaar Bestemmelsen om Grænsen for Havnens Omraade, der i Reglementet er fastsat til at omfatte Farvandet indenfor en Linie mellem Tangen ved „Birgeshavn“ og Húsagarðsá, saaledes at Omraadet udvides til at omfatte Farvandet indenfor Tjaldavíksholm.

Undertegnede Udvalg, der har undersøgt Forholdet, finder at det er rimeligt, om Grænsen for Havnens Omraade bliver udvidet det mest mulige. Da en Del af Farvandet ved „Tjaldavíksholm“ grænser op til Høve Sogns Omraade, mener man ikke at kunne anbefale, at Grænsen flyttes helt ud til „Tjaldavíksholm“, men skal foreslaa, at der til Havnens Omraade henregnes Farvandet indenfor Linien „Næstange“ paa den sydlige Side til „Høvdatangí“ paa den nordlige Side, og at Amtmanden bemyndiges til at foretage det videre fornødne i Sagen.

Forslag.

- 1) Lagtinget godkender, at det for Traugisvaag Havn gældende Ordensreglement ændres dertil, at der fremtidig til Havnens Omraade skal henregnes Farvandet indenfor en Linie mellem „Nesstangi“ paa den sydlige Side til „Høvdatangí“ paa den nordlige Side.
- 2) Amtmanden bemyndiges til at foretage det videre fornødne i Sagen.

Tann 1. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 5. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. 0.

112. Eftirstøðir við Vág havn o. m. (8^{ix}).¹⁾

Havna- og regnerudin fékk málið til viðgerðar. Tann 28. september framlegði nevndin soljóðandi **Udvalgsbæturkning**:

I Samlingen 1933 vedtog Tinget (Side 167) angaaende Restancerne ved Vaag Havn følgende af Havneudvalget stillede Forslag:

„1) Tinget meddeler Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune Approbation paa, at den til Havnen i Vaag skyldige Restance 51.171 Kr. indfries i Løbet af 4 paa hinanden følgende Aar tilligemed Rente 5 pCt. p. a. fra 1. Januar 1934. Første Afdrag erlægges inden 1. Januar 1934.

2) Amtmanden bemyndiges til at oprette de nødvendige Dokumenter, eventuelt Sikkerhedsstillelse, angaaende Gælden samt føre Tilsyn med Overholdelse af Betalingerne“.

Efter at Amtmanden i Henhold til foranstaaende Vedtagelse havde indledet Forhandlinger med Vaag Kommune angaaende Ordning af Forholdet ere disse resulterede i, at Sagen af Amtet paany er forelagt Tinget, navnlig grundet paa, at Forstanderskabet i Skrivelse af 12. April d. A. udtaler, at Henstandsordningen efter Lagtingets Vedtagelse ikke kan overholdes af Debitorerne, ligesom Forstanderskabet i Skrivelse af 16. Juli d. A. har ønsket mundtlig Forhandling med Lagtinget.

Det fremgaar af Sagen, at Restancelisten den 1. Januar 1931 er uforandret fra det foregaaende Aar, dog for en enkelt Debtors Vedkommende vokset med ca. 1800 Kr.

Nærværende Udvalg har derefter haft mundtlig Konference med Forstanderskabet. Denne Konference resulterede i, at Forstanderskabet tilbød at skaffe Gældsbeviser fra Debitorerne gaaende ud paa, at Gælden skal betales i 5 paa hinanden følgende Aar, saaledes at 1. Afdrag betales 1. Juli 1935 og saaledes, at der svarer 4⁰/₁₀ p. a. fra 1. Juli 1934 at regne. Udvalget har herefter modtaget Afskrifter af de af Debitorerne i Henhold til foranstaaende underskrevne Gældsbeviser til Vedlæggelse af Sagen. Man gør opmærksom paa, at en Debitor paa 8.150 Kr. 55 Øre er traadt i Likvidation og at Beløbet er overgivet Sagfører til lukusso, samt at 4 Debitorer med en samlet Gæld af 305 Kr. maa føres i Omdrag i næste Regnskab.

Man stiller herefter følgende

Forslag.

1) Tinget kan efter Omstændighederne godkende den af Debitorerne til Vaag Havn indgaaede Ordning med Hensyn til Afvikling af deres Gæld, hvorefter denne betales i 5 paa hinanden følgende Aar, første Afdrag at betale 1. Juli 1935, med Rente 4⁰/₁₀ p. a. fra 1. Juli 1934 at regne.

2) Det paalægges Forstanderskabet fremtidig at paase, at der ikke gives Kredit med Havnens Oppebørsler, ligesom man maa paatale, at Forstanderskabets egne Medlemmer har faaet en udstrakt Kredit.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 167.

3) Amtmanden anmodes om at føre Tilsyn med Overholdelsen af Betalingerne.

Tann 1. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

113. Havnamarkið í Sörvági. (⁹IX).

Havna- og vegnevndin fékk málið til viðgerðar. Tann 7. september framlegði nevndin soljóðandi *Udvalgsbetænkning*:

Til Tinget er indkommet Ansøgninger fra Havnebestyrelsen og Forstanderskabet i Sørvag af henholdsvis 9. Juni og 26. Juli d. A. om Udvidelse af Havnegrænsen til en Linie, trukket fra „Svartá“ paa Sydsiden til „Búinum“ paa Nordsiden af Havnen.

Grunden til Udvidelsen angives at være utilstrækkelig Plads i Havnen, særlig med Hensyn til Vinterfortøjning af Skibe.

Ansøgningen er vedlagt en Skitse over Havnen.

Udvalget har intet imod at anbefale den ønskede Udvidelse og skal stille følgende

Forslag.

1) Tinget anbefaler, at Havnegrænsen i Sørvag Havn udvides til en Linie, trukket fra „Svartá“ paa den sydlige Side og „Búinum“ paa den nordlige Side af Havnen, og at Havnereglementet for Sørvag ændres i Overensstemmelse hermed.

2) Amtmanden bemyndiges til at foretage det videre fornødne.

Tann 10. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 12. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

114. Havnareglugerð fyri Kongs- havn. (¹⁰|IX).

Málið varð beint í *kommunala nevndina*. Tann 1. oktober framlegði nevndin soljóðandi **Betænking**:

Bestyrelsen for Kongshavn Havnevæsen har gennem Færø Amt til Ministeriet for offentlige Arbejder indsendt Andragende om at foretage Ændringer i det den 18. Oktober 1913 udstedte Reglement for Kongshavn. Amtet har ved Paategning af 7. August d. A. tilsendt Lagtinget Sagen til Betænkning.

Havnevæsenets Andragende gaar ud paa at foretage Ændringer i Reglementets § 2 gaaende ud paa Forhøjelse af Havneafgiften og § 4 med Hensyn til Regnskabsaflæggelse.

Udvalget, der har haft Sagen til Behandling, har ikke noget at indvende imod det foreliggende Forslag til Ændring i ovenfor nævnte Paragrafer. Med Hensyn til § 2 maa anføres, at de nuværende Takster er altfor lave, set i Forhold til andre Havne paa Færøerne, saa det maa anses for naturligt, at disse forhøjes.

Vedrørende Ændringen i § 4 finder Udvalget, at det er naturligt, at der indføres en Bestemmelse, der svarer til den Bestemmelse, der nu er gældende for Kommunernes Regnskaber.

Da Lagtinget først har modtaget Havnens Regnskaber for 1931, 1932 og 1933 i indeværende Maaned, maa dette paatales, og det kræves, at Regnskaberne i Fremtiden indsendes til Lagtinget inden den i Kommunalloven fastsatte Frist, jfr. Instruks for Kommunernes Regnskabsførelse. Endvidere maa Udvalget med Hensyn til Regnskabsførelsen bemærke:

Saaledes som det fremgaar af Regnskaberne, er der flere forskellige Personer, der inkasserer Havneafgifter. Denne Afregning bør over for Formanden i Havnebestyrelsen aflægges mindst en Gang i hvert Kvartal, bilagt med Fortegnelse over hvilke Fartøjer, der har betalt Afgiften ligesom alle betalingspligtige Fartøjer, der indkommer i Havnen, maa opføres paa Regnskabet's Indtægtsside, medens Restancerne opføres paa Udgiftssiden. Dette synes ikke at være sket i de foreliggende Regnskaber for 1931, 1932 og 1933. Forøvrigt kan man henviser til Lagtingsrevisors Bemærkninger.

Forslag.

1. Udvalget anbefaler de af Kongshavn Havnevæsen foreslaaede Ændringer i Reglementets § 2 og § 4 og bemyndiger Amtmanden til at foretage det videre fornødne.

2. Regnskabsaflæggelsen maa fremtidig foretages efter de i Betænkningen anførte Regler.

Tann 3. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 6. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

X. Ymisk lógmál.

115. Reglur viðvíkjandi ølsalgi. (¹/_x).¹⁾

Ymsamátanevndin fékk málið til viðgerðar. Tann 28. august framlegði nevndin soljóðandi *Udvalgsbetækning*:

Til undertegnede *Udvalg* er henvist *Andragende* af 26. Juni 1931 om *Nedlæggelse* af *Forbud* mod *Salg* af *Øl* i *Forretninger* til *Fortæring* paa *Stedet*.

Sagen har i *Tingsamlingen* 1931 været til *Behandling* i „*Nevndin viðvíkjandi ølsølu*“. Dette *Udvalg* afgav *Betækning* med *Forslag* om at hen-
vise *Sagen* til *Behandling* i den da nedsatte *Ædruelighedskommission*.

Kommissionen ses ikke at have afgivet nogen *Betækning* angaaende dette *Forhold* og undertegnede *Udvalg* mener ikke at kunne tilraade, at der for *Tiden* foreskrives *Lovregler* paa dette *Omraade*.

Forslag.

Tinget mener ikke for *Tiden* at kunne foreskrive *Lovregler* angaaende *Forbud* mod *Salg* af *Øl* i *Forretninger* til *Fortæring* paa *Stedet*.

Tann 31. august varð uppskot neyvdarinnar samtykt við 11 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 178.

116. Bann móti at selja tubbak til børn. (2/x).¹⁾

Ymsomáttarvæðing, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 20. august soljóðandi Údvalgsbætur:

Undertegnede Udvalg har faaet til Behandling Andragende af 26. Juli 1931 om Forbud mod Salg af Tobak til Børn under 15 Aar.

Sagen har været til Behandling i Tinget i 1931. Den 6. Oktober s. A. afgav Tinget Bætur med Forslag om at henvise Sagen til den da nedsatte Ædrueghedskommission. I 1932 blev Sagen udsat til 1933. Ædrueghedskommissionen ses ikke at have afgivet nogen Bætur angaaende dette Spørgsmaal.

Udvalget erkender, at Tobaksrygning utvivlsomt kan have en skadelig Indflydelse paa Barnets Udvikling i den unge Alder, og maa beklage den udbredte Tobaksrygning — særlig Cigaretter — som har taget Fart i de senere Aar.

Imidlertid mener Udvalget ikke at kunne foreslaa Lovregler mod Salg af Tobak til Børn under 15 Aar. Det er jo saa almindeligt, at Moderen saavel som Faderen ryger Cigaretter, og gerne ønsker at sende deres Børn til de Handlende efter Tobak.

Kampen mod Børns Tobaksrygning bør optages saavel i Skolerne som i Hjemmene. Forældre og Lærere, som daglig staar Børnene nær, maa oplyse disse om Tobakkens skadelige Indflydelse, særlig i den unge Alder, og forbyde Børnene at ryge Tobak.

Forslag.

Skoledirektionen anmodes om at udsende Cirkulære vedrørende dette Spørgsmaal til Skolerne paa Færøerne.

Tann 22. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 178.
Lögtingstíðindi 1934. 30.

117. Sölan av denatureraðum spritti. (³|x).¹⁾

Ymsamálannu er á millið til viðgerðar, framlegði hann 5. september soljóðandi Údvalgsbætur:

Fra Dyrlæge Carl J. Beeb foreligger Skrivelse af 1. August 1931, hvori han som sin Mening anfører,

at denatureret Sprit bliver solgt til alt for høje Priser,
at Spritten maa kunne sælges meget billigere, og
at der gives Frihandel med Hensyn til denatureret Sprit.

Sagen blev ¹ Lagtingssamlingen 1931 behandlet i et Udvalg, som afgav Betænkning med Forslag om at henvise Sagen til den da nedsatte Ædruelighedskommission.

Ædruelighedskommissionen behandlede Sagen i sin Betænkning af 17. August 1932, se Betænkningens Afsnit IV: Denatureret Spiritus.

Kommissionen har anmodet Anton Andresen, Thorshavn, som har Eneret paa Forhandling af denatureret Sprit i Thorshavn, om at fremkomme med Oplysninger angaaende Salget.

Hr. Andresen har i Skrivelse af 11. August 1932 givet Oplysninger med Hensyn til det solgte Kvantum og Prisen pr. l. Der solgtes saaledes i 1919 2778 l til en Pris af 4 Kr. pr. l. Salget har været jævnt stigende, saaledes at det solgte Kvantum i Halvaaret 1932 udgjorde 3200 l til en Pris af 150 Øre pr. l. Prisen har været lidt højere for Salg i mindre Partier. Hr. Andresen oplyser i samme Skrivelse, at Indkøbspris paa denatureret Sprit fra Dansk Sprit-Central for Tiden er 57 Øre pr. l.

Ædruelighedskommissionen anfører, at den nugældende Ordning i det store og hele maa siges at være tilfredsstillende. Dog mener Kommissionen, at der maatte være Mulighed for Oprettelsen af en Central, hvorfra saavel Forhandlere som Haandværkere og Industridrivende skul være pligtige at rekvirere al den Sprit, de bruger. En saadan Central skulde bestyres af et Ædruelighedspolit.

Den nuværende Udsalgspris for denatureret Sprit fastsættes af Amtmanden.

Udvalget maa formene, at Forholdet mellem indkøbsprisen som anført af Hr. Andresen 57 Øre pr. l og Udsalgsprisen 150 Øre og derover i mindre Portioner pr. l synes at medføre en høj Avance.

Den Omstændighed, at der i Thorshavn kun findes et Udsalg, maa kunne bevirke, at Omsætningen er stor nok til en god Fortjeneste, selv om Udsalgsprisen sættes betydelig ned.

Udvalget ønsker ikke at stille Forslag til Ændring i den nuværende Ordning, men henstiller, at Amtmanden undersøger, om der er Mulighed for, at denatureret Spiritus kan sælges til en billigere Pris.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 178.

Forslag.

Tinget anmoder Amtmanden om at undersøge og foretage det nødvendige med Hensyn til en mulig Nedsættelse af Udsalgsprisen for denatureret Sprit i Thorshavn.

Tann 7. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

118. Alkohollæra. (⁴/_x).¹⁾

Ymsamálanævndin, ið fækk málið til viðgerðar, framlegði tann 30. august soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Sagen angaaende Alkohollære i Børneskolen har været til Behandling i Tinget 1931. Tinget henviste Sagen til „Nevndin viðvíkjandi ølsølu“, som den 6. Oktober afgav Betænkning med Forslag om at henvise Sagen til den da nedsatte Ædruelighedskommission.

Ædruelighedskommissionen har i sin den 17. August 1932 afgivne Betænkning behandlet Sagen under Afsnit V: Alkohollære i Skolerne. Kommissionen har anmodet Færøernes Lærerforening om en Udtalelse i Sagen, og denne Forening har under 30. Juli 1932 vedtaget følgende Svar:

- a. At undirvísing um rúsdrekka og skaða tess verður innført í Føroya barnaskúla;
- b. At undirvísingin ikki verður byrjað fyrr enn 12ta ár barnanna;
- c. At undirvísingin kann fara fram: 1) sum særlig herugrein, 2) sum givin samstundis við náttúrukunneika ella heilsulæru, 3) ella saman við religiønsundirvísingini;
- d. At um Løgtingið samtykkir omanfyrirstandandi punktir, so vil Lærarafelagið samarbeiða við skúladirektiónina um nærmari reglur hesum viðvíkjandi.“

Kommissionen slutter sig til disse Udtalelser og foreslaar yderligere, at Alkohollæren ogsaa bliver indført i Mellem-skoler og Realskoler paa Færøerne samt i Seminariet.

Udvalget slutter sig til de af Lærerforeningen og Ædruelighedskom-

¹⁾ Sbr. Løgtingstíðindi 1933, bls. 178.

missionen fremsatte Udtalelser og skal stille Forslag om, at Sagen ordnes ved Skoledirektionens Mellemkomst. Man foreslaar endvidere, at Alkohollæren henlægges under Faget „Sundhedslære“, og at Børnenes Alder ved Undervisningens Begyndelse passende kan ansættes til det 12te Aar.

Forslag.

Tinget anmoder Skoledirektionen om at foranledige, at Alkohollære indføres i de offentlige Skoler paa Færøerne og henlægges under Faget „Sundhedslære“.

Tann 1. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

119. Skattalógin. ^{(5|x).}¹⁾

Málið varð beint í *Nevnd viðvíkjandi almennu peningaviðurskipti Føroya (Finansplanurin)*. Tann 5. oktober framlegði nevndin soljóðandi **Betræknin**:

I den i 1933 afholdte ordentlige Samling har Færøernes Lagting vedtaget et Udkast til Lov om Ændring i og Tillæg til Lov for Færøerne Nr. 76 af 12. Marts 1923 om den kommunale Beskatning, der blandt andet dels gaar ud paa at indføre en direkte personlig Indkomstskat til Færøernes Amtskommune og dels at indføre Regler om Paaligning af Kommuneskat efter et større stigende Skala — se Lagtingstidende 1933, Side 183 og 189.

Under Henvisning til de i Juni Maaned 1934 stedfundne Forhandlinger mellem et Udvalg af Embedsmænd og Medlemmer af Lagtinget har Justitsministeriet ved Skrivelse af 2. Juli 1934 tilbagesendt Lagtinget Sagen til fornyet Overvejelse, idet Ministeriet gør opmærksom paa, at der under de anførte Forhandlinger er forudsat, at der tilvejebringes forøgede Indtægter for Færøernes Amtskommune blandt andet ved Gennemførelse af Bestemmelser, svarende til de i ovennævnte Udkast indeholdte.

Undertegnede Udvalg, hvortil Sagen er henvist, er enedes om at udtale, at man finder det hensigtsmæssigt at foreslaa, at nærværende Sag udsættes indtil videre, dels under Hensyn til, at der i Forbindelse med Sagen om de stedfundne Forhandlinger vil blive fremsat Forslag til Skattelov og

1) Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 183 og 189.

dels, at der i Forbindelse med Sagen om „Skuld kommunanna“ vil blive foreslaaet nedsat et særligt Udvalg til at undersøge og overveje, om der maatte være Anledning til eller muligt at omlægge de Opgaver, der for Tiden er underlagt den kommunale Administration.

Forslag.

Sagen udsættes indtil videre.

Tann 8. oktober var málið til 2. viðgerð.

Formaðurinn framlegði soljóðandi Ændringsforslag frá P. M. Dam:

I Stedet for Udvalgsforslaget sættes:

„Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med Andragende om at faa de i Betænkning i Lagtingssag Nr. 47/1933 af den 8. September 1933 fremsatte Forslag til Ændring i Lov Nr. 76 af 12. Marts 1923 ophøjet til Lov.

Tann 10. oktober var málið til 3. viðgerð.

Breytingaruppskotid frá Dam fall, bert 8 atkv. fyrir 0 imóti.

Uppskot nevdariunnar varð samtykt við 11 atkv. — 0.

120. Lóg um »Offentlig Forsorg.« (6|x).¹⁾
 Lóg um »Folkeforsikring.« (7|x).¹⁾
 Broytan av sjúkrakassalógini. (8|x).¹⁾
 Lóg um »Forsikring mod Følger
 af Ulykkestilfælde.« (9|x).¹⁾
 Lóg um »Arbejdsanvisning og Ar-
 bejdsløshedsforsikring m. m.« (10|x).²⁾
 Ellisrentulógin. (11|x).³⁾

Nevnd viðvíkjandi lóg um „Folkeforsikring“ fekk málini til viðgerðar. Tann 12. oktober framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

I sidste Aars Lagtingssamling vedtoges at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer til sammen med Amtmanden at gennemgaa Lov Nr. 181 af 20. Maj 1933 om offentlig Forsorg, Lov Nr. 182 af samme Dato om Folkeforsikring, Lov Nr. 183 af samme Dato om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde og til indoværende Samling at fremkomme med Betænkning herover. Lov Nr. 184 af 20. Maj 1933 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. har Udvalget ikke ment at burde inddrage under sit Arbejdsomraade, da dette Lovforslag har været til Behandling i Lagtinget mange Gange, sidst i 1933, hvor der for anden Gang vedtoges at udsætte Sagen indtil videre. Til samme Udvalg henvises et af Lagtingsmand O. F. Joensen m. fl. stillet Forslag angaaende Ændring i Sygekasselovens § 14 (Sag Nr. 8).

Amtsfuldmægtig Tannu har fungeret som Sekretær for Udvalget, hvis Betænkning, hvortil henvises, er tilsendt Tinget i Slutningen af forrige Maaned.

Loven om offentlig Forsorg byder som anført af det staaende Udvalg de hærøske Kommuner ikke faa Fordele; mest betydningsfuld i saa Henseende er Statens Overtagelse af al Udgift ved Forsorgen af sindssyge, aandsvage etc., en Udgift, som har hvilet tungt paa mange Kommuner. Udgifterne til sindssyge kan for Aaret 1932's Vedkommende sættes til ca. 35.000 Kr.

Paa den anden Side kan der næppe være Tvivl om, at Indførelsen af denne Lov, der jo paa afgørende Maade bryder med den ungældende tilsvarende Lovgivning, vil betyde en væsentlig Forøgelse af Kommunernes i Forvejen store Byrder; herpaa tyder ogsaa Erfaringerne fra det øvrige Kongerige. Udvalget maa derfor ligesom det mellem Samlingerne staaende Udvalg

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 200.

²⁾ - - - 1933, - 201.

³⁾ . - - 1932, - 204.

nære overvejende Betænkkelighed ved at foreslåa denne Lov gennemført for Færøernes Vedkommende.

Udvalget med Undtagelse af O. F. Joensen, der vil fremsætte særligt Forslag om Gennemførelse af Loven om Folkeforsikring med de af det staaende Udvalg foreslaaede Ændringer, mener ikke paa nuværende Tidspunkt at kunne tilraade Gennemførelsen af sidstnævnte Lov, lige saa lidt som af Loven om Forsikring mod Følger af Ulykketilfælde med de af Udvalget foreslaaede Ændringer, dels fordi Lagtingsmændene paa nuværende fremskredne Tidspunkt ikke kan antages at have Tid og Lejlighed til med fornøden Grundighed at sætte sig ind i de foreliggende Ændringsforslag til Socialreformen, da Arbejdet erfaringsmæssigt altid viser sig at være mer eller mindre foretaget paa Slutningen af Samlingen, dels af Hensyn til de utvivlsomt forøgede økonomiske Byrder, Gennemførelsen af disse Love uden Tvivl vil medføre for Kommunerne. En medvirkende Aarsag til, at Flertallet ikke allerede nu har ønsket at fremsætte saa omfattende Forslag til Ændring af de paagældende Love, er, at Tinget netop i indeværende Samling behandler en anden Sag, nemlig Sag Nr. 25, XII: „Ymisk kommunal mål“, hvilken Sag tager sigte paa Lagtingets Overtagelse af en Række kommunale Opgaver, bl. a. Sygekasserne, Lægespørgsmålet m. m.

Flertallet vil anse det for ønskeligt, at Resultatet af de Overvejelser, Tinget maatte komme til under Behandlingen af sidstnævnte Sag, kommer til at foreligge, inden saa omfattende Ændringer som de af Udvalget foreslaaede bliver gennemført.

Derimod vil Flertallet være sindet til at foreslåa visse mindre Ændringer af saadanne Bestemmelser i de gældende Sygekasse- og Aldersrente-love, som i Praksis har vist sig at være uheldige.

For Sygekassernes Vedkommende er det navnlig Bestemmelsen i Sygekasseanordningens § 14, 4. Stk. om, at Kommunerne er pligtige til at refundere Sygekasserne Halvdelen af Udgifterne ved Sygekassemedlemmers Ophold paa nærmeste Sygehus. Det har nemlig vist sig, at mange af vore smaa Bygdekommuner har været ude af Stand til at opfylde deres Forpligtelser paa dette Punkt. Til Belysning af dette Forhold kan anføres, at Kommunernes samlede Gæld til Sygekasserne pr. 1. Januar 1933 udgjorde 123.271 Kr. Kommunernes samlede Refusion til Sygekasserne for Sygehusudgifter i 1932 var 61.660 Kr., deraf blev 48.558 Kr. betalt; Kommunernes Gæld til Sygekasserne voksede saaledes nævnte Aar med ca. 13.000 Kr. et forholdsvis ringe Beløb, sammenlignet med mange af de foregaaende Aar. De færreste Sygekassers samlede Udgifter til Sygehuse og Sanatorier i Aaret 1930 udgjorde ca. 130.000 Kr. og i 1933 ca. 160.000 Kr.

Det er umiddelbart indlysende, at et Forhold som det ovenfor berørte i høj Grad vanskeliggør Kassernes Administration. Mod omhandlede Bestemmelse har der altid fra Kommunalbestyrelsernes Side været anført, at det ved Fastlæggelsen af Kommunes aarlige Budget altid har været umuligt at fastsætte Størrelsen af den paagældende Post. Den kan for de større Kommuners Vedkommende let variere med et Par Tusinde Kroner fra Aar til Aar. Paa et stort Budget betyder en saadan Forskel forholdsvis mindre, men for mange af vore smaa Bygdekommuner, hvis Budget balancerer med nogle faa Tusinde Kroner, kan en Svingning paa 1-2000 Kroner være af katastrofal Virkning. Man skal derfor foreslåa, at Kommunernes Tilskud til Sygekassernes Sygehusudgifter fastsættes til et vist aarligt Tilskud pr. Sygekassemedlem; derved fastsættes Kommunernes Tilskud til et bestemt Beløb, som vil være kendt ved Budgettets Fastlæggelse, og man vil saaledes blive skaaet for de Overraskelser, den nugældende Ordning kan medføre. I Betragtning af, at Skatteevnen, Lovofoden og de økonomiske Forhold i det hele er noget forskelligt i Thorshavn og paa Bygderne, skal man i Overensstemmelse

med Byraadets Ønske anbefale, at der indføres 2 forskellige Satser, nemlig saaledes, at Thorshavn Kommune yder et Tilskud paa 4 Kr. pr. Medlem pr. hver 31. December, medens det tilsvarende Tilskud for Bygdekommunerne bliver 3 Kr.

Direktoratet for Sygekassevæsenet har i Skrivelse af 11. Juni d. A. (Nr. 1823) udtalt, at medens Skoleophold i Thorshavn for Sygekassemedlemmers Børn under 14 Aar — som ikke kan blive selvstændige Medlemmer af en Sygekasse — kan sidestilles med det i den nugældende Sygekasseanordnings § 18, Stk. 1, Nr. 2 omhandlede Arbejdsforhold, saaledes at Forældrenes Sygekasse kan yde de omhandlede Børn Sygehusophold, findes der ikke Hjemmel til at yde Børnene Lægehjælp gennem Forældrenes Sygekasse. Flertallet maa finde det rettest, at saadanne Børn faar Ret til baade frit Sygehusophold og fri Lægehjælp. Man skal i Henhold hertil fremsætte nødvendigt Ændringsforslag herom til § 18, 1. Stk. Nr. 4.

Med Hensyn til Aldersrenteloven skal Flertallet tillade sig at bemærke:

Det er en Kendsgerning, at mange af vore Fiskere er saa udslidte ved 60 Aars Alderen, at de er nødt til at lægge op. Hjemmefiskeriet er, takket være et intenst drevet Trawlfiskeri, uden nævneværdig Betydning i hvert Fald for de allerfleste Pladsers Vedkommende. Adgang til lønnet Arbejde — bortset fra Thorshavn og enkelte af de andre større Pladser — er meget ringe. Det vil af foranstaaende formentlig frengaa, at vore Fiskere i den Alder, de bliver nødt til at holde op med Kutterfiskeriet, mange Gange er vanskeligt stillet økonomisk. Det er ud fra denne Betragtning, at man i sin Tid bestemte sig for at fastsætte Alderen for Opnaaelse af Aldersrente til 60 Aar. 100 Kr. i Aldersrente til en enlig Person i den Alder er selvfølgelig ikke til at leve af, men man har alligevel opfattet det som et betydningsfuldt og værdifuldt Supplement til den Fortjeneste, de paagældende sædvanligvis er i Stand til at opnaa gennem eget Arbejde, hvorfor Aldersrenten med de nugældende Satser er at opfatte som en Hjælp til Selvhjælp. Det har derfor ikke vakt ringe Misforståelse, at en enkelt Rentenyder, der har opnaaet Aldersrente som 60-Aaring paa 100 Kr., stadig skal oppebære disse 100 Kr., selv om den paagældende skulde opnaa en Alder af 80—90 Aar. Trangbehovet er øjensynligt vokset betydeligt med Aarene, og man finder det naturligt og logisk, at Renten stiger i samme Forhold. Man finder som Følge heraf det mest hensigtsmæssigt, at Aldersrenten udredes med faste årlige Beløb efter en stigende Skala, dog saaledes, at denne bliver forskelligt for Thorshavn og de øvrige Kommuner. Nødvendigt Forslag i saa Henseende vil blive fremsat af Flertallet.

Da Ægtefolk, der begge er berettiget til Aldersrente, efter Flertallets Skøn kan faa forholdsvis mere ud af deres Aldersrente end en enlig stillet Person, vil man foreslaa, at Satsen for sidstnævnte bliver forholdsvis højere.

Flertallet vil ligeledes fremsætte Ændringsforslag til Aldersrentelovens § 20, da Erfaringen viser, at Bestemmelsen i samme Paragraf om, at for Personer, der ved Lovens Ikrafttræden oppebar Alderdomsunderstøttelse, bestemmes Aldersrentens faste Beløb ved den Alder, de paagældende havde, da de opnaaede Alderdomsunderstøttelse. Alderdomsunderstøttelsesloven er kun lidet brugt i vore Bygdekommuner, og naar der engang imellem blev ydet Understøttelse efter denne Lov, var det som Regel kun til de alledaarlige stillede. Mange af disse meget fattige Mennesker kommer ifølge ovenfor anførte Bestemmelser til at staa paa laveste Sats, skønt de paa det Tidspunkt, Aldersrenteloven traadte i Kraft, ifølge Alder godt kunde opnaa den højeste Sats. Man finder det naturligt, at disse ofte meget fattige Mennesker faar den Aldersrente, de efter deres Alder i Overgangøjeblikket har Krav paa.

Da de foreliggende Ændringer til Lov om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde er saa omfattende, og Gennemførelse af disse formentlig heller ikke kan siges at være særlig presserende, skal man foreslaa, at Behandlingen af denne Lov udsættes til næste Aar.

Forslag.

Sygekasseloven.

Ændringer i den nugældende Anordning af 21. Februar 1930:

§ 14, Stk. 4 affattes saaledes:

Findes der ikke et for Distriktet bestemt Sygehus, paa hvilket ubemidlede nydende Medlemmer af anerkendte Sygekasser og deres Børn kan indlægges for den ommeldte nedsatte Betaling, betaler den Kommune, hvor Sygekassen er hjemmehørende, som Tilskud til Medlemmernes Ophold paa offentlige Sygehuse et Beløb, der for Thorshavn Kommunes Vedkommende udgør 4 Kr. og for de øvrige Kommuner 3 Kr. aarlig for hvert af Sygekassens Medlemmer, som har Bopæl i Kommunen pr. 31. December i det paagældende Regnskabsaar. Tilskudet betales inden Udgangen af Januar Maaned for det forudgaaende Regnskabsaar.

Som nyt Stk. 5 indføjes:

Det paahviler Sygekassen hver 31. December at indberette til Kommunen Antallet af Medlemmer, bosat i denne.

Som nyt Stk. 6 indføjes:

For Tiden findes følgende offentlige Sygehuse:

Dronning Alexandrines Hospital i Thorshavn,
Sygehuset paa Suderø og
Klaksvig Sygehus.

Stk. 5 ændres til Stk. 7.

Som § 18, nyt Stk. 4 sættes:

Børn under 14 Aar, der paa Grund af Skolegang opholder sig paa Færøerne udenfor Sygekassens stedlige Omraade, har Ret til fri Lægehjælp og fri Sygehusbehandling efter Stk. 1, Nr. 1 og 2.

Aldersrenteloven.

§ 5. Aldersrenten udredes med et fast aarligt Beløb, jfr. dog Bestemmelserne i § 7, saaledes:

	I Landkommunerne	I Thorshavn
Til Ægtepar, naar begge opfylder Betingelserne for at opnaa Rente	200 Kr. aarlig	300 Kr. aarlig
Aldersrenten forhøjes ved den ældste Ægtefælles fyldte		
65. Aar til	300 — —	400 — —
70. Aar til	400 — —	500 — —
Til enlige Personer samt Ægtepar, naar kun den ene opfylder Betingelserne	120 — —	150 — —
Lögtingsblöndi 1934. 81.		

	I Landkommunerne	I Thorshavn
Aldersrenten forhøjes ved det fyldte		
65. Aar til	180 Kr. aarlig	200 Kr. aarlig
70. Aar til	240 — —	300 — —

Til Stk. 3 i samme Paragraf føjes:

Det paahviler desuden Kommunalbestyrelsen at drage Omsorg for, at Aldersrenten forhøjes henholdsvis ved det fyldte 65. og det fyldte 70. Aar.

§ 9, Stk. 1 udfattes saaledes:

Aldersrenten udbetales af Opholdskommunen for Perioder, som fastsættes af Kommunalbestyrelsen, og som i Regelen ikke maa overstige 3 Maaneder. Føler Rentenyderen sig brøstholden ved Kommunalbestyrelsens Afgørelse, kan Klage inden 2 Maaneder efter, at han er blevet bekendt med Afgørelsen, indsendes til Amtet, som afgør Sagen.

§ 20. Denne Lov træder i Kraft den 1935.

For Personer, der ved Lovens Ikrafttræden den 1. Juli 1933 har oppebaaret Alderdomsunderstøttelse, bestemmes Aldersrentens faste Beløb fra denne Lovs Ikrafttræden ved den Alder, vedkommende havde paa det Tidspunkt, Begæring om Aldersrente blev indgivet.

Personer, der ved Lovens Ikrafttræden oppebærer en Alderdomsunderstøttelse, der er større end den Aldersrente, der maatte tilkomme dem, er berettigede til at oppebære en Aldersrente af samme Størrelse som Alderdomsunderstøttelsen. Af det Beløb, hvorved Aldersrenten saaledes forhøjes, ydes Refusion af Forsørgelseskommunen og Statskassen efter Reglerne i §§ 14 og 17.

Lov om Folkeforsikring.

Forslag fra *Mindretallet* (O. F. Joensen):

Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at Lov af 20. Maj 1933 om Folkeforsikring sættes i Kraft paa Færøerne med de af det staaende Udvalg foreslaaede Ændringer, og i de Tilfælde, hvor hele Udvalget ikke er enigt, da med de Ændringer, der er stillede af Johan Poulsen og O. F. Joensen.

Tann 15. oktober var málið til 2. viðgerð.

Formaðurin framlegði soljóðandi Ændringsforslag frá N. Nielsen:

I. *Principalt:*

Sagen udsættes til næste Aar.

II. *Subsidiært:*

Til § 12 i Lov for Færøerne om Aldersrente af $\frac{3}{4}$ —1933 føjes:

- a) De Beløb, som en Kommune maatte have ydet nogen som Aldersrente, skal vedkommende Dødsbo være pligtig at tilbagebetale Kommunen, forsaavidt der er Dækning i Boet.

- b) De Ejendele, som vedkommende opgiver at have ved Ansøgning om Aldersrente, er han uberettiget til at afhænde, efter at have nydt Aldersrente, medmindre at Kommunen har faaet tilbagebetalt sit Udlæg.

Tann 17. oktober var málið til 3. viðgerð.

Uppskot nevndarinnar um broytingar í *Sjúkrukassalögini* varð samtykt við 18 atkv. — 0.

Uppskot nevndarinnar um broytingar í *Ellisrentulögini* varð samtykt við 19 atkv. — 0.

O. F. Joensen (minnilutin) tók sítt uppskot aftur.

Broytingaruppskotið frá N. Nielsen pkt. I varð seiðiðis burturfallið.

Broytingaruppskotið frá N. Nielsen pkt. II fall, bert 4 atkv. fyri 0 ímóti.

Fylgiskjal (álit frá millumtinganevndini): Sí skjal nr. 8.

121. Lóg um fólkarregistar. (¹²/_x).¹⁾

Ymsamátanevndin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 30. august soljóðandi *Udvalgsbetænkning*:

Sagen har været til Behandling i Lagtingssamlingen 1933, hvor det da nedsatte Udvalg afgav Betænkning med Forslag om at udsætte Sagen og anmode Amtmanden om at indhente Erklæringer fra Kommunerne.

Ifølge Skrivelse af 24. Juli d. A. fra Amtmanden foreligger der Svar fra følgende Kommuner:

Fuglø, Vidarø, Husum, Punding, Fuglefjord, Lervig, Gøte, Sjøv, Kvivig, Kirkebø, Frødebø, Famien, Porkere, Sumbø, Høve, Kumbø og Klaksvig, hvilke alle anbefaler Indførelse af Folkeregister, dog med forskellige Ændringer af Loven.

Følgende Kommuner: Mygledal, Andefjord, Næs, Ejde, Haldersvig & Saxen, Vestmanna, Kvalvig, Kalbak, Thorshavn udenbys, Nolsø, Hestø, Sandevaag, Midvaag, Sørvag, Bø, Myggenæs, Skopen, Skaalevig, Husevig, Skuø, Kvalbø og Vaag ønsker ikke at anbefale Lovens Gennemførelse paa Færøerne, i hvert Fald ikke for de mindre Kommuners Vedkommende.

Et Par Kommuner ses ikke at have indsendt Svar i Sagen.

Loven har sin store Betydning paa forskellige Omraader, men man er stærkt i Tvivl om, hvorvidt de smaa Kommuner paa Færøerne kan magte et fyldestgørende Register, som uden Tvivl paakræver et dagligt Arbejde.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 217.

Thorshavn Byraad, som har rejst Spørgsmaalet om Lovens indførelse, har selvsaet tilstrækkeligt Kontorpersonale, som ogsaa kan udføre det daglige Arbejde.

Udvalget maa mene, at Forstanderskabene i de allerfleste Kommuner maa kunne have Oversigt over Til- og Fraflytninger, uden at der fores et formelt Folkeregister, og at selv i de større Kommuner maa de kommunale Bestyrelser kunne føre om nødvendigt Fortegnelse, der betrygger Kommunerne med Hensyn til Oplysninger om Skatteydere og fremmede. Dette gælder formentlig ogsaa Thorshavn.

Ifølge Lov af 12. Marts 1923 om den kommunale Beskatning er enhver Skatteyder pligtig at anmelde Fra- og Tilflytning under Bødestraf.

Betænkkelighederne, Ulejligheden og Omkostningerne overvejer efter Udvalgets Mening den Nytte, man vil have af et Folkeregister, og man skal derfor stille følgende

Forslag.

Der svares Andrageren, at Tinget ikke kan tilraade, at Lov af 14. Marts 1924 om Folkeregistre sættes i Kraft paa Færøerne.

Tann 3. september varð uppskot novndarinnar sett undir atkvæðisgreiðslu og fall, til hert 9 atkv. voru fyrir 0 imóti.

122. Broytingar í handilslógini. ^{(13|x).}¹⁾

Ymsamálavandin, ið fekk mállöð til viðgerðar, framlegði tann 10. oktober soljóðandi Udvalgsbetænkning:

Købmandsforeningen har henvendt sig til Tinget og anmodet dette om at tage under Overvejelse at hindre Udlændinge i at nedsætte sig som erhvervsdrivende paa Færøerne, idet Landets egne erhvervsdrivende derved kan forulempes, samtidig med at Kommunerne kan belemres med Personer, som kan falde dem til Byrde. Foreningen andrager derfor om, at der foretages Ændringer i Handelsloven, ligesom man andrager om at faa indført en Fremmedlovgivning med Adgang til at udvise Udlændinge, naar disse maatte blive trængende, eller deres Forhold paa anden Maade maatte give Anledning dertil.

1) Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 220.

Udvalget har forelagt Andragendet for Politimesteren, og der foreligger en Skrivelse fra denne med Forslag til Ændring i Handelsloven af 21. Marts 1855 § 10, hvorefter der indføres den Regel, at der kræves Indfødsret for at kunne drive Handel. Udvalget kan slutte sig hertil og fremsætter nedenfor Forslag.

Politimesteren anfører, at det hjemles i Fattigloven at udvise Udlændinge, der har modtaget offentlig Fattigunderstøttelse, og at Gennemførelsen af den nordiske Fattigkommission ikke vil have nogen særlig Betydning for Færøerne.

Endvidere anfører Politimesteren, at selvom man ikke har nogen Lov, vil der rent administrativt kunne indføres Regler om Udvisning af fremmede, saafremt disse maatte vise sig besværlige eller beslaglægge Erhvervsmulighederne, som med rette tilkommer Landets egne Indbyggere, idet Højhedsretten medfører, at man maa kunne hæfri sig for Udlændinge, som det ikke maatte være ønskeligt at have i Landet, uden at disse kan paaberaabe sig manglende Lovhjemmel. Dog kræves en saadan, saafremt der skal kunne idømmes Straf. Politimesteren har derefter udarbejdet et Lovforslag om Tilsyn med fremmede.

Hele Udvalget mener, at det vil have Betydning, at Udlændinge, der kommer til Færøerne, skal melde deres Ankomst, saaledes at der kan føres Kontrol med dem, og at Udlændinge, som ved Ankomsten ikke er i Besiddelse af Forsørgelsesret og findes blottede for Subsistensmidler, skal udvises.

Med Hensyn til Lovforslagets § 3 om Opholdstilladelsen for Udlændinge har Udvalget delt sig i et Flortal og et Mindretal.

Flertallet (O. F. Joensen og Hans Iversen) maa formene, at Reglerne om Opholdstilladelse for Udlændinge ogsaa bør gøres gældende for Færøerne, medens Mindretallet (Edw. Mitens) derimod ikke mener foreløbig, at det er nødvendigt i almindelige Tilfælde at forlange saadan Opholdstilladelse.

Udvalget skal herefter fremsætte følgende

Forslag.

Fra hele Udvalget:

1) Forslag til Lov om Ændring i Lov af 21. Marts 1855 om Ophevelse af den kongelige Enehandel paa Færøerne.

Lovens § 10 affattes saaledes:

„Enhver, der ønsker at drive Handel paa Færøerne, skal herom indgive Anmeldelse til Politimesteren og erhverve et Antagelsesbrev (Næringsbevis) som Adkomst til at drive Handel paa det af ham opgivne Sted. For dets Udstedelse erlægges 50 Kr., som tilfalder Færø Amts Fattigkasse og Repartitionsfond til lige Deling.

Ret til at faa udstedt Antagelsesbrev (Næringsbevis) har enhver, der godtgør

- 1) at have dansk Indfødsret,
- 2) at have fast Bopæl paa Færøerne,
- 3) at være fyldt 21 Aar og ikke umyndiggjort,
- 4) ikke at være ude af Raadighed over sit Bo, og
- 5) ikke ved Dom at være funden skyldig i nogen i den offentlige Mening vanværende Handling uden derfor at have opnaaet Åresoprejsning, eller for saa vidt angaar Tiden efter Ikrafttræden af Borgerlig Straffelov af 15. April 1880, ikke at være frakendt de borgerlige Rettigheder uden

at have generhvervet disse. Udlændinge kan, naar de opfylder de øvrige Betingelser, erhverve Antagelsesbevis (Næringsbrev) for saa vidt og i det Omfang Adgang hertil er aabnet ved traktatmæssig Aftale."

2) Fra Flertallet (O. F. Joensen og Hans Iversen):

Forslag

til

Lov om Tilsyn med fremmede paa Færøerne.

§ 1.

Enhver Udlænding, der ankommer til Færøerne, skal anmelden sig til Politimesteren og opgive Formaalet for sin Rejse. Blanketter hertil skal findes om Bord paa Ruteskibene og paa Hoteller og Pensionater paa Færøerne.

§ 2.

Udlændinge, der ikke er i Besiddelse af Forsørgelsesret her i Landet, og som findes blottede for Subsistensmidler, skal ved Politiets Foranstaltning snarest udsendes eller udvises af Landet. I Forbindelse hermed kan der gives den paagældende Tilhold til Politiprotokollen om Ikke paany at lade sig finde her i Landet med Tilkendegivelse af det Ansvar, han paadrager sig ved at overtræde Tilholdet.

§ 3.

Udlændinge skal, for at opholde sig paa Færøerne i længere Tid end 8 Maaneder, have Tilladelse fra Amtet og efter 6 Maanedes Forløb fra Justitsministeriet. Saafremt saadan Tilladelse ikke meddeles, kan de udvises, saaledes at der efter Amtets eller Justitsministeriets Bestemmelse kan gives saadant Tilhold som i § 2 ommeldt.

§ 4.

I de Tilfælde, hvor det i Medfør af denne Lov eller med anden Hjemmel nægtes nogen at opholde sig her i Landet, kan den paagældende undergives Politiets Tilsyn eller Bevogtning, indtil Rødsendelsen kan finde Sted.

§ 5.

Udgifterne ved Udsendelse eller Udvisning i Medfør af denne Lov afholdes af den paagældende selv, saafremt han dertil har Midler, ellers af Amtsrepartitionsfonden.

§ 6.

Politiet kan paalægge Hotelejere, Gæstgivere og Pensionatsværter at føre en af Politiet autoriseret Bog over deres Gæster. Denne Bog skal til enhver Tid være tilgængelig for Politiet. Logigivere er pligtige at forvisse sig om, at den i § 1 angivne Anmeldelse rettidig er indgivet.

§ 7.

Overtrædelse af de Tilhold, der gives i Medfør af §§ 2 og 3 straffes

med Hæfte elles Fængsel. Andre Overtrædelser af denne Lov straffes med Bøder. Sagerne behandles som Politisager.

3) Fra Mindretallet (Edw. Mitens):

Samme Forslag som under Punkt 2) fremsat, dog at § 3 udgaar.

4) Fra hele Udvalget:

Der tilstilles Købmandsforeningen Afskrift af Betænkningen.

Tann 12. oktober var målið til 2. viðgerð.

Uppskot til *Lov om Tilsyn med Fremmede paa Færoerne*:

§§ 1—7 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Yvirgongd til 3. viðgerð varð hildin samtykt uttan atkvøðisgreiðslu.

Tann 16. oktober var málið til 3. viðgerð.

Pkt. 1) varð samtykt við 13 atkv. — 0. og pkt. 2) varð samtykt við 13 atkv. — 0.

Pkt. 3): Mitens tók sítt broytingaruppskot til § 3 aftur.

§§ 1 og 2 vóru samtyktar við 16 atkv. — 0. § 3 varð samtykt við 11 atkv. — 0 og §§ 4—7 vóru samtyktar við 11 atkv. — 0.

Lóguppskotið sum heild varð sett undir atkvøðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvøddi: Johs. Olaus Joensen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsøe, A. Samuelson, J. H. Joensen, M. Samuelson, Djurhuus, Andreassen, Iversen, Johan Poulsen. *Nei atkvøddi*: Viðstein. *Atkvøddi ikki*: Winther, Dam, Patursson, Zachariasen, Sigurd Poulsen, Niclasen, Mitens, Kalisoy. *Bortur*: Debess,

og varð uppskotið soleiðis samtykt við 11 atkv. — 1.

Pkt. 4) varð samtykt við 13 atkv. — 0.

123. Broytan av heilagdags- lógini. ^(15|x).¹⁾

Ymsamálancerndin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði taun 28. august soljóðandi Udvalgsbetrækning:

Undertegnede Udvalg har faaet til Behandling Andragende fra Bestyrelsen for „Føroya ferðamannafelag“ ved Sverre Patursson om, at der maa hjemles Tilladelse til at holde saadanne Forretninger, som har Turistattraktioner til Salg, aabne paa Søn- og Helligdage (dog ikke under Gudstjeneste), naar fremmede Turistskibe ligger i Havn.

Ligeledes andrager Bestyrelsen om Tilladelse til at holde saadanne Forretninger aabne efter almindelig Lukketid paa Hverdage, naar Turistskibe ankrer op her.

Det anføres som Grund i Andragendet, at Turister ofte har Lyst til at købe færøske Ting til Erindring om Turen. . .

Udvalget skal udtale, at en Imødegaaelse af Andragendet vil være i Strid med Princippet i Helligdagsloven, og man beklager derfor ikke at kunne anbefale de ønskede Ændringer i Loven.

Forslag.

Tinget ser sig ikke i Stand til at imødekomme Andragendet.

Tann 31. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 11 atkv. -- 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 301.

124. Ymisk lógmal (¹⁶|x).

Ymsamálanninn, íð fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 30. august soljóðandi Udválgsbetræknung:

Ifølge Lagtingsloven af 28 Marts 1923 § 17 skal Forslag til Love, der udelukkende vedrører Færøerne, forelægges Lagtinget til Betænkning saavidt muligt. Iøvrigt skal Færøerne vedkommende Love som Regel forelægges til Betænkning, forinden de sættes i Kraft. Har saadan Forelæggelse ikke fundet Sted, skal Loven snarest muligt tilstilles Lagtinget, der da kan fremkomme med de Udtalelser eller Forslag, som Sagen maatte give Anledning til.

Amtmanden har i den Anledning henledt Tingets Opmærksomhed paa en Række Love. Nærværende Udvalg har gennemgaaet Listen, men skal kun nævne to af disse Love, idet man med Hensyn til de andre Love ikke har noget at bemærke.

Ifølge Lov af 16. December 1933 om Rentebevillinger maa der af Laan mod Sikkerhed i fast Ejendom hverken ydes eller oppebæres højere Rente end 5⁰/₁₀₀, medens der tidligere kunde gives Bevilling for indtil 6⁰/₁₀₀. Der kunde maaske have været Anledning til ikke at sætte denne Lov i Kraft for Færøerne, men Udvalget skal dog ikke stille noget Forslag, og det samme gælder med Hensyn til Lov af 19. December 1933 om Ind- og Udførsel af Fisk, hvorefter Ministeriet kan udstede Forbud mod Ind- og Udførsel af Fisk og foreskrive nærmere Regler herom.

Forslag.

Sagen tages til Efterretning.

Tann 1. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 5. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

125. Revisión av lóg um »Embedslægevæsenets Ordning« (17/x).

Tingsamátanervindin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 28. august soljóðandi **Udvalgsbetænkning**:

Ifølge § 19 i Anordning af 4. Oktober 1919, hvorved Lov om Embedslægevæsenets Ordning af 21. April 1914 er sat i Kraft paa Færøerne, jfr. Anordning af 14. Oktober 1931, skal Anordningen underkastes Revision inden Udgangen af Aaret 1934. Den for det øvrige Kongerige gældende tilsvarende Lov skulde have været revideret i Rigsdagssamlingen 1933—34, men Revisionen er udsat til Rigsdagssamlingen 1936—37. Justitsministeriet har forelagt Tinget Spørgsmaalet om at udsætte Revisionen af den færøske Anordning indtil 1937. Aantslægen udtaler, at han finder det naturligt, at dette sker.

Udvalget kan tiltræde dette, men foreslaar, at hele Spørgsmaalet om Lægevæsenets og Sygehusvæsenets Ordning underkastes en Overvejelse i Lagtingets Vinnunevnd mellem Tingsamlingerne.

Forslag.

1) Tinget har intet at indvende imod, at Revisionen af Anordning af 4. Oktober 1919 angaaende Embedslægevæsenets Ordning udsættes indtil 1937.

2) Spørgsmaalet om Embedslægevæsenets og Sygehusvæsenets Ordning underkastes en Overvejelse i Vinnunevndin mellem Tingsamlingerne 1934—35.

Tann 31. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 3. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

126. Lóg um »Embedslægevæsenets Ordning«. (¹⁸/_x).

Ymsamílaneyndin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 20. august söljóðandi *Udvalgsbetænkning*:

Ved Bekendtgørelse Nr. 249 af 29. September 1932 om Befordringsgodtgørelse for de færøske Læger har Justitsministeriet fastsat for Tiden indtil 31. Marts 1935 Størrelsen af den Befordringsgodtgørelse, som, naar Baad ikke benyttes eller særlig Overenskomst ikke er truffet, tilkommer Embedslægerne for Embedsrejser til 25 Øre pr. paabegyndt km., dog mindst 2 Kr. pr. Rejse. Denne Bekendtgørelse er overensstemmende med Lagtingets Indstilling, se Lagtingstidende 1932, Side 74.

Da Bekendtgørelsens Gyldighed ophører 31. Marts 1935, har Justitsministeriet, forinden en ny Bekendtgørelse udfærdiges, forelagt Tinget Spørgsmaalet om Fastsættelse af de omhandlede Takster for Tidsrummet indtil 31. Marts 1938. Amtslægen har anbefalet, at Taksterne bibeholdes. Der er kun Tale om forholdsvis Iaa Rejser af denne Art, og Udvalget kan ligeledes anbefale, at der for den kommende 3 Aars Periode udstedes en Bekendtgørelse af lignende Indhold som den nugældende.

Forslag.

Tinget indstiller, at der tillægges Embedslægerne som Befordringsgodtgørelse for Embedsrejser 25 Øre pr. paabegyndt km., dog mindst 2 Kr. pr. Rejse, naar Baad ikke benyttes eller særlig Overenskomst ikke er truffet.

Tann 22. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 30. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

127. Lóg um »Udøvelse af Læge- gerning.« (19|x).

Ymsamálaerendi, ið fékk málið til viðgerðar, framlegði tann 17. august soljóðandi Údvalgsbetræking:

Justitsministeriet har forelagt Lagtinget Spørgsmaalet om Udvidelse til Færøerne af Lov Nr. 72 af 14. Marts 1934 om Udøvelse af Lægegerning. Amtslægen anbefaler, at Loven sættes i Kraft.

Lovens Kap. I indeholder Bestemmelser om, at kun den, der har modtaget Autorisation, har Ret til at udøve Lægegerning og betegne sig som Læge. For at faa Autorisation maa vedkommende have bestaaet lægevidenskabelig Embedseksamen og have gjort Tjeneste som Lægekandidat paa et Sygehus. Tidligere var det tilstrækkeligt, at man havde bestaaet Eksamen.

I § 4 indholdes en Bestemmelse om, at en Læge ikke maa betegne sig som eller praktisere som Tandlæge, medmindre han har bestaaet Tandlægeeksamen eller en særlig Prøve. Da Loven om Tandlægevesen ikke gælder for Færøerne, foreslaar man, at dette Stykke udgaar, og det samme gælder i § 30, Stk. 2.

I § 6 bestemmes, at Retten til at udøve Lægegerning fratages en Læge, naar det maa antages, at han er farlig for sine Medmennesker paa Grund af legemlige Mangler eller mangelfuld Sjælsstand.

Kapitel II indeholder Bestemmelser om Lægens Pligter og Kap. III Regler om Lægevirkksomhed i Forhold til det Offentlige.

I Kap. IV bestemmes det, at en Læge som Betaling for sin Bistand ikke maa fordre mere, end hvad der er rimeligt under Hensyn til Ydelsens Art og Omfang. Vedkommende Minister kan fastsætte Takster for visse Lægeattester. Kap. V indeholder Bestemmelser om Tilsyn og Ansvar, og Kap. VI indeholder Regler om Kvaksalveri. Herefter maa ingen betegne sig som Læge, uden at han har Autorisation som saadan. Den, som uden at have Autorisation tager syge i Kur og udsætter dem for paaviselig Fare, straffes med Bøde eller Hæfte.

Ifølge § 31 træder Loven i Kraft 1. Januar 1935, og fra samme Tidspunkt ophæves forskellige ældre Bestemmelser. For Færøernes vedkommende maa ogsaa ældre særlige Bestemmelser ophæves, forsaavidt Loven sættes i Kraft. Regeringen er bemyndiget til at sætte Loven i Kraft for Færøerne ved Anordning.

Udvalget skal anbefale, at Loven sættes i Kraft. Det maa anses at være af Betydning at faa klare Bestemmelser om de heromhandlede Forhold, herunder Lægernes Pligter.

Hvad Betaling for Lægehjælp angaar, indeholdes der i Lov af 8. Januar 1872 Bestemmelser, hvorefter Vederlaget er fastsat meget lavt i Forhold til de nugældende Forhold, og det er tvivlsomt, om Bestemmelserne kan anvendes. Da de allerfleste Personer paa Færøerne er Medlemmer af Sygekassar, og Lægernes Betaling for Sygekassernes vedkommende ordnes ved særlig Overenskomst, har man ment at kunne gaa med til, at den gamle

Lov ophæves. Udvalget skal dog udtale, at man har drøftet Spørgsmaalet, om det ikke var ønskeligt, at alle Læger paa Færøerne blev fastlønnede.

Forslag.

til

Anordning for Færøerne om Udøvelse af Lægegerning.

Lov Nr. 72 af 14. Marts 1934 om Udøvelse af Lægegerning sættes i Kraft paa Færøerne med følgende Ændringer:

- 1) § 4, Stk. 3 og § 30, Stk. 2 udgaar.
- 2) Til § 31, Stk. 1 føjes:

Lov Nr. 3 af 8. Januar 1872 om den Betaling, der tilkommer Læger paa Færøerne, Lov Nr. 36 af 29. Marts 1878 om Ligsyn paa Færøerne, for saa vidt angaar den deri fastsatte Takst for Betaling til Læger for Foretagelse af Ligsyn og Udstedelse af Dødsattest.

Tann 20. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 23. august varð uppskot neyðarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

128. Lóg um »Laan og Tilskud til Grundforbedringer.« ⁽²⁰⁾/_x.

Býráðarinnarinn lekk málið til viðgerðar. Tann 14. september framlegði neyðin soljóðandi Betænkning:

Landbrugsministeriet har ved Skrivelser af 9. Juni 1934 og 31. Juli 1934 forelagt Lagtinget til Erklæring en til Landbrugsministeriet ved Skrivelse af 21. Febrúar d. A. fra Thórshavnar traðarmannafelag og fra Føroya traðarmannafelag ved Skrivelse af 22. Februar d. A. rettet Henvendelse, hvori anholdes om, at den i Henhold til § 11 i Lov Nr. 106 af 31. Marts 1933 om Laan og Tilskud til Grundforbedring til Færøerne reserverede Sum af 200.000 Kr. paa ny maa blive bevilget for Phuansaarot 1935—36 og 1936—37 og saaledes, at der af dette Beløb kan gives indtil $\frac{3}{4}$ som Tilskud samt om, at der ved særlig Lov maa blive stillet 20.000 Kr. til Raadighed aarligt i 5 Aar som Tilskud til Bortsprængning af Sten.

Sagen er bilagt:

- 1) Afskrift af Skrivelse af 16. Marts 1934 fra Føroya búnaðarfelag,
- 2) Afskrift af Skrivelse af 5. April 1934 fra Statens Landbrugsforsøg paa Færøerne,
- 3) Afskrift af Skrivelse af 13. Juli 1934 fra Grundforbedringsudvalget for Færø Amt.

Grundforbedringsudvalget for Færø Amt har i et den 12. Juli 1934 afholdt Møde gennemgaaet Loven og fundet, at denne ikke overalt er helt i Overensstemmelse med de særlige færøske Forhold, og blev der under Forudsætning af, at Loven skal praktiseres paa Færøerne i samme Forhold som i det øvrige Rige enstemmigt vedtaget at fremsætte følgende Fortolkning af de særlige Punkter:

ad § 1, 1. Stk. Det forudsættes, at Mergling og Kalkning ogsaa betragtes som Grundforbedring paa Færøerne, idet den færøske Jord er betydelig sterkere kalktrængende, end det gennemgaaende er Tilfældet i det øvrige Rige.

ad § 1, 3. Stk. a) Arbejdsløshed. Da der paa Færøerne ikke findes anerkendte Arbejdsløshedskasser eller Arbejdsløshedsforsikring, men dog en udstrakt Arbejdsløshed, især i Vintertiden (og paa enkelte Pladser endog om Sommeren), har man fortolket Begrebet Arbejdsløse saaledes:

Da der kun undtagelsesvis findes fast, lønnet Beskæftigelse i Vintertiden, maa man i dette Tidsrum henregne nedenstaaende som arbejdsløse, dog at man i Tvivlstilfælde indhenter Erklæring fra vedkommende Forstandskab om mulig Arbejdsbeskæftigelse.

1) Fiskere, der ikke er fast beskæftiget ved Fiskeri om Vinteren, eller har andet fast, lønnet Arbejde.

2) Andre Arbejdere og Haandværkere, der ikke har fast, lønnet Arbejde.

Den Omstændighed, at de under 1) og 2) nævnte Personer er i Besiddelse af en i det væsentligste nodyrket Trø eller anden Ejendom, der kan sidestilles hermed, skal ikke hindre Vedkommende i at blive betragtet som arbejdsløs, ogsaa ved Udførelse af Grundforbedringsarbejder paa egen Jord.

I de Undtagelsestilfælde, hvor der kan blive Tale om Arbejdsløshed paa andre Aarstider, end den ovenfor omtalte, maa der i hver enkelt Sag indhentes Erklæring herom fra vedkommende Forstandskab.

ad § 1, 3. Stk. b) Tilskud til Indkøb af Drænrør og andre Rør.

Da der paa Færøerne kun undtagelsesvis anvendes Drænrør, men almindeligvis Stendræn, maa man — for at komme i Overensstemmelse med det øvrige Rige — betragte Indkøb af Sprængstoffer som sidestillet med Indkøb af Drænrør, saaledes at der ogsaa refunderes $\frac{1}{3}$ af Beløbet til indkøbt Sprængmateriale, (jfr. ogsaa § 11, 2. Stk., hvor Stensprængning er anført som Grundforbedring for Færøerne.)

ad § 10, 2. Stk. Da Grundforbedringsudvalget for Færø Amt er nedsat saa sent, som sket er, forudsætter man, at Lovens Virkning udstrækkes udover 1. April 1935, idet der indenfor dette Tidsrum næppe vil kunne faas væsentlige Arbejder udført.

Undertegnede Udvalg kan i et og alt tillæde Grundforbedringsudvalgets Udtalelser og skal foreslå til Tingets Vedtagelse at indgaa til Ministeriet at godkende den anlagte Fortolkning eller i benægtende Fald ændre Loven saaledes, at denne kan praktiseres i Overensstemmelse med det foreslaaede. Man skal derhos foreslaa, at Tinget indgaar til Ministeriet med Anmodning om, at den til Færøerne i Loven reserverede Sum 200.000 Kr. paany bliver bevilget udover 1. April 1935 og indtil Lov for Færøerne om Jordbrugets Fremme (efr. det Forslag, der i indeværende Lagtingssamling fremsættes til paagældende Lov) er gennemført og begyndt at virke.

Forslag.

- 1) Lagtinget indgaar til Ministeriet med Henstilling om, at den af Grundforbedringsudvalget for Færø Amt i Mødet den 12. Juli 1934 anlagte Fortolkning af Lov Nr. 106 af 31. Marts 1933 bliver godkendt eller, at Loven bliver ændret derhen, at Loven kan praktiseres i Overensstemmelse med det foran anførte.
- 2) Tinget andrager derhos om, at Lovens Virkning udstrækkes udover 1. April 1935 og indtil Lov for Færøerne om Jordbrugets Fremme af
. er begyndt at virke.

Tann 18. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 21. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 21 atkv. — 0.

129. Lóg um »Handel med samt Tilvirkning og Besiddelse af Vaaben m. v.« ⁽²¹⁾_x.

Lögsamráðgjafarinn fékk málið til viðgerðar. Tann 15. august framlegði nevndin soljóðandi *Udvalgsbetænkning*:

Justitsministeriet har forelagt Tinget Spørgsmaalet om at sætte Lov Nr. 122 af 28. April 1934 om Handel med samt Tilvirkning og Besiddelse af Vaaben m. v. i Kraft for Færøerne. Politimesteren har indstillet, at Loven sættes i Kraft i den foreliggende Form. Politimesteren oplyser, at der i 1929 i Henhold til § 6 i Lov af 13. April 1894, indeholdende Bestemmelser om Politiet, er udstedt Forbud mod Salg uden Polititilladelse af Skydevsaben

Ammunition, med Undtagelse af glatlobede Jagthagelbøsser og Ammunition til disse.

Loven af 28. April 1934 indeholder Forbud mod uden Tilladelse af Justitsministeren eller den, som han bemyndiger, at indføre eller tilvirke sværere Skydevaaben og Ammunition, Haandgranater, Bomber o. l. Justitsministeren kan udstede Forbud mod Indførelse af skarpe Vaaben og Stedvaaben, derunder Knøjern, Gummiknipler o. l. Ligeledes er det forbudt uden Tilladelse fra Ministeren at udføre Vaaben m. m.

Udvalget maa mene, at det er nødvendigt at sætte den nævnte Lov i Kraft paa Færøerne, og at der haves tilstrækkelig Tiljæmme i den gældende Lovgivning til at træffe nødvendige Foranstaltninger paa det heromhandlede Omraade.

Forslag.

Tinget anser det ikke for nødvendigt, at Lov Nr. 122 af 28. April 1934 om Handel med samt Tilvirkning og Besiddelse af Vaaben m. v. sættes i Kraft paa Færøerne.

Tann 18. august varð málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 21. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

130. Lóg um „Konkurs m. m.“ (²²/_x).

Lögmálaráðgjafi fekk málið til viðgerðar. Tann 15. august framlegði nevndin soljóðandi Údvalgsbætur:

Justitsministeriet har forelagt Lagtinget Spørgsmaalet om at sætte i Kraft for Færøerne Lov Nr. 36 af 11. Februar 1934 om Tilleg til Lov af 25. Marts 1872 om Konkurs m. m.

Der er hidtil ikke i dansk Lovgivning været gældende almindelige Regler om, hvilken Virkning der i Danmark skal tillægges en i en fremmed Stat erklæret Konkurs over en der bosat Person. Af Hensyn til retfærdig Fordeling af Fallentens Formue mellem hans Kreditorer, er det af Betydning, at en Konkurs, som er erklæret i en Stat, anerkendes i andre Stater, hvor der findes Midler, som tilhører Fallenten. Da Retsreglerne paa dette Omraade i de nordiske Stater er ret ensartede, er der ikke noget til Hinder for, at disse Stater gensidig anerkender en Konkurs, som er erklæret i en af Staterne. Paa Grund af vidtstrakte økonomiske Forbindelser er det naturligt, at der afsluttes en Overenskomst herom mellem disse Stater og 7. November

1933 er en saadan Konvention underskrevet i København mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige, hvorefter Konkurs, der er erklæret i en af de nævnte Stater, ogsaa omfatter Skyldnerens Formue i de andre Stater, og Myndighederne i de forskellige Stater skal være hinanden behjælpelige i de omhandlede Tilfælde. Ved Lov Nr. 36 af 14. Februar 1934 er Regeringen bemyndiget til ved Anordning at sætte i Kraft Bestemmelserne i den nævnte Konvention.

I Konventionens Art. 13 bestemmes det, at saafremt Retten ved Konkursens Erklæring har grundet sin Kompetence paa anden Omstændighed end den, at Skyldneren har Bopæl i Landet, skal dette oplyses i Konkursbeslutningen, og Konventionen skal i saa Fald ikke finde Anvendelse paa Konkursen. Det er derfor nødvendigt, at der indsættes en Bestemmelse i Konkursloven herom, og dette er sket for det øvrige Kongeriges vedkommende ved Lov Nr. 36 af 14. Februar 1934 om Tillæg til Konkursloven af 1872. Dommeren har anbefalet, at Loven sættes i Kraft paa Færøerne, og fra Lagtingets Side kan der intet være at indvende herimod.

Udvalget skal derfor stille følgende

Forslag

til

Anordning

om

Tillæg til Anordning Nr. 72 af 2. Maj 1902 om den Skikkelse, hvori Lov om Konkurs m. m. skal være gældende for Færøerne.

Som ny § 48 b indsættes efter § 48 a:

„Har Skifteretten ved Konkursens Erklæring grundet sin Kompetence paa anden Omstændighed end den, at Skyldneren har eller ved sin Død havde Bopæl her i Riget, jfr. § 41, skal dette oplyses i Konkursbeslutningen.“

Tann 18. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 21. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

131. Broytan av lóg um eitur. (²³|x).

Ymsumálanernin fékk málið til viðgerðar. Tann 17. august framlegði nevndin soljóðandi **Udvalgsbetækning**:

Justitsministeriet har meddelt, at der under 19. Februar 1934 i Hensynhold til Lagtingets Forslag er udfærdiget en kgl. Anordning for Færøerne om Gifte og andre for Sundheden farlige Stoffer.

Landbrugskonsulenten havde foreslået særlige Regler om Salg af Gifte, der anvendes til Bekæmpelse af Plantesygdomme og Insekter, samt andre Dyr, der er skadelige for Have- og Landbrug, men Ministeriet har under Hensyn til Lagtingets Stilling ikke ment at kunne gennemføre disse Forslag, men har erklæret sig villigt hertil, saafremt der senere fra Lagtinget fremkommer Indstilling herom.

Endvidere har Justitsministeriet udfærdiget under 19. Februar 1934 en Bekendtgørelse for Færøerne om Apothekeres Udlevering af Gifte og om Opbevaring, Salg og Udlevering til teknisk Brug af for Sundheden farlige Stoffer. Ministeriet har udbedt sig en Udtalelse med Hensyn til Spørgsmaalet om Udfærdigelse af Regler for Færøerne, svarende til de i Bekendtgørelse af 17. Juni 1932 om Anvendelse af Blausyre til Udryddelse af Insekter og andre skadelige Dyr.

Udvalget skal bemærke, at Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 17. Juni 1932 omhandler Udryddelse af Insekter og andre skadelige Dyr i Boliger, Skibe, Værtshuse o. l. ved Hjælp af Blausyre. Saadan Udryddelse maa kun foretages af Personer, der er godkendt af Sundhedsstyrelsen. Udryddelsen maa ikke finde Sted, før Politiet i hvert enkelt Tilfælde har meddelt Tilladelse dertil. Sundhedsstyrelsen har udstedt et Regulativ og Vejledning angaaende disse Forhold. Medens Landbrugskonsulenten og Politimesteren intet har at bemærke til, at tilsvarende Bestemmelser gøres gjældende for Færøerne, udtaler Amtslægen, at de omhandlede Stoffer er meget stærktvirkende Gifte, og at der bør udvises den størst mulige Forsigtighed. Da der væsentlig er Tale om Udryddelse af Insekter i Boliger, og der formentlig meget sjældent vil blive Trang til Anvendelse af saa stærkt virkende Gifte hertil paa Færøerne, finder Udvalget, at det er unødvendigt at indføre særlige Bestemmelser paa dette Omraade paa Færøerne.

Med Hensyn til Landbrugskonsulentens Forslag om, at Udlevering af Giftstoffer til Brug indenfor Landbrug og Havebrug skal henlægges til Statens Forsøgsvirksomhed eller Færøernes Landbeforening, skal Udvalget bemærke, at man ved Behandling af Spørgsmaalet om Anordning for Færøerne om Gifte, netop lod disse Bestemmelser udgaa, fordi de kunde medføre Fare. Saaledes som Bestemmelserne nu er paa Færøerne, vil en Landbruger kunne faa disse Stoffer udleverede fra Apotheket mod Rekvisition, forsynet med Paategning af Politiet. Udvalget mener ikke, at der for Tiden bør foretages Ændringer i disse Regler, idet der ikke Udvalget bekendt har vist sig nogen Vanskeligheder ved at anvende disse. Forsaavidt der senere maatte opstaa Trang til Lempelser, vil Spørgsmaalet da kunne tages op.

Forslag.

Tinget finder ikke Anledning til at foreslå Ændringer i de nu gældende Regler om Gifte og andre for Sundheden farlige Stoffer.

Tann 20. august var målið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 23. august varð uppskot nevndarlunnar samtykt við 14 atkv. — 0.

132. Broytingar í lóg um »Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne.« (²⁴|x).

Figgjornevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 6. september framlegði nevndin soljóðandi **Udvalgsbetænkning**:

I Skrivelse af 17. Juli d. A. til Skoledirektionen gør Lagtingsrevisor opmærksom paa, at Folkeskolelærernes Pensionsfonds Indtægter nu ere saa store, at der ikke synes at være nogen Rimelighed for, at Kommunerne skal bære Udgifterne ved Kasserenløn m. m., reparterede paa samtlige Kommuner i Henhold til § 3 i Lov Nr. 82 af 29. 3. 1893. Lagtingsrevisor henstiller, at det ved Lovændring søges tilvejebragt en Ordning, hvorefter selve Pensionsfonden bærer alle Administrationsomkostningerne.

I Skrivelse af 26. Juli d. A. udtaler Skoledirektionen, at den intet har at erindre imod, at § 3 i Lov Nr. 82 af 29. Marts 1893 om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne ændres derhen, at Lønningen til Pensionsfondens Regnskabsfører og Kassere fremtidig afholdes af Fonden selv i Stedet for at reparteres paa Kommunerne.

Nærværende Udvalg, hvortil Sagen er henvist, kan slutte sig til det af Skoledirektionen og Lagtingsrevisor anførte, og stiller følgende

Forslag.

§ 3, 1. Pkt. i Lov Nr. 82 af 29. Marts 1893 om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne affattes saaledes:

„Pensionsfonden bestyres af Færø Amts Skoledirektion, der anlægger en fast lønnet Regnskabsfører og Kasserer, hvis Løn udredes af Fondens Midler.“

Tann 8. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 11. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. 0.

133. Kunngerð viðvíkjandi »Transport af levende Dyr med Motorkøretøjer«. (25/x).

Bándaframsendingin, id fækk málið til viðgerðar, framlegði tann 22. august soljóðandi Bæturkning:

Justitsministeriet har ved Skrivelse af 30. Maj d. A. anmodet Amtet om en Udtalelse med Hensyn til Spørgsmaalet om Udfærdigelse af lignende Regler for Færøerne som de, der indeholdes i Bekendtgørelse af 4. Maj 1934 angaaende Transport af levende Dyr med Motorkøretøjer.

Amtet har forelagt Politimesteren, Dyrlægen og Landbrugskonsulenten Sagen til Erklæring, hvorefter Amtet ved Skrivelse af 13. Juli d. A. under Hensyn til den af Landbrugskonsulenten afgivne Erklæring, har forelagt Lagtinget Sagen til Betænkning.

Politimesteren og Dyrlægen mener ikke, at der er Anledning til for Færøerne at udstæde en Bekendtgørelse som den foreliggende.

Landbrugskonsulenten mener, at det vilde være berettiget, at der blev gjort noget for at sikre en god Behandling af Dyrene under Transport, om ikke paa anden Maade, saa ved at der til Politivedtægten for Landkommunerne blev føjet visse Bestemmelser om Transport af Dyr i Lighed med de Bestemmelser, der findes i Politivedtægt for Thorshavn By.

Nærværende Udvalg, hvortil Sagen er henvist, mener ikke, at der for Tiden er Anledning til at udfærdige tilsvarende Regler for Færøerne som de, der indeholdes i ovennævnte Bekendtgørelse af 4. Maj 1934, idet man har den Opfattelse, at den rigtige Anvendelse af Bestemmelserne i Anordning for Færøerne af 1. Marts 1919, hvorved Lov om Værn for Dyr af 17. Maj 1916 sættes i Kraft paa Færøerne, indeholder fornødne Bestemmelser om Beskyttelse af Dyrene.

Forslag.

Lagtinget mener ikke, at der for Tiden er nogen Anledning til at udfærdige lignende Regler for Færøerne som de, der indeholdes i Bekendtgørelse af 4. Maj 1934 angaaende Transport af levende Dyr med Motorkøretøjer.

Tann 29. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 1. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. -- 0.

134. Tvungin gerðardómur í arbeiðs- ósemju. (²⁶|x).

Ymsamálavæðingin fekk málið til viðgerðar. Tann 5. október framlegði nevndin soljóðandi **Udvalgsbetænkning**:

Spørgsmalet om Voldgift i Arbejdsstridigheder er forelagt Lagtinget. Der foreligger i Sagen Betænkning, afgivet af Arbejdskommissionen af 1925 vedrørende Mægling og Voldgift i Interessestridigheder, samt Oplysninger om Forholdene i en Række udenlandske Stater.

For Færøernes Vedkommende er Loven om en fast Voldgiftsret gældende, og forsaavidt der skulde opstaa Stridigheder i Anledning af Forstaaelsen af en gældende Arbejdsoverenskomst, vil Spørgsmaalet kunne paadømmes af den faste Voldgiftsret; men da denne har Sæde i København, vil det ofte være vanskeligt og upraktisk at henvende sig til denne Dømsstol, idet det i saadanne Tilfælde jo ofte gælder om at faa en hurtig Afgørelse.

Med Hensyn til Uenighed i Arbejdsforhold angaaende Indgaaelse af nye Kontrakter har vi Lov for Færøerne om Mægling i Arbejdsstridigheder af 31. Marts 1928, hvorefter der udnevnes en Forligsmand, og hvilken Lov er af noget tilsvarende Indhold som den for Danmark gældende Lov. De største Organisationer her paa Færøerne er Forøya fiskhannafelag, Forøya skipara- og navigatørfelag og Færøernes Rederiforening, idet Fiskeriet jo er Øernes Hovederhverv. Fiskeriet drives i Tiden fra ca. 1. Marts til 1. Oktober, og der føres næsten hvert Aar Forhandlinger i Løbet af Vinteren om Kontrakten for det kommende Aar. Det har da undertiden vist sig vanskeligt at faa Kontrakten oprettet i rette Tid, saaledes at Fiskeriet kan begynde rettidigt, og dette er selvsagt af stor Betydning, og der vil kunne ske stor Samfundsskade, hvis Fiskeriet ikke kommer i Gang rettidigt eller helt skulde standse for et Aar eller en Del af et Aar. Ofte er det kun enkelte Punkter af ikke væsentlig Betydning, hvorom der strides, og Spørgsmaalet er derfor opstaaet, om man ikke i saadanne Tilfælde skulde have Adgang til Nedsæt-

telse af en Voldgiftsret, der skulde afgøre Spørgsmaalet med bindende Virkning for Parterne.

I Danmark er man ikke gaaet saa langt, men har en lignende Ordning, som har i Lov om Mægling i Arbejdsstridigheder af 18. Januar 1934. Under Konflikten mellem Slagterierne og Slagteriarbejderforbundet blev der udstedt en Lov af 21. April 1934, hvorved Arbejdsstandsningen blev bragt til Ophør ved Afgørelse af en Voldgiftsret, bestaaende af 3 Medlemmer. 2 af disse blev udpeget af den faste Voldgiftsret, og det tredje Medlem af Formanden for Forligsinstitutionen.

I Norge bestaar Mæglingsinstitutionen af Rigmæglingsmanden, Kreds-mæglingsmænd samt Mæglingsmænd for enkelte Tilfælde. I 1916 - 21, 1922 - 23 og 1927 - 29 havde man tvungen Voldgift i Interessesstridigheder, hvorefter Kongen kunde bestemme, at en Konflikt skulde afgøres ved Voldgift, naar Konflikten udsatte betydelige Samfundsinteresser for Fare, og Mægling forgæves var forsøgt. Voldgiftsretten bestod af en af Kongen udnævnt Formand, 2 af ham for hver Sag udnævnte Medlemmer samt 1 Medlem, udpeget af Arbejdernes Organisation, og 1 af Arbejdsgiverforeningen. Loven udløb i 1929 og blev ikke fornyet.

I Sverige og Finland har man Lovbestemmelser af noget lignende Indhold som i Danmark om Mægling i Arbejdsstridigheder.

I Tyskland prøves truende Konflikter først af et Forligskammer, der har en upartisk Forligsmand som Formand og et lige stort Antal Arbejdere og Arbejdsgivere som Bisiddere. Dette Forligskammer kan afsige en Kendelse, som Parterne kan vedtage eller forkaste; men Kendelsen kan ogsaa under særlige Forudsætninger erklæres for bindende. I de allerstørste Konflikter kan der beskikkes en særlig Forligsmand, og denne skal tilkalde 2 andre upartiske Bisiddere sammen med Arbejderne og Arbejdsgiverne, og den derpaa afsagte Kendelse kan gøres bindende. I Tyskland har man altsaa en vis tvungen Voldgift.

I Frankrig er der gældende en Lov af 1892 om Mægling i Arbejdsstridigheder. Der har været fremsat flere Forslag om tvungen Voldgift, uden at disse er gennemført. Der gælder særlige Mæglings- og Voldgiftsregler for Søfarten, og der gælder ogsaa særlige Regler for Stridigheder mellem Havfiskeriselskaberne og deres Mandskab. Det kunde formentlig have Interesse at faa nærmere Oplysninger om disse Regler.

I England findes der dels officielle Organer, indstiftet ved Mæglingsloven af 1896, og en Lov om Industrieretter af 1919, dels private Foranstaltninger indenfor de enkelte Erhvervsgrupper.

I Holland gælder en Lov af 1923 om Mægling, Undersøgelseskommisioner og frivillig Voldgift.

I Belgien gælder en Anordning af 1923 om officielle Mæglings- og Voldgiftskommisioner.

I Italien er der indført en Bestemmelse om, at kollektive Arbejdsstridigheder afgøres ved særlige Arbejdsretter, der afsiger retslig Afgørelse af Spørgsmaalet.

I Rusland findes Bestemmelser om Mægling i Arbejdsstridigheder. Der findes ved alle større Virksomheder Arbejdstvistnævne, der har med Tvistigheder indenfor Virksomheden at gøre. Større Stridigheder indbringes for et Mæglingskammer, der ikke er nogen fast Organisation, men nedsættes i hvert enkelt Tilfælde efter Aftale mellem Stridens Parter. Desuden findes der Bestemmelser om Voldgift i Konflikter, som truer Statens Velfærd. Hver af Parterne udmelder en Dommer, og desuden vælges der Opmand. Denne vælges efter Overenskomst mellem Parterne, i Reglen mellem de højeste Embedsmænd i Arbejdskommissariatet. Hvis Parterne ikke kan enes, udnævnes Opmanden af Arbejdskommissariatet. Voldgiftskendelsen er bindende.

I Australien har man Regler om tvungen Voldgift; men det har vlst sig vanskeligt at gennemføre de afsagte Kendelser i de forskellige Tilfælde.

Det vil heraf ses, at der i Almindelighed i Staterne findes Regler om Mægling ved officielle Organer i Arbejdsstridigheder, og at der i nogle Stater findes Regler om tvungen Voldgift i Konflikter af større samfundsmæssig Betydning.

Udvalget maa mene, at Sagen er af stor Betydning, men man mener, at det er nødvendigt, at Spørgsmaalet overvejes af Organisationerne, og man foreslaar derfor, at det overdrages til Vinnuevndin at forelægge Sagen for Organisationerne og forhandle med disse og derefter afgive sin Betænkning næste Aar.

Forslag.

Det overdrages til Vinnuevndin at forelægge Sagen for de paa-gældende Organisationer og forhandle med disse og derefter afgive Betænkning til Lagtinget næste Aar.

Tanu 8. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

135. »Lov vedrørende Udvandring«. (27/x).

Vinsamúlanevndin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tan 20. august soljóðandi **Udvalgsbetænkning**:

Justitsministeriet har forelagt Lagtinget Spørgsmaalet om at sætte i Kraft paa Færøerne Lov Nr. 134 af 2. Maj 1934 om Udvandring. Politimesteren oplyser, at der hidtil ikke har været nogen selvstændig Udvandrings-agent paa Færøerne undtagen 2 Underagenter, der kun har forsynet eventuelle Udvandrere med Billet til København, hvor saa Hovedagenturet har sørget for deres videre Befordring. I de sidste Aar har der ikke fundet nogen Udvandring Sted, og tidligere har det kun drejet sig om nogle faa Personer om om Aaret. Politimesteren mener, at der ikke er Grund til at foretage Ændringer i Loven af 2. Maj 1934, saafremt denne skal gøres gældende for Færøerne.

Nærværende Udvalg skal bemærke:

I Danmark havde man forud for Loven af 1934 en gammel Lov af 1. Maj 1868 om Tilsyn med Udvandrerens Befordring. Ved Loven af 1934 er det foreskrevet, at der udkræves en af Socialministeriet meddelt Tilladelse til at virke som Udvandringsagent. Forinden Tilladelse meddeles, skal Ansøgeren

stille Sikkerhed for et Beløb, som dog ikke kan overstige 50.000 Kr. til Dækning af Forpligtelser, som han maatte paadrage sig i Forhold til dem, han har paataget sig at befordre. Fuldmagt til at handle paa en Udvandringsagents Vegne udenfor det Sted, hvor han er bosat, skal gives af Udvandringskontorets Chef. Med enhver Udvandrer skal der oprettes skriftlig Kontrakt, der skal indeholde forskellige Oplysninger. Ministeriet kan fastsætte Bestemmelser, der er nødvendige til Udvandrerens Beskyttelse under Rejsen, dermed deres Forplejning og Sygdomsbehandling m. m. Der oprettes et Udvandringskontor, der ogsaa skal have til Opgave at yde Udvandrere fornøden Bistand, og skal tilvejebringe alle for disse nødvendige eller nyttige Oplysninger.

Ifølge Lov for Færøerne Nr. 81 af 30. Marts 1895 om Tilsyn med Udvandrerens Befordring maa ingen optræde som Udvandringsagent uden særlig meddelt Tilladelse. Tilladelse til at befordre Udvandrere direkte fra Færøerne til fremmede Verdensdele kan kun meddeles af Justitsministeren. Ministeren kan opstille saadanne Betingelser og fordre saadan Sikkerhedsstillelse, som han anser nødvendig til Udvandrerens Betryggelse. Tilladelse til at paatage sig Udvandrerens Befordring over europæiske Havne meddeles af Politimesteren. Vedkommende maa stille en Sikkerhed efter Politimesterens nærmere Bestemmelse for mindst 8000 Kr. og indtil 20.000 Kr. Ethvert Skib, hvormed Udvandrere befordres, skal være Politiets Kontrol undergivet. Forinden et Udvandreriskib afsejler, skal Besætningen samt Passagerer synes af Embedslægen. Der gives nærmere Forskrifter om det for hver Passager bestemte Opholdsrum, Indretning af Køjer m. m. Med hver Udvandrer skal der oprettes skriftlig Kontrakt.

Da der ikke kan antages at finde større Udvandring Sted fra Færøerne til fremmede Verdensdele, og da der i Loven af 1895 indeholdes efter Omstændighederne betryggende Forskrifter, anser Udvalget det for uønskeligt at udvide til Færøerne Loven af 2. Maj 1884.

Forslag.

Tinget anser det ikke nødvendigt, at Lov af 2. Maj 1884 vedrørende Udvandring udvides til Færøerne.

Tann 22. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 28. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

136. Lóg um »Betalingshenstand for Ejere af Landbrugs- og Skov-ejendomme, Fiskere m. fl.« (28/8).¹⁾

Ymsamálavæðing, ið fékk málið til viðgerðar, framlegði tann 20. august soljóðandi Úlvalgsbænkning:

Lov af 16. Maj 1934 indeholder Ændringer i og Tillæg til Lov af 11. Marts 1933 om Betalingshenstand og forlænger den tidligere herom givne Lovgivning for det øvrige Kongerige.

Justitsministeriet har forelagt Tinget Spørgsmaalet om, hvorvidt der for Færøernes vedkommende bør fastsættes tilsvarende Bestemmelser. I 1932 og 1933 har Lagtinget vedtaget Forslag af den heromhandlede Art. Politimesteren henstiller, at Adgangen til Betalingshenstand udvides, saaledes at der kan gives Henstand med Renter og Afdrag for Terminen til og med 11. December Termin 1934. Han oplyser, at Lovens Bestemmelser ikke har været benyttet her.

Udvalget maa mene, at da de vedtagne Bestemmelser ikke har været anvendt i 2 Aar, er der ingen Grund til at forlænge denne Lovgivning for Færøernes vedkommende, og efter det Kendskab man har til de paagældende Pengeinstitutioner, ved man, at disse hidtil har stillet sig lempelig, hvor dette har været paakrævet.

Forslag.

Tinget anser det ikke nødvendigt, at der for Færøernes vedkommende fastsættes Bestemmelser, svarende til Lov Nr. 172 af 16. Maj 1934.

Tann 22. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 28. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1932, bls. 200.
Lögtingstíðindi 1934. 84.

137. Broytan av automobillógini. (³⁰/_x).¹⁾

Ymsamálmenevndin fékk málið til viðgerðar. Tann 11. október framlegði nevndin söljðandi **Udvulgsbetræknung**:

Lagtinget vedtog i 1933 at indgaa til Regeringen med Andragende om, at § 3, Stk. 4, Pkt. 1 i Lov for Færøerne Nr. 73 af 19. Marts 1930 om Motorkøretøjer m. m. maatte ændres derhen, at Motorkøretøjers Egenvægt blev forhøjet fra 1450 kg til 2000 kg (se Lögtingstíðindi 1933, Side 210). Justitsministeriet har imidlertid efter indhentede Erklæringer fra Vandbygningsdirektøren, Politimesteren og den Motorsagkyndige paa Færøerne hidtil næret afgørende Betænkkeligheder ved at søge den foreskuede Lovændring gennemført, væsentlig paa Grund af, at de letbyggede færøske Veje ikke taaler for stor Belastning.

I indeværende Tingsamling er der fra Automobilforhandler Vilhelm Nielsen, Thorshavn indkommet til Lagtinget en Skrivelse, hvori han gør opmærksom paa, at den gældende Lov om Motorkøretøjer for Tiden virker som Forbud mod Indførsel af Lastvogne, da Vægtgrænsen er saa lav, at de mest benyttede Vogntyper — Chevrolet og Ford — ikke kan holdes indenfor Lovens Bestemmelser. Han oplyser endvidere, at Politimesteren ikke tillader ham Indførsel af flere Vogne, forinden Ministeriet har givet Tilladelse til at forhøje Vægtgrænsen, og dette Forhold har allerede nu forhindret Levering af bestilte Vogne. Ved Forhandling med Hr. Nielsen om, hvorvidt der findes Vogntyper, som kan anvendes paa vore letbyggede Landeveje, og hvis Vægtgrænse ligger indenfor den angældende Lov, oplyser han, at der findes Vogntyper, beregnede paa lettere Varetransport, men at disse Vogne ifølge deres Konstruktion ikke kan betegnes som Lastvogne.

De Vogne, der hovedsagelig indføres til Færøerne, har en Chassisvægt — Stel, Hjul og Motor — paa ca. 1450 kg. Hertil kommer saa Forerhus og Lastkasse med en Vægt af ca. 400 kg, saaledes at Vognens samlede Egenvægt udgør ca. 1850 kg; det vil heraf ses, at man kommer betydeligt over den tilladte Vægtgrænse. Indførsel af nye Lastbiler er derfor standset.

Da Nyanskaffelser er absolut paakrævet her paa Øerne, skul Udvalget foreslaa, at der gives Dispensation fra den fastsatte Vægtgrænse, saaledes at Indførsel af nye Lastbiler med større Egenvægt end den i Loven forudsatte kan finde Sted i fornødent Omfang.

De Hovedveje, som skal befares af de angældende Automobiler, maa kunne taale den Forøgelse af disses Vægtgrænse, som der nu er Tale om, og med Hensyn til Vognkørsel paa de lettere byggede Veje (ikke Hovedveje) kan der tages Forholdsregler, som maatte anses for nødvendige til at sikre, at disse Veje ikke bliver opkørt.

Forslag.

Tinget indgaaer til Regeringen med Andragende om, at der i Lov af 19. Marts 1930 om Motorkøretøjer m. m. optages Bestemmelse om, at Amt-

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 210.

manden over Færøerne skal være bemyndiget til at dispensere fra den i Loven fastsatte Vægtgrænse for Automobileer.

Tann 13. oktober var málið víl 2. viðgerð.

Formaðurin framlegði soljóðandi Endringsforslag frá Johs. O. Joensen:

Til Udvalgets Forslag føjes som nyt Stykke:

For Thorshavns Vedkommende forelægges eventuelle Andragender om Dispensation fra Lovens Bestemmelser, Byrådet til Erklæring.

Tann 16. oktober var málið til 3. viðgerð.

Formaðurin framlegði soljóðandi Endringsforslag frá Mitens:

„Sagen udsættes til næste Aar.“

og soljóðandi Endringsforslag frá Iversen:

Til Udvalgets Forslag føjes som nyt Stykke:

Eventuelle Andragender om Dispensation fra Lovens Bestemmelser forelægges vedkommende Forstanderskab og Thorshavn Byråd til Erklæring.

Uppskot nevndarinnar varð samtykt við 12 atkv. — 0.

Broytingaruppskotið frá Iversen varð samtykt við 13 atkv. — 0.

Broytingaruppskotini frá Johs. O. Joensen og Mitens vóru soleiðis burturfallin.

XI.

138.

»Smiril«. (1¹|_{XI}).¹⁾Eftirløn til Valdemar Debess. (31¹|_{XII}).

Málið varð heint í elna 5-mannanefnd (*Smirilsnefndin*). Tann 28. september framlegði nefndin soljóðandi Udválgsbetræking:

Der foreligger en Skrivelse fra „Smirils“ Administrator, hvorved denne fremsender Regnskab for Finansaaret 1933/34 og andrager om, at Underskudet bliver dækket. Endvidere rejses Spørgsmaalet om Installation af traadløs Telefon og Ekkolod ombord i „Smiril“, ligesom Spørgsmaalet er forelagt Udvalget om Pension til Skibsfører D. O. Poulsen og Styrmand Valdemar Debess, som begge har fratraadt deres Pladser.

Udvalget har gennemgaaet Regnskaberne. Frugtindtægten er steget betydeligt, nemlig over 12000 Kr., i Forhold til det tidligere Regnskab, og Passagorpengene er gaaet frem med over 8000 Kr. Udgifterne til Hyrer er steget 2000 Kr., hvilket begrundes med, at Kaptajn Poulsen har maattet være i Land, men har faaet et maanedligt Honorar af 100 Kr., og at man har maattet have mere Mandskab under Turen til Frederikshavn, samt at der har maattet betales Ferlegodtgørelser. Kostudgiften er gaaet over 2000 Kr. ned. De øvrige Udgiftsposter er der ikke noget særligt at bemærke til, bortset fra Udgiften til Kul og lignende, som er betydeligt højere end i sidste Regnskab, og som naaer op til 35.000 Kr. Dette foranlediges ved, at der er udført en Del Extrature til Udflygter og lignende og derved forbrugt en Del Kul, ligesom en Del af de Kul, der er forbrugt i det forrige Regnskabsaar, er betalt i 1933/34. Denne Post er dog meget stor, og man maa henstille til Administrationen at forsøge paa alle mulige Maader at faa Udgiften nedbragt. Muligvis kunde man bruge færre Kul eller forsøge at blande disse med engelske og derved opnaa nogen Besparelse. Ifølge Administrators Henvendelse og det foreliggende Regnskab bliver det nødvendigt, at der ydes Tilskud fra Lagtinget til „Smiril“ med 17.000 Kr. og man foreslaar, at 15.000 Kr. heraf dækkes gennem Telefonvæsenet som Laan. Man foreslaar, at Vinnu-nefndin bemyndiges til om fornødent at foranledige anvist yderligere 2000 Kr. af Amtsfonden.

Der er ombord i Skibet paa Prøve en traadløs Telefon, og det maa anses absolut nødvendigt endeligt at anskaffe en saadan af Hensyn til Besætningens, Passagerernes og Skibets Sikkerhed samt af Hensyn til eventuel Bjærgning af andre Skibe. Man foreslaar derfor, at der af Amtsfonden ydes til dette Formaal indtil 1500 Kr. Derimod mener man ikke at kunne gaa med til Udgifterne til et Ekkolod.

1) Sbr. Lögtingstiðindi 1933, bls. 223.

Efter Samraad med Budgetudvalget skal man stille Forslag om, at der ydes fhv. Skibsfører D. O. Poulsen, Tvøroyri, som Paaskønnelse af det store Arbejde, han har udført, et Honorar, der foreløbig fastsættes for et Aar til 1200 Kr., hvorefter Spørgsmaalet kan tages op paa ny næste Aar. Derimod beklager man ikke at kunne foreslaa nogen Pension til Styrmand Valdemar Debess, men vil man være sindet til, hvis muligt, at give denne Beskæftigelse ved Ekspeditionen.

Landsretssagfører Mitens, der hidtil har fungeret som Administrator, fratræder efter eget Ønske til 1. Oktober, og skal der derfor ansættes en ny Mand. Der foreligger ialt 25 Ansøgninger. Af disse har Udvalgets Flertal, Djurhuus, Iversen, og O. F. Joensen, udpeget Johannes O. Joensen af Thorshavn.

Mindretallet, Mitens og Nielsen, foreslaar, at „Smiril“s Administration henlægges fremtidig under Lagtingets Kontor, der sorterer under Vinnunevndin, som vil kunne antage nødvendig Medhjælp.

Forslag.

- 1) Regnskabet for „Smiril“ for 1933/34 godkendes.
- 2) Der ydes et Laan til Dækning af „Smiril“s Underskud for 1933/34 paa 15.000 Kr. fra Telefonvæsenet og hvorhos Vinnunevndin bemyndiges til om fornødent at foranledige anvist 2000 Kr. fra Amtsfonden.
- 3) Der bevilges et Tilskud paa indtil 1500 Kr. af Amtsfonden til Indretning af traadløs Telefon ombord i „Smiril.“
- 4) Der bevilges af Amtsrepartitionsfonden til fhv. Skibsfører D. O. Poulsen, Tvøroyri, et Honorar paa 1200 Kr., hvoraf 600 Kr. udbetales i dette Kalenderaar, og der derefter udbetales 100 Kr. maanedlig, første Gang i Slutningen af Januar næste Aar.
- 5)a. *Flertallet* (Djurhuus, Iversen og O. F. Joensen):
Johannes Olaus Joensen af Thorshavn ansættes som Administrator for „Smiril“ fra 1. Oktober 1934 af regne.
- b. *Mindretallet* (Mitens og Nielsen):
„Smiril“s Administration henlægges fra 1. Oktober d. A. til Lagtingets Kontor.

Tann 29. september var málið til 2. viðgerð.

Tann 6. oktober varð framlagt soljóðandi Ændringsforslag frá Djurhuus o. fl:

I Stedet for Forslagets Pkt. 5 a og b sættes:

Fra 1. Oktober d. A. henlægges „Smiril“s Administration under Lagtingskontoret, hvis Leder antages af Lagtinget (jfr. Lagtingssag Nr. 1—3/1934).

Af „Smiril“s Kasse betales til Amtsrepartitionsfonden aarlig 2000 Kr., der betragtes som Godtgørelse for Administrationen af dette Skib.

Kontorlederen bemyndiges til at disponere med Hensyn til „Smiril“s Kassekredit i Føroya Banki.

Tann 17. oktober var málið til 3. viðgerð.

Formaðurin framlegði soljóðandi Ændringsforslag til pkt. 5 b frá Edw. Mitens og Nielsen:

I Stedet for Mindretallets Forslag Pkt. 5 b sættes:

Bogholder Schrøter, Thorshavn, ansættes som „Smirfs“ Administrator.

Uppskot nevndarinnar pkt. 1—4 voru samtykt við 17 atkv — 0.

Djurhuus tók tað av honum o. fl. framlagda broytingaruppskot aftur. Mitens tók hettar broytingaruppskot upp aftur.

Broytingaruppskotið frá Mitens og Nielsen til pkt. 5 b fall, bert 6 atkv. fyri 0 ímóti.

Uppskot meirilutans pkt. 5 a varð samtykt við 12 atkv. — 0.

Broytingaruppskotið, sum Mitens tók upp aftur, varð soleiðis burturfallið.

XII. Kommunal mál.

139. Skuld kommunirnar. (¹/_{xii}).¹⁾

Málið varð boint í *kommunala nevndina*. Tann 1. oktober framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Undertegnede Udvalg, hvortil Sagen er henvist, har gennemgaaet det foreliggende Materiale, der dels bestaar i Redegørelse fra Vinnunevndin med Hensyn til de hos de enkelte Kommuner, paa Grundlag af Vedtagelse i Lagtingssag Nr. 160/1933 — se Lagtingstidende 1933, Side 226 — foretagne Undersøgelser og dels de af de forskellige Kommuner for Aaret 1934 affattede Overslag, og skal i det efterfølgende fremkomme med de Bemærkninger, som det foreliggende Materiale efter Udvalgets Skøn særligt giver Anledning til at fremsætte, og henlede Tingets Opmærksomhed paa:

1) Videre Sogns Kommune:

Pr. 28/4. 1934 udgjorde Skatterestancerne.....	12.852 Kr. 85 Øre
og forfalden Gæld.....	12.449 — 83 ..
Skattepaaliggingen i 1933 udgør 12.635 Kr. 26 Øre — 11 ⁰ / ₁₀ og	
— 1934 — 16.245 — 46 —	12,8 ⁰ / ₁₀ .

1) Sbr. Løgtingstidendi 1933, bls. 220.

En Del af Skatterestancerne er af ældre Dato, endda saa langt tilbage som til 1922—1923 og har Forstanderskabet, for saa vidt dette ikke allerede er sket, oprette Forlig med de paagældende Skatteydere om Betaling af Skatten i et vist Antal Aar.

Paa Overslaget for 1934 er beregnet 3600 Kr. til Renter og Afdrag paa Gæld; dette Beløb man anses for lavt under Hensyn til de mange forfaldne Gældsposter. Der er ikke altsat noget Beløb for eftergiven Skat, hvilket man anses for uforsvarligt, naar Hensyn tages til de mange gamle Skatterestancer som formentlig ikke alle kan ventes at være erholdelige.

Forslag.

a) Det paalægges Forstanderskabet for Videre Sogns Kommune at begære Udpantning foretaget over den til Udpantning forfaldne Skat samt at oprette Gældsbeviser med de forskellige Skatterestanter og sørge for paa Overslaget for 1935 at afsætte et Beløb til Imødegaaelse af uerholdelige Skattebeløb.

b) Af Hensyn til snarlig Betaling af den forfaldne Gæld bør der fremtidig indtil denne Gæld er afviklet, budgetteres et Beløb paa 1500 Kr. udover de sædvanlige 3600 Kr. til Forrentning og Afbetaling af de faste Laan.

2) Kuno Sogns Kommune:

I 1930 udgjorde Paaligningen...	5510 Kr. 72 Øre	=	10 ⁰ / ₁₀
- 1931	7202 — 58 —		
- 1932	7238 — 05 —	=	13,8 ⁰ / ₁₀
- 1933	4858 — 27 —	=	10,5 ⁰ / ₁₀ og
- 1934	5314 — 04 —	=	10,5 ⁰ / ₁₀ .

Paa Overslaget for 1934 er der beregnet til Afdrag og Renter af faste Laan 750 Kr. Dette Beløb maa anses for alt for lavt. Der foreligger saaledes Skrivelse af 28. Juli 1931 fra Nordøya Sparikassi, hvori der oplyses, at Kommunen skylder forfaldne Renter og Afdrag med 3928 Kr. 17 Øre.

Det maa saaledes anses for ganske uforsvarligt, at Forstanderskabet i 1933 har nedsat Paaligningen med ca. 35⁰/₁₀. Skattepaaligningen burde saavel i 1933 som i 1934 have været mindst det i 1932 paalignede Beløb. Paa Overslaget for 1934 ses ikke budgetteret noget Beløb til Imødegaaelse af uerholdelig Skat.

Udvalget har den 27. August sammen med Lagtingsrevisor været i Kuno og søgt Forhandling med Forstanderskabet. Formanden var fraværende i Grønland. Næstformanden A. Seyðberg var tilstede; han indrømmede, at Paaligningen er saa lav, at det er vanskeligt at betale forfalden Gæld, men har man paalignet det mindst mulige, da det har vist sig vanskeligt at faa Skatten ind. Ved Afslutningen af Regnskabet for 1933 udgjorde Skatterestancerne 6051 Kr. 68 Øre. Der har aldrig været begæret Udpantning.

Udvalget paalagde Forstanderskabet omgaaende at søge Restancerne inddrevet og i visse Tilfælde Forlig oprettet om afdragsvis Betaling.

De nye Regnskabsbøger forevistes, men viste sig ikke at være paa-begyndt. Næstformanden fik fornøden Vejledning med Hensyn til Førelse af Bøgerne.

Den forfaldne Gæld udgør:

Nordøya Sparikassi.....	3928	Kr.	17	Øre,
Sygekassen.....	1440	—	42	—,
Sygehuset.....	3548	—	50	—.
		ialt	8917	Kr. 09 Øre.
Færø Amts Sparekasse.....	1350	—	00	—.
		ialt	10267	Kr. 09 Øre.

Forslag.

Det paalægges Forstanderskabet for Kuna Sogns Kommune at forhøje Skattepaaliggningen for 1935 til det i 1931 og 1932 paalignede Beløb, samt sørge for at faa bragt en Ordning i Stand med eventuelle ældre Skatterestanter og forøvrigt inddrive resterende Skat energisk samt betale forfalden Gæld i rette Tid. —

3) Klaksvig Sogns Kommune:

Det fremgaar af de af Vinnuevndin anstillede Undersøgelser, at de Personer, der har opnaaet Installationslaan, ikke hver især har udstedt Obligationer til Elektricitetsværket eller Kommunen, der ved Optagelse af Laan har ndlagt Beløbene for de paagældende Debitorer.

Det bør derfor paalægges Forstanderskabet omgaaende at sørge for, at der oprettes Panteobligationer med hver enkelt Debitor og disse tinglæses paa vedkommendes Ejendom. For at betrygge Kontrollen bør Installationslaanene administreres af Kommunekontoret.

Forslag.

Det paalægges Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune omgaaende at oprette Panteobligationer med Elektricitetsværkets Debitorer og lade disse Obligationer tinglæse som Hæftelse paa de respektive Ejendomme. Laanene administreres af Kommunekontoret.

4) Lervig Sogns Kommune:

Udvalget har den 16. ds. været i Lervig og forhandlet med Forstanderskabet og henvises der til den Sagen bilagte Beretning og særlig den opstillede Rekonstruktionsplan, der er saalydende:

„Med Hensyn til Klagen fra Gøta Sogns Kommune vedrørende Betaling af Jordemoderlønne pr. 1. Juli d. A., 1400 Kr., meddelte de tilste-

deyørende Forstanderskabsmedlemmer, at man vil søge at opnaa en Ordning med Gæte Kommune, hvorefter Gælden afbetales i Løbet af 3 Aar.

Til Afvikling af Kommunens øvrige Gæld pr. Opgørelse ³¹/₁₁ 34 foreslog Udvalget følgende Ordning:

- 1) Af Gælden til Sygekassen paa ca. 11000 Kr. betales 4000 Kr. af de i sidste Halvdel 1934 forventede indkomne gamle Skatterestancer. Af de derefter resterende 10000 Kr. forventer Kommunen, at Sygekassen vil eftergive 4000 Kr. Resten 6000 Kr. afbetales derefter i Løbet af 10 Aar med 600 Kr. om Aaret.
- 2) Gælden til Lagtingskasserne ca. 4200 Kr. afbetales i Løbet af 6 Aar med 700 Kr. om Aaret.
- 3) Gælden til Sanatoriet 500 Kr. afbetales i Løbet af 2 Aar med 250 Kr. om Aaret.
- 4) Gælden til Skolelærerne ca. 1500 Kr. afbetales i Løbet af 2 Aar efter Overenskomst.
- 5) Den derefter løse Gæld ca. 4000 Kr. afbetales i Løbet af 4 Aar med 1000 Kr. om Aaret.

Forstanderskabsformanden og Næstformanden erklærer sig indforslaet med den af Udvalget foreslaaede Ordning og vil søge at faa de til Amortisationen af Gælden nødvendige Dokumenter oprettet.

Udvalget paalagde endvidere Forstanderskabet at paaligne, udover det normale Budget, ca. 3300 Kr. aarlig til Afvikling af ovenfor nævnte Gældsposter, og derhos oprette frivilligt Forlig med de gamle Restanter til Afvikling af Restancerne.

Forstanderskabet henstillede til Udvalget om at søge udvirket, at Differencen mellem Refusionen for Aldersrente for sidste Halvaar 1933 og for 1. Halvaar 1934 og den bestaaende Kassekredit med Føroya Banki udbetales Kommunen, som saa vil benytte Beløbet til delvis Betaling af forfaldne Renter til Færø Amts Sparekasse. Resten af de forfaldne Renter vil Forstanderskabet søge at betale i Aarets Løb, hvorefter man vil forsøge at opnaa en Ordning med Sparekassen vedrørende Betalingen af de forfaldne Afdrag."

Det er utvivlsomt nødvendigt at foretage en Rekonstruktion af Kommunens Forhold og skal Udvalget foreslaa, at det tillades Kommunen at afvikle sine Forhold paa den under Mødet foreslaaede Maade, dog saaledes, at der af de Beløb, der maatte indkomme af Skatterestancer udover et Beløb paa 4000 Kr., der skal anvendes til å/Kt. Betaling af Gælden til Sygekassen, anvendes som ekstraordinær Afbetaling af den forfaldne Gæld.

Forudsætningen for, at det tillades Kommunen at faa udbetalt Differencen mellem Kassekrediten i Føroya Banki og Statskassens Refusion af Aldersrente for 2. Halvaar 1933 og 1. Halvaaret 1934 til å/Kt. Betaling af forfaldne Renter i Sparekassen, er den, at Kommunen vil være i Stand til at dække egen Andel af Aldersrentebeløbene for 2. Halvaar 1934.

Forstanderskabet andrager om Tilladelse til at anvende 400 Kr. til Medhjælp til Formanden samt 50 Kr. til Leje af Kontorlokale. Udvalget finder et Beløb paa 250 Kr. til Formandens Medhjælp for passende og har intet at indvende imod, at der betales 50 Kr. til Kontorlokale.

Forslag.

a) Det tillades Kommunen at søge sine Forhold afviklet paa den foran foreslaaede Maade samtidig som det paalægges Forstanderskabet at efterkomme de Paalæg, der blev givet Formanden under Mødet den 16. ds.

b) Det godkendes, at der til Medhjælp til Formanden anvendes 250 Kr. og til Leje af Kontortokale 50 Kr.

5) Gote Sogns Kommune:

Ifølge de af Vinnuevudin foretagne Undersøgelser havde Kommunen pr. 9/2. 1934 en forfalden Gæld af 11904 Kr. 25 Øre.

Der ses ikke paa Overslaget for 1934 at være afsat noget Beløb til Dækning af Underskud fra forrige Aar. I Betragtning af den forholdsvis store forfaldne Gæld, der formentlig ikke fuldt kan dækkes ved Skatterestancer, som kan forventes betalt, burde der i Overslaget være beregnet et passende Beløb til Afbetaling af ældre forfalden Gæld.

Forslag.

Det paalægges Forstanderskabet fremtidig at passe, at der ved fornøden Forøgelse af Skattepaaligningen kan ske en snarlig Afvikling af den forfaldne Gæld.

Skatterestancerne bør inddrives energisk.

6) Næs Sogns Kommune:

Paa Overslaget for 1934 er kun opført 1800 Kr. til Dækning af Renter og Afdrag paa faste Laan. Dette Beløb maa formentligt anses for utilstrækkeligt.

Forslag.

Det paalægges Forstanderskabet fremtidig at paaligne et noget større Beløb end hidtil til Renter og Afdrag paa faste Laan.

7) Ejde Sogns Kommune:

Paaligningen i 1934 er 18590 Kr. 40 Øre = 9,1⁰/₀ og er ca. 1100 Kr. mindre end i 1933, hvor Skatteprocenten var 11,9⁰/₀.

Det maa anses uforsvarligt, at Skattepaaligningen er nedsat, idet Kommunen ifølge Opgørelse af 23/2. 1934 havde en forfalden Gæld af 7800 Kr. 61 Øre.

Pr. 1. Januar 1934 udgjorde Skatterestancerne 27,161 Kr. 88 Øre, hvoraf en Del gaar helt tilbage til 1921. Forstanderskabet bør oprette Forlig med Hensyn til de Skattebeløb, der maa anses for erholdelige og ved Overslaget for næste Aar afsætte et Beløb til Dækning af de Beløb, der maa eftergives som uerholdelige, og ellers sørge for at yngre forfalden Skat indrives ved Udpantning.

Forslag.

Det paalægges Forstanderskabet ved fremtidige Overslag at paaligne saa meget, at al Gæld betales i rette Tid.

Desuden paalægges det Forstanderskabet omgaaende at faa oprettet Forlig med de forskellige Skatterestancer, og budgettere et passende Beløb til Dækning af uerholdelige Skatterestancer samt ellers i rette Tid at indgive forfalden Skat til Inddrivning ved Udpantning.

8) Kvalvig Sogns Kommune:

Der har fundet en Ombytning Sted i Overslaget mellem Indtægter og Udgifter af Aldersrente, hvorved Skattepaaligningen er bleven for lav. Der burde være paalignet ca. 1500 Kr. mere end sket.

Forslag.

Det paalægges Forstanderskabet ved Affattelse af Overslaget for 1935 at sørge for at udligne det for lidt paalignede Beløb.

9) Kollefjord Sogns Kommune:

I 1933 er paalignet.....	9720 Kr. = 8 $\frac{0}{10}$ % og
- 1934 - - - - -	11220 = 8,5 $\frac{0}{10}$ %.

Ifølge Opgørelse over Kommunens Status pr. 20/2. 1934 udgjorde den forfaldne Gæld 13931 Kr. 56 Øre, medens de samlede Skatterestancer udgjorde 5576 Kr. 13 Øre.

Det maa saaledes anses for utvivlsomt, at der gennem Aarene er paalignet for lidt i Skat, hvorfor det bør paalægges Forstanderskabet ved Affattelse af fremtidige Overslag at budgettere et passende Beløb til Dækning af det opstaaede Underskud, og vil Udvalget anse et Beløb paa 2000 Kr. pr. Aar for passende.

Forslag.

Det paalægges Forstanderskabet ved Affattelse af fremtidige Over-

slag at beregne et Beløb paa 2000 Kr. til Dækning af Underskud indtil den forfaldne Gæld er betalt.

10) Midvaag Sogns Kommune:

Paa Overslaget for 1934 ses intet at være beregnet til Dækning af Kommunens Tilskud til Havnen, jfr. Lagtingets Vedtagelse i 1930 (Lagtings- tidende 1930 — Side 140—141).

Restancerne er pr. 13/6. 1934 opgjort til 21.891 Kr. og forfalden Gæld til 23.870 Kr. 16 Øre. Paa Overslaget er opført 1500 Kr. til Dækning af Underskud. Dette Beløb maa dog anses for lavt, og bør formentligt forhøjes paa kommende Aars Overslag.

Forstanderskabet bør sørge for at faa oprettet Forlig med Hensyn til de Skatterestancer, der er erholdelige og forevrigt beregne et Beløb paa næste Overslag for uerholdelig Skat.

Havnens Regnskab for 1933 er endnu ikke indkommet.

Forslag.

Det paalægges Forstanderskabet til de kommende Aars Overslag at beregne et Beløb af 1000 Kr. som Tilskud til Havnen, jfr. Lagtingsvedtagelse af 1930, samt forhøje Beløbet til Dækning af Underskud, indtil de forfaldne Gældsposter er betalt, at faa oprettet Gældsbreve med de Personer, der skylder ældre Skat, for saa vidt Beløbene kan betragtes som erholdelige, samt endelig beregne paa Overslaget et Beløb, der svarer til de Restancer, der maa udgaa som uerholdelige.

Amtet anmodes om under en daglig Bøde at paalægge Formanden at indsende Havnens Regnskab for 1933.

11) Sørvaag Sogns Kommune:

Pr. 20/6. 1934 udgjorde Skatterestancerne 31.644 Kr. Disse Restancer bør inddrives ved Udpantning samt overgives Sagfører til Incasso, for saa vidt der ikke kan opnaas en mindelig Ordning om afdragsvis Betaling.

Kommunen har en hel Del forfalden Gæld.

Vinnuevndins Formand har ved et den 8. November f. A. afholdt Møde med Forstanderskabet opfordret dette til at paaligne 3000 Kr. mere end i 1933, dette er kun delvis efterkommet, idet der kun er paalignet ca. 1200 Kr. mere end i 1933.

Skattepaaligningen i 1933 var 14789 Kr. med 10% og i 1934 16000 Kr. med 8,5%.

Naar en Kommune som Sørvaag Sogns har saa megen forfalden Gæld burde Skatteprocenten ikke være nedsat, førend al forfalden Gæld var betalt og Kommunens Forhold ellers bragt i Orden.

Forslag.

Idet Lagtinget paataler, at den af Vinnuevndins Formand fremsatte Opfordring ikke er efterkommet, paalægges det Forstanderskabet for Sarvaag Sogns Kommune fremtidig at paaligne et tilstrækkeligt stort Beløb saaledes, at der snarest kan komme Orden i Kommunens Forhold.

Det paalægges derhos Forstanderskabet at lade Skatterestancerne ind-drive ved Udpantning samt sørge for, at de Beløb, der ikke kan inddrives ad den Vej og Forlig om afdragsvis Betaling ikke opnaas, omgaaende foranlediges inddrevet ad retslig Vej.

12) Skopen Sogns Kommune:

Det fremgaar af de af Vinnuevndin foretagne Undersøgelser, at der i December 1933 henstod 27.920 Kr. 19 Øre som Skatterestancer, men at der for et Beløb af 7.429 Kr. 70 Øre var indgaaet Forlig om afdragsvis Betaling.

I 1933 er paalignet 8319 Kr. 50 Øre og i 1934 8900.

Ifølge den af Vinnuevndins Formand foretagne Undersøgelse i December 1933 udgjorde den forfaldne Gæld ca. 33.000 Kr.

I Betragtning heraf og under Hensyn til, at Kommunen ellers staar til Ansvar for ret store Gældsposter, herunder Havnens Laan, maa det anses uforsvarligt, at Forstanderskabet paa Overslaget for 1934 kun har beregnet 1550 Kr. til Afdrag og Renter af Laan og ikke beregnet noget til Dækning af Underskud fra de foregaaende Aar.

Vinnuevndins Formand har oplyst, at bl. a. Kommunens Havnefoged staar i Restancer med Skat for flere Aar. Det maa anses for uforsvarligt, at Forstanderskabet har udbetalt Havnefogeden dennes Løn og ikke samtidig sørget for at fratrække de forfaldne Skattebeløb.

Forslag.

Det paalægges Forstanderskabet fremtidig at beregne større Beløb til Betaling af Renter og Afdrag samt til Dækning af Underskud hvor saadant foreligger.

Skatterestancerne bør omgaaende søges inddrevet, dels ved Udpantning og dels ved Overenskomst om afdragsvis Betaling, og hvor dette ikke opnaas, ved retslig Incasso.

For uerholdelige Restancer maa der beregnes Dækning paa de kommende Overslag.

13) Skne Sogns Kommune:

I 1933 blev paalignet 2261 Kr. 10 Øre = $6\frac{10}{100}$ og
- 1934 - - - 3768 - 50 - = $8\frac{50}{100}$.

Ifølge Opgørelse pr. 11/6. 1934 udgjorde den forfaldne Gæld 9378

Kr. 72 Øre, medens Skatterestancerne udgjorde pr. 1.1. 1934 3578 Kr. 35 Øre, hvoraf en Del Beløb gaar helt tilbage til 1926.

Paa Overslaget for 1934 ses kun beregnet 369 Kr. 75 Øre til Betaling af Renter og Afdrag, medens der ikke ses beregnet noget til Dækning af tidligere Aars Underskud.

Dette Forhold maa anses uforsvarligt. Der bør paalægges større Beløb til Dækning af Underskud og forfalden Gæld.

Forstanderskabets Formand har forelagt Lagtinget:

- 1) Spørgsmaalet om Fritagelse for Hvervet som Forstanderskabsmedlem,
- 2) Spørgsmaalet om Inddrivelse af Skat hos O. J. Johannesen, St. Dimon,
- 3) Laan til Kommunen.

Udvalget skal til disse Spørgsmaal bemærke:

- ad 1) Der henvises til § 18 i Bekendtgørelse Nr. 200 af 15. Juli 1931 om kommunale Valg i Landkommunerne paa Færøerne.
- ad 2) Det foreligger oplyst, at det paagældende Skattebeløb forgæves er forsøgt inddrevet, hvorfor Beløbet formentlig maa udgaa som nerholdeligt.
- ad 3) Udvalget mener ikke at kunne anbefale, at der ydes Kommunen et Laan som ansøgt, men skal med Hensyn til den forfaldne Gæld foreslaa, at det paalægges Forstanderskabet at søge opnaa fornøden Ordning med de forskellige Kreditorer om afdragsvis Betaling, dog saaledes, at forfalden Rente straks betales.

Forslag.

Det paalægges Forstanderskabet fremtidig at paalægge større Beløb til Betaling af forfalden Gæld samt til Udligning af det gennem Aarene fremkomne Underskud.

Det godkendes, at Forstanderskabet søger opnaaet Overenskomst med de forskellige Kreditorer om afdragsvis Betaling, dog saaledes, at forfalden Rente straks betales.

Restancerne søges inddrevet ved Udpantning og paa anden Maade, samtidig som de Restancer, der er konstateret nerholdelige, udgaar af Restancellisten.

14) **Sumbo Sogns Kommune:**

Det fremgaar af den af Vinnuevndina Formand den 8. Juli 1934 foretagne Undersøgelse, at Regnskabet for 1933 udviser et Underskud paa 1844 Kr. 83 Øre. Overslaget for 1934 ses imidlertid ikke at indeholde nogen Post til Dækning af dette Beløb.

Forslag.

Det paalægges Forstanderskabet for Sumbo Sogns Kommune ved Aftattelse af Overslaget for 1935 at beregne Dækning til Udligning af det fremkomne Underskud.

For de Havneanlæg, hvortil Lagtinget som Garant har betalt forfaldne Renter og Afdrag til Statskassen, udgjorde Beløbene pr. Juni Termin 1934 følgende:

1) Skopen Havn.....	59.814 Kr. 64 Øre,
2) Mldvaag Dækmole.....	51.896 — 76 —
3) Kvivig Dækmole.....	553 — 72 —

Ialt 111.735 Kr. 12 Øre,

heraf kan dog Ydelserne til Kvivig forventes refunderet i en nær Fremtid.

Kommunernes Restancer til Amtsrepartitionsfonden er gaaet betydeligt ned siden forrige Aar og udgjorde pr. ⁹/₈ 1934: 36.765 Kr. 81 Øre.

Til Sammenligning kan tjene, at Restancerne i

1930 viste et Beløb paa.....	67.112 Kr. 83 Øre,
1931 — " —	67.111 — 43 —,
1932 — " —	63.726 — 64 —,
1933 — " —	98.040 — 76 —.

Desuden skylder følgende Kommuner for Alimentationsbidrag:

Frodebo Sogns Kommune.....	7737 Kr. 50 Øre,
Sand — —	854 — 00 —,
Skopen — —	730 — 00 —,

ialt 9322 Kr. 10 Øre.

Ifølge Opgørelse fra Kiørs Amts Sparekasse udgjorde Kommunernes Restancer til Sparekassen pr. December Termin 1933:

		Restlaan:	Restancer pr. 11/12. 1933.	
		Kr.	Renter:	Afdrag:
Fuglø	Sogn ...	1662	0,00	0,00
Svinø.....	— ...	2750	0,00	0,00
Viderø.....	— ...	14245	0,00	3505,00
Klaksvig.....	— ...	130345	0,00	0,00
Kunø.....	— ...	3000	450,00	900,00
Myglodøl.....	— ...	5000	0,00	0,00
Husum	— ...	—	0,00	0,00
Andefjord	— ...	1400	0,00	0,00
Fuglefjord.....	— ...	6150	0,00	0,00
Lervig.....	— ...	16925	2115,65	2407,00
Gøte	— ...	26524	0,00	524,00
Næs.....	— ...	13007	0,00	0,00
Sjov.....	— ...	9617	0,00	0,00
Fjle	— ...	6580	329,00	1480,00
Ejde, Funding og Haldersvig	...	2600	0,00	0,00
Funding	...	7805	0,00	3305,00
Haldersvig	...	4607	0,00	0,00
Saxen	— ...	—	0,00	0,00
Kvalvig.....	— ...	1900	0,00	300,00
Overføres:		254117	2894,65	12421,00

			Restlaan:	Restancer pr. 1 ^u / ₁₂ 1933:	
			Kr.	Renter:	Afdrag:
	Overført		254117	2891,65	12421,00
Kollefjord	Sogn . . .	11870	296,75	2891,00	
Kvlvig	— . . .	12240	0,00	2882,00	
Vestmanhavn	— . . .	40517	0,00	5568,00	
Thorshavn udenbys	— . . .	150	0,00	0,00	
Kalbak	— . . .	—	0,00	0,00	
Kirkebø	— . . .	—	0,00	0,00	
Hestø	— . . .	—	0,00	0,00	
Nolsø	— . . .	4500	0,00	0,00	
Sandevaag	— . . .	16440	0,00	0,00	
Mldvaag	— . . .	20220	505,50	7740,00	
Sørvaag	— . . .	19237	0,00	18437,00	
Bo	— . . .	—	0,00	0,00	
Myggenæs	— . . .	—	0,00	0,00	
Sand	— . . .	12410	0,00	3460,00	
Skopen	— . . .	534	80,10	534,00	
Skaalevig	— . . .	10174	0,00	174,00	
Husevig	— . . .	5000	0,00	0,00	
Skue	— . . .	1000	50,00	400,00	
Sand og Skopen	— . . .	1900	105,00	200,00	
Sand, Skopen, Skaalevig & Husevig	— . . .	2674	0,00	2674,00	
Samtlige Sogne i Sandø Præste- gæld	— . . .	550	55,00	550,00	
Kvalbø	— . . .	13900	0,00	0,00	
Frodebø	— . . .	160926	6314,11	21813,00	
Famien	— . . .	4200	0,00	0,00	
Hove	— . . .	1725	0,00	0,00	
Porkere	— . . .	17775	0,00	4390,00	
Vaag	— . . .	169635	3059,44	972,11	
Sumbø	— . . .	7817	0,00	2317,00	
Vaag, Porkere & Sumbø	— . . .	750	0,00	0,00	
			790261.	13360,55.	87426,11.

Efter de for 1933 affattede kommunale Regnskaber udgjorde Skatte-
restancerne følgende Beløb:

Fuglø	Sogns	Kommune	Kr.	173,04
Svlø	—	—	—	794,15
Viderø	—	—	—	12881,81
Klaksvig	—	—	—	41095,85
Kunø	—	—	—	6051,68

Overføres Kr. 60996,53.

			Overført	Kr.	
Mygledal.....	Sogns Kommune		—	60393,53	
Hasum	—	—	—	615,11	
Andefjord	—	—	—	227,18	
Puglefjord	—	—	—	11740,08	
Lervig	—	—	—	26300,00	
Gate	—	—	—	24447,16	
Nes	—	—	—	20632,13	
Sjøv	—	—	—	22355,78	
Elde	—	—	—	11372,77	
Fundlag	—	—	—	26362,26	
Huddersvig	—	—	—	9055,73	
Saxen	—	—	—	1350,59	
Kvalvig	—	—	—	0,00	
Kollefjord	—	—	—	3619,47	
Krivig	—	—	—	4308,84	
Vestmanhavn	—	—	—	6021,93	
Kulbak	—	—	—	10948,29	
Thorshavn udenbys ..	—	—	—	0,00	
Kirkebø	—	—	—	1848,30	
Hesto	—	—	—	302,94	
Nolsø	—	—	—	1131,92	
Sandevang	—	—	—	2160,97	
Midvaag	—	—	—	1608,28	
Sorvaag	—	—	—	21891,01	
Bø	—	—	—	27635,15	
Myggenæs	—	—	—	123,66	
Sand	—	—	—	195,04	
Skopen	—	—	—	10906,23	
Skaalevig	—	—	—	24910,61	
Husevig	—	—	—	5825,28	
Skus	—	—	—	1979,01	
Kvalbø	—	—	—	3578,85	
Frødebø	—	—	—	1298,88	
Fannien	—	—	—	49833,24	
Hove	—	—	—	0,00	
Porkero	—	—	—	2004,74	
Vaag	—	—	—	5717,20	
Sumbø	—	—	—	41032,27	
				5607,85	

Kr. 457180,08

Udvalget, der indgaaende har overvejet, hvad der rettest bør foretages med Hensyn til de Kommuner, der har øjensynlige Vanskeligheder med at klare sine Forpligtelser, finder Spørgsmaalet saa omfattende og indviklet, at dette bør gøres til Genstand for en indgaaende Overvejelse og Undersøgelse, som Udvalget ikke kan naa at tilendebringe i Indeværende Løgtings-samling, hvorfor man skal foreslaa, at der vælges et Udvalg paa 5 Medlemmer til at overveje og undersøge Spørgsmaalet og til næste Løgtings-samling at fremsætte Betænkning. —

Under Hensyn til de mange Skatterestancer finder Udvalget det hensigtsmæssigt om der for Lagtingets Regning blev ansat nogle Personer, der blev bemyndigede til at foretage Udpantninger, og at disse foretages i størst mulig Udstrækning. Udvalget vil mene, at der ved Ansættelse af 5 sandanne Personer kunde opnaas en mere effektiv og hurtig Udpantning, idet de mange Skatterestancer, ifald disse kun skal inddrives ved Udpantning alene af de nuværende Pantfogder vil medføre et næsten noverkommeligt Arbejde for mange af disse. Ifald disse Personer blev lønnet med 200 Kr. om Aaret og desuden for Udpantningsforretninger fik tillagt det Gebyr, der ellers indgaar i Statskassen, vilde dette formentlig være en passende Godtgørelse. Det vilde ogsaa være praktisk, om disse Personer ogsaa kunde anvendes som Landkommunalbetjente, saaledes at de for udført Polititjeneste fik betalt passende Dagpenge samt Rejsegodtgørelse, naar de fungerede udenfor vedkommendes Bopæl. Der vedlægges som Bilag Forslag til Lov for Færøerne om Inddrivelse af Skatter og Afgifter m. m.

Udvalget gaar ud fra, at Lagtinget i Lighed med forrige Aar vedtager at udsende en dertil egnet Mand (Mænd) til at vejlede de forskellige Forstanderskaber samt om fornødent undersøge Forstanderskabernes Virksomhed.

Forslag.

1) Der nedsættes et Udvalg paa 5 Medlemmer til at undersøge Spørgsmaalet om mulig Omlægning af den kommunale Administration og de Opgaver, der hidtil har været undergivet den kommunale Administration.

2) Fra 1. April 1935 ansættes der af Færø Amt paa Lagtingets Vegne det fornødne Antal kvalificerede Personer, der skal udstyres med Bemyndigelse til at udføre Udpantningsforretninger efter Amtets nærmere Bestemmelse og hvoraf indtil 5 skal kunne komme til at fungere som Landpolitibetjente efter en af Amtet affattet Instruks. Der tillægges hver af disse 5 et aarligt Honorar af 200 Kr., der betales af Færø Amts Repartitionsfond. Ved udførte Udpantninger ydes der desuden disse som Godtgørelse de Gebyrer, der ellers tilfalder Statskassen. Naar de paagældende fungerer som Politibetjente ydes dem desuden — efter det i Pkt. 3 nævnte Forslag — Godtgørelse i Form af Dagpenge og Rejsegodtgørelse. Disse Beløb udredes af Amtsrepartitionsfonden.

3) Tinget indgaar til Regeringen med Ansøgning om at fremme det Sagen bilagte Forslag til Lov for Færøerne om Inddrivelse af Skatter og Afgifter til det offentlige m. m.

*Fylgiskjal:**Forslag*

til

Lo v f o r F æ r ø e r n e o m I n d d r i v e l s e n a f S k a t t e r o g A f g i f t e r
t i l d e t o f f e n t l i g e m . m .

§ 1.

Kendelse om Udpantning for Skatter og Afgifter, som opkræves ved Lagtingets eller Kommunernes Foranstaltning, afsiges af Sysselmanden i det Syssel, hvorunder vedkommende Kommune hører, selv om Udpantningen skal foregaa i et andet Syssel. For Sydstrøms Kommunes Vedkommende afsiges Kendelsen dog af Fogden.

§ 2.

Ved Inddrivelse af Kommuneskatter, Kongs- og Matrikelskat, Lejeafgift af Jordegods og alle andre Afgifter til det offentlige, som inddrives ved Udpantning hos Bønderne af et Sogn eller en Kommune, kan Forkyndelsen for de enkelte Skyldnere, uanset om disse paa det paagældende Tidspunkt bor i vedkommende Sogn eller Kommune eller ikke, erstattes af en Bekendtgørelse om, at Restancerne af Fogden (Sysselmanden) er godkendt til Udpantning, og at denne vil blive paabegyndt uden videre Varsel en bestemt angiven Dag. Bekendtgørelsen skal ske mindst en Uge inden denne Dag paa den Maade, som under Hensyntagen til Stedets Skik og Brug fastsættes af Fogden (Sysselmanden).

Dagen for Udpantningens Begyndelse fastsættes af Fogden (Sysselmanden), for saa vidt angaar Skatter og Afgifter, der opkræves ved Kommunens Foranstaltning, efter Forhandling med Forstanderskabet.

Den Myndighed, som skal foretage Udpantningsforretningen, er berettiget til at beramme Forretningen til Paabegyndelse paa sit Kontor.

§ 3.

Udpantning for de i § 2 nævnte Skatter og Afgifter foretages af Fogden (Sysselmanden) eller en særlig antaget Medhjælper, der benævnes Pantefoged.

For Thorshavns Vedkommende antages en eller to Pantefogder af Byraadet. Deres Honorar bestemmes ved en af Justitsministeriet stadfæstet Vedtægtsbestemmelse og udredes af Kommunens Kasse. Byraadet autoriserer de til Udpantning af Skatter og Afgifter i Thorshavn benyttede Bøger. Anskaffelse af Bøger og Formularer sker paa Kommunens Bekostning. Retsafgifter for saadanne Udpantninger tilfalder Kommunekassen.

For Bygdernes Vedkommende kan der for et helt Syssel eller for Dele af dette af Lagtinget antages Pantefogder, der som Vederlag for Udpantningsforretninger oppebærer de i Udpantningslov af 30. Marts 1894 § 14 omhandlede Gebyrer samt har Krav paa den sammesteds omhandlede Rejsegodtgørelse. Anskaffelse af de til Udpantning fornødne Bøger og Formularer sker paa Amtsrepartitionsfondens Bekostning. Bøgerne autoriseres af Amtet.

De antagne Pantefogder er tillige pligtige til at forrette Polititjeneste i det Omfang, der bestemmes ved en for dem af Amtet udfærdiget Instruks. De af Pantefogderne, der beskikkes til at udføre Polititjeneste, tillægges der et Vederlag stort 200 Kr. aarlig, der udbetales af Amtsrepartitionsfonden. Naar de forretter Tjeneste udenfor det Distrikt, hvortil Ansættelse er sket, oppebærer de paagældende i Dagpenge 5 Kr., hvorhos Befordringsgodtgør-

else ydes efter de for Sysselmænd gældende Regler. Der kan ikke uden særlig Vedtagelse fra Lagtinget anlages flere end 5 af Pantefogderne til Politimedhjælpere.

§ 4.

Restancelisterne vedrørende Skatter og Afgifter, som opkræves ved Kommunernes Foranstaltning, beror, efter at de er blevet godkendt af Fogden (Sysselmanden) til Udpantning, hos vedkommende Kommunalbestyrelse indtil den i § 2 nævnte Dag og tilsendes derefter uden Ophold den Foged (Sysselmant), der skal foretage Udpantning, eller, hvis Pantefoged er ansat, denne.

§ 5.

Naar Skyldneren efter den i § 2 nævnte Dag afværger Udpantning ved at betale Restancen til Fogeden (Sysselmanden) eller Pantefogeden, er denne berettiget til med frigørende Virkning for Skyldneren at modtage og kvittere for Restancen, uanset at Betalingen ikke sker under en formelig Udpantningsforretning. Amtet kan fastsætte nærmere Regler med Hensyn til denne Bestemmelsses Gennemførelse.

Ansvar for med Hensyn til de oppebkaarne Beløb paahviler for Fogdens (Sysselmandens) Vedkommende Statskassen, for Pantefogden i Thorshavn denne Kommune og for Bygdepantefogdernes Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

§ 6.

Forsaaavldt angaar Skatter og Afgifter, der opkræves ved Kommunernes Foranstaltning, skal Fogden (Sysselmanden), naar det begræres af Kommunalbestyrelsen, være pligtig at besørge Realisationen af det udpantede.

§ 7.

Udpantningsretten for de i § 2 omhandlede Skatter m. v. vedvarer indtil 2 Aar efter, at Fordringen er forfalden til Betaling.

Iøvrigt gælder med Hensyn til de i denne Lov omhandlede Udpantninger Bestemmelserne i Retsplejelovens Kapitel 54, jfr. Lov Nr. 164 af 4. Juni 1924, saaledes at de om Sysselmændenes Udpantningsvirksomhed foreskrevne Regler er anvendelige paa Pantefogder, naar der ikke fremsættes Indsigelser.

Foretages Udpantningsforretningen af Pantefogden, kan Indsigelser fremsættes dels under Forretningen, dels i Løbet af 14 Dage efter Forretningens Afholdelse. Fremsættes Indsigelsen under Forretningen, skal Pantefogden antegne Indsigelsen i den ham leverede Bog, men iøvrigt fremme Forretningen samt derefter tilstille Fogden (Sysselmanden) en Udskrift af Bogen. Indsigelser, som fremsættes efter Forretningen, rettes til Fogden (Sysselmanden). Efter Forløbet af 14 Dage fra Forretningens Afholdelse træffer Fogden (Sysselmanden) Afgørelse om fremsatte Indsigelser; findes det fornødent, kan han forinden give Parterne Lejlighed til ved Møde for Fogedretten at ytre sig om Indsigelserne. Finder Fogden (Sysselmanden) en fremsat Indsigelse grundet, berigtiger han selv eller ved Pantefogden Fejlen eller ophæver ved Kendelse den stedfundne Forretning i det hele eller for en Del. Forkastes Indsigelsen, stadfæster Fogden (Sysselmanden) Forretningen som endelig. Om Afgørelsen meddeles Parterne Underretning. Afgørelser, som er truffet af Fogden og hvorved en fremsat Indsigelse tages til Følge, kan i enhver Tilfælde paankes eller paakræves i Overensstemmelse med Reglerne i Retsplejelovens tredje Bogs tredje Afsnit. Anke eller Kræve imod Kendelser, afsagte af Sysselmanden, sker til Underretsdommeren uden Erhæggelse

af Gebyr, saaledes at Fristen for Iværksættelse af saadan Anke eller Kære fastsættes til 4 Uger, og saaledes at de af Dommeren truffne Afgørelser kan indbringes for højere Ret efter de i Retsplejelovens tredje Bogs tredje Afsnit indeholdte Regler.

§ 8.

Denne Lov træder i Kraft

Som Forbillede Lov af 23. Juni 1932 Nr. 185.

Regler svarende til Lov Nr. 49 af 9. Marts 1926 om Betaling for Udpantningsforretninger synes overflødige paa Færøerne, da de gældende Satser for Kærøerne er rimelige, se § 14 i Udpantningslov af 30. Marts 1894 sammenholdt med Sportelreglementets § 16.

Polititjenesten afljælper Reglerne i Landkommunallovens § 31, 1. Pkt., der vanskeligt lader sig gennemføre i Praksis.

Tann 8. oktober var målið til 2. viðgerð.

§§ 1—8 i *Forslag til Loe for Færøerne om Inddrivelse af Skatter og Afgifter til det offentlige m. m.* vóru samtyktar við 13 atkv. — 0.

Yvurgongd til 3. viðgerð varð samtykt við 15 atkv. — 0.

Tann 13. oktober var målið til 3. viðgerð.

Uppskot nevndarinnar viðvíkjandi 1) Viðareldis sóknar kommunu varð samtykt við 20 atkv. — 0. 2) Kunoyar, 4) Leirvíkar og 7) Eidið sóknar kommunur varð samtykt við 17 atkv. — 0; 3) Klaksvíkar og 8) Hvalvíkar sóknar kommunur varð samtykt við 18 atkv. — 0; 5) Gøtu, 6) Nes og 12) Skopunar sóknur kommunur varð samtykt við 15 atkv. — 0; 9) Kollafjarðar sóknar kommuna varð samtykt við 13 atkv. — 0; 10) Miðvág sóknar kommuna 1sta stykki varð samtykt við 17 atkv. — 0, meðan 2na stykki fall, bert 3 atkv. fyri 0 imóti; 11) Sørvágs og 13) Skúoyar sóknar kommunur varð samtykt við 12 atkv. — 0; 14) Sunubiar sóknar kommuna varð samtykt við 14 atkv. — 0.

Uppskot nevndarinnar pkt. 1) varð samtykt við 19 atkv. — 0.

Forslag til Loe for Færøerne om Inddrivelse af Skatter og Afgifter til det offentlige m. m. varð samtykt við 14 atkv. — 0

Uppskot nevndarinnar pkt. 2) varð samtykt við 15 atkv. — 0 og pkt. 3) varð samtykt við 14 atkv. — 0.

140. Skuld kommunana til kreditforeiningina. ⁽²⁾_{XII}.¹⁾

Málið varð beint í *kommunula nræðina*. Tann 23. august framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

I. Frølebo Sogns Kommune:

Kreditforeningen af Kommuner i Danmark har ved Skrivelse af 18. Juli 1934 henvendt sig til Amtet med Anmodning om at udvirke, at Forstanderskabet for Frølebo Sogns Kommune berigtiger skyldige Ydelser pr. 11. December 1933, 4852 Kr. 50 Øre, af det Kommunen af Kreditforeningen ydede Laan.

Ved Skrivelse af 20. August d. A. meddeler Amtet, at de paagældende Ydelser nu er betalt.

Forslag.

Det pålægges Forstanderskabet for Frølebo Sogns Kommune fremtidig at berigtige Renter og Afdrag i rette Tid.

II. Lervig Sogns Kommune:

Ved Skrivelse af 27. Juli 1934 har Færø Amt anvist til Udbetaling af Amtsrepartitionsfonden forfaldne Ydelser pr. 11. December 1933 og 11. Juni 1934 af det Laan, som Lervig Sogns Kommune med Lagtinget som Garant i sin Tid har optaget i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. Ydelserne, der forgæves er afkrævet Kommunen, udgør ialt 670 Kr. samt 5% Strafrente.

Udvalget, der ogsaa i anden Anledning har været i Lervig og ført Forhandling med Forstanderskabet om en mulig Rekonstruktion af Kommunen, har pålagt Forstanderskabet at betale de paagældende Ydelser i indværende Aar og erklærede Forstanderskabets Formand, at Ydelserne vil blive betalt i Løbet af Efteraaret.

Forslag.

Det pålægges Forstanderskabet for Lervig Sogns Kommune at betale Ydelserne af Kreditforeningslaanet pr. 11. December 1933 og 11. Juni 1934 med Strafrente i Løbet af indværende Efteraar.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 227.

Tann 29. august varð uppskot nevdariunnar pkt. I samtykt við 16 atkv. — 0 og pkt II samtykt við 15 atkv. — 0.

141. Skuld Klakksvíkar sókn til „Kreditforeningen af Kommuner i Danmark“. (3¹/_{xii}).¹⁾

Málið varð beint í *kommunala nevdina*. Tann 13. august framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Ifølge Lagtingstidende 1933 — Side 228 — vedtog Lagtinget i Samlingen 1933 at overdrage til Vinnunevndin at ordne paa bedste Maade de Krav som Lagtinget maatte have paa Klaksvig Sogns Kommune i Anledning af Lagtingets Garantforpligtelse overfor Kreditforeningen af Kommuner i Danmark.

Ved et af Vinnunevndin med Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune den 21. November f. A. afholdt Møde blev der truffet den Ordning, at Kommunen skal tilbagebetale Lagtinget de 30.000 Kr., som dette har udlagt som Garant, i Løbet af 5 paa hinanden følgende Aar tilligemed 5% aarlig Rente. Første Afdrag den 15. December 1934.

Udvalget skal foreslaa, at Lagtinget godkender den af Vinnunevndin trufne Ordning.

Forslag.

Lagtinget godkender den af Vinnunevndin trufne Ordning.

Tann 17. august varð uppskot nevdariunnar samtykt við 16 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 228.

142. Samtykt til lån. (⁴/_{xii}).⁹

Málið varð boiðt í *kommunala nefndina*. Tann 13. august framlegði nefndin söljóðandi *Betænkning*:

Ved Skrivelse af 30. August 1933 har Forstanderskabet for Skopen Sogns Kommune andraget om Lagtingets Garanti for Optagelse af et Lån paa ca. 5000 Kr. til Brug ved de løbende Aldersrenteydelser.

Da Lagtinget imidlertid i Samlingen 1933 — se Lagtingstidende 1933, Bilag Nr. 13 — har truffet Bestemmelse om særlig Kredit til Kommunerne til Bestridelse af Udgifterne ved Aldersrente, skal undertegnede Udvalg foreslaa, at Andragerne henvises til at ordne Forholdet gennem en saadan Kredit.

Forslag.

Idet der meddeles Forstanderskabet for Skopen Sogns Kommune Afskrift af Budget-Udvalgets Betænkning — Bilag 13 i Lagtingstidende 1933 — meddeles der Forstanderskabet Tilladelse til at optage fornøden Kredit paa den i nævnte Betænkning foreslaaede Maade.

Tann 17. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 20. august varð uppskot nefndarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

⁹) Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 802.

143. Kлага yvir sóknarlim í Hvalbiar kommunu. (5¹_{xii}).¹⁾

Málið varð beint í *kommunálna nevndina*. Tann 3. október framlegði nevndin soljóðandi Retenkning:

Under nærværende Sag har Formanden for Kvalbo Sogns Kommune, Th. P. Jensen, sammen med 2 andre Forstanderskabsmedlemmer ved Skrivelse af 17. August 1933 anmodet Lagtinget om at „ekskludere“ af Forstanderskabet Forstanderskabsmedlem Ellender Ellendersen, fordi denne dels under Forstanderskabets Møder og dels udenfor disse har brugt ærerørige Udtalelser om Forstanderskabsformanden saaledes, at alt Samarbejde umuliggøres.

Da det foreligger oplyst for Udvalget, at ovennævnte Ellender Ellendersen ved det i Foraaret afholdte Forstanderskabsvalg er genvalgt med forholdsvis stor Majoritet, maa man betragte det som et Udtryk for Befolkningens Ønske, at en saadan Person varetager Kommunens Interesser, hvorfor der fra Lagtingets Side formentlig ikke kan foretages noget i Sagen, men uanset dette vilde det være tvivlsomt, om Lagtinget kan foretage noget i en Sag som den foreliggende, hvor det drejer sig om mundtlige Injurier, som rettelig man paaklages for Retten.

Under Henvisning til det anførte skal man framsætte som

Forslag.

Lagtinget mener ikke paa det foreliggende Grundlag at kunne udelukke Ellender Ellendersen fra Forstanderskabet, da denne er genvalgt i Foraaret med ret stor Majoritet.

Tann 5. október framlegði formaðurinn soljóðandi *Ændringsforslag* frá Dyrhúsi:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

Lagtinget savnar Lovhjemmel til at imødekomme Andragendet.

Sama dag varð broytingaruppskotið samtykt við 12 atkv. — 0.
Uppskot nevndarinnar varð soleiðis burturfallið.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 302.
Lögtingstíðindi 1934. 37.

144. Kæra um expropriation (Skipanes). (6/XII).¹⁾

Kommunala nemdin. id hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 24. september soljóðandi Betænkning:

I Lagtingssamlingen 1933 — se Lagtingstíðindi 1933, Side 245 — vedtog Lagtinget at meddele Approbation þaa, at de Ebba Müller, Thorshavn tilhørende Arealer, Bygninger og Andæg ved Skibenæs for en Købesum af 24.000 Kr. erhverves af Næs og Gøte Sognes Kommuner i Forholdet 2 til 1 og drive disse Ejendomme i Form af et Interessentskab efter Regler, der indeholdtes i en Interessentskabskontrakt, der var vedlagt Sagen.

I Skrivelse af 2. Januar 1934 til Færø Amt meddeler Landsretssagfører Edw. Mltens, at Ebba Müller ved Overanskomst af 28. November 1933 har solgt Ejendommen til Fiskeopkøber Johannes Jacobsen, Thorshavn for 30.000 Kr., og at denne atter har videregulgt Ejendommen til et Selskab, A/S. Skipanes, idet Næs Sogns Kommune og Gøte Sogns Kommune ikke accepterede i rette Tid. Dette Selskab agter bl. a. at anvende Ejendommen til Anlægskaj m. v.

Den 18. December 1933 har Næs Sogns Kommune og Gøte Sogns Kommune vedtaget i Forening at expropriere et nærmere angivet Areal af den omhandlede Ejendom, idet de agter at anvende det paagældende Areal til Kajanlæg samt Pakhus. Anlægget agtes drevet af begge Kommuner efter de i den forannævnte Interessentskabskontrakt indeholdte Bestemmelser.

A/S. Skipanes har derefter indanket Beslutningen om Expropriation til Lagtinget og protesterer imod Expropriationen, idet de paastaar, at Beslutningen ikke kan anses lovliggjort, idet det almene Vel ikke kan anses at begrunde, at Kommunerne erhverver det nævnte Areal. Dernæst anføres, at det maa anses for ulovliggjort, at Gøte Kommune kan foretage Ekspropriation af Arealer, der ligger i Næs Kommune.

Undertegnede Udvalg har den 16. August og den 5. September ført Forhandling med de respektive Parter for dels at faa Sagen nærmere oplyst og dels om muligt at faa etableret et Forlig mellem Parterne.

Under det første Møde, der fandt Sted paa Aastedet, blev det af Repræsentanter for Næs og Gøte Sognes Kommuner gjort gældende, at den tagne Beslutning om Ekspropriation er nødvendig af Hensyn til det almene Vel, idet den eneste Maade for at sikre det almene imod vilkaarlig Behandling ved Benyttelse af det paatænkte Kajanlæg er, at dette er kommunalt. De paagældende oplyste, at de kunde dokumentere, at A/S „Skipanes“ vilde handle vilkaarligt og udelukkende i egen Interesse, ifald dette blev Ejer af og kom til at drive et Kajanlæg, og henviste disse i saa Henseende til et Brev, som A/S Skipanes den 13. Februar 1934 har sendt til J. E. Gregeresen, Sydregate.

Den paagældende Skrivelse, hvorf Kopi er vedlagt Sagen, er saalydende:

„Vi er takkende i Besiddelse af Deras Skrivelse af D. D., hvori De

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 245.

forespørger, om Selskabet kan tillade, at de oplagrer et Partl Kul paa det af Dem for benyttede Sted paa Skibenæs.

Man undlader ikke at meddele, at man har Intet at erindre imod, at De oplagrer Deres Kul der mod at svare en Leje af 1,5 Øre pr. Dogn for hver benyttet Kvadrat-Meter og, at De forpligter Dem til ikke at sælge Kullene under den Pris, som Aktieselskabet holder for Kul."

Fra A/S Skipanæs' Side er det hævdet, at det absolut ikke er nødvendigt at sikre det Almene Adgang til Benyttelse af det paa tænkte Kajanalæg ved at foretage Ekspropriation, idet det offentlige har Adgang til at fastsætte Takster og øvrige Regler for Benyttelsen af Anlægget, hvorved der sikres andre end Ejerne Adgang til Benyttelse af dette for en Takst og efter Regler, der ogsaa maa være gældende, selv om Anlægget ejes af det offentlige.

Fra forskellige Beboere i Næs Sogn er der tilstillet Udvalget Erklæringer, hvorefter de paagældende Beboere protesterer imod, at Gøte Sogns Kommune faar Adgang til at ekspropriere Arealer indenfor Næs Sogns Omraade.

Parterne har under de førte Forhandlinger staaet ret stejlt overfor hinanden, og har det ikke været muligt at faa disse forligt.

Ved Skrivelse af 18. ds. har A/S. Skipanæs dels fastholdt, at Almenvellet ikke kræver, at Dele af Skibenæs eksproprieres og dels hævdet, for saa vidt Ekspropriationen anses for lovhjemlet, at kun Næs Sogns Kommune kan have Ret til at foretage Ekspropriationen, idet Ejendommen ligger indenfor denne Kommune.

Selskabet henstiller, at der, for saa vidt Tinget maatte finde Ekspropriation nødvendig, kun tages det højst nødvendige, og at det stilles som en Betingelse, at Næsset udbygges indenfor en nærmere fastsat Tidsfrist.

Forstanderskabernes Repræsentant cand. jur. Thorstein Petersen har ved Skrivelse af 18. ds. meddelt, at Ekspropriationsbeslutningen fastholdes i sin Helhed. Amtssingeniøren har ved Skrivelse af 17. ds. udtalt, at det paa tænkte Anlæg kræver et Areal af mindst det i Ekspropriationsbeslutningen anførte Omfang.

Hvad nu Spørgsmaalet om en Kommunes Ret til Ekspropriation af Arealer indenfor en anden Kommunes Omraade angaar, saa finder Udvalget, at dette Spørgsmaal ofter Analogien af § 3 i Lov Nr. 69 af 7. Maj 1881 om Forpligtelse til Jords Afstaaelse til offentlige Veje, Havne og Landingspladser, samt til offentlige Skoler paa Færøerne maa besvares derhen, at det ikke kan være tilladt en Kommune at foretage Ekspropriation af Arealer til Kajanalæg o. l. indenfor en anden Kommunes Omraade.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvornaar Lagtinget i Henhold til § 2 i Loven af 7. Maj 1881 kan erklære en Ekspropriationsbeslutning for ulovhjemlet, saa kan der næppe opstilles bestemte Regler herom, men vil nok Forholdet i al Almindelighed være dette, at Lagtinget vanskeligt vil kunne omstøde en af et Forstanderskab tagen Beslutning om Ekspropriation af Arealer f. Eks. til Kajanalæg navnlig naar Beslutningen er enstemmig vedtaget eller vedtaget af et stort Flertal, idet det maa forudses, at en Kommunalbestyrelse ret uhildet maa kunne bedømme Nødvendigheden af, hvornaar det almene Vel maa anses at fordrø slige Anlæg.

Det maa ogsaa i Almindelighed være at foretrække, at Kajanalæg o. l. af den i Sagen omhandlede Beskaffenhed er i offentlig Eje. Det kan formentlig ikke siges at være foreneligt med det almene Vel, at et privat Selskab skal diktere et andet Udsalgsprisen for Varer, blot fordi det sidste benytter et det første tilhørende Kajanalæg.

Under Hensyn til, at der fra adskillige af Beboerne i Næs Sogns Kommune er protesteret imod den af Forstanderskabet for Næs Sogns Kom-

mune og Forstanderskabet for Gøte Sogns Kommune i Forening tagne Beslutning om Ekspropriation af Areal af Skipanæs til Kajanlæg m. v. og de nusiddende Forstanderskaber, der, efter hvad der foreligger oplyst, ikke enstemmig har vedtaget Ekspropriationen, træder til 31. December 1934, medens de Forstanderskaber, der er valgt ved de i Foraaret 1934 foretagne Valg, træder til den 1. Januar 1935, og det formentlig bliver disse Forstanderskaber, der kommer til at føre de eventuelle Anlæg ud i Livet, mener Udvalget imidlertid ikke at kunne fremsætte endelig Udtalelse i Sagen, men skal foreslå, at de nye Forstanderskaber faar Lejlighed til at udtale sig om Sagen.

Forslag.

1) Under Hensyn til, at nye Forstanderskaber træder til den 1. Januar 1935, vil Sagen være at forelægge disse til Erklæring.

2) Sagen vil paany være at forelægge Lagtinget, for saa vidt den tagne Ekspropriationsbeslutning fastholdes, og A/S. Skipanæs kræver denne omstødt.

3) Der meddeles Forstanderskaberne for Næs Sogns Kommune, Forstanderskabet for Gøte Sogns Kommune samt A/S. Skipanæs Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 26. september varð uppskot nevdarinnar samtykt við 12 atkv. — 0.

145. Kæra um expropriation (Tvoroyri). (⁷|XII).

Kommunula nevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 23. august framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Ved Skrivelse af 18. Juli 1934 har Sagfører Edw. Mitens af Thorshavn som Repræsentant for Ejere af „Ljóðarhaga innari parti“ i Frodebo påancket til Lagtinget en af Forstanderskabet for Frodebo Sogns Kommune tagen Beslutning om Expropriation af den de paagældende Ejere tilhørende Ejendom Matr. Nr. 681 af Tveraa, stort 68 m², paa hvilken Ejendom der i sin Tid af Havnevæsenet er opført et Vandbassin, hvorfra bl. a. Tveraa Havn har sin Vandledning.

Til Begrundelse af Anken anføres, at Expropriationen er unødvendig og ikke paakrævet af Hensyn til det almene Vel, i hvert Fald ikke for Tiden,

idet der foreligger en Lejeaftale, hvorefter Tveraa Havn betaler en vis Afgift for Benyttelse af det paagældende Areal og for Benyttelse af Vand.

Ifølge Lov Nr. 68 af 1. April 1908 for Færderne om Vandledninger kan Kommunalbestyrelsen bestemme, at vedkommende Grundbesidder eller andre skal afstaa det til Anlæg af Vandforsyningssteder m. v. fornødne Vand og Grund imod fuldstændig Erstatning, dog saaledes at de paagældende ikke derved selv berøves fornødent Vand til Husbrug.

Med Expropriation i Henhold til foranstaaende vil der være at forholde efter de i Lov Nr. 69 af 7. Maj 1881 om Forpligtelse til Jords Afstaaelse til offentlige Veje m. v. foreskrevne Regler.

Det foreligger oplyst for Udvalget, at der i 1925 mellem Forstanderskabet og Klagerne er oprettet en Overenskomst, hvorefter Forstanderskabet fik Tilladelse til at opføre et Bassin til Vandforsyning af Kajer samt imod en Afgift til Klagerne af 5 Øre pr. Ton at tage det fornødne Vand til Havnen. Denne Overenskomst gjaldt for 5 Aar.

I 1930 vedtog Klagerne ved Grandestevne at forhøje Afgiften til 10 Øre pr. Ton og er der derefter betalt efter denne Vedtagelse.

Der foreligger intet oplyst om, hvorvidt Forstanderskabet godvilligt har tiltraadt den skete Forhøjelse. Nogen Lejekontrakt ses i hvert Fald ikke at være indgaaet.

Da der saaledes kan siges at foreligge en vis Uklarhed med Hensyn til den trufne Lejeaftale, og det kan tænkes, at Klagerne kan udnytte den foreliggende Situation til vilkaarlig Forhøjelse af Afgiften til Skade for Forstanderskabet eller Havnen, kan det nok siges, at Hensynet til det almene Vel maa kræve, at der ved Expropriation og deraf følgende Vurdering søges skabt et sikrere og fastere Grundlag for Vands Aftagelse end hidtil, skønner Udvalget, at den af Forstanderskabet tagne Beslutning om Expropriation maa anses begrundet i Hensynet til det almene Vel.

Udvalget skal herefter fremsætte saalydende

Forslag.

I Betragtning af det under Sagen oplyste maa Lagtinget mene, at den af Forstanderskabet tagne Beslutning om Expropriation af den i Sagen omhandlede Ejendom Matr. Nr. 681 af Tveraa samt fornødent Vand til Havnens Vandforsyning, er begrundet i Hensyn til det almene Vel.

Tann 27. august var málið til 2. viðgerð.

Formaðurinn framlegði söljóðandi *Ændringsforslag* frá Edw. Mitens:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes: „Expropriationen kan ikke anses at være fornøden af Hensyn til det almene Vel, og Beslutningen anses derfor ikke for lovhjemlet.“

Tann 29. august var málið til 3. viðgerð.

Broytingaruppskotið frá Mitens fall, bert 6 atkv. fyrri 0 imóti.

Uppskot nevndarinnar varð samtykt við 11 atkv. — 0.

146. Kæra um kommunuval o. t. (8ⁱ_{xii}).

Kommunda nærðin, ið fékk málið til viðgerðar, framlogði tann 23. august soljóðandi Bæturkning:

I. Klage frá 4 Vølgere í Frøðebø Sogns Kommune.

Der klages over, at Vølgere i Frøðebø Sogn, der staa i Restance med Skat for Tiden for 1. Januar 1933, har haft Adgang til at deltage i Valg til Forstanderskabet. Af Sagens Akter fremgaar, at der til Valget, der fandt Sted den 29. Januar 1934, var opstillet 2 Lister, A & B, at der faldt 81 Stemmer paa Liste A, der fik 2 Kandidater valgt, medens der faldt 181 Stemmer paa Liste B, der fik 5 Kandidater valgt, at 41 af de Vølgere, der afgav Stemme, skylder Kommuneskat for Tiden for 1. Januar 1933, samt at 2 af de paa Liste B valgte Kandidater resterer med Skat for Tiden for 1. Januar 1933.

I en Skrivelse af 4. December 1933 til Frøðbiar sóknar javnaðarfelag har Færø Amt udtalt, at der „efter Amtets Formening ikke kræves, at den paagældende har betalt sin Skat for 1932 og tidligere, men kun for Aaret 1933.“ Og i Skrivelse af 21. s. M. til samme Forening (s. D. kommuniceret Forstanderskabet for Frøðebø Sogns Kommune) har Amtet udtalt „at en Debitor i Almindelighed maa være beføjet til, naar han befaler frivilligt selv at afgøre, hvilken Del af en Gæld til samme Kreditor han vil betale, og efter Amtets Formening er Skattebetaling ikke undtagen herfra, men Spørgsmaalet henhører iøvrigt under Domstolens Afgørelse“.

Formentlig foranlediget af de anførte Udtalelser fra Amtet har 41 af de Personer, der afgav Stemme ved Valget den 29. Januar d. A. kun betalt Skat for 1933 og med Forstanderskabets Sanktion ladet ældre Skatterestancer henstaa ubetalt.

I § 2 i Bekendtgørelse Nr. 200 af 17. Juli 1931 om Regler for kommunale Valg paa Færøerne bestemmes bl. a., at en Vølgere skal, for at bevare sin Valgret, have svaret sin til Inddrivelse ved Udpantning forfaldne direkte Skat til Kommunen for hele det foregaaende Kalenderaar.

Da Valget, som anført, fandt Sted den 29. Januar d. A., var de Personer, der havde betalt Skat for Kalenderaaret 1933 og ellers opfyldte de øvrige i Bekendtgørelsen fastsatte Betingelser, valgberettigede.

Udvalget finder imidlertid Anledning til at bemærke, at Forstanderskabet ved Skattebetalinger for Aaret 1933 burde have sørget for først at ældre Skatter blev betalt, eller anvendt de betalte Beløb til Afskrivning af ældre Skatterestancer. Man kan ikke komme udenom, at det baade er uretfærdigt og meningsløst, at Personer skal kunne bevare deres Valgret ved at betale Skatten for 1933 og lade ældre Skattebeløb henstaa ubetalt, i Mod sætning til Personer, der har betalt samtlige ældre Skattebeløb og f. Eks. kun skylder Skat for det sidste Kvartal af 1933.

Ved Formuleringen af den i forannevnte Bekendtgørelse anførte Skattebestemmelser har Lagtinget formentlig gaaet ud fra, at Forudsætningen var den, at al ældre Skat saa var betalt, jfr. Lagtingstidende 1930, Side 201, men uanset dette kan man ikke komme udenom, at de Personer, der fik Kvittering fra Forstanderskabet for at have betalt Skatten for 1933, var valgberettigede, og kan saaledes de i Klagen anførte Grunde for Valgets Ugyldighed ikke tages til Folge.

Forslag.

1) Tinget finder ikke at kunne erklære ugyldigt det den 29. Januar 1934 stødte Valg til Forstanderskabet for Frodebo Sogns Kommune.

2) Der meddeles Forstanderskabet og Klagerne Afskrift af nærværende Betænkning.

II. Klage fra Peter Dahl over Valget i Vaag.

Klageren anfører, at han og Kommunelæge Rasmussen af Vaag blev slettet af Valglisten paa Grund af Skatterestance, nanset at de begge havde større Beløb tilgode hos Kommunen end Skatterestancerne, Klageren for forfaldne Ydelser af Laan til Elektricitetsværket og Kommunelæge Rasmussen for forfalden Løn, og nedlægger Klageren derfor Paastand paa, at Valget kendes ugyldigt.

Forstanderskabet, der har faaet Klagen forelagt, har ikke taget Stilling til denne, men blot overladt Spørgsmaalet til Lagtingets Afgørelse.

Udvalget skal bemærke, at den Omstændighed, at en Skatteyder har Beløb tilgode hos Kommunen, ikke kan anses at medføre Forstanderskabets Ret endsiige Pligt til at sørge for, at saadanne Beløb anvendes til Skattebetaling uden mod Samtykke fra vedkommende Skatteyder, og da der ikke engang i det foreliggende Tilfælde ses, at Klageren har tilkendegivet Ønske om at likvidere sin Skat med sin mulige Tilgodehavende hos Elektricitetsværket, hvis Økonomi forøvrigt ifølge Regnskabsinstruks for Landkommunerne, skal holdes afsondret fra selve Kommunen, kan der ikke gives Klageren Medhold i hans Paastand om, at Valget kendes ugyldigt.

Forslag.

1) De i Klagen anførte Grunde findes ikke at kunne medføre Valgets Ugyldighed.

2) Der meddeles Klageren og Forstanderskabet Afskrift af nærværende Betænkning.

III. Klage fra Valdemar Rjide over Valget paa Nolsø.

Klageren anfører, at han blev slettet af Valglisten paa Grund af Skatterestance, endskønt han havde aftalt med Forstanderskabets Formand at anvende hans Moders Tilgodehavende for forfalden Aldersrente til Betaling af hans Skatterestance, og at Forstanderskabsformanden havde givet to Personer Adgang til at afgive Stemme ved Valget endskønt disse stod i Restance med Skat.

Forstanderskabet har i Skrivelse af 22. Juni d. A. erklæret, at dette hverken skriftligt eller mundtligt har modtaget Klage over Kommunvalg, hverken før eller efter den i Bekendtgørelse af 17. Juli 1931 § 18, 2. Stk. fastsatte Frist af 8 Dage.

Efter det saaledes oplyste, kan der efter Udvalgets Skøn ikke være tilstrækkeligt Grundlag for at omstøde Valget.

Forslag.

1) Valget til Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune kan efter det oplyste ikke omstødes.

2) Der meddeles Klageren og Forstanderskabet Afskrift af nærværende Betænkning.

IV. Forespørgsel fra Forstanderskabet for Lervig Sogns Kommune.

Forstanderskabet oplyser, at der til Valget kun indkom een Kandidatliste, og at en af de 5 Kandidater, der var opført paa Listen, maatte slettes, samt at Listen kun havde 5 Stillere, hvoraf den ene ikke personlig havde underskrevet, hvorfor Forstanderskabet erklærede Valget for ugyldigt.

Udvalget skal bemærke, at den Omstændighed, at der kun er valgt 4 Medlemmer til et Forstanderskab, der ellers skal bestaa af 5 Medlemmer, ikke behøver at medføre Omvalg eller Suppleringsvalg, idet det nye Forstanderskab ifølge Reglerne i § 17, 2. Stk. i Bekendtgørelse af 17. Juli 1931 om kommunale Valg, har at træffe Bestemmelse om eventuelt Suppleringsvalg.

Da det imidlertid foreligger oplyst, at kun 4 af de paa Listen opførte Stillere personligt havde underskrevet, maa Valget derfor anses for ugyldigt, jfr. Bestemmelserne i § 7 i ovennævnte Bekendtgørelse.

Forslag.

1) Det i Lervig i indeværende Forsaar foretagne Valg til Forstanderskab maa anses for ugyldigt, hvorfor nyt Valg vil være at foretage til Efteraaret efter Fiskernes Hjemkomst.

2) Der meddeles Forstanderskabet og Valgnævnet Afskrift af nærværende Betænkning.

V. Forskellige Besvælinger vedrørende Skolekommissionsvalget i Vaag.

Der klages over, at Valgnævnet har erklæret for ugyldig en Kandidatliste, fordi denne ikke indeholdt særlige Suppleanter.

Valgnævnet har i en over Sagen indhentet Erklæring af 13. Juli 1934 udtalt, at der indkom ialt 6 Kandidatlistor, hvoraf 3 Lister ikke indeholdt Angivelse af Stedfortrædere, hvorfor de erklærede disse 3 Lister for ugyldige, men forøvrigt hævder Valgnævnet, at der ikke overfor Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune som 1. Instans er fremsat Klage over Valgets Gyldighed, hvorfor dets Gyldighed ikke kan omstødes. — Ifølge § 14 i Lov af 20. Maj 1933 om Skolekommissioner i Landkommuner

paa Færøerne skal en Kandidatliste ogsaa indeholde Navne for Stedfortrædere, men da denne Bestemmelse formentlig maa læses i Sammenhæng med § 7, Stk. 5 i Bekendtgørelse af 17. Juli 1931 vedrørende Regler om kommunale Valg til Landkommuner paa Færøerne, hvorefter en Kandidatliste kan indeholde færre Navne end det Antal Repræsentanter, der skal vælges og med § 17, Stk. 1 i samme Bekendtgørelse, hvorefter de paa en Liste opførte Kandidater, der ikke erklæres for valgte, betragtes som Suppleanter for de valgte, skulde en Kandidatliste ikke behøve at indeholde udtrykkelig Angivelse af Suppleanter.

Det maa derfor anses for ubeføjet af Valgnævnet at have erklæret en Kandidatliste for ugyldig blot fordi denne ikke indeholdt udtrykkelig Angivelse af Suppleanter.

Men da der imidlertid fra Klagerens Side ikke ses at være indgivet Klage til Forstanderskabet over Valget kan dette ikke anses for ugyldigt.

Forslag.

1) Efter Omstændighederne finder Tinget ikke at kunne erklære Valg af Medlemmer til Skolekommissionen i Vaag for ugyldigt.

2) Der meddeles Forstanderskabet, Valgnævnet og Klageren Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 27. august var málið til 2. viðgerð.

Tann 29. august vóru tey ymisku uppskotini sett undir atkvøðisgr.:

Pkt. I og IV vóru samtykt við 11 atkv. — 0, pkt. II og V vóru samtykt við 15 atkv. — 0 og pkt. III varð samtykt við 13 atkv. — 0.

147. Ábyrgdin fyri lánið frá kreditforeiningini til Vág kommunu.

(⁹|xn).⁹

Málið varð beint í *kommunala nevndina*. Tann 11. august framlegði nevndin söljóðandi Betænkning:

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1930, bls. 214.
Lögtingstíðludi 1934. 38.

Ved Skrivelse af 21. April 1934 har Færo Amt forelagt Lagtinget en Sag om Godkendelse af den af Amtet brugte Fremgangsmaade med Hensyn til Berigtigelse af et Laan, stort 140.000 Kr., som Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune har optaget i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark.

I Samlingen 1930 — se Lagtingstidende 1930, Side 214 — vedtog Lagtinget at garantere overfor Kreditforeningen af Kommuner i Danmark for et Laan paa indtil 140.000 Kr., som Vaag Sogns Kommune har faaet Tingets Approbation paa at optage.

Ved Laanets Berigtigelse forlangte Kreditforeningen, at samtlige Lagtingsmænd skulde meddele Amtmanden skriftlig Bemyndigelse til at underskrive Garantierklæringen overfor Kreditforeningen i Overensstemmelse med Lagtingets Vedtagelse i Samlingen 1930.

Fra 20 af Lagtingets 21 Medlemmer modtog Amtet de fornødne Bemyndigelser, hvorefter Amtmanden i Medfør af den ham ved § 19 i Lov Nr. 124 om Færøernes Lagting af 28. Marts 1923 tilkommende Beføjelse underskrev den Obligationen paaførte Garantipaategning.

Amtmanden ønsker nu Lagtingets Afgørelse af, hvorvidt den af ham anvendte Fremgangsmaade er rigtig.

Undertegnede Udvalg, hvortil Sagen er henvist, skal udtale, at Amtmandens Fremgangsmaade absolut maa anses forsvarlig og rigtig og i Overensstemmelse med Lagtingets Vedtagelse i Samlingen 1930.

Den Omstændighed, at en eller flere af Lagtingets Medlemmer vægrer sig ved, eller nægter at medvirke ved Sagers Ordning, hvorom der i Lagtinget er taget lovlige Beslutninger, bør ikke kunne medføre Hindring i Gennemførelsen af saadanne Sager.

Da det vel nok kan tænkes, at en tilsvarende Situation som den foran anførte, kan komme til at foreligge i Fremtiden, vil det mest praktiske formentlig være, at Lagtinget fremtidig bemyndiger Amtmanden til at underskrive fornødne Garantierklæringer overfor de paagældende Laaneinstitutioner.

Under Henviisning til det anførte, skal Udvalget herefter foreslaa, at Lagtinget godkender den af Amtmanden brugte Fremgangsmaade.

Forslag.

Lagtinget godkender den af Amtmanden brugte Fremgangsmaade.

Tann 16. august var málið til 2. viðgerð. Atkvæðisgreiðslan varð goymd til ein seinri fund.

Tann 18. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

148. Ábyrgdin fyrri lánið frá kreditforeiningini til Fuglafjarðar sókn.

(¹⁰|_{xii}).¹⁾

Málið varð beint í *komunnalu neyndina*. Tann 11. august framlegði neyndin söljóðandi Betænkning:

I Samlingen 1933 — Se Lagtingstidende 1933, Side 237 — vedtog Lagtinget at garantere overfor Kreditforeningen af Kommuner i Danmark for et Laan paa 33.000 Kr. til Fuglefjord Sogns Kommune.

Ved Udstedelse af Obligationer forlangte Kreditforeningen, at Amtmanden paa Lagtingets Vegne eller særlig skriftlig Bemyndigelse fra de enkelte Lagtingsmedlemmer, skulde underskrive fornøden Garantierklæring overfor Kreditforeningen.

Amtmanden fik dog kun Bemyndigelse fra 18 af Lagtingets Medlemmer, men underskrev dog Erklæringen i Medfør af Lagtingslovens § 19, og ønsker nu Lagtingets Godkendelse af Fremgangsmaaden.

Under Henviisning til, hvad der er anført i Betænkning i Lagtingssag Nr. XII-9/1934, skal Udvalget fremsætte følgende

Forslag.

Lagtinget godkender Amtmandens Fremgangsmaade.

Tann 16. august var málið til 2. viðgerð. Atkvæðisgreiðslan varð goymd til ein selnri fund.

Tann 18. august varð uppskot neyvdarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 237.

149. Samtykt og garanti fyri lán til Sjóar kommunu. ⁽¹⁾_{XII}.

Málið varð beint í *kommunala nevndina*. Tann 9. august framlegði nevndin söljóðandi **Betenkning**:

Forstanderskabet for Sjóv Sogns Kommune har ved Skrivelse af 16. Juli 1934 ansøgt om Tilladelse til i Færo Amts Sparekasse at optage et Laan paa 12.000 Kr. til Opførelse af en ny Lærerbolig paa Strønder samt Ombygning af Skolen sstds.

Det fremgaar af Ansøgningen, at Kommunen i Sparekassen vil kunne erholde et saadant Laan dog kun imod Lagtingets Garanti.

Ifølge Lagtingstidenda 1933, Side 12, har Lagtinget i Samlingen 1933 indsendt Ansøgning til Undervisningsministeriet med Henstilling om Statstilskud til Opførelse af en ny Lærerbolig paa Strønder, samt til Ombygning af Skolen sstds., anslaaet til henholdsvis 10.000 Kr. og 3.200 Kr.

Det foreligger oplyst, at Staten har bevilget sædvanligt Tilskud til det ansøgte Formaal paa Betingelse af, at der foretages visse Ændringer i den oprindelige Byggeplan. Ved Affattelse af det endelige Overslag viser det sig, at der maa regnes med et større Beløb end oprindelig beregnet til det nævnte Formaal, nemlig:

1) Lærerboligen.....	12.500 Kr.,
2) Skolens Om- og Tilbygning.....	5.000 —,

saaledes at Kommunen foruden det bevilgede Statstilskud maa optage et Laan som ansøgt paa 12.000 Kr.

Da Laaneinstitutionerne fremtidig kræver, at Lagtinget saa godt som i alle Tilfælde skal yde Garanti for Laan til de færøske Landkommuner, maa Tingets Praksis med Hensyn til Ydelse af saadan Garanti formentlig herefter blive den, at man kun gaar med til at yde Garanti for Laan, der skal anvendes til absolut paakrævede Formaal og kun til Kommuner, hvis økonomiske Forhold skønnes at være saa gode, at der ikke menes at være Fare for, at Lagtingets Garanti bliver effektiv.

Ifølge det for Kommunen aflagte Regnskab for 1933 var Sognets Gæld paa faste Laan den 1. Januar 1933 14233 Kr., medens de faste Laan pr. 31. December 1933 udgjorde 9617 Kr., altsaa afdraget med 4616 Kr. — Sognets Formue er pr. 31. December 1933 opført med: Faste Ejendomme og Inventar 31700 Kr. og Kontanter og Restancer 15839 Kr. 95 Øre. — I Regnskabsaaret 1933 er Skattepaaligningen opført med 33391 Kr. 85 Øre, medens Skattepaaligningen ifølge Overslaget for 1934 udgør 33147 Kr. 55 Øre.

Efter hvad der foreligger oplyst for Udvalget var Skatteprocenten i 1933 11⁰/₁₀₀; i 1934 er Skatteprocenten 10⁰/₁₀₀.

Efter de af Udvalget foretagne Undersøgelser maa man mene, at Kommunens økonomiske Forhold er saaledes, at det kan forsvares at anbefale Lagtinget at yde den ansøgte Garanti for et Laan paa 12.000 Kr. til det an-

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 12.

førte Formaal, der maa anses for at være absolut paakrævet. Det foreslaas, at Laanets Afbetaling strækker sig over 15 Aar.

Udvalget skal herefter fremsætte saalydende

Forslag.

1) Det tillades Forstanderskabet for Sjøv Sogns Kommune at optage et Laan i Frørø Amts Sparekasse paa 12.000 Kr. paa 15 Aars Afbetaling. Laanet vil være at anvende til det anførte Formaal.

2) Lagtinget yder Garanti overfor Laangiveren med Hensyn til Betaling af Renter og Afdrag paa det under Pkt. 1 anførte Laan.

3) Der meddeles Forstanderskabet Afskrift af nærværende Betænkning.

Taan 11. august var målið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð taan 14. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

150. Samtykt og garanti fyri lán til Vestmanna kommunu. (¹²_{xii}).

Málið varð beint í kommunala nevndina. Taan 13 august framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune har ved Skrivelse af 13. Juli 1934 ansøgt om Tilladelse til at optage et saa stort Laan, at dette vil være tilstrækkeligt til at dække $\frac{1}{6}$ af Udgifterne til Kajanlægget i Vestmanhavn. Samtidig andrages der om Lagtingets Garanti for dette Laan.

Da det paagældende Kajanlæg omhandles i den saakaldte Finansplan og kan ventes gennemført ved denes Vedtagelse, skal Udvalget foreslaa, at det tillades Kommunen at optage et saa stort Laan, at dette dækker den $\frac{1}{6}$ (anslaaet til 25.200 Kr.), som vil komme til at udgøre Kommunens Andel af Udgifterne ved Kajanlæggets Udbygning, og at Lagtinget overfor Laangiveren garanterer for Betaling af Renter og Afdrag.

Forslag.

1) Lagtinget godkender, at Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune til sin Tid optager et Laan paa ca. 25.200 Kr. til Dækning af

Kommunens Andel af Udgifterne ved Udbygning af det projekterede Kajanlæg i Vestmanhavn.

2) Lagtinget garanterer overfor Laangiveren for Renter og Aldrag.

3) Amtmanden bemyndiges til paa Lagtingets Vegne at underskrive fornøden Garantierklæring.

4) Der meddeles Forstanderskabet Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 17. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 20. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

151. Broytan av lógini um kommunuval. (^{14^a}_{xii}).

Tann 5. september framlegði *kommunala nevndin* soljóðandi Forslag til Beslutning:

Under Hensyn til, at det under Behandling af Lagtingssag Nr. XII-8/1934 (kæra um kommunuval) er oplyst, at Personer har kunnet bevare Valgret og Valgbarhed til Forstanderskabsvalgene i 1934 blot ved at have betalt Skat for 1933 uanset at vedkommende har staaet i Restance for ældre Skat, skal undertegnede Udvalg under Hensyn til det urimelige i dette Forhold foreslaa Lagtinget at indstille til Ministeriet, at der foretages følgende Ændring i Bekendtgørelse Nr. 200 af 17. Juli 1931 om Regler for kommunale Valg i Landkommunerne paa Færøerne:

I § 2 ændres Ordene „og har svaret sin til Inddrivelse ved Udpantning forfaldne direkte Skat til Kommunen for hele det forudgaaende Kalenderaar“ til „og har svaret hele sin forfaldne direkte Skat til Kommunen.“

Tann 7. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 10. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 12 atkv. — 0.

152. Skrivstovuhalð til formenn fyri kommunustýrum. (¹⁶XII).

Málið varð heint í *kommunala nevndina*. Tann 13. august framlegði nevndin soljóðandi **Retenkning**:

Blandt de til Tinget indkomne Overslag over Indtægter og Udgifter i Aaret 1934 for Landkommunerne paa Færøerne er paa Overslaget for Klaksvig Sogns Kommune opført som Medhjælpsgodtgørelse til Forstanderskabsformanden 1500 Kr. og paa Overslaget for Andefjord Sogns Kommune 50 Kr.

Da Lagtingets Godkendelse — i Henhold til Landkommunallovens § 27 d — kræves til Udredelse af Betaling for Medhjælp til Forstanderskabsformænd ved Udførelse af de dem paahvilende Forretninger, er Sagen henvist til Behandling i nærværende Udvalg.

Udvalget er af den Formening, at de opførte Beløb, der for Klaksvig Sogns Vedkommende udgør Forhøjelse fra 1000 Kr. til 1500 Kr., kan anses for passende som Betaling for Medhjælp til de paagældende Forstanderskabsformænd, og skal derfor fremsætte følgende

Forslag.

1) Lagtinget godkender, at der til Medhjælp til Forstanderskabsformændene for Klaksvig og Andefjord Sognes Kommuner anvendes henholdsvis 1500 Kr. og 50 Kr. aarlig.

2) Der tilstilles de to Forstanderskaber Afskrift af nærværende Betenkning.

Tann 17. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

153. Rindan av útreiðslum viðvíkjandi útskiptingina í Vestmanna. (¹⁷|_{xii}).

Félgjarnernutin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 11. september seljóðandi **Betænkning**:

Vestmanhavn Kommunalforstanderskab andrager om Tilladelse til at betale et Beløb af 3208 Kr. 90 Øre (som Kommunen skylder for udlagt Jord til Byggegrunde m. v. ved Udskiftningen i Vestmanhavn) i Afdrag gennem 3 Aar med $\frac{1}{3}$ aarlig. Forstanderskabet oplyser, at Kommunen ved det i Foraaaret stedfundne Skibsforlis har mistet 9 af sine gode Skatteydere, hvorved man desuden kommer til at yde Understøttelse til 27 faderløse Børn. Man ser sig derfor ikke i Stand til paa en Gang at betale forannævnte Beløb. —

Udvalget finder den angivne Motivering fyldestgørende og foreslaar derfor nedenfor, at det tillades Vestmanhavn Kommune at betale det ommeldte Beløb gennem 3 Aar, nemlig Olajaarene 1934/35, 1935/36 og 1936/37 med en Trediedel hvert Aar.

Forslag.

Det tillades Vestmanhavn Kommune at betale de i Sagen ommeldte 3208 Kr. 90 Øre til Amtsrepartitionsfonden afdragsvis i 3 paa hinanden følgende Olajaar med $\frac{1}{3}$ aarlig.

Tann 13. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 18. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

154. Heilsusamtykt fyri landkommunir- nar í Føroyum. (¹⁸_{XII} og ^{18b}_{XII}).¹⁾

Málið varð beint í *kommunala nevndina*. Tann 28 august framlegði nevndin soljóðandi *Betænking*:

Den 9. Oktober 1933 vedtog Lagtinget som Mønstervægt for de færøske Landkommuner et i dansk og færøsk affattet Forslag til Vedtægt, der siden forrige Lagtingssamling har været forelagt de forskellige Kommuner til Erklæring.

Følgende 32 Kommuner har vedtaget Forslaget uændret:

Fuglø, Svinsø, Viderø, Kunø, Mygledal, Funding, Fuglefjord, Lervig, Gøte, Næs, Sjøv, Kvalvig, Kollefjord, Kalbak, Thorshavn udenbys, Nolsø, Hestø, Sandevaag, Sørvag, Bø, Myggenæs, Skopen, Skaalevig, Husevig, Skuø, Kvalbø, Frodebo, Famien, Høve, Porkere, Vaag og Sumbø.

Halderø og Sogndal Sognekommuner ønsker følgende Bestemmelse indsat som Stk. 2 i § 2:

„I det Tilfælde, at Bygden Tjørnevig eller Langesand ikke har nogen Repræsentant i Sundhedskommissionen, skal Forstanderskabet udpege for eet Aar ad Gangen en eller to Mænd i nævnte Bygder til at være Sundhedskommissionen behjælpelig med Gennemførelsen af de i Bygden Sundhedsvæsenet vedrørende Forretninger.“

Husum, Kirkebø og Midvaag Sognekommuner ønsker Ændringer foretaget i Vedtægtens § 6 om Møddinger.

Da der imidlertid i Forslagets § 6, 1. Stk. sidste Punktum indeholdes en Bestemmelse, der tager Sigte paa, at Sundhedskommissionen kan tillade kortere Afstand for Møddinger fra alfar Vej end 8 m, mener Udvalget, at Sagen paany bør forelægges disse Kommuner til Overvejelse og Henstilling om at godkende Forslaget i den foreliggende Skikkelse.

Andefjord og Vestmanhavn Sognekommuner ønsker de for disse Kommuner gældende Vedtægter bibeholdt dels under Hensyn til, at de finder det ubegrundet at påføre Kommunen extra Udgifter til Trykning af en ny Vedtægt.

Da Lagtinget imidlertid allerede har ladet trykke et tilstrækkeligt stort Oplag af Mønster-Sundhedsvedtægter, således at Indførelse af disse Vedtægter i de forskellige Kommuner ikke vil påføre disse Trykningsudgifter, skal man foreslå, at Sagen paany forelægges Andefjord og Vestmanhavn Sogne til Overvejelse.

Klaksvig Sogns Kommune har godkendt Forslaget, men ønsker tilføjet en Bestemmelse om Septictanks.

Da imidlertid Forslagets § 8 indeholder Bestemmelse om, at Sundhedskommissionen fastsætter Septictankenens Indretning og Anbringelse, finder Udvalget det nødvendigt at indsatte en særlig Bestemmelse herom for saa vidt Klaksvig angaar, og skal man foreslå, at Sagen paany forelægges Forstanderskabet til Erklæring.

Fra Ejde Sogns Kommune er der endnu ikke indkommen forsløden

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 256.

Meddelelse og skal man derfor foreslaa, at der paalægges Kommunen at tage Stilling til Sagen og meddele Lagtinget fornødent Svar.

Svinø og Skopen Sognes Kommuner har vedtaget Forslaget uændret, men har ikke indsendt dette i underskrevet Stand. Man foreslaar, at der paalægges disse to Kommuner at fremkomme med Forslaget, behørigt underskrevet af Forstanderskabet.

Forslag.

1) Lagtinget godkender som Sundhedsvedtægt for følgende Kommuner den af Lagtinget i Samlingen 1933 affattede Mønstervedtægt:

Fuglø, Svinø, Vidarø, Kuno, Mygledal, Funding, Fuglefjord, Lervig, Gøto, Næs, Sjøv, Kvalvig, Kollefjord, Kalbak, Thorshavn udenbys, Nolso, Hestø, Sandevaag, Sørvag, Bø, Myggenes, Skopen, Skaalevig, Husevig, Skua, Kvalbø, Frødebø, Fannien, Hove, Porkere, Vaag og Sumbø.

2) Følgende Kommuner, nemlig Husum, Haldersvig & Saxen, Kirkebo, Midvaag, Andefjord, Vestmanhavn, Klaksvig og Ejde faar under Henvisning til Afskrift af nærværende Betænkning Sagen tilstillet til fornyet Overvejelse med Henstilling om, at Mønstervedtægterne vedtages i Forstanderskabet og forelægges Lagtinget til næste Samling.

3) Det paalægges Svinø og Skopen Sognes Kommuner at indsende i behørig underskrevet Stand det af Kommunerne vedtagne Forslag til Sundhedsvedtægt.

Tann 30. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 1. september varð uppskot neyðarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

Tann 3. oktober framlegði nevndin soljóðandi **Kontinuations-Betænkning** í sama máli:

Undertegnede Udvalg har behandlet Sagen om Sundhedsvedtægt for de færøske Landkommuner og afgav Betænkning med Forslag den 21. August d. A. (Lagtingssag Nr. XII-18/1934).

Der var paa dette Tidspunkt indkommet Svar fra de fleste Kommuner. Blandt dem, der manglede Svar fra, var Ejde Sogns Kommune.

I Forslagets Punkt 2 er vedtaget at tilstille følgende Kommuner, nemlig: Husum, Haldersvig & Saxen, Kirkebo, Midvaag, Andefjord, Vestmanhavn, Klaksvig og Ejde — Sagen til fornyet Overvejelse med Henstilling om, at Mønstervedtægterne vedtages af Forstanderskaberne og forelægges Lagtinget til næste Samling.

Forstanderskabet for Ejde Sogns Kommune har ved Skrivelse af 28. September d. A. indsendt Sundhedsvedtægten i underskreven Stand, og skal Udvalget derfor fremsætte saalydende

Forslag.

Lagtinget godkender som Sundhedsvedtægt for *Ejde Sogns Kommune* den af Lagtinget i Samlingen 1933 affattede Mønstervedtægt.

Tann 5. oktober varð uppskot neyðarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

155. Kommunalt valstað í Mikladal

sókn. (¹⁹|_{xii} og ⁴³|_{xiii}).

(Valstað á Tröllanesi.)

Málið varð helmt í *kommunala nevaðina*. Tann 6. september framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Forstanderskabet for Mikladals Sogns Kommune af 15. Juni d. A., gaaende ud paa, at Bygden Tröllanes maa blive anerkendt som særligt Valgdistrikt med Valgsted sammesteds.

I Henhold til § 17 i Lov Nr. 123 af 28. April 1916 om Folketingsvalg paa Færøerne kan Forandring i Valgstederne foretages uden Lovændring efter Lagtingets Indstilling. Det i Lov af 30. April 1909 § 6 foreskrevne Udkast til Vedtægt angaaende Fremgangsmaaden m. m. er vedlagt Andragendet og indeholder efter Udvalgets Skøn de nødvendige Bestemmelser.

Samfærdselsforholdene mellem Tröllanes og Mikladal er af den Beskaffenhed, at der i Tilfælde af Sne maa siges at være umuligt at færdes mellem disse to Bygder, ligesom Tröllanes er en udpræget Brændingsplads.

Som oplyst i Andragendet er der 14 Vælgere paa Tröllanes.

Udvalgets Flertal, Djurhuus og Samuelsen, finder det høitænkeligt at anbefale Oprettelse af Valgsted paa et Sted, hvor der findes saa faa Vælgere, og stiller intet Forslag.

Udvalgets Mindretal, Zachariasen, skal i Betragtning af Forholdenes Natur og tiltrods for det faatalrige Vælgerantal tillade sig at anbefale til Lagtingets Vedtagelse, at Tröllanes oprettes som Valgsted for Folke-, Lagtings- og kommunale Valg.

Forslag.

1. Lagtinget godkender, at der oprettes kommunalt Valgsted i Bygden Tröllanes og approberer det Sagen vedlagte Udkast til Vedtægt.
2. Lagtinget anbefaler til Justitsministeriets Approbation, at Bygden Tröllanes opføres som særligt Valgdistrikt, og at den heraf følgende Ændring i Fortegnelsen over Valgdistrikter paa Færøerne bliver at foretage.
3. Forstanderskabet for Mikladal Sogn faar tilstillet Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 8. september var málið til 2. viðgerð og tann 11. september til 3. viðgerð.

K. Djurhuus og M. Samuelsen framsetti soljóðandi Ændringsforslag:

Forslaget ændres saaledes:

- 1) Sagen udsættes til næste Aar.
- 2) Amtmanden anmodes om at undersøge Mulighederne for, hvorvidt der kan sikres afsides boende Vælgere bedre Adgang til Valg uden Oprettelse af nye Valgsteder.

Broylingaruppskotid varð sett undir atkvøðisgreiðslu og varð samtykt við 13 atkv. — 0.

Uppskot nevndarinnar fall soleiðis burtur.

156. Samtykt til kassakredit til Kvívíkar sókn. (²⁰XII).

Málið varð beint í *kommunala nevndina*. Tann 13. august framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Ved Skrivelse af 18. Juni 1934 har Forstanderskabet for Kvívígs Sogns Kommune ansøgt om Tilladelse til Optagelse af en Kassekredit i Føroya Banki paa 3610 Kr. til Aldersrentudbetalinger.

Skrivelsen er bilagt en Fortegnelse over Aldersrentenydere i Sognet for 1934, hvorefter der ialt skal udbetales 7220 Kr.

Undertegnede Udvalg, hvortil Sagen er henvist, skal foreslaa, at der tillades Kommunen at optage en Kredit som ansøgt paa de i Budgetudvalgets Forslag af 4. Oktober 1933 — se Lagtingstidende 1933, Bilag 13 — foreslaaede Betingelser.

Forslag.

1) Der tillades Forstanderskabet for Kvívígs Sogns Kommune i Føroya Banki at optage en Kassekredit paa indtil 3610 Kr. paa de i Bilag 13 til Lagtingstidende for 1933 indeholdte Betingelser.

2) Der meddeles Forstanderskabet Afskrift af nærværende Betænkning samt Afskrift af Bilag 13 til Lagtingstidende for 1933.

Tann 17. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

157. Avdrættarfrítt lán í 2 ár til Klakksvíkar sókn. (²¹|_{XII}).

Málið varð beint í *kommunala nemndina*. Tann 23. august framlegði nemndin soljóðandi Betænkning:

Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune har ved Skrivelse af 27. Juli 1934 ansøgt om Aldragsfrihed i 2 Aar af det Beløb paa 30.000 Kr. som Lagtinget som Garant for Kommunen har udlagt til Kredittforeningen af Kommuner i Danmark for forfaldne Ydelser. Andragendet er begrundet i, at Kommunen endnu har et Beløb paa 15.000 Kr. at betale af Elektricitetsværkets Anlægsgæld, som angives straks at være forfaldet til Betaling.

I Samlingen 1933 vedtog Lagtinget at bemyndige Vinnuevndin til at tilvejebringe en Ordning med Forstanderskabet.

Ved et den 21. November 1933 afholdt Møde mellem Forstanderskabet og Vinnuevndin blev der truffet den Ordning, at Forstanderskabet forpligtede sig til at tilbagebetale ovennævnte 30.000 Kr. i 5 Aar med 6.000 Kr. aarlig, første Gang inden 15. December 1934 og derefter hver følgende 15. December samt Rente 5⁰/₁₀ p. a. Renten at betale i hver 11. Juni og 11. December Termin.

Desuden forpligtede Forstanderskabet sig til at faa oprettet Forlig med forskellige Kreditorer fra Anlægget af Elektricitetsværket.

Af Elektricitetsværkets Status pr. 1/1. 1934 fremgaar, at følgende har tilgode i Anledning af Værkets Udbygning:

A/S Frichs, Aarhus.....	3000	Kr.	00	Øre,
Entrepreneur Steingrim Winther.....	18711	—	20	—,
Færø Amtskommunes Telefonvæsen.....	1296	—	40	—,
National Industri, Oslo.....	231		30	—,

Ialt 18238 Kr. 90 Øre.

Den af Vinnuevndin med Forstanderskabet den 21. November 1933 truffne Ordning har været forelagt Lagtinget til Godkendelse i indeværende Samling og godkendt af dette.

Udvalgets Flertal, Samuelsen og Djurhuus, kan ikke paa nuværende Tidspunkt gaa med til at foreslaa Tinget at ændre den af Vinnuevndin truffne og af Lagtinget i indeværende Samling godkendte Ordning med Forstanderskabet, idet Forstanderskabet paa det Tidspunkt, da Ordningen blev truffet, maa antages at have været vidende om og taget Hensyn til de presserende Gældskrav, og da der i Forslaget til Budget for Amtarepartitionsfonden for Aaret 1935 er regnet med en Indtægt af Renter og Aldrag af det paagældende Laan med 8700 Kr. vil en Reduktion af dette Beløb medføre en tilsvarende Forhøjelse af Paaligningen paa samtlige Kommuner, og kan Flertallet ogsaa af Hensyn hertil ikke anbefale det ansøgte og fremsætter intet Forslag.

Udvalgets Mindretal, Zachariasen, skal under Hensyn til, at Kommunen og Elektricitetsværket bliver haardt presset af de paagældende Kreditorer, og Kommunen nødvendigvis maa faa tilvejebragt en rolig Afvikling, foreslaa Lagtinget, at yde den ansøgte Aldragsfrihed i 2 Aar.

Forslag.

Mindretallet, Zachariasen:

Lagtinget godkender, at den mellem Forstanderskabet og Vinnu-
nevndin den 21/11. 1933 truffne Ordning om Forrentning og Afdrag af de
af Lagtinget udlagte 30.000 Kr. ændres derhen, at Beløbet henstaar afdrags-
frit i de første 2 Aar og derefter afdrages i de følgende 5 Aar.

Tann 27. august var málið til 2. viðgerð og tann 3. september til
3. viðgerð.

Uppskot frá minnilutanum (Zachariasen) varð sett undir atkvøðis-
greiðslu men fall, tí bert 9 atkv. fylt 0 imóti.

158. Kassakredittur til Nólsoyar sókn í Sjóvinnubankanum. (22, 22 a, 22 b | XII).

Málið varð beint í *kommunala nevndina*. Tann 13. august framlegði
nevndin soljóðandi Betænkning (22/XII):

Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune har ved Skrivelse af 4.
August 1934 ansøgt Lagtinget om Tilladelse til at øge Aldersrentekreditten
fra 1500 Kr. til 2000 Kr. og samtidig overføre denne fra Føroya Banki til
Sjóvinnubankin.

Udvalget skal foreslaa, at der efter Omstændighederne tillades Nolsø
Sogns Kommune at forøge Aldersrentekreditten indtil 2000 Kr. under For-
udsætning af, at de i Betænkning til Lagtingsag Nr. 257/1933 foreslaaede
Betingelser overholdes.

Da der ikke fra Andragernes Side er paavist, at der kan opnaas
nogen Besparelse ved Overførelsen af Kreditten til Sjóvinnubanken, finder
Udvalget ingen Anledning til at foreslaa, at Tinget efterkommer Andragerne
paa dette Punkt.

Forslag.

1) Det tillades Nolsø Sogns Kommune at forøge Aldersrentekreditten
indtil 2000 Kr. under Forudsætning af, at de i Betænkning til Lagtingsag
Nr. 257, 1933 anførte Regler overholdes.

2) Der meddeles Forstanderskabet Afskrift af nærværende Betænkning.

og tann 14. september soljóðandi Betænkning (22a/XII):

Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune har ved Skrivelse af 4. August 1934 søgt om Tilladelse til at overføre Aldersrentekassekrediten i Føroya Banki til Sjóvinnubankan og forhøje denne til 2000 Kr.

Da der ikke i Skrивelsen var anført nogen Grund, hvorfor Kreditten skulde overføres, foreslog Udvalget i Betænkning af 11. August 1934 at forhøje Kreditten, men at denne som hidtil skulde forblive i Føroya Banki.

Ved Skrivelse af 5. September d. A. oplyser Forstanderskabet, at Kassekrediten i Føroya Banki er opsagt og ønsker i Sjóvinnubankin at aabne en almindelig Kassekredit paa 2000 Kr., hvilken Kredit fortrinsvis skal bruges til Udbetaling af Aldersrente.

Udvalget kan ikke se, at der er noget til Hinder for, at Kommunen faar en saadan Kassekredit og skal derfor under Henvisning til det af Tinget i Sag Nr. XII-22/1934 vedtagne Forslag tillade sig at foreslaa, at denne Vedtagelse ændres herhen, at Nolsø Sogns Kommune faar Tilladelse til at optage en Kassekredit i Sjóvinnubankan — stor 2000 Kr. — samtidig som Approbation paa Aldersrentekrediten i Føroya Banki bortfalder.

Kreditten vil udelukkende være at anvende til Betaling af Aldersrente efter de i Lagtingssamlingen 1933 fastsatte Regler, cfr. Lagtingstidende 1933, Bilag 13.

Forslag.

1) Det af Udvalget den 11. August d. A. fremsatte Forslag i Sag Nr. XII-22/1934 ændres derhen, at der gives Nolsø Sogns Kommune Tilladelse til at optage en Kassekredit i Sjóvinnubankan, stor 2000 Kr., hvilken Kassekredit er underkastet de i Lagtingssag Nr. 257/1933 anførte Regler, og skal udelukkende anvendes til Udbetaling af Aldersrente.

2) Der meddeles Forstanderskabet Afskrift af nærværende Betænkning.

og tann 8. oktober soljóðandi Betænkning (22b/XII):

Den 18. f. M. har Lagtinget vedtaget (Sag Nr. XII-22a 1934), at der gives Nolsø Sogns Kommune Tilladelse til at optage en Kassekredit i Sjóvinnubankanum, stor 2000 Kr., hvilken Kassekredit skal være underkastet de i Lagtingssag Nr. 257/1933 anførte Regler, og udelukkende skal anvendes til Udbetaling af Aldersrente.

Ved Skrivelse af 4. ds. har P/f Sjóvinnubankin tilsendt Amtet til Notering en af Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune udstedt Transport til Banken paa ethvert Refusionsbeløb, der tilkommer Kommunen for udbetalt Aldersrente i Henhold til Aldersrenteloven. Det anføres i Transporten, at Forstanderskabet „anerkender, at Lagtinget ved Approbation af denne Transport har sat de Betingelser der findes i „Motiveret Forslag til Beslutning i Lagtingssag Nr. 257/1933“ og er vi indforstaaet med disse Betingelser, dog saaledes at forstaa, at Betingelserne gælder saasnart den for os oprettede Konto staar i Debet, medens vi frit forbeholder os enhver Disposition over Beløb der maatte staa i Kredit paa Kontoen“. —

Amtet har derhos ved Skrivelse af 5. s. M. fremsendt Lagtinget Sagen med Forespørgsel, om den ommeldte Transport vil kunne modtages,

idet Amtet er af den Formening, at det i Transporten fagne Forbehold er i Strid med Lagtingets Vedtagelse.

Undertegnede Udvalg, der har behandlet Sagen, er ogsaa af den Formening, at det af Forstanderskabet fagne Forbehold med Hensyn til Dispositionsretten over de Beløb, der til enhver Tid maatte staa i Kredit paa Kontoen, er i Strid med de Forudsætninger, hvorunder Lagtinget i Sag Nr. 22a/1984 har meddelt Approbation paa Optagelsen af den omhandlede Aldersrentekassekredit, idet Statens Refusion af Aldersrente kun maa anvendes til Fordel for Kommunens Aldersrentenydere. Man stiller derfor følgende

Forslag.

1) Den af Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune udstedte Transport til Sjóvinnubankan paa Refusion for udbetalt Aldersrente kan ikke godkendes i den foreliggende Form.

2) Sagen tilbagesendes Amtet under Vedlæggelse af Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 17. august varð uppskot nevndarinnar í álit 22/XII samtykt við 18 atkv. — 0. Tann 18. september varð uppskot nevndarinnar í álit 22a/XII samtykt við 18 atkv. — 0 og tann 10. október varð uppskot nevndarinnar í álit 22b/XII samtykt við 18 atkv. — 0.

159. Expropriation av veg í Miðvági. (²³/_{XII}).

Kommandu neundin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 2. oktober soljóðandi Betænkning:

Forstanderskabet for Midvaag Sogns Kommune har i Skrivelse af 7. August d. A. henvendt sig til Lagtinget vedrørende Expropriation til Vej, gaaende ud paa at aftage ca. 50 cm af det vestlige Hjørne af Joen Peter Thomsens Hus i Bygdingen „í Húsi“ i Midvaag.

Sagen er bilagt med Afskrift af Skrivelse til Joen P. Thomsen angaaende Ekspropriation, samt Svarskrivelse fra samme. Udvalget har tillige fremskaffet Rids over Stedet med omliggende. Efter de foreliggende Oplysninger er Vejen mellem J. P. Thomsens og S. Ellingsgaards Hus saa smal, at denne ikke kan bruges til Bilkørsel. For at udbedre dette har Forstanderskabet i Midvaag den 7. Februar d. A. vedtaget at expropriere 50 cm af det vestlige Hjørne af J. P. Thomsens Hus, hvilket han skriftlig er underrettet om.

Han har dertil svaret, at han ikke anser det for nødvendigt og henviser til en anden Vej, som kan benyttes, eventuelt udvides.

Dertil har Forstanderskabet i Møde den 24. Februar vedtaget at svare, at den af ham paaviste Vej ikke med nogen rimelig Udgift kan anlægges saadan, at den kan erstatte den her omfalte Vej, idet der vil blive et saadant Sving, at dertil vil medgaa uforholdsmæssige Jordarealer og velguede Byggegrunde.

Udvalget har forelagt Amtsingeniøren Sagen og denne har i Skrivelse af 29 d. M. meddelt, at han har talt med Forstanderskabsformanden, som oplyser, at Sagen er meget ubetydelig, idet Husets underste Etage har en meget tyk Stenvæg, saa det var tvivlsomt, om man overhovedet behøvede at indskrænke Husets indvendige Rumfang. Heller ikke den øverste Etage, der er af Træ, er det tvivlsomt, om der behøves at røres noget videre ved, idet Kældervæggen er saa høj, at Bilerne vistnok kan gaa under den øvre Etage.

Amtsingeniøren fraraader at foretage den store Vejforlægning, som vises paa den i Sagen vedlagte Skitse, da den utvivlsomt vil blive meget kostbarere end Ekspropriation af Hushjørnet, og da som foran anført Ekspropriationen sandsynligvis ikke vil genere Huset i synderlig Grad.

Ifølge Lov Nr. 69 af 7. Maj 1881 om Forpligtelse til Jords Afgivelse til offentlige Veje m. m. har Lagtinget for Landkommunernes Vedkommende at træffe Afgørelse om en tagen Bestutning af Ekspropriation kan anses for lovhjemlet.

Under Henvisning til foran anførte mener Udvalget, at den af Forstanderskabet for Midvaag Sogns Kommune tagne Beslutning om Ekspropriation bør staa ved Magt og skal derfor fremsætte saalydende

Forslag.

Den af Forstanderskabet for Midvaag Sogns Kommune vedtagne Beslutning om Ekspropriation af en Del af J. P. Thomsens Vaanhusejendom i Midvaag bør staa ved Magt.

Tann 4. október varð málið til 2. viðgerð og tann 13. október til 3. viðgerð.

Formaðurinn framlegði soljóðandi Mötiveret Ændringsforslag frá N. Nielsen og J. H. Joensen:

Som det fremgaar af Sagen, drejer det sig om Ekspropriation af en Del af et Vaanhus og ikke om Jordafstaaelser til Udvidelse af en ældre Vej. —

Forstanderskabet har ikke kunnet komme overens med Ejeren af Huset, der nægter Afstaaelsen, idet han paaberber sig Huset ødelagt, og Ekspropriationen i Strid med § 2 i Lov af 7. Maj 1881, idet det i dette Tilfælde kun drejer sig om Udvidelse af en Vej og ikke Udvidelse af Havne.

Det maa anses at være meget tvivlsomt, om der i dette Tilfælde findes Lovbestemmelser, der hjemler Midvaag Kommune Ret til ommeldte Ekspropriation, og da det i Sagen er oplyst, at Vejen kan gennemføres paa et andet i Nærheden mere hensigtsmæssigt beliggende Sted, er der saa meget mindre Grund for en Beskæring af Huset, og vi skal derfor i Stedet for Udvalgets Forslag tillade os at fremsætte saalydende

Forslag.

Den af Forstanderskabet for Midvaag Sogns Kommune foretagne Ekspropriation af en Del af Fisker Joen Peter Thomsens Vaanhus i Midvaag kan ikke fremmes.

Uppskot nevndarinnar fall, bert 4 atkv. vóru fyri 0 ímóti. Broytlugar-uppskotíð fall eisini, bert 9 atkv. vóru fyri 0 ímóti.

160. Kæra frá Gøtu kommunu viðvíkjandi Lervíkar kommunu (²⁴|_{xii}).

Kommunala nevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 5. september framlagði nevndin soljóðandi **Betrænkning**:

Forstanderskabet for Gøte Sogns Kommune har ved Skrivelse af 10. August 1934 indgivet Klage til Lagtinget om, at Lervig Sogns Kommune ikke betaler sin Andel af Jordemoderlønnen til Gøte Sogns Kommune.

Det oplyses i Klagen, at Lervig Sogns Kommune skylder til Gøte Sogns Kommune pr. 1. Juli d. A. ca. 1400 Kr.

Undertegnede Udvalg, der den 16. August d. A. var i Lervig for at undersøge Kommunens Forhold og undersøge Mulighederne for en Rekonstruktion har under Mødet tiltraadt et Forslag fra Forstanderskabet med Hensyn til Betaling af ovennævnte Gæld, hvorefter Forstanderskabet skal søge opnået en Ordning med Gøte Sogns Kommune, hvorefter Gælden atbetales i Løbet af 3 Aar.

I Betragtning af, at Lervig Sogns Kommune er i store økonomiske Vanskeligheder skal Udvalget foreslaa, at det henstilles til Gøte Sogns Kommune at acceptere Forslaget fra Lervig Sogns Kommune om Betaling af Gælden i Løbet af 3 Aar.

Forslag.

Tinget henstiller til Gøte Sogns Kommune at acceptere Forslaget fra Lervig Sogns Kommune om Betaling af Gælden 1400 Kr. i Løbet af 3 Aar.

Tann 7. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. --- 0.

161. Ymisk kommunal mál o. a. (²⁵XII).

Málið varð heint í kommunala nevndina. Tann 1. október framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Fra Lagtingets Selvstyreparti er der fremsat Forslag om, at Lagtinget tager under Overvejelse Spørgsmaalet om at fratage Kommunerne og henlægge under Lagtinget følgende kommunale Sager:

- 1) Sundhedsvæsenet, X
- 2) Social Forsorg, X
- 3) Jordemødre,
- 4) Skoleforhold. X

Undertegnede Udvalg, der under Sag Nr. XII-1/1934 (Skuld kommunirnar) har fremsat Forslag om, at Tinget nedsætter et Udvalg paa 5 Medlemmer til at undersøge Spørgsmaalet om mulig Omlægning af den kommunale Administration og de Opgaver, der hidtil har været undergivet den kommunale Administration, skal foreslaa, at nærværende Sag henvises til samme Udvalg.

Mindretallet (Zachariassen) ønsker at fremlære følgende:

Kendsgerningerne viser, at Kommunernes Udgifter i de senere Aar er forøget i saa betydelig Grad, at det har vist sig vanskeligt at fremskaffe Indtægter gennem direkte Beskatning til Dækning af disse Udgifter.

De i Andragendet fremsatte Spørgsmaal vil, hvis disse bliver løst nogenlunde i Overensstemmelse med det foreslaede, paaføre Lagtinget betydelige Udgifter. Udvalgets Opgave vil derfor først og fremmest være at tage Bestemmelse om, hvilke kommunale Opgaver der skulde kunne lægges under Lagtinget og paa Grundlag heraf beregne, hvor store Udgifter dette vil paaføre Tinget.

De Penge, der disponeres over for Øjeblikket, gaar til bestemte Formaal, og bliver det saaledes tillige Udvalgets Opgave at gøre Udveje for at skaffe Lagtinget nye Indtægter til Løsning af disse under Tinget henlagte Opgaver.

Det i Lagtingssag Nr. XII-1/1934 nedsatte Udvalg sender straks efter Lagtingssamlingens Afslutning Forespørgsler ud til Kommunerne om, hvilke kommunale Opgaver Forstanderskabene først og fremmest kunde tænke sig at blive overdraget til Lagtinget. Samtidig tilstilles der Kommunerne Lagtingets Betænkning og Forslag i nærværende Sag.

Kommunernes Svar skulde foreligge inden Udgangen af indeværende Aar, saaledes at Udvalget derefter kunde paabegynde Arbejdet paa Grundlag af de indkomne Oplysninger.

Forslag.

Fra hele Udvalget:

- 1) Sagen henvises til det Udvalg, der foreslaas nedsat i Lagtingssag Nr. XII-1/1934 (Skuld kommunirnar).

Fra Mindretallet (Zachariasen):

2) Udvalget har under denne Sag til Opgave paa Grundlag af Oplysninger fra Kommunerne,

at fremsætte Forslag over hvilke kommunale Opgaver skal henlægges under Lagtinget,

at fremskaffe Oplysninger om, hvilke Udgifter dette vil paaføre Tinget og at fremkomme med Forslag over nye Indtægter til Lagtinget.

3) Betænkning og Forslag i nærværende Sag tilstilles Kommunerne.

Tann 8. oktober var málið til 2. viðgerð.

Atkvæðisgreiðsla varð goymd til ein seinri fund.

Tann 13. oktober varð uppskot nevdariunnar samtykt við 19 atkv.

— 0. Uppskot minnilutans (Zachariasen) varð samtykt við 11 atkv. — 0.

162. Samtykt til solu av jørð i Vestmanna. (²⁶|XII).

Kommunala nevndin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 23. august soljóðandi **Betænkning**:

Til undertegnede Udvalg er henvist en Sag hvorunder Forstanderskabet for Vestmanhavns Sogns Kommune andrager om Tilladelse til af den Kommunen tilhørende Ejendom Matr. Nr. 46 af Vestmanhavns Bygd at afhænde et Areal paa 44 m² til Næsteplads for Købmand Th. G. Thomsen af Vestmanhavn for en Pris af 2 Kr. pr. m².

Det fremgaar af Sagen, at Fræro Amt har godkendt Udstykningen af det paagældende Matr. Nr., saaledes at den Parcel, der agtes afhændet faar tildelt Matrikul Nr. 46b.

Udvalget skal foreslaa til Tingets Vedtagelse at meddele den ansøgte Approbation paa Vilkaar, at Arealet skal være bebygget med Næst inden 2 Aar fra Skødets Dato, og at Arealet falder tilbage til Kommunen imod Forbælselse af Købesummen, ifald Arealet ikke bebygges inden nævnte Tidsfrist.

Forslag.

Lagtinget meddeler Approbation paa, at Vestmanhavns Sogn Kommune afhænder til Købmand Th. G. Thomsen af Vestmanhavn Matrikul Nr.

46b af Vestmanhavn Bygd, et Areal paa 44 m², for en Pris af 2 Kr. pr m² paa Vilkaar,
at Arealet bebygges med Nøst inden 2 Aar fra Skødets Dato, og
at Arealet i Mangel heraf falder tilbage til Kommunen med Forbrydelse af Købesummen.

Tann 27. august varð málið til 2. viðgerð.

Atkvøðisgreiðsla varð goymd til ein seinri fund.

Tann 29. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

163. Kæra um kommunuval. (27th XII).

Kommunnala nevndin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 28. august soljóðandi **Betænking**:

Til undertegnede Udvalg er henvist en Sag hvorunder Ole H. Petersen af Svinsø forespørger, om det 1 Februar Maaned d. A. afholdte Valg til Forstanderskabet kan erklæres ugyldigt paa Grund af, at en af 5 Stillere paa en af de godkendte Kandidatlister har staaet i Resistance med Skat.

Da der ikke ses at være indgivet Klage over det afholdte Valg inden den i § 18, 2. Stk. i Bekendtgørelse af 17. Juli 1931 om Regler for kommunale Valg paa Færøerne fastsatte Frist af 8 Dage, maa det afholdte Valg anses at staa ved Magt.

Forslag.

Da der ikke er indgivet Klage over det afholdte Valg inden den i § 18, 2. Stk. i Bekendtgørelse af 17. Juli 1931 om Regler for kommunale Valg paa Færøerne fastsatte Frist af 8 Dage, kan Valget ikke omstødes.

Tann 29. august var málið til 3. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 17. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

164. Söla av jörð í Vestmanna. (²⁸XII).

Kommunala nevndin, ið hövði málið til viðgerðar, framlegði taun 24. august soljóðandi Betænkning:

Ved Skrivelse af 11. Juli d. A. har Amtet paa Lagtingets Vegne approberet, at Matr. Nr. 50e (45 m²) af Vestmanhavn Bygd afhændes til Jørgen Petersen, stds., for en Pris af 1 Kr. 50 Øre pr. m².

Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune har under 17. August d. A. meddelt, at Køberen ikke vil betale den ovennævnte Pris for Arealet, men anmoder om at faa denne nedsat til 1 Kr. pr. m², idet han gør gældende, at det eneste Gavn, han faar af Arealet, er at benytte dette som Adgang til et gammelt Nøst, og at han i Henhold til Udskiftningens Bestemmelser har Ret til at benytte den hidtil brugte Adgang til Nøstet, selv om han ikke køber Arealet.

Forstanderskabet giver Køberen Ret i hans Paastande, og er villigt til, for ikke at risikere ikke at komme af med Arealet, der næppe vil kunne sælges til nogen anden, at nedsætte Prisen til 1 Kr. pr. m², idet Forstanderskabet alligevel faar de Penge ind, det har betalt for Arealet.

Nærværende Udvalg, hvortil Sagen er henvist, finder, under Hensyn til de foreliggende Omstændigheder, ingen Anledning til at modsætte sig, at Afhændelsesprisen for Arealet nedsættes til 1 Kr. pr. m².

Forslag.

1) Lagtinget godkender Amtets Approbation paa Afhændelsen af Matr. Nr. 50e af Vestmanhavn Bygd til Jørgen Petersen, stds., og at Prisen for Arealet nedsættes fra 1 Kr. 50 Øre til 1 Kr. pr. m².

2) Der meddeles Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune og Jørgen Petersen, stds., Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 29. august varð uppskot nevndarionar samtykt við 15 atkv. — 0.

165. Kæra um kommunuval í Klaksvík. (³⁹|XII).

Kommunala nevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 3. september framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Ved Skrivelse af 25. August 1934 har Napoleon Lydersen m. fl. af Klaksvík klaget over en Kendelse, som Valgstyret for Klaksvík har afsagt vedrørende det den 15. Februar d. A. afholdte Valg til Forstanderskabet for Klaksvík Sogns Kommune.

Ifølge den Sagen bilagte Udskrift af Valgbestyrelsens Forhandlingsprotokol er den afsagte Kendelse saalydende:

„Da det viste sig, at der i den modtagne Valgliste alle Kandidaterne undtagen Alfred Petersen havde betalt den i Bekendtgørelsen ommeldte Skat, og at Stillerne havde betalt Skat, erklæredes Listen for gyldig, og alle Kandidaterne undtagen Alfred Petersen valgt.“

Klagerne anfører:

„Ved Kandidatlistens Affattelse var Alfred Petersen bortrejst, og han kom ikke hjem igen, før Betalingsfristen for Skatten var udløbet.

Vi synes derfor, at Alfred Petersen uden egen Skyld er bleven strøget af Kandidatlisten, fordi han i sin Fraværelse ikke personlig blev underrettet om sit Kandidatur, og han saaledes ikke af samme Grund foretog sig noget for at klare sin Skat i rette Tid.

Vi tillader os derfor at henstille til Lagtingets Afgørelse, at Alfred Petersen maa faa Mandat som Medlem af det nye Forstanderskab, samt at der ikke udskrives til nyt Valg.“

I § 2 i Bekendtgørelse Nr. 200 af 17. Juli 1931 om kommunale Valg paa Færøerne er det bestemt, at en Person for at bevare Valgret og Valgbarhed skal have betalt „sin til Inddrivelse ved Udpantning forfaldne direkte Skat til Kommunen for hele det forudgaaende Kalenderaar.“

Den Omstændighed, at en Kandidat har været bortrejst og saaledes mulig personlig forhindret i at betale eventuel forfalden Skat kan under ingen Omstændigheder medføre, at vedkommende kan bevare sin Valgret og Valgbarhed og maa den af Valgbestyrelsen afsagte Kendelse derfor staa ved Magt.

Forøvrigt er den af Klagerne indsendte Klage fremkommet for sent, jfr. § 8 i forannævnte Bekendtgørelse af 17. Juli 1931.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Nødvendigheden af at udskrive Nyvalg paa Grund af, at der ved det afholdte Valg kun er valgt 6 Medlemmer til Forstanderskabet, der ellers skal bestaa af 7 Medlemmer, skal Udvalget bemærke, at der efter Bekendtgørelsens § 17 ikke kræves Omvalg, men derimod skal det tiltrædende Forstanderskab tage Bestemmelse om eventuel Udfyldningsvalg.

Forslag.

Der meddeles Klagerne Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 5. september varð uppskot nevdarinnar samtykt við 16 atkv. – 0.

166. Lán og garanti fyri Kollafjarðar sókn. (³⁰|XII).

Kommunala nevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 6. september framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Forstanderskabet for Kollafjord Sogns Kommune har ved Skrivelse af 22. August 1934 ansøgt om Lagtingets Tilladelse til Optagelse af et Laan paa indtil 15.000 Kr. samt Lagtingets Garanti for Laanet.

Det angives i Ansøgningen, at Laanet agtes anvendt til Dækning af Kommunens forfaldne Gæld, som anslaas til ca. 15.000 Kr.

Det foreligger oplyst for undertegnede Udvalg, hvortil nærværende Sag er henvist, at Kommunens forfaldne Gæld pr. 20/2. 1934 udgjorde 13.931 Kr. 56 Øre, medens de samlede Skatterestancer er opgjort til 5.576 Kr. 13 Øre.

Det maa saaledes anses for utvivlsomt, at der gennem Aarene er paalignet for lidt i Skat, hvorved der er fremkommet Underskud. Et saadant Forhold maa anses for aldeles uforsvarligt.

Udvalget kan ikke tilraade Lagtinget at yde Garanti for et Laan som det ansøgte, men man skal foreslaa, at det tillades Kommunen at oprette Overenskomst med Kreditorerne af den løse Gæld om afdragsvis Betaling, samtidig som det paalægges Forstanderskabet fremtidig at paaligne ca. 2000 Kr. mere end sket i 1934, hvor der er paalignet 11.220 Kr. = 8,5 pCt.

Forslag.

- 1) Lagtinget kan ikke yde den ansøgte Garanti.
- 2) Der meddeles Forstanderskabet Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 8. september var málið til 2. viðgerð og tann 12. september til 3. viðgerð.

Formaðurin framlegði soljóðandi **Andringsforslag** frá H. Iversen.

Som nyt Punkt tilføjes:

1) Der bevilges Kollafjord Sogns Kommune af Amtspartitionsfonden et rentefrit Laan paa 7000 Kr. til Tilbagebetaling i 7 paa hinanden følgende Aar med 1000 Kr. aarlig imod Underskrift og fornøden Obligation. Beløbet anvendes til Betaling af Kommunens løse Gæld samt Renter af Laan i Færø Amts Sparekasse.

Broytingaruppskotid varð sett undir atkvøðisgreiðslu, men fall, bert 5 atkv. fyrí 0 imóti.

Uppskot nevndarinnar varð samtykt við 14 atkv. — 0.

167. Samtykt og garanti fyri lán til Klakksvíkar sókn. (³¹|_{xii}).

Kommunnala nevndin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 7. september soljóðandi Betænkning:

Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune har i Skrivelse af 23. August d. A. andraget Lagtinget om Approbation og Garanti for et Laan, stort 180.000 Kr., der agtes anvendt til Dækning af Kommunens Andel i Udgifterne ved det paatænkte Havneanlæg i Klaksvig.

I Andragendet anføres, at Kommunens Andel, $\frac{1}{6}$ af hele Anlægs-summen, oprindelig er ansat til ca. 114.000 Kr., men man maa vistnok regne med en Prisstigning paa ca. 10 $\frac{0}{10}$.

Endvidere er der i det af Vandbygningsvæsenet udarbejdede Projekt over Havneanlægget anført, at Kommunen skal afholde Udgifterne til Fortøjningskæderne, som skal fastgøres til Betonblokkene, der lægges ned i Havbunden.

Klaksvig er en efter vore Forhold betydelig Fiskerihavn og kan i saa Henseende sammenlignes med Tveraa og Vaag paa Suderø. Det viser sig, at Indtægten ved disse Havne er rigelig til at dække de aarlige Udgifter.

Udvalget skal derfor tillade sig at foreslaa, at der ydes Klaksvig Kommune den ansøgte Approbation og Garanti og fremsætter til Tingets Vedtagelse følgende

Forslag.

1. Der meddeles Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune Tilladelse til at optage Laan paa indtil 180.000 Kr. til Dækning af Kommunens Andel af Udgifterne ved det paatænkte Havneanlæg i Klaksvig.
2. Lagtinget garanterer overfor Laangiveren for Betaling af Renter og Afdrag af det under Pkt. 1 anførte Laan.
3. Amtmanden bemyndiges til paa Lagtingets Vegne at underskrive fornøden Garantierklæring.
4. Der meddeles Forstanderskabet Afskrift af nærværende Betænkning.

Tann 10. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 12. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

168. Kommunalt valstað í Syðradali.

(32|XII).

Kommunala nemdin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 24. september soljóðandi **Udvalgsbetænkning**:

Til undertegnede Udvalg er henvist Andragende af 19. September d. A. fra Lagtingsmand O. F. Joensen paa Vegne Indbyggerne paa Syðredal om, at Bygden Syðredal maa blive anerkendt som særligt Valgsted.

Anbefaling i Sagen foreligger fra Forstanderskabet for Husum Sogns Kommune. Det er oplyst at der findes ca. 80 Indbyggere i Bygden.

I Henhold til § 17 i Lov Nr. 126 af 28. April 1916 om Folketingsvalg paa Færøerne kan Forandring i Valgsteder foretages uden Lovændring efter Lagtingets Indstilling. Ifølge § 6 i Lov Nr. 84 af 30. April 1909 angaaende kommunale Valg paa Færøerne kræves, at der af Forstanderskabet udarbejdes et Udkast til en Vedtægt, indeholdende Bestemmelser om Fremgangsmaaden m. m. ved Valg. Vedtægten skal godkendes af Lagtinget.

Da Sagen er bilagt med en saadan af Forstanderskabets Formand underskrevet Vedtægt, og der saaledes ikke er noget til Hinder for at fremme denne i Indeværende Samling, skal man tillade sig at stille følgende

Forslag.

1) Lagtinget anbefaler til Justitsministeriets Approbation, at Syðredal paa Kalsø opføres som særskilt Valgdistrikt til Folke- og Lagtingsvalg, og at den deraf følgende Ændring i Fortegnelse over Valgdistrikter foretages.

2) Lagtinget approberer vedlagte Udkast til Vedtægt for Afholdelse af kommunale Valg paa Syðredal.

Tann 26. september var málið til 2. viðgerð.

Formaðurin framlegði soljóðandi Ændringsforslag frá S. P. Zachariassen:

I Stedet for Udvalgets Forslag Punkt 1 og 2 sættes:

Sagen udsættes til næste Aar, da der til den Tid vil foreligge Oplysninger og Forslag fra Amtet vedrørende smaa og afsides liggende Bygders nemmere Adgang til Valg.

Við 8. viðgerð tann 2. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 12 atkv. — 0.

Broytingaruppskotið frá Zachariassen varð soleiðis burturfallið.

169. Kassakredit til Viðareiði sóknar kommunu. (³³XII).

Kommunala ævndin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði taun 9. oktober soljóðandi **Betænkning**:

Færo Amt har under 8. ds. tilskrevet Lagtinget saaledes:

„Under 21. September 1934 anmodede Amtet Forstanderskabet for Videre Sogns Kommune om at oplyse, hvortil den for Aaret 1933 ydede Statsrefusion af Aldersrente var anvendt, idet det af Kommunens Regnskab for dette Aar fremgik, at der intet Beløb var udbetalt til Aldersrente; i Genpart af Amtets nævnte Skrivelse vedlægges.

I hofølgende Skrivelse af 2. Oktober 1934 indberetter Forstanderskabet, at Aldersrenten for 2. Halvaar 1933 er blevet fuldt udbetalt af Refusionen, men saa sent, at den ikke har kunnet medtages i Regnskabet for Aaret 1933.

Der ansøges derhos om Godkendelse af en Kassekredit til Udbetaling af Renten. Som i Skrivelse af 21. September 1931 anført har Amtet godkendt en Aldersrente-Kassekredit stor 2000 Kr.; Banken oplyser imidlertid, at da de nødvendige Dokumenter ikke er modtaget tilbage fra Kommunen i underskreven Stand, er Kreditten endnu ikke aabnet.“

Sagen er bilagt Amtets Skrivelse af 21. f. M. til Forstanderskabet for Videre Sogns Kommune, Forstanderskabets Svarskrivelse af 2. ds. samt Fortegnelse med Bilag over de i paagældende Kommune boende Aldersrentenydere i Aaret 1933.

Forstanderskabet oplyser i sin Skrivelse af 2. ds., at der i indværende Aar til Aldersrente skal anvendes ialt 7.200 Kr. og anmoder Forstanderskabet om Tilladelse til Optagelse af en Kassekredit til det ommeldte Formaal.

I 1933 vedtog Lagtinget at bemyndige Amtmanden til, naar en Kommune fremsatte Begæring herom, at approbere Optagelse af Kassekredit i Føroya Banki paa sædvanlige Betingelser og med Udstedelse af uigenkaldelig Transport paa Statskassens Refusion paa indtil 50% (undtagelsesvis 60%) af det Beløb, som halvaarlig (aarlig) udbetales af hver Kommune til Aldersrentenydere.

Udvalget mener efter Omstændighederne at kunne anbefale Tinget at meddele Approbation paa Optagelse af en Kassekredit paa 60% af det Beløb, der halvaarligt udbetales til Kommunens Aldersrentenydere.

Forslag.

Lagtinget approberer, at Videre Sogns Kommune optager en Kassekredit i Føroya Banki paa indtil 60% af det Beløb, som halvaarligt udbetales til Kommunens Aldersrentenydere.

Forudsætningen for Approbationen er, at de i Lagtingssag Nr. 257/1933 fastsatte Betingelser overholdes — se Lagtingstidende 1933, Bilag 13.

Tann 11. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 19 atkv. — 0.

XIII. Ymist.

170. Studning til keyp av barna- bløðum. (1° xiii).¹⁾

Piggjarnernuðin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 8. oktober soljóðandi Betenking:

Lærer D. Danielsen, Sørvag, har andraget Tinget om Støtte til, at flinke og trængende Skolebørn kan faa Hjælp til at skaffe sig god Læsning bl. a. ved at holde danske Børneblade.

Lagtinget har tidligere ydet Støtte til Udgivelse af et færøsk Børneblad. —

Nielsen, Patursson og Winther stiller ikke Forslag.

Danielsen, J. H. Joensen, Nolsøe og A. Samuelson stiller Forslag om, at der stilles 100 Kr. af Økonomisk Fond til Vinneevndings Disposition i omhandlede Øjemed. Flertallet ønsker, at der skal foretages et Forsøg paa ad denne Vej at naa det af Ansøgeren angivne Formaal.

Forslag.

Fra D. Danielsen, J. H. Joensen, Nolsøe og A. Samuelson:

1) Der stilles af Økonomisk Fond til Vinneevndings Disposition et

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 258.

Beløb af 100 Kr. som efter Indstilling af Lærer D. Danielsen, Sørvag, søgges kan anvendes til Hjælp til Køb af passende danske Børneblade til Brug for færøske Skolebørn.

2) Andrageren D. Danielsen vil have til næste Aar at gøre Indberetning til Lagtinget om hvorledes Forsøget er faldet ud.

Tann 10. oktober var málið til 2. viðgerð.

Formaðurin framlegði soljóðandi Broytingaruppskot frá J. Patursson:

Í staðin fyri uppskotini frá Danielsen, J. H. Joensen, Nolsøe og A. Samuelsen 1 og 2 verður sett:

„Tingið kann ikki samtykkja umsóknina.“

Tann 13. oktober var málið til 3. viðgerð.

Uppskotið frá A. Samuelsen o. fl. varð samtykt við 14 atkv. — 0.
Broytingaruppskotið var soleiðis burturfallið.

171. Studningur til ítrótt. ⁽²⁾XIII.¹⁾

Tann 9. august varð málið beint í *kenslunáttundina*.

Tað framgongur ikki av gerðabókini, hvat í seluni er viðgjort hesum máli viðvíkjandi.

Málið er soleiðis goymt til næsta ár.

¹⁾ Sbr. Lögtingsráðið 1933, bls. 285.

172. Frágreiðing frá lögtingssögu- nevndini. (3|xiii).¹⁾

Figgjarnesnevndin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 17. október soljóðandi Forslag til Beslutning:

Der nedsættes et Udvalg paa 3 Medlemmer i denne Sag. Manuskriptet til Lagtingets Historie søges afsluttet ved Dhrr. Landsdommer Børentsen, Professor Brægger og Arkivar Aggerholt. Til Udvalgets Disposition sølles et Beløb af 1500 Kr. af Økonomisk Fond.

Tann 18. október var málið til 2. viðgerð.

A. Samuelsen framsetti soljóðandi Aendringforslag:

Det tilføjes til Udvalgets Forslag:

Det af Bevillingen i Fjor sparede Beløb stilles ligeledes til Lagtingsudvalgets Disposition i Olajaaret 1934/35 for et Beløb indtil 500 Kr.

Við 2. viðgerð sama dag varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0 og broytingaruppskotið frá A. Samuelsen samtykt við 18 atkv. — 0.

173. Føroyskt flagg. (4|xiii).²⁾ Føroysk frímerkir. (5|xiii).³⁾

Hesi bæði málini vóru goymd til næsta ár av tí, at nevndin, ið hevði fingið málini til umhugsan, ikki hevði havt stundir til at viðgerða tey í ár.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 274.

²⁾ — — — 1933, — 275.

174. Uppskot til avgerðar. (Vinnu- nevndin).¹⁾

Tann 18. oktober framlegði formaðurin soljóðandi Forslag til Beslutning:

„Der stilles til Vinnunevndias Disposition af Færø Amts Repartitionsfond et Beløb af 5000 Kr., der kan anvendes til Støtte for Landbrug og Fiskeri i Oljaåret 1934/35.“

Sama dag var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 19. oktober varð uppskotið samtykt við 18 atkv. — 0.

175. Oljugoymslur í Føroyum. (7te XIII).²⁾

Fiskivinnunevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 15. oktober framlegði nevndin soljóðandi Betenking:

Denne Sag, der er udsat fra i Fjor, er sendt Udvalget til Betenkning med adskillige af Vinnunevndin siden Lagtingssamlingen 1933 indsamlede Oplysninger om Oliepriser m. m.

Udvalget henleder Opmærksomheden paa, at Lagtinget har vedtaget at nedsætte et Udvalg, der skal undersøge, hvad der fra Tingets Side maatte kunne gøres for at lette Kommunerne for en Del af de disse nu paahvilende Byrder, og man føler sig overbevist om, at skal Kommunerne lade den fornødne Lettelse, maa det ske paa en saadan Maade, at det ikke paafører Lagtinget Udgifter, som skal tages ind ved Paaligning til Amtarepartitionsfonden, for dette vilde ikke være nogen virkelig Lettelse for Kommunernes Skatteydere, og herom er det jo Spørgsmaalet drejer sig. Opgaven maa vel være den at finde Indtægter, som ikke yderligere belaster færøske Skatteydere. En virkelig Aflastning for Udgifterne er paatrængende nødvendig. Samtidig maa man naturligvis bringe i Anvendelse den mest retfærdige Beskatningsmaade. — Det er muligt, at bl. a. en Regulering af Oliepriserne kan benyttes sam-

¹⁾ Sbr. Lögtingstiðindi 1933, bls. 277.

²⁾ - - - 1933, - 279.

men med forskellige andre Foranstaltninger og Udvalget foreslaar derfor, at denne Sag udsættes endnu et Aar og henvises til Overvejelse i det Udvalg, som skal behandle Spørgsmaalet om Aflastning af Kommunerne. Da de hervedværende Olieimportører og deres københavnske eller udenlandske Forbindelser allerede i Fjor maa være blevet bekendt med, at Lagtinget overvejer Spørgsmaalet om det Offentliges Overtagelse af Olieimporten m. m. vil en Udsættelse til næste Aar ikke kunne medføre, at der fra de foreskete Importørers Side kan træffes Foranstaltninger som vil stille sig hindrende i Vejen for den Nyordning man endelig maatte beslutte sig til at søge gennemført.

Forslag.

Sagen om Oljuejmskur i Foroyum henvises til Overvejelse i det Udvalg som Lagtinget har besluttet at nedsætte i Sag Nr. XII-25, 1934.

Tann 16. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

176. Hini av amtmanninum greiddu mál. ⁽⁸⁾XIII.¹⁾

Málið varð beint í *Amtmannsmálaneyndina*. Tann 30. august framlegði nevndin soljóðandi Hetsøkninag:

Undertegnede Udvalg, der har faact henvist Lagtingets Journal, Regningsjournal og Kopibog, har efterset disse for Tiden fra Olajdag 1933 til Olajdag 1934. Udvalget har ikke fundet Anledning til at fremsætte særlige Bemærkninger udover, at man skal henlede Tingets Opmærksomhed paa følgende:

1) Regningsjournal Nr. 233/1933 - - Fol. 95 udviser, at Lagtinget har en løbende Brandpølse af 20,10. 1922 paa Kr. 2000,00 for Bøger der beror i Boghandelen (Oplaget af de af Lagtinget udgivne „Kvæðabækur“); Restoplaget er for en. 3 Aar siden henflyttet til og opbevares i Lagtingsbygningen. Det er formentlig ikke nødvendigt at forny denne Pølse ved Forfald den 20. Oktober d. A. —

2) Det fremgaar ligeledes af Regningsjournalen, at der for Kaminrensning i Lagtingsbygningen betales 8 Kr. 50 Øre pr. Kvartal. Ved mer-

¹⁾ Shr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 283.
Lögtingstíðindi 1934. 42.

mere Eftersyn kan dette Beløb specificeres saaledes: 1 Kakkelovn 2 Kr., 4 do. à 1 Kr. samt 2 Kamíner à 1 Kr. 25 Øre. I Betragtning af, at Kakkellovne i Lagtingsbygningen — udover sidste Halvdel af Lagtingssamlingen — kun sjældent bruges, og tillige med lange Mellemrum, maa Udvalget formene, at der er nødvendigt, at Kakkellovne renses hvert Kvartal.

3) Tingets Opmærksomhed henledes paa, at Lagtingsbygningen kun er brandforsikret for Kr. 13000,00, Bøger og Inventar for Kr. 2500,00, ialt 15.500 Kr. Udvalget maa formene, at dette Beløb er utilstrækkeligt; en Omvurdering vilde sikkert fremvise et helt andet Beløb.

Tann 3. september varð málið givið *föggjarnæðni* til kunngeríngar.

177. Decisión av roknskapum. (9^a XIII).¹⁾

Tann 18. október framlegði formaðurin Forslag til Decisión fyri fylgjandi roknskapir:

Færø Amts Repartitionsfond fyri árið 1933,
Færø Amts Fattigkasse fyri s. á.,
Færø Amts økonomiske Fond og Fonden til Jordehvalsrettighedens Aflysning fyri s. á.,
Færø Amts Skolefond fyri s. á.,
Færøernes Kirkefond fyri s. á.,
Gründegarnet i Vestmanhavn fyri s. á.,
Dykkerdragten fyri s. á.,
Fonden for forulykkedes Efterladte fyri s. á.,
Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger fyri s. á.,
Færøernes Mellem- og Realskoles Pensionsfond fyri s. á.,
Folkeskolelærernes Pensionsfond fyri s. á.,
Den gensidige Forsikringsforening af Skolebygninger paa Færøerne fyri s. á.,
Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen fyri s. á.,
Pastor Engelstedts Deltagelses- og Erkendtlighedslegat fyri s. á.,
Færø Amts Bibliotek fyri árið frá 1. apríl 1933 til 31. mars 1934,
S/S „Smiril“ fyri s. á.,
Føroya vanlukkutrygging fyri árin 1932 og 1933,
Havnevæsenet i Skopen fyri árin 1931, 1932 og 1933,
Sørvaag Havnevæsen fyri árið 1933,
Frødebo Sogns Elektricitetsværk fyri árin 1932 og 1933,
Vaag Havnevæsen fyri árin 1932 og 1933,

¹⁾ Sbr. Lögtingstiðindi 1933, bls. 289.

Vaag kommunale Elektricitetsværk fyri árið 1932,
 Kommunuroknskapini fyri árið 1933 og
 Kommunuroknskapini fyri árið 1932 fyri Kunoyar, Fuglafjarðar og Høvs
 sóknar kommunur.

Sama dag vóru uppskotini samtykt við 18 atkv. 0.

Sama dag framsetti Djurhuus og Winther soljóðandi uppskot:

„Da Regnskaberne for

- 1) Vaag Sogns Elektricitetsværk for 1933,
- 2) Midvaag Havnevesen for 1932 og 1933,
- 3) Trangisvaag Havn for 1932 og 1933

ikke ere færdig reviderede, stilles følgende

Forslag.

Amtmanden anmodes om efter endt Revision atforetage paa Tingets Vegne
 Decision af foran nævnte Regnskaber.“

Uppskotið varð samtykt við 17 atkv. — 0.

178. Studning til »Føroya vrakara- felag«. (19° | xiii).¹⁾

Fingjarnævndin fekk málið til viðgerðar. Tann 18. oktober framlegði
 nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Føroya vrakarafelag andrager Lagtinget om Støtte til Foreningens
 Formuul og særlig til Foreningens Pensions- og Understøttelsesfond. Udval-
 get har behandlet Sagen, og paa et Tidspunkt af Lagtingssamlingen har man
 tænkt sig, at Sagen kunde ordnes ved Folkeforsikringsagen. Men da denne
 ikke er gennemført, foreslaar man Sagen henvist til Vinnunævndin til Over-

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 301.

vejelse indtil næste ordinære Lagtingssamling. De færøske Rigsdagsmænd vil forsøge paa at lære Ministeriets Stilling til Sagen at kende.

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar. Vinnunevndin anmodes om at overveje Sagen nærmere.

Sama dag varð uppskot nevndarlinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

179. Lán til bátabygging. (³⁷|_{XIII}).
 Ferðaútreiðslur til ljósmyndur. (³⁵|_{XIII}).
 Studning til svanahald. (¹¹|_{XIII}).¹⁾

Figgjarnævndin fekk málini til viðgerðar. Tann 28. august framlegði nevndin soljóðandi **Betænking**:

Nr. XIII. 37/1934. Lán til bátabygging.

Baadobygger Jacob Strømsten, Øre, andrager om et Laan til Rekonstruktion af sin Virksomhed.

Andrageren har mundtlig oplyst, at det Laan han ansøger om helst skulde være paa 4000 Kr., for at Formålet skal kunne naas.

Udvalget skønner, at Andrageren som saa mange andre har Brug for det Laan han ansøger om. Det ses imidlertid ikke, at et saadant Laan kan ydes af Lagtingskasserne.

Forslag.

Lagtinget kan ikke yde Laan i den omhandlede Anledning af nogen under dets Bestyrelse beroende Kasser.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 301.

Nr. XIII. 35/1934. Rejseudgifter til Jordemødre.

Færø Amt har forelagt Tinget en Sag om Betaling af Kost og Logis til Jordemødrene paa Færøerne i Anledning af Rejse til Thorshavn til Jordemoderkonference.

Sagen har været forelagt Justitsministeriet, Sundhedstyrelsen og Amtslægen. Det fremgaar af Akterne, at den omhandlede Konference er afholdt i Thorshavn og at Amtet har anvist Befordringsgodtgørelsen for Jordemødrene men ikke deres Regning for Kost og Logis. —

Udvalget henviser til, at Amtslægen i Forbindelse med vedkommende Kredslæge har Pligt til at afholde Jordemoderkonference i hver enkelt Kreds. — Jordemødrenes Befordringsgodtgørelse i Anledning af saadanne Rejser afholdes af Amtsrepartitionsfonden.

Udvalget formener, at de i Sagen omhandlede Beløb for Kost og Logis i Thorshavn under Jordemoderkonferencen 18. Marts 1933 efter Omstændighederne for denne ene Gang kan anvises til Udbetaling af Amtsrepartitionsfonden.

Forslag.

De foreliggende Regninger for Kost og Logis til nogle Jordemødre paa Færøerne i Anledning af deres Deltagelse i en Jordemoderkonference i Thorshavn 16. Marts 1933 kan for denne Gang anvises til Udbetaling af Færø Amts Repartitionsfond.

Nr. XIII. 11/1934. Studning til svanahold.

Dyrlæge Bech andrager om et Tilskud fra Lagtinget til Martin Nielsen, Sørvaaag, i Anledning af hans Virksomhed for at faa Svaner til at yngle her paa Færøerne. Martin Nielsen bor ved Sørvaaagsvatn (á Vatnsøyri) og angives at have haft stort personligt Arbejde og Ulejlighed ved at fange vilde Svaner og betydeligt pengeligt Udlæg ved derefter at fodre disse om Vinteren. Det oplyses i Andragendet, at Martin Nielsen i 1933 har haft 9 Svaner ved Sørvaaagsvatn.

Befolkningen paa Stedet er interesseret for Arbejdet, og har lagt dette for Dagen ved en Indsamling af Penge til Formålet. Udvalget mener, at Lagtinget bør paaskønne denne Virksomhed ved en Gang for alle at bevillge Martin Nielsen en Gave paa 100 Kr. i Betragtning af, at han er den første som har lagt et Arbejde og Penge i den omhandlede uegennyttige Virksomhed.

Forslag.

Der bevilges Martin Nielsen, Vatnsøyri, ved Sørvaaag, en Gave paa 100 Kr., en Gang for alle, for hans Virksomhed ved at faa Svaner til at yngle her paa Færøerne.

Tann 31. august vóru málini til 2. viðgerð og tann 3. september til 3. viðgerð.

Uppskot nevndarinnar í mál nr. 37/XIII varð samtykt við 15 atkv. — 0, mál nr. 85/XIII varð samtykt við 11 atkv. — 0 og mál nr. 11/XIII varð samtykt við 15 atkv. — 0.

180. Studning til útgevan av gomlum skjølum. (¹²⁾_{XIII})¹⁾

Fíggarnevndin fékk málið til viðgerðar. Tann 2. október framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Bibliotekar Anton Degn, Thorshavn andrager om Tilskud til Trykning af gamle Dokumenter. Bibliotekaren har med Andragendet sendt en Fortegnelse over de Dokumenter, som han har tænkt sig først at trykke.

Udvalget foreslaar, at der bevilges Hr. Degn 150 Kr. af Økonomisk Fond i det angivne Øjemed. Dokumenterne om Magnus Hejnesen skal ikke tages med blandt det, som her offentliggøres. —

Forslag.

Der bevilges af Økonomisk Fond til Arkivar Anton Degn til Udgivelse af gamle Dokumenter 150 Kr. Dokumenterne om Magnus Hejnesen medtages ikke i Samlingen.

Tann 4. október var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 6. október varð uppskot nevndarinnar samtykt við 13 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 301.

181. Studning til kvøldskúla. (⁶¹|XIII).¹⁾
(Peter Poulsen).

Studning til vevskeið. (⁶²|XIII).
(E. Abrahamsen).

Studning til vevskeið. (¹³|XIII).²⁾
(H. Poulsen).

Studning til farmaceutisk kursus.
(⁶³|XIII).

Figgjarnævndin, ið hevði málini til viðgerðar, frumlegði tann 13. september soljóðandi Ræðukning:

Nr. XIII. 61/1934: Støtte til Snedkermester Peter Poulsens Aftenskole.

Snedkermester Peter Poulsen ansøger om Støtte til sin Ungdomsskole (Aftenskole) samt om et Honorar for at have undervist ved Feriekursus for Lærere i 1934.

Det oplyses i Andragendet, at Ungdomsskolen ogsaa optager Elever fra Bygderne, og at der ved det afholdte Feriekursus foruden Lærere har været 7 Personer fra Bygderne, som ikke er Lærere.

Udvalget foreslaar at imødekomme Andragendet saaledes, at Tilskudet ved Feriekursuset ydes for denne Gang, medens man mener, at den fremtidige Ordning maa være den, at forsvaavidt Feriekursuset arrangeres af Lærerforeningen, maa Honoraret til de ved Kursuset antagne Lærere afholdes af Lærerforeningen og ikke søges ved særlig Bevilling. — Anderledes stiller Forholdet sig, hvis der uafhængig af Lærerforeningen eller en anden Organisation afholdes Kursus, arrangeret af private Personer. I saa Fald er det naturligt, at Andragender om Tilskud fremkommer, men det afhænger af Kursusets Formaal og forskellige andre Forhold, om Andragenderne kan imødekommes.

Forslag.

Der bevilges Snedkermester Peter Poulsen, Thorshavn, af Færø Amts økonomiske Fond et Tilskud paa 200 Kr. til den af ham ledede Ungdomsskole med Sløjd som Centralfag. Tilskudet vedrører Vinteren 1934—35.

Der tilstaas af samme Fond bemeldte Peter Poulsen 150 Kr. som Honorar for hans Virksomhed ved Feriekursuset for Lærere i 1934 navnlig under Hensyn til, at adskillige ikke-Lærere har faaet Lejlighed til at deltage i det paagældende Kursus.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 272.

²⁾ — — — 1933, — 301.

Nr. XIII. 62/1934: Støtte til Frøken Elisa Abrahamsen, Myggenæs, til Gennemgaaelse af et Vævkursus.

Frøken Elisa Abrahamsen, Myggenæs, andrager om Støtte i Anledning af et Vævkursus, hun har gennemgaaet paa Askov. Opholdet paa Skolen har kostet ca. 600 Kr. Det er Andragerindens Hensigt at anvende de Kundskaber m. m., som hun har erhvervet, til Bedste for et Arbejde til Udnyttelse af færøsk Uld.

Forslag.

Der bevilges Frøken Elisa Abrahamsen, Myggenæs, p. t. Thorshavn af Færø Amts økonomiske Fond et Tilskud paa 200 Kr. i Anledning af et Kursus i Vævning paa Vævskolen i Askov.

Nr. XIII. 13/1934: Støtte til Veyskeið.

Helfred Poulsen, Velbestad, nu Viderejde, ansøger om Tilskud til Afholdelse af Kursus i Vævning omkring paa Færøerne. Den paagældende har tidligere modtaget Støtte i samme Anledning.

Forslag.

Der bevilges Helfred Poulsen, Viderejde, forhen Velbestad, et Tilskud paa 200 Kr. til Afholdelse af Kursus i Vævning forskellige Steder paa Færøerne. Beløbet udbetales af Økonomisk Fond.

Nr. XIII. 63/1934: Støtte til farmaceutisk Kursus.

Frøken Gannvør Mouritsen, Thorshavn, andrager om Understøttelse til at gennemgaa et farmaceutisk Kursus i København i Efteraaret 1934. Den paagældende har taget Realeksamen.

Forslag.

Der bevilges Gannvør Mouritsen af Thorshavn en Understøttelse paa 200 Kr. af Færø Amts økonomisk Fond som Hjælp til Bestridelse af Omkostningerne ved Deltagelse i et farmaceutisk Kursus i København i Efteraaret 1934.

Tann 15. september vóru málini til 2. viðgerð og tann 19. september til 3. viðgerð.

Hjpskot neyndarlunnar í mál nr. 61/XIII varð samtykt við 15 atkv. — 0, mál nr. 62/XIII varð samtykt við 18 atkv. — 0, mál nr. 13/XIII varð samtykt við 18 atkv. — 0 og mál nr. 63/XIII varð samtykt við 16 atkv.—0.

182. Studning til galvaniseringsstöðu. (¹⁴XIII).¹⁾

Málið varð beint í *fjögjarnevndina*. Tann 11. september framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Smed Thomas Arge af Thorshavn andrager om Laan 3000 Kr. fra Lagtinget til Etablering af en Galvaniseringsanstalt. Andrageren oplyser, at han fra Teknologisk Institut har modtaget fyldige Oplysninger om, hvorledes en saadan Galvaniseringsanstalt skal indrettes og bruges, men han raader ikke over de fornødne Pengemidler til Etableringen. Andrageren gør opmærksom paa den store Mængde galvaniserede Jernvarer, som indføres til Færøerne fra Udlandet. Han har i de senere Aar arbejdet med Fremstilling af disse Varer herhjemme. Det er i nogen Grad lykkedes for ham, men han mangler Hjælpemidler til Fremstilling af Varerne i saadant Omfang, at der kan være Tale om Konkurrence med de udenlandske Importører. Dog mener Andrageren at turde sige, at det som han har fremstillet med de Hjælpemidler som haves, kan konkurrere baade med Hensyn til Kvalitet og Pris.

Udvalget har den største Sympati for Andragerens Bestræbelser for at fremstille de omhandlede Varer, saaledes at Importen fra Udlandet kan nedsættes. Andrageren er kendt som en dygtig Smed og Haandværker og maa, efter alt hvad der foreligger, være kvalificeret til at gøre et Arbejde i den Retning, der er Tale om under Sagen. Man ser imidlertid ikke, at det ansøgte Laan kan ydes af nogen under Lagtingets Bestyrelse staaende Kasser. Udvalget maa ogsaa formene, at et Laan som det ansøgte maa kunne tilstaaes Andrageren som Driftslaen af Statskassen i Henhold til derom gældende Love og man mener, at Tinget bør anbefale Andrageren til et saadant Laan.

Forslag.

1) Lagtinget anbefaler Smed Thomas Arge til Driftslaen af Statskassen i Henhold til derom gældende Love. Laanets Størrelse skal være 3000 Kr. og Beløbet anvendes til Etablering af en Galvaniseringsanstalt i Thorshavn.

1) Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 301.
Lögtingstíðindi 1934 43.

2) Der meddeles Andrageren en Afskrift af denne Lagtingsudtalelse til Vedlæggelse af et eventuelt Andragende til Regeringen.

Tann 13. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 18. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv. — 0.

183. Studning til bókbindarlæru. (¹⁵XIII).¹⁾

Fígghjarnernin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 6. október soljóðandi **Betænking**:

Bogbinder Herluf Arnason, Thorshavn, andrager om Støtte til en Studierejse til København.

Det er meddelt Udvalget, at Andrageren allerede har foretaget denne Rejse.

Udvalget foreslaar at bevilge Andrageren 150 Kr. af Økonomisk Fond.

Forslag.

Af Økonomisk Fond bevilges der Bogbinder Herluf Arnason, Thorshavn, 150 Kr. som Tilskud til en Rejse til København for at uddanne sig yderligere i sit Fag.

Tann 9. október var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 11. október varð uppskot nevndarinnar samtykt við 19 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 301.

184. Studning til heimavirki. (¹⁶XIII).¹⁾

Figgjarnevndin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 6. október soljóðandi **Betænkning**:

Skræddermester Hans Marius Debes, Thorshavn, andrager Lagtinget om et Tilskud paa „et Par Tusinde“ Kroner til Oparbejdning og Modernisering af den færøske Hjemmeindustri.

Det er Andragerens Hensigt, i Fald han kan faa nogen Støtte fra det Offentlige, i den kommende Vinter at rejse ud paa Bygderne og der give Undervisning og Vejledning i Frembringelsen af færøske Ting samt afholde Udstillinger af Hjemmeflidsgenstande, saaledes at dette skal kunne virke befrugtende paa den færøske Hjemmeindustri, hvorved den kan moderniseres og Interessen for den øges. Desuden agter han at „opkøbe Genstande, hvortil der ogsaa kræves Tilskud, da der — i hvert Fald til at begynde med — maa videresælges med Tab“. —

Udvalget mener, at det er paaskønnelsesværdigt, at Andrageren stadig er interesseret for den færøske Hjemmeindustri. Det bør nævnes, at Andrageren for nogle Aar siden med Støtte fra Lagtinget udgav en Bog med færøske Mønstre.

I det foreliggende Tilfælde ser Udvalget sig ikke i Stand til at foreslaa det omsøgte Tilskud. Man mener, at der bør udføres et planlagt Arbejde til Fordel for færøsk Hjemmeindustri, saavel med Hensyn til Arbejdets Udførelse, som med Hensyn til Planlægning og Ordning af Afsætningsforholdene. Dette maa bedst kunne udføres, naar der dannes en Forening eller et Selskab med det Formaal at sukke en rationel Udnyttelse af færøsk Uld m. m. i Gang ved Hjemmevirksomhed. Naar en saadan Forening eller et saadant Selskab er dannet, bør det Offentlige i passende Omfang yde Sagen Støtte.

Forslag.

1) Hvis der dannes en Forening til Fremme af færøsk Hjemmeindustri under betryggende Former og med tilstrækkelig Tilslutning, vil Lagtinget paa derom foreliggende Andragende tage Sagen om Tilskud til en saadan Forening under velvillig Overvejelse.

2) Afskrift af Betænkningen tilstilles Andrageren.

Tann 9. október var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 11. október varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

¹⁾ Shr. Lögtingstíðindi 1983, bls. 303.

185. Útvarpsstöða í Føroyum. (19^a XIII).¹⁾

Ymsamálaneyndin fekk málið til viðgerðar. Tann 25. september framlegði nevndin soljóðandi *Udvalgsbetænkning* (sf skjal nr. 5).

Tann 29. september var málið til 2. viðgerð.

§§ 1—12 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Við 12 atkv. — 0 varð samtykt, at lóguppskotið fór til 3. viðgerð.

Edw. Mitens framsatti soljóðandi *Ændringsforslag*:

Til Udvalgets Forslag føjes som nyt Punkt:

Spørgsmaalet om Oprettelse af en Udsender paa Færøerne udsættes til næste Aar, og Vinnunevndin anmodes om at undersøgen Sagen nærmere, overensstemmende med det i Betænkningen anførte, og forelægge Sagen for Lagtinget næste Aar.

Tann 2. oktober var málið til 3. viðgerð.

Broytingaruppskotið frá Mitens varð sett undir atkvøðisgreiðslu og varð samtykt við 16 atkv. — 0.

§§ 1—12 vóru samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu.

Lóguppskotið sum heild varð sett undir atkvøðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvøði: Johannes Olaus Joensen, Winther, Dam, Zachariasen, Sigurd Poulsen, Niclasen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsoe, A. Samuelsen, J. H. Joensen, M. Samuelsen, Vildstein, Djarhaus, Andreassen, Iversen, Mitens, Kallsoy og Johan Poulsen. *Burtur*: Patursson og Debess,

og varð uppskotið soleiðis samtykt við 19 atkv. — 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1932, bls. 187.

186. Viðurlag fyri smálomb, dripin av óðum hundi. (²⁸XIII). Studning til djóralæknabát. (²⁰XIII).

Þiggjarnnevndin fekk málini til viðgerðar. Tann 20. august framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Nr. XIII. 28/1934. Erstatning for Lam, dræbt af gal Hund.

Kongsbonde Johs. S. Dam, Kollefjord, andrager om Støtte i Anledning af, at han i Foraaret har faaet dræbt 14 Lam af en gal Hund. Andrageren oplyser, at han ikke har Oplysning om, hvem der er Ejer af den paa-gældende Hund. Udvalget beklager, at Andrageren har været ude for et Uheld som det beskrevne, men beklager, at der ikke under Lagtingets Bestyrelse er Midler, hvoraf der kan foreslaas Erstatning i ommeldte Anledning.

Forslag.

Der svares Andrageren, Kongsbonde Johannes S. Dam, Kollefjord, at der ikke under Lagtingets Bestyrelse findes Midler, hvoraf der kan ydes Erstatning for de dræbte Lam.

Nr. XIII. 20/1934. Studning til Dyrhægebaad.

Dyrhæge Bech andrager om, at Lagtinget vil yde ham en aarlig Støtte, svarende til den Rente, han er pligtig til at yde af et Statslaan paa 5000 Kr., der er bevilget ham til Anskaffelse af en Motorbaad i Stedet for den Baad, som han i forrige Aar var saa uheldig til at miste ved Ulykkestilfælde.

Det fremgaar af Sagen, at Landbrugsministeriet har udvirket, at Andrageren til en ny Motorbaad har faaet et Laan af Statskassen paa 5000 Kr. til en Rente af 5⁰/₀. — Dyrhægen har hos Regeringen andraget om at faa Laanet rentefrit, men dette Andragende er ikke bevilget af Regeringen.

Dyrhægen gør gældende, at Baaden er for Befolkningen til stor Nytte. — Han oplyser, at hans Indtægt ved Praksis er omkring 800 Kr. aarlig, og som Følge deraf tillader hans Indtægter ham ikke at betale disse Renter.

Idet Udvalget henviser til, at Lagtinget har bevilget saa meget til Dyrhægens Befordring, som man i sin Tid har ment at kunne ofre derpaa, beklager Udvalget, at man ikke kan foreslaa, at Andragendet bevilges.

Forslag.

Lagtinget beklager ikke at kunne imødekomme det fremsatte Andragende fra Dyr læge Bech om Tilskud til Rentebetaling af Laan staaende i Dyr lægebaaden. —

Tann 23. august vóru málini til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 28. august varð uppskot nevndarinnar í báðum málum samtykt við 14 atkv. — 0.

187. Studning til »Collegium Academicum Faeroence«. ⁽²¹⁾_{XIII}.⁹⁾

Fígghjarnvevudin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 2. oktober soljóðandi Retenking:

Den færøske Studenterforening af ovennævnte Navn andrager om Støtte. Det er Meningen at danne en „Studie-Lægestatgrund“ som først skal træde i Virksomhed naar den har naaet en Størrelse af 5000 Kr., hvorefter Renterne skal kunne bruges. Andragendet oplyser, at Foreningen allerede har støttet én Student af Midler som Foreningen har samlet. Foreningen oplyser, at Regnskab skal blive indsendt til Tinget efter Generalforsamlingen, sidst i Juli. Regnskabet er ikke modtaget af Udvalget.

Sagen forelaa til Behandling i Tinget ogsaa i Fjor, men Andragendet blev den Gang ikke Imødekommet.

Udvalgsmedlemmerne Danielsen, Djuurhuus, J. H. Joensen, Nolsøe og A. Samuelsen ønsker ikke at stille Forslag i Sagen. —

Nielssen, Patursson og Winther stiller følgende

Forslag.

Der bevilges af Økonomisk Fond til Foreningen Collegium Academicum Faeroense et Tilskud paa 500 Kr. Beløbet udbetales mod Kvittering af cand. jur. L. Waagstein, Thorshavn.

Tann 4. oktober var málið til 2. viðgerð og tann 6. oktober til 3. viðgerð.

Uppskot minnilutans fall, bert 6 atkv. fyri, 0 imóti. Málið var so leiðis burtardottið.

⁹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 278.

188. Studningur til Føroya Fólka-
háskúla. (⁴⁵|_{XIII}).¹⁾

Studningur til Chr. Matras. (²⁷|_{XIII}).²⁾

Studningur til Harry Fonsdal.
(³⁰|_{XIII}).³⁾

Studningur til Føroya Forngripa-
felag. (²⁵|_{XIII}).⁴⁾

Studningur til Varðan. (²³|_{XIII}).⁴⁾

Studningur til Barnaheimið í
Vestmanna. (²²|_{XIII}).⁴⁾

Fíggingarnevndin hevði mállni til viðgerðar. Tann 18. august framlegði
nevndin soljóðandi Betænkning:

Nr. XIII. 46/1934. Studningur til Føroya Fólkaháskúla.

Der foreligger Andragende om et Tilskud paa 3000 Kr. — Skolens
Forstander har lovet, at Regnskab for Skolen og Beretning angaaende Virk-
somheden skal fremsendes snarest.

Udvalgets Flertal, Danielsen, J. H. Joensen, Nolsøe og A. Samuelsen
foreslaar en Bevilling som forrige Aars, nemlig 1500 Kr.

Mindretallet Niclasen, Patursson og Winther foreslaar en Bevilling
paa 2500 Kr.

Forslag.

Af Flertallet (Danielsen, J. H. Joensen, Nolsøe og A. Samuelsen):

Der tilstaas Føroya Fólkaháskúla et Tilskud paa 1500 Kr. for et
Aar. Tilskudet udbetales kvartalsvis forud af Økonomisk Fond.

Af Mindretallet (Niclasen, Patursson og Winther):

1) Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 207.

2) - - - 1933, - 204.

3) - - - 1933, - 205.

4) - - - 1933, - 200.

Der tilstaas Føroya Fólkaháskúla et Tilskud paa 2500 Kr. for et Aar. Tilskudet udbetales kvartalsvis forud af Økonomisk Fond.

Nr. XIII. 27/1934. Studningur til Chr. Matras.

Dr. phil. Chr. Matras andrager om fortsat Tilskud til Arbejdet for færøsk Sprog.

Et Mindretal (Nielsen, Patursson, og Winther) foreslaar et Tilskud paa 2000 Kr., medens et Flertal (Danielsen, J. H. Joensen, Nolsøe og A. Samuelsen) foreslaar 1200 Kr. —

Forslag.

Af Flertallet:

Der tilstaas Dr. phil. Chr. Matras et Tilskud fra Økonomisk Fond paa 1200 Kr. for 1 Aar. Tilskudet kan hæves med $\frac{1}{12}$ månedlig forud den første Søndag i hver Maaned.

Af Mindretallet:

Der tilstaas Dr. phil. Chr. Matras et Tilskud fra Økonomisk Fond paa 2000 Kr. for 1 Aar. Tilskudet kan hæves med $\frac{1}{12}$ månedlig forud den første Søndag i hver Maaned.

Nr. XIII. 30/1934. Studning til Harry Fonsdal, Vestmannahavn.

Harry Fonsdal ansøger om et Tilskud som forrige Aar til Fortsættelse af sine Studier paa Norges tekniske Højskole i Trondhjem. Udvalget er enigt om at fremsætte følgende

Forslag.

Der tilstaas Harry Fonsdal, Vestmannhavn, et Tilskud paa 300 Kr. for Oljaaret 1934/35. Beløbet udretes af Økonomisk Fond.

Nr. XIII. 25/1934. Studningur til Føroya Færingsfelag.

Foreningen ansøger om sædvanligt Tilskud. Regnskab og Beretning foreligger. —

Endvidere foreligger en Regning fra Føroya Skipafelag for Fragt og Losning af Gaver til Felaget. Denne Regning er paa 574 Kr. 88 Øre og

hidrører fra 1931. — Det er oplyst, at denne Skipafelagið's Fordring kan afvikles ved Betaling af 250 Kr. — Da de rette Vedkommende ikke har betalt Regningen maa Udvalget efter Omstændighederne foreslaa, at Lagtinget bringer Sagen ud af Verden. Man foreslaar ligeledes, at det sædvanlige Tilskud ydes.

Forslag.

Af Økonomisk Fond bevilges der Føroya forngrípafelag for et Aar et Tilskud paa 300 Kr., der udbetales mod Kvittering af Formanden Hr. M. A. Jacobsen.

Endvidere bevilges der af samme Fond 250 Kr., der udbetales Føroya skipafelag mod Generalkvittering for den ommeldte Fordring paa Fragt og Losningsudgifter for Gaver til Føroya forngrípafelag. —

Nr. XIII. 23/1934. Studning til „Varðan“.

Foreningen Varðin har atter i Aar andraget om Tilskud. Udvalget foreslaar, at det sædvanlige Tilskud paa 250 Kr. ydes.

Forslag.

Der bevilges Foreningen Varðin et Tilskud fra Økonomisk Fond paa 250 Kr. for Oljaaret 1934—35 mod Kvittering af Formanden Hr. M. A. Jacobsen.

Nr. XIII. 22/1934. Studningur til Børnehjemet i Vestmannahvni.

Lagtinget har i en Række af Aar støttet Hjemmet med Tilskud. — Der har i det forløbne Aar gennemsnitlig været 13—17 Børn paa Hjemmet.

Forslag.

Af Økonomisk Fond bevilges der Børnehjemet i Vestmannahvni for 1 Aar et Tilskud paa 300 Kr. mod Kvittering af Forstanderinden, Fru Simonsen.

Tann 21. august vóru málini til 2. viðgerð og tann 24. august til 3. viðgerð.

Uppskot minnilutans í mál nr. 45/XIII fall, bert 8 atkv. fyri, 0 ímóti. Uppskot meirilutans varð samtykt við 17 atkv. — 0.

Uppskot minnilutans í mál nr. 27/XIII fall, bert 8 atkv. fyri, 0 ímóti. Uppskot meirilutans varð samtykt við 16 atkv. — 0.

Uppskot nevndarinnar í mál:

Nr. 30/XIII	varð samtykt við 16 atkv. — 0.
„ 25/XIII	„ — „ 16 „ — 0.
„ 23/XIII	„ — „ 16 „ — 0.
„ 22. XII	„ — „ 17 „ — 0.

189. Studning til undirvísing í bílæt- hogging. (²⁴XIII).

Figgjarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 2. október framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

Til Udvalget er henvist Andragende fra Janus Kamban om Støtte til fortsat Studium paa Kunstakademiet.

Andrageren er fra Thorshavn og oplyser, at han siden Efteraaret 1932 har modtaget Undervisning i Billedhuggerkunst paa Kunstakademiet. Professor Utzon Frank ved Kunstakademiet anbefaler Ansøgningen. Andrageren oplyser, at han trænger til den Støtte han ansøger om for at kunne fortsætte.

Udvalget foreslaar for et Aar at støtte Andrageren med 200 Kr. af Økonomisk Fond.

Forslag.

Der bevilges Janus Kamban fra Thorshavn et Tilskud af Økonomisk Fond paa 200 Kr. til fortsat Undervisning paa Kunstakademiets Billedhuggerskoler.

Tann 4. október var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 6. október varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

190. Fótboltsleikvöllurinn í Hvalbæ.

(²⁹|XIII).

Kommunala nevndin, íð fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 8. august soljóðandi Rettenkning:

Færø Amt har eftir Samraad med Vinnunevndin ved Skrivelse af 26. Marts 1934 paa Lagtingets Vegne i Medfør af Landkommunallovens § 27 godkendt, at Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune afhænder til Fodboldforeningen i Kvalbø et Kommunen tilhørende Areal i Indmarken stds., beliggende „i Flotanum“, stort ca. 8000 m² for en Pris fastsat af Retten udmeldte Mænd paa følgende særlige Vilkaar:

- 1) Jordarealet skal kun kunne benyttes som Sportsplads, og Fodboldforeningen skal være pligtig til altid at holde Sportspladsen i god Stand.
- 2) Folkeskolens Børn skal gratis have Adgang til under Opsyn af Lærer (Lærerinde), eller efter særlig Overenskomst med Fodboldforeningen, at benytte Sportspladsen paa de Tider, hvor den ikke benyttes af Fodboldforeningen. Andre eventuelle Sportsforeninger bør have Adgang til Benyttelse af Sportspladsen mod et passende Vederlag, der i Tilfælde af Uenighed endelig fastsættes af Forstanderskabet, dog saaledes, at Fodboldforeningens normale Benyttelse af Sportspladsen ikke forstyrres.
- 3) Saafremt Fodboldforeningen opløses, eller de foran anførte Betingelser væsentlig misligholdes, skal Sportspladsen uden Vederlag falde tilbage til Kommunen som dennes Ejendom.
- 4) At Kommunen, saafremt det skulde vise sig nødvendigt at benytte Arealet til andet Formaal, skal være berettiget til at erhverve Arealet mod fuld Erstatning, hvis Størrelse fastsættes efter Overenskomst, eller ved Skøn af to af Retten udmeldte uvildige Mænd.

Ved Skrivelse af 25. Juli 1934 har Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune ansøgt om, at foranstaaende Punkt 3 udgaar eller ændres derhen, at et Oversyn træffer Afgørelse om, hvorvidt Sportspladsen er vel vedligeholdt under Henvisning til, at skiftende Forstanderskaber, der ikke maatte være ventligt stemt overfor Overdragelse af Sportspladsen, uden videre kan forlange denne tilbageleveret Kommunen.

Undertegnede Udvalg, hvortil Sagen er henvist, skal udtale, at Forstanderskabets Frygt for, at vilkaarlige Dispositioner fra et Forstanderskab, der tilfældigt maatte være uvenligt stemt overfor Fodboldforeningen, maatte komme til at medføre, at Fodboldbanen atter falder tilbage til Kommunen, maa anses for ubegrundet, idet Kommunen ikke uden imod Lagtingets Samtykke kan erhverve faste Ejendomme, jfr. Landkommunallovens § 27 l.

For imidlertid at udelukke enhver Tvivl skal man foreslaa, at der til Punkt 3 tilføjes:

„dog saaledes, at Lagtinget endelig afgør, hvorvidt Betingelserne i Punkt 1 og 2 maatte være væsentligt misligholdt.“

Forslag.

Til de i Amtets Skrivelse af 26. Marts 1934 stillede Betingelser tilføjes til Punkt 3:

„dog saaledes, at Lagtinget endelig afgør, hvorvidt Betingelserne i Punkt 1 og 2 maatte være væsentligt misligholdt.“

Tann 13. august varð uppskot nevdarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

191. Studning til svimjingarhyl í Mið- vági. ^(64|XIII)¹⁾

Studning til svimjingarhyl á
Slættanesi. ^(65|XIII)²⁾

Studning til svimjingarhyl í
Hattarvík. ^(49|XIII).

Studning til svimjingarhyl í
Kvívík. ^(32|XIII).

Studning til svimjingarhyl í
Porkeri. ^(39|XIII)³⁾

Fígghjarnnevndin hevði málini til viðgerðar. Tann 13. september framlegði nevndin soljóðandi Betænkning:

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 259.
²⁾ " — 1932, - 234.
³⁾ " — 1930, - 194.

Nr. XIII. 64/1934: Svømmebassin i Midvaag.

Midvaag Sogns Kommune andrager om, at en i 1933 given Bevilling paa 100 Kr. til et Svømmebassin i Midvaag maa blive genbevilget, idet Bassinet ikke er færdigt inden Olajdag 1934. — Det bliver at tilkendegive Kommunen, at Bevillingen staar ved Magt til Olajdag 1935.

Nr. XIII. 65/1934: Svømmebassin i Slettenæs.

Vandrelærer Napoleon Nolsøe-Petersen andrager om, at den i 1932 givne Bevilling til et Svømmebassin i Slettenæs maa blive fornyet.

Forslag.

Bevillingen, 100 Kr., fornyes indtil Olajdag 1935.

Nr. XIII. 49/1934: Svømmebassin i Hattervig.

Vandrelærer Nicolaj H. S. Poulsen, Hattervig, andrager om Svømmebassin i Hattervig. Der foreligger ingen Udtalelse fra vedkommende Kommunalforstanderskab.

Forslag.

Der bevilges af Færø Amts økonomiske Fond et Beløb af 100 Kr. til et Svømmebassin i Hattervig paa Betingelse af, at Kommunen overtager Svømmebassinet og vedligeholder dette.

Nr. XIII. 32/1934: Svømmebassin i Kvivig.

Magnus Nielsen og Magnus Jensen af Kvivig andrager om et passende Tilskud til et Svømmebassin i Kvivig. Andragendet er anbefalet af Kommunen.

Forslag.

Der bevilges af Færø Amts økonomiske Fond et Beløb af 100 Kr. til et Svømmebassin i Kvivig paa Betingelse af, at Kommunen overtager Svømmebassinet og vedligeholder det.

Nr. XIII. 39/1934: Svømmebassin i Porkere.

Formanden for Kommunalforstanderskabet i Porkere andrager om Genbevilling paa 100 Kr. til et Svømmebassin i Porkere. Bevillingen er givet i 1930, men er ikke benyttet før i Aar. Det oplyses nu, at Bassinet nærmer sig sin Fuldførelse.

Forslag.

Den i 1930 givne Bevilling paa 100 Kr. til et Svømmebassin i Porkere fornyes for et Aar til Oslajdag 1935. Beløbet udbetales, naar Bassinet er færdigbygget og Kommunen har vedtaget at vedligeholde det.

Tann 17. september vóru málini til 2. viðgerð og tann 20. september til 3. viðgerð.

Ált frá nevndini í nr. 64/XIII varð samtykt við 17 atkv. — 0.

Uppskot nevndarinnar í nr. 65/XIII, 49/XIII, 32/XIII og 39/XIII vóru samtykt við 17 atkv. — 0.

192. Umvølan av kirkjubómúrinum.

(³³XIII).

Ymsamálanevndin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 5. september soljóðandi *Udvalgsbetænkning*:

Der foreligger Skrivelse af 24. Juli d. A. fra A. Weihe, Sælletræ om Lagtingets Medvirkning til, at Tilsyn og Vedligeholdelse af Domkirkeruinen i Kirkebo henlægges under Føroya forngrípagoymslu, og at der til at føre Tilsyn med Murens Bevarelse nedsættes et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvoraf det ene vælges af Lagtinget og de to andre af Bestyrelsen for Forngrípagoymsluni.

Udvalget har faaet oplyst, at der i Midten af forrige Aarhundrede blev indsamlet ved frivillige Gaver paa Færøerne og i Danmark et Beløb, som tænktes anvendt ved Fortsættelse med Opførelse af Domkirken. Imidlertid blev dette Arbejde ikke paabegyndt, men en Del af de indkomne Beløb blev henlagt til et Fond til Vedligeholdelse af Domkirkemuren.

Dette Fond bestyres og administreres af Færø Amt og Provsti, som til enhver Tid paaser, at der foretages den nødvendige Vedligeholdelse af Muren.

Udvalget finder ikke Anledning til at foreslaa Forandring i den nuværende Ordning.

Forslag.

Der tilstilles Andrageren en Afskrift af Betænkningen.

Tann 7. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. — 0.

193. Lønrrindan til teir føroysku prestarnar. (³⁴|XIII).

Kirkjunerndin fekk málið til viðgerðar. Tann 29. august framlegði nevndin sáljóðandi Álit:

Ved Lov Nr. 62 af 1. April 1908 for Færøerne om Afløsning af Tiende og Forandring i forskellige Skatter og Afgifter ophævedes samtlige da tilbageværende Tiender, jfr. Lovens § 4, og til Erstatning herfor samt for Fisketienden, der var afløst tidligere, jfr. Lov af 30. Marts 1892, § 16, uddedes af Statskassen til hvert Præstegæld en aarlig Erstatningssum paa ialt 15.800 Kr.; Halvdelen — 7.800 Kr. — tilfalder Sognepræsterne og den anden Halvdel Kirken, nu Færøernes Kirkefond.

Ved Loven af 1. April 1908, § 6 ophævedes ogsaa Præsttal mod en aarlig Erstatningssum paa 3000 Kr.

Fremgangsmaaden ved Udbetalingen af Erstatningssummerne for Tienden er den, at det samlede Beløb i hver Termin hæves ved Jordebogskassen af Færø Amt og Provsti, som derefter udbetaler Beløbet til Sognepræsterne og Færøernes Kirkefond mod disses Kvittering. Erstatningssummen for Præsttal udbetales paa samme Maade i Januar Maaned af Jordebogskassen til Amt og Provsti, hvorefter Beløbet fordeles mellem Sognepræsterne. Færø Amt har i Skrivelse af 19. December 1932 til Færø Provsti foreslaaet, at det indstilles til Kirkeministeriets Godkendelse, at den nugældende Ordning med Hensyn til Udbetaling af den Del af de færøske Præsters Lønninger, der hidrører fra de ved Lov Nr. 62 af 1. April 1908 hjemlede Afløsningssummer for Tiende og Præsttal, ændres derhen, at de udbetales gennem Finansministeriet direkte til Stiftsøvrigheden og optages i det sædvanlige Mølleregnskab mellem denne Myndighed og Præsterne, eller at Udbetalingen sker samtidig med de personlige Tillæg direkte fra Politikontoret til de enkelte Præster efter staaende Ordre fra Kirkeministeriet. I samme Skrivelse henvises til, at efter den nugældende Lov af 28. April 1931 om Folkekirkens Lønningsvæsen udenfor København og Frederiksberg m. v. har Færø Amt og Provsti føvrigt intet med Udbetalingen af Præsternes Lønninger at gøre, hvorfor det ogsaa formentligt er uden praktisk Formaal at bevare den nugældende Ordning, saa meget mindre som alle personlige Tillæg til de færøske Præster allerede nu udbetales direkte fra Politikontoret.

Sagen har siden cirkuleret mellem Amt, Provsti, Kirkeministeriet og Stiftsøvrigheden over Københavns Stift og er under 2. November f. A. tilstillet Lagtinget til Betænkning.

Stiftsøvrigheden udtaler under 18. Maj f. A., at den i Tilslutning til det af Færø Amt og Provsti udtalte kan tiltræde, at der sker en Simplificering af Udbetalingen af de før omtalte de færøske Præsteembeder tilkommende Lønningsdele. I Henhold hertil anbefales følgende:

- 1) Der søges gennemført den Ordning, at det Præstelønningerne tilfaldende Beløb 7.800 Kr. af Afløsningssummen fremtidig udbetales direkte af Statskassen til Stiftsøvrigheden paa de færøske Præstegælds Vegne. Præsterne skal faa de ommeldte Beløb udbetalt maanedsvis i Stedet for som nu halvaarsvis.
- 2) Det Færøernes Kirkefond i Henhold til § 10 i Lov Nr. 109 af 29. Marts

1924 tilkommende aarlige Erstatningsbeløb af Statskassen, stort 7.800 Kr., udbetales fremtidig direkte til Kirkefonden uden at passere Færø Amt og Provsti.

- 3) Den de færøske Præstegæld tilkommende Erstatning for ophævet Præstetal, ialt 3000 Kr. aarlig, udbetales fremtidig direkte fra Statskassen til Stiftsøvrigheden paa de færøske Præstegælds Vegne.

I Forbindelse med de under 1) — 3) stillede Forslag foreslaas:

- 4) at det særlige færøske Opholdstillæg, der ydes hver af de færøske Præster med 1000 Kr. aarlig, fremtidig udbetales af Stiftsøvrigheden i Forbindelse med Præsternes øvrige månedlige Lønninger.

Saaframt de under 1) — 4) stillede Forslag gennemføres, vil det opnaas, at de færøske Præster faar samtlige Lønningsbeløb — bortset fra de egentlige Hjemmeindtægter — udbetalt fra eet Sted med $\frac{1}{12}$ månedlig forud.

Udvalget kan tiltræde de foran fremsatte Betragtninger, ligesom man kan anbefale de af Stiftsøvrigheden i Tilslutning til Amt og Provsti fremsatte Forslag. At bibeholde Politikontoret (Jordebogskassen) og Færø Amt og Provsti som Mlemmed forekommer Udvalget at være upraktisk og kun tjnende til at gøre Ekspeditionen indviklet og omstændelig. Da Gennemførelsen af ommeldte Ordning formentlig forudsætter en Ændring af § 4, sidste Stk. i Lov Nr. 62 af 1. April 1908, skal man nedenfor fremsætte det nødvendige Forslag i saa Henseende.

Forslag.

§ 4, sidste Stk. i Lov Nr. 62 af 1. April 1908 affattes saaledes:

Erstatningssummerne udredes af Statskassen, og Udbetalingen foranstattes af Kirkeministeriet.

Tann 31. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 3. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. 0.

194. Kлага yvur ronkskapsforarin fyri amtsfondina. (³⁶XIII).

Fíggtjærneradín fekk málið til viðgerðar. Tann 15. oktober framlegði nevndin soljóðandi Udválgsbetræking:

I Skrivelse af 4. August d. A. har Forstanderskabet for Haldersvig og Saxon Sognes Kommune besværet sig over, at Politimesteren som Kasserer for Amtsrepartitionsfondens har tilbageholdt et Beløb af 808 Kr. 22 Øre i den af Lagtinget i 1933 givne Bevilling paa 1205 Kr. til Bygning af 200 m Vej i Haldersvig. Beløbet 808 Kr. 22 Øre er Alimentationsbidrag, som skyldes af en i Sognet boende Person, og som har været udlagt forskudsvis af Amtsrepartitionsfondens. Udpantning hos Alimentanten er skønnet at ville blive forgæves. — Forstanderskabet kan ikke erkende at være ansvarligt for dette Beløb. —

Efter det i Sagen foreliggende maa det siges at være ret uheldigt, at Lovgivningen i nærværende Tilfælde har kunnet medføre, at Justitsministeriet har resolveret, at Haldersvig Sognes Kommune skal betragtes som Forsørgelseskommune for Alimentanten. Imidlertid kan der nu næppe ske nogen Forandring i dette Forhold. Endvidere maa det anses for ret mærkeligt, at Myndighederne ikke har kunnet faa det omhandlede Beløb inddrevet ved Udpantning hos Alimentanten, der er en ugift Mand i sin bedste Alder; der er saaledes begaaet den Fejl, at virkelig Udpantning faktisk ikke er foretaget i Aaret 1933, at Udpantningsforretningen ikke synes at være fremmet behørigt, og at Fordringen har henligget hos Sognefogden i Vaag i ca. $\frac{1}{2}$ Aar, inden Fordringen tilbagesendes med Angivelse af at være uerholdelig.

Haldersvig og Saxon Sognes Kommune har været en af de Kommuner som altid har haft en fortrinlig Orden i sine Regnskaber og Pengesager, og derfor har Kommunen ogsaa hidtil været i Stand til at opfylde alle sine Forpligtelser i rette Tid. Det maa derfor ogsaa anses for naturligt, at Myndighederne er denne Kommune behjælpelig i videst muligt Omfang, saaledes at Kommunen ikke kommer til at betale Beløb som det omhandlede Alimentsbidrag, der burde være indkommet ved Udpantning.

Endelig har Alimentantens Forældre i Langesand tilbudt at tage det Barn, for hvilket det i nærværende Sag omhandlede Alimentsbidrag har skullet erlægges, til sig og at opdrage det vederlagsfrit; da Alimentantens Forældre oplyses at være retskafne Mennesker, maa det anses for naturligt, at dette Tilbud var modtaget, og at Barnet var blevet foranlediget anbragt hos Bedsteforældrene i Langesand. Ogsaa her burde Myndighederne have været Haldersvig og Saxon Sognes Kommune behjælpelig, saaledes at Pengespørgsmaalet var løst paa en for Kommunen tilfredsstillende Maade, ligesom Barnet samtidig kunde faa et efter Forholdene passende Opholdssted. —

Forslag.

Afskrift af nærværende Betænkning tilstilles Forstanderskabet for Haldersvig og Saxon Sognes Kommune og Politimesteren paa Færøerne.

Tann 16. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

195. Sinnisjúkramanna uppihald í Danmørk. (³⁸/_{xiii}).

Bróstsjúkrahúsnevndin fékk málið til viðgerðar. Tann 10. august framlegði nevndin soljóðandi **Údvalgsbætur**:

Med Færø Amts Paategning af 6. August d. A. har Lagtinget faaet tilsendt Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 9. Juni d. A., vedlagt Skrivelse fra Undervisningsministeriet af 4. Juni s. A., angaaende Ophævelse af den med Københavns Magistrat indgaaende Overenskomst, der har været gældende siden 1891, og hvorefter Københavns Kommunehospital paa visse nærmere fastsatte Betingelser har skullet modtage sindssyge Patienter fra Færøerne, der ikke straks efter Ankomsten til Danmark kan indlægges paa Statens Sindssygehospitaler, dog at disse skal være pligtige til at optage de omhandlede Patienter snarest muligt og senest 14 Dage, efter at Meddelelsen om deres Ankomst til Kommunehospitalet er modtaget fra dette.

Det anføres af Københavns Magistrat, at disse Patienter nu naturligt bør indlægges paa Rigshospitalets psykiatriske Afdeling for derfra at afvente eventuel Anbringelse paa Statens Sindssygehospitaler.

Sagen har været forelagt Amtslægen, der i Skrivelse af 8. August d. A. udtaler, at det er naturligt, at nævnte Patienter efter Ankomsten til Danmark nu, da Rigshospitalet har faaet sin egen psykiatriske Afdeling, foreløbig modtages i denne, saaledes at Rigshospitalet indgaar i de Forpligtelser, som Kommunehospitalet hidtil har haft, og saaledes at der erlægges samme Betaling for disse som for andre Patienter fra Færøerne, der indlægges paa Rigshospitalet.

I førnævnte Skrivelse fra Undervisningsministeriet af 4. Juni d. A. udtales, at Ministeriet kan tiltræde, at de paagældende Patienter modtages paa Rigshospitalets psykiatriske Afdeling paa følgende Vilkaar:

1. Rigshospitalet faar i disse Forhold alene med Amtskommunen at gøre; der maa derfor, hver Gang en Patient sendes ned, medfølge en Skrivelse fra Amtet, indeholdende Begæring om Optagelse. Endvidere er det ønskeligt, at der tilgaar psykiatrisk Afdeling en kort Beskrivelse af Patientens Sygdomstilstand.
2. Der erlægges den for Rigshospitalet til enhver Tid gældende Takst for Selvbetalende samt Betaling for ekstra Vagt, Transport til vedkommende Sindssygehospital og Begravelsesomkostninger i Tilfælde af Dødsfald.
3. Betalingen for Patientens Ophold m. m. paa Rigshospitalet refunderes paa Anfordring dette af Amtsfattikkassen.
4. Der paalægges Sindssygehospitalet ved Vordingborg eller det Sindssygehospital, hvortil Patienten efter Meddelelse fra Direktoratet for Statens Sindssygehospitaler skal overføres, Forpligtelse til at optage de omhandlede Patienter snarest muligt og senest 14 Dage, efter at Meddelelse om deres Ankomst til Rigshospitalet er modtaget fra dette.

Disse Vilkaar er paa det nærmeste de samme, som har været gældende i den hidtil med Københavns Magistrat truffne Overenskomst angaaende de nævnte Patienters Anbringelse paa Københavns Kommunehospital; det

maa formodes, at der — som af Amtslægen udtalt — for sindssyge Patienter paa Rigshospitalet erlægges samme Betaling som for andre Patienter fra Færøerne, der indlægges paa Rigshospitalet. Udvalget maa anse det for rimeligt, at Københavns Kommunehospital fritages for den dette hidtil paahvilende Forpligtelse til at modtage sindssyge Patienter fra Færøerne, og at denne Forpligtelse fremtidig overgaar til Rigshospitalets psykiatriske Afdeling.

Forslag.

Sagen tilbagesendes Færø Amt med Henvisning til det i Betænkningen anførte og med Udtalelse, at Lagtinget vil være indforstået med, at sindssyge Patienter fra Færøerne fremtidig modtages paa Rigshospitalets psykiatriske Afdeling paa de i Undervisningsministeriets Skrivelse af 4. Juni 1933 (Brev Nr. 10079-81 Journ. Nr. 1422/34) fastsatte Vilkaar.

Tann 13. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 13. august varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

Fylgiskjal. Frá Amtmanninum var komið soljóðandi bræv:

Om Indlæggelse paa Sindssygehospitalet af sindssyge paa Færøerne.

Med Direktoratet for Statens Sindssygehospitalet og Undervisningsministeriet er der fra den 1. April 1935 truffet følgende Ordning med Hensyn til Modtagelse paa Rigshospitalets psykiatriske Afdeling i København og Sindssygehospitalet ved Vordingborg af sindssyge fra Færøerne:

1. Rigshospitalet forpligter sig til at modtage samtlige sindssyge, der afgaar fra Færøerne for at anbringes i Sindssygehospitalet ved Vordingborg, uanset Antallet. Hospitalet faar i disse Forhold alene med Færø Amtskommune at gøre; der maa derfor hver Gang en Patient sendes ned, medfølge en Skrivelse fra Amtet indeholdende Begæring om Optagelse. Der bør derhos medfølge til den psykiatriske Afdeling en kort Beskrivelse af Patientens Sygdomstilstand.
2. For Opholdet erlægges den for Rigshospitalet til enhver Tid gældende Takst samt Betaling for ekstra Vagt, Transport til vedkommende Sindssygehospitalet og Begravelsesomkostninger i Tilfælde af Dødsfald. „Takst“ forstås herved som omfattende saavel fuldt betaltende Patienter som Patienter til modereret Betaling (Sygekasse-Patienter).
3. Betalingen for Patientens Ophold m.m. paa Rigshospitalet m. v. refunderes paa Anfordring dette af Amtsfattigkassen.
4. Der paalægges Sindssygehospitalet ved Vordingborg eller det Stadsygehospitalet, hvortil Patienten efter Meddelelse fra Direktoratet for Statens Sindssygehospitalet skal overføres, Forpligtelse til at optage de omhandlede Patienter snarest muligt og senest 14 Dage efter, at Meddelelse om deres Ankomst til Rigshospitalet er modtaget fra dette.

Begæringen fra Amtet om Sygekasse-Patienters Modtagelse maa ledsages af behørig underskrevet Kaution fra Sygekassen (paa Rigshospitalets Blanket). Hvis denne ikke kan fremskaffes inden Afrejsen, afgives Kaution af Amtskommunen, og Udgifterne udredes da forskudsvis af Amtsfattigkassen.

Udgifterne til de Ydelser, som ikke omfattes af Sygekassens Kaution, hvilket navnlig gælder Transport- og Begravelsesudgifter, refunderes Rigshospitalet forskudsvis af Amtsfattigkassen for vedkommende Kommunes Regning.

Ordningens Gennemførelse er betinget af, at der i hvert enkelt Tilfælde tilstilles Sindssygehospitalet ved Vordingborg telegrafisk Underretning fra Færøerne om enhver til Hospitalet bestemt Patient, som afgaar derfra, med Angivelse af, om den paagældende er en Mand eller Kvinde, rolig eller urolig, ligesom det er en absolut Forudsætning, at der altid medfølger de fornødne Indlæggelsespapirer og Attester, udfærdigede i nøje Overensstemmelse med de herom til enhver Tid gældende Bestemmelser.

Det er endvidere en Betingelse for Ordningen, at al Korrespondance om saadanne Indlæggelser, derunder Indtørring af Kæremønstre m. m., udelukkende føres med Amtmanden over Færøerne, hvad enten Indlæggelsen sker for det offentlige, for en Sygekasses eller for privates Regning.

Ved at meddele dette skal man fremhæve, at der i *alle Tilfælde*, naar en sindssyg ønskes indlagt paa Sindssygehospitalet ved Vordingborg, maa ske Henvendelse til Amtet, for at det til Indlæggelse fornødne kan blive ordnet. Det vil derhos blive paaset, at de sindssyge fra Færøerne, der ønskes nedsendte til Sindssygehospitalet, først indlægges til Observation paa Dronning Alexandrines Hospital i Thorshavn, forsaavidt dette efter indhentet Erklæring fra Amtslægen maa anses for nødvendigt, samt at Nedsendelsen i i intet Tilfælde finder Sted, inden der haves Sikkerhed for, at Amtsfattigkassen kan faa sit Udlæg refunderet enten af vedkommende Patient eller af vedkommende Kommune.

Færo Amt i Februar 1935.

Ringberg.

196. Tilsýn við passagerbátum, bjarg- ingarbátum og bjargingargreiðum. (⁴²XIII).

Fiskimannuneyndin fekk málið til viðgerðar. Tann 18. október framlegði nevndin soljóðandi **Rekenning**:

Denne Sag har været tilsendt Lagtingsmand P. M. Dam til Erklæring for at Udvalget kunde faa nærmere Oplysninger om, hvad den socialdemokratiske Gruppe havde tænkt sig gennemført, idet Andragendet er meget lidet oplysende. Derefter har man fra Hr. Dam modtaget en Skrivelse, hvori han udtaler sig udførligt om Sagen. —

Udvalget har endvidere forelagt Sagen for Skibstilsynsmand Jacob Joensen, men er løvrigt ikke naaet at tilendebringe sine Overvejelser. Vinnuneyndin anmodes om at tilstille Rederiforeningen, Fiskimannafelagið og Skipper- og Navigatorforeningen Sagen til Erklæring, hvilke Erklæringer forelægges for Lagtinget næste Aar.

Forslag.

- 1) Sagen udsættes til næste Aar.
- 2) Vinnuneyndin anmodes om at forelægge Færøernes Rederiforening, Føroya fiskimannafelag og Føroya skipara- og navigatorfelag Sagen til Erklæring.

Sama dag varð uppskot neyndarinnar samtykt við 17 atkv. — 0.

197. Studning til avhaldsfelögin. (⁴⁶XIII).¹⁾

Figgjarnernunin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 6. október soljóðandi **Betänkning:**

Fællesudvalget for de færøske Afholdsorganisationer andrager om fortsat Støtte til Afholdssagen. Der fremsendes Regnskab for Tilskudet i Fjer med Redegørelse for Beløbets Anvendelse. Det er oplyst, at der til Agitation for Afholdssagen i Aaret 1933 er anvendt ca. 9500 Kr. 2 kvindelige Talere for henholdsvis Blaa Kors og Nordisk Goodtemplar Ordenen har i 1933 berejst Færøerne og holdt Foredrag i forskellige Bygder. Good Templar Ordenen har faaet tre nye Afdelinger og forøget sit Medlemsantal med ca. 250 samt bygget to nye Logebygninger.

Udvalget foreslaar, at der bevilges et Tilskud paa 500 Kr.

Forslag.

Til Fællesudvalget for de færøske Afholdsorganisationer bevilges af Økonomisk Fond et Tilskud paa 500 Kr. som Støtte for Arbejdet til Aædruelighedens Fremme paa Færøerne.

Tann 9. október var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 11. október varð uppskot nevndarlunnar samtykt við 15 atkv. 0.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 272.

198. Verilsí til arrestforvararin. (⁴⁸XIII).

Figgjarnevndin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 30. august
soljóðandi **Betænking**:

Fra Politimesteren paa Færøerne foreligger der Andragende om, at der i Arresthuset maa blive indrettet et Opholdslokale for Arrestforvareren. Dette tænkes tilvejebragt paa den Maade, at den vestlige Celle bagved Retslokalet deles ved en Breddevæg og at der skabes Adgang til Opholdslokalet ved en Dør fra Retslokalet.

I Øjeblikket pløjer Arrestforvareren, naar der er fanger i Arresten, at anbringe sin Seng i en smal Gang foran de østlige Celler, idet han skal opholde sig hele Døgnet i Arresthuset, naar dette tages i Brug.

Udvalget har besigtiget Lokaliteterne og skønner derefter, at den ommeldte Gang ikke egner sig til Opholdssted for Arrestforvareren, men at et passende Opholdssted kan tilvejebringes ved den i Ansøgningen ommeldte Foranstaltning som ifølge et foreliggende Overslag er beregnet til at koste ialt 505 Kr. 81 Øre.

Udvalget forudsætter, at der ikke vil medgaa et større Beløb end det i Overslaget anførte.

Med Henvisning til foranstaaende vil Udvalget foreslaa at bemyndige Politimesteren til at foretage det saaledes planlagte Arbejde.

Forslag.

Politimesteren bemyndiges til at lade indrette et Opholdssted i Arresthuset til Arrestforvareren saaledes som i Andragendet planlagt.

De med denne Foranstaltning forbundne Omkostninger 505 Kr. 81 Øre bevilges til Udbetaling af Færø Amts Repartitionsfond.

Tann 1. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 5. september var uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

199. Kolabróting í Føroyum. ⁽⁵²⁾XIII.¹⁾

Ymsamálhættandi fekk málið til viðgerðar. Tann 19. september framlegði nevndin sáljóðandi **Udvalgsbetræking**:

I Skrivelse af 20. August d. A. har Landsretssagfører Edw. Mitens, Tórshavn, meddelt Lagtinget, at Købmand Gudmund Mortensen, Tvøroyri, og han har faaet overdraget de Rettigheder, som et fransk Selskab — La Société minières des Iles Féroé — havde til Kul- og Lerbrydning paa Suderø. Omkring Aar 1900 blev der oprettet Kontrakter mellem Grundejerne og det franske Selskab, som betalte et efter Datidens Forhold betydeligt Beløb til Grundejerne for Overdragelse af Rettighederne for et Tidsrum af ca. 100 Aar. Kontrakterne er tilgængest paa Ejendommene. Kulbrydning blev paabegyndt, men standsede hurtigt, og Koncessionen, som det franske Selskab fik dengang, bortfaldt derved.

For nogle Aar siden tog en dansk Mand E. E. Hedeman paa Selskabets Vegne Spørgsmaalet op igen og fik en ny Koncession af 15. Maj 1932. Han har forsøgt at faa Stordrift igang, men det er ikke lykkedes, og han angiver, at han har mødt den Indvending, at Rettighederne var paa fremmede Hænder og mener, at dette har været en af Hovedårsagene til, at det ikke er lykkedes ham at faa den paataente Stordrift igang. Det franske Selskab har derfor nu overdraget Koncessionen og Kontrakterne med alle Rettigheder til nævnte Købmand Gudmund Mortensen og Landsretssagfører Edw. Mitens.

Det oplyses for Udvalget, at der fra Nytaar laar er paabegyndt en mindre Drift, hvorved der er fremskaffet nogle Hundrede Tons Kul, som er blevet solgt paa Pladsen. Denne Drift er paabegyndt i Trangisvaag, og der har været arbejdet uafbrudt. Andragerne oplyser, at de nu er igang med at aabne yderligere 2 Miner ved Siden af den, der nu benyttes. Fra Minerne føres Kullene ad en Tovbane ned til Kørevejen, som gaar gennem Trangisvaagdalen, og derfra køres Kullene pr. Bil ud til Tveraa. Disse Anlæg har kostet ca. 15—20.000 Kr. Kullene vil kunne sælges i Tveraa bragt ud for ca. 25 Kr. og andre Steder paa Øerne for ca. 30 Kr. pr. Ton. Man vil forsøge at bryde mest muligt i Efteraaret og i den kommende Vinter og sælge Kullene i Kommunen og til andre Pladser, for at Folk rundt paa Øerne kan gøre Forsøg med Kullene som Husholdningskul, hvorved man vil indvinde praktiske Erfaringer. De ovennævnte Priser vil være en Del billigere end de nuværende Kulpriser paa Øerne. Dernæst vil der ved Arbejdet i de 3 Miner og Transport af Kullene kunne skaffes stadigt Arbejde til ca. 20 Mand, hvilket ogsaa har Betydning.

Denne Drift er dog kun paataent midlertidig, idet en rationel Ordning ifølge de omfattende nye Undersøgelser og Planlæggelser, som foreligger, tænkes gennemført paa den Maade, at der fra Minerne anlægges en Bane ned til Drelnæs paa Sydsiden af Trangisvaagfjorden, hvor der anlægges en Bro. Kullene vil da kunne føres direkte fra Minen og udskibes. Dernæst skal der anskaffes moderne Brydningsredskaber og anvendes elektrisk Kraft eller Dampkraft. Kullene vil da kunne fremskaffes til en langt billigere Pris og i større Mængder og vil kunne sælges til Husholdningsbrug paa Færøerne for

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1931, bls. 156.

antagelig ca. 20 Kr. pr. Ton. Udgifterne ved Anlæg af en Traadbane og et mindre Kajanlæg m. m. vil for et noget mindre Anlæg andrage 3—400.000 Kr., medens et større Anlæg, udrustet med alle moderne Hjelpeidder, vil kræve en Kapital paa ca. 1 Million Kroner. Ved det store Anlæg regner man at bryde 100.000 Tons aarlig, medens man ved det mindre formentlig vil kunne bryde 20.000 Tons aarlig, hvilken Mængde dog vil kunne være jævnt stigende. Andragerne oplyser, at de agter at stifte et Aktieselskab til Udnyttelse af Kullejerne og vil udbyde Tegning af Aktiekapital paa Færøerne i November—December, og derefter udbyde Tegning i Danmark. Helst skulde man opnaa mest mulig Kapital paa Færøerne. Ved saadan Aktietegning paa Færøerne og udenfor Færøerne forventer Andragerne at kunne framskaffe i hvert Fald den nødvendige Kapital til det mindre Anlæg.

Efter de foreliggende Oplysninger maa Kullene anses egnede til Husholdningskul og til Anvendelse som Dampkul, og en rationel Drift skulde kunne betale sig.

Udvalget maa herefter mene, at der skulde være gode Muligheder for at faa en efter vore Forhold forholdsvis stor Kuldrift igang, og dette vil have stor Betydning derved, at Kulpriserne bliver betydeligt billigere paa Øerne, hvorved der spares store Beløb, og dernæst bliver Pengene indenfor Landet, og der kan skaffes Arbejde og Beskæftigelse for en hel Del Mennesker. Man maa mene, at det maa være det rigtigste Grundlag, at Rettighederne er kommet paa færøske Hænder, og at der gives færøsk Kapital Adgang til at deltage i det paatænkte Aktieselskab.

Ifølge Skrivelse fra Justitsministeriet har dette udtalt, at der efter Ministeriets Formenting ikke skulde være paabegyndt en regelmæssig Minedrift til Udnyttelse af Kullejerne paa Søndø inden 1. April d. A., og at Koncessionen derfor muligvis er bortfalden, men at Ministeriet forinden endelig Standpunkt tages, udbeder sig en nærmere Redegørelse for, hvilke Planer man har med Hensyn til Etablering af regelmæssig Minedrift. Uden at komme ind paa Spørgsmaalet, hvorvidt der kan siges at have været en regelmæssig Minedrift igang, omend af mindre Omfang, 1. April d. A., skal Udvalget, saaledes som Sagen nu foreligger, tilraade Tinget at anbefale, at Justitsministeriet allerede nu tager endelig Standpunkt til Spørgsmaalet om at lade den under 15. Maj 1932 meddelte Koncession staa ved Magt, idet det formentlig er nødvendigt for Andragerne at have en saadan klar Udtalelse, forinden de kan stifte det paatænkte Aktieselskab og udbyde Aktietegning. Andragerne oplyser, at de, selvom det skulde mislykkes, hvad man ikke forventer, at faa tegnet tilstrækkelig Kapital til at anlægge en Bane til Sydsyden af Trangisvaagfjorden, vil fortsætte den nuværende Minedrift med Traadbanen til Kørevejen, ligesom de muligvis selv for egen Regning vil kunne være istand til at anlægge en Transportbane til Sydsyden af Trangisvaagfjorden, og under alle Omstændigheder vil de forsøge at udvinde mest muligt Kul til Husholdningsbrug og andet Brug her paa Øerne. Udvalget maa mene, at Andragerne under alle Omstændigheder vil være istand til at etablere regelmæssig Minedrift. For det Tilfælde, at det skulde lykkes at stifte et Aktieselskab, men at der ikke er fuldtud tilstrækkelig Anlægs- og Driftskapital, har Andragerne ansøgt Lagtinget om at anbefale overfor Staten, at der ydes nødvendigt Statslaan. Under Forudsætning af, at der ved Hjælp af tegnet Aktiekapital og et vist Statslaan kan skabes Basis for en større Drift, skal Udvalget, naturligvis efter nærmere Undersøgelse fra Ministeriets Side, og under Forudsætning af tilstrækkelig forretningskyndig og sagkyndig Ledelse, tilraade Tinget at anbefale overfor Statsmyndighederne, at der, om nødvendigt, ydes Statslaan. Det er Udvalget bekendt, at der fra Statens Side ydes Laan til Igangsættelse af nye Virksomheder og for at skaffe Arbejde, og i det foreliggende Tilfælde maa vi mene, at der vil være al god Grund til at

yde saadant Laan, idet der jo ogsaa vil kunne være Tale om Eksport af færøske Kul til det øvrige Kongerige.

Tinget behandlede Sagen i 1931, se Lagtingstidende 1931, Side 156. De interesserede Kommuner anbefalede, at Koncessionen blev givet, ligesom Sysselmanden gav sin Anbefaling, og Amtmanden udtalte, at der ikke syntes at være nogen Betænkelighed ved at give Koncession, dog at der med Hensyn til Vejanlæg og Havneanlæg toges et af Vandbygningsvæsenet foreslået Forbehold. Tinget anbefalede derefter, at Koncession meddeltes det franske Selskab.

Efter at Rettighederne er kommet over paa færøske Hænder, er der saa meget desto større Grund til at anbefale, at Koncessionen staar ved Magt.

Ifølge Koncessionen er Beboerne paa Færøerne berettiget til at købe Kul til Husholdningsbrug for en af Justitsministeriet fastsatte moderat Pris. Man forudsætter, at Tinget, eventuelt gennem et Udvalg, hvis det ønskes, kan faa Indflydelse paa denne Pris.

Underskrevne Medlem af Udvalget, Edw. Mitens, har meddelt Udvalget forskellige Oplysninger og forevist Planer og Beregninger for samme, men skal som direkte interesseret i Sagen afholde mig fra yderligere Udtalelser.

Forslag.

1) Tinget anbefaler overfor Justitsministeriet, at dette fremkommer med en Udtalelse om, at den under 15. Maj 1932 meddelte Koncession paa Ret til Kulbrydning og Brydning af ildfast Ler paa Suderø, hvilken Koncession er overdraget Andragerne, staar ved Magt.

2) Idet man henviser til foranstaaende, og idet man forudsætter, at Koncessionsspørgsmaalet kommer i Orden, anbefaler Tinget, at der om nødvendigt ydes Statslaan til den paatænkte Minedrift paa Suderø.

Tann 24. september varð málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 27. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 15 atkv. -- 0.

200. Uppskot til avgerðar. (Viðurlag til Professor Brögger, Oslo). (⁵⁴|XIII).

Tann 25. august var til viðgerðar soljóðandi Forslag til Beslutning fra Budgetudvalget:

Som en Udgift vedrørende Udgivelse af Lagtingets Historie beslutter Tinget af Færa Amts økonomiske Fond at udbetale Professor Brögger, Oslo, et Beløb paa 400 Kroner. —

Sama dag varð uppskotið samtykt við 15 atkv. — 0.

201. Løn til Arkivar Degn. (⁵⁵|XIII).

Fígjarnærdin. íð hevði málið til viðgerðar; framlegði tann 28. august soljóðandi **Hetøknung**:

Andrageude fra Arkivar Degn om Løntillæg.

Hrr. Degn antøfer í sit Andrageude om et Løntillæg paa 300 Kr., at hans Arbejde som Arkivar er meget stort, saakænge Arkivet skal indrettes og de forskellige Embedsarkiver skal modtages og ordnes i Arkivet i Thorshavn. Dette Arbejde vil tage lang Tid, og saalænge det staar paa, er Arkivaren afskaaret fra at paatage sig lønnende Ekstraarbejde. Udvalget erkender, at dette er rigtigt, og at det foreliggende Andrageude i Betragtning heraf vil kunne imødekommes, dog saaledes, at Arkivarens Begyndelseslønnung, 3000 Kr., bibeholdes, men at der tilstaas Arkivar Degn et personligt Løntillæg paa 300 Kr. fra 1. Juli d. A. at regne.

Forslag.

Der tilstaas Arkivar Degn et midlertidigt personligt Løntillæg paa 300 Kr. fra 1ste Juli 1934 at regne.

Tann 30. august var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 1. september varð uppskot nevndarlunnar samtykt við 12 atkv. — 0.

202. Umsókn frá Føroya reiðarafelag viðvíkjandi Føroya vanlukku- trygging. (⁵⁷XIII).

Fiskiríttarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 25. september framlegði nevndin soljóðandi **Betænkning**:

Færøernes Rederiforening retter i Skrivelse af 29. f. M. Henvendelse til Lagtinget om, at Rederierne maa fritages for at betale Kontingent til Ulykkesforsikringen forud, da dette ved Fiskeriets Begyndelse er en følelig Udgiftspost. Sagen er sendt undertegnedes Udvalg til Betænkning.

Efter de Udvalget foreliggende Oplysninger er Stillingen i Øjeblikket denne, at Færøernes Ulykkesforsikring har meget svært ved at klare sig. De mange og store Ulykker, som i indeværende Aar er overgaaet den færøske Fiskerbefolkning vil medføre et Erstatningsansvar for Forsikringen, der er større end nogensinde, og de Midler man har at møde Erstatningssummerne med forslaar ikke. Under disse Omstændigheder mener Udvalget ikke at kunne foreslaa, at Rederiforeningens Ansøgning imødekommes, selv om man iøvrigt fuldtud forstaar Berettigelsen af Foreningens Andragende.

Forslag.

Lagtinget kan ikke imødekomme det fra Færøernes Rederiforening fremskorne Andragende om at fritage Rederierne for at betale deres Kontingent til Føroya vanlukkutrygging forud for 1 Aar ad Gangen.

Tann 28. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 11 atkv. — 0.

203. Studning til Havnar handverks- meistarafelag. (⁵⁸XIII).

Figgjarnævndin, ið fekk málið til viðgerðar, framlegði tann 2. oktober soljóðandi **Betænkning**:

Bestyrelsen for ovennævnte Forening andrager om Statte i følgende Anledning:

Det er Foreningens Hensigt at oprette en Haandværkerskole i Thorshavn, og det forventes, at en saadan Skole kan faa Tilskud fra Statskassen, men dette kan først ske naar Skolen har virket et Aar. Der foreligger Undervisningsplan og kalkulatorisk Overslag. —

Der findes i Forvejen kun en Haandværkerskole paa Færøerne, i Tveraa, men den har ingensinde henvendt sig til Lagtinget om Tilskud. Desuagtet mener Udvalget, at det foreliggende Andragende maa imødekommes, idet det maa antages at være af Vigtighed, at der oprettes en Haandværkerskole i Thorshavn. Udvalget foreslaar, at der bevilges 400 Kr. af Økonomisk Fond for et Aar.

Forslag.

Der bevilges Havnar handverksmeistarafelag et Tilskud fra Økonomisk Fond paa 400 Kr. i Anledning af Oprettelsen af en Haandværkerskole i Thorshavn.

Tilskudet udbetales mod Kvittering af Bestyrelsens Formand Entreprenør Johannes Simonsen, Thorshavn.

Tann 4. oktober var málið til 2. viðgerð.

Formaðurin framlegði soljóðandi **Broytingaruppskot** frá N. Debess o. fl.

Í uppskot nevndarinnar verður „400 krónur“ broytt til 500 krónur.

Tann 6. oktober var málið til 3. viðgerð.

Broytingaruppskot frá Debess o. fl. fall, bert 4 atkv. fyri.

Uppskot nevndarinnar varð samtykt við 12 atkv. — 0.

204. Instruks fyri ljósmodur. (59¹_{XIII}).

Ymsumildanerudin fekk málið til viðgerðar. Tann 17. oktober framlegði nevndin soljóðandi *Udvalgsbetænkning*:

Justitsministerlet har meddelt, at der i Danmark under 9. Marts 1934 er udfærdiget en ny Instruks for Jordemødre og har rejst Spørgsmaal om, hvorvidt der er Anledning til at foretage Ændringer i den for Færøerne gældende Instruks for Jordemødre af 1. December 1921.

Sundhedsstyrelsen har oplyst, hvilke Ændringer der skulde være Tale om for at føre Instruksen á jour. Disse Ændringer er i det hele og store uvæsentlige og af formel Art.

Amtslægen har erklæret, at han ikke finder, at der er Grund til at foretage Ændring i den færøske Instruks.

Udvalget er samme Mening som Amtslægen og stiller derfor følgende

Forslag.

Tinget anser det ikke for Tiden nødvendigt, at der foretages Ændringer i den gældende Instruks for alle til Praksis berettigede Jordemødre paa Færøerne.

Tann 18. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð sama dag varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

205. Reglugerð fyri breyðsölu. (⁶⁰/_{xiii}).

Ymsamálavæðingin fekk málið til viðgerðar. Tann 29. september framlegði nevndin soljóðandi Údvalgsbætur:

Undertegnede Udvalg har faaet til Behandling et Andragende fra Bagermestrene i Thorshavn, C. V. Fosaa, Poul Kjølner, A. G. Samuelson, Thorleif Restorff og Joen P. Poulsen, om, at § 14 i Lov af 29. Marts 1924, hvorefter Bagere er forpligtede til at angive Vægt paa Brød, der vejer 300 gr. og derover med Mærker paa Brødet, ikke maa gælde for Færøerne.

Det antages i Andragendet, at Mærkning af Brødet vil give unødvendigt stort Ekstraarbejde, og at der aldrig har været ført Klager over Vægten af Brød. Heller ikke er Bagerne forberedte paa dette Arbejde.

Udvalget mener ikke at kunne tilraade, at Loven ikke maa være gældende paa Øerne, men kan efter Omstændighederne gaa med til, at der indføres den Bestemmelse i Henhold til § 14, at der i alle Bagerier og Brødudsalg tilkendes gives Kunderne ved Opslag Vægt og Pris af Rugbrød og halvsigtet Brød (lyst Brød), Sigtebrød og Franskrød (Hvedebrød), der vejer 300 gr. eller derover, og at der eventuelt for Brødsorter som Rugbrød og halvsigtet Brød (lyst Brød) faas Vægtangivelser ved Paastempling forinden Bagningen, dog under Forudsætning af, at den paastempledte Vægtangivelse kan ses tydelig efter Bagning ved Salg til Kunderne.

Bekendtgørelsen om Angivelse af Vægt paa Brød, der sælges eller falbydes i Detailsalg, fra Ministeriet for Handel og Industri af 2. Juni 1934 foreslaas ændret for Færøernes Vedkommende i Overensstemmelse hermed.

Forslag.

Tinget indgaar til Regeringen med Anmodning om at Bekendtgørelse af 2. Juni 1934 om Angivelse af Vægt paa Brød, der sælges eller falbydes i Detailsalg, for Færøernes Vedkommende ændres derhen, at der ved Opslag i Bagerier og Brødudsalg tilkendes gives Kunderne Vægt og Pris af Rugbrød og halvsigtet Brød (lyst Brød), Sigtebrød og Franskrød (Hvedebrød) der vejer 300 gr. eller derover.

Tann 2. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 6. oktober varð uppskot nevndarinnar sett undir atkvæðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvæddi: Johannes Olaus Joensen, Winther, Zachariassen, Sigurd Poulsen, Nielsen, O. F. Joensen, A. Samuelson, Andreasen, Iversen, Johan Poulsen. *Nei atkvæddi:* Dam, Debess. *Atkvæddi ikki:* Patursson, Nolsøe, J. H. Poulsen, M. Samuelson, Djurhuus, Kallsoy. *Bætur:* Danielsen, Viðstein, Mogens,

og varð uppskotið soleiðis samtykt við 10 atkv. fyri og 2 imóti.

206. Studning til hvíldarheim fyri kvinnur (⁶⁶XIII).

Þiggjarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 18. október framlegði nevndin soljóðandi **Betænking**:

Til Udvalget er henvist et Andragende, hvori Fru Alma Juhtert og Fru Anna Lützen, begge af Thorshavn, som executores testamenti i Dødsboet efter Frøken Naina Scharla Nielsen, ilgeledes af Thorshavn, henvender sig til Lagtinget i følgende Anledning:

Frøken Scharla Nielsen afgik ved Døden den 28. September d. A., og i hendes Testamente, hvoraf en Genpart er fremlagt under Sagen, er det bestemt, at den Boet tilhørende i Thorshavn beliggende Bygning, der har været benyttet til Husholdningsskole, skænkes med Inventar og Tilbehør samt en Del Startkapital til Oprettelse af et Rekreatiønshjem for Kvinder, saafremt det for Exekutorerne kan lykkes at finde et forsvarligt Grundlag for et saadant Hjoms Drift. I modsat Fald skal Bygningen m. v. realiseres og en Del af Formuen anvendes til et Legat, hvoraf Renterne skal anvendes som Hjælp til rekreatiønssøgende Kvinder. — Andragerne har nu andraget Tinget om at yde et Tilskud til Hjemmets Drift paa 1000 Kr. aarlig. Det oplyses samtidig, at man har ansøgt det Classenske Fideicommiss om en aarlig Støtte paa 1000 Kr. og Thorshavn Kommune om en aarlig Støtte paa 500 Kr. Det oplyses, at der er Udsigt til, at Thorshavn Kommune bevilger de 500 Kr., hvis Lagtinget bevilger 1000 Kr. —

Udvalget maa henvise til, at der fra alle Parter i Lagtinget ved Sagens første Behandling blev udtalt anerkendende Ord om Afdødes smukke og gode Tanke, og Udvalget mener, at et Rekreatiønshjem vil kunne have stor Betydning for Færøerne og aflaste de færøske Sygehuse i nogen Grad. Man foreslaar derfor — Udvalgets Medlem Nielsen fremsætter intet Forslag, — at Lagtinget tilsiger et eventuelt Rekreatiønshjem indtil videre et Tilskud af Amtsreparationsfonden paa 1000 Kr., saafremt det Classenske Fideicommiss og Thorshavn Kommune bevilger de paaregnede Tilskud. Lagtingets Tilskud er ogsaa betinget af, at Hjemmet bliver statsanerkendt. Tingets Tilskud ydes fra det Tidspunkt, Hjemmet tages i Brug, dog ikke førend fra 1. August 1935.

De thorshavnske Læger anbefaler Sagen.

Forslag.

Fra Udvalget med Undtagelse af N. Nielsen:

1) Fra det Tidspunkt, det i Sagen omhandlede Rekreatiønshjem for Kvinder aabnes, dog først fra 1. August 1935, ydes der af Færø Amts Repartitionsfond til Hjemmets Drift indtil videre et aarligt Tilskud paa 1000 Kr. paa Betingelse af, at Hjemmet bliver statsanerkendt, at Thorshavn Kommune yder et Tilskud paa indtil 500 Kr., og det Classenske Fideicommiss yder et Tilskud paa 1000 Kr.

2) Lagtinget udbeder sig i sin Tid Beretning fra Andragerne om Hjemmets Bestyrelsesforhold.

3) Andragerne underrettes om Vedtagelsen.

Tann 18. oktober var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð sama dag varð uppskot nevndarinnar samtykt við 16 atkv. — 0.

207. Studning til hús á Skálatoftum.

(⁶⁷|XIII).

Figgjarnendin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 6. oktober soljóðandi **Betekning**:

Samson Joensen og Johannes Nielsen, begge af Klaksvig, andrager om Tilskud til en Bygning 10×6 Alen, som de har opført paa Skaaletofte, med Betonvægge og Bolgeblíktag. Deraf er 8×6 Alen indrettet til Fuurestald og 4×4 Alen til Beboelse. Udgifterne andrager ca. 1000 Kr. Der bor ingen Mennesker paa Skaaletofte. Huset kan benyttes til Beboelse for de Mænd der rægter nærliggende Hauger ved indtrædende Uvejr. Det har ligeledes Betydning for Vejfarende under opstaaende Uvejr, men det har navnlig Betydning for de Fiskere og andre som søger Nodhavn ved „Ásagjógv“, som gennem Tiderne angives at have været søgt som Redningsplads. Tinget angives i sin Tid at have ydet Tilskud til Opstigningen fra Soen op paa Bakken. Andragerne angiver, at de under Hensyn til de anførte Omstændigheder vil drage Omsorg for, at Huset til enhver Tid skal staa uafnaaset og være til Disposition for Vejfarende og Folk, der lander ved „Ásagjógv“. Under Hensyn hertil foreskuer Udvalget en mindre Støtte.

Forslag.

Af Økonomisk Fond bevilges der Samson Joensen og Johannes Nielsen, begge af Klaksvig, et Tilskud paa 200 Kr. i Anledning af, at de har opført et Hus ved Skaaletofte og vil lade Huset staa åbent til enhver Tid for Folk der har nødlandet ved „Ásagjógv“ og for andre Vejfarende.

Tann 9. oktober varð málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 11. oktober var uppskot nevndarinnar samtykt við 20 atkv. — 0.

208. Skipan fyri »Føroyskt kirkjumál«.

(⁶⁸XIII).¹⁾

Fíggingarnevndin, ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 6. oktober
soljóðandi **Betænkning**:

I Henhold til Lagtingets Beslutning i 1932 (Lagtingstidende 1932, Pag. 230) har Provst Dahl, efter at hans Prækensamling „Í lýsing“ er udkommet, fremsendt Forslag til det Fundats som skal gælde for Fondet „Føroyskt kirkjumál“.

Udvalget finder, at det foreliggende Forslag er i Overensstemmelse med Lagtingsbeslutningen i 1932, og man tillader sig at foreslå, at det godkendes. Samtidig foreslår Udvalget, at der bringes Provst Dahl en Tak for det fremsendte Eksempplar af Prækensamlingen.

Forslag.

1) Lagtinget bringer Hr. Provst Dahl en varm Tak for det Tinget tilsendte Eksempplar af hans Prækensamling „Í lýsing“.

2) Lagtinget godkender det af Provst Dahl udarbejdede Forslag til Fundats (skipan) for Fondet „Føroyskt kirkjumál“.

Tann 9. oktober varð uppskot nevndarinnar samtykt við 18 atkv. — 0.

Fylgiskjal (uppskot til skipan fyri grunnin „Føroyskt kirkjumál“):

Samsvarandi teirri samtykt, sum lögtingið í 1932 gjardi viðvíkjandi útgávu av teirri føroysku lestrabókini „Í lýsing“ (sbr. Lögtingstíðindi 1932 Pag. 230), verður her sett fram uppskot til skipan av einum peningagrunni:

§ 1.

Grunnurin eitur „Føroyskt kirkjumál“.

§ 2.

Hann hevur ognarrættin til lestrabókina: J. Dahl: Í lýsing, til „Føroysk Ritun“ og til allar tær kirkjuligu og kristiligu bókur, sum grunnurin í komandi tíð kann koma til at lata studning til at geva út.

§ 3.

Grunnurin verður gjørdur av teimum netto inntøkum, sum koma inn við søluna av teimum í § 2 nevndu bókum.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1932, bla. 230.

§ 4.

Tær Inntøkur, sum grunnurin fær, verða eftir fyriskipan av stjórnini settar inn í álitandi sparikassa.

§ 5.

Grunnurin verður stýrdur av eini trýmannanevnd. Limir í nevndini skulu vera J. Dahl próstur (upp á lívstíð) og 2 lögtingsmenn, valdir av tinginum fyri 5 ár í senn.

§ 6.

Roknskaparár grunnsins er álsmanakkaárið. Á hvørjum ári sendir nevndin lögtinginum roknskap og yvirblik yvir fjggjarstandin.

209. Budget fyri amtsbókasavnið og arkivið. ⁽⁶⁹⁾ | xm.)¹⁾

Fjggjarnevndin. ið hevði málið til viðgerðar, framlegði tann 18. oktober soljóðandi **Betænking**:

Færø Amts Bibliotek har tilsendt Lagtinget et af Arkivaren udarbejdet Budget for Arkivet vedrørende Aaret 1984/85. Udgifterne andrager 3900 Kr., hvortil kommer et i Lagtingssamlingen Arkivaren tilstaaet personligt Løntillæg paa 300 Kr. fra 1. Juli d. A. at regne.

Udvalget foreslaar, at Budgettet godkendes.

Hvis Sysselearkiverne og de gejstlige Arkiver i Fianssaaret indsendes til Arkivet i Thorshavn, maa det ske paa forventet Efterbevilling. Oplysning om, hvad den i Sagen omhandlede Jerndør koster, maa Arkivaren oplyse til næste Aar.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1983, bls. 14.

Forslag.

Budget for Færø Amts Biblioteks Arkivafdeling for Finansaaret 1934/35 godkendes med den i Betænkningen anførte Forhøjelse paa 300 Kr.

Sama dag var málið til 2. og 3. viðgerð.

Uppskot nevndarinnar varð samtykt við 16 atkv. — 0.

210. Uppskot til avgerðar frá fíggjarnevndini.

Tann 18. oktober framlegði *fíggjarnevndin* soljóðandi **Forslag til
Beslutning:**

Lagtinget beslutter at eftergive fhv. Sysselmand Johs. Weihe, Vaagos Syssel, 700 Kr. af det Bidrag til Amtsrepartitionsfonden som bemeldte Sysselmand i sin Sysselmandstid skulde opkræve for Fonden.

Sama dag var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 19. oktober varð uppskotið samtykt við 15 atkv. — 0.

XIV. 211. Val av álitismönnum og nevndum. $\left(\begin{smallmatrix} 1 \\ \text{XIV} \end{smallmatrix}\right)$.¹⁾

Tann 18. október varð fyrirtíkið val av álitismönnum og nevndum.

1 Fólkatingsvalnevnd.

A. Suðurstreymingar prestagjald.

a. Fastir limir.

Johan Danielsen, postmeistari, Tórshavn, Z. Heinesen, keypmaður, ibd., B. A. Samuelsen, keypmaður, ibd., Poul Jensen, yvirlærari, ibd., Poul Johannesen, provisor, ibd., Nyholm Debess, rørleggjari, ibd., Peter Alberg, keypmaður, ibd.

b. Tiltaksmenn.

Hans Jacob Poulsen, timbormaður, ibd., Trond Hansen, urtagarðsmaður, ibd., H. M. Jacobsen, kennari, ibd., J. Waagstein, fv. kennari, ibd., Clement Clementsen, skipari, ibd., Richard Long, kennari, ibd., Johs. Simonsen, múrari, ibd.

B. Norðurstreymingar prestagjald.

a. Fastur limur.

Bernhard Magnussen, kennari, Kollafirði.

b. Tiltaksmaður.

Jacob O. Hansen, keypmaður, Vestmanna.

C. Eysturoyar sýsla.

a. Fastur limur.

S. P. Petersen jun., keypmaður, Finglafirði.

b. Tiltaksmaður.

D. P. Jacobsen, keypmaður, Skála.

D. Norðuroyar sýsla.

a. Fastur limur.

Sofus Larsen, bakari, Klakksvik.

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 284.

b. Tiltaksmaður.

Einar Waag, bryggjari, Klakksvík.

F. Vága sýsla.

a. Fastur limur.

Poul Joensen, kennari, Sandavági.

b. Tiltaksmaður.

Chr. J. Olsen, keypmaður, Sørvági.

F. Sandoyar sýsla.

a. Fastur limur.

Gunnar Winther, revisor, Sandi.

b. Tiltaksmaður.

Edvard Hjalt, timburmaður, Sandi.

G. Suðuroya sýsla.

a. Fastur limur.

Joen Nolsøe, postassistent, Tvoroyri.

b. Tiltaksmaður.

J. Baia, bankastjóri, Tvoroyri.

2. Løgtingsvalnevnd.

A. Suðurstreymoyar prestagjöld.

a. Fastir limir.

Johan Danielsen, postmeistari, Tórshavn, Z. Heinesen, keypmaður, ibd., B. A. Samuelson, keypmaður, ibd.

b. Tiltaksmenn.

Poul Jensen, yvirlærari, Tórshavn, Nyholm Debess, røðleggjari ibd.

B. Norðstreymoyar prestagjöld.

a. Fastir limir.

B. Magnussen, kennari, Kollafløi, Michel Samuelson, fiskimaður, Haldórsvík, Niclas Jacobsen, kongsbóndi, Kvívík.

b. Tiltaksmenn.

Thomas H. S. Egholm, kongsbóndi, Hvalvík, Gunnar Dahl-Olsen, sýslumaður, Vestmanna.

C. Eysturoyar sýsla.

a. Fastir limir.

S. P. Petersen, jun., keypmaður, Fuglafirði, Ole Olsen, kongsbóndi, Lervík, Johan Poulsen, kennari, Ströndum.

b. Tiltaksmenn.

Niels Kruse, Elði, Johs. Petersen, timburmaður, Saltnesi.

D. Norðuroya sýsla.

a. Fastir limir.

Olaf Olson, keypmaður, Klakksvík, Absolon Matras, keypmaður, Hvannasundi, Alexander Enniberg, kennari, Klakksvík.

b. Tiltaksmenn.

S. M. Matras, Norðoyri, Debes Christiansen, Norðdepil.

E. Vága sýsla.

a. Fastir limir.

Niclas Rasmussen, keypmaður, Sörvágum, D. P. Niclasen, keypmaður, Miðvágum, Joen Ole Jacobsen, óðalsbóndi, Bø.

b. Tiltaksmenn.

Michel Danielsen á Ryggi, kennari, Bø, Th. J. Thomsen, fulltrúi, Sörvágum.

F. Sandoyar sýsla.

a. Fastir limir.

Gunnar Winther, revisor, Sandi, Anthonius Sørensen, keypmaður, Húsavík, J. Kristen Joensen, keypmaður, Sandi.

b. Tiltaksmenn.

Edvard Hjalt, timburmaður, Sandi, Johan Olsen, smlður, Sandi.

G. Suðuroya sýsla.

a. Fastir limir.

Peter, Dahl, keypmaður, jun., Vági, N. Djurhuus, fv. kennari, Tvøroyri, Joen Nolsø, postassistent, Tvøroyri.

b. Tiltaksmenn.

Daniel Oliver Holm, keypmaður, Hvalbæ, Johan Thomsen, timburmaður, Porkeri.

3. Brostsjúkrahúsnevndin:

J. Danielsen, J. O. Joensen, N. Debess.

4. Telefonnevndin :

Johan Poulsen, M. Samuelson, G. Winther.

5. Stórhvalanevndin :

J. O. Joensen, M. Samuelson, N. Debess.

6. Vinnunevndin :

J. O. Joensen, J. Danielsen, Edw. Mitens. Tiltaksmenn: Johan Poulsen, H. Iversen, G. Winther.

7. Vegnevndin :

J. Danielsen, M. Samuelson, N. Nielsen.

8. Løgtingsögunevndin :

J. O. Joensen, H. Iversen, J. Patursson.

9. Serstök nevnd viðvíkjandi vegir og havnir : (sbr. tingmál nr. VIII-2/1934):

Johan Poulsen, Kr. Djurhuus, H. Iversen, J. O. Joensen, N. Nielsen. Nyholm Debess, Sigurd Poulsen.

10. Nevnd viðvíkjandi kommunal viðurskiptir (sbr. tingmál nr. XII-1/1934):

Kr. Djurhuus, J. O. Joensen, M. Samuelson, S. P. Zachariasen, Edw. Mitens.

11. Búnaðarstevnan :

A. Norðuroyar sýsla :

Í staðin fyri

Óðalsmaður J. P. Danielsen, Kunoy og keypmaður Joen Joensen, Árna-firði, sum — báðir yvir 80 ár — ynskja seg frítíknar, og kongsbóndi Poul Hansen, Svínøi, sum er deyður, verða fyri 4 ár valdir; Hans Højgaard, kongsbóndi, Húsar, Carl Andreassen, skipari, Klakksvík, Johan Karl Nielsen, óðalsmaður, Kunoy.

12. Tilsýnsráð fyri búnaðarskúlan :

Kr. Djurhuus, sýslumaður, Tvøroyri, Edw. Mitens, landsrettssakførari, Tórshavn. Tiltaksmenn: Johan Dalberg, royndarstjóri, Sand, A. C. Samuelson, bokari, Tórshavn.

13. Búnaðarráðið :

Kr. Djurhuus, sýslumaður, Tvøroyri, Edw. Mitens, landsrettssakførari, Tórshavn. Tiltaksmenn: Hans Iversen, óðalsmaður, Kvívík, J. Kallsøi, kennari, Gjógv.

14. Búnaðarnevndin :

(10 deildir, 3 limir og 3 tiltaksmenn í hvørjar deild).

Vinnunevndin verður bláin um møgulegvis at fáa uppskot frá sóknarstýrinum og búnaðarfeløgnum viðvíkjandi val av limum og tiltaksmönnum.

15. **Grannskoðarar til Færo Amts Sparekasse:**
Poul Jensen, yvurlærari, Tórshavn, G. Winther, lögtingsmaður, Sand.
16. **Neyndin fyri Foroya realskúla:**
Johs. O. Joensen, keypmaður, Tórshavn.
17. **Skúlastjórnina:**
Johan Poulsen, kennari, Strøndum.
18. **Neyndin fyri Skipafelagið „Foroyar“:**
Poul Nielsen, blaðstjóri, Tórshavn. Zacharias Nielsen, direktørur, Tórshavn.
19. **Umboðsmann tingsins á aðalfundi s'f „Foroyar“:**
Poul Nielsen, blaðstjóri, Tórshavn.
20. **Kirkjustjórnina:**
Johan Poulsen, kennari, Strøndum, Johs. O. Joensen, keypmaður, Tórshavn, Johan Kallsoy, kennari, Gjógv.
21. **Umboðsmann tingsins á aðalfundi p'f Sjóvinnubankanna:**
Johan Poulsen, kennari, Strøndum.
22. **Neyndin fyri „Kong Kristian den X' og Dronning Alexandrines Legat“:**
Johan Poulsen, kennari, Strøndum.
23. **Stýrið fyri jólamerkiðlegatið:**
Edw. Mitens, landsrættssakførari, Tórshavn.
24. **Vanlukkutryggingarráðið:**
Peter Jensen, direktørur, Tórshavn, H. A. Djurhuus, timburmaður, Tórshavn, R. Rasmussen, felagsskrivari, Tórshavn. Tiltaksmenn: Poul Hansen, keypmaður, Tórshavn, Oluf Nielsen, typografur, Tórshavn, J. H. Poulsen, kennari, Skopun.
25. **Grundforbedringsnevnd:**
Kr. Djurhuus, sýslumaður, Tvoroyri.
26. **Lóg viðvíkjandi jarðahvalsrættin:**
J. Danielsen, postmeistari, Tórshavn, Edw. Mitens, landsrættssakførari, Tórshavn. Tiltaksmenn: H. O. Hansen, direktørur, Tórshavn, Nylóðin Debess, rorleggjari, Tórshavn.
27. **Neynd viðvíkjandi bróytingar í grindarráðgjørdini:**
O. F. Joensen, keypmaður, Klakksvík, H. Iversen, óðulshóndli, Kvívík, N. Nielsen, keypmaður, Sørvági.

28. 1 tiltaksmann í plantingsnevndini:

Johs. O. Joensen, keypmaður, Tórshavn.

29. Fiskariláusnevnd (sbr. tingmál nr. VI-19/34):

Johs. O. Joensen, keypmaður, Tórshavn, H. J. Michelsen, havnameistari, Tórshavn, Edw. Mitens, landsrættssakfarari, Tórshavn.

XV. Fíggjarlig viðurskipti.

212. Almennu peningaviðurskipti Føroya. (¹_{XV}).¹⁾

Málið varð beint í eina 7-mannaevnd (sí bls. 3.)

Tann 3. og 4. oktober framlegði meirilutin í nevndini (Danielsen, Djurhuus, O. F. Joensen og A. Samuelson) soljóðandi **Udvalgsbetænkning A**, **Udvalgsbetænkning B** (Indkomstskat) og **Udvalgsbetænkning C** (Földloven) (sí skjál nr. 4 A, 4 B og 4 C) og soljóðandi **Betænkning** (sí skjál nr. 9 A).

Minnilutin nevndarinnar (Debess, Mitens og Patursson) framlegði soljóðandi **Mindretalsbetænkning** (sí skjál nr. 9).

Tann 5. oktober var málið til 2. viðgerð.

P. M. Dani framsetti soljóðandi

Ændringsforslag

til

Udvalgsforslag under Udvalgsbetænkning B i Lagtingssag Nr. XV-1/1934:
(Almennu peningaviðurskipti Føroya — Indkomstskat):

1 Stedet for § 2 i Lov for Færøerne om Ændring i Tillæg til Lov

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 290.

Nr. 76 af 12. Marts 1923 "Om den kommunale Beskatning sættes den i Lagtingstidende af 1923, Side 192, staaende § 2.

Uppskot meirilutans, álit A, fór til 3. viðgerð utan atkvøðisgreiðslu.

Lóguppskot meirilutans, álit B: § 1 varð samtykt við 17 atkv. — 0. Broytingaruppskot frá Dam til § 2 fall, bert 5 atkv. fyrri. §§ 2 og 3 voru samtyktar við 15 atkv. — 0 og §§ 4—9 voru samtyktar við 16 atkv. — 0.

Lóguppskotið í síni heild og yvirgongd til 3. viðgerð varð samtykt við 16 atkv. — 0.

Lóguppskot meirilutans, álit C: § 1 varð samtykt við 14 atkv. — 0 og §§ 2—5 voru samtyktar við 17 atkv. — 0.

Við 18 atkv. — 0 varð samtykt, at lóguppskotið fór til 3. viðgerð.

Minnilutans uppskot I: §§ 1—4 voru settar undir atkvøðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvøddi: Winther, Patursson, Zachariassen, Sigurd Poulsen, Nielsen, Mitens, Debess, Kallsoy. *Nei atkvøddi*: Johs. Olaus Joensen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsøe, A. Samuelson, J. H. Joensen, M. Samuelson, Djurhuus, Andreassen, Iversen, Johan Poulsen. *Burtur*: Dam, Viðstein,

og varð uppskotið soleiðis burturfallið, bert 8 atkv. fyrri, 11 imóti.

Minnilutans uppskot II varð sett undir atkvøðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvøddi: Winther, Patursson, Zachariassen, Sigurd Poulsen, Nielsen, Mitens, Debess, Kallsoy. *Nei atkvøddi*: Johs. Olaus Joensen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsøe, A. Samuelson, J. H. Joensen, M. Samuelson, Djurhuus, Andreassen, Iversen, Johan Poulsen. *Burtur*: Dam, Viðstein,

og varð uppskotið soleiðis burturfallið, bert 8 atkv. fyrri, 11 imóti.

Tann 17. oktober var málið til 3. viðgerð.

Álit A: Uppskotið frá meirilutanum varð sett undir atkvøðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvøddi: Johs. Olaus Joensen, Winther, Dam, Patursson, Zachariassen, Sigurd Poulsen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsøe, A. Samuelson, J. H. Joensen, M. Samuelson, Djurhuus, Andreassen, Iversen, Mitens, Debess, Kallsoy, Johan Poulsen. *Atkvøddi ikki*: Nielsen, Viðstein,

og varð uppskotið soleiðis samtykt við 19 atkv. — 0.

Álit B: §§ 1—9 voru samtyktar utan atkvøðisgreiðslu.

Lóguppskotið í síni heild varð sett undir atkvøðisgreiðslu við navnakall:

Ja atkvøddi: Johannes Olaus Joensen, Winther, Dam, Patursson, Zachariassen, Sigurd Poulsen, Danielsen, O. F. Joensen, Nolsøe, A. Samuelson, J. H. Joensen, M. Samuelson, Viðstein, Djurhuus, Andreassen, Iversen, Mitens, Debess, Kallsoy, Johan Poulsen. *Atkvøddi ikki*: Nielsen,

og varð uppskotið soleiðis samtykt við 20 atkv. — 0.

Álit C: § 1, pkt. 1 a varð samtykt við 18 atkv. — 0, pkt. 1 b varð samtykt við 16 atkv. — 0, pkt. 1 c, d, e voru samtyktar utan atkvøðisgreiðslu,

pkt. 2 og 3 voru samtykt við 16 atkv. — 0 og pkt. 4—15 voru samtykt utan atkvæðisgreiðslu. §§ 2—5 voru samtyktar utan atkvæðisgreiðslu.

Löguppskotið sum höld varð sett undir atkvæðisgreiðslu við navnakali:

Ja atkvæddi: Johs. Olaus Joensen, Winther, Dam, Patursson, Zachariasen, Sigurd Poulsen, Danielsen, O. P. Joensen, Nolsøe, A. Samuelson, J. H. Joensen, M. Samuelson, Djurhuus, Andreassen, Iversen, Mitens, Debess, Kallsø, Johan Poulsen. *Atkvæddi ikki:* Viðstein. *Burtur:* Niclasen,

og varð uppskotið soleiðis samtykt við 19 atkv. — 0.

213. Amtsgrunnurin. (²/_{xv}).¹⁾

Þingjarnevndin fekk málið til viðgerðar. Tann 15. október framlegði nevndin soljóðandi **Udvalgsbetænkning**:

Ifølge den i indeværende Samling fremlagte Oversigt over Amtskommunens økonomiske Status skulde der for Aaret 1935 tiltrænges en Paaligning af 100.000 Kr.; hertil maa lægges den saakaldte Matrikelskat af 80 Øre pr. Skattemark, hvilken Skat i en anden Lagtingssag fremtidig foreslaas betalt af Amtsrepartitionsfonden, ligesom ogsaa i samme Lagtingssag den Jordegodset hidtil forlods paalignede Skat af 2 Kr. pr. Skattemark foreslaas ophævet.

Udvalget mener herefter, at Paaligningen paa Kommunerne for Aaret 1935 maa sættes til 110.000 Kr., og foreslaar, at Delingen sker i Overensstemmelse med hoslagte Forslag til Repartition.

Forslag.

Tinget beslutter at udskrive i Skat til Amtsfonden for Aaret 1935 110.000 Kr. og godkender den foreslaaede Repartition.

Álókningin: Sí skjal nr. 13.

Tann 16. október var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 17. október varð uppskot nevdarinnar samtykt við 16 atkv. -- 0.

¹⁾ Shr. Lögtingsfólkni 1933, bls. 296.

214. Amtsfátækkrakassin. ^{(3|xv).}¹⁾

Fígjarnernin fékk málið til viðgerðar. Tann 15. október framlegði nevndin soljóðandi **Udvalgsbænkning**:

Ífólge den udarbejdede økonomiske Status kan man regne med, at Amtsfattigkassens Indtægter for Aaret 1935 vil blive ca. 5300 Kr. Beholdningen af disponible Midler var den 1. Januar d. A. 5008 Kr. 08 Øre. Grundfonden udgjorde den 1. Januar d. A. 43.125 Kr.

Efter de foreliggende Forsørgelsesplaner og Kommuneregnskaber er der flere Sogne, som har ret trykkende Fattigforhold, navnlig forårsaget ved Sindssyges Ophold paa Sindssygehospitaller. Udvalget stiller derfor nedenfor Forslag om Tilskud fra Amtsfattigkassen.

Forslag.

1) Kung Sogns Kommune	Kr. 125,00
2) Husum Sogns Kommune	— 125,00
3) Andefjord Sogns Kommune	— 200,00
4) Næs — —	— 375,00
5) Ejde — —	— 125,00
6) Lervig — —	— 125,00
7) Fuglefjord — —	— 200,00
8) Sjøv — —	— 375,00
9) Gøte — —	— 125,00
10) Kvalvig — —	— 300,00
11) Halderavig — —	— 100,00
12) Vestmanhavn — —	— 200,00
13) Kvivig — —	— 125,00
14) Kollefjord — —	— 125,00
15) Hestø — —	— 125,00
16) Kirkebø — —	— 125,00
17) Myggenæs — —	— 325,00
18) Sørvaag — —	— 125,00
19) Midvaag — —	— 125,00
20) Sandevaag — —	— 125,00
21) Sand — —	— 150,00
22) Kvalbø — —	— 375,00
23) Frodebø — —	— 350,00
24) Vaag — —	— 425,00
25) Sumbø — —	— 125,00
Kr. 5000,00	

Tann 16. október var málið til 2. viðgerð og tann 17. október til 3. viðgerð.

1) Sbr. Lögtingstiðindi 1933, bls. 297.

Formaðurin framlegði soljóðandi *Andringsforslag* frá K. Djurhuus o. fl.:

Der tilfójes Forslaget som Punkt 26) Porkere Sogns Kommune 100 Kr.

Broytingaruppskotið var samtykt við 12 atkv. — 0.

Uppskot nevndarinnar soleiðis broytt varð samtykt við 17 atkv. — 0.

215. Roknskapur fyri vøruforsýningina (⁴|_{xv}).¹⁾ Skuld Oyndarfjarðar sókns til vøruforsýningina (¹⁵|_{xii}).

Figgjarnarudin, ið hevði málini til viðgerðar, framlegði tann 4. september soljóðandi *Udvalgsbetræknin*:

Udvalget har faact tilstillet Regnskab for Væreforsynngen for Tiden: 20. Juli 1933 til 27. Juli 1934, revideret den 4. August 1934.

Regnskabet stiller sig saaledes:

Indtægt.			
Beholdning 20/7. 1933 i Føroya Banki	554	Kr. 18	Ore
Thorshavn Byråd	2010	—	00 —
Fuglefjord Sogns Kommune	1249	—	24 —
Ifølge Opgørelse	257	—	75 —
Renter	11	—	34 —
	—	4492	Kr. 51 Ore
Udgift.			
Indbetalt i Færo Amts økonomiske Fond	3200	Kr. 00	Ore
Beholdning 27/7. 1934 i Føroya Banki	992	—	51 —
	—	4192	Kr. 51 Ore

¹⁾ Sbr. Lögtingstíðindi 1933, bls. 298.

Fuglefjord Sogns Kommunes Gæld til Vareforsyningen 8217 Kr. 01 Øre blev i 1931 bevilget nedsat med 4217 Kr. 01 Øre til 4000 Kr. at betale saaledes:

2000 Kr. inden 1. November 1932 og
2000 Kr. — 1. — 1933.

Af disse 4000 Kr. har Fuglefjord Sogns Kommune skullet betale 2314 Kr. medens Andefjord Sogns Kommune har skullet betale Resten eller 1686 Kr. Fuglefjord Sogns Kommune har betalt sin Andel fuldt ud med 2314 Kr., medens Andefjord Sogns Kommune har betalt 935 Kr. 24 Øre og nu ansøger om, at Restgælden 750 Kr. 76 Øre maa blive eftergivet; denne Ansøgning mener Udvalget at kunne foreslaa imødekommet.

Forslag.

- I. Det reviderede Regnskab godkendes.
- II. Andefjord Sogns Kommunes Restgæld til Vareforsyningen = 750 Kr. 76 Øre eftergives.
- III. Afskrift af nærværende Betænkning tilstilles Færø Amt.

Tann 6. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 8. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 14 atkv. — 0.

216. Býti av bilskatti. ⁽⁵⁾_{xv}.¹⁾

Málið varð beint í *fólgjarnnevndina*. Tann 6. september framlegði nevndin soljóðandi Álit:

Sóknarstjórnir fyrri Gøtu sókn og Vestmanna sókn hava sent umsókn um at fáa sín part av bilskattinum fyrri árið 1933 rindaðan.

Eftir uppgerð frá títanum var bilskatturin fyrri árið 1933: 10.189 kr. 40 oyr; bilskatturin í tíðini iantil 1. januar 1933 er eftir lögtingsins avgerð rindaður viðkomandi sóknun.

Nevndin heldur, at tingið elgur at jállað hesar umsóknir, og umframt tað eigur bilskatturin, ið inn er komin í árinum 1933, eisini at verða rindaður til tær sóknir, ið hava rættindi til hansara, sjálvt um skrivligar um-

¹⁾ Sbr. Løgtingstíðindi 1933, bls. 299.

sóknir ekki eru komnar frá teimum, tí nevndin er kunnugt, at peningurinn er kravdur vegna tær stóru útlögun, sóknin löngu hava haft til umbætan av akvegumum.

Hér sum bilskatturinn elgur at verða býttir millum ymskar sóknir, mælir nevndin til, at sóknirnar býta sína millum eftir veglongdini. Kvittan til amtsgrunnin skal vera undirskrivað av øllum sóknarstýrinum, ið saman er um málið. Um sóknarstýriní ikki kunna semjast um býtingina, verður málið avgjört av amtið ella lögtingið og penlugurinn verður ikki rindaður, fyrr enn avgerð er tikin.

Í brævi av 13. august søkir sóknarstýrið fyrí Haldórsvík og Saxin sóknum um at fáa part í bilskattinum, sjálvt um tað enn ikki er bil í sókninum; sóknarstýrið vísir á, at statsvegurinn Saxin—Hvalvík nú er tikin í brúk. Nevndin má halda fyrí — eftir teimum reglum tingið higartil hevur fylgt — at tað í hvørt fall ikki í hesum umgangi vil kunna veitast nakar partur av bilskattinum til viðlíkahald av tí nýggjorda veg Saxin—Hvalvík.

Uppskot.

- I. Bilskatturinn, ið komin er í amtsgrunnin fyrí árið 1933, verður rindaður soleiðis:

1) Klakksvíkar sókn	Kr. 503,00
2) Fuglafjørð, Leirvík, Gøtu og Nes sókn.....	— 1532,25
3) Eiðis sókn.....	— 126,00
4) Vestmanna sókn	— 95,00
5) Kvívíkar og Kollafjarðar sókn	— 479,00
6) Havnar kommuna, Kirkjubø og Havnar uttanb. sókn.....	— 4291,75
7) Sørvágs, Miðvágs og Sandavágs sókn.....	— 970,75
8) Sands, Skopun, Skálavík og Húsavíks sókn.....	— 342,75
9) Hvalbjar sókn	— 126,00
10) Froðbjar sókn	— 965,40
11) Vág og Porkeris sókn.....	— 694,50
12) Sumbjar sókn	— 63,00
	Kr. 10189,40,

móti at viðkomandi sóknarstýri gevur eina kvittan, sum vísir á, hvussu peningurinn er býttir sóknana millum.

- II. Svarað verður sóknarstýrinum fyrí Haldórsvík og Saxin sókn, at Tingið ikki vil kunna veita Saxun sókn nakran part av bilskattinum fyrí árið 1933.

Tann 8. september var málið til 2. viðgerð. Við 3. viðgerð tann 14. september varð uppskot nevndarinnar samtykt við 10. atkv. — 0.

217. Einkarsølu við olju, koli, kokes, salti og rúsdrekka. (⁶/_{xv}).

Logtingsins yvurtaking av bank-vesinum í Føroyum. (⁷/_{xv}).

Figgjarnernin fekk málini til viðgerðar. Tann 15. oktober framlegði nevndin soljóðandi **Rotænking**:

„Føroya javnaðarflokkur“ har indbragt í Tinget Andragende om:

- 1) Lagtingets Overtagelse af Bankvæsenet paa Færøerne,
- 2) Lagtingets Overtagelse af Enehandel paa Færøerne af Olie, Kul, Kokes, Salt og spirituose Drikke.

Efter at disse Sager var henvist til undertegnede Udvalg, har dette tilsendt Lagtingsmand Dam Andragendet med Anmodning om at udarbejde nærmere Forslag til den påtænkte Ordning, saaledes som den socialdemokratiske Gruppe har tænkt sig det — Andragendet er nemlig lidet oplysende. — Som bekendt har nævnte Gruppe ingen Repræsentant i Udvalget. Udvalget modtog derefter fra Lagtingsmand Dam hosfølgende Skrivelse af 27. September med Forslag.

Den socialdemokratiske Gruppe mener, at Staten bør overdrage Færøerne Landmandsbankens Aktier i Føroya Banki til pari Kurs, idet det gøres gjældende, at Bankens Reservefond er tjent paa Færøerne og derfor uden Erstatning bør tilfalde Færøerne, og at Staten giver Færøerne lømpelige Vilkaar ved Betaling af Aktiekapitalen. Socialdemokraterne mener, at Lagtinget med fuld moralsk Ret kan ansøge Staten om foranstaaende. Den samme Gruppe mener ogsaa, at Tinget bør overtage Aktiemajoriteten i Sjóvinnubanken. Her har Lagtinget nu kun $\frac{1}{5}$ af Akterne.

„Javnaðarflokkurin“ foreslaar fremdeles, at Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om et Laan eller Garanti for et Laan, stort nok til, at Tinget kan etablere Enehandel med Olie, Benzin, Salt, Sprit og spirituose Drikkevarer og om fornødent garanterer for en Brundforsikring, som oprettes for alle færøske Bygninger.

Udvalget tør ikke i Aar, saaledes som Sagen foreligger, stille Forslag om, at Lagtinget gaar den af den socialdemokratiske Gruppe anviste Vej i de omhandlede Sager. Enighed herom kan heller ikke tilvejebringes indenfor Udvalget i Øjeblikket. Derimod kan Udvalget enes om, at raade Lagtinget til at forelægge Sagen for Regeringen med Forespørgsel om

1) hvorvidt Regeringen mener, at den af den socialdemokratiske Gruppe anviste Vej er farbar med Hensyn til Overtagelse af Landmandsbankens Aktier i Føroya Banki til pari Kurs paa gunstige Afbetalingsvilkaar,

2) hvorvidt Regeringen vil medvirke til, at Lagtinget som Laan laar af Statskassen et passende Beløb til Etablering af Enehandel for Færøerne af de i Sagen nævnte Varer,

3) hvorvidt Regeringen vil medvirke til, at Staten garanterer for en tvungen Brandforsikring for samtlige Bygninger paa Færøerne.

Forslag.

Lagtinget indsender til Regeringen den foreliggende Sag med Forespørgsel om,

- 1) hvorvidt Regeringen vil medvirke til, at Lagtinget køber Landmandsbankens Aktier i Føroya Banki til pari Kurs paa gunstige Afbetalingsvilkår,
- 2) hvorvidt Regeringen vil medvirke til, at Lagtinget fra Staten faar et Laan af passende Størrelse til Etablering af Enøhandel paa Færøerne med Olie, Benzln, Salt, Sprit og spritnøse Drikkevarer,
- 3) hvorvidt Regeringen vil medvirke til, at Staten garanterer for en tvungen Brandforsikring for samtlige Bygninger paa Færøerne. —
- 4) Da hele Aktiekapitalen, 300.000 Kr., i Sjóvinnubanken er paa færøske Hænder, og Lagtinget allerede er Ejers af $\frac{1}{5}$ af Bankens Aktier, vil Overtagelsen af Aktiemajoriteten i denne Bank sikkert kunne overtages af Lagtinget, hvis Føroya Banki's Aktier kan overdrages Lagtinget.

Tann 16. oktober var málið til 2. viðgerð og tann 17. oktober til 3. viðgerð.

Uppskot nevndarinnar pkt. 1, 2 og 3 vóru samtykt við 20 atkv. — 0 og pkt. 4 varð samtykt við 16 atkv. — 0.

218. Logtingsins tóku av allari grund- virðisøking. (⁸/_{xv}).

Matsmálaneyndin fekk málið til viðgerðar. Tann 5. september fram-
legði neyndin, seljóðandi Udvulgsbetræking:

Til úndertegnede Udvalg er henvist Skrivelse fra Føroya javnaðar-
flokki (P. M. Dam) af 6. August d. A., hvori andrages om, at Tinget maa
tage under Behandling Spørgsmaalet om Beskatning af alle Grundværdistig-
ninger paa Færøerne.

Udvalget mener, ikke, at den Grundværdistigning, som der her er
Tale om, er af en saadan Betydning, at der af den Grund bør indføres Lov-
regler om Beskatning af Værdistigningen. Ulejlighed og Omkostninger ved
de af en saadan Lov følgende Foranstaltninger vil efter Udvalgets Mening
ikke staa i rimeligt Forhold til Nyttén, hvorfor man for Tiden ikke mener at
kunne tilraade Gennemførelsen af et saadant Forslag.

Forslag.

Tinget mener ikke for Tiden at kunne anbefale indførelse af Lov-
regler om Beskatning af Grundværdistigning paa Færøerne.

Tann 7. september varð uppskot neyvdarinnar samtykt við 12 atkv. — 0.

XVI. Mál, goymd til næsta ár.

219. Studning til skúlaskeið. (⁵|_{II}).
 Inspektør við „Dronning Alexandrines Hospital.“ (¹¹|_V).
 Brúnatrygging í Føroyum. (⁴⁰|_{XIII}).
 Børn í arbeiði undir skúlatíð. (⁴¹|_{XIII}).
 Skúlabøkur til Børn. (⁴⁴|_{XIII}).
 Studning til smeltigreiðir o. a.
 (⁵⁰|_{XIII}).
 Studning til Føroya Ferðamannafelag. (⁵³|_{XIII}).
 Studning til upplæring í vegararbeiði. (⁵⁶|_{XIII}).
-

Hesi mál vóru goymd til næsta ár av tí, at tað ikki við atkvøðisgreiðsluna eydnaðist at fáa nokk av atkvøðum til viðgerðar av málinum í ár.

the 'information' and 'communication' fields. The 'information' field is defined as:

...the study of the nature, creation, organisation, storage, retrieval, dissemination and use of information, and the social, cultural, economic and political aspects of information systems and their development. (p. 1)

The 'communication' field is defined as:

...the study of the nature, creation, organisation, storage, retrieval, dissemination and use of communication, and the social, cultural, economic and political aspects of communication systems and their development. (p. 1)

The 'information science' field is defined as:

...the study of the nature, creation, organisation, storage, retrieval, dissemination and use of information and communication, and the social, cultural, economic and political aspects of information and communication systems and their development. (p. 1)

The 'information studies' field is defined as:

...the study of the nature, creation, organisation, storage, retrieval, dissemination and use of information and communication, and the social, cultural, economic and political aspects of information and communication systems and their development. (p. 1)

The 'information systems' field is defined as:

...the study of the nature, creation, organisation, storage, retrieval, dissemination and use of information and communication, and the social, cultural, economic and political aspects of information and communication systems and their development. (p. 1)

The 'information technology' field is defined as:

...the study of the nature, creation, organisation, storage, retrieval, dissemination and use of information and communication, and the social, cultural, economic and political aspects of information and communication systems and their development. (p. 1)

The 'information science and technology' field is defined as:

...the study of the nature, creation, organisation, storage, retrieval, dissemination and use of information and communication, and the social, cultural, economic and political aspects of information and communication systems and their development. (p. 1)

The 'information science and technology studies' field is defined as:

...the study of the nature, creation, organisation, storage, retrieval, dissemination and use of information and communication, and the social, cultural, economic and political aspects of information and communication systems and their development. (p. 1)

The 'information science and technology studies and systems' field is defined as:

...the study of the nature, creation, organisation, storage, retrieval, dissemination and use of information and communication, and the social, cultural, economic and political aspects of information and communication systems and their development. (p. 1)

The 'information science and technology studies and systems and information' field is defined as:

...the study of the nature, creation, organisation, storage, retrieval, dissemination and use of information and communication, and the social, cultural, economic and political aspects of information and communication systems and their development. (p. 1)

Tingið endaði 19. október og fundirnir voru 85.

Roknskapir
og
fíggjarstandur
Løgtingsins
1933.

Amts

Roknskapur

Inntøkur:

Kr. øyr.

I. Hjá roknskaparahaldaranum 1. januar 1933.....	
II. Inntøkueftirstøða 1. januar 1933:.....	Kr. øyr.
1. Jarðaskattur.....	11814 71
2. Álíknað kommununum.....	120116 78
3. Fyrirframgreiðslur.....	28942 26
	156873 75
III. Jarðaskattur 1933.....	8517 48
IV. Álíknað kommununum.....	88000 00
V. Gjeld fyri handilsloyvi.....	2875 00
VI. Ríkisstudningur.....	8000 00
VII. Tollur.....	51091 95
VIII. Bilsfattur.....	10189 40
IX. Ymist. (Herav studning frá ríkiskassanum til tað nýggja Bróstsjúkrahúsið 31462 kr.....)	59506 10
X. Skuld til Føroya Banka 31. december 1933.....	59284 20
XI. Skuld til jarðabókskassan.....	7541 94

440829 82

grunnurin.

fyri 1933.

Útreiðslur:

A.	Løgtingskostnaður:	Kr. oyr.	Kr. oyr.
1.	Tingmannaløn og ferðaútreiðslur	17485 80	
2.	Prenting o. t.	11867 07	
3.	Løgtingshúsinum viðvíkjandi	2901 91	
4.	Skrivstovan	903 81	
		---	32658 59
B.	Dóms- og lógráglumál		3927 56
C.	Valum viðvíkjandi		949 97
D.	Læknar, sjúkrahús, o. t.	Kr. oyr.	
1.	Farsóttir	2884 50	
2.	Veneriskar sjúkur	1823 85	
3.	Bróstsjúkrahúsið	11569 06	
4.	Koppseting	812 20	
5.	Ljósmóður	1660 08	
6.	Fluttningsútreiðslur lækna	299 13	
7.	Karantinútreiðslur	1115 65	
8.	Aðrar útreiðslur	5500 00	
			25114 47
E.	Ferðaútreiðslur sýslumanna		1188 15
F.	Skúlamálum viðvíkjandi		9668 25
G.	Landhúnaðinum viðvíkjandi		6352 83
H.	Ymist ..		19414 68
I.	Til reservagrunu kredittfelagana		172 50
J.	Rentur		25036 85
K.	Avdráttur		21825 67
L.	Galdið statinum eftir kaution fyri havnalán		33675 38
		Kr. oyr.	
M.	Eftirstøða av jarðaskatti 31. des. 1933	11073 12	
	— - skatti, áliknað kommununum	129147 56	
	Fyriframgreiðslur	41507 68	
			181728 36
	Skuld Føroya Banka 1. jan. 1933		74489 73
	Skuld til jarðabókskassan		4026 83
			440820 82

Úrdrag

Inntokur:

	Kr. oyr.
1. Jarðaskattur	8517 48
2. Skattur á líknaður kommununum	88000 00
3. Tollur	51091 95
4. Handilsloyvi	2875 00
5. Ríkisstudningur	8000 00
6. Ymist, (Hóráv studning frá ríkiskassanum til tað nýggja Bróst- sjúkrahúsið 31462 kr.)	59506 10

 207990 53

Fíggjarstandur

Ogáir:

	Kr. oyr.
1. Fyri framgreiðslur	41507 88
2. Eftirstøða av jarðaskatti	11073 12
3. — - skatti á líknað kommununum	129147 56
4. Hjá reknskaparhaldara	0 00
5. Tilgóðar hjá ymiskum kommunum fyri goldin havnalán	62386 80
6. Munur	276872 18

 620987 84

og yvirlit.

Útreiðslur.

	Kr. oyr.	Kr. oyr.
1. Løgtingið	82658 59	
2. Dómsmál.....	3927 56	
3. Val.....	949 97	
4. Læknar o. t.	25114 47	
5. Sýslumenn	1188 15	
6. Skúlar	9668 25	
7. Landbúnaður	6352 83	
8. Til reservagrunna kreditt.	172 50	
9. Ymist.....	19414 68	
10. Rantur	25636 85	
		125088 85
Avdráttur		21825 67
Goldin havnalán		33675 38
Munur		27405 63
		207990 68

31. desember 1933.

Skuldi:

	Kr. oyr.
1. Kreditforeningin	301118 67
2. Universitetskvæsturen	83599 47
3. Føroya Banki (kassakredit)	69234 20
4. Kommunur (bílskattur)	18640 81
5. Føroya jarðabókskassi	7511 94
6. Færø Amts Sparekasse	20000 00
7. Sjóvinnubankin	15000 00
8. Jarðahvalsgrunnurin	14000 00
9. Amtsfátækrakassin og ymiskar kommunur	1852 25
	620987 34

Grunnurin eigur bróstsjúkrahúsið, yvurlæknahúsið, farsóttarhúsið, lögtingshúsið, skansahúsið, „Smiril“, lutapening í Skipafelagnum Føroyar (70000 kr.) og lutapening í Sjóvinnubankanum (30000 kr.)

Økonomiski

Roknskapur

Inntøkur:

I. Grunnur i ársbyrjan:	Kr. oyr.	Kr. oyr.	Kr. oyr.
A. Stovnsfæ:			
1. Skuldabrev	10000 00		
2. Færø Amts Sparekasse ...	30306 00		
		40306 00	
B. Nýtslupeningur:	Kr. oyr.		
1. Færø Amts Sparekasse	3604 00		
2. Eftirstøða av lán til saltkeyp	11000 00		
3. Eftirstøður	2836 29		
4. Hjá roknskaparhaldara	1787 51		
		19117 80	
II. Rentur		59428 80	
III. Inntøkur av grindum (grindareglugerðin §§ 28 og 30) ...		2733 08	
IV. Stórhvalagjald		5893 57	
V. Innlutningsgjald		3180 00	
VI. Vøruhandilin		30655 17	
VII. Ríkisstudningur til vegir		3700 00	
VIII Frá jarðabókskassanum viðv. fey blindu i Føroyum		17518 83	
IX. Skuld 31. december 1933:		750 00	
Til Tiltaksgrunnin	19806 00		
- Jarðahvalsgrunnin	159 00		
		19965 00	

143814 45

grunnurin.

fyri 1933.

Útreiðslur:

	Kr. oyr.
A. Vegir, brýr og lendingar	61078 61
B. Útreiðslur viðv. grind	3056 90
C. Føroya Fólkaláskúli	1500 00
D. Helfred Poulsen: Vavskeld	300 00
E. Harry Fousdal, Vestmanna	300 00
F. Dion Dalsgaard, Velbastað	150 00
G. Marius Debes: Prentan av mynstrum	1000 00
H. Ungdómsskúli Peter Poulsons	200 00
I. Eftirlønargrunnur læraranna	2000 00
J. Chr. Matras, magistari	1200 00
K. Føroysk lestrarbók	1820 00
L. „Varðin“	250 00
M. Forngrípafelagið	300 00
N. Til læraranámskeið	800 00
O. Føroya útlutningsfelag	3000 00
P. Skipafelagið Føroyar	3000 00
Q. Lagtingsøgna	1170 00
R. Til tuberklasatiónina	1119 70
S. Det danske Hedselskab	1000 00
T. Fællesudvalget for de færøske Afholdsorganisationer	1000 00
U. Eftirløn til Frkn. Flagstad og Berg	2800 00
V. Barnahelmið í Vestmanna	800 00
X. Skjalavørður A. Degn: Løn	750 00
Y. Útreiðslur til skjalasavnið	2415 00
Z. Pensjónsgrunn bróstsjúkrahúsins	69 00
Æ. Løn roknskaparhaldarans	250 00
Ø. Ymist	178 66
Aa. Felagið „Keyða kross“	500 00
Bb. Harald Hansen, Tórshavn	100 00
Cc. Studningur til Vágs eiði	1000 00
Dd. Studningur til Svymjingarhúli	100 00
Ee. Endurgjald fyri vatnskaða	750 00
Ff. — — grindaskaða	1997 92
Gg. Skuld „Ísvirki“s til jarðahvalsgrunnin	5533 33
Hh. Jarðahvalsgrunnin	159 00

Grunnurin 31. december 1933:

1. Stovnsfæ:	Kr. oyr	Kr oyr.
Skuldabrev	15000 00	
Færø Amts Sparekasse	6500 00	
Hjá Tiltaksgrunninum	19806 00	
	-----	41306 00

2. Nýtslupeningur:		
Eftirst. f. grind	831 77	
Hjá roknskaparhaldaranum	34 56	
	-----	866 33

42172 33

143814 45

<i>Inntøkur :</i>		Úrdrag
		Kr. oyr.
1. Stórhvalagjald		3180 00
2. Inntøkur av grindum		2837 67
3. Innflutningsgjald		30655 17
4. Vøruhandilin		3700 00
5. Rentur		2733 08
6. Ríkisstudning til vegir		17513 83
7. Frá jarðabókskassanum viðv. tey blindu í Føroyum		750 00
8. Munur		37216 47

98586 22

og yvirliit.

Útreiðslur:

A. Vagir, brýr og landingar.....	Kr. oyr.	61073 61
B. Endurgjald fyri vatnskaða.....	Kr. oyr.	750 00
— „ grindaskaða.....	1997 92	
		2747 92
C. Skúlamál:	Kr. oyr.	
Eftirlønargrunnurin.....	2000 00	
Vevskeið.....	300 00	
Unglingaskúli Peter Poulsens.....	200 00	
Háskúlin.....	1500 00	
Læraranámskeið.....	800 00	
		4800 00
D. Vísindi og bókmentir:	Kr. oyr	
Prentan av mynstrum.....	1000 00	
Føroysk lestrarbók.....	1820 00	
Matras.....	1200 00	
Varðin.....	250 00	
Løgtingssøgan.....	1170 00	
Harry Fonsdal, Vestmanna.....	300 00	
Dion Dalgaard, Velbastað.....	150 00	
		5890 00
E. Førngripafelagi.....		300 00
F. Føroya Útflutningsfelag.....		3000 00
G. Det danske Hedeselskab.....		1000 00
H. Tuberklastatiónin.....		1119 70
I. Skipafelagið Føroyar.....		3000 00
J. Anton Degn: Løn.....		750 00
K. Útreiðslur viðv. skjaliasavninum.....		2415 00
L. Eftirløn til Frknr. Flagstad og Berg.....		2800 00
M. Pensjónsgrunn.....		69 00
N. Ymist.....		178 66
O. Svymjingarhil.....		100 00
P. Løn.....		250 00
Q. Fællesudvalget for de færøske Afholdsorganisationer.....		1000 00
R. Barnaheimið í Vestmanna.....		800 00
S. Felagið „Reyða kross“.....		600 00
T. Harald Hansen, Thorshavn.....		100 00
U. Vágs eiði.....		1000 00
V. Skuld „Ísvirki“s til jarðahvalsgrunnin.....		5633 33
W. Jarðahvalsgrunnurin.....		159 00
		98586 22

Fátækragrunnur

Roknskapur

Inntökur:

I. Grunnur í ársbyrjan:	Kr. oyr.	Kr. oyr.	Kr. oyr.
A. Stovnsfæ:			
Skuldabrev	23812 87		
Færa Amts Sparckasse	3372 08		
Eftirstöður	15440 05		
		42625 00	
B. Nýtslupeningar:	Kr. oyr.		
Eftirstöður	4300 41		
Hjá roknskaparhaldara	6802 88		
		10603 29	
II. Rentur			58228 29
III. Arvagjald			596 78
IV. Grindagjald			4201 04
V. Embættismenn við starvstöku			89 96
VI. Sektir			0 00
VII. Gjöld fyrir handilsloyvi, firma og prokura			185 00
VIII. Stórhvalagjald			1570 50
IX. Afturrindaðar fyrirframgreiðslur fyrir fólk á sinnisjúkrahúsum (sbr. pkt. E. í útreiðslunum) 81489 Kr. 75 oyr.			530 00

60401 57

Úrdrag

Inntökur:

	Kr. oyr.	Kr. oyr.
Grindagjald	89 96	
Stórhvalagjald	530 00	
Arvagjald	4201 04	
Gjöld fyrir Handilsloyvi o. s. fr.	1570 50	
Sektir	185 00	
Rentur	596 78	
		7173 28
	Munur...	5095 21
		12268 21

Løgtingsins.

Ár 1933.

Útreiðslur:

	Kr. oyr.
A. Studningur til fátækraútreiðslur í ymsum sóknum	10600 00
B. Alimentatiónspeningur leysingabarna, hvar faðirinn hefur slept sær undan skyldu sinni.....	1248 00
C. Løn roknskaparhaldarans	300 00
D. Aðrar útreiðslur	120 49
E. Afturrindaðar fyrirfrangreiðslur fyri fólk á sinnisjúkrahúsum (sbr. pkt. IX í Inntøkunum)	31439 Kr 75 oyr.
F. Grunnurin 31. desember 1933:	Kr. oyr
1. Stovnsfæ	43125 00
2. Nýtslupeningur:	Kr. oyr.
Sektarstöða	20 00
Grindaeftirstøður	223 98
Hjá roknskaparhaldara	4764 10
	5008 08
	48133 08

60401 57

og yvirlit.

Útreiðslur:

	Kr. oyr.
Studningur til sóknirnar	10600 00
Alimentatiónspeningur	1248 00
Løn og ymist	420 49

12268 49

Kirkju

Roknskapur

Inntokur:

	Kr. oyr.	Kr. oyr.
A. Grunnur í ársbyrjan:		
Færø Amts Sparekasse	47000 00	
Hjá roknskaparhaldara	13 87	
		47013 87
B. Endurgjald fyri tíggjunda		7800 00
C. Stórhvalagjald		1060 00
D. Innflutningsgjald		20486 78
E. Rentur		1684 62
F. Skuld 31. desember 1983:	Kr. oyr.	
Økonomiski grunnurin	10000 00	
Tórshavnar kirkjugrunnur	6953 22	
Vágs kirkjugrunnur	500 00	
Jarðahvalsgrunnurin	40000 00	
	-----	57453 22

135298 49

grunnurin.

fyri 1933.

Útreiðslur:

	Kr. oyr.	Kr. oyr.
I. Skuld 1. januar 1933:		
Økonomiski grunnurin	10000 00	
Fátækragrunnurin	1500 00	
Tórshavnar kirkjugrunnur	6953 22	
Vágs kirkjugrunnur	500 00	
Jarðahvalsgrunnurin	40000 00	
		72453 22
II. Studningur til nýggjar kirkjur:	Kr. oyr.	
Vágs kirkja	6500 00	
Kirkju kirkja	3500 00	
Hvalbla kirkja	15322 00	
		25322 00
III. Umvølingar:	Kr. oyr.	
Norðuroya kirkjur	254 57	
Eysturoyar kirkjur	684 95	
Streymoyar kirkjur	1521 61	
Vága kirkjur	410 40	
Sandoyar kirkjur	8 10	
Suðuroyar kirkjur	290 90	
		3150 53
IV. Til kirkjugarðar		539 69
V. Ministerialbøkur		90 00
VI. Kirkjusýningar, kirkjuvígslur, prentingar o. fl.		391 62
VII. Rentur		2326 45
VIII. Løn roknskaparhaldarans		400 00
IX. Ymist		114 46
X. Grunnurin 31. december 1933:	Kr. oyr.	
Færø Amts Sparekasse	30500 00	
Hjá roknskaparhaldara	10 52	
		30510 52
		135298 49

Telefonverk

Rokskapur

Inntøkur:

	Kr. oyr.
I. Grunnur I ársbyrjan	114047 44
II. Telefongjald	54035 46
III. Gjald fyri samtalur, telefotelegrammir, boðsending og eykagjald	112430 30
IV. Inntøkur av telegraminum, ið verða telefoneraði frá ella til telegraifstøðuna	7818 80
V. Ymist	7460 11

295822 10

Effirlønargrunnur verksins.

	Kr. oyr.
Grunnurin 31. desember 1938	10508 59

Figgjarstandur verksins

Ogn:

	Kr. oyr.
Færø Amts Sparekasse, Føroya Banki og eftirstøður	114378 39
Lánt til „Smiril“	25000 00
— - Klaksvíkar kommunu	5000 00

144378 39

Bókførda virði verksins	1086281 16

Føroya Løgtings.

fyri 1933.

Útreiðslur:

	Kr. øyr.
A. Løn og skrivstovukostnaður	27278 28
B. Rentur og avborganir	20855 67
C. Rakstur støðanna	37428 53
D. Viðlíkahald og eftirlit verksins	54249 62
E. Økjan verksins	12051 16
F. Ymist	3695 29
G. Studning til „Smiril“	10000 00
H. Grunnur 31. december 1933:	Kr. øyr
Færø Amts Sparekasse	79459 25
Føroya Banki	7080 92
Eftirstøður	23296 00
Lánt til „Smiril“	25000 00
Lánt til Klakksvíkar kommunu	5000 00
Kontant	4542 13
	144378 39
Skuld fyri telegrammir	13614 84
	130763 55
	295822 10

31. desember 1933.

Skuld:

	Kr. øyr.
Livsforsikringsselskabet „Danmark“	20831 24
Forsørgelsesforeningen „Bikuben“	1936 90
Kreditforeningen af Kommuner	10563 43
Universitetskvæsturen	28048 48
Færø Amts Sparekasse	12750 00
Store Nordiske Telegrafelskab	13614 84
	Munur
	50633 50
	144378 39

Bróstsjúkrahúsið.

Sí roknskapið í „Beretning om Færø Amts Tuberkulosesygehus Virksomhed i Regnskabsaaret 1. Januar til 31. December 1933.“

31. desember 1933.

	Kr. øyr.
Eftirstøður	10710 39
Ríkisstudningur fyri oktober fjórðungsár	13208 00
Hjá roknskaparhaldara	88 86
	28996 75
Skuld til Føroya Banka	7082 63
Eftirlønargrunnurin 31. desember 1933	991 02

»Smi

Inntøkur:

	Kr. øyr.
I. Farmagjald	35609 15
II. Ferðapeningur	37082 00
III. Sleipan	85 00
	Kr. øyr.
IV. Ríkisstudningur	8000 00
Postflutningur	25000 00
	— — 33000 00
V. Føroya Løgting	10000 00
VI. Tap	8623 10
	119849 26

Piggjarstaður

Opn:

	Kr. øyr.
Nýggi „Smiril“	269528 63
Gamli „Smiril“	2896 86
Ymiskir debitorar	1825 15
	274245 64

rikk.
Gjæðslur:

	Kr. øyr.
I. Manningarløn	28070 59
II. Kostarhald	4174 45
III. Tryggingargjald	9938 18
IV. Kol o. t.	35317 70
V. Umsiting og umvøling	10291 87
VI. Adminlstratiún	2000 00
VII. Ymist	10514 81
VIII. Eykafar	3670 00
IX. Postfluttningur	2940 38
X. Rentur	12431 32
	119349 25

31. mars 1934.

Skuld:

	Kr. øyr.
Føroya Banki	16658 22
Ríkiskassin	108816 30
Telefonverkið	25000 00
Roknskaparhaldarin útlagt	39 07
Munur	38738 05
	274245 64

Skúlagrunnurinn.

Roknskapur fyrir 1933.

Inntøkur:

	Kr. öyr.
1. Rentur.....	241 36
2. Ríkisstudningur.....	24045 24
3. Studningur til uttanbýggja næmingar.....	1150 00
4. Studningur til pensión frá Læfssædes.....	550 00
5. Studningur frá Tórshavnar bý.....	150 00
6. Næmingarnir.....	16595 00
7. Læraraskúlin.....	600 00
8. Leiga.....	922 00
9. Eftirstöður.....	929 25
10. Hvalainntøka.....	621 06
11. Refnsión av pensiónsútreiðslum.....	587 52
Munur...	2890 29
	49281 72

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
1. Eftirløn.....	8029 16
2. Lærarløn.....	82462 12
3. Studningur til uttanbýggja næmingar.....	1150 00
4. Løn roknskaparhaldarans o. t.....	166 89
5. Skattur.....	976 19
6. Trygging.....	645 00
7. Umvøling.....	3387 10
8. Ljós og hiti.....	2341 04
9. Reingeran.....	2603 07
10. Undirvísingartilfar o. t.....	698 00
11. Leiga.....	800 00
12. Aðrar útreiðslur.....	461 90
13. Eftirstöður.....	576 25
	49281 72

Grunnur í ársbyrjan..... 44942 63

Grunnurin 31. desember 1933:

	Kr. öyr.
Rentuberandi peningur.....	88490 92
Í sparikassa, banka og kontant.....	5581 42
	42052 34
Munur...	2890 29
	44942 63

Eftirlønargrunnur realskúlans.

	Kr. öyr.
31. desember 1933.....	5190 79

Pastor Engelstedts Legat.

	Kr. oyr.
Realskúlalegatið 31. desember 1933	1400 87
Eftirlønarlegatið	2196 40

Grunnurin til keyp av góðum skúlabókum.

	Kr. oyr.
31. desember 1933	2513 92

Eftirlønargrunnur lærara.

Inntøkur:

	Kr. oyr.
I. Rakstrargrunnur í ársbyrjan	19656 30
II. Pensiónsfrádrag	3880 19
III. Refuslón av pensiónstillegg o. ø.	13408 44
IV. Frá kommununum	10214 05
V. Ríkisstudningur til persónlig tillegg	366 46
VI. Kommunurnar til lön roknskaparhaldarans	350 00
VII. Rentur	8356 11
VIII. Ríkisstudningur	14000 00
IX. Løgtingsstudningur	2000 00
	— —
	72221 55

Útreiðslur:

	Kr. oyr.
A. Eftirløn	26843 44
B. Flutt til Kapitalkonto	18268 13
C. Lön roknskaparhaldarans, revisor o. t.	560 97
D. Afturrindað skuld til roknskaparhaldarans	6 37
E. Rakstrargrunnurin 31. december 1933:	Kr. oyr.
Færø Amts Sparekasse	23626 80
Eftirstøður	3383 43
Kontant	32 41
	27042 64
	72221 55

Kapitalkonto.

	Kr. oyr.
31. december 1933: Obligatiónum.....	192000 00
Fræro Amts Sparekasse.....	10419 39
	202419 39

Trygging skúlahúsa.

Grunnurin 31. desember 1933:	Kr. oyr.
Fræro Amts Sparekasse.....	15082 08
Eftirstøður.....	208 85
Hjá roknskaparhaldaranum.....	58 18
	15349 11

Landsbókasavnið.

Inntøkur:

	Kr. oyr.
Grunnurin við ársbyrjan.....	45 46
Ríkisstudningur.....	6300 00
Løgtingið.....	3200 00
Tórshavnar býur.....	1200 00
Ymist.....	86 78
	10832 24

Útreiðslur:

	Kr. oyr.
Løn og Skrivstovuútreiðslur.....	5430 84
Ljós og hiti.....	1015 00
Bókakeyp og innbinding.....	1661 61
Rentur og avborgan.....	935 00
Útreiðslur til telefon, skatt, trygging o. t.....	1005 85
Innbúgv, reingeran, porto, fragt o. t.....	770 63
Grunnurin 31. mars 1934:	Kr. oyr.
Sjóvinnubankin.....	9 68
Hjá roknskaparhaldaranum.....	3 63
	13 31
	10832 24

Skjalasavnið.

Inntökur:

	Kr. öyr.
Ríkisstudningur.....	2850 00
Læglingsstudningur.....	2415 00
	4765 00

Útveiðslur:

	Kr. öyr.
Lán og skrivstovnuútreiðslur.....	3148 62
Ljós og hiti.....	203 95
Rentur og avborgan.....	165 00
Innbúgv og umvælingar.....	1092 57
Telefon, fragt og reingeran.....	163 25
Grunnurin 31. mars 1934.....	1 61
	4765 00

Kavarabúnaðurin.

	Kr. öyr.
Grunnurin 31. desember 1933.....	1827 63

»Hansenske Legat.«

	Kr. öyr.
Grunnurin 31. mars 1934.....	956 63

»Fonden for forulykkedes Efterladte.«

	Kr. öyr.
Grunnurin 31. desbr. 1933.....	9401 16

Grindagarnið í Vestmanna.

Grunnurin 31. desember 1933:

Færø Amts Sparekasse	Kr. øyr. 1148 47
Kontant	4 58
	1148 05

Jarðahvalsgrunnurin.

Grunnurin 31. desember 1933:

Færø Amts Sparekasse	Kr. øyr. 33807 69
Kontant	226 15
Eftirstøður	814 81
Lán til kirkjugrunnin	40000 00
Lán til Skipafelagið Føroyar	65000 00
Lán til amtsgrunnin	14000 00
	153348 65

Figgjarstandurin

fyrí tey av tinginum granskoðaðu roknskapini.

Ogn:

	Kr. oyr.
1. Telefonverkið (bókført til kr. 1.036.281,16).....	500000 00
2. Hús :	Kr. oyr.
Bróstsjúkrahúsið við innbúgví og læknahúsið	
(tryggjað fyrí kr. 250000,00).....	200000 00
Løgtingshúsið.....	17500 00
Skansahúsið	8400 00
Realskúlin.....	80000 00
Bókasavnshúsið.....	75000 00
Farsóttarhúsið.....	12000 00
	392900 00
3. Smíril.....	260000 00
	Kr. oyr.
4. a. Færø Amts Sperekasse, bankarnar og peningur	304491 75
b. Skuldabrev, kreditfelagsobligatiónir.....	469370 95
c. Fyrifrangreiðslur	62095 94
d. Eftirstøður	181585 15
	1011493 79
	2164393 79

Skuld:

	Kr. oyr.	Kr. oyr.
A. Til lánustøður	790204 38	
B. — lögtingsgrunnar og aðrar.....	144486 29	
		934690 67
	Munur...	1229703 12
		2164393 79

Kirkjurnar, vørushandilin, lutirnir í Skipafelaginum Føroyar og í sjóvinnubankanum eru ikki roknaði við.

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased by 1.5 million (1990-1999) (Office of National Statistics 2000).

There is a growing awareness of the need to address the needs of older people in the community. The Department of Health (1999) has published a strategy for older people, which sets out the government's commitment to older people and the actions that will be taken to improve their lives. The strategy is based on the following principles: older people should be able to live independently, safely and comfortably; older people should be able to participate in the life of the community; and older people should be able to access the services and support they need.

The strategy is based on the following principles: older people should be able to live independently, safely and comfortably; older people should be able to participate in the life of the community; and older people should be able to access the services and support they need. The strategy is based on the following principles: older people should be able to live independently, safely and comfortably; older people should be able to participate in the life of the community; and older people should be able to access the services and support they need.

The strategy is based on the following principles: older people should be able to live independently, safely and comfortably; older people should be able to participate in the life of the community; and older people should be able to access the services and support they need. The strategy is based on the following principles: older people should be able to live independently, safely and comfortably; older people should be able to participate in the life of the community; and older people should be able to access the services and support they need.

The strategy is based on the following principles: older people should be able to live independently, safely and comfortably; older people should be able to participate in the life of the community; and older people should be able to access the services and support they need. The strategy is based on the following principles: older people should be able to live independently, safely and comfortably; older people should be able to participate in the life of the community; and older people should be able to access the services and support they need.

The strategy is based on the following principles: older people should be able to live independently, safely and comfortably; older people should be able to participate in the life of the community; and older people should be able to access the services and support they need. The strategy is based on the following principles: older people should be able to live independently, safely and comfortably; older people should be able to participate in the life of the community; and older people should be able to access the services and support they need.

The strategy is based on the following principles: older people should be able to live independently, safely and comfortably; older people should be able to participate in the life of the community; and older people should be able to access the services and support they need. The strategy is based on the following principles: older people should be able to live independently, safely and comfortably; older people should be able to participate in the life of the community; and older people should be able to access the services and support they need.

The strategy is based on the following principles: older people should be able to live independently, safely and comfortably; older people should be able to participate in the life of the community; and older people should be able to access the services and support they need. The strategy is based on the following principles: older people should be able to live independently, safely and comfortably; older people should be able to participate in the life of the community; and older people should be able to access the services and support they need.

Uppskot
til
fíggjarsamtykt
Løgtingsins
fyri
1935.

(Lagt fyri Løgtingið 1934.)

Amts

Inntøkur:

	Kr. oyr.
1. Ríkisstudningur.....	3000 00
2. Gjöld fyrir handilsloyvi.....	1500 00
3. Jarðaskattur	8500 00
4. Tollur.....	63000 00
5. Rentur og avdráttur frá Klakksvíkar sókn	8700 00
6. At fáa til vegar	100600 00

185300 00

Ad. Inntøkur:

Lóg um toll 8. mars 1930 sbr. lóg 23. mars 1932, ásetur, at staturin fyrst fær 30,000 kr. og sjúkrahúsini 25,000 kr. Restin ætlast til 126,000 kr. Herav fær amtsgrunnurin 63,000 kr. (helvt).

Lógin um toll fer úr gylði 31. mars 1935, men roknast má væl við, at samtykt verður ný lóg, ið gevur tinginum minst líka stórar inntøkur.

grunnurin.

Útreiðslur.

	Kr. oyr.
A. Løgtingskostnaður	33000 00
B. Dómsmál	4000 00
C. Valur viðvíkjandi	1000 00
D. Læknar, sjúkrahús o. t.	25000 00
E. Ferðautreiðslur sýslumanna, djóralæknans o. m.	3500 00
F. Skúlanálar viðvíkjandi	9000 00
G. Landsbókasavnið	3800 00
H. Landbúnaðinum viðvíkjandi	7000 00
I. Hjemmet for Vanføre og ymist	500 00
J. Rentur	28000 00
K. Vanligan avdrátt	24000 00
L. Til byggjuginn	5000 00
M. Til fiskivinnu	5000 00
N. Til bróstsjúkrahúsið og farsóttarhúsið	5000 00
O. Helvt av tolli til ymis mál	31500 00
	185300 00

Ad. Útreiðslur:

	Kr. oyr.
A. Tingmannaløn, ferðautreiðslur o. t.	17500 00
Løgtingsfíðindi o. t.	12000 00
Løgtingshúsið	2000 00
Skrivstova lögtingsins	1500 00
	33000 00

	Kr. oyr.
D. Læknaløn o. t.	7000 00
Farsóttir	2500 00
Veneriskar sjúkur	2000 00
Koppseting	900 00
Karantinútreiðslur	5500 00
Bróstsjúkrahúsið	3000 00
Ljósmøður	2000 00
Ymist	2100 00
	25000 00

H. Til hjálparmann hjá landbúnaðarráðgevaranum, Føroya búnaðarsfelag,
5000 kr. til stuðning til uppdyrkan o. t.

Økonomiski grunnurin.

Inntøkur:

	Kr. øyr.
1. Grind.....	1500 00
2. Stórhvalagjald	3000 00
3. Innflutningsgjald.....	37800 00
4. Røntur.....	2500 00
5. Vøruhandilin	2500 00
	47300 00

Útreiðstur:

	Kr. øyr.
A. Løn roknskaparhaldarans, o. t.....	1000 00
B. Kvøldskúlar og Ierðastudningur til lærarar.....	600 00
C. Jarðahvalsgrunnurin	150 00
D. Hedeselskabet.....	1000 00
E. Føroya felag móti tuberklasjúku	1000 00
F. At leggja til stovnsfæ grannsins	1000 00
	4750 00
Til lendingar, brýr og onnur endamál eru.....	42550 00
	47300 00

Fátækragrunnur Lögtingsins.

Inntakur:

	Kr. oyr.
1. Grind.....	150 00
2. Stórhvalagjald.....	500 00
3. Arvagjald.....	2500 00
4. Gjöld fyrir handilsloyvi.....	1500 00
5. Rentur.....	700 00
	5350 00

Útreiðslur:

	Kr. oyr.
A. Alimentatíónspeningur.....	1250 00
B. Løn roknskaparhaldarans o. t.	425 00
C. At leggja til stovnsfæ grunnsins.....	500 00
D. Munur.....	3175 00
	5350 00

Kirkjugrunnur Lögtingsins.

Inntøkur :

	Kr. oyr.
1. Endurgjald fyri tíggjunda	7800 00
2. Stórhvalagjald	1000 00
3. Innfluttningsgjald	25200 00
4. Rentur	1500 00
	
	35500 00

Útreiðslur :

	Kr. oyr.
A. Roknskaparhaldara o. t.	515 00
B. Rentur	2325 00
C. Vanligar umvøllingar	3500 00
D. Kirkjugarðar	600 00
E. Jarðahvalsgrunnurin	5000 00
F. Munur	23560 00
	
	35500 00

Beretning

om

Færø Amts Tuberkulosesygehus' Virksomhed

i Regnskabsaaret 1. Januar 1933 til 31. December 1933.

Ved

Overlæge *Erik Lyngø.*

Ved Regnskabsaarets Begyndelse henlaa paa Sygehuset	41	Patienter
I Aarets Løb indlagdes	92	—
— udskreves 67, overflyttedes 18.	85	—
Tilbage ved Aarets Slutning	48	—

De udskrevne 85 Patienter fordeler sig saaledes:

1) *Hjemsted:*

Famlén	1	Porkere	1
Fuglefjord	3	Saltangeraa	2
Fugla	1	Sand	1
Funding	1	Skaalevig	1
Glibre	1	Skopeu	3
Gjov	1	Skue	4
Halderavlg	1	Solmunde	1
Heste	2	Sumbø	1
Husum	1	Svine	2
Hvidenæs	1	Servaag	4
Højvig	1	Thorshavn	21
Klaksvlg	3	Thorsvlg	1
Kollefjord	1	Trollenæs	1
Kunø	1	Tveraa	3
Kvalbø	1	Vaag	3
Kvivig	3	Vestmanhavn	5
Langesand	1	Viderejde	4
Lysaa	1	Øre	1
Myggenæs	1		

2) <i>Efter Køn:</i> Mandlige.....	39
Kvindelige	46

3) <i>Efter Alder:</i> 15 Aar og derunder.....	4
Fra 16 Aar til 25 Aar.....	47
- 26 - - 35 -	18
- 36 - - 50 -	14
- 51 - - 60 -	3
- 61 - og derover	0

4) <i>Efter Sygdommens Udbredning:</i>	
37 lettere Tilfælde (I Stadium)	
26 middelsvære — (II ")	
22 svære (III —)	

Gennemsnitsvarigheden af Kuropholdet for de enkelte Stadier var:

lettere Tilfælde (I Stad.)	107 Dage
middelsvære Tilfælde (II -)	169 -
svære Tilfælde (III -)	372 -

Resultatet af Behandlingen:

	I	II	III	Ialt
Tilsyneladende raske	31	16	2	49
Betydeligt bedrede	3	6	5	14
Bedrede	1	2	5	8
Uforandrede	2	1	6	9
Forværrede	0	0	3	3
Døde	0	1	1	2
	37	26	22	85

Tubercelbaciller fandtes i Opspyttet hos ialt: 35 Patienter.

Af 37 Patienter i I Stad. hos 0 Patienter	
- 26 — - II - - 14	
- 22 — - III - - 21	

Af disse 35 Patienter blev 21 udskrevne baculfri (60 %).

Feber, der skyldtes Tuberkulosen.

Fandttes ved Indlæggelsen hos	5	Patienter
Tabte sig under Opholdet hos	5	—
Opstod under Opholdet hos	19	—
Tabte sig atter under Opholdet hos	16	—

Vægtforøgelsen hos 82 regelmæssigt vejede Patienter var:

I Stadium:	4,7	kg.
II	6,7	"
III	5,0	"

Af mere betydende Komplikationer forekom følgende:

Abdom. acut.	1	Herpes Zoster	1
Abscess. frigld. dorsi	1	Hysteria	1
Achylia gastr.	1	Hæmoptysis	9
Albuminuria (Sanoecrysin)	2	Influenza	2
Amotio retin.	1	Kyfoscoliosis	1
Anæmia simpl.	16	Migræne	1
Asthma bronch.	1	Mrb. cordis	1
Bronchiectasia	1	- mentalis	1
Bronchitis acut.	1	Nephritis acut.	2
— chr.	1	Neurasthenia	10
Carbunculus	1	Obstipat. chr.	2
Cholelithiasis	1	Otit. med. supp. chr.	2
Collitis chr.	1	Parulis	1
Dermatitis artif. (Sanoecrysin)	1	Pleurit. exsudat.	2
Dyspepsia	1	- seq.	13
Encephalitis seq.	1	Pleuro-pneumonia	1
Epididymitis tuberc.	2	Psoriasis	1
Epilepsia	1	Spondylitis tuberc.	1
Exanthem (Sanoecrysin)	1	Tuberc. gland. bronch.	3
Gastro-enterit. acut.	6	— laryngis	4
Graviditas	1	— renis	2
Hernia crural.	1	Varices extr. inf.	3

Overflyttede Patienter: ialt 18.

til

Dr. Alexandrines Hospital: 12 Patienter.

Cholelithiasis:	1	Thoracoplastik m. Exaeresis n. phren.: 2
Epididymit. tuberc.:	1	Exaeresis n. phrenic.: 2
Abdom. acut.:	1	Tuberc. pulm. et laryng: 1
Tuberc. renis.:	2	Nephritis acut.: 1
Hernia crural.:	1	

Tuberkulosehospitalet: 4 Patienter

for Tuberc. pulm.

Rigshospitalet, København: 2 Patienter

Otit. med. supp. chr.: 1 Patient
Amotio retin: 1 Patient

Særlige Behandlingsmaader.

Pneumothorax artif. er forsøgt anlagt hos 6 Patienter kun hos 2 lykkedes og gennemførtes Behandlingen; desuden er 2 Patienter til Studighed blevet ambulant behandlet med Pneumoth. artif.

Sauocrysin er anvendt til 22 Patienter.

Metallosal-Mangan er anvendt til 3 Patienter.

Thoracoplastik m. Exaeresis n. phrenic.: 1 Patient (Overlæge Pauli Dahl).

Exaeresis n. phrenic.: 2 Patienter (Overlæge Pauli Dahl).

Der er i Aarets Løb foretaget 172 Røntgenfotograferinger, deraf 48 ambulante Patienter (Tuberculosestationen).

Af Gennemlysninger: 140, deraf 62 ambulante Patienter.

Endvidere er der i Aarets Løb givet 1815 Lysbade (Kvarts-Sollux).

Økonomisk Oversigt

Ved Bogholder *Jacob Olsen.*

Sygedagenes samlede Antal har i Aarets Løb været: 17195 Dage.

Aarets Middelbelægning har været: 47,11.

Regnskab for Driften 1933.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
Betaling for Patienter	17195	00
Statskassens Tilskud	51682	00
Forplejning	208	50
	Kr.	Ø.
Have og Anlæg	980	00
Fragaar: Udgiften (Kt. 10)	442	95
	Kr.	Ø.
Husdyrhold	1851	50
Fragaar: Udgiften (Kt. 13)	536	75
Ambulante Røntgenfotograferinger	90	00
Underskud	1202	99
	72110	29

Udgift.

		Kr.	Ø.
Konto	1. Lønninger.....	16981	68
—	2. Forplejningen.....	27160	60
—	3. Vask og Rengøring.....	2320	36
—	4. Brændsel og Belysning.....	9292	80
—	5. Medicin m. m.....	4004	47
—	5.a Røntgen.....	2648	59
—	6. Bygninger.....	5084	08
—	8. Inventar.....	1610	88
—	9. Forsikring.....	1217	17
—	11. Fragt, Losning og Kørsel.....	711	45
—	12. Kontorhold m. m.....	906	21
		Kr.	Ø.
—	14. Renter.....	98	40
	Frageaar indv. Rt. (Indtk. VIII).....	41	12
		57	28
—	16. Forskellige Udgifter.....	119	77
		72110	29

Beholdning og Gæld.

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
	31. Decbr.	1932.	31. Decbr.	1933.
Beholdning: 1. Restancer.....	11222	39	10641	39
2. Restancer af Røntgen.....			69	00
3. Statskassens Tilskud for Oktbr. Kv..	12144	00	13203	00
4. Hos Kassereren.....	562	81	83	36
	23929	20	23996	75
Gæld: Til Føroya Banki.....	8176	60	7032	63

Bemærkninger ad Udgiftskonti:

ad Konto 1. Lønninger:		Kr.	Ø.
Løn til 1 Læge (Overlæge Lynge).....		3500	00
— - 1 Reservelæge.....		1000	00
— - 1 Oversygeplejerske.....		1575	00
— - 1 Sygeplejerske.....		1200	00
— - 1 Do.....		1080	00
— - Afløsning (Ferie og Sygdom).....		410	00
— - 1 Økonoma.....		1500	00
— - 1 Fyrpasser.....		2800	00
— - 1 Bogholder.....		1200	00
— - 1 Revisor.....		60	00
Pigelønninger + Medhjælp.....		3156	68
		16981	68

ad Konto 2. Forplejningen:		Kr. Ø.
Udgiften har været	27160	09
Forplejningen har kostet Øre 157,90 pr Patientdag (sidste Aar	170,84)	
— — — — — 125,89 pr. Kostdag (sidste Aar	129,83)	
ad Konto 3. Vask og Rengøring:		
Grønsæbe, andre Sæber, Sæbespaaner og Soda	412	97
Forskelligt	189	39
Toiletpapir	118	00
Vask af Tøj	1600	00
		2320 36
ad Konto 4. Brændsel og Belysning:		
42500 kg. Kul	1491	70
2517 hl. Cokes	5417	30
3852 kg. Petroleum	1033	03
Elektricitet til Belysning	1001	16
— — teknisk Brug	119	71
Forskelligt	229	90
		9292 80
ad Konto 5. Medicin:		
Medicin	2237	65
Sanocrysin og Metallosel-Mangan	1766	82
		4004 47
ad Konto 5.a Røntgen:		
Udgiften har været	2648	59
ad Konto 6. Bygninger:		
Almindelige Vedligeholdelser	220	02
Større Arbejder	4864	01
		5084 03
ad Konto 8. Inventar:		
Nyanskaffelser	1391	01
Udbetalt Syøn	36	00
Reparationer	183	87
		1610 88

ad *Konto 9. Assurance:*

Brandforsikring	1053 67
Ulykkesforsikring	163 50
	1217 17

ad *Konto 11. Fragt, Losning og Kørsel:*

Udgifterne har været	711 45

ad *Konto 12. Kontorhold:*

Kontorrekvisitter m. m.	140 64
Telefonabonnement	398 00
Telefon-Samtaler og Telegrammer	53 37
Tryksager, Avertissement m. m.	132 00
Bladpenge, Frimærker m. m.	182 20
	906 21

ad *Konti 10, 13, 14, 15 og 16* ingen Bemærkning.

Udvalgsbetænkning A

fra Udvalgets Flertal (Danielsen, Djurhuus, O. F. Joensen og A. Samuelsen)

i

Lagtingssag Nr. XV-1/1934:

(Almennu peningaviðurskipti Føroya.)

I 1931 forelagde Justitsministeren Lagtinget et Forslag til Ordning af forskellige økonomiske Forhold, beregnet for en Tiars Periode vedrørende Havne, Veje, Kystflarten og Sygehusforhold. Sagen blev behandlet i Lagtinget i 1931 og følgende Aar, se Lagtingstidende 1931, Side 184, 1932 Side 258 og 1933 Side 290.

Efter Statsministerens Opfordring fandt der i Sommer en Forhandling Sted i København mellem et Udvalg af Embedsmænd fra Ministerierne og 6 Lagtingsmænd. Denne resulterede i en Overenskomst, der indeholdes i følgende Betænkning af 18. Juni d. A.:

Betænkning vedrørende den i Justitsministeriets Skrivelse til Lagtinget af 27. Juli 1931 omhandlede Ordning af visse økonomiske Forhold paa Færøerne.

En Delegation fra Færøernes Lagting, bestaaende af Lagtingsmændene A. Samuelsen, O. F. Joensen, Kr. Djurhuus, J. Patursson, E. Miltens og P. M. Dam har med et Udvalg af Embedsmænd fra Ministerierne drøftet Ordningen af de økonomiske Forhold, der omhandles i Justitsministeriets Skrivelse af 27. Juli 1931 til Lagtinget.

Den i Justitsministeriets Skrivelse skitserede Ordning gik ud paa følgende:

- A. Staten gav Tilsagn om et Tilskud til Anlæg af Havne ved Klaksvík og Vestmannaá og paa henholdsvis 456.000 Kr. og 100.800 Kr. (eller $\frac{4}{5}$ af Udgifterne) paa nærmere fastsatte Betingelser, herunder at de interesserede Kommuner, eventuelt i Forbindelse med Lagtinget, selv fremskaffer den resterende Femtedel af Udgifterne, og at samtlige færøske Havneanlæg fremtidig undergives Amtmandens Tilsyn.
- B. Staten vilde dernæst afholde Udgiften — 470.000 Kr. — ved Opførelsen af et Sindssygehospital paa Færøerne.

C. Endelig skulde der tilvejebringes følgende Indtægter for Færø Amt, af hvilke de under a d nævnte nu tilfalder Statskassen.

a. Kongs- og Matrikulsskatten, aarlig.....	3.258 Kr.
b. Fæste- og Indfæstningsafgiften, der i 1929—30 androg	14.004 —
c. Skibsalgiften i det Omfang, den nu tilfalder Statskassen, 1929—30	11.779 —
d. Statens Andel af Indførselsafgiften — 30.000 Kr. — med Fradrag af den af Statskassen udredede Erstatning for Tiender — 18.816 Kr.	11.184 —
e. Nye Indførselsafgifter for Kaffe, Te og Sukker til et Beløb af aarlig	95.000 —

eller ialt ca. 135.000 Kr.

D. Statens Tilskud til Sygehusenes Drift og til den lokale Skibsfart — i 1931—32 henholdsvis 25.000 og 10.000 — skulde bortfalde og disse Opgaver overlades til Amtskommunen.

Der blev herefter ca. 100.000 Kr. aarlig til Raadighed for Lagtinget til amtskommunale Opgaver, herunder væsenligst Havne- og Vejarbejder.

Fra færøsk Side er der under Forhandlingerne gjort gældende, at det under de forhaandenværende usikre Forhold vil være vanskeligt at fastlægge en Ordning for et saa langt Tidsrum som 10 Aar, og man foreslaar derfor Ordningen begrænset til en Periode paa 5 Aar fra 1. April 1935 at regne.

Med Hensyn til *Havneanlægene* tiltrædes de foreslaaede Anlæg ved Klaksvig og Vestmanna.*) Færøerne vil da med egne Midler søge at tilvejebringe de nødvendige mindre Havneanlæg.

For saa vidt angaar Tilsynet med Havneanlæggenes Vedligeholdelse henvises der til Lov Nr. 125 af 15. Juni 1927 § 2, hvorved det bestemtes, at Lagtinget skulde føre Tilsynet med de i Loven omhandlede Havneanlæg. Man gør endvidere gældende, at de Mangler, der har været med Hensyn til Vedligeholdelse af Anlægene, nu er afhjulpne, og at Lagtinget selv vil være interesseret i, at paataalte Mangler udbedres hurtigst. Det foreslaas derfor, at Tilsynet med Havnene ogsaa fremtidig varetages af Lagtinget.

Med Hensyn til *Sindssygehospitalet* udtales der fra færøsk Side, at man maa anse det for vigtigt, at der opføres et Sindssygehospital paa Færøerne. Der henvises bl. a. til, at Hjemsendelse af Patienter paa Prøve er vanskelig, naar der ikke er et Hospital paa Øerne.

Da man imidlertid anser det for meget betydningsfuldt, at der sættes *Vejarbejder* i Gang, og de fornødne Tilskud hertil ikke kan opnaas i Forbindelse med de øvrige i Planen omhandlede Ydelser fra Statens Side, foreslaar man, at Spørgsmaalet om Opførelsen af et Sindssygehospital udgaar af Planen for 5 Aars Perioden.

Det fremhæves fra færøsk Side, at Vejarbejderne ikke alene har Betydning for Samkvemmet og Opdyrkningen, men ogsaa har stor Betydning for Beskæftigelsesspørgsmaalet i Vinterhalvaaret.

Under Hensyn til samtlige foreliggende Omstændigheder er man ene-

*) Med de nuværende Valutakurser vil Omkostningerne blive ca. 10% højere end oprindelig beregnet.

des om, at Statens Tilskud til Anlæg af Hovedvejene nedsættes fra 80 pCt. til 50 pCt.

Man foreslaar herefter, at Staten i 5 Aars-Perioden i Stedet for at stille Midler til Raadighed for Opførelsen af et Sindesygehospital giver Tilskud til Vejanlæg med 50 pCt. af Udgifterne til Hovedveje og 25 pCt. af Udgifterne til Biveje, dog ikke udover 100.000 Kr. aarlig i de 5 Aar.

Hovedvejene projekteres af Vandbygningsdirektoratet, og Planerne til Bivejene godkendes af Vandbygningsvesenets ledende Ingeniør i Thorshavn, der tillige fører Tilsynet med Udførelse af samtlige Vejanlæg. Statens Tilskud anvises i Forhold til de afholdte Udgifter efter de hidtil gældende Regler.

Med Hensyn til *Indtægterne* var det i Finansplanen foreslaaet, at der gennem nye Indførselsafgifter tilvejebragtes en Indtægt for Færø Amtskommune paa ca. 95.000 Kr. aarlig.

Der foreslaas fra færøsk Side, at der af Færøerne selv til Havne- og Vejarbejder tilvejebringes ca. 100.000 Kr., nemlig ca. 60.000 Kr. ved Beskatning af større Indtægter efter Principperne i det af Lagtinget vedtagne Forslag og c. 40.000 Kr. ved Regulering af de gældende Indførselsafgifter (for stærke Drikke, Tobaksvarer og Sukkervarer) og ved Indførselsafgifter paa nogle andre Varer. Forslag vedrørende disse Skatter udarbejdes af Lagtinget i den kommende Samling samtidig med, at Planen kommer til Behandling i Tinget.

Efter Finansplanen skulde endvidere Kongs- og Matrikulskatten, Fæste og Indfæstningsafgifterne, ialt godt 17.000 Kr., samt Skibsafgiften — i 1928—80: 11779 Kr. — og Statens Andel af Indførselsafgiften med Fradrag af Tiendeerstatningen eller ialt 11.184 Kr. overdrages Færø Amtskommune med, at Statens Tilskud til Driften af de færøske Sygehuse og til den lokale Skibsfart bortfalder, saaledes at det bliver Amtskommunens Opgave at yde Tilskud til disse Formaal.

Fra færøsk Side foreslaas det, at Kongs- og Matrikulskatten og Fæste- og Indfæstningsafgifterne udgaar af Planen, hvorimod Statens fulde Andel af Indførselsafgiften — 30.000 Kr. — samt den Staten tilfaldende Del af Skibsafgiften foreslaas overladt Amtskommunen, der da overtager de nævnte Opgaver med Hensyn til Tilskud til Sygehuse og den lokale Skibsfart.

Under Hensyn til det foran anførte kan Udvalget tiltræde den foreslaaede Ordning. Idet man vedrørende Amtskommunens økonomiske Stilling henviser til Bilag I, skal man især bemærke, at Amtskommunens Økonomi efter de af Delegationen givne Oplysninger nu er saaledes, at Lagtinget med en Ordning som den, der er opnaaet Enighed om, vil kunne opfylde sine Opgaver uden at forøge Amtsreparationsfondens Gæld, der nu er nedbragt til ca. $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Med Hensyn til Lagtingets Kautionsforpligtelser er det oplyst, at Lagtingets Kaution for Elektricitetsværkerne, ca. $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., har været effektiv for 3 Terminsydelsers Vedkommende (ialt 30.000 Kr.), men at man forventer, at Værkerne snart kan klare sig selv. Lagtinget har endvidere — bortset fra nogle mindre Kautioner for Kommuner — kun Garantiforpligtelser med Hensyn til Havneanlægene, hvor Garantien er blevet effektiv for Havnene i Kvivig, Skopen, Midvaag og Sarvaag, og Lagtinget vil for disse Anlægs Vedkommende i en længere Aarrække komme til at udrede ca. 20.000 Kr. aarlig.

København, den 18. Juni 1934.

*P. M. Dam. Kr. Djurhuus. O. F. Jørgensen. Edw. Milens. J. Petersson.
A. Samuelson. Frederik V. Petersen. C. F. Lillelund. Robert Hove.*

Til Behandlingen af Overenskomsten og de til denne knyttede Sager (Indkomstskatten og Toldloven) er der nedsat et Udvalg paa 7 Medlemmer, nemlig fra Sambandspartiet: Danielsen, Djurhuus, O. F. Joensen og A. Samuelson, og fra Selvstyrepartiet: Debess, Mitens og Patursson. Dette Udvalg var den 10. September d. A. enigt om fælles Betænkninger vedrørende Overenskomsten og de til denne knyttede Indtægtslovforslag, og Betænkningerne blev derefter sendt til Trykning. — Da Korrekturlæsning havde fundet Sted, forlangte Selvstyrepartiets Medlemmer af Udvalget (Debess, Mitens og Patursson), at der i nærværende Betænkning A skulde optages et Afsnit om Selvstyrepartiets Program m. v., hvilket Sambandspartiets Udvalgsmedlemmer ikke vilde gaa med til, idet man maatte betragte Selvstyrepartiets Program m. v. som Overenskomsten af 18. Juni 1934 fuldstændig uvedkommende. Da der herefter ikke kunde opnaas Enighed om Affattelsen af Betænkningen angaaende Overenskomsten, bliver der derfor vedrørende denno afgivet to Betænkninger, en fra Udvalgets Flertal (Sambandspartiets Medlemmer) og en fra Udvalgets Mindretal (Selvstyrepartiets Medlemmer).

Vedrørende de andre to Betænkninger B (Indkomstskat) og C (Toldloven) mener Udvalgsflertallet, at der ikke har været væsentlig større Meningsforskel med Hensyn til disse, hvorfor man ikke finder Anledning til at fremsætte nye Forslag, men forbeholder sig eventuelt senere at fremsætte Ændringsforslag.

Udvalgets Flertal skal indstille, at Tinget godkender Overenskomsten, og at Tinget anmoder Ministeriet om at fremsætte overfor Rigsdagen nødvendige Forslag, dels om Bevillinger til Havneanlæg i Klaksvig og Vestmannaeyri samt 100.000 Kr. aarlig i 5 Aar til Vejanlæg, og dels Forslag til Lov, hvorefter Skibsaafgiften tilfalder Lagtinget. Man skal fremhæve, at det er af største Betydning, saavel for Klaksvig som Vestmannaeyri, at Havnearbejderne kan paabegyndes hurtigst muligt, og man regner med, at begge Havne kan paabegyndes i Løbet af 1935.

Man gaar ud fra, at den hidtil gældende Fremgangsmaade ved Behandlingen af Tilskud til og Tilsyn med de amtskommunale Veje (Opdykningsveje) bibeholdes.

Overenskomsten forudsætter, at der skal tilvejebringes ca. 100.000 Kr. ved Beskatning paa Færøerne, nemlig ca. 60.000 Kr. i direkte Skat og ca. 40.000 Kr. ved indirekte Beskatning. I særlige Betænkninger vil man fremsætte disse Skattelovsforslag.

Da Overenskomsten træder i Kraft 1. April 1935 vil de paagældende Indtægter først indgaa til Lagtinget efterhaanden i Løbet af Finansaaret 1935—36, og man skal derfor andrage om, at Staten for at lette Overgangen yder Halvdelen af det sædvanlige Tilskud til Sygehusene og „Smiril“, hvorefter disse Tilskud skulde bortfalde.

Forslag

fra Flertallet (Danielsen, Djurhuus, O. F. Joensen og A. Samuelson).

1) Tinget godkender Overenskomsten af 18. Juni d. A., oprettet mellem Repræsentanter for Ministerierne og Udsendinge fra Lagtinget.

2) Tinget indgaar til Justitsministeriet med Andragende om at foranledige forelagt Rigsdagen de nødvendige Forslag til Bevillinger og Love i Overensstemmelse med Overenskomsten.

3) Tinget andrager om, at der for Finansaaret 1935—36 ydes som Tilskud til de færøske Sygehuse 11.250 Kr. og til Kysttarten 5000 Kr.

Lagtinget den 27. September 1934.

A. Samuelson. O. F. Joensen. K. Djurhuus. J. Danielsen.

Bilag 1 a. til Udvalgsbetænkning A fra Udvalgets Flertal i Lagtingssag Nr. XV 1/1934.

Lagtingets Normalindtægter.

1) *Amtsrepartitionsfonden:*

a. Paaligning paa Kommunerne	100.000 Kr.
b. Skat paa fast Jordegods	8.500 -
c. Gebyrer for Handelsbevillinger	2.000 -
d. Statstilskud	3.000 -
	113.500 Kr.

2) *Økonomisk Fond:*

a. Grind- og Hvalafgift	6.000 Kr.
b. Renter	3.000 -
	9.000 Kr.

3) *Amtsfattigkassen:*

a. Grind- og Hvalafgift	1.000 Kr.
b. Arveafgift	5.000 -
c. Handelsbevillinger	1.500 -
d. Renter	2.500 -
	10.000 Kr.

4) *Kirkefonden:*

a. Erstatning for Tiende	7.800 Kr.
b. Hvalafgift m. m.	1.700 -
	9.500 Kr.

5) Den nugældende Toldlov	180.000 Kr.
+ Statens Andel	30.000 -
	150.000 Kr.

292.000 Kr.

Bilag I b. Lagtingssag Nr. XV 1/1934.

Lagtingets Normaludgifter.

1) *Amtsrepartitionsfonden:*

a. Lagtinget	30.000	Kr.	
b. Læger og Sygehuse	25.000	-	
c. Renter	25.000	-	
d. Justits- og Politivæsenet	4.000	-	
e. Embedsmænds Rejsendgifter	4.000	-	
f. Skolevæsenet	10.000	-	
g. Diverse	12.000	-	110.000 Kr.

2) *Økonomisk Fond:*

a. Landingssteder og Indmarksveje	30.000	Kr.	
b. Kulturelle Formaal	15.000	-	
c. Diverse	5.000	-	50.000 Kr.

3) <i>Amtspædagogkassen</i>	10.000	Kr.	
4) <i>Kirkefonden</i>	30.000	-	
5) Vedrørende Kautionsforpligtelser for Havnelaan	20.000	-	
6) Afdrag paa Gæld	25.000	-	
7) Tilskud til Sygehusene	25.000	-	
8) Kystfarten	10.000	-	
9) Diverse	10.000	-	
			290.000 Kr.

Amtsrepartitionsfondens Gæld ca. 500.000 Kr.

Kautionsforpligtelser bortset fra Havnelaanene væsentlig kun Klaksvig og Vaag Elektricitetsværker ca. 500.000 Kr.

the 1990s, the number of people in the world who are undernourished has increased from 600 million to 800 million (FAO 1996).

There are a number of reasons for this increase. First, the world population has increased from 5 billion in 1987 to 6 billion in 1996, and is projected to reach 8 billion by 2025 (UNEP 1996). Second, the world population is ageing, and the number of people aged 65 and over is projected to increase from 200 million in 1987 to 600 million in 2025 (UNEP 1996).

Third, the world population is becoming more urban, and the number of people living in urban areas is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Fourth, the world population is becoming more mobile, and the number of people living in mobile communities is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Fifth, the world population is becoming more educated, and the number of people with a primary school education is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Sixth, the world population is becoming more affluent, and the number of people living on less than \$2 a day is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Seventh, the world population is becoming more mobile, and the number of people living in mobile communities is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Eighth, the world population is becoming more educated, and the number of people with a primary school education is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Ninth, the world population is becoming more affluent, and the number of people living on less than \$2 a day is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Tenth, the world population is becoming more mobile, and the number of people living in mobile communities is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Eleventh, the world population is becoming more educated, and the number of people with a primary school education is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Twelfth, the world population is becoming more affluent, and the number of people living on less than \$2 a day is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Thirteenth, the world population is becoming more mobile, and the number of people living in mobile communities is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Fourteenth, the world population is becoming more educated, and the number of people with a primary school education is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Fifteenth, the world population is becoming more affluent, and the number of people living on less than \$2 a day is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Sixteenth, the world population is becoming more mobile, and the number of people living in mobile communities is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Seventeenth, the world population is becoming more educated, and the number of people with a primary school education is projected to increase from 1 billion in 1987 to 3 billion in 2025 (UNEP 1996).

Udvalgsbetænkning B

fra Udvalgets Flertal (Danielsen, Djurhans, O. F. Joensen og A. Samuelsen).

i

Lagtingssag Nr. XV-1/1934:

(Almennu peningaviðurskipti Føroya. — Indkomstskat).

Ifølge Overenskomst af 18. Juni 1934, indgaaet mellem et Udvalg af Embedsmænd fra Ministerierne og Udsendinge fra Lagtinget, blev der foreslaaet, at der fra færøsk Side til Havne- og Vejarbejder skal tilvejebringes ca. 100.000 Kr. aarlig, hvoraf ca. 60.000 Kr. ved Indkomstskat. Forslag vedrørende saadan Skat skulde udarbejdes af Lagtinget. Ifølge det i Fjor vedtagne Forslag skulde saadan Skat svures, forsaavidt vedkommende Skatteindtægt naar 2500 Kr. For en saadan Indtægt var Skatten 1 pCt. og derefter stigende, saaledes at der af en Indtægt paa 10.000 Kr. skulde svares 3,7 pCt, hvorefter Skatten yderligere stiger til 4 pCt. som højeste Sats. Dette Lovforslag beregnedes at indbringe ca. 85.000 Kr. Ifølge Overenskomsten af 18. Juni d. A. skal det samlede Skattebeløb nedsættes til ca. 60.000 Kr.

Indenfor Udvalget har man for det første overvejet Spørgsmaalet, hvor Skattegrænsen nedad burde sættes. Færøernes Roderiforening har tilsendt Tinget en af flere af dennes Medlemmer underskreven Skrivelse, hvori disse dels fraraader saadan Indkomstskat, idet denne vil være en Byrde for Erhvervslivet, der i Forvejen er haardt belastet, og dernæst, hvis Skatten er absolut nødvendig, tilraader, at Grænsen sættes til det samme som i Danmark, nemlig 1200 Kr. for Familieforsørgere og 600 Kr. for andre Skatteydere.

Der har indenfor Udvalget gjort sig forskellige Anskuelser gældende, men man er efter Omstændighederne enedes om at sætte 2000 Kr. som Grænse. En af Grundene til, at man ikke har villet gaa længere ned, er, at de lavere Indtægter mange Steder maa svare ret stor Kommuneskat. Man har i det hele villet gøre denne Skat saa lempelig som muligt, da Kommunerne i høj Grad har Brug for Borgernes Skatteevne.

Man har drøftet, hvilken stigende Skala, der skal benyttes, og er enedes om i alt væsentligt at bibeholde Forslaget fra i Fjor, dog noget lempet, idet det Beløb, som skal skaffes til Veje ved denne Beskatning, er nedsat fra ca. 85.000 Kr. til ca. 60.000 Kr., og idet man har søgt at imødekomme Erhvervslivet.

Ifølge de statistiske Oplysninger, som har foreligget for Udvalget, vil en saadan Beskatning indbringe de ovennævnte ca. 60.000 Kr.

Man foreslaar, at Skatten opkræves direkte af Lagtinget med Halvdelen 1. Maj og Halvdelen 1. November.

Løvrigt foreslaar man Forslaget fra i Fjor vedtaget med enkelte uvæsentlige Ændringer.

Lov for Færøerne om Ændring i og Tillæg til Lov Nr. 76 af 12. Marts 1923 om den kommunale Beskatning (Skatteloven).

§ 1.

Enhver Person, Selskab eller Institution, som i Henhold til Lov Nr. 76 af 12. Marts 1923 om den kommunale Beskatning (Skatteloven) skal svare Skat til Opholdskommune eller Erhvervskommune paa Færøerne, er forpligtet til yderligere at betale direkte Skat til Lagtinget, for saavldt hans Skatteindtægt naar 2000 Kr. Skatteindtægten udgør hans skattepligtige Indkomst med de i Skatteloven hjemlede Fradrag, men uden Forhøjelse i Henhold til Lovens § 15.

Enkeltpersoner, der betaler Skat baade til Opholdskommune og Erhvervskommune, skal kun svare den i § 2 omhandlede Skat i Forhold til den i Opholdskommunen udfundne Skatteindtægt.

§ 2.

Den i § 1 omhandlede Skat erlægges efter følgende Skala:

Hvor Skatteindtægten udgør 2000 Kr., svares et Beløb af 15 Kr.

Er Indtægten over

2.000 Kr., men ikke over	2.500 Kr., svares	15 Kr. af 2.000 Kr., og $1\frac{1}{10}$ af Resten
2.500 - - - -	3.000 - -	20 - - 2.500 - - 2 - - -
3.000 - - - -	4.000 - -	30 - - 3.000 - - 2 - - -
4.000 - - - -	5.000 - -	50 - - 4.000 - - $2\frac{1}{2}$ - -
5.000 - - - -	6.000 - -	75 - - 5.000 - - $2\frac{1}{2}$ - -
6.000 - - - -	8.000 - -	100 - - 6.000 - - $2\frac{3}{4}$ - -
8.000 - - - -	10.000 - -	155 - - 8.000 - - 3 - -
10.000 - og derover	- -	215 - - 10.000 - - 3 - -

§ 3.

Inden 1. Marts indsender Ligningsmyndigheden til Lagtinget en specificeret Fortegnelse over alle de Indtægter, hvoraf Skat i Henhold til foranstaaende Bestemmelser skal svares til Amtskommunen, hvorhos der om enhver senere Ændring vedrørende Skatteindtægter paa 2.000 Kr. og derover straks skal sendes særskilt Indberetning til Lagtinget af Ligningsmyndigheden, medmindre Ændringen skyldes en Afgørelse af Lagtingets Skatteudvalg, idet det i saa Fald paahviler denne Institution at sende Meddelelse til Lagtinget.

§ 4.

Ved Lagtingets Foranstaltning meddeles det inden 15. April — i Tilfælde af senere Ændringer inden 1 Maaned efter at Indberetning i Henhold til § 3 er modtaget af Lagtinget — de Skattepligtige, hvilket Beløb de vil have at erlægge, og hvor paa Færøerne Beløbet skal indbetales. Hvis den

skattepligtige mener, at der er afkrævet for stort et Beløb i Henhold til nærværende Lov, kan den paagældende paaklæge Sagen til Lagtingets Skatteudvalg, naar dette sker inden Maanedsdagen efter, at Meddelelse om Skatten er afsendt fra Lagtinget. Spørgsmaalet om Størrelsen af den skattepligtige Indkomst kan den paagældende dog kun rejse efter de i Skattelovens §§ 19—20 indeholdte Regler.

§ 5.

Skatten forfalder til Betaling med Halvdelen 1. Maj og Halvdelen 1. November. For efterlignede Beløb er Forfaldsdagen Maanedsdagen efter, at Meddelelse i Henhold til § 4 er afsendt fra Lagtinget.

§ 6.

Er Beløbet ikke indbetalt inden een Maaned efter Forfaldsdag, forhøjes Skatten med $\frac{1}{2}$ pCt. maanedlig for hver paabegyndt Maaned.

§ 7.

Skatten med Tillæg efter § 6 kan inddrives ved Udpantning, hvis den ikke er betalt senest Maanedsdagen efter Forfaldsdagen.

De i Skattelovens §§ 38, 41, 42, 44—48 indeholdte Regler finder tilsvarende Anvendelse med Hensyn til den i nærværende Lov omhandlede Skat.

§ 8.

De Beløb, der i Henhold til nærværende Lov indkommer i direkte Skat til Lagtinget, indgaar i Frære Amts Repartitionsfond.

§ 9.

Nærværende Lov træder i Kraft 1. Januar 1935 og gælder indtil Udgangen af Aaret 1939; dog finder Lovens Regler ogsaa efter dette Tidspunkt Anvendelse med Hensyn til de Beløb, der skulde være erlagt i Henhold til Loven for Aarene 1935—39 inklusive, men ikke er indkommet den 31. December 1939.

Lagtinget, den 10. September 1934.

A. Samuelsen. O. E. Jørgensen. K. Djurhuus. J. Danielsen.

Udvalgsbetænkning C

fra Udvalgets Flertal (Danielsen, Djuurhuus, O. F. Joensen og A. Samuelson).

i

Lagtingssag Nr. XV-1/1934:

(Almennu peningaviðurskipti Føroya. —
Toldloven).

Ifølge Overenskomst af 18. Juni 1934 mellem et Udvalg af Embedsmænd fra Ministerierne og Udsendinge fra Lagtinget vedrørende Ordningen af forskellige økonomiske Forhold, skal der fra færøsk Side til Havne- og Vejarbejder tilvejebringes ca. 100.000 Kr., hvoraf ca. 40.000 Kr. ved Regulering af de nu gældende Indførselsafgifter (for stærke Drikke, Tobaksvarer og visse Sukkervarer) og ved Indførselsafgift paa andre Varer, og Forslag herom skal udarbejdes af Tinget i denne Samling. Udvalgets Flertal skal udtale følgende:

Med Hensyn til de gældende Indførselsafgifter foreslaar man, at Afgiften paa Vin forbliver uforandret. Man foreslaar, at Afgiften paa almindelig Brændevin og Akvavit forhøjes ca. 20 %, og at Afgiften paa anden Spiritus forhøjes med 25 %. Afgiften paa Øl, der i Forvejen er ret høj, foreslaar man bibeholdt uændret, medens man derimod foreslaar Afgiften paa Tobak (med Undtagelse af spundet Tobak), dyrere Cigarer og Cigaretter forhøjet. Endvidere foreslaas Afgiften paa indførte Sukkervarer ogsaa forhøjet. Afgiften paa Cigaretpapir anser man for at have været for høj, hvorfor denne Afgift bør nedsættes. Ved disse Ændringer kan det forventes, at der indvindes aarlig ca. 20.000 Kr. mere end tidligere.

Dernæst foreslaar man Indførselsafgift paa enkelte andre Varer og har ved Valget af disse haft for Øje, at Varerne er af en saadan Art, at Oppebørselsbetjentene vil være i Stand til at opkræve Afgiften uden alt for store Vanskeligheder og Omkostninger.

Naar man har foreslaaet Værditold — og ikke Vægttold — for disse enkelte Varer, da skyldes dette, at man mener, at en Værditold vil virke mere retfærdigt; ligeledes mener man, at Værditolden her, hvor det ofte vil

dreje sig om ganske smaa Varepartier, vil bevirke, at Optræelsen af Afgiften bliver mindst besværlig for Opbevaringsbetjentene. Man har gennemgaaet det foreliggende statistiske Materiale og regnet med, at disse Afgifter skulde indbringe ca. 20.000 Kr.

Man forudsætter, at Ministeriet foretager de nødvendige Ændringer i Bekendtgørelsen om Optræelse af de omhandlede Afgifter.

Forslag til Lov for Færøerne om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter.

§ 1.

I Stedet for § 1 i Lov Nr. 44 af 30. Marts 1892, jfr. Lov Nr. 46 af 7. Marts 1912 § 1, Lov Nr. 36 af 15. Februar 1928, Lov Nr. 252 af 10. Oktober 1928 og Lov Nr. 58 af 8. Marts 1930 om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter paa Færøerne, træder følgende Bestemmelser:

Af nedenævnte Varer, som indføres til Færøerne, svares Afgift efter følgende Regler:

1. Af al Slags Vin, Brændevin, Spiritus eller spirituose Drikkevarer:
 - a. Af Vin paa Fade eller Beholdere, der rummer over 1 Liter, for hver Liter 40 Øre; paa Flasker og andre mindre Beholdere, for hver $\frac{3}{4}$ Liter 45 Øre.
 - b. Af almindelig Brændevin og Akvavit i Fade eller Beholdere, der rummer over en Liter, for hver Liter:
 - af 8° Styrke og derunder 150 Øre,
 - over 8° indtil 12° Styrke 280 Øre,
 - over 12° Styrke 380 Øre;
 - paa Flasker og andre mindre Beholdere for hver $\frac{3}{4}$ Liter:
 - af 8° Styrke og derunder 180 Øre,
 - over 8° indtil 12° Styrke 320 Øre,
 - over 12° Styrke 450 Øre.
 - c. Af anden Slags Spiritus, eller spirituose Drikkevarer af enhver Slags i Fade eller Beholdere, der rummer over 1 Liter for hver Liter:
 - af 8° Styrke og derunder 250 Øre,
 - over 8° indtil 12° Styrke 450 Øre;
 - over 12° Styrke 630 Øre;
 - paa Flasker og andre mindre Beholdere for hver $\frac{3}{4}$ Liter:
 - af 8° Styrke og derunder 300 Øre;
 - over 8° indtil 12° Styrke 500 Øre
 - over 12° Styrke 750 Øre.
 - d. Af ren Spiritus over 12° Styrke, der indføres til Apoteker til Brug ved Tilberedelse af Medicinalvarer og til Paafyldning af Skibskompasser: for hver Liter 35 Øre, imod at Apotekeren for hver Gang afgiver skriftlig Erklæring paa Tro og Love om, at den indførte Spiritus udelukkende vil blive anvendt til medicinal Brug eller til Paafyldning af Skibskompasser. Udlevering af Sprit til Skibskompasser sker efter Politiets nærmere Forskrifter. Hvis saadan Spiritus denatureres af Apotekeren til Hospitalsprit efter Regler, der fastsættes af Justitsministeriet, vil Afgiften af den til Denaturering benyttede Spiritusmængde blive refunderet Apotekeren.

- e. Afgiftsbestemmelserne om Spiritus finder Anvendelse paa al Spiritus, der indføres til Færøerne og ikke er fuldstændig denatureret. Ret til afgiftsfrit at indføre ufuldstændig denatureret Spiritus skal af Justitsministeriet kunne tillægges Apotekere. Justitsministeriet fastsætter nærmere Regler for Denatureringen.
2. Af al Slags Øl betales en Afgift af 30 Øre pr. Liter, dog saaledes, at Afgiften af Øl, som indføres fra det øvrige Kongerige og efter de dér gældende Regler er skattefrit, kun skal være 15 Øre pr. Liter. Af alt Øl, der fremstilles paa Færøerne, betales en Afgift af 10 Øre pr. Liter.
3. Af alkoholfri Frugtvine (med under $2\frac{1}{4}$ Vægtprocent Alkohol) og lignende Drikkevarer fremstillede af Frugtsaft, Mineralvand, Limonade, Citronvand og lignende, betales en Afgift af 15 Øre pr. Liter.
- Af alle de i ovenstaaende Stykke nævnte Drikkevarer, der fremstilles paa Færøerne, betales en Afgift af 10 Øre pr. Liter. Denne Afgift kan efter Ansøgning til Amtet refunderes for Partier, der er solgt til Udførsel, naar det for Amtet er godtgjort, at Varerne virkelig er udført fra Færøerne.
4. Af Tobak, Cigarer, Cigarillos, Cigaretter og Cigaretpapir, der indføres til eller fremstilles paa Færøerne, betales følgende Afgifter:
- Røgtobak, hvis Indkøbspris uden Tillæg af Fragt eller Afgift efter nærværende Lov er 300 Øre pr. kg. eller derunder 30 Øre pr. kg.
 - Al anden Røgtobak 150 Øre pr. kg.
 - Spundet Skraatobak („spunnið tubbak“) 40 Øre pr. kg.
 - Al anden Skraatobak og Snustobak 300 Øre pr. kg.
 - Cigaretter, hvis Indkøbspris uden Tillæg af Fragt eller Afgift efter nærværende Lov er 200 Øre, pr. 100 Stk. eller derunder 200 Øre pr. 100 Stk. — Alle andre Cigarettsorter 400 Øre pr. 100 Stk.
 - Cigaretpapir $\frac{1}{3}$ Øre pr. Stk.
 - Cigarer, hvis Indkøbspris uden Tillæg af Fragt eller Afgift efter nærværende Lov er 15 Øre pr. Stk. eller derunder 400 Øre pr. 100 Stk. Cigarer, hvis Indkøbspris uden Tillæg af Fragt eller Afgift efter nærværende Lov er over 15 Øre men ikke over 25 Øre pr. Stk. 600 Øre pr. 100 Stk.
 - Cigarer, hvis Indkøbspris uden Tillæg af Fragt eller Afgift efter nærværende Lov er over 25 Øre pr. Stk. 600 Øre pr. 100 Stk.
 - Cigarillos 300 Øre pr. 100 Stk.
- Justitsministeriet fastsætter Regler om Nedsættelse af Afgiften for Cigarer, Cigarillos eller Cigaretter, der fremstilles i Fabrikker paa Færøerne.
5. Af alle Slags Sukkervarer, saasom Chokolade, Bonbons, Brystsukker, Konfekt, Marcipan, Pastiller, Sukkerkugler o. lign., betales en Afgift af 75 Øre pr. kg. Sirup, Mells, Tabletsukker, Farin, Puddersukker og alt andet Husholdningssukker, Kandissukker, og Kakaopulver uden iblandet Sukker er dog afgiftsfri.
- Af alle de i ovenstaaende Stykke nævnte afgiftspligtige Varer, der fremstilles paa Færøerne, betales en Afgift af 50 Øre pr. kg.
6. Af alle Fotografirekvisitter (herunder Fotografiapparater, Dele til samme, Films, Plader, lysfølsomt Papir m. v.) $15\frac{1}{10}$ af Fakturaprisen
7. Af Automobileer og Cykler m. v.:
- af Automobileer $5\frac{1}{10}$ - —
 - af Automobildele (herunder ogsaa Gummidæk, Ringe og Slinger) $2\frac{1}{2}\frac{1}{10}$ - —
 - af Cykler og Dele til samme (herunder ogsaa Gummidæk, Ringe og Slinger) $10\frac{1}{10}$ - —

8.	Af alle Musikinstrumenter, Dele til saadanne, Plader til mekaniske Musikinstrumenter, Grammofoner, Fonografer og lignende Instrumenter samt Dele og Tilbehør dertil, herunder Stifter og indspillede og nindspillede Plader og Valser	10 ⁰ / ₁₀	af Fakturaprisen
9.	Af Porcelæns-, Fajance- og Løvarer med Undtagelse af Rør, Mursten, Tegsten og Fliser . . .	5 ⁰ / ₁₀	-
10.	Af alle Glasvarer undtagen Flasker, Lampeglas, elektriske Pærer og ufollet Glas i Tavler og Ruder	10 ⁰ / ₁₀	-
11.	Af Tægetøj	20 ⁰ / ₁₀	-
12.	a. af Gulvtæpper og Gulvtæppetøjer	10 ⁰ / ₁₀	-
	b. af Linoleum og Vokadug	5 ⁰ / ₁₀	-
13.	Af Tapetpapir o. lign.	10 ⁰ / ₁₀	-
14.	Af Lommeure og Armbaandsure samt Dele til samme	10 ⁰ / ₁₀	-
15.	Af Spillekort, der indføres eller tilvirkes	1 Kr. pr. Spil.	

§ 2.

Af de indkomne Afgiftsbeløb udbetales forlods 12000 Kr. for hvert Kvartal til Nedsættelse af Taksterne paa de færøske Sygehuse, og Fordelingen foretages af Lagtinget; 20.000 Kr. aarlig tilfalder Kirkefonden, og Resten fordeles mellem Færø Amts Repartitionsfond og Færø Amts økonomiske Fond efter Lagtingets nærmere Bestemmelse.

§ 3.

Det er forbudt paa Færøerne at fremstille de i § 1, Punkt 1, nævnte afgiftspligtige Varer samt Øl, der indeholder 2¹/₄ Vægtprocent Alkohol og derover.

§ 4.

Justitsministeriet bemyndiges til at fastsætte nærmere Bestemmelser om Fremgangsmaaden ved Afgifternes Opkrævning og om Kontrol med de Virksomheder, som paa Færøerne fremstiller afgiftspligtige Varer. Udgifterne ved Afgifternes Opkrævning og Kontrollens Gennemførelse afholdes forlods af de ved Afgifterne indkomne Beløb.

§ 5.

Denne Lov træder straks i Kraft og gælder til Udløbet af Finans-aaret 1939—40. Fra 1. April 1940 at regne træder Bestemmelserne i Lov Nr. 46 af 7. Marts 1912 paany i Kraft.

Lagtinget, den 27. September 1934.

A. Samuelsen. O. P. Joensen. K. Djuurhuus. J. Danielsen.

Udvalgsbetænkning

Lagtingssag XIII 19/1934:

(Útvarpsstöða í Føroyum.)

Føroya Skipara- og Navigatørfelag har andraget Tinget om at forandlede, at der paa Færøerne bliver anlagt en Radioudsendelsesstation, og at der oprettes et Kontor til Undersøgelse af Vejrforholdene. Det anføres, at Radioudsendelse nu finder Sted i alle Lande, men at der ikke finder saadan Udsendelse Sted hos os. Hvis Folk her paa Øerne skal faa Del i de Udsendelser, der foretages udenfor Øerne, maa de købe dyre Modtagere. Hvis man derimod havde en Station her i Landet, kunde man modtage Radioudsendelse for en billig Penge. Dernæst vil det have Betydning for vore Sømænd at faa Efterretning fra Færøerne, og det vilde være af største Vigtighed at faa Vejrberetninger.

Føroya Skipara- og Navigatørfelag har i Jaunar Maaned henvendt sig til Vinnunevndin og sendt denne en Afskrift af Andragendet og oplyser, at man havde erfaret, at den Radiostation, som har været i København, og som vilde være passende for Færøerne, nu kunde erholdes, hvorfor man anmodede Vinnunevndin om at henvende sig til den danske Radiostyrelse for at undersøge, paa hvilke Betingelser denne Station kunde skaffes til Færøerne. Vinnunevndin har derefter indhentet disse Oplysninger, samt Oplysninger om, hvad Driften af en saadan Station maa antages at koste.

Der foreligger Udskrift af Forhandlingsprotokol for Fiskerimævnet, hvorefter der i Juni Maaned er afholdt et Møde paa Amtskontoret angaaende Spørgsmaal om Radiotjeneste til Gavn for Fiskeriet. Tilstede var Redaktør Grønnet for Pressens Radioavis i København. Der udsendes nu fra København Vejrberetninger af Interesse for de færøske Fiskere og andre Oplysninger af Betydning for Fiskeriet.

Fra Telefonvæsenet foreligger en Udtalelse, hvor det anføres, at Radioindtægten for Færøernes Vedkommende, hvis der paalægges en Afgift af 5 Kr. pr. Modtager, ikke kan regnes at naa 17.000 Kr. Saafremt der anvendes Elektricitet, vil Udgiften til en Station i Nærheden af Tórshavn, forsaavidt Elektricitetsforbruget angaar, andrage aarlig ca. 10.000 Kr. og Udgifterne til Betjening anslaaes til 8000 Kr. Hertil kommer saa Renter og Afdrag vedrørende Anlægsomkostninger. Telefoningeniøren anbefaler, at man anlægger eget Dieselmotoranlæg, idet Olieforbruget ved et saadant aarlig kun vil andrage ca. 1100 Kr., men Anlægsomkostningerne vil blive større end ved et Anlæg, hvor der benyttes Elektricitet, ligesom Udgifterne til Betjening vil andrage ca. 10.000 Kr.

Herefter skulde man kunne regne med, at Udgifterne ved selve Driften af en Station paa Færøerne for en Del vilde kunne dækkes ved en Radioafgift, der eventuelt maatte kunne sættes til 10 Kr. pr. Modtager, og at der ikke vil blive Tale om noget betydeligt Driftsunderskud, men noget andet er, at Anlægget vil koste en hel Del. Ifølge Telefoningeniørens Beregning vil Bygninger, Beboelseshus og Motoranlæg koste ca. 80.000 Kr., hvortil kommer Udgifterne ved Sender- og Modtageranlæg.

Ministeriet for offentlige Arbejder oplyser, at navnlig Stationen i Kallundborg nu kan høres med god Styrke paa Færøerne, men det er nødvendigt at have ret kraftige Modtagere for at kunne høre Stationer udenfor Færøerne.

Hvad angaar Spørgsmaalet om en særlig Sonder paa Færøerne, meddeler Ministeriet, at saafremt en Station i Tórshavn skal dække hele Øernes Omraade med en saa kraftig Feltstyrke, at den overalt kan aflyttes paa billige Radioapparater (Krystal- eller 1-Lampeapparater) vil der kræves en Station med en Antenneenergi paa over 100 kW, og at den vil koste over $\frac{1}{2}$ Million Kr., saaledes at der formentlig maa ses væk herfra. Tilbage bliver Spørgsmaalet om en eventuel Flytning af den paa Central-Postbygningen i København staaende Sender. Denne vil kunne nedtages og flyttes til Tórshavn for et Beløb, der ikke vil overstige 10.000 Kr. Den vil antagelig kunne anbringes i et Hus af samme Størrelse, som det, hvor Senderen nu er anbragt, og disse bestaar af et Sendelokale, et Maskinrum og et Akkumulatorrum, hvortil formentlig maa føjes yderligere et Lokale til Studie, Kontor m. m. Dertil kommer 2 Master paa ca. 50 Meters Højde. Udgifterne til Flytning og Montering af Stationen, Bygning og Antenneanlæg antages at ville kunne holdes indenfor ca. 50.000 Kr. Stationen skulde i 60 km's Afstand med en Bølgelængde paa ca. 450 M. kunne aflyttes paa et 2-Lampeapparat med Hovedtelefon eller et 3-Lampeapparat med Højtaler. Over en stor Del af Øerne vil den formentlig kunne aflyttes tilfredsstillende paa 1-Lampeapparater med Hovedtelefon. Det tilføjes i Ministeriets Skrivelse af 4. Juli 1934, at Senderen bør bibeholdes som Reserve for Stationen ved Høstvedvester endnu 1 Aar, hvorefter dens Opretholdelse maa anses unødvendig. Dens Værdi anslaaes til ca. 40.000 Kr.

Udvalget skal udtale, at det vilde have stor Betydning, om man kunde

faa oprettet en særlig Radiostation her paa Færøerne, og saafremt man kunde faa den ovenomtalte Udsender fra Stationen i København, vilde de samlede Anlægsomkostninger andrage ca. 100.000 Kr. Radiovæsenet i Danmark har, Udvalget bekendt, betydelige Pengemidler, og under Hensyn til, at Radiovæsenet har en vis Forpligtelse til at aabne Mulighed for, at alle Borgere i Riget kan faa Adgang til paa forholdsvis billige Vilkaar at kunne modtage Radioudsendelser, vil Udvalget foreslaa, at man overlader Spørgsmaalet om Oprettelse af en Radiostation paa Færøerne til Vinnunevndia, saaledes at denne bemyndiges til at føre Forhandlinger med vedkommende Myndigheder om Muligheden af at faa selve Stationen overdraget billigst muligt til Færøerne, mod at Lagtinget forpligter sig til at drive denne og paatage sig det Offentliges Forpligtelse til at skaffe Borgere her paa Øerne Adgang til i al Almindelighed at kunne modtage Radioudsendelser. Hvis man fik Stationen billigst, vilde Omkostningerne til Opførelse af Lokaler og Anlæg, samt Flytning af Stationen andrage godt 50.000 Kr. Dette vil formentlig være overkommeligt, og Driftsudgifterne skulde kunne dækkes af en Afgift, der i saa Fald maatte sættes til 10 Kr. aarlig pr. Modtager. Da Radiovæsenet ikke kan afstaa Stationen i København under nogen Omstændigheder før om 1 Aars Tid, foreslaar man, at Spørgsmaalet udsættes, men at Vinnunevndia nærmere undersøger Sagen og forelægger denne for Lagtinget næste Aar.

Udvalget har imidlertid drøftet en anden Side af Sagen. Der findes ingen Radiolov for Færøerne. Da der er en Del Forstyrrelser, foreslaar man, at der snarest indføres de nødvendige Lovregler for at forhindre dette. Navnlig mener man, at det allerede nu bør paabydes, at der m. H. t. nye Maskin-anlæg og Motorer træffes Foranstaltninger, der afværger Forstyrrelser (Kondensatorer o. l.), ligesom man tilraader, at der aabnes Adgang til ved kgl. Anordning at paalægge Afgift. Man kunde tænke sig, at der, naar Loven er traadt i Kraft, fra Radiovæsenet i Danmark blev sendt en Mand hertil for at tilrettelægge Tilsynet uden Udgift for Færøerne, og Telefonvæsenet har en Ingeniør, som derefter kan fortsætte Tilsynet. Iøvrigt skal Udvalget henvise til Sagens tidligere Behandling i Tinget, se Lagtingst. 1932, S. 187 og Bil. 7, og hvad man der har anført til Begrundelse af en færøsk Radiolov, og skal i Henhold hertil fremsætte følgende

Forslag

til

*Lov for Færøerne om Foranstaltninger mod
Forstyrrelser af Radiomodtagning.*

§ 1.

Ved elektriske Anlæg, Maskiner og Apparater, der tages i Brug efter denne Lovs Ikrafttræden, og som virker forstyrrende for Modtagning af Radioudsendelser, eller som virker forstyrrende for drevne eller tilladte Modtageranlæg for Radiotelegrafi eller Radiotelefoni, jfr. §§ 8 og 9, skal der, — saafremt disse Forstyrrelser ikke efter Skøn af Telefonvæsenet med rimelig Bekostning kan afhjælpes eller dæmpes ved Foranstaltninger ved de paagældende Modtageranlæg — af Ejeren henholdsvis Brugeren og paa sammes Bekostning træffes de til Afværgelse eller Formindskelse af saadanne Forstyrrelser virksomme Foranstaltninger (f. Eks. Anbringelse af Kondensatorer, Spoler og Modstande, Afskærmning eller Omlægning af Installationsledninger m. m.) i Overensstemmelse med herom truffen Bestemmelse af Telefonvæsenet.

§ 2.

Ved elektriske Anlæg, Maskiner og Apparater, der allerede er taget i Brug inden denne Lovs Ikrafttræden, og som virker forstyrrende paa tilsvarende Maade som omhandlet i § 1, uden at disse Forstyrrelser kan afhjælpes eller dæmpes ved Foranstaltninger ved de paagældende Modtageranlæg, men kun ved, at der træffes de i § 1 nævnte Foranstaltninger, skal der under Forudsætning af, at der stilles Sikkerhed for Betaling af de dermed forbundne nødvendige Omkostninger, af Ejeren henholdsvis Brugeren kunne forlanges truffet saadanne Foranstaltninger, for saa vidt dette kan gøres, uden at det paagældende Anlægs Nytteværdi efter Telefonvæsenets Skøn derved i væsentlig Grad forringes.

Saaframt Ejeren eller Brugeren mener, at hans Anlægs Nytteværdi i væsentlig Grad forringes ved ovennævnte Foranstaltninger, kan han inden en Frist af 3 Maanedre indanke Sagen for Ministeren for offentlige Arbejder, som endeligt afgør Sagen.

§ 3.

Elektriske Maskiner og Apparater, hvis Konstruktion og Virkemaade er en saadan, at der ikke, selv naar de i § 1 angivne Foranstaltninger træffes, kan undgaas væsentlige Forstyrrelser, maa paa Søndage ikke benyttes efter Kl. 19, dog Lørdag efter Kl. 22, og paa Søn- og Helligdage ikke i Tiden efter Kl. 12 Middag. Undtagne fra disse Bestemmelser er dog elektriske Maskiner og Apparater, der bruges paa Hospitaler og lignende Institutioner. Telefonudvalget kan dog i saadanne Tilfælde, hvor Benyttelsen i det nævnte Tidsrum er nødvendig i Velfærds- og Samfundsøjemed eller er af afgørende økonomisk Betydning for den paagældende Virksomhed, meddele den fornødne Dispensation.

§ 4.

Saaframt Forstyrrelsen hidrører fra Fejl eller Mangler ved et elektrisk Anlæg, Maskine eller Apparat, herunder de ved samme truffne Foranstaltninger, skal vedkommende Ejer eller Bruger, selv om Udgifterne ved de truffne Foranstaltninger er afholdt af andre, snarest muligt og paa egen Bekostning lade Fejlen udbedre eller bringe Anlægget m. v. i Orden.

§ 5.

For Forstyrrelser, der er foranlediget ved, at paagældende Modtageranlæg er sat i Forbindelse med et Stærkstrømsanlæg, kan der ikke gøres Ansvar gældende mod Indehaveren af Stærkstrømsanlægget.

§ 6.

Det er forbudt at benytte et Modtageranlæg paa en saadan Maade, som maa forudsættes at ville medføre Forstyrrelser for andre Lyttere.

§ 7.

Tilsynet med Varetagelsen af de i nærværende Lovs §§ 1—6 indeholdte Bestemmelser overdrages til Telefonvæsenet, idet nævnte Myndighed bemyndiges til at udfærdige tekniske og administrative Regler, som efter Forhandling med Telefonudvalget skal approberes af Lagtinget.

§ 8.

Ejere og Brugere af elektriske Anlæg, herunder Radiomodtageranlæg, skal være pligtige til at lade de af Telefonvæsenet antagne tilsynsførende foretage Undersøgelse af Anlægget til Konstatering af, hvorvidt Anlægget forårsager Forstyrrelse, og i bekræftende Fald til Undersøgelse af, hvilke Foranstaltninger der skal træffes til deres Afhjælpning. Den, som begærer disse Undersøgelser, der maa foretages med saa ringe Ulemper og Omkostninger for de paagældende Ejere eller Brugere som muligt, skal, for saa vidt det drejer sig om et ved denne Lovs Ikrafttræden forhaandenværende Anlæg, eller det viser sig, at Forstyrrelserne skyldes Fejl i selve Modtageranlægget, bære alle med Undersøgelsen forbundne Omkostninger heri indholdt de Ejeren eller Brugeren ved Undersøgelsen forvoldte og af ham dokumenterede økonomiske Tab. Telefonudvalget kan dog, hvor Forholdene maatte tale derfor, bestemme, at ovennævnte Omkostninger udredes af Radiofonden, naar en saadan maatte blive oprettet paa Færøerne. Sker derimod Undersøgelserne ved et Anlæg, der er taget i Brug efter denne Lovs Ikrafttræden, og ved hvilket Ejeren eller Brugeren har undladt at træffe de i § 1 foreskrevne Foranstaltninger, maa Ejeren eller Brugeren selv bære samtlige ovennævnte Omkostninger.

§ 9.

Telefonvæsenet kan forlange Sikkerhedsstillelse for de Omkostninger, der er forbundet med de i foranstaaende Paragraffer omhandlede Undersøgelser.

§ 10.

Overtrædelse af de i nærværende Lovs §§ 1—9 trufne Bestemmelser straffes med Bøder, der tilfalder Radiofonden, naar en saadan maatte blive oprettet, og indtil da Telefonvæsenet.

§ 11.

Bestemmelserne i denne Lov gælder ikke for Radiosenderanlæg, der er underkastet de i Henhold til internationale Konventioner og Aftaler fastsatte Bestemmelser.

§ 12.

Ved kongelig Anordning efter Indstilling af Lagtinget skal der kunne indføres Regler om Afgift for Benyttelse af Modtagerapparater og Oprettelse af en Radiofond paa Færøerne samt kunne træffes nærmere Bestemmelser om Radiospredning for Færøerne.

Færøernes Lagting, Thorshavn, den 20. September 1934.

O. F. Joensen.

Hans Iversen.

Edw. Mitens.

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased by 1.5 million, and the number of people aged 75 and over has increased by 1 million (Office of National Statistics 1999). The number of people aged 85 and over has increased by 300,000 in the same period.

There is a growing awareness of the need to develop services to meet the needs of the ageing population. The Department of Health (1999) has published a strategy for ageing, which sets out the government's commitment to improve the lives of older people. The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently; (2) to ensure that older people have access to the services they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity.

The strategy is based on the following assumptions: (1) that older people are a valuable resource; (2) that older people have the right to live independently; (3) that older people have the right to access the services they need; and (4) that older people should be treated with respect and dignity. The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently; (2) to ensure that older people have access to the services they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity.

The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently; (2) to ensure that older people have access to the services they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity. The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently; (2) to ensure that older people have access to the services they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity.

The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently; (2) to ensure that older people have access to the services they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity. The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently; (2) to ensure that older people have access to the services they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity.

The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently; (2) to ensure that older people have access to the services they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity. The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently; (2) to ensure that older people have access to the services they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity.

The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently; (2) to ensure that older people have access to the services they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity. The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently; (2) to ensure that older people have access to the services they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity.

The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently; (2) to ensure that older people have access to the services they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity. The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently; (2) to ensure that older people have access to the services they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity.

Betænkning

Lagtingssag VII 14/1934: (Jørð til uppdyrkan.)

Nærværende Sag, der indeholder Betænkning, afgivet af det af Landbrugsministeriet under 15. Juli 1930 nedsatte Udvalg angaaende en særlig Lovgivning, sigtende til Fremme af Opdyrkningen paa Færøerne, var til Behandling i Lagtinget 1933 — se Lagtingstidende 1933, Side 114.

Betænkningen indeholder:

- 1) Udkast til Lov om Jordbrugets Fremme med Bemærkninger.
- 2) Diverse Uddrag og Oversigter over færøsk Jordlovgivning og Landbeforhold,
- 3) Beretninger over Kommissionens Rejser til Norge og Island,
- 4) Uddrag og Oversigt over dansk Udstykningslovgivning m. v.,
- 5) Udkast til Ændringsforslag med Bemærkninger til Lov for Færøerne om Udskiftning m. v.,
- 6) Udkast til Ændringsforslag med Bemærkninger til de af Lagtinget vedtagne Udkast til Haugelov, Hegnslov og Grandestævnelov.

Undertegnede Udvalg er enedes om under nærværende Sag kun at afgive Betænkning om det foreliggende Udkast til Lov om Jordbrugets Fremme, idet Udskiftningsloven, Haugeloven, Hegnsloven og Grandestævneloven behandles som særlige Sager.

Udkastet til Lov om Jordbrugets Fremme blev af det af Tinget i 1933 nedsatte Udvalg gjort til Genstand for en indgaaende Drøftelse, men maaned Udvalget ikke at tilendebringe sine Forhandlinger, og blev Sagen foreslaaet overgivet et Udvalg paa 5 Medlemmer til yldere Overvejelse. Dette

Udvalg har til indeværende Lagtingssamling afgivet Betænkninger, der er bilagt Sagen.

Det paagældende Udvalgs Flertal Djurhuus, Samuelsen og Iversen har foreslaaet Tinget at fremme Sagen i indeværende Lagtingssamling, medens Udvalgets Mindretal Patursson og Nielsen foreslaar Sagens Fremme gjort afhængig af, at der skaffes Tinget Lovgivningsmagt paa bl. a. Landbrugets Omraade.

I nærværende Udvalg har et Mindretal, bestaaende af de samme nemlig Patursson og Nielsen fastholdt deres Stilling, men har dog forbeholdt sig at gøre Bemærkninger til Flertallets Forslag.

Flertallet Djurhuus, A. Samuelsen, M. Samuelsen, Iversen og Winther skal herefter fremsætte følgende

Ændringsforslag

til

*Udkast til Lov for Færøerne om
Jordbrugets Fremme.*

1) § 2.

I 1. Stk. indskydes i 2. Linie efter Ordet „boende“ „landbrugs- og bygningskyndige.“

2. Stk. affattes saaledes:

„Valget foretages af Lagtinget. Hvert 3. Aar udgaar et Medlem. Det afgøres ved Lodtrækning i hvilken Rækkefølge Medlemmerne udgaar. Genvalg kan finde Sted.“

2) § 4

affattes saaledes:

„Der nedsættes et Landbrugsraad paa 3 Medlemmer, hvoraf Landbrugsministeren vælger et Medlem og Lagtinget vælger 2 Medlemmer. Hvert 3. Aar udgaar et Medlem og Nyvalg (eventuelt Genvalg) finder Sted. Det afgøres ved Lodtrækning i hvilken Rækkefølge Medlemmerne udgaar.

Den af Staten antagne Landbrugskonsulent skal i Embedsmedfør have Adgang til at deltage i Raadets Møder og Forhandlinger, dog uden Stemmeret, medmindre han er valgt Medlem af Raadet.

For hvert Medlem vælges en Suppleant efter de i 1. Stk. fastsatte Regler.

Landbrugsministeren udpeger Raadets Formand.

Landbrugsraadet kan antage den nødvendige sagkyndige Bistand og om fornødent stille denne til Raadighed for et Landbrugsudvalg.“

3) § 6.

Til 2. Stk. tilføjes; „efter at Lagtingets Erklæring over Forslag til saadant Reglement er indhentet.“

3. Stk. affattes saalydende:

„Landbrugsudvalg og Landbrugsraadet er kun beslutningsdygtige naar alle Medlemmer eller deres Suppleanter er tilstede.“

4. Stk. bortfalder.

4) § 7.

1. Stk. affattes saaledes:

„Dagpenge til Landbrugsudvalgenes Medlemmer fastsættes af Lagtinget og udredes af dem, hvis Sager behandles, tilligemed Befordringsudgifter efter Regning. Til Dækning af disse Udgifter kan der af Udvalgets Formand kræves stillet Depositum af den (den) hvis Sager behandles. For saa vidt det er en Sag, der rejses af Landbrugsraadet, udredes Dagpenge og Rejsseudgifter af Jordfonden. Udvalgenes Kontorholdsudgifter fastsættes af Lagtinget og betales af Amtsperarationsfonden.“

5) § 16.

1. Stk. affattes saaledes:

„Fæsteren betaler alle af Fæstet gaaende Skatter og Afgifter samt Fæsteafgift, der er 8¹/₁₀₀ aarlig af det paagældende Jordbrugs Takstationsværdi.“

Til 2. Stk. føjes:

„Brugsværdien er det 25 dobbelte af den Sum Bruget aarligt kan give ved forsvarlig Drift.“

6) § 18.

Sidste Stykke affattes saaledes:

Afgørelsen kan forelægges Landvæsenskommissionen med Appel til Overlandvæsenskommissionen, hvis Afgørelse er endelig.

7) § 22

affattes saaledes:

„Landbrugsudvalgene skal give Indberetning til Landbrugsraadet, naar det skønnes, at der foreligger Mangler, som det paahviler Brugeren af de i § 10 ommeldte Ejendomme at udbedre (jfr. § 15); hvorefter Landbrugsraadet undersøger Sagen og tager Bestemmelsen om, hvad der videre skal foretages med Hensyn til Manglernes Udbedring.

Landbrugsraadet kan, naar Brugeren ikke efterkommer et af dette givet Paalæg, lade Mangleme udbedre for Brugers Regning.

8) § 24

affattes saaledes:

„Hvis de i § 23 omhandlede Ydelser ikke er betalt senest Maanedsdagen efter Forfaldstid, eller hvis Brugeren misbruger eller vanrøgter Ejendommen, dens Tilliggende eller Bygninger m. v. og derved udsætter Bruget for væsentlig Forringelse, eller hvis han igragt begaar væsentlige Overtrædelser af de for Brugsforholdet gældende Regler, og Landbrugsraadet skønner, at Fæste- eller Lejemaalet uden videre Varsel bør fratages vedkommende, træffes Afgørelsen af Domstolene under en mod den paagældende ved Færøernes Ret anlagt Sag.

Inden Brugsforholdet søges ophævet, bør Landbrugsraadet i Almindelighed opfordre Brugeren til at opfylde sine Forpligtelser.

9) § 27

affattes saaledes:

„Landbrugsudvalgene skal til Landbrugsraadet indsende Indberetning naar de skønner, at de i §§ 25 og 26 indeholdte Bestemmelser ikke overholdes.

Landbrugsraadet træffer derefter Bestemmelse om, hvad der videre skal foretages, og kan i de Tilfælde, hvor der foreligger væsentlige Forsømmelser fra Brugers Side, kræve Brugsforholdet hævet uden Varsel, eller hvor det drejer sig om Ejendomsret, Ejendommen overdraget til det offentlige for en Pris, der fastsættes af Landvæsenkommissionen efter de i § 28 indeholdte Regler.

Med Hensyn til Ophævelse af Brugsret eller Ejendomsret vil der være at forholde efter Reglerne i § 24.“

10) § 30.

I 6. Stk. i 3. Linie tilføjes efter Ordet „Ret“ „efter Reglerne i § 24.“

11) § 31.

2. Stk. affattes saaledes:

„Udvalget skal forhandle med vedkommende Forstanderskab om Erhvervelse af saadan Jord, der agtes anvendt til Byggegrunde, offentlige Anlæg o. l. og bistaa Forstanderskabet, for saa vidt Kommunen ønsker at overtage Ejendomsretten over de paagældende Arealer.“

12) § 36

affattes saaledes:

„Med Undtagelse af de Tilfælde hvor det drejer sig om Jord til

Byggegrunde, offentlige Anlæg o. l. (§ 31) skal der kun kunne tages udyrkede Arealer.

Hvor det drejer sig om Jord til Byggegrunde, offentlige Anlæg o. l. skal udyrkede Arealer tages for dyrkede."

Bemærkninger

til

foranstaaende Ændringsforslag:

ad § 2.

Udvalget er enedes om at foreslaa den anførte Ændring med Hensyn til Valg af Medlemmer til Landbrugsudvalgene for at sikre Kontinuiteten i Udvalgenes Arbejde, idet det vel kunde tænkes, at der ved Valg for 5 Aar ad Gangen, saaledes som i Lovforslaget foreslaaet, at samtlige Medlemmer udtraadte samtidig og man saa stod overfor at vælge nye Mænd med mindre Kendskab til de Opgaver, som Udvalget skal beskæftige sig med.

ad § 4.

Som ad § 2.

Der er foreslaaet, at Lagtinget vælger de to Medlemmer, der vælges fra færøsk Side; dette anser Udvalget for den heldigste Løsning under Hensyn til, at Lagtingets Medlemmer repræsenterer hele den færøske Befolkning, medens Føroya búnaðarfelag hovedsagelig kun repræsenterer særlig de større Jordbrugere. Træmændene har dannet en anden Sammenslutning, nemlig „Føroya træðarmannafelag."

Det er formentlig unødvendigt at bestemme, at ogsaa Medlemmer af Landbrugsudvalg og Landbrugsraad kan antages som sagkyndige, da det maa forudsættes, at disse i deres Egenskab af Medlemmer af Landbrugsudvalg eller Landbrugsraad lader de respektive Udvalg eller Raadet nyde godt af den Sagkundskab de er i Besiddelse af. I de Tilfælde, hvor Medlemmer af et Landbrugsudvalg skal antages som sagkyndig for et andet Udvalg end det, hvorl vedkommende er Medlem, maa den paagældende kunne beskikkes som enhver anden, der sidder inde med fornøden Sagkundskab.

ad § 6.

Udvalget finder det rimeligt, om Lagtinget faar Lejlighed til at udtale sig om det Reglement, der skal gælde for Landbrugsudvalgenes og Landbrugsraadets Virksomhed.

ad § 7.

Da Landbrugsudvalgene i mange Tilfælde kommer til at udføre et Arbejde, der svarer til Landvæsenskommissionens, synes det rimeligt at bestemme, at Diæter m. v. betales af dem, hvis Sag behandles.

Kun i de Tilfælde, hvor Sagerne rejses af Landbrugsraadet, eventuelt paa Foranledning af Landbrugsudvalget, bør Diæterne m. v. betales af Jordfonden.

ad § 16.

I Henhold til Lov angaaende Indførelse af en ny Skyldæstning af Jordejendomme paa Færøerne m. m. af 23. April 1897 og Lov af 1. April 1908 svares af et Fæste aarlig til Statskassen efter den nuværende Skyld-sætning Kongs- og Matrikulskat med 80 Øre pr. Skattemark og Lejeafgiften 7 Kr. 06 Øre, tilsammen 7 Kr. 86 Øre. Da en Skattemark er Udtryk for en Taksationsværdi af 1000 Kr., vil det med andre Ord sige, at der f. T. svares 7,86 ‰ i Kongs- og Matrikulskat samt Lejeafgift.

Da man maa gaa ud fra, at Skattemarketallet for et Fæste netop udtrykker Brugsværdien af det paagældende Fæstes Jord, Bessætning og Bygninger, vil en Fastsættelse af Lejeafgiften til 2 ‰ betyde en uforholdsmæssig Forhøjelse. Der vil ogsaa nemt kunne opstaa Misforhold i Lejeafgiften af forøvrigt ens Fæstebrug, naar der paa det ene sidder en Bruger, der skal betale Afgift efter de foreslaaede Regler, der kan betyde en firedobbelt eller større Forhøjelse, medens der paa det andet Fæste sidder en Bruger, der skal svare Afgift efter de hidtil gældende Regler (jfr. Forslagets § 20).

Udvalget finder derfor at burde foreslaa, at man indtil videre betaler den hidtil anvendte Grundtakst 7,76 ‰, afrundet til 8 ‰, og forøvrigt beholder Paragraffen uændret, dog med en Tilføjelse til 2. Stk. for nærmere at præcisere, hvorledes Brugsværdien vil være at udfinde. Da Brugsværdien for visse Fæstebrug formentlig ligger højere nu, end da Taksationen af 1867 fandt Sted, medens andre Fæstebrug er nedsat i Brugsværdi, dels paa Grund af betydelige Afhændelser fra et saadant Fæste, vil en Bibeholdelse af den nuværende Grundtakst foreløbig efter Udvalgets Skøn danne det retfærdigste Grundlag for Bestemmelsen af Fæsteafgiften, naar denne samtidig gøres afhængig af en med passende Mellemrum foretagen Vurdering af hvert Brugs Værdi og saaledes kommer til at staa i nøje Forhold til den Indtægt, Bruget kan give ved forsvarlig Drift.

ad § 18.

Da det gælder Afgørelsen af en Persons Ret til Overtagelse af et Samfundsgode bør den endelige Afgørelse ikke være afhængig af Landbrugsraadets Skøn, men kunne forelægges Landvæsenskommissionen og Overlandkommissionen til endelig Afgørelse.

ad § 22.

Da Landbrugsudvalgene som Regel er saa tæt inde paa Livet af Folk, at personlige Interesser kan betrygtes at spille ind, eller at Folk lettere kan opfatte et Paalæg fra Landbrugsudvalgets Side som et personligt

Angreb, finder Udvalget det rettest, at indskrænke Landbrugsudvalgenes Virksomhed til, at disse blot skal give Indberetning til Landbrugsraadet i det Omfang dette skønnes fornødent.

ad § 24.

Da det drejer sig om Fratagelsen af en Persons Nyden og Brugen af et erhvervet Samfundsgode mener Udvalget, at Afgørelsen bør træffes af Domstolene.

ad § 27.

Som ad § 22.

ad § 30.

Som ad § 22.

ad § 31.

Den foreslaaede Formulering anses i tilstrækkelig Grad at opfylde de kommunale Krav, idet der sikres Forstanderskabernes Adgang til Erhvervelse af Jord til Byggegrunde, offentlige Anlæg o. l. Naar det drejer sig om Opdykningsjord, der ønskes erhvervet, bør det være Jordfonden, der erhverver saadan og bestemmer over disse efter Reglerne i Kapitel III.

ad § 36.

Da den opdyrkede Indmark paa Færøerne er udstykket i smaa spredte Lodder — maaske med Undtagelse af de nu udskiftede Bygder — vil der ikke kunne skabes noget virkeligt Jordbrug ved Erhvervelse af saadanne tilfældige smaa og spredte Lodder. Naar der fremtidig skabes Mulighed for besiddelsesløse Folk at faa Adgang til uopdyrket Odelsejendom, vil Trangen til Opdykningsjord kunne afhjælpes langt frem i Tiden.

Landboudvalget, den 22. September 1934.

K. Djurhuus. A. Samuelson. M. Samuelson. H. Iversen.

G. Winther.

Betænkning

i

Lagtingssag Nr. VII-5/1934:
(Vatnalóg fyri Føroyar.)

Ved Skrivelse af 28. Juli 1932 har Føroya búnaðarfelag henvendt sig til Lagtinget med Ansøgning om, at Lagtinget foranlediger fremsat Forslag til Lov for Færøerne om Vands Benyttelse m. m.

Sagen blev ikke afgjort i 1932 og heller ikke i 1933.

Undertegnede Udvalg, der har haft Sagen til Behandling er enedes om, at foreslaa Tinget at fremme det af den færøske Landbokommission den 25. Maj 1911 fremsatte

U d k a s t

til

L o v f o r F æ r ø e r n e o m V a n d s B e n y t t e l s e m. m.,

dog med følgende

Ændringer:

Til § 4.

I 3. Stk. i 3. Linie udgaar Ordene „hos Skydsskafferen“.

Til § 16.

I 1. Linie ændres „20“ til „50“ og i 2. Linie ændres „100“ til „200“.

Fra Flertallet: Djurhuus, A. Samuelson, M. Samuelson, H. Iversen og G. Winther.

Til § 19.

1. Stk. affattes saaledes:

„Bruger af Jord i offentlig Eje regnes i denne Lov lige med Ejer, med mindre der i de enkelte Tilfælde af vedkommende Myndighed er truffet anden Bestemmelse.“

Bemærkninger til foranstaaende Ændringsforslag:

ad Ændringsforslag til § 4.

Da Skydsvæsenet paa Færøerne er ophævet ved Lov findes der ingen Skydsakaffere, hvorfor Ordene „hos Skydsskafferen“ er foreslaaet at udgaa. Udvalget har dog ikke fundet det nødvendigt at foreslaa indsat en anden Person, hos hvem Vedtægten skal henligge til Eftersyn, idet der i Paragrafens 8. Stk. 7. Linie er foreslaaet, at Bekendtgørelsen om Vedtægtens Fremlægelse bl. a. skal indeholde Oplysning om Stedet, hvor Vedtægten henligger til Eftersyn.

ad Ændringsforslag til § 16.

De foreslaaede Ændringer er en Følge af de ændrede Konjunkturer.

ad Ændringsforslag til § 19.

I Forslag til Lov for Færøerne om Jordbrugets Fremme er der anvendt Ordet „Bruger“ som omfattende alle, der er Besiddere og Brugere af Jord i offentlig Ej, hvorfor Udvalget har foreslaaet denne Betegnelse anvendt i det foreliggende Lovforslag.

Landboudvalget, den 25. September 1984.

K. Djurhuus. A. Samuelsen. M. Samuelsen. H. Iversen.
G. Winther. N. Nielsen. J. Patursson.

Den 23. September 1933 vedtog Lagtinget at anmode Amtmanden om sammen med et af Lagtinget nedsat Udvalg paa 3 Medlemmer at gennemgaa Lov Nr. 181 af 20. Maj 1933 om offentlig Forsorg, Lov Nr. 182 af samme Dato om Folkeforsikring, Lov Nr. 183 af samme Dato om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde samt et af Lagtingsmændene O. F. Joensen, Johan M. Fr. Poulsen og Hans Iversen stillet Forslag angaaende Ændring i Sygekasselovens § 14 og til næste Lagtingssamling at fremkomme med Betænkning herover.

Ved Skrivelse af 23. Oktober 1933 sendte Lagtinget Amtmanden Sagen til videre Foranstaltning, idet Tinget til Medlemmer af det foreslaaede Udvalg valgte Lagtingsmændene Sigurd Poulsen, Joh. M. Fr. Poulsen og O. F. Joensen.

Den 20. Januar 1934 mødtes Amtmanden og de af Lagtinget valgte Medlemmer; man vedtog her at nedsætte et Underudvalg bestaaende af Amtmanden og Lagtingsmand Joh. M. Fr. Poulsen til at gennemgaa de enkelte Paragraffer i nævnte Love og derefter forelægge Ændringsforslagene for Udvalgets øvrige Medlemmer; det vedtoges derhos at anmode Amtsfuldmægtig Henrik Tamm om at fungere som Sekretær under Udvalgsarbejdet.

Udvalget er paa det rene med, at Indførelsen af den nye revolutionerende Forsorgslovgivning vil kunne betyde en væsentlig Forøgelse af de i Forvejen store Byrder i den færøske Samfundshusholdning; herpaa tyder ogsaa Erfaringerne fra det øvrige Kongerige, hvor Lovene traadte i Kraft 1. Oktober 1933. For at gøre Gennemførelsen mulig har man reduceret de faste Takster væsentlig; der henvises herom til det ved de enkelte Paragraffer bemærkede.

Som et sammenlignende Grundlag har Udvalgets Sekretær udarbejdet en Oversigt over Forholdene mellem Udgifterne til sociale Udgifter paa Færøerne og i det øvrige Kongerige (vedhæftet som Bilag A). Det har herefter staaet Udvalget klart, at man paa Grund af Uligheden mellem det øvrige Kongerige og Færøerne maatte opgive et af Lovkompleksets Hovedprincipper, nemlig at samtlige Kommuner til en vis Grad i forsørgelsesretlig Henseende danner en økonomisk Enhed, et Refusionsforbund, hvorimod man har foreslaaet, at samtlige færøske Kommuner danner et særskilt Refusionsforbund, se nærmere ad § 75 ff i Lov om offentlig Forsorg.

Paa den anden Side byder Loven de færøske Kommuner ikke faa Fordele; her skal navnlig peges paa, at Staten overtager Udgiften ved Forsorgen af sindssyge, aandsvage etc., en Udgift, som har hvilet tungt paa mange Kommuner. Paa forskellige Punkter betyder den nye Lovgiv-

ning en Simplifikation af hidtil gældende Ret, f. Eks. ved at Begrebet «Forsørgelseskommune», hvis Bestemmelse ofte har voldt store Vanskeligheder, ophæves.

Over den paa Færøerne gældende sociale Lovgivning findes en Oversigt i Lagtingstidende 1931, Bilag 4, hvori dog nu er sket den Ændring, at Lov af 31. Maj 1933 om Aldersrente er traadt i Kraft.

Det har ikke været Udvalget muligt at danne sig noget virkeligt Skøn over, hvilken Merudgift Gennemførelsen af Lovforslaget vil betyde; Erfaringer herom vil man først kunne gøre, naar den nye Ordning maatte være traadt i Kraft.

Udvalget maa nære overvejende Betænkelighed ved at foreslaa Lov om offentlig Forsorg gennemført for Færøernes Vedkommende. For det Tilfælde, at Lagtinget vedtager Lovens Gennemførelse, foreslaas imidlertid nedennævnte Ændringer.

I det øvrige Kongerige udkom under 20. Maj 1933 desuden Lov Nr. 184 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.; Forslag til en saadan Lov blev første Gang forelagt Lagtinget i 1922; Sagen blev udsat til 1923 og i dette Aar udsat indtil videre (Lagtingstidende 1922 Side 75 og 1923 Side 10 med Bilag 6). I 1932 blev Sagen paany forelagt Tinget, som vedtog at udsætte Sagen til næste Aar samt at foranledige indhentet Erklæringer over Sagen fra de kommunale Myndigheder (Lagtingstidende 1932 Side 193 med Bilag 13). I 1933 vedtoges det paany at udsætte Sagen indtil videre, se Lagtingstidende 1933 S. 201. Udvalget har herefter ikke villet inddrage denne Sag under sine Overvejelser.

Den i flere Lagtingssamlinger behandlede Sag om Hjælp til gamle Fiskere, se senest Lagtingstidende 1931 S. 142 med Bilag 4 og 1933 S. 91, er formentlig nu bortfalden.

I det følgende nævnes først de enkelte Ændringsforslag, og derefter fremsættes nogle Bemærkninger til disse; Forslag, der alene angaar Forlængelse af Tidsfrister — hvilket i vidt Omfang maa anses for nødvendigt som Følge af de undertiden vanskelige Samfærdselsforhold mellem Øerne indbyrdes — og andre Smaaændringer, har man dog ikke anset det for nødvendigt at begrunde.

I.

Lov

af 20. Maj 1933

om offentlig Forsorg.

Denne Lov træder i Stedet for Lov af 10. April 1895 om Fattigvæsenet paa Færøerne med senere Ændringer, Anordning af 25. Februar 1914 om Hjælpekasser paa Færøerne, Lov af 31. Marts 1926 om Værgeraadsforsorg, visse Bestemmelser i Lovene af 27. Maj 1908 om Børn udenfor Ægteskab og disses Forældre samt om Hustruers og Ægtebørns Retsstilling med senere Ændringer, Anordning af 17. Januar 1916 om Understøttelse til Børn af Enker paa Færøerne med senere Ændringer samt forskellige specielle Lovbud. Titlen bliver

Anordning, hvorved Lov af 20. Maj 1933 om offentlig Forsorg sættes i Kraft paa Færøerne.

I Henhold til den Regeringen ved § 335 i Lov Nr. 181 af 20. Maj 1933 om offentlig Forsorg meddelte Bemyndigelse sættes herved denne Lov i Kraft paa Færøerne med følgende Ændringer:

I § 13, Stk. 1, udgaar 2. Pkt.

I Paragraffens 4. Stk. ændres «14 Dage» til «4 Uger».

I § 15, Stk. 1, ændres «3 Maaneder» til «6 Maaneder».

Stk. 6 affattes saaledes: «Den modtagne Kommunehjælp noteres i den i Henhold til § 28, Stk. 2, førte Registrant over offentlig Hjælp; det paahviler den afkrævende Kommune at gøre Anmeldelse til den Myndighed, som fører Registranten for den Kommune, hvor den bidragspligtige har Forsørgelsessted. Har den bidragspligtige ikke noget Forsørgelsessted, foretages Anmeldelse direkte til Socialministeriet.»

I § 17, Stk. 2, ændres « $\frac{2}{3}$ » til « $\frac{3}{4}$ ».

I § 18, Stk. 1 og 2, ændres « $\frac{2}{3}$ » til « $\frac{3}{4}$ ».

I § 20, Stk. 2, ændres « $\frac{2}{3}$ » til « $\frac{3}{4}$ ».

I § 21, Stk. 1, ændres «1892» til «1896» og «1 Maaned» til «2 Maaneder».

§ 24, Stk. 1, Nr. 4, affattes saaledes: «Kommunen skal i Henhold til § 28, Stk. 2, foranledige, at al den Hjælp, Kommunen selv yder vedkommende noteres, jfr. §§ 28, Stk. 2, og 54, Stk. 4.»

I Stk. 2 ændres « $\frac{2}{3}$ » til « $\frac{3}{4}$ ».

I § 26, Stk. 1, ændres «nedsætter Kommunalbestyrelsen» til «kan Kommunalbestyrelsen nedsætte».

Som nyt Stk. 2 indføjes:

«Er særligt socialt Udvalg ikke nedsat, betragtes Forstanderskabet som socialt Udvalg og overtager dets Funktioner.»

I § 27, Stk. 1, ændres «Amtsrådets Samtykke og i alle de øvrige, herunder de i § 50, Stk. 1, 2. Pkt., nævnte med Socialministerens» til «Lagtingets Samtykke og i Thorshavn med Justitsministerens Samtykke.»

I Stk. 2 ændres «nedsættes efter Kommunalbestyrelsens nærmere Bestemmelse» til «kan der efter Kommunalbestyrelsens nærmere Bestemmelse nedsættes».

I Stk. 3, 2. Pkt., indføjes efter «Kommunalbestyrelsen» «med Lagtingets og i Thorshavn med Justitsministerens Samtykke».

I § 28, Stk. 1, ændres «Købstæderne» til «Thorshavn».

2. Stk. affattes saaledes:

«I Thorshavn skal der efter nærmere af Socialministeren udarbejdede Regler føres en Registrant eller indrettes et Kartoteksystem med Oplysning om de understøttedes Personalia, Hjælpens Art og Størrelse m. v. For Landkommunernes Vedkommende lader Lagtinget føre en Registrant indrettet paa samme Maade, men Lagtinget kan paalægge Kommuner med over 1000 Indbyggere selv at føre en Registrant, jfr. § 54, Stk. 4.»

§ 33 affattes saaledes:

«Kommunalbestyrelsen kan yde Tilskud til en Ordning af Sygeplejen i Kommunen.»

§ 34, Stk. 1, «Amtsrådet» ændres til «Lagtinget».

Stk. 2 udgaar.

Stk. 3: «Amtsrådet, for de øvrige Kommuners Vedkommende af Socialministeren» ændres til «Lagtinget, for Thorshavns Vedkommende af Justitsministeren».

§ 35 affattes saaledes:

«Det paahviler Amtskommunen i Forbindelse med Thorshavn Kommune at drage Omsorg for, at det fornødne Antal Pladser i Optagelseshjem for Børn staar til Raadighed for Kommunen til midlertidig Anbringelse af Børn, som skal anbringes af det sociale Udvalg i Overensstemmelse med Reglerne i Kap. IX. Dette kan ske ved, at der træffes Aftale med et privat anerkendt Optagelseshjem, eller ved, at Kommunen selv opfører eller indretter et saadant Optagelseshjem.

Den trufne Ordning skal godkendes af Socialministeren, der ligeledes afgør Sagen, hvis der opstaar Tvist mellem Lagtinget og Thorshavn Byraad.»

§ 36 affattes saaledes:

«Om Oprettelse af en kommunal Arbejdsanstalt for Færøerne træffes Afgørelse af Socialministeren efter Lagtingets Indstilling.»

Til § 37 føjes som nyt Stk. 6:

«Foranstaaende Regler kan for Færøernes Vedkommende lempes af Socialministeren efter Indstilling af Lagtinget».

I § 39, Stk. 3, ændres «Nr. 138 af 10. Maj 1915» til «paa Færøerne Nr. 86 af 17. Marts 1922», og der tilføjes som nyt Stk. 5:

«Foranstaaende Regler kan for Færøerne lempes af Socialministeren efter Indstilling af Lagtinget.»

Til § 40 føjes som nyt Stk. 3:

«Foranstaaende Regler kan for Færøernes Vedkommende lempes af Socialministeren efter Indstilling af Lagtinget.»

§ 43, Stk. 3, affattes saaledes:

«Kommunalbestyrelserne er underkastet Lagtingets Tilsyn med, hvorledes den praktiske Ordning af Forsørgelsen i Henhold til denne Lov er gennemført. Efter hvert Lagtingsvalg vælges 3 af Tingets Medlemmer til for vedkommende Lagtingsperiode at udøve Tilsynet i den Tid, Lagtinget ikke er samlet. For hvert Medlem vælges tillige en Suppleant. Lagtinget lader mindst 1 Gang aarlig tilse hver af de omhandlede indenfor Amtet beliggende Anstalter og Hjem.»

I Stk. 4, 2. Pkt., ændres «herunder de nævnte Myndigheders» til «Lagtingets».

I § 50, Stk. 3 og 4, ændres «1 Maaned» til «2 Maaneder».

I § 51, Stk. 2, ændres «1 Maaned» til «2 Maaneder».

I § 52, Stk. 3, udgaar «(vedkommende Landsret)».

§ 54, Stk. 4, affattes saaledes:

«I Thorshavn og de Landkommuner, hvor der føres en Registrant, noteres Hjælpen i denne, saafremt vedkommende trængende har Forsørgelsessted i Kommunen. I alle andre Tilfælde paahviler det Opholdskommunen snarest og senest inden 14 Dage efter den første Hjælps Ydelse eller Kautionsens Afgivelse at gøre Indberetning om den ydede Hjælp til den af Lagtinget førte Registrant, jfr. § 24, Stk. 1, Nr. 4, og § 28, Stk. 2. De nærmere Regler herom fastsættes af Lagtinget.

Har vedkommende trængende ikke Forsørgelsessted i Opholdskommunen, paahviler det derhos denne indenfor samme Tidsfrist at anmelde Hjælpen for det sociale Udvalg paa Forsørgelsesstedet, som eventuelt giver Opholdskommunen de Oplysninger, der skønnes at være af Interesse ved Afgørelsen af Omfanget, Varigheden eller Lovligheden af Hjælp til paagældende.»

I § 59, Nr. 2), ændres « $\frac{1}{3}$ » til « $\frac{1}{4}$ ».

I § 63 ændres «14 Dage» til «1 Maaned» og «1 Maaned» til «2 Maaneder».

I § 64, Stk. 1, Nr. 1), ændres « $\frac{2}{3}$ » til « $\frac{3}{4}$ ».

Til Stk. 2 føjes: «De i Nr. 1) og 2) omhandlede Udgifter udredes forskudsvis af Færø Amts Repartitionsfond.»

I § 71 udgaar Stk. 2.

§ 73 affattes saaledes:

«Udgifter i Anledning af de i § 39 omhandlede Foranstaltninger paahviler Amtsrepartitionsfonden.»

§ 74 affattes saaledes:

«Udgifterne ved Driften af de i § 40 nævnte Tvangsarbejdsanstalter paahviler Amtsrepartitionsfonden.»

I § 75, Stk. 1, Nr. 2), ændres « $\frac{2}{3}$ » til « $\frac{3}{4}$ ».

I § 76, Stk. 1, ændres «1. September» til «1. Oktober» og «1. November» til «1. December». «§§ 64 og 75» i 1. Pkt. in fine ændres til «§ 64».

I Stk. 2 udgaar «a)». I Nr. 2 og 3 udgaar:

« — efter Fradrag af det i § 10, Stk. 1, i Lov Nr. 73 af 29. Marts 1924 vedrørende personlig Skat til Kommunen omhandlede Beløb af 5000 Kr. —». Endvidere udgaar Punkt b). Stk. 3 udgaar.

I § 77, Stk. 1, ændres «Landets» til «færøske». I Nr. 1) og 2) ændres « $\frac{1}{3}$ » til « $\frac{1}{2}$ ». I Nr. 2) udgaar «a». Pkt. 3) udgaar.

I Stk. 2 ændres «Socialministeren» til «Amtmanden».

I § 78, Stk. 1, ændres «Socialministeriet» til «Amtet». I Stk. 2 og 3 ændres «Socialministeriet» til «Amtsfattigkassen».

Til Stk. 3, 1. Pkt., føjes «efter Amtets Anvisning». 2. Pkt. udgaar.

§ 79 affattes saaledes:

«Stk. 1. Ved Finanslovene for de 10 første Finansaar efter nærværende Anordnings Ikrafttræden stilles der aarligt et Beløb af 20.000 Kr. til Raadighed til Formidling af de i § 78, Stk. 3, omhandlede Udbetalinger samt som Bidrag til delvis Dækning af de af Kommunerne i det forudgaaende Regnskabsaar afholdte Udgifter af de i nærværende Anordnings § 75 og Anordning om Folkeforsikring § 13, Stk. 3 og 4, samt § 65, Stk. 1 og 3, omhandlede Arter. Bidraget ydes i Forhold til de Beløb, hvormed nævnte Udgifter overstiger Kommunens Udgifter til samme Formaal i det sidste Regnskabsaar før nærværende Anordnings Ikrafttræden med Tillæg af 10 pCt, og det nævnte Beløb fordeles forholdsmæssigt imellem de bidragsberettigede Kommuner. Som Kommunernes Udgifter i sidste Regnskabsaar betragtes de Beløb, som fremkommer efter Modtagelse af Statstilskud og efter Refusion til og fra andre Kommuner for dette Regnskabsaar i Henhold til den i dette gældende Lovgivning. Som Kommunernes Udgifter i de 10 første Finansaar betragtes de Beløb, som fremkommer efter Fradrag af Statstilskud efter § 64 og efter Tillæg eller Fradrag af mellemkommunal Refusion for hvert af de nævnte Regnskabsaar i Henhold til § 78.

Stk. 2. Overstiger det samlede Tilskudsbeløb, som herefter vil være at yde Kommunerne, 20.000 Kr., sker der en forholdsmæssig Nedsættelse af de for de enkelte Kommuner beregnede Beløb».

I § 81, Stk. 1, ændres «1. Maj» til «1. Marts» og «1. Juni af Socialministeriet» til «1. Maj af Jordebogskassen efter Amtets Anvisning».

I Stk. 2 ændres «500» til «100».

I Stk. 3 ændres «1. Maj» til «1. Marts».

Som ny § 82 a indføjes:

«Stk. 1. Følgende Indtægter skal tilfalde Amtsfattigkassen:

a) Renter af de Kassen tilhørende Kapitaler.
b) Arveafgifter overensstemmende med § 45 i Anordning Nr. 468 af 8. November 1921, hvorved Lov om Arveafgift af 27. Maj 1908 sættes i Kraft paa Færøerne.

c) De Afgifter, som i Henhold til de til enhver Tid gældende Lovbestemmelser skal tilfalde Amtsfattigkassen.

d) Af Grindfangsten den Afgift, som er bestemt i Grinde-reglementet.

e) Bøder, som ved Forlig, Dom eller Øvrighedsresolution tillægges Amtsfattigkassen.

Stk. 2. Af Amtsfattigkassens Beholdning vil 25.000 Kr. være at betragte som en urørlig Grundfond, der anbringes efter de for umyndiges Midler gældende Regler. For saa vidt der i Aarets Løb ikke har været Anvendelse for Amtsfattigkassens Indtægter kan Lagtinget, naar det skønner, at Kassebeholdningens Størrelse tillader det, bestemme, at indtil 500 Kr. af Overskuddet skal lægges til Grundfonden.

Stk. 3. Rettens Betjente og andre vedkommende, hvem det paa-ligger at indkræve eller modtage Amtsfattigkassens Indtægter, skal hvert Kvartal, enhver for sit Vedkommende, indberette til Kassereren, hvad der er tilfaldet Amtsfattigkassen, og til ham indsende Beløbet. Kassereren har at drage Omsorg for de mulige Restancers Inddrivelse.

Stk. 4. Regnskabsaaret for Amtsfattigkassen er Kalenderaaret.»

§ 82 b.

«Amtsfattiggkassens Indtægter anvendes dels til Tilskud til Kommuners sociale Udgifter efter Lagtingets nærmere Bestemmelse, dels til Forskudsudbetalinger vedrørende de i nærværende Lovs § 78, Stk. 3, ommeldte Udbetalinger.»

I § 95, Stk. 2, indføjes efter Pkt. 1:

«Indtil Folkeregistre maatte være oprettede paa Færøerne, sendes Meddelelsen i Thorshavn til Byraadet og udenfor Thorshavn til vedkommende Forstanderskab.»

I § 153, Stk. 2, ændres «vedkommende Amts» til «Lagtingets» og «Amtet» til «Lagtinget».

I § 193, Stk. 1, ændres «Socialministeren» til «Amtmanden». Stk. 2 affattes saaledes:

«Indtil 31. Marts 1936 udgør Normalbidraget for Faderens Vedkommende 144 Kr. og for Moderens Vedkommende 96 Kr. I Barnets første 2 Leveaar forhøjes de anførte Beløb med $\frac{1}{4}$. Efter Barnets fyldte 16. Aar nedsættes Beløbene med $\frac{1}{4}$.»

I § 194, Stk. 1, udgaar Ordene «jfr. dog § 333». Slutningen affattes saaledes:

1. For saa vidt den bidragsberettigede er Moderen eller en Kvinde, der har adopteret Barnet, og paagældende enten er ugift eller ikke samlever med sin Ægtefælle..... 600 Kr.
2. For saa vidt den bidragsberettigede er Faderen eller en Mand, der har adopteret Barnet, og paagældende enten er ugift eller ikke samlever med sin Ægtefælle..... 700 Kr.
3. For saa vidt en bidragsberettiget Moder, Fader eller Adoptant er gift og samlever med sin Ægtefælle..... 900 Kr.»

I Stk. 3 udgaar 2. Pkt.

Stk. 6 udgaar.

I § 199, Stk. 2, udgaar Ordene «efter Folkeregistret».

Efter § 203 indføjes som ny § 203a:

«Indtil Folkeregistre maatte være oprettede paa Færøerne, skal den bidragspligtige, naar han ikke senest Forfaldsdagen har udredet skyldige Underholdsbidrag, indenfor Færøerne gøre Anmeldelse om Flytning i Thorshavn til Byraadet og udenfor Thorshavn til vedkommende Forstanderskab.»

§ 205, Stk. 2, affattes saaledes:

«Den modtagne Kommunehjælp noteres i Registranten og anmeldes, for saa vidt den bidragspligtige ikke har Forsørgelsessted i den afkrævende Kommune, til den anden Kommune, alt i Overensstemmelse med Reglerne i §§ 24, Stk. 1, Nr. 4, 28, Stk. 2, og 54, Stk. 4. Har den bidragspligtige ikke noget Forsørgelsessted, foretages Anmeldelse direkte til Socialministeriet.»

I § 215, Stk. 1, ændres «Socialministeren» til «Amtmanden». Stk. 2 affattes saaledes:

«Indtil 31. Marts 1936 udgør Normalbidraget for Faderens Vedkommende 160 Kr. og for Moderens Vedkommende 80 Kr. I Barnets første 2 Leveaar forhøjes de anførte Beløb med $\frac{1}{4}$. Efter Barnets fyldte 16. Aar nedsættes Beløbene med $\frac{1}{4}$.»

I § 231, Stk. 2, ændres «Bekendtgørelse Nr. 378 af 23. Juni 1920 af Lov om Jordemodervæsenet» til «Anordning Nr. 49 af 11. Februar 1920, hvorved Lov om Jordemodervæsenet af 13. Juni 1914 sættes i Kraft paa Færøerne».

I Stk. 4 ændres «Indenrigsministeren» til «Justitsministeren».

§ 236, Stk. 1, affattes saaledes:

«Indtil 31. Marts 1936 udbetales de i § 235 ommeldte Bidrag med 20 Kr. til Barselfærden og til Barnemoderens Underhold før og efter Fødselen pr. Maaned 20 Kr.»

I Stk. 2 ændres «Socialministeren» til «Amtmanden».

I § 252, Stk. 2, ændres «65» til «60»^{*)}.

I § 256, Stk. 1, ændres «Invalideforsikringsretten» til «det færøske Ulykkesforsikrings-Raad» og i Stk. 2 «Invalideforsikringsrettens» til «det færøske Ulykkesforsikrings-Raads».

I § 257, Stk. 2, ændres «Invalideforsikringsretten» til «det færøske Ulykkesforsikrings-Raad».

I § 258, Stk. 2, ændres «65» til «60»^{*)}.

I § 259 ændres «henholdsvis 240 Kr., 224 Kr. og 208 Kr., efter som vedkommende opholder sig i den 1., 2. eller 3. af de i § 194 angivne Grupper af Kommuner» til «120 Kr.»

I § 263 ændres «65» til «60»^{*)}.

§ 274, Stk. 1, affattes saaledes:

«Det sociale Udvalg kan i Trangtilfælde efter en Læges Rekvisition yde kommunal Sygepleje, jfr. § 33».

I § 276, Stk. 2, ændres «Direktoratet for Ulykkesforsikringen» til «det færøske Ulykkesforsikrings-Raad».

§ 281 udgaar.

§ 282 udgaar.

§ 284 affattes saaledes:

«Med Hensyn til en Kommunes Ret til at yde Hjælp til Udredelse af Medlemskontingenter fastsættes de nærmere Regler i Folkeforsikringsloven».

Kap. XX udgaar.

I § 306, Stk. 1, udgaar Ordene: «jfr. Arbejdsløshedslovens § 17».

I § 307, Stk. 4, udgaar Ordene: «jfr. herved Arbejdsløshedslovens § 17, Stk. 1».

§ 319, Stk. 2, udgaar.

Efter § 324 indtøjes:

«Afsnit VI A.

Medhjælpere.

Kapitel XXVII A.

§ 324 a

Stk. 1. Bliver en Medhjælper syg i Tjenestetiden er Husbonden i alle Tilfælde pligtig til, saa længe Tjenesteforholdet bestaar, at drage Omsorg for hans Pleje.

Stk. 2. Forsaavidt Husbonden ikke ønsker at beholde den syge i sit eget Hus, er han berettiget til at indlægge ham paa et offentligt Sygehus; derimod kan han ikke uden Medhjælperens Samtykke lade ham anbringe andetsteds.

Stk. 3. En Medhjælper, som er syg og sengeliggende, maa ikke, selv med eget Samtykke, flyttes, saafremt Flytningen kan medføre Fare

^{*)} Dog kun, forsaavidt den for Opnaaelse af Aldersrente fastsatte Alder ikke forhøjes til 65 Aar, jfr. Lov om Folkeforsikring.

for hans Helbred eller for Smittes Udbredelse. Hvis en Husbond i Strid med denne Regel har flyttet en syg Medhjælper ud af Huset og derved bevirket Forværring i hans Tilstand, bliver han pligtig at bære alle derved forvoldte Omkostninger, medmindre han til Støtte for sin Handlemaade har haft Lægeerklæring for, at Flytningen var farefri eller nødvendig for Medhjælperens egen Skyld, eller han under Ulykkes- eller Sygdomstilfælde, som han med Føje kunde gaa ud fra ikke tillod at afvente en Læges Tilkaldelse, har med tilbørlig Forsigtighed bragt Medhjælperen til et offentligt Sygehus.

§ 324 b.

Paaføres der Medhjælperen en Legemsskade eller Sygdom som Følge af utilbørligt Forhold fra Husbondens Side, skål denne bekoste Helbredelsen og kan desuden tilpligtes at give Medhjælperen Erstatning for det Næringstab, som han lider, efter at Tjenesten er ophørt.

§ 324 c.

Paadrager Medhjælperen sig en Legemsskade eller Sygdom ved eget utilbørligt Forhold, er Husbonden pligtig at yde ham Kost og Logis, forsaavidt og saa længe han er i Husbondens Hus, men derimod ikke Kostpenge, naar han ikke mere er i dette. Lønnen er Husbonden berettiget til at inddrage for den Tid, hvori Medhjælperen er utjenstedygtig.

§ 324 d.

Bliver Medhjælperen syg i Tjenestetiden, uden at dette kan tilskrives utilbørligt Forhold enten fra Husbondens eller Medhjælperens egen Side, er Husbonden pligtig til, indtil Tjenesteforholdet ophører, at udrede tilsagt Løn samt Kost og Logis, forsaavidt og saa længe Medhjælperen forbliver i hans Hus, og i modsat Fald Kostpenge. Ydelsen af Kostpenge bortfalder dog for den Tid, hvori Medhjælperen maatte være indlagt paa offentligt Sygehus eller lignende Anstalt uden Udgift til almindelig Kur og Pleje.

§ 324 e.

Udgifterne til Medhjælperens Lægebehandling, Lægemidler og særlig Pleje samt Ophold paa Sygehus eller lignende Anstalt er, bortset fra de i § 324 a, Stk. 3, og § 324 b omhandlede Tilfælde, Husbonden uvedkommende.

§ 324 f.

Er Medhjælperen under de i §§ 324 c og 324 d angivne Omstændigheder blevet angrebet af en Sygdom, som sætter ham ud af Stand til at udføre Tjenesten, kan enhver af Parterne efter en Maanedes Forløb, saafremt Sygdommen vedvarer, opsige Tjenesten til Ophør med 14 Dages Varsel, uanset om Fratrædelsesdagen ikke bliver den første i en Maaned.

§ 324 g.

De i foranstaaende omhandlede Kostpenge fastsættes i Mangel af mindelig Overenskomst efter Rettens Skøn under Hensyntagen til Tjenesteforholdets Beskaffenhed og de stedlige Forhold, dog ikke under 80 Øre om Dagen.»

I § 330, Stk. 2, Nr. 2 og 3, ændres «(1/3)» til «(1/4)».

I Stk. 3 ændres «§ 51» til «§ 63».

§ 331, Stk. 3, udgaar.

I § 332 ændres «Invalidforsikringsretten» 2 Steder til «det færøske Ulykkesforsikrings-Raad» og «§ 63» til «§ 74».

§ 333 udgaar.

I § 334, Stk. 1, ændres «Lov» til «Anordning». «1.-10.-1933» ændres til «1.-1.-1936».

Nr. 2 affattes saaledes:

«N.L. 2-19-1, 2-19-6 og 2-9-13.

Kgl. Konfirmation paa et Forslag til en Fattiges Kasses Oprettelse paa Færø af 28. August 1767.

Lov om de færøske Landkommuners Styrelse Nr. 30 af 28. Februar 1872 §§ 3, 15 og 17.

Lov om Byen Thorshavns kommunale Styrelse Nr. 126 af 27. Maj 1908 § 23.

Lov om Færøernes Lagting Nr. 124 af 28. Marts 1923 § 18, Stk. 2».

Nr. 3 affattes saaledes:

«Lov om Fattigvæsenet paa Færøerne Nr. 97 af 10. April 1895, jfr. Lov Nr. 43 af 25. Februar 1916, Lov Nr. 87 af 17. Marts 1922, Lov Nr. 310 af 17. December 1924 og Lov Nr. 165 af 15. April 1930».

Nr. 4 affattes saaledes:

«Anordning, hvorved Lov Nr. 101 af 29. April 1913 om Hjælpekasser sættes i Kraft paa Færøerne, Nr. 41 af 25. Februar 1914».

Nr. 8 affattes saaledes:

«Anordning, hvorved Lov om Understøttelse til Børn af Enker af 29. April 1913 sættes i Kraft paa Færøerne, Nr. 8 af 17. Januar 1916, jfr. Anordning Nr. 588 af 11. November 1918 og Anordning Nr. 184 af 1. April 1921».

Nr. 9 affattes saaledes:

«Anordning, hvorved Lov om Jordmodervæsenet af 13. Juni 1914 sættes i Kraft paa Færøerne, Nr. 49 af 11. Februar 1920 § 5».

Nr. 13 affattes saaledes:

«Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne Nr. 86 af 17. Marts 1922 § 34. Lovens § 35 forbliver gældende med de af nærværende Lov følgende Ændringer».

Nr. 15 affattes saaledes:

«Anordning, hvorved Lov Nr. 145 af 12. Marts 1918 om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse udvides til at gælde paa Færøerne, Nr. 185 af 1. April 1921 § 5, Stk. 2-4, og § 13, Stk. 2».

Nr. 16 affattes saaledes:

«Anordning, hvorved Lov Nr. 66 af 29. Marts 1924 om Statsstøtte til tuberkuløses Sygebehandling udvides til at gælde paa Færøerne, Nr. 249 af 30. September 1924 §§ 9 og 10».

§ 335, Stk. 1, 2. Pkt., udgaar.

I Stk. 2 ændres « $\frac{2}{3}$ » til « $\frac{3}{4}$ ».

Som ny § 336 indføjes:

«Tvistighed mellem en færøsk Kommune paa den ene Side og en Kommune i det øvrige Kongerige paa den anden Side afgøres i alle Tilfælde af Socialministeren».

Bemærkninger til foranstaaende Ændringsforslag.

ad § 17:

Der henvises til, at Staten af Aldersrente i Henhold til Lov om Aldersrente af 31. Marts 1933 refunderer $\frac{3}{4}$ og til de ved denne Regels Indførelse givne Grunde, der ogsaa finder Anvendelse paa andre sociale Udgifter.

Jfr. endvidere Reglerne i § 335, Stk. 2, om islandske Statsborgere.
ad §§ 25 og 26:

Loven forudsætter i Modsætning til den nugældende Fattiglovs §§ 1-3, at hvert Sogn danner en egen Kommune med særskilt Kommunalbestyrelse. Det henstilles, at det forinden Lovens Ikrafttræden foranlediges, at det bestaaende Fællesskab mellem Haldersvig og Saxen Sogne ophæves, enten saaledes at Saxen bliver en selvstændig Kommune, eller naturligere saaledes at den indlemmes enten i Haldersvig eller i Kvalvig Kommune.

Udvalget har derhos behandlet Spørgsmaalet om, hvorvidt det i de færøske Kommuner, hvor Indbyggerantallet ofte er ganske ringe — under 200, ja enkelte Steder under 100 — er nødvendigt at have et særligt socialt Udvalg til Administration af den offentlige Forsorg.

Det vilde formentlig betyde en væsentlig Simplifikation og for saa vidt være i Lovens Aand, om man tænkte sig udenfor Thorshavn hvert Syssel (eller Præstegæld) som en Enhed med Hensyn til offentlig Forsorg. Det sociale Udvalg for «Storkommunen» kunde da eksempelvis bestaa af een Repræsentant for hvert Forstanderskab. Den Forøgelse af Udgifterne til Forsorg, som kan opstaa for smaa Kommuner, som vilde komme i Fællig med bymæssig bebyggede Kommuner, vilde under Hensyn til den store Refusion, de opnaar, blive ringe, hvortil kommer, at en lille Kommune, der pludselig rammes af en større Ulykke, vilde blive fri for at staa i Forskud med store Beløb og saaledes maaske faa sin Økonomi ganske undergravet.

Paa den anden Side kan man ikke undervurdere Betydningen af, at der — som i Loven forudsat — alle Steder findes Personer, som i det daglige følger de understøttede og paaser, at den ydede Understøttelse anvendes forsvarligt, samt fører Tilsyn med, at Børn ikke vanrægtes, jfr. Afsnit II, og det vil maaske være betænkeligt at bryde med det hævdede Princip, hvorefter Sognet ogsaa i forsørgelsesmæssig Henseende danner en Enhed. Naar man har ment, at der i et Sogn findes tilstrækkeligt mange kvalificerede Kommunalbestyrelsesmedlemmer, maa et socialt Udvalg jo ogsaa kunne dannes.

Udvalget har herefter ment det rettest at overlade til Kommunalbestyrelsens egen Afgørelse, om et socialt Udvalg skal nedsættes.

ad § 28, Stk. 2:

Udvalget har ikke ment at kunne paalægge Forstanderskaberne i Landkommunerne, hvis Formænd i Forvejen udfører et stort Arbejde uden Vederlag, at føre Registrant over de understøttede, men har anset det for rettest, at dette overlades til Lagtingets Foranstaltning.

ad § 33:

Udvalget ser med Sympati paa en Udvikling af Sygeplejesagen, men maa under Hensyn til de særlige Forhold i færøske Landkommuner nære overvejende Betænkelighed ved at foreslaa absolut Pligt til Opretelse af kommunal Sygepleje.

ad § 35:

Det har vist sig vanskeligt at faa anbragt unge Personer, der har gjort sig skyldige i Lovovertrædelser, midlertidigt paa forsvarlig Maade, hvorfor Arrestophold har maattet anvendes, hvilket selvsagt er uheldigt. Paa den anden Side maa et enkelt fælles Optagelseshjem være tilstrækkeligt for alle færøske Kommuner.

ad § 36:

Jfr. den nugældende Fattiglovs § 46, 2. og 3. Pkt.

Der ses ikke i Øjeblikket at være Nødvendighed for Oprettelse af nogen Arbejdsanstalt paa Færøerne.

ad § 52:

Der henvises til Pkt. 45 i Lov Nr. 164 af 4. Juni 1924, hvorved Lov Nr. 90 af 11. April 1916 om Rættens Pleje med dertil hørende Tilfølgelseslove udvides til at gælde for Færøerne.

ad §§ 59 og 64: Der henvises til Bemærkningerne ad § 17.

ad §§ 75 ff.

Mellemkommunal Refusion består i, at de fleste sociale Udgifter efter Regnskabsaarets Udløb fordeles paa samtlige Landets Kommuner i Forhold til Indbyggertal og økonomisk Evne.

De for Færøerne fastsatte Takster i Aldersrenteloven, Enkebørnsloven etc. er langt lavere end Socialreformens Takster, ligesom Prisniveauet og Forholdene iøvrigt bevirker, at de skønsmæssigt ansatte Understøttelser kan udbetales med langt ringere Beløb. Udvalget har da ogsaa foreslaaet de i Socialreformen fastsatte Takster nedsat betydeligt. Det vil heretter være umuligt for Færøerne at gaa ind i det danske «Refusionsforbund».

Løsningen synes at maatte være den, at Færøerne kommer til at danne et særligt «Refusionsforbund», som administreres af Amtmanden, idet det ikke synes paakrævet at henlægge dette Arbejde til Socialministeriet, ligesom det vil blive lettere for Lagtinget at følge med i Arbejdet, naar dette udføres af de lokale Statsmyndigheder.

Udvalget har herefter foreslaaet en Række gennemgribende Ændringer i Afsnittet om mellemkommunal Refusion.

ad § 75:

jfr. ad § 17.

ad § 79:

Det til Kommunerne i det øvrige Kongerige ved Loven bevilgede Beløb udgør ca. 50 Øre pr. Indbygget. Paa Færøerne, hvor Kommunernes økonomiske Forhold er meget vanskelige, maa Udvalget finde det rimeligt, om der -- i Lighed med, hvad Tilfældet er, for saa vidt angaar de sønderjydske Landsdele -- ydes et noget større Tilskud, og man har derfor anset det for passende at foreslaa, at der i de 10 første Finansaar efter Socialreformens Ikrafttræden af Statskassen ydes 20.000 Kr. aarlig.

Det bemærkes, at der af Statskassen i Henhold til § 37 i Lov Nr. 85 af 15. Maj 1903 ydes Færø Amtskommune et aarligt Tilskud størst 3000 Kr., hvilket Tilskud vil bortfalde.

ad § 82 a:

Jfr. den nugældende Fattiglovs §§ 7-11.

ad § 95:

Paa Færøerne findes for Tiden ikke Folkeregistre, men Spørgsmaalet om Indførelse er paany rejst for Lagtinget.

ad § 110 ff:

De her indeholdte Regler træder i det øvrige Kongerige i Stedet for Lov Nr. 122 af 28. Marts 1923 om Tilsyn med Børn. Denne Lov er ikke gældende paa Færøerne, hvorimod Lagtinget i 1923, se Lagtingstidende 1923 S. 18 med Bilag 10, efter at Erklæringer over Sagen var ind-

hentede fra Landfogden, Provsten og Amtslægen, udtalte, at man ansaa det for ret formaalsløst, ja endog skadeligt at lovgive om Tilsyn med Børn. Da det sociale Udvalg imidlertid efter Reglerne i § 110, Stk. 3, har en vid Myndighed til at fritage for Tilsyn, har Udvalget ikke fundet Anledning til at stille Ændringsforslag.

ad §§ 193 og 194:

Da Prisniveauet paa Færøerne er lavere end i det øvrige Kongerige, har man anset det for nødvendigt — i Lighed med hidtil — at fastsætte alle Bidragssatser lavere end i Loven foreskrevet. Samme Betragtning fører til ogsaa at nedsætte alle Beløb, der er foreskrevne som Maksimum for Modtagelsen af Bidrag o. l.

ad § 256:

Udvalget maa finde det heldigt, at der nu paalægges det sociale Udvalg Pligt til at tage sig af vanføre.

ad § 258:

Den i Stk. 3 nævnte Lovgivning om blinde og svagsynede Børns Undervisning er ikke gældende paa Færøerne. Udvalget regner imidlertid med Muligheden af, at en saadan Lovgivning bliver indført, og har derfor ikke villet stille Ændringsforslag.

ad § 281:

Paa Færøerne findes ikke Værnepligt, jfr. § 1 i Lov Nr. 123 af 8. Juni 1912 om Værnepligt.

ad § 324 a ff:

Udvalget anser de i Tyendelovens §§ 31—36, jfr. Fattiglovens § 30, fastsatte Bestemmelser om Medhjælperens Sygdom for uforenelige med Forsorgslovens Regler og foreslaar §§ 11—16 i Lov om Retsforholdet mellem Husbond og Medhjælpere Nr. 343 af 6. Maj 1921 gjort gældende paa Færøerne.

Der henvises til Lagtingstidende 1921 S. 186; Lagtinget gik den gang imod Medhjælperlovens Gennemførelse.

ad § 333:

Efter Udvalgets Formening giver det i det øvrige Kongerige gældende Prisniveau kun ringe Vejledning med Hensyn til Prisforholdene paa Færøerne.

ad § 334 Nr. 2:

De i Landkommunallovens §§ 3 og 15 indeholdte Bestemmelser om Skolevæsenet er allerede ophævede ved Loven af 20. Maj 1933 om Skolekommissioner.

II.

Lov af 20. Maj 1933 om Folkeforsikring.

Denne Lov træder i Stedet for Anordning af 21. Februar 1930 om anerkendte Sygekasser paa Færøerne som ændret ved Anordning af 27. April 1932, Lov af 28. April 1916 om offentligt Tilskud til Læge- og Sygebefordringskasser paa Færøerne og Lov af 31. Marts 1933 for Færøerne om Alderstente. Titlen bliver:

Anordning, hvorved Lov af 20. Maj 1933 om Folkeforsikring sættes i Kraft paa Færøerne.

I Henhold til den Regeringen ved § 86 i Lov Nr. 182 af 20. Maj 1933 om Folkeforsikring meddelte Bemyndigelse sættes herved denne Lov i Kraft paa Færøerne med følgende Ændringer:

I § 1, Stk. 2, ændres «bosat her i Riget eller forhyret med dansk Skib» til «bosat paa Færøerne eller forhyret med Skib, hjemmehørende paa Færøerne».

O. F. Joensen og Johan M. Fr. Poulsen foreslaar «65» ændret til «60»*)

Efter «Invalideforsikringsretten» indføjes «jfr. § 45».

I § 2, Stk. 3, indføjes efter «indsendes» Ordene «gennem Færø Amt».

I § 3, Stk. 1, ændres «200» til «100».

Som nyt Stk. 2 indføjes: «Under særlige Omstændigheder kan Anerkendelse meddeles eller bevares af en Kasse med et mindre Medlemstal».

Stk. 2 ændres til Stk. 3.

*) Jfr. Ændringsforslag til § 39.

I § 6, Stk. 2, affattes 3. Pkt. saaledes:

«Indtægtsgænsen skal fastsættes særskilt for Byer og bymæssige Bebyggelser med over 2000 Indbyggere, for Byer og bymæssige Bebyggelser med fra 1000—2000 Indbyggere og for den øvrige Del af Færøerne.»

I § 11, Stk. 1, ændres «bosat her i Riget eller forhyret med dansk Skib» til «bosat paa Færøerne eller forhyret med Skib, hjemme hørende paa Færøerne».

I Stk. 4 ændres «her i Landet» til «paa Færøerne».

§ 15, Stk. 2, affattes saaledes:*)

«Ydelser eller Tilskud, som ifølge denne Anordning tilfalder Medlemmer af anerkendte Sygekasser fra det offentlige, er ikke Fattigunderstøttelse».

§ 16, Stk. 1—3, affattes saaledes:

«Stk. 1. Den Kommune, hvor Sygekassen er hjemmehørende, betaler som Tilskud til Medlemmernes Ophold paa offentlige Sygehuse 4 Kr. aarlig for hvert af Sygekassens Medlemmer, som har Bopæl i Kommunen pr. 31. December i det paagældende Regnskabsaar. Tilskudet betales inden Udgangen af Januar Maaned for det forudgaaende Regnskabsaar.

Stk. 2. Det paahviler Sygekassen hver 31. December at indberette til Kommunen Antallet af Medlemmer, bosat i denne.

Stk. 3. For Tiden findes følgende offentlige Sygehuse:

Dronning Alexandrines Hospital i Thorshavn,
Sygehuset paa Suderø og
Klaksvig Sygehus.»

Kapitel VI.

Overskriften affattes saaledes:

«Læge- og Sygebefordringskasser.»

§ 17 affattes saaledes:

«Stk. 1. Statskassen udreder Halvdelen af Udgifterne til Befordring af Læge og Jordemoder til Medlemmerne af de paa Færøerne værende Befordringskasser og deres hjemmehørende Børn under 15 Aar samt Halvdelen af Udgifterne ved Befordring af de samme Personer i Anledning af Indlæggelse paa Sygehus, dog kun for saa vidt vedkommende Medlem er nydende Medlem af en anerkendt Sygekasse.

Stk. 2. Den i Stk. 1 ommeldte Statsstøtte tilkommer Befordringskasser i Bygder, hvor der er en anerkendt Sygekasse, som ikke er faglig begrænset, dog kun under Forudsætning af, at de omfatter i det mindste $\frac{3}{4}$ af samtlige nydende Sygekassemedlemmer indenfor Befordringskassens Landsomraade, og at de afholder samtlige Udgifter til Befordring af Læge eller Jordemoder udenfor den Bygd, hvor disse bor, samt til Befordring i Anledning af Indlæggelse paa Sygehus. Statsstøtte kan derimod ikke ydes til Befordring af Læge og Jordemoder indenfor den Bygd, hvor disse bor. Vedtægterne for Befordringskasserne skal godkendes af Direktoratet for Sygekassevæsenet, der paaser, at de i dem indeholdte Regler stemmer overens med Vedtægterne for de Sygekasser, til hvilke de er knyttet.

Stk. 3. Medlemmer af Befordringskasser kan foruden de i Stk. 1 omhandlede Personer ogsaa saadanne Personer blive, som ikke kan blive Syge-

*) Dog kun, hvis Lov om offentlig Forsorg ikke gennemføres paa Færøerne.

kassemedlemmer paa Grund af Sygdom, For de i dette Stykke omhandlede Medlemmers Vedkommende udreder den Kommune, hvor den paagældende er bosat, det Staten ifølge foranstaaende Paragraffer paahvilende Bidrag, uden at det betragtes som Fattighjælp.*) I Befordringskassernes Vedtægter kan der derhos optages en Bestemmelse om, at ogsaa Personer, der paa Grund af deres økonomiske Forhold ikke er berettiget til at være nydende Sygekassemedlemmer, kan blive Medlemmer af Befordringskassen uden Tilskud fra Statskassen eller Kommunen mod i det mindste at betale dobbelt Kontingent.

Stk. 4. En Befordringskasses Ret til Tilskud af det offentlige kan bortfalde efter Socialministerens Bestemmelse, saafremt dens Forhold paa lignende Maade som i § 27 ommeldt maatte give Anledning dertil.»

Til § 18, Stk. 1, Nr. 4 føjes:

«Denne Bestemmelse finder kun Anvendelse, hvor Sygekassen efter sin Vedtægt yder Medicin til Medlemmerne.»

Som nyt Stk. 6 tilføjes:

«Børn under 14 Aar, der paa Grund af Skolegang, opholder sig paa Færøerne udenfor Sygekassens stedlige Omraade, har Ret til fri Lægehjælp og fri Sygehusbehandling efter Stk. 1, Nr. 1 og 2.»

§ 19 affattes saaledes:

«I Barseltilfælde skal Sygekassen yde det paagældende kvindelige Medlem en Hjælp af mindst 1 Kr. pr. Dag, saa længe Sygelejet varer, indtil 10 Dage efter Nedkomsten. Efter de 10 Dages Forløb har hun ved tilstødende Sygdom Krav paa den sædvanlige Sygehjælp. Hvor Lægehjælp er fornøden ved Fødslen, ydes denne af Sygekassen.»

I § 20 ændres «Lov om offentlig Forsorg § 241» til «§ 74 i Lov Nr. 97 af 10. April 1895 om Fattigvæsenet paa Færøerne.»**)

Til § 30 føjes som nyt Stk. 6:

«Naar der foreligger Sager af en saadan Natur, at deres Afgørelse kræver nøjere Kendskab til Forholdene paa Færøerne, skal Formanden for Sygekassenævnet tilkalde en Repræsentant for Centralforeningen, af Sygekasser paa Færøerne.»

I § 36, Stk. 6, 3. Pkt., ændres «1. Oktober 1934» til «1. Januar 1937».

I § 38, Stk. 1, Nr. 4), udgaar Ordene «eller i det sidste Aar Kommnehjælp af en saadan Art og Størrelse, at den ifølge Lov om offentlig Forsorg har medført Tab af Valgret og Valgbarhed til offentlige Forsamlinger og Raad.»**)

O. F. Joensen og Joh. M. Fr. Poulsen foreslaar, at Stk. 4 udgaar.***)

Amtmanden foreslaar at i Stk. 4 Ordet «Socialministeriets» ændres til «Amtets».

O. F. Joensen og Johan M. Fr. Poulsen foreslaar § 39, Stk. 1, affattet saaledes:***)

«Den tilsikrede Invaliderente og Aldersrente udredes med følgende Grundbeløb, jfr. dog § 41:

*) Sidste Passus dog kun, hvis Lov om offentlig Forsorg ikke gennemføres paa Færøerne.

***) Dog kun hvis Lov om offentlig Forsorg ikke gennemføres paa Færøerne.

***) Jfr. Ændringsforslag til § 1.

Til Ægtepar, naar begge opfylder Betingelserne for at opnaa Rente	200 Kr. aarlig
Aldersrenten forhøjes ved den ældste Ægtefælles fyldte	
65. Aar til	300 — —
70. Aar til	400 — —
Til enlige Personer samt Ægtepar, naar kun den ene opfylder Betingelserne	100 — —
Aldersrenten forhøjes ved det fyldte	
65. Aar til	150 — —
70. Aar til	200 — —

Det paahviler det sociale Udvalg at drage Omsorg for, at Aldersrenten forhøjes henholdsvis ved det fyldte 65. Aar og det fyldte 70. Aar.»
 Amtmanden foreslaar § 39, Stk. 1, affattet saaledes:
 «Den tilsikrede Invaliderente og Aldersrente udredes med følgende Grundbeløb, jfr. dog § 41:

Til Ægtepar, naar begge opfylder Betingelserne for at opnaa Rente	300 Kr. aarlig
Aldersrenten forhøjes ved Opsættelse med Begæring Indgivelse til den ældste Ægtefælles fyldte	
66. Aar til	320 — —
68. — —	360 — —
70. — —	400 — —
Til enlige Personer samt Ægtepar, naar kun den ene opfylder Betingelserne	180 — —
Aldersrenten forhøjes ved Opsættelse til det fyldte	
66. Aar til	200 — —
68. — —	240 — —
70. — —	280 — —

Stk. 2 udgaar.

I Stk. 3 foreslaar O. F. Joensen og Joh. M. Fr. Poulsen «65» ændret til «60».

§ 40, Stk. 1, affattes saaledes:

«For Invaliderrentenytters Vedkommende vil der til den i § 39 nævnte Rente være at lægge et Tillæg for Invaliditet paa 50 Kr.»

I Stk. 2 ændres «henholdsvis 180 Kr., 168 Kr. og 156 Kr., jfr. dog § 85» til «yderligere 50 Kr.».

Stk. 4, 1. Pkt., affattes saaledes:

«Har en Invalid eller Aldersrentenyder fuld Forsørgelsespligt overfor Børn under 15 Aar, ydes som Tillæg for det første Barn et Beløb af 72 Kr.; for hvert følgende Barn under 15 Aar ydes 36 Kr., idet der dog højst kan ydes ialt 180 Kr.»

I 4. Pkt. ændres Ordene «Afsnit II i Lov om offentlig Forsorg» til «Værgeraadslovgivningen».*)

I 5. Pkt. ændres Ordene «Bidrag i Henhold til Afsnit III i nævnte Lov» til «Underholdsbidrag af det offentlige».*)

*) Dog kun, hvis Lov om offentlig Forsorg ikke gennemføres paa Færøerne.
 Tingskjal 8 — 1934.

§ 41, Stk. 1, affattes saaledes:

«Retten til at oppebære Invalid- eller Aldersrente med dennes Grundbeløb efter § 39 er betinget af, at vedkommendes årlige Indtægter ikke repræsenterer en Værdi, der overstiger 300 Kr.»

O. F. Joensen, Johan M. Fr. Poulsen og Sigurd Poulsen foreslaar, at Stk. 2, 1. Pkt., affattes saaledes:

«Saafremt Indtægten overstiger det i Paragraffens 1. Stk. omhandlede fradragsfri Beløb, bliver 25 pCt. af de nærmest efter det fradragsfri Beløb følgende 200 Kr. at fradrage Renten; af de næste 300 Kr. fradrages 50 pCt. medens yderligere Indtægtsbeløb fradrages fuldt ud.»

Amtmanden foreslaar, at i ovenstaaende Forslag «200» ændres til «100» og «300» til «200».

I Stk. 3 udgaar Nr. 2), 3) og 4).

Stk. 4 udgaar.

I Stk. 5 udgaar Ordet «tilsvarende».

I § 42, Stk. 2, udgaar Ordene «jfr. dog § 75». «6 Kr. 00 Øre» ændres til «2 Kr. 50 Øre», «7 Kr. 20 Øre» til «3 Kr. 00 Øre», «5 Kr. 16 Øre» til «2 Kr. 00 Øre» og «6 Kr.» til «2 Kr. 50 Øre».

I Stk. 3 ændres «6 Kr.» til «2 Kr. 50 Øre».

I § 43, Stk. 5, indføjes efter «Konkursloven af 25. Marts 1872» Ordene «jfr. Anordning Nr. 72 af 2. Maj 1902».

§ 45, Stk. 7, udgaar.*)

Som ny § 45 a indføjes:

«For Færøerne træffes Afgørelsen i første Instans af det færøske Ulykkesforsikrings-Raad, hvis Afgørelse kan indankes for Invalidforsikringsretten efter lignende Regler, som i Anordning for Færøerne om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde er foreskrevet om Anke til Ulykkesforsikrings-Raadet.

Hvad der i det øvrige Kongerige i Henhold til nærværende Lov er paalagt Invalidforsikringsretten, paahviler paa Færøerne det færøske Ulykkesforsikrings-Raad.»

I § 47, Stk. 1, ændres «Direktøren for Sygekassevæsenet» til «Dommeren paa Færøerne».

I Stk. 2 ændres «Direktøren» til «Dommeren».

I § 50, Stk. 1, ændres «Direktøren for Sygekassevæsenet» til «Dommeren paa Færøerne».

Som nyt Stk. 4 tilføjes:

«Afskrift af Raadets Afgørelser tilstilles ligeledes Direktøren for Sygekassevæsenet, som har Ret til Anke».

§ 52, Stk. 1, affattes saaledes:

«Invaliderenten og Aldersrenten udbetales af Opholdskommunen for Perioder, som fastsættes af det sociale Udvalg, og som i Regelen ikke maa overstige 3 Maaneder. Føler Rentenyderen sig brøstholden ved Udvalgets Afgørelse, kan Klage inden 2 Maaneder efter at han er blevet bekendt med Afgørelsen, indsendes til Amtet, som afgør Sagen.»

I Stk. 3 udgaar Ordene «jfr. Kap. XVIII i Lov om offentlig Forsorg».)

I § 54, Stk. 2, ændres «Socialministeren» til «Lagtinget».

Stk. 3, 1. Punktum, affattes saaledes:

«Aldersrentenydere, der er optaget i et kommunalt Alderdomshjem, er forpligtet til til Opholdskommunens Kasse at indbetale den Del af deres årlige Indtægt, der ligger over et Beløb af 40 Kr.»

*) Dog kun, hvis Lov om offentlig Forsorg ikke gennemføres paa Færøerne.

I § 55, Stk. 1, udgaar Ordene «jfr. dog § 85».

Stk. 7 udgaar.

I § 57 foreslaar O. F. Joensen og Johan M. Fr. Poulsen «65» ændret til «60».

§ 58, Stk. 2, affattes saaledes:*)

«Den Hjælp, der inden Sagens endelige Afgørelse tilstaas vedkommende, betragtes, for saa vidt han (hun) findes berettiget til Aldersrente eller Invaliderente, som en Del af denne; i modsat Fald opføres Beløbet som Fattigudgift, men har dog ikke for Modtageren de almindelige med Fattighjælps Modtagelse forbundne Virkninger, medmindre han (hun) har fremført vitterlig urigtige Oplysninger om sine i Betragtning kommende Forhold.»

I § 60, Stk. 7, ændres Ordene «det sociale Udvalgs» til «Værgeraadets»*), og Ordene «jfr. Afsnit II i Lov om offentlig Forsorg» udgaar. *)

§ 62, Stk. 1, 2. Pkt., affattes saaledes:

«Til blinde Invalider ydes i alle Tilfælde som Hjælp til Bestrielse af Udgifter til Bistand af seende et Beløb af 80 Kr.»

§ 63, Stk. 3, udgaar. *)

I § 65, Stk. 1, ændres « $\frac{1}{7}$ » til « $\frac{1}{12}$ ».

I Stk. 3 ændres « $\frac{2}{7}$ » til « $\frac{2}{12}$ » og « $\frac{4}{7}$ » til « $\frac{9}{12}$ ».

I § 66, Stk. 1, ændres «1. September» til «1. Oktober» og «1. November» til «1. December».

I § 67, Stk. 1, ændres « $\frac{6}{7}$ » til « $\frac{11}{12}$ » og «31. December» til «31. Januar».

I § 68, Stk. 1, ændres «31. December» til «31. Januar» og « $\frac{4}{7}$ » til « $\frac{9}{12}$ ».

I Stk. 2 ændres «1. Maj» til «1. Marts» og «1. Juni» til «1. Maj».

I Stk. 3 ændres «500» til «200».

I Stk. 4 ændres «1. Maj» til «1. Marts».

I § 70, Stk. 1, ændres «Landets» til «færøske», og i Nr. 1 og 2 ændres « $\frac{1}{3}$ » til « $\frac{1}{2}$ ».

I Nr. 2 udgaar «a».

Nr. 3 udgaar.

I Stk. 2 ændres «Socialministeren» til «Amtet».

I § 71, Stk. 1, ændres «Socialministeriet» til «Amtet».

I Stk. 2 udgaar «a)».

I Nr. 2) og 3) udgaar «— efter Fradrag af det i § 10, Stk. 1, i Lov Nr. 73 af 29. Marts 1924 vedrørende personlig Skat til Kommunen omhandlede Beløb af 5000 Kr.—».

Punkt b) udgaar.

Stk. 3 udgaar.

I § 72, Stk. 1, ændres «Socialministeriet» til «Amtet» og «31. December» til «31. Januar».

I Stk. 2 og 3 ændres «Socialministeriet» til «Amtsfattigkassen» og «31. Januar» til «28. Februar».

Til Stk. 3, 1. Pkt., føjes «efter Amtets Anvisning».

2. Pkt. udgaar.

O. F. Joensen og Johan M. Fr. Poulsen foreslaar, at § 73, Stk. 1, 2. Pkt., udgaar, og at i 3. Pkt. Ordene «1. Juli 1927 for 66-, 67- eller 68-aarige» ændres til «31. Marts 1933 for 65- og 70-aarige», og at Ordene «jfr. dog § 85» udgaar.

*) Dog kun, hvis Lov om offentlig Forsorg ikke gennemføres paa Færøerne.

Amtmanden foreslaar § 73, Stk. 1, affattet saaledes:

«Ret til at oppebære Aldersrente med $\frac{2}{3}$ af det for 65-aarige fastsatte Beløb har Personer, jfr. dog § 40, der ved Lovens Ikrafttræden er fyldt 60 Aar, samt: fra det fyldte 60. Aar Personer, der ved Lovens Ikrafttræden er mellem 59 og 60 Aar gamle, fra det fyldte 61. Aar Personer, der ved nævnte Tidspunkt er mellem 58 og 59 Aar gamle, fra det fyldte 62. Aar Personer, der ved samme Tidspunkt er mellem 57 og 58 Aar gamle, fra det fyldte 63. Aar Personer, der da er mellem 56 og 57 Aar gamle, og fra det fyldte 64. Aar Personer, der da er mellem 55 og 56 Aar gamle; Fradrag i Henhold til § 40 vil være at foretage, forinden to Trediedele af Renten beregnes. Med det fyldte 65. Aar oppebærer de nævnte Personer fuld Aldersrente, jfr. dog § 40. For Personer, der har oppebaaret Alderdomsunderstøttelse i Henhold til Lov af 13. Marts 1908, bestemmes Aldersrentens faste Beløb ved den Alder de havde, da de opnaaede Understøttelse.»

§ 75 udgaar.

§ 79, Stk. 3 affattes saaledes:

«De Regler, der overfor trængende i Almindelighed gælder for Benyttelsen af Læger og Jordemødre og for Vedetlag til saadanne samt for Begravelseshjælp, gælder ogsaa for Personer, der nyder Aldersrente efter nærværende Lov, jfr. iøvrigt § 17.»

I Stk. 4 ændres « $\frac{6}{7}$ » til « $\frac{11}{12}$ ».

I § 83, Stk. 5, ændres «Syvendedel» til «Tolvtedel».

§ 85 udgaar.

§ 86, 2. Pkt., udgaar.

§ 87 affattes saaledes:

«Stk. 1. Denne Anordning træder i Kraft den 1. Januar 1936.

Stk. 2. Samtidig ophæves:

- 1) Anordning Nr. 59 af 21. Februar 1930, hvorved Lov Nr. 144 af 10. Maj 1915 om anerkendte Sygekasser, saaledes som denne er ændret i Henhold til Lov Nr. 250 af 6. Maj 1921, Lov Nr. 58 af 31. Marts 1926, Lov Nr. 201 af 14. Juli 1927 og Lov Nr. 59 af 27. Marts 1929 sættes i Kraft paa Færøerne, som ændret ved Anordning Nr. 149 af 27. April 1932,
- 2) Lov Nr. 126 af 28. April 1916 om offentligt Tilskud til Læger og Sygebefordringskasser paa Færøerne som ændret ved Lov Nr. 180 af 1. April 1921 og Lov Nr. 93 af 1. April 1925 og
- 3) Lov Nr. 104 af 31. Marts 1933 for Færøerne om Aldersrente.»

Hvis Lov om offentlig Forsorg ikke gennemføres paa Færøerne, maa endvidere i §§ 15, Stk. 3 og 4, 36, Stk. 3, 39, Stk. 1,*) 3 og 4, 41, Stk. 5, 46, Stk. 1, 47, Stk. 1, 50, Stk. 2 og 3, 51, Stk. 1 og 2, 52, Stk. 1 og 3, 53, Stk. 1, 55, Stk. 2, 3, 4, 5 og 6, 56, Stk. 1, 2 og 3, 57, 58, Stk. 1, 59 og 78, Stk. 1, 2 og 3, Ordene «det sociale Udvalg» eller «Udvalget» ændres til «Kommunalbestyrelsen».

*) Efter O. F. Joenssens og Joh. M. Fr. Poulsens Forslag.

Bemærkninger til foranstaaende Forslag.

For Færøernes Vedkommende foreslaas nu indført tvungen Invalidforsikring i Forbindelse med Medlemsskab af Sygekasse. Lagtinget har tidligere modsat sig Indførelsen af en særlig Lovgivning om Invalidere, se Lagtingstidende 1921 Side 171, 1922 Side 70, 1923 Side 9 med Bilag 5, 1924 Side 4 med Bilag 7, 1925 Side 1 samt 1927 Side 51. Naar Sagen i disse Samlinger blev udsat indtil videre, skyldes det formentlig hovedsagelig, at Lagtinget ønskede, at Sygekasserne skulde arbejde sig stærke til at gennemføre de dem allerede paahvilende Opgaver, inden der paalagdes dem nye Opgaver.

Nærværende Udvalg maa være af den Formening, at Sygekasserne økonomiske Forhold saa vel som deres Forhold iøvrigt nu bør være saa konsoliderede, at der af denne Grund intet vil være til Hinder for at indføre Lovgivning om Invalidere, og da det er Udvalget bekendt, at der paa Færøerne findes et ikke helt ringe Antal Personer, som paa Grund af Invaliditet — i Særdeleshed Blindhed — er ude af Stand til at klare sig selv, foreslaar man nu, at der ogsaa paa Færøerne bliver Adgang til Invalidere.

Det kan herved bemærkes, at Færinger, som efter i det øvrige Kongerige at have begyndt at oppebære Rente senere flytter til Færøerne, ikke fortaber denne, og der saaledes for Tiden gør sig en stærk Ulighed gældende efter, hvor Invaliditeten er erhvervet.

Efter en af Amtslægen i 1934 gennem Lægerne foretagen Optælling kan Antallet af Invalidere sættes til 160 — heri ikke medregnet Personer over 65 Aar.

ad § 1:

Jfr. § 1 i Lov af 31. Marts 1933 om Aldersrente, hvor Grænsen for aldersrenteberettigede er sat til 60 Aar. Udvalgsmedlemmerne O. F. Joensen og Johan M. Fr. Poulsen maa principalt fraraade Ændring heri og foreslaar samtidig i § 39 en automatisk Stigning af Renten ved det fyldte 65. og 70. Aar.

Amtmanden mener, at de gamle vil være bedre hjulpe, saafremt Grænsen sættes til 65 Aar, medens Taksterne forhøjes, jfr. § 39. Personer mellem 60 og 65 Aar vil kunne hjælpes i Henhold til § 38, Stk. 4, naar $\frac{2}{3}$ af Kommunalbestyrelsen stemmer derfor, og Amtet meddeler Samtykke. En automatisk Stigning af Renten er stridende imod Princippet i gældende Lov for Aldersrente, idet det præmieres, at man længst mulig er selvhjulpen. Forlades dette Princip, bør Staten ikke betale saa stor en Del af Aldersrenten som den nu gør. En vis demoraliserende Virkning vil et andet Princip kunne have.

Subsidiært vil O. F. Joensen og Johan M. Fr. Poulsen ikke modsætte sig Amtmandens Forslag angaaende §§ 1, 38 og 39.

Sigurd Poulsen finder den af Amtmanden foreslaede Ordning mest tiltalende, men vil dog ikke tage Stilling imod O. F. Joensen og Johan M. Fr. Poulsen.

ad § 2:

Jfr. § 2 i Anordning af 21. Februar 1930 om Sygekasser.

ad § 3:

Jfr. § 3 i samme Anordning.

ad § 6:

Jfr. § 6 i samme Anordning som ændret ved Anordning af 27.

April 1932.

ad § 11:

Som ad § 1.

ad § 16:

I Lagtingssamlingerne 1932 og 1933 har der været forhandlet om et Forslag til Ændring i den gældende Sygekasseanordnings § 14, hvor efter Kommunerne direkte skulde indbetale til Sygehuse Halvdelen af Udgifterne ved Sygekassepatienters Ophold, se navnlig Lagtingstidende 1932 Side 78.

Udvalget maa navnlig anse det for at være af Betydning — saavel for Kommunen som for Sygekassen — at Kommunens Tilskud fastsættes til et bestemt Beløb, der forud kan beregnes ved Budgettets Udarbejdelse og har derfor stillet foranstaaende Forslag.

Det foreligger oplyst, at de færøske Sygekassers samlede Udgifter til Sygehuse og Sanatoriet i Aaret 1930 udgjorde ca. 130.000 Kr. og i Aaret 1933 ca. 160.000 Kr., hvoraf Kommunerne efter de nugældende Regler har skullet betale Halvdelen. Erfaringen viser imidlertid, at et stort Antal Kommuner betaler daarligt, saaledes at mange Kommuner nu skylder betydelige Beløb til Sygekasserne, hvilket i høj Grad vanskeliggør Kassernes Administration.

Man undlader ikke i denne Forbindelse at gøre nogle Bemærkninger om Sygehusenes Organisation.

1. Dronning Alexandrines Hospital i Thorshavn er ifølge Reglement af 10. December 1930 en selvejende Institution, der bestyres af en Inspektion, bestaaende af Politimesteren, Amtslægen og en af Amtet udnævnt Mand.

Der er Adgang for alle Personer hjemmehørende paa Færøerne.

2. Sygehuset paa Suderø er ifølge Reglement af 22. Februar 1904 en selvejende Institution, hvorover den øverste Myndighed udøves af et Repræsentantskab, hvis Medlemmer vælges af Kommunerne paa Suderø.

Beboere af Suderø betaler lavere Vederlag end andre Færinger.

3. Sygehuset i Klaksvig tilhører ifølge Reglement af 11. Februar 1912 Norderøernes Lægedistrikt, hvis Kommuner garanterer dets Bestaaen, saaledes at et eventuelt Underskud dækkes af disse i Forhold til Folketallet. Sygehuset administreres dels af et Repræsentantskab, bestaaende af Udsendinge fra Kommunerne, dels af en af Repræsentantskabet valgt Bestyrelse.

Sygehuset optager Patienter fra Norderøernes Lægedistrikt. Andetsteds hjemmehørende kan optages, for saa vidt Plads haves, og de betaler da efter en højere Takst.

1 Henhold til den midlertidige Bestemmelse i § 2 i Lov Nr. 58 af 8. Marts 1930 for Færøerne om forskellige Skatter og Afgifter anvendes 6250 Kr. af Toldafgifterne hvert Kvartal til Nedsættelse af Sygehus-taksterne efter Justitsministeriets nærmere Godkendelse.

ad § 17:

Paa Færøerne har hidtil Befordring af Syge samt af Læger og Jordemødre været ordnet af Befordringskasserne, som i Henhold til Lov Nr. 126 af 28. April 1916 om offentligt Tilskud til Læge- og Sygebefordringskasser paa Færøerne er oprettede de fleste Steder i Tilknytning til Sygekasserne; der findes for Tiden 22 Befordringskasser mod 38 Sygekasser. Da disse Kasser har virket godt, foreslaar Udvalget Loven af 1916 indføjet i nærværende Anordning som § 17, dog saaledes at Tilsynet, som hidtil har paahvilet Justitsministeriet, nu lægges over til Direktoratet for Sygekassevæsenet.

Der findes endnu Steder uden Befordringskasse, f. Eks. Sandø; under en Lægevakance paa denne Ø i 1933 viste dette sig uheldigt, da Læge i denne Tid maatte hentes fra Thorshavn, og baade Kommunerne og Sygekasserne vægrede sig ved at betale de hermed forbundne betydelige Udgifter. Udvalget har derfor beskæftiget sig med den Tanke, at paalægge Sygekasserne paa de Steder, hvor ingen Befordringskasser findes, Pligt til at foranledige saadanne oprettet, men man har dog ment det rettest at overlade denne Opgave til det frivillige Initiativ.

ad § 18:

Udvalget maa nære Frygt for at Udgiften til Insulin og Leverpræparater, der er meget kostbare Helbredelsesmidler, vil kunne blive for stor en Byrde for de mindre Sygekasser.

I Skrivelse af 11. Juni 1934 (Nr. 1823) har Direktoratet for Sygekassevæsenet udtalt, at medens Skoleophold i Thorshavn for Sygekassemedlemmers Børn under 14 Aar — som ikke kan blive selvstændige Medlemmer af en Sygekasse — kan sidestilles med det i den nugældende Sygekasseanordnings § 18, Stk. 1, Nr. 2, omhandlede Arbejdsforhold, saaledes at Forældrenes Sygekasse kan yde de omhandlede Børn Sygehusophold, findes der ikke Hjemmel til at yde Børnene Lægehjælp gennem Forældrenes Sygekasse.

Udvaldet maa finde det rettest, at saadanne Børn faar Ret til baade frit Sygehusophold og fri Lægehjælp.

ad § 19:

Jfr. § 22 i Anordning af 21. Februar 1930 om Sygekasser.

Lov Nr. 143 af 29. April 1913 § 29, Stk. 1, (Fabrikloven) og Lov Nr. 230 af 9. Juni 1920 § 11, Stk. 1, (Bageriloven) er ikke gældende paa Færøerne.

ad § 30:

Jfr. Anordning af 21. Februar 1930.

ad § 38:

Jfr. ad § 1.

ad § 39:

Jfr. ad § 1.

Udvalget har tillige været opmærksom paa, at Thorshavn Byraad i Lagtingssamlingen 1933 anmodede Lagtinget om at foranledige højere Takster fastsatte for Thorshavns Vedkommende, se Lagtingstidende 1933 Side 204. Udvalget mener imidlertid, at der i § 40 er tilstrækkelig Hjemmel til at udrede Alders- og Invalidere med større Beløb end de i § 39, Stk. 1, fastsatte Takster.

ad § 40:

Udvalget har nedsat de i Loven foreslaaede Tillæg eller sat disse i Forhold til den faste Takst.

ad § 41:

Jfr. § 7 i Lov af 31. Marts 1933.

Amtmanden foreslaar den for Aldersrentens Nydelse tilladte Indtægt nedsat; Erfaringen har nemlig vist, at de Ansøgere, hvis Indtægter overstiger det fradragsfri Beløb 300 Kr. næsten udelukkende er Personer, som oppebærer rigelige Naturalydelser, hvis Værdi ansættes lavt, og har fri Bolig. Det maa anses for urimeligt, at den besiddelsesløse Fiskerbefolkning ved sine Skatteydelser skal medvirke til Forsørgelse af Personer, der faktisk gennem Raadighed over Jord er forholdsvis bedre stillede end Skatteydere med Familie.

ad § 44:

Da de i § 42 fastsatte Invalidepræmier er foreslaaet nedsatte, har Udvalget haft under Overvejelse at foreslaa, at der for Færøernes Ved-

kommende skulde oprettes en særlig Invalideforsikringsfond, som f. Eks. kunde administreres af «Føroya vanlukku trygging» (Færøernes Ulykkesforsikring). Udvalget har dog ikke villet stille Forslag i denne Retning, men man forudsætter, at de fra Færøerne indbetalte Præmier administreres som en særlig Afdeling af Invalideforsikringsfonden.

ad § 45 a:

Udvalget har anset det for hensigtsmæssigt, at der paa Færøerne findes et administrerende Organ, og har derfor foreslaaet, at det i Anordning om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde omhandlede færøske Ulykkesforsikringsraad, hvis Formand er Dommeren, skulde overtage de Invalideforsikringsretten paahvilende Funktioner, men saaledes at Raadets Afgørelse kan indankes for Invalideforsikringsretten.

ad § 47:

Jfr. ad § 45.

ad § 50:

Jfr. ad § 45.

ad § 52:

I den Tid, hvori Lov af 31. Marts 1933 om Aldersrente har været i Kraft paa Færøerne, har det for de fleste færøske Kommuner vist sig umuligt at efterkomme Lovens Paabud om maanedlig Forudbetaling; dette er navnlig begrundet i, at Skatterne — som overhovedet vanskelig indgaar — for den overvejende Dels Vedkommende indgaar samlet i Slutningen af Aaret, naar Fiskerne faar deres Fiskerifortjeneste udbetalt.

Udvalget har derfor foreslaaet en Lempelse i Udbetalingsreglerne.

ad § 54:

Jfr. § 13 i Lov af 31. Marts 1933 om Aldersrente.

ad § 65:

Jfr. § 17 i Lov af 31. Marts 1933 om Aldersrente, hvis Refusionsprincip formentlig bør bibeholdes.

ad § 73:

Jfr. ad § 1.

Amtmandens Forslag er udarbejdet paa Grundlag af § 21 i Lov Nr. 348 af 7. August 1922 om Aldersrente.

ad § 75:

Mulig bør der indføjes en Bestemmelse om de ved Anordningens Ikrafttræden værende Invaliders Adgang til Invaliderente.

ad § 70 ff:

Jfr. Bemærkningerne ad § 75 ff i Lov om offentlig Forsorg.

ad § 79:

Jfr. § 11 i Lov af 31. Marts 1933 om Aldersrente.

III.

Lov

af 20. Maj 1933

om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde.

Denne Lov medfører Ændringer i Anordning af 31. Marts 1931 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde paa Færøerne. Titlen bliver:

**Anordning, hvorved Lov af 20. Maj 1933
om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde
sættes i Kraft paa Færøerne.**

Til § 1*) føjes som nyt Stk. 3:

«Konstateres der en Sygdom af en af de i nedenstaaende Skema omhandlede Arter hos en forsikret Person, der har været beskæftiget i en af de Virksomheder, som paa Skemaet er anført udfør paagældende Sygdom, og denne med Rimelighed lader sig henhøre til hans Arbejde i saadan Virksomhed, berettiger Sygdommen og dens Følger til Erstatning i Overensstemmelse med nærværende Anordning. Forsikringspligtig Arbejdsgiver for paagældende Person er Arbejdsgiveren i den Virksomhed af omhandlede Art, i hvilken han sidst har været beskæftiget før Sygdommens Konstatering, medmindre det kan godtgøres, at Sygdommen skyldes Arbejde i en anden Virksomhed. Hvor der i nærværende Anordning knyttes Retsvirkninger til Dagen for et Ulykkestilfældes Indtræden, gælder for de heromhandlede Sygdomme Dagen for Sygdommens paaviselige Optræden.

*) Udkastet skal læses som Ændringer i den gældende Anordning af 31. Marts 1931.
Tingskjal 8 — 1934.

Sygdomme	Virksomheder
Forgiftning ved Bly og dets Legeringer eller Sammensætninger samt Følgerne af saadan Forgiftning.	Behandling af Mineralier, indeholdende Bly, derunder indbefattet Blyaske i Zinkværker. Sammensmeltning af gammel Zink og Bly i Barrer. Fremstilling af Genstande af smeltet Bly eller af blyholdige Legeringer. Arbejde i grafiske Industrier. Fremstilling af Blyforbindelser. Fremstilling og Reparation af elektriske Akkumulatorer. Tilvirkning og Anvendelse af Emaille, indeholdende Bly. Polering ved Hjælp af Blyfilspaaner eller blyholdig Tinasker. Malerarbejder, omfattende Tilberedning og Brug af Beklædningsmaterialer, Kit eller Farvestoffer indeholdende Blypigment.
Forgiftning af Kviksølv og dets Legeringer eller Sammensætninger samt Følgerne af saadan Forgiftning.	Behandling af Mineralier, indeholdende Kviksølv. Fremstilling af Kviksølvblandinger. Fremstill. af Maale- eller Laboratorieapparater. Tilberedning af Raastoffer til Brug i Hatterindustrien. Ovnforgyldning. Anvendelse af Kviksølvpumper ved Fremstillingen af elektriske Glødelamper. Fremstilling af Fænghætter ved Hjælp af Knaldkviksølv.
Miltbrandinfektion.	Arbejde i Forbindelse med Dyr, inficeret med Miltbrand. Behandling af døde Kroppe af saadanne Dyr, herunder Huder, Hove og Hørn. Lastning, Losning eller Transport af Varer.
Kroniske og kronisk recidiverende Hudsygdomme, fremkaldt af eksotiske Træsarter.	Enhver under Ulykkesforsikringen hørende Virksomhed og Beskæftigelse.
Lungesygdomme, der skyldes Indaanding af Stenstøv og Mineralier.	Skurepulverfabrikation. Porcelænsindustri og keramisk Industri. Stenindustri. Visse Grene af Metalindustri (Slibning, Sandblæsning, Formerarbejde, Rensearbejde). Cementindustri. Teglværker. Møllestensindustri.»

I § 2, Stk. 1, 1. Pkt., ændres «Statens aarlige Ydelser til Kongen» til «Civillisten» og «Arbejderforsikringsraadet» til «Direktoratet for Ulykkesforsikringen».

Som 4. Pkt. tilføjes:

«Samme Erstatning tilkommer Personer, der udøver borgerlige eller kommunale Ombud.»

Som nyt Stk. 2 indføjes:

«Ved kongelig Anordning kan det bestemmes, at nærværende Anordnings Regler med de Lempelser, der følger af paagældende Personers særlige Forhold, bringes til Anvendelse paa Personer, som er anbragt i Forsørgelsesanstalter, Tvangsarbejdsanstalter, Sindssygehospitalet, Ungdomshjem og lignende Anstalter, eller som af en af vedkommende Anstalter er anbragt i kontrolleret Familiepleje.»

I Stk. 3 ændres «6te, 7de, 8de og 9de» til «6te, 7de og 8de».

I § 3, Stk. 1, 2. Pkt., udgaar Ordene «Redning af Menneskeliv».

I Stk. 2 ændres «Ulykkesforsikrings-Raadet» til «Raadet».

Til § 4, Stk. 1, føjes som nyt 2. Pkt.:

«Indvilliger Raadet i at genoptage Sagen, vil der fra de Ydelser, der tillægges paagældende efter denne Anordning, være at fradrage det Beløb, han maatte have opnaaet ved Retssagen, for saa vidt og i den Udstrækning dette er Erstatning for Følger, der er Genstand for Erstatning efter denne Anordning.»

§ 6 affattes saaledes:

«Krav, som tilkommer en forsikret eller hans efterladte ifølge denne Anordning, kan ikke gøres til Genstand for Arrest, Eksekution eller anden Retsforfølgning. Retshandler, der afsluttes af de paagældende med Hensyn til nævnte Krav, er ugyldige.»

I § 8, 1. Pkt., ændres «Ulykkesforsikrings-Raadet» til «det færøske Ulykkesforsikrings-Raad (i nærværende Anordning betegnet som «Raadet»)».

I 2. Pkt. ændres «Arbejderforsikrings-Raadet» til «Ulykkesforsikrings-Raadet (i det følgende betegnet som «Appel-Raadet»)» og «(Lovbekendtgørelse Nr. 187 af 14. Juli 1927 § 8)» til «(Lov Nr. 183 af 20. Maj 1933 § 8)».

I Pkt. 3 ændres «Arbejderforsikrings-Raadet» til «Ulykkesforsikrings-Raadet».

I § 9, Stk. 1, ændres «Ulykkesforsikrings-Raadet» til «det færøske Ulykkesforsikrings-Raad».

I § 10, Stk. 1 og 3, ændres «Ulykkesforsikrings-Raadet» til «Raadet».

I Stk. 4 ændres «Arbejderforsikrings-Raadet» til «Direktoratet for Ulykkesforsikringen».

I § 11 udgaar Ordene «her i Landet virkende».

§ 12 affattes saaledes:

«Stk. 1. Raadet træffer efter at have modtaget alle fornødne Oplysninger, Afgørelse af følgende Spørgsmaal:

- 1) om en Virksomhed eller et Arbejdsforhold hører under denne Anordning, og i bekræftende Fald, om hvem der er at anse som forsikringspligtig Arbejdsgiver;
- 2) om en Person har Pligt til at forsikre sig selv i Overensstemmelse med Reglerne i denne Anordnings § 58, og om en Person har Adgang til at tegne frivillig Forsikring i Medfør af denne Anordning;

- 3) om et anmeldt Ulykkestilfælde kan anses for forvoldt ved paa gældendes under Anordningen hørende Arbejde, jfr. § 3;
- 4) om der foreligger et Ulykkestilfælde, og om den tilstedeværende Lidelse kan anses for forvoldt ved det paaberaabte Ulykkestilfælde, jfr. herved § 1, Stk. 2 og 3;
- 5) om den forsikrede eller hans efterladte med Føje kan sagsøge Arbejdsgiveren eller andre, jfr. § 4;
- 6) om Størrelsen af den Arbejdsfortjeneste, som skal lægges til Grund ved Erstatningsberegningen, jfr. § 44;
- 7) om der findes Personer, der kan gøre Krav paa Dødsersatning;
- 8) om et Ulykkestilfælde har medført saadanne Følger, der begrundet Krav paa Ydelser efter Anordningen, og om Størrelsen og Arten af de Ydelser, der tilkommer den forsikrede eller hans efterladte, jfr. §§ 32 og 39;
- 9) om Anvendelsen af Bestemmelserne i Anordningens §§ 3, Stk. 2, og 50, Stk. 1 og 2;
- 10) om Anvendelsen af Bestemmelserne i Anordningens §§ 38 og 42;
- 11) om Tvivlsspørgsmaal vedrørende Dagpenge;
- 12) om Tvivlsspørgsmaal vedrørende Takst for Lægeattester.

Stk. 2. Forinden Raadet træffer Afgørelse af de i Stk. 1 omhandlede Spørgsmaal, skal det give vedkommende Forsikringsselskab samt andre vedkommende Lejlighed til at gøre sig bekendt med de foreliggende Oplysninger og til at udtale sig om Sagen. Har Raadet undladt at følge denne Fremgangsmaade, kan Appel-Raadet, eventuelt Socialministeren, naar Omstændighederne iøvrigt taler derfor, se bort fra de i § 13 foreskrevne Ankefrister.»

§ 13 affattes saaledes:

«Stk. 1. De af Raadet i Medfør af Bestemmelserne i § 12, Nr. 3-9 og 11, truffne Afgørelser kan indankes for Appel-Raadet, medens alle øvrige af Raadet truffne Afgørelser kan indankes for Socialministeren.

Stk. 2. Appel-Raadets Afgørelser vedrørende de i § 12, Nr. 3-5, 7 og 9, omhandlede Spørgsmaal, kan indankes for Socialministeren, hvorimod dets Afgørelser vedrørende de i § 12, Nr. 6, 8 og 11, omhandlede Spørgsmaal er endelige.

Stk. 3. Bortset fra Afgørelser af de i § 12, Nr. 1 og 2, nævnte Spørgsmaal kan Socialministerens Afgørelser ikke indbringes for Domstolene.»

§ 14 affattes saaledes:

«For Indankning til Socialministeren eller Appel-Raadet saavel som for Indbringelse af Socialministerens Afgørelse for Domstolene gælder en Frist af 3 Maaneder fra den om Afgørelsen givne Underretning.»

§ 15 affattes saaledes:

«Er der om en Ulykkesforsikring, der ikke henhører under denne Anordning, truffet den Aftale mellem Forsikringstageren og et Forsikrings-selskab, at Erstatning skal ydes i Overensstemmelse med Anordningen, og at Parterne underkaster sig Raadets Afgørelse, skal de under saadan Forsikring hørende Ulykkestilfælde behandles som hørende under denne Anordning. Til Dækning af Raadets Udgifter herved fastsætter Socialministeren en Kendelse.»

§ 16:

«Ulykkesforsikrings-Raadet» ændres til «Raadet» og «Arbejders forsikrings-Raadet» til «Appel-Raadet».

§ 18, Stk. 1, affattes saaledes:

«De efter Anordningen forsikringspligtige Arbejdsgivere er samtidig med, at de indtræder i et Forhold, der medfører Forsikringspligt,

og saalænge Forholdet varer, Medlemmer af Færøernes Ulykkesforsikring (Føroya vanlukkutrygging).»

Stk. 2-6 udgaar.

Stk. 7 (bliver Stk. 2) affattes saaledes:

«Efter Indstilling af Raadet kan Socialministeren fritage en under Anordningen hørende Arbejdsgiver for Afgivelse af Risikoen til «Føroya vanlukkutrygging» mod, at han stiller en af Socialministeren nærmere fastsat Sikkerhed for Opfyldelsen af sine Forpligtelser i Tilfælde af Ulykke. En Arbejdsgiver, der har erholdt saadan Fritagelse, har samme Retsstilling efter nærværende Anordning som «Føroya vanlukkutrygging». En saadan Fritagelse kan til enhver Tid efter Raadets Indstilling til Ministeren tages tilbage.»

§ 19, Stk. 2, udgaar.

Til § 20 føjes som nyt Pkt.:

«For Præmier fra Redere tilkommer der «Føroya vanlukkutrygging» Søpanteret i Skib og Fragt efter Bestemmelserne i Sølovens § 267 Nr. 2.»

I § 22, Stk. 1 udgaar «(Arbejdsgiveren)». Efter «Briller» indføjes «Sygevoagne» og «lignende» ændres til «andre».

I Stk. 2 indføjes efter «Sygekasse» Ordene «eller statskontrolleret Sygeforening». Endvidere udgaar «(Arbejdsgiveren)». Efter «Sygekassen» indføjes «(Sygeforeningen)».

Stk. 3 udgaar.*)

§ 23, Stk. 4, 2. Pkt., affattes saaledes:

«Saafremt paagældende har Forsørgelsespligt overfor andre, har disse Krav paa de ham ellers tilkommende Dagpenge.»

Stk. 5 udgaar.

I § 24, 1. og 3. Pkt., indføjes efter «statsanerkendt Sygekasse» Ordene «(statskontrolleret Sygeforening)».

Som nyt 2. Stk. indføjes:

«Har en anerkendt Sygekasse (statskontrolleret Sygeforening) udbetalt Dagpenge i Henhold til Anordning om Folkeforsikring i Anledning af Tilskadekomst, der begrunder Krav paa Pengeydelse efter nærværende Anordning, har den Krav paa fra vedkommende Forsikringsselskab at faa godtgjort de saaledes udbetalte Dagpenge.»

I § 26, Stk. 1, ændres Ordene «kun forbigaaende Forringelse af Erhvervsevnen» til «ikke Krav paa Invaliditetserstatning».

I Stk. 2 ændres Ordene «blivende Forringelse af Erhvervsevnen» til «Krav paa Invaliditetserstatning» og «Ulykkesforsikrings-Raadet» til «Raadet».

Stk. 4 udgaar.

§ 28, Stk. 1, affattes saaledes:

«Ved den Tid, da Dagpengeretten kan indtræde, paahviler det den tilskadekomne at fremsende Lægeerklæring til vedkommende Forsikringsselskab til Oplysning om, at Betingelserne for Dagpengeretten er til Stede. Denne Lægeerklæring betales af Selskabet.»

I § 29 udgaar «(Arbejdsgiver)».

I § 30, 2. Pkt., ændres «Arbejderen» til «tilskadekomne».

Som ny § 31 indføjes:

«Stk. 1. Naar der er forløbet 1 Aar efter Ulykkestilfældet, skal Raadet saa vidt muligt træffe Afgørelse af, om der tilkommer en tilskadekommen Krav paa Invaliditetserstatning.

Stk. 2. Naar Omstændighederne taler derfor, kan Raadet dog udsætte

*) Dog kun, hvis Lov om offentlig Forsørg gennemføres paa Færøerne.

Afgørelsen, i intet Tilfælde dog udover 3 Aar efter Ulykkestilfældets Indtræden.»

§ 31, Stk. 1, (bliver § 32) affattes saaledes:

«Invaliditetserstatning ydes i Form af en aarlig Rente, der, for saa vidt den ikke kapitaliseres, jfr. § 36, løber, saa længe den tilskadekomnes Erhvervsevne er forringet med 5 pCt. eller derover som Følge af Ulykkestilfældet.»

Som nyt Stk. 2 indføjes:

«Renten udgør ved fuldstændigt Tab af Erhvervsevnen $\frac{3}{5}$ af den tilskadekomnes Aarsløn, jfr. § 44, og ved Nedsættelse af Erhvervsevnen en til Nedsættelsen svarende Del af den Rente, der vilde være at yde ved fuldstændigt Tab af Erhvervsevnen.»

§ 32 (bliver § 33) affattes saaledes:

«For saa vidt Renten fastsættes efter en Invaliditetsgrad af 50 pCt. eller derover, begynder den at løbe fra den Dag, da Dagpengene ophører. I alle andre Tilfælde begynder den at løbe fra Dagen for Raadets Afgørelse af Invaliditetsspørgsmaalet.»

§ 33 (bliver § 34) affattes saaledes:

«Stk. 1. Det paahviler en Rentenyder at meddele Raadet Underretning om enhver Forandring i hans Forhold, som kan formodes at medføre Nedsættelse eller Bortfald af Renten, ligesom Raadet skal være opmærksom paa, om saadan Forandring indtræder.

Stk. 2. Raadet er bemyndiget til at udsende en eller flere sagkyndige til at udøve Kontrol paa Stedet med Hensyn til Rentenyderes Erhvervsevne eller indkalde Rentenydere til Kontrol. For saa vidt Rentenyderen vanskeliggør Raadets Undersøgelse, kan Raadet, naar det anser det for sandsynligt, at Afgørelsen vil komme til at gaa ud paa, at Renten skal indtages eller nedsættes, midlertidig standse Udbetalingen af Renten helt eller delvis. Udgifterne til Kontrol afholdes af vedkommende Forsikringsselskab.

Stk. 3. Hvis en Rentenyder mod bedre Vidende, jfr. Stk. 1, uberettiget har oppebaaret Rente i Henhold til nærværende Anordning, vil det Beløb, der med Urette er oppebaaret, efter Socialministerens nærmere Bestemmelse være at erstatte af paagældende, eventuelt hans Dødsbo.

Stk. 4. Skønner Raadet, at de Omstændigheder, der har været bestemmende for Fastsættelsen af Renten, har forandret sig i væsentlig Grad, bliver Renten at forhøje, nedsætte eller inddrage under Hensyn til de indtrufne Forandringer. Saadanne Forandringer i Renten kan dog ikke finde Sted, naar der er forløbet 5 Aar efter Rentens første Fastsættelse.»

Som ny § 35 indføjes:

«Stk. 1. Bliver Raadet, f. Eks. gennem Meddelelser fra andre Myndigheder, Rentenyderens paarørende eller andre private, opmærksom paa, at en Rentenyder ikke bør have Dispositionsret over den ham tilkendte Rente, træffer det efter betryggende Undersøgelse af Forholdet Bestemmelse om, paa hvilken Maade Renten skal komme paagældende til gode, idet det om fornødent drager Omsorg for, at Rentenyderen umyndiggøres, jfr. herved Reglerne i Lov om Umyndighed og Værgemaal af 30. Juni 1922 §§ 2-3, 38 og 46, eller at der paa anden Maade gribes ind efter Lovgivningens Regler, jfr. Kap. XVIII i Anordning om offentlig Forsorg.»

Stk. 2. For saa vidt angaar en Rentenyder, som anbringes eller er anbragt for offentlig Regning eller for en anerkendt Sygekasses eller Invalidforsikringsfondens Regning paa en i Henhold til Lovgivningen om offentlig Forsorg anerkendt Anstalt eller af en saadan Anstalt under dennes

*) Sldstnævnte Citat dog kun, hvis Lov om offentlig Forsorg gennemføres paa Færøerne.

vedvarende Tilsyn hos private, drager Raadet Omsorg for, at den en saadan Person tilkommende Rente efter Omstændighederne udbetales til Dækning af de med nævnte Ophold forbundne Udgifter; det eventuelt tiloversblevne Beløb udbetales paagældende selv, jfr. herved Stk. 1.

Stk. 3. Ved Anvendelsen af Regelen i Stk. 2 bliver der at tage Hensyn til, hvorvidt paagældende har Forsørgelsespligt overfor andre. Renten skal da i Trangstilfælde fortrinsvis anvendes til Fyldestgørelse af saadan Forsørgelsespligt.

Stk. 4. For saa vidt det Beløb, der i Henhold til Stk. 2 og 3 i det enkelte Tilfælde kan anvendes til Dækning af Udgifter ved paagældendes Anbringelse, maatte overstige det Beløb, det efter de til enhver Tid gældende Regler paahviler Patienten selv eller i Trangstilfælde det offentlige at udrede, anvendes Restbeløbet til Nedsættelse af det eventuelle Statstilskud til Anbringelsen.

Stk. 5. De i Stk. 2—4 fastsatte Bestemmelser finder efter Forhandling med Justitsministeriet ogsaa Anvendelse paa Rentenydere, der henhænger til Afsoning af Straf, eller som er interneret i Henhold til Dom.

Stk. 6. De i nærværende Paragraf indeholdte Regler finder tilsvarende Anvendelse paa Dagpenge efter denne Anordning.»

Som ny § 36 indføjes:

«Stk. 1. Saafremt Renten er beregnet efter en Invaliditetsgrad af 50 pCt. eller derover, kan den aarlige Rente eller en Del af denne i særlige Tilfælde, og naar den renteberettigede samtykker heri, omsættes til et Kapitalbeløb.

Stk. 2. Saafremt Renten er beregnet efter en Invaliditetsgrad af mindre end 50 pCt. skal Renten normalt, og uden at den renteberettigedes Samtykke udkræves, omsættes til et Kapitalbeløb.

Stk. 3. De nærmere Regler for Omsætningen af Rente til Kapital fastsættes af Socialministeren efter Indstilling af Raadet. Der vil ved Fastsættelsen af disse Regler være at tage Hensyn til den tilskadekomnes Alder, Længden af den Tid, der er forløbet siden Ulykkens Indtræden, og Invaliditetens Størrelse. Ved Invaliditeter paa 15 pCt. og derunder udgør Kapitalbeløbet $7\frac{1}{2}$ Gange Rentens Størrelse; ved Invaliditeter paa 18 pCt. udgør det $8\frac{1}{4}$, og ved Invaliditeter paa 20 pCt. $8\frac{1}{2}$ Gange Rentens Størrelse. Ved Invaliditeter paa over 20 pCt. udgør Kapitalbeløbet for den Dels Vedkommende, der svarer til 20 pCt. $8\frac{1}{2}$ Gange Renten og for den overskydende Del højst det Beløb, for hvilket der i Statsanstalten for Livsforsikring kan købes en Livrente, der svarer til den øvrige Del af Renten. Kapitalbeløbet kan dog ingen Sinde overskride det Beløb, for hvilket der i Statsanstalten for Livsforsikring kan købes en Livrente, der svarer til den fastsatte Rente.»

Som ny § 37 indføjes:

«Godtgøres det, at en Invalids Erhvervsevne er væsentlig ringere end forudsat paa det Tidspunkt, da Omsætningen af Rente til Kapitalbeløb har fundet Sted, kan Raadet, jfr. dog § 34, Stk. 4, sidste Pkt., i Tilfælde, hvor Omstændighederne i øvrigt taler derfor, tillægge paagældende en aarlig Rente, der udgør Forskellen mellem den Rente, efter hvilken Omsætningen til Kapitalbeløb er foretaget, og den til den senere konstaterede højere Invaliditet svarende Rente. Den saaledes tilkendte Rente kan under de i § 36 nævnte Betingelser omsættes til et Kapitalbeløb, hvorved tages Hensyn til den samlede Invaliditets Størrelse.»

Som ny § 38 indføjes:

«Stk. 1. Det Kapitalbeløb, som tilkendes umyndige Personer, kommer dem til gode paa den Maade, som Raadet bestemmer. Det samme gælder, naar Raadet efter Forhandling med den tilskadekomne og efter at have

indhentet det sociale Udvalgs*) Erklæring anser Udbetaling af Summen for utilraadelig.

Stk. 2. Det paahviler det sociale Udvalg*) at yde Raadet Bistand ved Erstatningsbeløbenes Udbetaling og Anbringelse.»

§ 34, (bliver § 39) affattes saaledes:

«Stk. 1. Indtræder Døden som Følge af Ulykkestilfældet, tilkommer der de efterladte Erstatning efter nedenstaaende Regler:

- 1) Der tilfalder en Enke, hvis Ægteskabet er indgaaet før Ulykkestilfældet, en Erstatning paa 3600 Kr. Denne Erstatning tilkommer Enken, selv om Ægtefællerne, da Ulykkestilfældet fandt Sted, var separerede eller levede adskilte, naar Hustruen dog havde Retskrav paa Underholdsbidrag fra Manden. Har hun ikke gjort sit Retskrav gældende overfor Manden de sidste 3 Aar før Ulykkestilfældet, kan Raadet bestemme, hvorvidt og i hvilket Omfang der eventuelt skal udbetales Enken Erstatning.
For en Enkemand gælder tilsvarende Regler hvis hans afdøde Hustru regelmæssig og i væsentlig Grad deltog i Familiens Erhvervsarbejde.
- 2) Efterlades der foruden en Ægtefælle, der er berettiget til Erstatning af den under Nr. 1, 1. Pkt., omhandlede Størrelse, endvidere Børn, overfor hvilke der i Ienhold til Lovgivningen paahviler afdøde Forsørgelses- eller Bidragspligt, tilkommer der hvert Barn en Erstatning paa 1350 Kr.
- 3) Efterlader den afdøde sig ingen Ægtefælle, der er berettiget til Erstatning af den under Nr. 1, 1. Pkt., omhandlede Størrelse, tilkommer der hvert af de i Nr. 2 omhandlede Børn en Erstatning paa 2700 Kr.
- 4) Efterlader den afdøde sig ingen efter ovenstaaende Bestemmelser erstatningsberettiget, eller kommer Erstatningen til Udbetaling med et mindre Beløb end nævnt under Nr. 6, bestemmer Raadet, hvorvidt og i hvilket Omfang Erstatning skal tillægges:
 - a) en efterladt Enke, naar Ægtefællerne levede adskilt, da Ulykkestilfældet fandt Sted, og afdøde i Løbet af de 3 sidste Aar har ydet Underholdsbidrag til Hustruen, uagtet denne ikke havde Retskrav overfor Manden;
 - b) en fraskilt Hustru, naar afdøde var tilpligtet at yde og faktisk ydede Underholdsbidrag til hende, da Ulykkestilfældet fandt Sted;
 - c) Stifbørn, overfor hvilke der ikke paahvilede afdøde Forsørgelses- eller Bidragspligt, men som han faktisk forsorgede.
- 5) Saafremt de samlede Erstatningsydelser herefter andrager mindre end 6300 Kr., jfr. Nr. 6, kan Raadet under særlige Omstændigheder bestemme, hvorvidt og i hvilket Omfang Erstatning bør tillægges andre nærstaaende, saasom Plejebørn, Forældre eller Søskende, hvem afdøde forsorgede, eller til hvis Forsørgelse han mere varigt ydede væsentligt Bidrag, da Ulykkestilfældet fandt Sted.
- 6) Erstatningen efter nærværende Paragraf kan i intet Tilfælde overstige 6300 Kr.»

*) Hvis Lov om offentlig Forsorg ikke gennemføres paa Færøerne, ændres Ordene «det sociale Udvalg» og «det sociale Udvalg» til «Kommunalbestyrelsens» og «Kommunalbestyrelsen».

Stk. 2. Hvis Erstatningerne, hvor der er flere erstatningsberettigede, tilsammen vilde overstige det i Stk. 1, Nr. 6, nævnte Maksimalbeløb, vil alle Erstatningerne eller enkelte af disse efter Raadets nærmere Bestemmelse være at nedsætte, saaledes at det samlede Erstatningsbeløb ikke overstiger nævnte Grænse.

Stk. 3. Hvis ikke særlige Omstændigheder gør sig gældende, bestemmes Erstatningen til Børn, indenfor de i Stk. 1, Nr. 2 og 3, nævnte Grænser, efter det Antal Aar, i hvilke den afdøde paa Dødsdagen vilde have haft Forsørgelsespligt overfor Børnene.

Stk. 4. Overstiger den Erstatning, som efter foranstaaende Regler vilde tilkomme den forulykkedes efterladte Ægtefælle, det Kapitalbeløb, for hvilket der i Statsanstalten for Livsforsikring kan købes en Livrente, beregnet efter afdødes Alder paa Dødsdagen og svarende til 450 Kr., fastsættes Erstatningen til den efterladte Ægtefælle til det omhandlede Kapitalbeløb.

Stk. 5. Saafremt der er udbetalt den afdøde Invaliditetserstatning, vil der i Enkens Erstatning være at fradrage et Beløb, svarende til Halvdelen af det udbetalte Kapitalbeløb eller af det til Ulykkesforsikringsrenten svarende Kapitalbeløb. Raadet kan imidlertid, hvor Omstændighederne taler derfor, fradrage et mindre Beløb i Dødsersstatningen end efter foranstaaende Regel, dog at Erstatningen ikke efter Fradraget maa overstige det Beløb, for hvilket der i Statsanstalten for Livsforsikring for en Kvinde i den Alder, som Enken havde paa Mandens Dødsdag, kan købes en Livrente svarende til 180 Kr.

Stk. 6. Bestemmelserne i § 38 finder tilsvarende Anvendelse paa Erstatningsbeløb i Medfør af nærværende Paragraf.»

§ 35 udgaar som optaget i § 39.

§ 36 (bliver § 40) affattes saaledes:

«En efterladt har kun Krav efter foranstaaende Bestemmelser, naar han enten har dansk Indfødsret eller har fast Bopæl i Kongeriget eller i Grønland. Fra denne Bestemmelse kan Regeringen dog gøre Undtagelse med Hensyn til Statsborgere i saadanne andre Stater eller selvstændige Dele af disse, som ligestiller danske Statsborgere med deres egne Statsborgere med Hensyn til Ydelser efter den tilsvarende Lovgivning.»

§ 37 (bliver § 41) affattes saaledes:

«For saa vidt Udgifterne ved afdødes Begravelse (Ligbrænding) afholdes af de efterladte eller andre private Personer, tilkommer der disse en Hjælp af 100 Kr.»

§ 38 udgaar som optaget i § 47.

I § 39, Stk. 1, (bliver § 42), ændres «Arbejderforsikring-Raadet» til «Appel-Raadet».

I Stk. 2 ændres «Ulykkesforsikrings-Raadet» og «dette Raad» til «Raadet».

I Stk. 3 ændres «Ulykkesforsikrings-Raadets» til «Raadets».

Til Stk. 4 føjes Ordene «og ej heller paa de i Medfør af § 58 tegnede pligtige Forsikringer».

Til Stk. 5 føjes Ordene «og ej heller efter de i Medfør af § 58 tegnede pligtige Forsikringer».

Som ny § 43 indføjes:

«Stk. 1. Dagpenge og Ulykkesforsikringsrenter udbetales umiddelbart af vedkommende Forsikringsselskab til paagældende, medmindre Raadet, hvor Forholdene gør det ønskeligt, bestemmer, at de skal indbetales til Raadet for derefter at udbetales til tilskadekomne. Raadet kan i saadanne Tilfælde ogsaa udrede de ommeldte Erstatninger til tilskadekomne og derpaa indkræve det udlagte Beløb hos Forsikringsselskabet.

Stk. 2. Begravelseshjælp udbetales ligeledes af Forsikringsselskabet umiddelbart til de efterladte eller de private Personer, der bekoster den afdødes Begravelse (Ligbrænding).

Stk. 3. Derimod skal vedkommende Selskab snarest muligt og inden 14 Dage fra Underretningen om Størrelsen af et af Raadet i Henhold til Bestemmelserne i §§ 36, 37, 2. Pkt., eller 39 tilkendt Kapitalbeløb indbetale dette til Raadet.

Stk. 4. Naar Udbetaling af Dagpenge og Ulykkesforsikringsrenter eller Indbetaling af Kapitalbeløb til Raadet paa Grund af Paaanke eller af anden Grund foregaar senere end 14 Dage fra Datoen for Underretningen om Raadets Afgørelse, vil der være at udrede 5 pCt. Rente p. a. af Beløbet fra Udløbet af nævnte Frist.»

§ 40 bliver § 44.

§ 41 udgaar som optaget i § 43.

§ 42 udgaar som optaget i § 38.

I § 43, Stk. 1, 1. Pkt., (bliver § 45) ændres «Ulykkesforsikrings-Raadet» til «Raadet» og «Arbejderforsikrings-Raadet» til «Appel-Raadet» samt «§ 60» til «§ 66».

I 2. Pkt. ændres «Ulykkesforsikrings-Raadet» til «Raadet».

I 3. Pkt. indføjes efter «paahviler» Ordene «for saa vidt det ikke drejer sig om et af de i § 1, Stk. 3, omhandlede Tilfælde» og efter «forsikret sig selv» Ordene «eller det drejer sig om et af de i § 1, Stk. 3, omhandlede Tilfælde».

I Stk. 2 udgaar «(Arbejdsgiveren, § 18, sidste Stk.)».

I Stk. 3 ændres «Raadet» til «Socialministeren».

I § 44 (bliver § 46) ændres «sker» til «Krav rejses overfor Raadet eller overfor vedkommende Forsikringsselskab».

Som ny § 47 indføjes:

«Stk. 1. Naar Raadet med Hensyn til et for Raadet anmeldt Ulykkestilfælde har tilkendegivet Parterne, at det maa anses for afsluttet uden at medføre Følger, der berettiger til Erstatning efter § 32, kan Krav i Anledning af samme ikke rejses ud over et Aar efter Tilkendegivelsens Dato.

Stk. 2. Saafremt Afgørelse af et for Raadet anmeldt Ulykkestilfælde ikke kan træffes af Grunde, der skyldes den erstatningsberettigedes Forhold, bortfalder Kravet, naar 3 Aar er forløbet efter Dagen for Ulykkestilfældet.»

I § 45, Stk. 1, (bliver § 48) ændres «Forslag af» til «Forhandling med».

Stk. 2 affattes saaledes:

«Udgiften til Lægeattester og Obduktionsforretninger, som er fornødne til Oplysning af en for Raadet indbragt Sag, og som forlanges af dette eller af Forsikringsselskabet, afholdes af Forsikringsselskabet.»

§ 46 (bliver § 49) affattes saaledes:

«Raadet er berettiget til af Arbejdsgivere, Arbejdere, Sygekasse eller Sygeforeningsbestyrelser, Kommunalbestyrelser (sociale Udvalg) og andre vedkommende, herunder Klinikker, Sygehuse, behandlende Læger m. v., at begære og faa meddelt enhver Oplysning, der er af Betydning, herunder Hospitalsjournaler, og hvad dertil hører, eller Afskrifter af samme, samt til at forlange optaget retsligt Forhør i Overensstemmelse med Retsplejelovens § 1018 og faa Udskrift deraf. Endvidere er Raadet berettiget til at forlange Obduktion foretaget efter Reglerne om lovmæssige Obduktioner.»

§ 47, Stk. 1, (bliver § 50) affattes saaledes:

«Naar den tilskadekomne vil gøre Fordring paa Ydelser efter denne Anordning, maa han snarest muligt efter Ulykkestilfældet lade sig undersøge af en Læge og derefter underkaste sig en Lægebehandling, som

findes fornøden. Den tilskadekomne er forpligtet til efter Raadets Bestemmelse at underkaste sig Lægeundersøgelse, eventuelt af Raadets Læger, samt om fornødent Indlæggelse til Observation, ligesom han er forpligtet til efter Tilsigelse at give Møde for Raadet for at afgive Forklaring.»

Som nyt 2. og 3. Pkt. tilføjes:

«Eventuelle hermed forbundne nødvendige Rejseudgifter betales af Forsikringsselskabet. Efterkommer han ikke foranstaaende Krav, eller modarbejder han sin Helbredelse ved Tilsidesættelse af de givne Forskrifter, fortaber han efter Omstændighederne helt eller delvis sin Ret til Erstatning.»

I Stk. 3 udgaar Ordet «(Arbejdsgiveren)».

I § 48, Stk. 1, (bliver § 51) ændres «Tyvende» til «Medhjælp i Huset» og «Kapitlerne 7, 8 eller 9» til «Kap. 7 eller 8».

§ 49 bliver § 52.

I § 50 (bliver § 53) ændres «sammenstilles» til «sideslilles».

I § 51 (bliver § 54) ændres «§ 48» til «nærværende Kapitel».

I § 52 (bliver § 55) ændres «§ 48» til «§ 51».

Til Overskriften over syvende Kapitel føjes «og Fiskeri m. v. :».

I § 53, Stk. 1, (bliver § 56) ændres «jfr. Lovbekendtgørelse Nr. 108 af 13. April 1929 og Anordning Nr. 203 af 4. November 1892, og Skibsregistreringsloven af 1. April 1892, jfr. Lovbekendtgørelse Nr. 103 af 4. Maj 1927 og Lov Nr. 68 af 27. Marts 1929 samt Anordning Nr. 220 af 16. September 1893» til «med senere Ændringer, jfr. Bekendtgørelse Nr. 108 af 13. April 1929, og Lov om danske Skibes Registrering m. m. af 1. April 1892 med Ændringer af 4. Maj 1927.»

I Stk. 2 ændres «Opvartere» til «Tjenere».

Stk. 3 udgaar.

Som § 57 indføjes:

«Stk. 1. Paa Færøerne hjemmehørende Arbejdsgivere, saavel Enkeltmænd som Selskaber, der uden at være forsikringspligtige i Medfør af § 56, med sammesteds hjemmehørende Skib, Baad eller Fartøj m. v. driver Fiskeri, Skibsfart, Baadfart, Færgefart, Pramfart, Bugsering, Stenfiskeri, Lodsgerning eller udfører Sandgravning, Optagning af Vraggods fra Havbunden, Dykker- og Bjergningsarbejde eller som Erhverv udfører Fuglefangst eller Fjeldgang efter Faar, har Forsikringsansvar (Pligt til Refusion af Forsikringsbidrag, jfr. § 58, Stk. 2,) for de Personer, der beskæftiges i de nævnte Virksomheder. Det samme gælder Lystsejls og anden Sejls med Skib eller Fartøj, der er maalt til mindst 4 Register-Tons Brutto, for saa vidt angaar det ved Sejls benyttede Mandskab.

Stk. 2. Efter Indstilling af Raadet kan Socialministeren ved Bekendtgørelse under dette Kapitel inddrage Virksomheder, der kan sideslilles med de fornævnte.

Stk. 3. Forsikringspligten omfatter Besætningen paa de under nærværende Paragraf hørende Skibe og Fartøjer samt enhver Person, der mod Løn eller Akkordbetaling eller som ulønnet Medhjælper er antaget til her i Landet stadig eller midlertidig at udføre Arbejde ved de Virksomheder, der falder ind under nærværende Paragraf. Forsikringen gælder tillige Medlemmer af Arbejdsgiverens Familie, Hustruen dog undtaget, for saa vidt de efter Beskaffenheden og Omfanget af deres Gerning i Virksomheden maa sideslilles med andre Arbejdere.»

Som ny § 58 indføjes:

«Stk. 1. Enhver Person, der for egen Regning eller i Fællesskab med andre driver Erhvervsvirksomhed som falder ind under § 57, Stk. 1, og for hvis Vedkommende mindst $\frac{3}{5}$ af Aarsfortjenesten skyldes personlig Virk-

somhed ved det nævnte Erhverv, er endvidere forpligtet at tegne Forsikring for sin egen Person. Fra det Øjeblik saadan Forsikringspligt indtræder, og saalænge den vedvarer, er paagældende Medlem af Færøernes Ulykkesforsikring (Føroya vanlukkutrygging). Forsikringen omfatter et hvert under nærværende Anordning hørende Ulykkestilfælde.

Stk. 2. Naar en efter denne Paragraf forsikret Person antages til Arbejde i en under denne Paragraf hørende Virksomhed eller ved et under denne hørende Skib eller Fartøj er han berettiget til af sin Arbejdsgiver at forlange sig betalt helt eller forholdsvis det Bidrag, han maa erlægge til Ulykkesforsikringen.

Stk. 3. En Forsikring, der tegnes af en Person, der for egen Regning eller i Fællesskab med andre driver Erhvervsvirksomhed, som falder ind under denne Paragraf, kan tegnes saaledes, at den tillige omfatter den paagældendes Hustru, saafremt hun i væsentlig Grad deltager i Erhvervsvirksomheden.»

Som § 59 fastsættes:

«Stk. 1. De forsikringspligtige Redere er som saadanne Medlemmer af Færøernes Ulykkesforsikring (Føroya vanlukkutrygging).

Stk. 2. Medlemsforholdet begynder fra det Tidspunkt, da vedkommende bliver Reder for et af de ovennævnte Skibe.»

§ 54 (bliver § 60) affattes saaledes:

«En Person, der er forsikret efter § 56 eller § 57, vedbliver at være forsikret under Hjemsendelse i Henhold til Bestemmelserne i Sømandslov Nr. 181 af 1. Maj 1923.»

§ 55 (bliver § 61) affattes saaledes:

«Forsikringen gælder under enhver Beskæftigelse ved paagældende Virksomhed og ved Arbejde i Arbejdsgiverens personlige Husholdning, naar denne ikke er fuldstændig udsondret fra Bedriften, i hvilket Tilfælde § 52 bringes i Anvendelse, samt ved privat Tjenestegerning for ham eller hans Familie.»

I § 56 (bliver § 62) ændres «Ulykkesforsikrings-Raadets» til «Raadets».

§ 57 bliver § 63.

I § 58 (bliver § 64) ændres «§ 63» til «§ 59».

§ 59 (bliver § 65) affattes saaledes:

«Socialministeren fastsætter, efter indhentet Erklæring fra Søfartsraadet, Værdien af Kost og Logi om Bord for Mandskabet.»

§ 60, 2. Pkt., (bliver § 66) affattes saaledes:

«Er den første Havn, hvortil Skibet eller Besætningen indkommer efter Ulykkestilfældet, en fremmed Havn, hvor der er ansat dansk Konsul, afgives Anmeldelsen til denne; det samme gælder hvis Ulykkestilfældet indtræder i en saadan Havn.»

§ 61 bliver § 67.

I § 62, Stk. 1, (bliver § 68) ændres «dansk Skib» til «Skib, hjemmehørende paa Færøerne», og «Ulykkesforsikrings-Raadet» til «Raadet».

I Stk. 2, 1. Pkt., udgaar Ordene «første Gang».

I 2. Pkt. udgaar Ordene «uden Edfæstelse af Vidner.»

I 4. Pkt. ændres «Ulykkesforsikrings-Raadet» til «Raadet» og Ordene «der afholder de dermed forbundne Omkostninger» udgaar.

I Stk. 3, 1. Pkt., udgaar Ordene «første Gang».

§ 63 udgaar som optaget i §§ 59 og 20.

I § 64, Stk. 1, (bliver § 69) udgaar Ordene «under dette Kapitel hørende», og der indføjes efter «Skib» Ordene «der omfattes af Bestemmelserne i § 56.»

Ordene «Ottende Kapitel. Fiskeri og mindre Skibsfart m. v.» udgaar.

§ 65 udgaar som optaget i §§ 57 og 58.

§ 66 udgaar som optaget i §§ 76 og 77.

«Niende Kapitel» ændres til «Ottende Kapitel».

I § 67, Stk. 1, Nr. 1, (bliver § 70) indføjes efter «Skovbrug» Ordet «Minedrift».

I Stk. 2 ændres «Ulykkesforsikrings-Raadet» til «Raadet» og «jævn» stilles» til «sidestilles», hvorhos Ordene «under dette Afsnit» udgaar.

§ 68 udgaar.

§ 69 bliver § 71.

I § 70 (bliver § 72) ændres «her i Landet» til «paa Færøerne» og «sammenstilles» til «sidestilles».

§ 71 (bliver § 73) affattes saaledes:

«Forsikringen gælder under Udførelsen af alt Arbejde i de under nærværende Kapitel hørende Virksomheder, og ved Arbejde i Arbejdsgiverens personlige Husholdning, naar denne ikke er fuldstændig udsondret fra Bedriften, i hvilket Tilfælde § 52 bringes i Anvendelse, samt ved privat Tjenestegerning for ham eller hans Familie».

Til § 72, Stk. 1, 2. Pkt., (bliver § 74) føjes Ordene «, saafremt hun i væsentligt Omfang deltager i Mandens Erhvervsvirksomhed.»

«Tiende Kapitel» ændres til «Niende Kapitel».

§ 73 (bliver § 75) affattes saaledes:

«Stk. 1. Staten yder til de anerkendte Forsikringsselskaber efter behørig dokumenteret Regnskab et Tilskud til Nedsættelse af Præmierne for de Forsikringstagere, der driver et Erhverv, og som godtgør, at deres Aarsindtægt ikke naar 1400 Kr. eller, for saa vidt de er bosatte i Thorshavn, 1600 Kr. Tilskuddet ydes til paagældendes Forsikring saavel af hans i Erhvervet beskæftigede Arbejdere som af ham selv og Hustru i Henhold til §§ 55, 58, 59 og 74. Statens Tilskud, der alene maa anvendes til Nedsættelse af disse Forsikringstageres Præmier, udgør $\frac{2}{3}$ af den Præmie, der uden saadant Tilskud vilde have paahvilet dem. Retten til at nyde Statstilskud til Nedsættelse af Præmien fortabes, saafremt vedkommende Forsikringstager ikke inden Udløbet af paagældende Forsikringsaar behørigt dokumenterer sin Ret til Nedsættelsen.

Stk. 2. Erstatning for Ulykkestilfælde, indtruffet under Forsøg paa Redning af Menneskeliv, udredes af Statskassen i Overensstemmelse med Reglerne i denne Anordning, uanset om paagældende i øvrigt falder ind under Lovens Bestemmelser.»

«Ellevte Kapitel — Slutnings- og Straffebestemmelser» ændres til «Tiende Kapitel. Overgangs- og Slutningsbestemmelser m. v.»

Som ny § 76 indføjes:

«Bestyrelsen for Færøernes Ulykkesforsikring (Føroya vanlukku-trygging) bestaar af 3 Personer, der vælges af Lagtinget for 4 Aar ad Gangen. Lagtinget fører Tilsyn med Forbundets Bestyrelse.

Som ny § 77 indføjes:

«Vedtægten for Færøernes Ulykkesforsikring (Føroya vanlukku-trygging) stadfæstes af Socialministeren efter indhentet Erklæring fra Raadet.»

Som ny § 78 indføjes:

«Stk. 1. Samtidig med denne Anordnings Ikrafttræden bortfalder de i Medfør af tidligere Lovgivning om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde meddelte Anerkendelser af Forsikringsselskaber.

Stk. 2. For saa vidt angaar de under Ulykkesforsikringsanordningen hørende Ulykkestilfælde, indtrufne inden nærværende Anordnings Ikraft-

træden, hæfter de anerkendte Forsikringsselskaber (Arbejdsgivere) og forbund, og intet Selskab (Arbejdsgiver) eller Forbund kan faa den af samme stillede Sikkerhed for Opfyldelsen af sin Forpligtelse i Tilfælde af Ulykkestilfælde frigivet, forinden samtlige de det paagældende Selskab (Arbejdsgiver) eller Forbund paahvilende Krav er fyldestgjort.

Stk. 3. De Forsikringer, der er tegnet hos Forsikringsselskaber, som har Anerkendelse i Medfør af tidligere Lovgivning om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde, og som opnaar Anerkendelse i Medfør af nærværende Anordning, forbliver i Kraft, indtil de udløber, og Selskaberne er berettigede til, uanset de i Henhold til tidligere Ulykkesforsikringsanordninger truffne Forsikringsaftaler, at forhøje de for pligtig Forsikring fastsatte Præmier og Bidrag med et Beløb, svarende til de ved nærværende Anordning foregode Udgifter. Mener en Forsikringstager, at en foretagen Præmieforhøjelse er større, end hvad der svarer til den ved Anordningen forårsagede Udgiftsstigning for Selskabet, og findes der ikke i Forsikringsaftalen Hjemmel for den foretagne Præmieforandring kan Forsikringstageren — dog kun indtil en Maaned efter Modtagelsen af Meddelelsen om Præmiens Forhøjelse — indbringe Spørgsmaalet til endelig Afgørelse for Appelraadet.»

§ 74 bliver § 79.

§ 75 (bliver § 80) affattes saaledes:

«Stk. 1. Samtidig med Kvitteringen for indbetalte Præmier tilstiller Forsikringsselskabet den forsikringspligtige en af Socialministeren godkendt Forsikringsattest, der er paatrykt Selskabets Navn. Denne Attest skal i enhver Virksomhed, der beskæftiger flere end 3 Arbejdere, være opslaaet paa et synligt, for paagældende Arbejdere let tilgængeligt Sted paa Arbejdspladsen. I alle andre Tilfælde skal den forsikringspligtige opbevare Forsikringsattesten og paa Forlangende af de forsikrede forevise denne.

Stk. 2. Det paahviler Politiet at paase at behørigt Forsikringsmærke findes i de paagældende Bedrifter.

Stk. 3. Det paahviler enhver Kommunalbestyrelse inden hvert Aars 1. December at udfærdige en Liste, hvorpaa staar opført de i Henhold til Bestemmelserne i § 58, Stk. 1, forsikringspligtige Personer. Denne Liste skal i Tiden fra 1. til 15. December ligge fremme til Eftersyn i Kommunen paa et af Kommunalbestyrelsen nærmere angivet Sted. Enhver, der mener, at han med Urette er opført eller forbigaaet paa Listen, maa umiddelbart derefter og senest inden Udgangen af December indsende sine Bemærkninger herom til Kommunalbestyrelsen.

Stk. 4. Listen tilligemed de fremkomne Indsigelser indsendes den første Uge af Januar til Føroya vanlukku trygging, der ufortøvet forelægger de fremkomne Indsigelser for Raadet, som afgør, om paagældende har Pligt til at forsikre sig selv.

Stk. 5. For de Personers Vedkommende, der ikke har nedlagt Indsigelse mod den af Kommunalbestyrelsen udfærdigede Liste, er denne afgørende med Hensyn til Pligten til at betale Præmie til Føroya vanlukku trygging og Ret til Erstatning ved indtrædende Ulykkestilfælde i det følgende Kalenderaar.

Stk. 6. Mønstringsbestyrerne paa Færøerne er pligtige, naar Ulykkesforsikringen begærer det, at tilstille denne en Liste over de Personer, som paamønstrer Skibe hjemmehørende paa Færøerne.

Stk. 7. Ved kongelig Anordning kan efter indhentet Erklæring fra Raadet træffes andre Foranstaltninger til Kontrollering af Forsikringspligtens Opfyldelse. Herved kan bestemmes, at ogsaa andre statslige og kommunale Myndigheder skal yde deres Medvirkning.»

I § 76, Stk. 2, (bliver § 81) ændres «43», «60» og «47» til hen-

holdsviis «45», «66» og «50», hvorthos Ordene «samt den, der undlader at meddele de i § 46 nævnte Oplysninger» udgaar.

Stk. 3 udgaar.

§ 77 (bliver § 82) affattes saaledes:

«Denne Anordning træder i Kraft den 1. Januar 1936 og kommer til Anvendelse paa Ulykkestilfælde, indtrufne nævnte Dato eller senere, medens tidligere indtrufne Ulykkestilfælde behandles efter Reglerne i Anordning Nr. 122 af 31. Marts 1931.»

Bemærkninger til foranstaaende Forslag.

Udvalget har ved Gennemgangen af Loven om Ulykkesforsikring fundet det hensigtsmæssigst — for at faa Ændringerne tydeligere frem — at lægge den allerede gældende Anordning af 31. Marts 1931 til Grund og formulere de ved Socialreformen nødvendiggjorte Ændringer som Ændringsforslag til Anordningen af 1931.

Der henvises til Skrivelse af 14. August 1933 fra Ulykkesforsikrings-Raadet (vedhæftet som Bilag B).

Ændringsforslagene har udelukkende til Formaal at bringe den allerede gældende Anordning i Overensstemmelse med den nye Lovgivning.

ad § 1:

Hvis Kulminedrift af Betydning kommer i Gang paa Suderø, maa det undersøges, om saadan Drift kan antages at ville medføre Fare for særlige Erhvervssygdomme, og i saa Fald bør 3. Stk. ændres.

ad § 8:

Da Navnet paa det tidligere Arbejderforsikrings-Raad nu er blevet ændret til «Ulykkesforsikrings-Raadet», har Udvalget maattet ændre den tilsvarende færøske Institutions Navn til «Det færøske Ulykkesforsikrings-Raad», idet man dog foreslaar benyttet Forkortelserne «Raadet» og «Appel-Raadet».

ad § 12.

jfr. Lovens § 9.

ad § 31 ff.

Nærværende Anordning afløser — i Overensstemmelse med Socialreformen — det hidtil gældende Princip, hvorefter der som Hovedregel udbetales tilskadekomne en Kapitalerstatning en Gang for alle med et Rentesystem, saaledes at der udbetales en Rente, som senere kan forhøjes eller nedsættes efter tilskadekomnes Tilstand, idet det dog er fastsat, at Renten i visse Tilfælde kan omsættes til et Kapitalbeløb.

ad §§ 34–35.

Udvalget har anset det for rettest at bevare de hidtil benyttede faste Takster.

ad § 78.

Udvalget har fundet det heldigt at indføre den i det øvrige Kongerige gældende Regel om, at Kommunalbestyrelserne hver inden for deres Omraade skal affatte en Fortegnelse over de forsikringspligtige, jfr. nye Loys § 58, 2. Stk.

Thorshavn i September 1934.

O. F. Joensen. Joh. M. Fr. Poulsen. Sigurd Poulsen. Ringberg.

Tamm.

Bilag A.

Udgifterne til sociale Formaal paa Færøerne og i det øvrige Kongerige.

Udgifterne til sociale Formaal paa Færøerne androg i 1930
følgende Beløb:

	Fattigvæsen 1000 Kr.	Aldersdoms- undersøttelse 1000 Kr.	Hjælpekasser 1000 Kr.	Enkehærn 1000 Kr.	Ialt 1000 Kr.
Thorshavn	13	25	0,5	2	40,5
Refunderet af Staten		12,5	0,05	1	13,55
Rest	13	12,5	0,45	1	26,95
Landkommunerne ...	25	56	2	31	114
Refunderet af Staten		28	0,15	15,5	43,65
Rest	25	28	1,85	15,5	70,35
Færøerne samlet	38	81	2,5	33	154,5
Refunderet af Staten		40,5	0,2	16,5	57,2
Rest	38	40,5	2,3	16,5	97,3

I 1931 var de tilsvarende Tal følgende:

Thorshavn	16	26	0,5	1,4	43,9
Refunderet af Staten		13	0,05	0,7	13,75
Rest	16	13	0,45	0,7	30,15
Landkommunerne ...	37	62	1,1	28,6	128,7
Refunderet af Staten		31	0,1	14,3	45,4
Rest	37	31	1	14,3	83,3
Færøerne samlet	53	88	1,6	30	172,6
Refunderet af Staten		44	0,15	15	59,15
Rest	53	44	1,45	15	113,45

Endelig viser 1932 følgende Tal:

Thorshavn	16	29	0,5	1,4	46,9
Refunderet af Staten		14,5		0,7	15,2
Rest	16	14,5	0,5	0,7	31,7
Landkommunerne ...	40	62	2,6	32	136,6
Refunderet af Staten		31		16	47
Rest	40	31	2,6	16	89,6
Færøerne samlet	56	91	3,1	33,4	183,5
Refunderet af Staten		45,5	*)	16,7	62,2
Rest	56	45,5	3,1	16,7	121,3

*) Refusionen for Aaret 1932 — ialt kun 35 Kr. — er ikke medregnet i nærværende Opgørelse.

Af Udgifterne til Fattigvæsen — i 1932 56.000 Kr. — vedrører ca. 35.000 Kr. sindssyge; heraf modtages ingen direkte Statsrefusion, men Betalingen dækker langt fra Omkostningerne.

Til ovennævnte Tal maa endvidere lægges Statens og Kommunernes Tilskud til Sygekasser samt til Læge- og Sygebefordringskasser; Staten ydede i 1932 ialt ca. 78.000 Kr., medens Kommunernes Tilskud udgjorde den væsentligste Del af disses Udgifter til Sundhedsvæsen, ialt ca. 80.000 Kr.

De samlede Udgifter til sociale Formaal ligger saaledes for Færøernes Vedkommende over 300.000 Kr.

I det øvrige Kongerige kan Udgifterne i 1931 ansættes til ca. 158 Millioner Kr.; heraf betalte Staten 70 Millioner Kr. og Kommunerne 88 Millioner Kr.

En egentlig Sammenligning kan i og for sig ikke foretages, idet der i det øvrige Kongerige findes flere Arter af Hjælp, som ikke kendes paa Færøerne — Invaliderente og Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Paa Grundlag af foranstaaende kan dog opstilles følgende skønsmæssige Beregning over Gennemsnitsudgiften pr. Indbygger i Aarene 1930—32:

	Kommunerne	Staten	Ialt
Færøerne (24.000 Indbyggere)...	7 Kr. (heraf Thorshavn ca. 9 Kr. 50 Øre, Land- kommunerne ca. 5 Kr.)	6 Kr.	13 Kr.
Det øvrige Kongerige (3½ Mil- lion Indbyggere) i 1931.....	20 Kr.	25 —	45 —

Heri er der dog for Færøernes Vedkommende indtraadt en betydelig Forandring efter Aldersrentelovens Ikrafttræden. Medens den samlede Udgift — uden Fradrag af Statsrefusionen — i 1. Halvaar 1933 til Alderdomsunderstøttelse udgjorde 55.000 Kr., anvendtes der i 2. Halvaar 1933 til Aldersrente 103.000 Kr., d. v. s. det dobbelte, hvorved dog er at bemærke, at Staten af Aldersrente refunderer $\frac{3}{4}$ mod hidtil Halvdelen. Da Udgiften i Thorshavn i 2. Halvaar kun steg med 1000 Kr., falder hele Stigningen altsaa paa Landkommunerne, hvis Udgifter i 1934, efter at Loven er blevet indarbejdet, sikkert vil blive endnu større, mange Steder endog tidoblet i Forhold til 1932 og tidligere.

Fremtidig skulde altsaa Udgifterne til sociale Formaal paa Færøerne blive ca. 8 Kr. pr. Indbygger at udrede af Kommunerne. Stigningen falder saa godt som udelukkende paa Landkommunerne, hvis Udgift skulde blive ca. 7 Kr. — og for Statens Vedkommende ca. 12 Kr.

Bilag B.

ULYKKESFORSIKRINGSRAADET

Thorshavn, den 14. August 1933.

I Anledning af Amtets Skrivelse af 28. f. M. — J. Nr. 556/1933 — om Betimeligheden af at sætte Lov Nr. 183 af 20. Maj 1933 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Kraft paa Færøerne m. m. undlader Raadet ikke at meddele, at det som Følge af nævnte Lov kan anbefale følgende Ændringer i den nugældende Anordning for Færøerne af 31. Marts 1931:

Til Anordningens § 1 føjes den nye Lovs § 1, 3. Stk., idet dog Ordet «Lov» erstattes med Ordet «Anordning».

Anordningens §§ 31 og 32 om Invaliditetserstatning erstattes af Regler, svarende til den nye Lovs §§ 32—38 med de fornødne Lempelser.

Anordningens § 41, 3. Stk. udvides til ogsaa at angaa Ulykkesforsikringsrenter.

I Anordningens § 65 C indføjes Regler, svarende til den nye Lovs § 58, Stk. 2—4 med de fornødne Lempelser. Mulig bør Bestemmelsen i den nye Lovs § 58, Stk. 1, om, at mindst $\frac{3}{5}$ af Vedkommendes Aarsindtægt skal skyldes personlig Virksomhed ved det paagældende Erhverv, ogsaa optages i Anordningens § 65 C.

Raadet skal derhos henlede Opmærksomheden paa, hvorvidt der maatte være Anledning til at træffe Ændringer med Hensyn til Størrelsen af Dagpengene (Anordningens § 25 og ny Lovs § 25), af Erstatningen til de efterladte (Anordningens § 34 jfr. ny Lovs § 39), af Begravelseshjælpen (Anordningens § 37 ny Lovs § 41) og af Aarslønnen (Anordningens § 40, ny Lovs § 44) og til at afløse Anordningens § 33 med en til den nye Lovs § 31 svarende Regel, hvorved Dagpengeretten udvides (jfr. Anordningens § 26, sidste Stykke, sammenholdt med ny Lovs §§ 31 og 26). Raadet finder for sit Vedkommende at maatte fraraade disse Ændringer, men mener iøvrigt, at det nærmere Forslag med Hensyn til disse Spørgsmaal, som er af økonomisk Art, maa overlades til Lagtinget, som formentlig ogsaa maa udtale sig om hvorvidt de i den ny Lovs §§ 32, 2. Stk., og 36 nævnte Satser findes passende.

I denne Forbindelse kan anføres, at der formentlig tiltrænges en Regel om, hvorledes der skal forholdes overfor de efter Anordningens § 65 C nævnte forsikringspligtige Personer, hos hvem Udpantning for forfalden Præmie viser sig at være forgæves (Anordningens § 20).

Endvidere kan bemærkes, at der formentlig vil være at foretage følgende formelle Ændringer i den nugældende Anordning:

I Anordningens § 8 rettes «Arbejderforsikrings-Raadet (Lovbekendtgørelse Nr. 187 af 14. Juli 1927 § 8)» til «det i Lov Nr. 183 af 20. Maj 1933 § 8 nævnte Ulykkesforsikrings-Raad eller det sammesteds nævnte Direktorat».

I Anordningens § 10, sidste Stykke, rettes «Arbejderforsikrings-Raadet» til «Ulykkesforsikrings-Raadet i København (jfr. Lov Nr. 183 af 20. Maj 1933 § 8)».

I Anordningens § 13, 2. Stk. og § 14, 4. Stk. samt § 16 rettes «Arbejderforsikrings-Raadet» som ovenfor anført med Hensyn til Anordningens § 10, sidste Stykke.

Endeligt skal man foreslaa, at i Anordningens § 13, 2. Stk. rettes «den tilskadekomne» til «den forsikrede eller hans efterladte». Herved opnaas, at alle Afgørelser angaaende de i Anordningens § 12 e omhandlede Ydelser kan paaankes. Arbejderforsikrings-Raadet har — jfr. dettes Skrivelse hertil af 8. April 1933 i Sag Ps 170/1932 — ikke ment, at det efter den nugældende Anordning havde Beføjelse til at træffe Afgørelse i Sager angaaende Efterladtes Ret til Erstatning.

Spørgsmaalet om eventuel Ændring med Hensyn til Forsikrings-selskabers Anerkendelse og lignende og Statstilskuddet samt Tidspunktet for de foreslaaede Ændringers Ikrafttræden kan Raadet ikke udtale sig om.

Der vedlægges Afskrift af en Skrivelse af 12. d. M. fra Føroya vanlukku-trygging.

Amtets Skrivelse vedlægges.

P. U. V.

Hay-Schmidt.
(sign.)

Til Færø Amt.

Mindretalsbetænkning

i

Lagtingssag Nr. XV1/1934:

Almennu peningaviðurskipti Føroya.

Udvalgets Mindretal (Debess, Mitens og Patursson) skal udtale:

Den mellem et Udvalg af Embedsmænd fra Ministerierne og Udsendinge fra Lagtinget indgaaede Overenskomst af 18. Juni d. A. er forelagt Tinget.

Overenskomsten forudsætter, at der i Lagtinget skal udarbejdes Forslag til Lov om Indkomstskat og Forslag til Toldlov. Udvalgets Arbejde har formet sig saaledes, at man først har behandlet disse sidstnævnte Spørgsmaal, og der opnaaedes Enighed herom og affattedes Betænkning B (Indkomstskat) og C (Toldlov). Mindretallet har intet til disse 2 Betænkninger at bemærke specielt. Dog forbeholder Debess og Patursson sig paa et enkelt Punkt i Toldloven at stille Ændringsforslag. Mindretallet mener principielt, at man i Stedet for at forhøje Afgiften paa Spirituosa bør oprette Spiritusmonopol og forbeholder sig herom at fremsætte Forslag af lignende Indhold som forrige Aar.

Selvstyrepartiet har fremlagt i Lagtinget en Skrivelse af 4. August d. A. om Lovgivningsmyndighed for Tinget vedrørende Næringsvæsenet og udvidet Skattemyndighed. Mindretallet havde udarbejdet Lovforslag herom i en særlig Betænkning D.

Endvidere blev der udarbejdet Udkast til Betænkning A angaaende selve Overenskomsten, og man enedes om Forslag, hvori man indstillede, at Tinget skulde godkende Overenskomsten og andrage om, at Regeringen vilde forelægge for Rigsdagen de nødvendige Forslag til Bevillinger og Love i Overensstemmelse med Overenskomsten. 14. Septbr. d. A. enedes man om at lade Betænkningerne A—D trykke i Fortryk, dog saaledes at Medlemmerne skulde have Adgang til at foretage Rettelser.

Efter at have modtaget Fortrykket foretog vi, for at Betænkningerne efter vor Mening kunde give et mere fuldstændigt og rigtigere Billede, først at selve Overenskomsten tilligemed de Skrivelser, der blev fremlagt i København, skulde trykkes som Bilag til Betænkningen; men da Flertallet fastholdt,

at Overenskomsten skulde staa i selve Betænkningen, foreslog vi, at de af Selvstyrepartiets Repræsentanter i København fremlagte Skrivelser blev trykt som Bilag til Betænkningen med Undtagelse af Skrivelsen af 18. Juni (Forbeholdet), som vi ønskede optaget i Betænkningen, og at vi fik Adgang til følgende Indskud i Betænkningen:

„Forhandlingen begyndte 11. Juni, og samme Dag fremlagde Selvstyrepartiets Repræsentanter en Skrivelse tilligemed Afskrift af en Udtalelse i en Lagtingsbetænkning af 1930 med Partiets Program, hvilke vedhæftes som Bil. 1—2.

Debess, Mitens og Patursson skal udtale:

Af Selvstyrepartiets Program skal vi fremhæve følgende:

Færinger skal som særlig Nation have Ret til at raade for Færøerne. Lagtinget skal have Lovgivningsmyndighed i særlige færøske Anliggender og Raadighed over Landets Indtægter. Ingen Lov, som ikke er vedtaget i Lagtinget, kan gøres gældende for Færøerne. Modersmaalet skal have uindskrænket Ret til at benyttes i alle Anliggender, og Partiet er villigt til, at der optages Forhandling med Danmark om alle Fællesanliggender.

Efter Selvstyrepartiets Repræsentanters Udtalelser i 1930 skulde navnlig følgende være særlige færøske Anliggender: Kirke- og Undervisningsvæsen, Politivæsen, Næringsvæsen, Vejvæsen, Havnevæsen og Telefonvæsen, Sygehusvæsen, Ulykkesforsikring, Brandforsikring, Statistik, Kommunalvæsen og de offentlige Ejendomme.

Ifølge Skrivelsen af 11. Juni foreslog nedenundertegnede Mitens og Patursson under Forhandlingerne i København, at Lagtinget foruden de Sager, der omhandlede i Finansplanen, skulde overtage alle færøske Sager vedrørende Næringsvæsenet, og at Tinget skulde have Ret til at udskrive Skatter og Afgifter.“

Flertallet nægtede os at faa dette indsat i Betænkningen, hvorefter hver af Parterne maa afgive sin Betænkning.

Som *Bil. 1* vedhæftes Skrivelse af 11. Juni d. A. til den Dansk-Færøske Kommission, som *Bil. 2* Afskrift af Selvstyrepartiets Udtalelse i en Lagtingsbetænkning af 1930 med Partiets Program, som *Bil. 3* Skrivelse til den Dansk-Færøske Kommission af 18. Juni d. A. og som *Bil. 4* Selvstyrepartiets Skrivelse af 4. August d. A. til Lagtinget med Oversættelse.

Angaaende Overenskomstens Indhold henviser vi til denne, som findes trykt i Flertallets Betænkning.

Herefter bliver Planen 5-aarig i Stedet for 10-aarig. Der skal anlægges Havne i Klaksvik og Vestmanna, saaledes at Staten yder $\frac{4}{5}$ af Udgifterne ca 600.000 Kr.

Opførelse af Sindsygehuset blev udsat. I Stedet for Statens Tilskud til et saadant enedes man om, at der fra Statskassen i Perioden skulde bevilges 100.000 Kr. aarlig som Tilskud til Veje. Fra færøsk Side skal der til Veje og mindre Havne foruden Kommunernes Tilskud tilvejebringes 100.000 Kr. aarlig, nemlig ved Indkomstskat 60.000 Kr. og ved Told 40.000 Kr.

Statens fulde Andel af Indførselsafgiften 30.000 Kr. aarlig og Klare-

ringsafgiften ca. 12.000 Kr. aarlig skal tilfalde Lagtinget, med at dette overtager Statens nuværende Tilskud til Smør (10.000 Kr. aarlig) og Statens Tilskud til Sygehuse (22.500 Kr.)

Selvstyrepartiet har som nævnt henvendt sig til Lagtinget i Skrivelse af 4. August d. A. under Henvisning til, at Partiet Repræsentanter under Forhandlingerne, der fandt Sted i Sommer med Regeringen, fremlagde et Forslag af 11. Juni d. A. Hermed fulgte Selvstyrepartiets Program, og det anførtes, at bl. a. følgende Omraader skulde være særlige færøske Anliggender: Skole- og Kirkevæsenet, Politivæsenet, Næringsvæsenet, Trafikforhold, Sygehusforhold, kommunale Forhold o. l. i Skrivelsen til den dansk-færøske Kommission fremlævede Udsendingene, at man fastholdt Selvstyrepartiets Program, men at man, som Forholdene forelaa, ikke vilde fremsætte alle de deri indeholdte Krav, men at Udsendingene paa den anden Side ikke kunde begrænse sig til kun de Anliggender, der omhandlede i Ministeriets Finansplan, hvorfor de foreslog, at Næringsvæsenet ogsaa blev inddraget under Forhandlingerne og blev overdraget til Lagtinget som et særligt færøsk Anliggende, ligesom de fremsatte Krav om, at Lagtinget fik finansielt Selvstyre og derved det nødvendige Grundlag for Udvikling af Næringslivet og andre Forhold paa Øerne. Det lykkedes ikke at faa disse Spørgsmaal medtaget i den Overenskomst, som blev afsluttet 18. Juni d. A., men i Skrivelse af samme Dato til Kommissionen tog Selvstyrepartiets Medlemmer det Forbehold, at man vilde kræve, at det Krav, som man havde rejst m. H. t. Næringsvæsenet og om finansielt Selvstyre, skulde gennemføres snarest.

Ved Henvendelsen af 4. August d. A. har Selvstyrepartiet nu andraget Lagtinget om at tage til Behandling Spørgsmaalet om Lovgivningsmyndighed for Lagtinget vedrørende hele Næringsvæsenet, herunder Fiskeri, Søfart, Hvalfangst, Landboforhold, Jagt og Handel, samt Spørgsmaalet om Gennemførelse af en Lov, hvorefter Tinget faar Ret til at vedtage direkte og indirekte Skatter og skaffe Lagtinget andre Indtægter, saaledes at Tinget herefter skulde bære alle offentlige Udgifter vedrørende Næringsvæsenet, med at Statskassen aarlig skulde betale Lagtinget et Beløb, svarende til Statens gennemsnitlige Udgifter i de sidste Aar.

Mindretallet (Debes, Mitens og Patursson) skal henvise til det Forslag, som Selvstyrepartiets Repræsentanter har fremlagt under Forhandlingerne i København. Næringsvejene paa Færøerne er meget forskellige fra Næringsvejene i Danmark, og det er derfor naturligt, at Lagtinget faar Lovgivningsmyndighed m. H. t. disse lokale Forhold, idet Lagtinget vil være i Besiddelse af den største Sagkyndighed paa dette Felt. Det vil ogsaa være den mest praktiske Ordning, idet det synes unødvendigt at sætte hele Lovgivningsapparatet igang med Vedtagelse i Lagtinget, Amtmandens Erklæring, Behandling i Ministeriet, Behandling i Rigsdagen af Love vedrørende færøsk Landbrug og Fiskeri, Hvalfangst, Jagt o. s. v., og denne Ordning medfører unødvendigt Tidsspilde og Omkostninger. Vi maa derfor mene, at den naturligste og bedste Ordning er at overlade Lagtinget Afgørelsen af disse Sager, og vi kan ikke tænke os, at noget skulde være til Hinder derfor, tværtimod vilde man opnaa et forøget Ansvar hos Tinget, og dermed den bedste Løsning.

Statskassen afholder nu visse Udgifter til Næringsvæsenet paa Færøerne, bl. a. til en Forsøgsstation og delvis til Vragervæsenet. Vi skal foreslaa, at Lagtinget samtidig med, at det faar Raadighed over Næringsvæsenet, ogsaa faar det økonomiske Ansvar m. H. t. de offentlige Udgifter til dette, og at der derfor tillægges Lagtinget Myndighed til at udskrive direkte og indirekte Skatter og Afgifter. Vi maa mene, at Tinget vil kunne administrere de paagældende Beløb paa bedste Maade og kunne faa mere Nytte af de Tilskud, som hidtil er bevilget fra Statskassens Side. Vi foreslaar, at Stats-

kassen fritages for disse Opgaver, men paa den anden Side i en Aarrække yder et Tilskud til Tinget til delvis Dækning af disse Udgifter. Vi foresætter herefter følgende

Forslag.

I.

Lov for Færøerne om Næringsvæsenet.

- § 1). Lovgivningsmyndigheden for Færøerne vedrørende Næringsvæsenet, herunder Fiskeri, Søfart, Hvalfangst, Landbrug, Jagt og Handel udøves herefter af Lagtinget.
- § 2). De hidtil gældende Love og Bestemmelser vedrørende Næringsvæsenet paa Færøerne forbliver i Kraft, indtil de i Henhold til § 1 maatte blive ændrede.
- § 3). Lagtinget overtager Statens Udgifter til Næringsvæsenet. Til delvis Dækning af disse Udgifter belæses der indtil videre fra Statskassen aarlig 150.000 Kr.
- § 4). Denne Lov træder i Kraft 1. Januar 1936.

II.

Lov for Færøerne om Lagtingets Skattemyndighed.

- § 1). I alle Anliggender, der vedrører Beskatningsforhold indenfor Færøerne, herunder direkte og indirekte Skatter, samt andre Afgifter, udøves den lovgivende Myndighed af Lagtinget.
- § 2). Lagtinget bestemmer, hvor stort et Beløb der aarlig skal lignedes paa Kommunerne, og tager Beslutning om Anvendelsen af de Fonds, som det ifølge Lovgivningen har Raadighed over. Tinget træffer nærmere Bestemmelser m. H. t. Anbringelsen af de Kapitaler, som hører under dets Bestyrelse, og vælger Regnskabsførere og Revisorer og deelderer Regnskaberne.
- § 3). Al Kongsjord, benificeret Jord og Embeds jord paa Færøerne overgaar til Lagtinget.
- § 4). Denne Lov træder i Kraft 1. Januar 1936.

Lagtinget, den 28. September 1934.

J. Petersson. Edw. Milnes. Njholm Debes.

Bilag I. til Mindretalsbetænkning i Sag Nr. XV 1/1934.

København, den 11. Juni 1934.

Til

Den dansk-færøske Kommission.

Underskrevne Repræsentanter for Færøernes Lagtings Selvstyreparti tillader os at henvise til Lagtingstidende 1930, Side 4—6, hvori indeholdes Selvstyrepartiets Stilling til Spørgsmålet om Lagtingets Myndighed med Hensyn til Lovgivning og Ordningen af Færøernes finansielle Forhold. Vi vedlægger en Afskrift af den paagældende Udtalelse. Heri indeholdes Partiets Program i dansk Oversættelse, og herefter skulde navnlig følgende være særlige færøske Anliggender:

1. Kirke- og Undervisningsvæsen.
2. Politivæsen.
3. Næringsvæsen, herunder Fiskeri, Søfart, Hvalfangst, Jagt og Handel.
4. Vejevæsen, Havnevæsen og Telefonvæsen.
5. Sygehusvæsen.
6. Ulykkesforsikring og Brandforsikring samt Statistik.
7. Kommunalvæsen.
8. De offentlige Ejendomme og Fonds.

Da der nu skal føres Forhandlinger om, at Lagtinget skal overtage visse økonomiske Opgaver, skal vi udtale, at det stadig er vort Standpunkt, at de ovennævnte Anliggender burde udsondres som særlige færøske og overtages fuldtud af Lagtinget; men som Forholdene ligger, har vi ikke anset det for muligt under denne Forhandling at fremsætte et Forslag herom; men paa den anden Side kan vi ikke begrænse vort Forslag til kun at omfatte de Sager, der udtrykkelig nævnes i Regeringens Finansplan, men skal tillade os at fremsætte følgende:

Forslag.

- A. Lagtinget overtager foruden de Sager, der omhandles i Finansplanen, alle færøske Sager vedrørende Næringsvæsenet.

Herefter skulde Lagtinget altsaa overtage følgende:

- a) Ordningen af Vejevæsenet.
- b) Havnevæsenet som foreslaaet i Finansplanen.
- c) Driften af Kystbaaden.
- d) De i Finansplanen omhandlede Sygehussager.
- e) Næringsvæsenet, herunder Fiskeri, Søfart, Hvalfangst, Landboforhold, Jagt og Handel.

- B. Det nødvendige økonomiske Grundlag tilvejebringes paa følgende Maade:

- a) Der søges gennemført en Lov, hvorefter Lagtinget faar Ret til at udskrive direkte og indirekte Skatter og andre Afgifter samt oprette Spiritusmonopol paa Færøerne.
- b) Lagtinget overtager de Indtægter, der omtales i Finansplanen.
- c) Lagtinget forpligter sig til at afholde alle offentlige Udgifter vedrørende Næringsvæsenet, mod at Staten aarlig betaler til Tinget et Beløb, der svarer til Statens gennemsnitlige aarlige Udgifter til disse Formaal i et ved Forhandling fastsat Antal af de sldstforløbne Aar.

Jóannes Patursson. Edo. Mitens.

Bilag II. til Mindretalsbetænkning i Sag Nr. XV. 1/1934.

Ekstraktafskrift af Lagtingstidende 1930. Løgtingslógin.

Bræv dómsmálaráðharrans, 27. januar 1930, sí lögtingstíðindi 1929 s. 205.

Álit frá lögtingsnevndinni.

.....

Da Sambandspartiets Repræsentanter ved Sagens tidligere Behandling har udtalt sig om Selvstyrepartiets Stilling til Spørgsmaalet om Lagtingets Myndighed med Hensyn til Lovgivning og Ordningen af Færøernes finansielle Forhold, og da der ogsaa fra Medlemmer af Selvstyrepartiet ved Sagens første Behandling er faldet almindelige Udtalelser angaaende disse Spørgsmaal, skal Mindretallet (Debes og Miltens) fremsætte nogle Bemærkninger herom.

Færøerne indtager en Særstilling i Riget, og Selvstyrepartiet mener, at denne Særstilling bør udvides og udbygges. Man mener, at der bør udsondres forskellige særlige Sager, hvorover Lagtinget faar fuld Raadighed.

Partiet har den 1. ds. vedtaget følgende Program (oversat):

1.

Som særlig Nation har Færingerne Ret til at raade for Færøerne.

2.

Lagtinget skal have Lovgivningsmyndighed i særlige færøske Anliggender og Raadighed over Landets Indtægter.

3.

Ingen Lov, som ikke er vedtaget i Lagtinget, kan gøres gældende for Færøerne.

4.

Landets Rettigheder og Herligheder skal bevares, og de gennem Tiderne tabte skal genvindes.

5.

Modersmaalet skal have uindskrænket Ret til at benyttes i alle Anliggender.

6.

Færinger har Ret til færøsk Flag.

7.

Der skal arbejdes med det for Øje, at de Rettigheder, som er fælles mellem Island og Færøerne, opretholdes.

8.

Partiet vil arbejde for, at Færinger kan opnaa uhindret at drive Erhverv i Grønland baade til Lands og til Vands.

Valgret skal tillægges dem, som har fyldt 21 Aar.

Partiet vil virke for Udvikling af færøske Næringsveje og færøsk Aandsliv.

Partiet er villigt til, at der optages Forhandling med Danmark om alle Fællesanliggender.

Partiet føler sig overbevist om, at dets Synspunkter vil vinde Befolkningen eller dennes Flertal for sig, og man vil til sin Tid fremsætte i Tinget Forslag om Færøernes Selvstyre. Man forudsætter og er villig til en Forhandling med Regering og Rigsdag om alle Fællesanliggender.

Særlige færøske Anliggender skulde navnlig være følgende:

- 1) Kirke- og Undervisningsvæsen.
- 2) Politivæsen.
- 3) Næringsvæsenet, herunder Fiskeri, Søfart, Hvalfangst, Landboforhold, Jagt og Handel.
- 4) Vejvæsen, Havnevæsen og Telefonvæsen.
- 5) Sygehusvæsen.
- 6) Ulykkesforsikring og Brandforsikring samt Statistik.
- 7) Kommunalvæsen.
- 8) De offentlige Ejendomme og Fonds.

For disse Anliggender skulde den lovgivende Myndighed for Færøernes Vedkommende overdrages til Lagtinget. Forvaltningen vedrørende de særlige Omraader, hvor Lagtinget faar overdraget Lovgivningsmyndighed, tænkes ledet af en Organ, valgt af Tinget.

For at kunne skaffe Midler til Udgifterne vedrørende de særlige Anliggender skulde Tinget foruden de nuværende Indtægter, hvorunder falder Paaligningen paa Kommunerne, have Ret til indirekte Beskatning og andre Indtægter.

Mindretallet ønsker som nævnt ikke for Tiden at stille positivt Forslag, men har allerede nu villet skitsere et Forslag, for at den færøske Befolkning og Regeringen kan være klar over, hvilke Krav Partiet tænker sig at fremsætte.

Bilag III. til Mindretalsbetænkning i Sag Nr. XV 1/1934.

København, den 18. Juni 1934.

Til

Den dansk færøske Kommission

Efter de idag i Kommissionen afsluttede Forhandlinger ønske underskrevne Repræsentanter for Selvstyrepartiet at tilkendegive, at vi samtidig med, at vi tiltræde den nu oprettede Overenskomst angaaende Havne- og Vejsager m. v., stadig fastholde vort Krav paa en snarlig Gennemførelse af de andre Punk-

ter i vor Skrivelse til Kommissionen, af $11/6$ d. A. ligesom vi iøvrigt henholde os til samme Skrivelser Indhold med Bilag.

J. Patursson. Edur. Mitens.

Bilag IV. til Mindretalsbetænkning i Sag Nr. XV 1/1934.

Tórshavn, 4. august 1934.

Til
Føroya Løgting.

Sum tinginum kunnugt var samráðing í summar í Keypmannahavn millum ríkisstjórnina og sendimenn Løgtingsins viðvíkjandi vegum og havnum og aðrum, og endaði í uppskoti 18. juni h. á.

Sendimenn sjálvstýrisflokksins høvdu sett hjálagda uppskot fram 11. juni (og stevnuskrá teirra), og samtundis við, at semjan var undirskrivað, framlögdu teir viðlagda bræv av 18. juni um, at teir hildu fast við teirra krevjing um, at hini punktini í brævinum av 11. juni sum skjótast skuldi setast í verk.

Sjálvstýrisflokkurin loyvir sær tí nú at biða Føroya Løgting taka til umhugsunar at leggja undir tingsins ræði lóggávuvaldi viðvíkjandi øllum vinnumálum, herundir fiskivinnu, sjóvinnu, hvalaveiðu, landbúnaðin, djóraveiðu og handil, og at royna at fáa í gildi lóg, ið gevur tinginum heimild at áseta beinleiðis og óbeinleiðis skattir og aðrar innilögur, eins og at tingið átekur sær at bera allar almennar útreiðslur vinnulívinum viðvíkjandi, afturmóti at ríkiskassin árliga rindar tinginum eina peningamengd av somu stødd eins og meðalútreiðslur statns í seinastu tíð.

Sjálvstýrisflokksins vegna

Jóannes Patursson.

Oversættelse.

Tórshavn, 4. august 1934.

Til
Færøernes Lagting.

Som tinget bekendt var der i sommer i København forhandling mellem regeringen og repræsentanter for Lagtinget vedrørende veje og havne m. m. og resulterede i forslag af 18. juni d. A.

Selvstyrepartiets repræsentanter fremsatte hoslagte forslag af 11. juni (og deres program), og samtidig med at overenskomsten blev underskrevet, fremsatte de vedlagte brev af 18. juni, i hvilket de holder fast ved deres krav om, at de andre punkter i brevet af 11. juni saarest bliver gennemført.

Selvstyrepartiet tillader sig derfor nu at anmode Færøernes Lagting om at tage under overvejelse spørgsmålet om Lagtingets Lovgivningsmyndighed vedrørende næringsvæsenet, herunder fiskeri, søfart, hvalfangst, landbrug, jagt og handel, og at søge gennemført en lov, hvorefter Lagtinget faar ret til at udskrive direkte og indirekte skatter og andre afgifter, samt at tinget forpligter sig til at afholde alle offentlige udgifter vedrørende næringslivet, mod at Staten årlig betaler til tinget et beløb, der svarer til Statens gennemsnitlige årlige udgifter til disse formaal i de sidst forløbne Aar.

Paa Selvstyrepartiets vegne

Jóannes Patursson.

Betænkning

fra

Flertallet i Udvalget angaaende Sag XVI 1/1934, Bilag VI:
— Overenskomsten — vedrørende Selvstyrepartiets Skrivelse
af 4. August d. A.

Udvalgsflertallet kan ikke gaa med til at andrage om Lovgivningsmyndighed for Lagtinget, selv om denne Myndighed under denne Sag er begrænset til Næringsvæsenet og Skattevæsenet, og bedre bliver det ikke, naar det foreslaas, at Statskassen skal betale et væsentligt Tilskud for at denne Lovgivningsmyndighed skal kunne faa positiv Betydning. — Flertallet maa tværtimod af principielle Grunde anbefale Lagtinget at stemme imod de to Lovforslag som Mindretallet fremsætter. — Flertallet skal desuden gøre den praktiske Bemærkning, at den af Mindretallet foreslaaede Lovgivningsmyndighed for Lagtinget først kan tillægges Tinget efter at en Grundlovsændring er gennemført. En Grundlovsændring tager, som man ved, lang Tid og i alt Fald skal den vedtages 2 Gange af begge Rigsdagens Ting efter en mellemliggende Rigsdagsopløsning og godkendes ved en Afstemning blandt Folketingsvælgerne over hele Riget. Det vil blive ganske ødelæggende for færøsk Næringsliv, at lade alle Foranstaltninger vente indtil de Lovforslag, Mindretallet foreslaar, kan gennemføres.

Sambandspartiet vil under de nu bestaaende statsretlige Former arbejde for Næringslivets gode Udvikling baade til Lands og Vands og allerede i Aar stille Forslag sigtende hertil i en saadan Form, at Organer med tilstrækkeligt færøsk Lokalkundskab kan faa Indflydelse paa Lovgivning og Administrationen.

Lagtinget, den 27. September 1934.

A. Samuelson. O. F. Joensen. K. Djuurhuus. J. Danielsen.

Betænkning

i

Lagtingssag Nr. VII-1/1934: (Landbúnaðarlógirnar).

Nærværende Sag omfatter:

- 1) Udkast til Lov om Haugers Styrølse og Drift m. m.,
- 2) Udkast til Lov om Hegn og Markfred,
- 3) Udkast til Lov om Grandestævne.

Disse Lovudkast blev vedtaget i Lagtingssamlingen 1930 og videre-
sendt til Landbrugsministeriet.

Ved Skrivelse af 21. Juli 1931 meddeler Landbrugsministeriet, at det ikke har fundet tilstrækkelig Anledning til at forelægge de nævnte Lovforslag for Rigsdagen, forinden der foreligger Betænkning fra det i Ministeriets Skrivelse af 15. Juli 1930 nedsatte Udvalg, der skal overveje Spørgsmaalet om, hvorvidt der bør gennemføres en særlig Lovgivning sigtende til Fremme af Opdyrkningen paa Færøerne.

Da Betænkningen fra det paagældende Udvalg først forelaa for Tinget til Samlingen 1933, og Lagtinget paa Grund af Sagens omfattende Betydning først har kunnet naa at færdigbehandle Sagen i indeværende Samling, har Udvalget først nu kunnet fremkomme med Betænkning.

Udvalget har delt sig i et Flertal og et Mindretal. Mindretallet: Nielsen, Winther og Patursson ønsker ikke at fremsætte Forslag. Nielsen og Patursson ønsker en fornyet Behandling af de i 1930 vedtagne Forslag, hvilken Behandling de ikke mener kan tilendebringes i indeværende Samling. Winther ønsker overhovedet ikke at fremsætte Forslag til Ændring af de bestaaende Love.

Flertallet: Djurhuus, A. Samuelson, M. Samuelson og H. Iversen skal foreslaa Tinget at godkende de af Lagtinget i Samlingen 1930 vedtagne Forslag (se Lagtingstidende 1930, Side 79), dog med følgende Ændringer:

A.

Ændringsforslag

til

Udkast til Lov om Haugens Styrelse og Drift m. r.

Til § 1.

Ordene i 2. Stk.: „Fæster af Kongsjord og“ udgaar. Som nyt Punktum tilføjes:

„For Jord i offentlig Eje er Brugeren bemyndiget til at optræde paa Ejerens Vegne, medmindre der i de enkelte Tilfælde af vedkommende Myndighed er truffet anden Bestemmelse.“

Til § 4.

I 6. Punktum indføjes efter „hvortil Haugen hører“: „og enhver Bruger af Jord i offentlig Eje“.

Til § 8

føjes:

„For Jord i offentlig Eje er Bestyrelsen pligtig til paa Forespørgsel at give alle Oplysninger om Haugen, der begæres af vedkommende offentlige Myndighed.“

Til § 19.

Sidste Sætning ændres og affattes saaledes: „ligesom Haugens Bestyrelse kan tillade at enkelte Faar midlertidig græsser i Haugen for et af Bestyrelsen fastsat Vederlag, der tilfalder Haugen.“

Til § 34

føjes:

„I de Bygder, hvor Indmarken er matrikuleret i Henhold til Bekendtgørelse Nr. 198 af 15. Juli 1931, er hver Ejer, som har Sæde (Kønning) og har Vintergræsningsret paa Indmarken, berettiget til at forbeholde sig denne paa sin Indmark udelukkende for egne Faar mod at give Afkald paa anden Græsningsret paa Indmark og mod i førnævnte Tidsrum at holde sin Indmark forsvarlig indhegnet.“

Samt fra Mindretallet Djurhuus: Der tilføjes Paragrafen som 2. Stk.:

„Uanset Bestemmelserne i 1. Stk. er Trøbrugere berettiget til dels at foretage ethvert Opdykningsarbejde paa den paagældende Trølod, uanset at Græsningen derved midlertidig umuliggøres, og dels indhegne indtil $\frac{1}{4}$ af Gaugen af Trøens Areal alene til sin Bedrift.“

Til § 35

føjes:

„Bestemmelserne i denne Paragraf finder ikke Anvendelse med Hensyn til Jord, der er indhegnet i Henhold til Reglerne i § 34, 2. og 3. Stk.“

Til § 51.

I 2. og 4. Linje ændres „1931“ til „1935.“

Bemærkninger til foranstaaende Ændringsforslag:

De foreslaaede Ændringer er en Følge af Lagtingets Forslag til Lov for Færøerne om Jordbrugets Fremme, hvor Ordet „Bruger“ i Stedet for „Kongsfæster og Tjenestemand“ anvendes som Betegnelse for alle Besiddere af

Betænkning

i

Lagtingssag Nr. VII-1/1934:
(Landbúnaðarlógirnar).

Nærværende Sag omfatter:

- 1) Udkast til Lov om Haugers Styrelse og Drift m. m.,
- 2) Udkast til Lov om Hegn og Markfred,
- 3) Udkast til Lov om Grandestævne.

Disse Lovudkast blev vedtaget i Lagtingssamlingen 1930 og videresendt til Landbrugsministeriet.

Ved Skrivelse af 21. Juli 1931 meddeler Landbrugsministeriet, at det ikke har fundet tilstrækkelig Anledning til at forelægge de nævnte Lovforslag for Rigsdagen, forinden der foreligger Betænkning fra det i Ministeriets Skrivelse af 15. Juli 1930 nedsatte Udvalg, der skal overveje Spørgsmaalet om, hvorvidt der bør gennemføres en særlig Lovgivning sigtende til Fremme af Opdyrkningen paa Færøerne.

Da Betænkningen fra det paagældende Udvalg først forelaa for Tinget til Samlingen 1933, og Lagtinget paa Grund af Sagens omfattende Betydning først har kunnet naa at færdigbehandle Sagen i indeværende Samling, har Udvalget først nu kunnet fremkomme med Betænkning.

Udvalget har delt sig i et Flertal og et Mindretal. Mindretallet: Nielsen, Winther og Patursson ønsker ikke at fremsætte Forslag. Nielsen og Patursson ønsker en fornyet Behandling af de i 1930 vedtagne Forslag, hvilken Behandling de ikke mener kan tilendebringes i indeværende Samling. Winther ønsker overhovedet ikke at fremsætte Forslag til Ændring af de bestaaende Love.

Flertallet: Djurhuus, A. Samuelson, M. Samnelsen og H. Iversen skal foreslaa Tinget at godkende de af Lagtinget i Samlingen 1930 vedtagne Forslag (se Lagtingstidende 1930, Side 79), dog med følgende Ændringer:

A.

Ændringsforslag

til

Udkast til Lov om Haugens Styrelse og Drift m. v.

Til § 1.

Ordene i 2. Stk.: „Fæster af Kongsjord og“ udgaar. Som nyt Punktum tilføjes:

„For Jord i offentlig Eje er Brugeren bemyndiget til at optræde paa Ejerenes Vegne, medmindre der i de enkelte Tilfælde af vedkommende Myndighed er truffet anden Bestemmelse.“

Til § 4.

I 6. Punktum indføjes efter „hvortil Haugen hører“: „og enhver Bruger af Jord i offentlig Eje“.

Til § 8

føjes:

„For Jord i offentlig Eje er Bestyrelsen pligtig til paa Forespørgset at give alle Oplysninger om Haugen, der begæres af vedkommende offentlige Myndighed.“

Til § 19.

Sidste Sætning ændres og affattes saaledes: „ligesom Haugens Bestyrelse kan tillade at enkelte Faar midlertidig græsser i Haugen for et af Bestyrelsen fastsat Vederlag, der tilfalder Haugen.“

Til § 34

føjes:

„I de Bygder, hvor Indmarken er matrikuleret i Henhold til Bekendtgørelse Nr. 198 af 15. Juli 1931, er hver Ejer, som har Sæereje (Kemning) og har Vintergræsningsret paa Indmarken, berettiget til at forbeholde sig denne paa sin Indmark udelukkende for egne Faar mod at give Afkald paa anden Græsningsret paa Indmark og mod i førnævnte Tidsrum at holde sin Indmark forsvarlig indhegnet.“

Samt fra Mindretallet Djurhuus: Der tilføjes Paragrafen som 2. Stk.:

„Uanset Bestemmelserne i 1. Stk. er Trøbrugere berettiget til dels at foretage ethvert Opdykningsarbejde paa den paagældende Trølod, uanset at Grøningen derved midlertidig umuliggøres, og dels indhegne indtil $\frac{1}{4}$ ad Gangen af Trøens Areal alene til sin Bedrift.“

Til § 35

føjes:

„Bestemmelserne i denne Paragraf finder ikke Anvendelse med Hensyn til Jord, der er indhegnet Henhold til Reglerne i § 34, 2. og 3. Stk.“

Til § 51.

I 2. og 4. Linje ændres „1931“ til „1935.“

Bemærkninger til foranstaaende Ændringsforslag:

De foreslaaede Ændringer er en Følge af Lagtingets Forslag til Lov for Færøerne om Jordbrugets Fremme, hvor Ordet „Bruger“ i Stedet for „Kongsfæster og Tjenestemand“ anvendes som Betegnelse for alle Besiddere af

Jord i offentlig Eje. Med Hensyn til Forslaget til § 34, 1. Stk. bemærkes, at man finder, at der er meget, der taler for, at Brugere, der har faaet deres Jord samlet, kan være berettiget til om Vinteren selv at passe og tilse deres egne Faar, saaledes som de finder det tjenligst.

Mindretallet Djuhuus ønsker indført en Bestemmelse, der gør det lovligt for Trøbrngere at afgrænse Dele af deres Trøer, som de vil bruge paa særlig Maade f. Eks. til Tilsaaning med Græsfrø og andet Brug, som ikke taaler, at Faarene kommer ind paa denne Del af Jorden om Vinteren.

Naar Haugeejerne beholder Græsningsretten til Størstedelen af den opdyrkede Trø, vil det alligevel blive en Fordel, at Trøen er opdyrket, idet der i den vanskelige Foraarstid kan regnes med mere og bedre Græsning, end det uopdyrkede Areal i sin Helhed tidligere kunde give.

B.

Ændringsforslag

til

Udkast til Lov om Hegn og Markfred.

Til § 19.

Ordene: „Kongsfæster og Tjenestemænd.....lige med Ejer“ udgaar, og i Stedet for indføjes: Brugere af Jord i offentlig Eje regnes i denne Lov lige med Ejer, medmindre der i de enkelte Tilfælde af vedkommende Myndighed er truffet anden Bestemmelse.

Til § 23.

Paragrafen affattes saaledes:

„Kommer Hest, Kvæg, Faar, Ged eller Fjerkræ (herunder ikke Duer), uden at dertil er Hjemmel, ind paa fremmed Ejendom i Indmark, skal Dyrets Ejer erstatte den Skade, der tilføjes, være sig paa Afgrøde i Mark, Eug, Græsgang, Have m. v. eller paa Plantninger, Grøfter, Veje, Broer og deslige eller paa andre Husdyr.

Er Dyret vanefuldt, skal dets Ejer desuden bøde fra 1 til 50 Kr.

Fra ovenstaaende Regel undtages Tilfælde, hvor den skadelidte har forømt sin Pligt til at hegne for den paagældende Slags Dyr, medens Dyrets Ejer enten ikke har saadan Hegnspligt, eller har opfyldt sin Hegnspligt. I de Tilfælde, hvor Hegnspligt bortfalder, jfr. §§ 4, 6, 7 og 17, har Dyrets Ejer altsaa Ansvar, som om der var lovligt Hegn.

Faar, som har den Vane at ødelægge Kartoffelsæd, skal som uvane af Ejeren holdes indelukkede eller paa anden Maade hindres i at skade Kartoffelmarkerne fra det Tidspunkt, da Kartoffelsæden bliver nedlagt, indtil Indmarken skal være fredet for Faar.“

Til § 39.

Som nyt Stykke tilføjes:

„Enhver Ejer, der er græsningsberettiget til Indmarken, er berettiget til at forbeholde sig Græsningsretten for Heste, Kvæg og Gæs paa egen Indmark mod at give Afkald paa andeen Græsningsret paa Indmark og mod at holde sin Indmark forsvarlig indhegnet.

Indhegningen maa, bortset fra de i Hangelovens § 34, 2. Stk. ommeldte Tilfælde, ikke være til Hinder for Faarenes Vintergræsning.“

Bemærkninger til Ændringsforslag til Udkast til Lov for Færøerne om Hegn og Markfred:

ad Ændringsforslag til § 19.

Ændringsforslaget er, hvad angaar Ordet „Bruger“ i Stedet for „Kongsfæster og Tjenestemand“, en ligeform Følge af den i Udkast til Lov om Jordbrugets Fremme brugte Betegnelse for Besiddere af Jord i offentlig Ej.

I alle almindelige Forhold forudsættes, at Bruger af Jord træder ind som Ejer, dog maa Bestyrelsen af Jord i offentlig Ej kunne kræve Ændring heri under Hensyn til det offentlige Ejendomsret.

ad Ændringsforslag til § 23.

Det maa anses urmeligt at tillade Fjerkræ at komme ind paa anden Mands Ejendom i Indmark. Det maa ogsaa af Hensyn til de nye Brug, der ved Gennemførelsen af Loven om Jordbrugets Fremme kan forventes oprettet, anses paakrævet, at Paragrafens 1. Stk. affattes som foreslaaet, saaledes at hver Mand har Pligt til at holde sit Fjerkræ inde paa eget Omraade.

Udvalgets Flertal maa anse det for hensigtsmæssigt, at de i § 5 i Lov Nr. 49 af 13. Februar 1922 om Væru af Indmarken indeholdte Regler medtages i Paragrafen, idet disse Bestemmelser vanskelig kan undværes paa Grund af den særlige Skade, de Faar forvolder, der har den Vane at ødelægge Kartoffelsæden.

ad Ændringsforslag til § 39.

Den foreslaaede Ændring har særlig Betydning for de Rygder, hvor Ejernes Indmarksjord er samlet ved Udskiftning, eller paa Brug, hvis Indmark er samlet paa anden Maade, saaledes at Indhegning kan gennemføres med Udbytte.

Forøvrigt henvises til foranstaaende Ændringsforslag til §§ 34 og 35 i Udkast til Hauge Lov.

C.

Ændringsforslag

til

Udkast til Lov om Grandestævne.

Til § 9.

Første Punktum affattes saaledes:

„Bruger af Jord i offentlig Ej regnes i denne Lov lige med Ejer med mindre der i de enkelte Tilfælde af vedkommende Myndighed er truffet anden Bestemmelse.“

Til § 10.

I sidste Stk. udgaar i 4. Linie Ordene: „overordentligt Grandestævne eller ved“.

Til § 12.

I 1. Stk., 6. Linie, udgaar Ordene: „Sognekommisjonen, eller hvor denne ikke findes“.

I 2. Stk. udgaar i 3. Linie Ordene: „det ordentlige“.

Jord i offentlig Ej. Med Hensyn til Forslaget til § 34, 1. Stk. bemærkes, at man finder, at der er meget, der taler for, at Brugere, der har faaet deres Jord samlet, kan være berettiget til om Vinteren selv at passe og tilse deres egne Faar, saaledes som de finder det tjenligst.

Mindretallet Djurhuus ønsker indført en Bestemmelse, der gør det lovligt for Trøbrugere at afgrænse Dele af deres Trøer, som de vil bruge paa særlig Maade f. Eks. til Tilsaaning med Græsfrø og andet Brug, som ikke taaler, at Faaren kommer ind paa denne Del af Jorden om Vinteren.

Naar Haugejerne beholder Græsningsretten til Størstedelen af den opdyrkede Trø, vil det alligevel blive en Fordel, at Trøen er opdyrket, idet der i den vanskelige Foraarsstil kan regnes med mere og bedre Græsning, end det uopdyrkede Areal i sin Helhed tidligere kunde give.

B.

Ændringsforslag

til

Udkast til Lov om Hegn og Markfred.

Til § 19.

Ordene: „Kongsfæster og Tjenestemænd.....lige med Ejer“ udgaar, og i Stedet for indføjes: Bruger af Jord i offentlig Ej regnes i denne Lov lige med Ejer, medmindre der i de enkelte Tilfælde af vedkommende Myndighed er truffet anden Bestemmelse.

Til § 23.

Paragrafen affattes saaledes:

„Kommer Hest, Kvæg, Faar, Gød eller Fjerkræ (herunder ikke Duer), uden at dertil er Hjemmel, ind paa fremmed Ejendom i Indmark, skal Dyrets Ejer erstatte den Skade, der tilføjes, være sig paa Afgrøde i Mark, Eng, Græsgang, Have m. v. eller paa Plantninger, Grøfter, Veje, Broer og deslige eller paa andre Husdyr.

Er Dyret vanefuldt, skal dets Ejer desuden bøde fra 1 til 50 Kr.

Fra ovenstaaende Regel undtages Tilfælde, hvor den skadelidte har forsømt sin Pligt til at hegne for den paagældende Slags Dyr, medens Dyrets Ejer enten ikke har saadan Hegnspligt, eller har opfyldt sin Hegnspligt. I de Tilfælde, hvor Hegnspligt bortfalder, jfr. §§ 4, 6, 7 og 17, har Dyrets Ejer altsaa Ansvar, som om der var lovligt Hegn.

Faar, som har den Vane at ødelægge Kartoffelstød, skal som uvane af Ejeren holdes indelukkede eller paa anden Maade hindres i at skade Kartoffelmarkerne fra det Tidspunkt, da Kartoffelsæden bliver nedlagt, indtil Indmarken skal være fredet for Faar.“

Til § 39.

Som nyt Stykke tilføjes:

„Enhver Ejer, der er græsningsberettiget til Indmarken, er berettiget til at forbeholde sig Græsningsretten for Heste, Kvæg og Gæs paa egen Indmark mod at give Afkald paa andeen Græsningsret paa Indmark og mod at holde sin Indmark forsvarlig indhegnet.

Indhegningen maa, bortset fra de i Haugeovens § 34, 2. Stk. ommeldte Tilfælde, ikke være til Hinder for Faarenes Vintergræsning.“

*Bemærkninger til Ændringsforslag til Udkast til Lov for
Færøerne om Hegn og Markfred:*

ad Ændringsforslag til § 19.

Ændringsforslaget er, hvad angaar Ordet „Bruger“ i Stedet for „Kongsfæster og Tjenestemand“, en ligefrem Følge af den i Udkast til Lov om Jordbrugets Fremme brugte Betegnelse for Besiddere af Jord i offentlig Eje.

I alle almindelige Forhold forudsættes, at Bruger af Jord træder ind som Ejer, dog maa Bestyrelsen af Jord i offentlig Eje kunne kræve Ændring heri under Hensyn til det offentlige Ejendomsret.

ad Ændringsforslag til § 23.

Det maa anses urimeligt at tillade Fjerkræ at komme ind paa anden Mands Ejendom i Indmark. Det maa ogsaa af Hensyn til de nye Brug, der ved Gennemførelsen af Loven om Jordbrugets Fremme kan forventes oprettet, anses paakrævet, at Paragrafens 1. Stk. affattes som foreslaaet, saaledes at hver Mand har Pligt til at holde sit Fjerkræ inde paa eget Omraade.

Udvalgets Flertal maa anse det for hensigtsmæssigt, at de i § 5 i Lov Nr. 49 af 13. Februar 1922 om Værn af Indmarken indeholdte Regler medtages i Paragrafen, idet disse Bestemmelser vanskelig kan undværes paa Grund af den særlige Skade, de Faar forvolder, der har den Vane at ødelægge Kartoffelsæden.

ad Ændringsforslag til § 39.

Den foreslaaede Ændring har særlig Betydning for de Bygder, hvor Ejernes Indmarksjord er samlet ved Udskiftning, eller paa Brug, hvis Indmark er samlet paa anden Maade, saaledes at Indhegning kan gennemføres med Udbytte.

Forøvrigt henvises til foranstaaende Ændringsforslag til §§ 34 og 35 i Udkast til Haugelov.

C.

Ændringsforslag

til

Udkast til Lov om Grandestævne.

Til § 9.

Første Punktum affattes saaledes:

„Bruger af Jord i offentlig Eje regnes i denne Lov lige med Ejer med mindre der i de enkelte Tilfælde af vedkommende Myndighed er truffet anden Bestemmelse.“

Til § 10.

I sidste Stk. udgaar i 4. Linie Ordene: „overordentligt Grandestævne eller ved“.

Til § 12.

I 1. Stk., 6. Linie, udgaar Ordene: „Sognekommissionen, eller hvor denne ikke findes“.

I 2. Stk. udgaar i 3. Linie Ordene: „det ordentlige“.

Til § 13.

Der tilføjes i 6. Linie efter Ordene „Fuglefangst m. v. af“: „4. April 1928“.

Bemærkninger til Ændringsforslag til Udkast til Lov om Grandestævne:

ad Ændringsforslag til § 9.

Den foreslaaede Ændring er sket under Hensyn til, at Forslag til Lov for Færøerne om Jordbrugets Fremme anvender Ordet „Bruger“ for alle Besiddere af Jord i offentlig Eje.

ad Ændringsforslag til § 10.

Da Forslaget forudsætter, at Grandestævne afholdes en Gang aarlig, er den foreslaaede Ændring indført.

ad Ændringsforslag til § 12.

Som ad § 10.

Landboudvalget, den 28. September 1934.

<i>Djurhuus.</i>	<i>A. Samuelsen.</i>	<i>M. Samuelsen.</i>	<i>H. Iversen.</i>
<i>G. Winther.</i>	<i>N. Niclasen.</i>	<i>J. Patursson.</i>	

Udvalgsbetænkning

i

Lagtingssag VI. 6—1934 (Jarðahvalsretturin).

Sagen blev behandlet i Lagtinget ifjor, se Lagtingstidende 1933, Side 86, og det blev overgivet til Vinnunevndin at fremkomme med Forslag til indeværende Tingsamling. Der foreligger et Forslag, udarbejdet af Lagtingsmand Edw. Mitens, hvorefter Jorðehvalrettigheden skal kunne afløses uden Erstatning. Efter de Udtalelser, der er fremkommet, dels i Tinget, dels fra Ministeriet, maa nærværende Udvalg imidlertid mene, at der ikke er Mulighed for at gennemføre et saadant Forslag, og man har derfor behandlet Spørgsmaalet om Afløsning af Jorðehvalretten mod Erstatning. Herom foreligger der dels et Forslag udarbejdet af Amtet, dels et Forslag fra Edw. Mitens. Der er ikke større Forskelligheder mellem de 2 Forslag, og Udvalget har paa Grundlag af disse Forslag, og hvad der er fremkommet tidligere i Sagen, udarbejdet et Lovforslag om at afløse Jorðehvalretten.

Som foreslaaet af Edw. Mitens, har man ment det rigtigt, at Jordens Rettigheder til anden Hval end Grind samtidigt ophæves, og dette maa kunne ske uden Erstatning. Derved bortfalder de gamle Bestemmelser i N. L. 5—12.

Man mener, at Dommeren bør være Formand for Afløsningskommissionen.

I enkelte af Krigsaarene var Priserne unormalt høje, og der blev udmeldt Mænd af Retten til at vurdere den Del, der tilfaldt de offentlige Kasser, og som midlertidigt blev lagt til Partehvalen.

I Lighed med Tankegangen i Lov af 20. Marts 1918 om Afløsning af visse Grundbyrder mener man det rigtigt, at der ved Beregningen af Gennemsnitsprisen ikke for noget enkelt Aar maa sættes højere Pris end den, som de udmeldte Mænd fastsatte.

Staten gav i sin Tid Afkald paa sit Krav paa Jorðehval, jfr. Grindereglementet af 14. Juni 1909 § 21, og den Jorðehval, der nu tilfalder Fæstebønderne, mener man skal afløses, og Beløbet henlægges til vedkommende Fæster til Grundforbedringer jfr. Princippet i Lov 1. April 1921 om Afløsning af Vintergræsningsretten for Trøer af Husegaard.

Efter statistiske Oplysninger, der har foreligget for Udvalget, har man regnet med, at Summen for Jordehvalens Afløsning ligger ikke over 150.000 Kr., og Fondens Beholdning er nu naaet over dette Beløb. Heraf indestaar 65.000 Kr. i Sparekassen. Skipafelagið Føroyars Laan er nu nedbragt til 35.000 Kr., Kirkefonden skylder 40.000 Kr. og Amtsfonden 14.000 Kr. Disse Beløb foreslaar man tilbagebetalt gennem nogle Aar.

Man foreslaar, at Afløsningen finder Sted 1. Januar 1937, og at der finder kontant Betaling Sted til Odelsejerne, navnlig de mindre Ejere, saalangt Fondens kontante Beholdning rækker, og for de resterende Ejere og Besiddere udstedes om nødvendigt Obligationer som anført i Forslaget. Det, som derefter indgaar i Fonden ved Tilbagebetaling af Fondens Udlaan og ved de stadigt indgaaende 10 % af Grindfangster, vil saa være tilstrækkeligt til at forrente og afbetale Obligationerne.

Naar Afløsningen er afsluttet, foreslaar man, at Restbeholdningen i Fonden indgaar i økonomisk Fond.

Man fremsætter Forslag om nødvendige Ændringer i Grinde-reglementet.

Udvalget fremsætter Forslag til Regler for Jordehvalfonden og om Tilbagebetaling af dennes Udlaan.

I.

Forslag

til

Lov for Færøerne

om Afløsning af Jordehvalrettigheden.

§ 1.

Alle til Jordegodset paa Færøerne knyttede Rettigheder til Jordehval bortfalder fra 1. Januar 1937 at regne.

§ 2.

Jordehvalen af anden Hval end Grind tilfalder dem, der er berettigede til den øvrige Del af Hvalen.

§ 3.

Jordehvalretten med Hensyn til Grind afløses paa følgende Maade: Der nedsættes en Afløsningskommission, bestaaende af Dommeren som Formand og 2 af Lagtinget udpegede Medlemmer. For disse vælges 2 Suppleanter.

Denne Kommission skal for hver Vaag udregne for Tidsrummet 1. Januar 1884 til 31. December 1933, hvor mange Skind Grind aarlig gennemsnitlig er tilfaldet Jordegodset, bortset fra Fæstegodset, og hvad Gennemsnitsprisen pr. Skind har været ved de afholdte offentlige Grindeauktioner paagældende Sted i nævnte Tidsrum. Kommissionen skal være

berettiget til at kræve sig meddelt de nødvendige Oplysninger fra offentlige Myndigheder, herunder Kommunalbestyrelserne. Ved Beregning af Gennemsnitsprisen maa Prisen ikke for noget enkelt Aar sættes højere end Gennemsnittet for den Pris, som de af Retten udmeldt Mænd i Henshold til den af Amtmanden paa Færøerne efter Lagtingets Forslag i 1917 udstedte midlertidige Ændring af Grindereglementet fastsatte som Erstatning for Jordehvalen.

Den gennemsnitlige aarlige Værdi af Jordehvalen for hver Vaag, bortset fra Fæstegodset, udfindes derpaa ved at multiplicere det ovennævnte aarlige gennemsnitlige Skindantal med den gennemsnitlige ovenomhandlede aarlige Pris pr. Skind.

Afløsningssummen for hver Vaag, bortset fra Fæstegodset, bliver derpaa udregnet til en Kapital, svarende til den gennemsnitlige aarlige Jordehvalværdi for Vaagen, taget 25 Gange.

For Fæstegodsets Vedkommende foretages en tilsvarende Udregning som den ovenomhandlede vedrørende det øvrige Jordegods, dog saaledes, at kun Tiden efter 1. Januar 1910 til 31. December 1933 lægges til Grund.

§ 4.

Kommissionen opstiller derefter inden 1. Oktbr. 1936 en Liste over Fordeling af Afløsningssummen mellem Ejerne og Besidderne af Jordegodset for hver Vaag.

Disse Lister tilsendes vedkommende Sysselmand.

§ 5.

Sysselmanden skal derpaa tilsende Formanden for vedkommende Kommune Fordelingslisten for den eller de Vaage, som ligger i Kommunen, og Listerne skal fremlægges til Eftersyn i Tiden fra 1. til 30. November 1936 paa et bekvemt Sted, hvorom Formanden skal udstede Bekendtgørelse paa sædvanlig Maade.

Indsigelser mod Udregningen og Fordelingen maa fremsættes inden 1. December 1936 skriftligt og motiveret overfor Sysselmanden. Denne videresender disse med sine Udtalelser til Afløsningskommissionen, der træffer endelig Afgørelse inden 31. Decbr. 1936.

§ 6.

Odelsejerne faar derefter af Jordehvalfonden tilsendt deres Tilgodehavende i Overensstemmelse med Afløsningskommissionens endelige Afgørelse i Sagen. Beløbene kan udsendes pr. Post, saaledes at Postvæsenets Kvittering gælder som Bevis for Betalingen eller i Check paa en Bank eller Sparekasse paa Færøerne. Beløb, der ikke modtages, indgaar paany i Fonden. De Fæstegodset tilfaldende Beløb frugtbares efter Godsbestyrelsens nærmere Bestemmelse, saaledes at Fæsterne oppebærer Renterne. Naar der paa Fæstet udføres Foranstaltninger af almindelig landbrugsgavnlig Betydning eller varig Værdiforøgelse, kan der udbetales Beløb, svarende til de afholdte Udgifter. De det beneficerede Gods tilfaldne Andele udbetales mod Kvittering af Færø Amt og Provsti til Anbringelse efter de for Salg af beneficeret Gods gældende Regler.

For Fæstegodsets og det beneficerede Gods vedkommende skal Jordehvalfondens Kasserer være berettiget til at udstede 4 % rentebærende Obligationer, hvoraf $\frac{1}{3}$ udtrækkes aarlig hvert følgende Aar. Lig-

nende Obligationer skal ogsaa kunne udstedes for Odelsgodset i det Omfang, som er fornødent.

§ 7.

Udgifterne ved Afløsningskommissionens Arbejde afholdes af Jordehvalfonden. Forskud kan ydes.

Kommissionens Medlemmer erholder samme Vederlag, som Medlemmet af Overudskiftningskommissionen.

Kommissionen er kun beslutningsdygtig, naar alle 3 Medlemmer er til Stede. For Forretningsgangen anvendes de for Overudskiftningskommissionens Forretningsgang gældende Regler med de efter Afløsningskommissionens Skøn fornødne Lempelser.

§ 8.

Naar Afløsningen er gennemført, indgaar Resten af Fondens Midler til Lagtingets økonomiske Fond.

II.

Forslag

til

Ændring i Grindereglementet af 14. Juni 1909.

- 1) I § 19 udgaar Post a, naar Jordehvalretten er afløst.
- 2) I § 20 udgaar de 3 første Punktummer og i Stedet sættes: Det, som efter at disse Poster er fradragne hele Beløbet, bliver tilbage, kommer som Partehval til almindelig Deling.
- 3) § 21 udgaar.
- 4) I § 22 udgaar Ordene «saavel Jordehvalen».
- 5) Disse Bestemmelser træder i Kraft 1. Januar 1937.

III.

Forslag

til

Regler for Lagtingets Jordehvalfond.

1.

Fondens Midler maa fremtidig ikke udlaanes og bliver at indsætte til Forrentning i Færø Amts Sparekasse.

De udlånte Midler skal tilbagebetales i Løbet af 5 Aar, dog for Kirkefondens vedkommende i 8 Aar.

De 10 % af Grindefangster vedbliver at indgaa i Jordehvalfonden, indtil de Beløb, som skal betales som Afløsning, er dækkede. Derefter indgaar de Midler, der maatte blive tilovers i Fonden, naar Afløsning har fundet Sted, i økonomisk Fond.

IV.

Forslag.

- 1) Skipafelagið Føroyars Restlaan fra Jordehvalfonden, der nu udgør 35.000 Kr. foruden Renter, tilbagebetales med 3500 Kr. halvaarlig, første Gang 31. Decbr. d. A. og derefter hver følgende 1. Juli og 31. Decbr.
- 2) Kirkefondens Gæld til Jordehvalfonden 40.000 Kr. tilbagebetales med 5000 Kr. aarlig, første Gang 31. Decbr. 1934 og derefter hver følgende 31. Decbr.
- 3) Amtsfondens Gæld til Jordehvalfonden 14.000 Kr. tilbagebetales med 2800 aarlig, første Gang 31. Decbr. d. A. og derefter hver følgende 31. Decbr.

Færøernes Lagting, d. 29. September 1934.

O. F. Joensen.

H. Iversen.

Edw. Mitens.

Mindretalsbetænkning*

(N. Nielsen, J. Patursson)

i

Lagtingssag Nr. VII 14/1934:

(Jørð til uppdyrkan).

A. Almindelige Bemærkninger.

Sagen om direkte statsbidrag til opdyrkning m. v. paa Færøerne blev rejst i lagtingssamlingen 1927, se lagtingstidende for dette aar, side 19, bilag 21. Tinget vedtog et lovforslag i tilsigtede øjemed.

Da dette lovforslag ikke blev ophejvet til lov i den derefter følgende rigsdagssamling, optog tinget sagen paa ny i lagtingssamlingen 1928 og indstillede atter lovforslaget med nogle ændringer til regeringens fremme (lagtingstidende 1928, bilag 37).

Heller ikke i rigsdagssamlingen 1928—29 opnaaede forslaget lovkraft, hvorefter lagtinget paa ny tilsendte regeringen sagen. (Lagtingstidende 1929 side 93—95.) Ogsaa rigsdagssamlingen 1929—30 forløb uden at sagen fremedes.

I lagtingssamlingen 1930 (lagtingstidende 1930 side 82—85) tilskrev landbrugsministeriet tinget at ministeriet ikke havde villet fremme det af lagtinget i 1929 vedtagne forslag om direkte statsbidrag til opdyrkning „men har dog i erkendelse af, at spørgsmålet, om hvorvidt der bør gennemføres en særlig lovgivning, sigtende til fremme af opdyrkningen paa Færøerne, fortjener nærmere overvejelse, nedsat et Udvalg til behandling af spørgsmålet, bestaaende af amtmanden som formand og 3 af Lagtinget valgte medlemmer — 1 fra hver af lagtingets valgte grupper.“

I en til sagen hørende genpart af en skrivelse fra ministeriet til Færø amt hed det:

*) I efterfølgende betænkning vil *Den færøske landbokommission af 13. marts 1908*, bliver benævnt *lagtingskommissionen* og det af landbrugsministeriet under 15. juli 1930 nedsatte udvalg angaaende en særlig lovgivning, sigtende til fremme af opdyrkningen paa Færøerne blive benævnt *regeringsudvalget*.

„Med hensyn til den udvalget stillede opgave, skal man bemærke, at spørgsmaalet om, hvorvidt der bør gennemføres en særlig lovgivning sigtende til fremme af opdyrkningen paa Færøerne, efter ministeriets mening bør behandles paa en bredere basis end sket ved de af lagtinget vedtagne ovennævnte forslag. Ministeriet vil vel ikke stille sig afvisende overfor tanken om at yde direkte Statstilskud til opdyrkning, men da det, med de nugældende lovbestemmelser er meget vanskeligt for den enkelte mand at komme i besiddelse af jord, som egner sig til opdyrkning, maa ministeriet anse det for rigtigt, at udvalget særlig fæster sin opmærksomhed paa spørgsmaalet om en ny lovgivning, sigtende til at skaffe jord til opdyrkning, dels ved ændringer i lov nr. 66 af 13. april 1894 om afhændelse af træer og grundstykker fra statens fæstegods, dels ved en ny lovgivning vedrørende odelsjorden.“

Lagtinget vedtog at vælge „3 medlemmer, en af hver partigruppe, til at indtræde i den af landbrugsministeriet nedsatte kommission vedrørende statsbidrag til opdyrkning m. m. paa Færøerne,“ efter forud i samme møde at have vedtaget „at det er meget magtpaaliggende, at sagen om opdyrkning fremmes i henhold til lagtingets forslag“ og „at tinget indtrængende fraraader, at denne sag (direkte statsbidrag til opdyrkning) sættes i forbindelse med spørgsmaalet om tilvejebringelse af jord til opdyrkning.“

I samme samling vedtog lagtinget følgende 3 efternævnte forslag udarbejdede af lagtingskommissionen med de af tinget gennemførte ændringer, nemlig „Udkast til lov for Færøerne 1, om haugers styrelse og drift 2, om hegn og markfred og 3 om grandestævne. (Lagtingstidende 1930, side 79—81.)

I lagtingssamlingen 1931 beklager tinget sig i en til landbrugsministeriet stillet betænkning over at ministeriet har stillet de tre sidstnævnte lovforslag i bære indtil den i 1930 nedsatte kommissionsbetænkning foreligger (lagtingstidende 1931, side 124—125.)

I samme samling vedtog lagtinget en meddelelse fra landbrugsministeriet om at staten var villig til i 3 aar at yde et årligt tilskud paa 10,000 kr. som direkte bidrag til opdyrkning. (Lagtingstidende 1932, side 184.)

Endelig modtog lagtinget i tingsamlingen 1933 „Betænkning afgivet af det af landbrugsministeriet under 14. juli 1930 nedsatte udvalg angaaende en særlig lovgivning, sigtende til fremme af opdyrkningen paa Færøerne, indeholdende: Udkast til lov for Færøerne om jordbrugets fremme, forslag til ændringer i lov for Færøerne nr. 135 af 20. april 1926 om udskiftning, forslag til ændring i udkast til lov for Færøerne om haugers styrelse og drift og forslag til ændring i udkast til lov for Færøerne om hegn og markfred.

Hvad først angaar regeringsudvalgets ændringer til lagtingets i 1930 vedtagne 2 lovforslag, haugeloven og hegnsløven, til grandestævneløven er endaligen ændringer foreslaaede, kan mindretallet ikke anse disse for saa væsentlige, at det af den grund skulde have været nødvendigt at forbyholde deres ophøjelse til lov og ydermere bebyrde tinget med en ny bearbejdning af disse vildtomfattende lovforslag som allerede i adskillige forudliggende samlinger har lagt beslag paa en saa stor del af tingets arbejdsstof og som tinget i indeværende samling vanskelig kan afse tid til en fornyet gennemgaaelse af.

Mindretallet maa føle sig brøstholdet ved at regeringsudvalget aldeles ikke har paaagtet at lagtinget i 1930, paa forhaand før det gav sit bifald til valg af lagtingsmedlemmer til udvalget, indtrængende fraraadede at sætte sagen om direkte statsbidrag til opdyrkning i forbindelse med spørgsmaalet om tilvejebringelse af jord til opdyrkning. Udvalget er tværtimod denne lagtingets beslutning gaaet helt uden for den af lagtinget tiltænkte ramme idet hele det færøske jordegods (odelsgods, kongsgods, præstegods og træer) er indraget i et eneste lovforslag, under navn af „Lov for Færøerne om jordbrugets fremme.“ og deri

foreslaaet ændringer af en fuldstændig omvæltende karakter i det færøske landbrugs retsforhold.

I fald regeringsudvalgets forslag tiltrædes, afskærer tinget sig fra, som oprindelig tiltænkt, at behandle bl. a. lagtingskommissionens forslag vedrørende „udkast til lov angaaende statens fæstegods paa Færøerne“ og „udkast til lov om salg af de præstembederne paa Færøerne tillagte ejendomme“, hvilke tvende lovudkast det var lagtingets hensigt efter afslutningen i 1930 efter færdigbehandlingen af haugeloven, hegnsløven og grandestævne-loven, at fortsætte behandlingen af samlingen i 1931.

Hele den af lagtinget fulgte forretningsgang og siden paatænkte, vedrørende lagtingskommissionens arbejder, vil derved blive forrykket.

Landbrugsministeriet angiver som hovedmotiv til nedsættelse af regeringsudvalget „at det er meget vanskeligt for den enkelte mand at komme i besiddelse af jord“ (jævnfør lagtingstidende 1930 side 83).

Det har ikke hidtil for udvalget foreligget oplysninger der konstaterer et saadant forhold. Ved Sagens første behandling i tinget fremsatte nedeuudertegnede Jóannes Patursson mundtligt forslag om at tinget fremskaffede oplysning om hvormange færøske husfædre der var i besiddelse af jord i forhold til jordløse husfædre m. v. En saadan statistik er endnu ikke fremskaffet, men mindretallet nærer ingen tvivl om, i fald en saadan statistik tilvejebringes at det da vil vise sig at de jordbesiddende husfædres antal procentvis langt overstiger jordejendomsbesiddernes antal i de andre nordiske lande.

Mindretallet maa, i henhold til foranførte, gaa ud fra at regeringsudvalgets forslag ikke er tilstrækkeligt motiveret, og at der ikke har været nødvendig basis for udvalgets voldsomme indgreb i færøsk jordbrugsret.

Noget helt andet er dette, at selve fremgangsmaaden med erhvervelse af jord til opdyrkning, lovmæssig formuleres i en mere tidssvarende form end den nuværende lovgivning bestemmer. Angaaende denne nødvendige omformning vil mindretallet i hovedsagen henholde sig til hvad der indeholdes i lagtingskommissionens forslag side 200—208.

Iøvrigt synes udvalget helt at have set bort fra overfladekultur af haugemark, idet der ikke i lovforslaget synes at være taget noget som helst hensyn til dens betydning. I vore nabolande bliver nu store strækninger af udmark lagde under kultur, uden at det derfor findes nødvendigt hverken at spade, pløje eller fræserbehandle samme, eller tilintetgøre den naturlige græsmark.

Et fingerpeg for lagtingets stilling til regeringsudvalgets arbejde vil det være at to af lagtingets 3 medlemmer i udvalget ved arbejdets underskrift udtaler, at de ikke vil føle sig bundet til at stemme for de fremsatte forslag i disses helhed.“

Selvstyrepartiet har i Skrivelse til lagtinget af 4 august indstillet at lovgivningsmagten for de færøske næringsveje, herunder landbruget henlægges under lagtinget.

Allerede som følge heraf vil mindretallet ikke kunne tiltræde regeringsudkastet i den foreliggende form, idet den højeste myndighed i adskillige paragraffer er henlagt til landbrugsministeren, i enkelte tilfælde til amtmanden.

Bl. a. bestemmer saaledes § 4 at landbrugsministeren vælger det ene af landbrugsraadets 3 medlemmer, og at han udpeger raadets formand. Efter § 5 kan landbrugsministeren bestemme forretninger der skal udføres af landbrugsudvalgene og landbrugsrådet, efter § 6 udfærdiger han reglement for landbrugsudvalgenes og landbrugsraadets virksomhed, han udfærdiger i henhold til § 8 forskrifter for landbrugsraadets bestyrelser af kongsgodset, præstegodset, og det erhvervede odelsgods, til landbrugsministeren har, ifølge § 18, enhver at henvende sig der vil paaklæge at være forbigaaet ved et fæsteskitte, ministeren skal efter § 30 godkende vedtagten for den forslaaede forsikringsforening, han skal (jfr. § 40) give regler for de af jordfonden ydede laan og han fastsætter i henhold til § 51 reglerne for direkte tilskud til jordbrugerne m. v.

En del af den øverste myndighed er dog overgivet direkte til amtmanden. Denne skal saaledes i følge § 57 aproper enhver tilladelse til bebyggelse af en udstykket del af et brugs-nr. Sammenlegning af flere brugs-nr. til et brugs-nr. kan ikke finde sted uden amtmandens tilladelse.

Herved er det at bemærke, at amtmanden: som den ministerielle embedsmand, og den af staten ansatte landbrugskonsulent som den ministerielle konsulent, naturlig vil blive de ombudsmand ministeriet i særlig grad holder sig til i færøske landbrugsanliggender og landbrugsspørgsmaal.

En saadan ombudsmæssig ordning kan mindretallet ikke — selv nanset selvstyrepartiets skrivelse af 4. august — gaa ind paa. Det kan ikke anses formaaltjenligt at landbrugets øverste myndighed tillægges ikke færøsk folkevalgte, og ikke færøsk lokallagkyndige overfor lagtinget uansvarlige mænd.

Forinden mindretallet gaar over til at behandle regeringsudkastets enkeltheder, ønsker undertegnede Patursson først at give en almindelig fremstilling af visse omstændigheder særlig vedrørende kongsgodsets historie og retslige forhold jfr. bilag A, hvortil henvises.

Angaaende adgang til opdykningsjord, erhvervelse af byggegrunde, flasketørringspladser m. v. da indeholdes de væsentligste bestemmelser herom i lov nr. 56 af 18 april 1934 om afhændelse af træer og grundstykker af statens fæstegods paa Færøerne, (jfr. lov 19. januar 1868 og kgl. resol. af 10. juni 1876).

Disse bestemmelser ere i tidsvarende og efter forholdene afpasset form udvidede og samlede i lagtingskommissionens forslag i udkast til lov om statens fæstegods paa Færøerne side 200—208 § 27—38. Herved er der foreslaaet at sikre træmændene forsaavidt de stedlige lokalforhold tilraader, adgang til helaarskofoders selvejendomme, af kongsjord.

Angaaende odelsjordens besiddere da have disse hidtil indenhaft uindskrænket ejendomsret over sine selvejendommen fraset expropriationsret til kirkegaarde, vejanlæg og lign. kommunale anlæggender.

Mindretallet skal nedenfor knytte nogle bemærkninger til regeringsudkastets enkeltheder vedrørende de fremtidige færøske jordbesidderes rettigheder og pligter set i belysning af en sammenligning mellem regeringsudvalgets forslag og hidtil gældende ret og sedvane samt lagtingskommissionens forslag. Som det vil ses af det efterfølgende skal den hidtilværende færøske kongsbondestand forsvinde og gaa over til at blive landbrugsministeriets og landbrugsraadets opsidere, lejetrømændene komme under lignende forhold, medens træmændene i almindelighed faar indskrænket sin hidtil lovmæssige ret til at blive selvejere og paaføres nye forpligtelser, odels-ejerne faar en efter forholdet delvis betinget raadighed over sine ejendomme, og præstegodsets øverste myndighed overgaar til landbrugsministeriet.

Regeringsudvalgets og lagtingskommissionens forskelligartede hovedmotiver ved udarbejdelse af de respektive forslag vil ligeledes fremgaa af nedenforanførte.

I bemærkningerne til lovudkastet vedrørende de nye foreslaaede bestemmelser for fæstegodset, udtaler lagtingskommissionen (jfr. side 209 sp. 2): „De nye regler i udkastet kunde i det hele siges at gaa i retning af at sikre fæsternes retsstilling; idet det, for at han kan arbejde med ro og lyst, efter kommissionens mening er nødvendigt, at han kan føle sig tryk i sin brugsret.“ Videre udtales side 224 sp. 2 angaaende tilladelsen til expropriation af kongsjord til indlæg, at det er „af stor vigtighed for det færøske samfund i det hele, at fæsteren nyder sikkerhed i sin brug af fæstet“ og videre „Kommissionen er endog tilbøjelig til at antage, at staten, hvor der er tvivl, heller må give fæsteren for meget end for lidt.“ Disse samme anskuelser, om fri jord i fri mands haand, gennemførte ogsaa kommissionen for træmændenes vedkommende i udkastet til den i fæsteloven optagne trælov.

Det vil af efterfølgende ses at regeringsudvalget er gaaet den modsatte vej, idet den i stedet for at betrygge de færøske jordbrugeres stilling, skaber en utryghed, der særlig for kongsbøndernes vedkommende, i meget minder om den stilling de danske fæstebønder var underordnede, før loven af 8. April 1851 om fæstegodsets overgang til selvejendom udkom.

B. Bemærkninger til de enkelte paragraffer.

I. Vedrørende ejeres, kongsbønders, træmænd og odelsmænds rettigheder og pligter, sammenlignes med gældende ret og sedvane og lagtingskommissionens forslag.

ad § 8.

I følge denne paragrafs bestemmelse skal al indtægt og alle beløb for salg af kongsjord, præstegods og erhvervet odelsgods jevnt, kapitel IV indgaa i Færøernes Jordfond.

For kongsgodsets vedkommende foreslog lagtingskommissionen af 13. marts 1908 at erstatningene for frasolgt kongsgods skulde komme, dels kongsbønden dels hans gaard til gode jevnt. Lagtingskommissionen 1908, side 202, §. 32.

Vedrørende salg af præstegods besluttede lagtingskommissionen at købesummen skulde indbetales til Færø amt og provsti og administreres særskilt. Lejeafgiften for præsternes fæstegaarde skulde afløses ved at indbetale 25 gange dens beløb til statskassen.

ad § 10 og 11.

Et tremænd landbrugsraad valgt af landbrugsministeriet, lagtinget og Føroya búnaðarfelag skal efter forskrifter udfærdigede af landbrugsministeriet bestyre gongsgodset, præstegodset og erhvervet odelsgods og kan overdrage samme (i mindre dele til selvejendom), i fæste eller forpagtning. Brugeren kan forelægge den af landbrugsraadet truffne afgørelse for landbrugsministeriet.

Kongsbønder har hidtil i henhold til forord. af 30. maj 1691 § 9, fæstebrevenes ordlyd og sedvane haft ret til ældste søns eller nærmeste due-lige arvings overtagelse af gaarden „ligesom hans fader og formand den før ham haft og besiddet haver.“ Trømænd have ifølge trøloven af 18. april 1894 ret til at erholde de af dem indlagde træer til selvejendens naar de opfylde betingelser i samme lovs § 3.

ad § 14.

Paragraffen bestemmer, at bortfæstning af jordbrug skal ske for livstid eller fastsat aaremaal, hvilket medfører at kongsbønderne, jevnfør bl. a. §§ 4, 10 og 10 overgaar til at blive landbrugsraadets og landbrugsministeriets opsiddere.

Paragraffen er i dobbelt forstand ulovmedholdelig. Først i henhold til ældste søns arveret, jevnt. forord. af 30. 30. maj 1691 § 9 og samme forordnings forbud mod ansættelse af opsiddere.

ad § 13.

Mindre jordbrug (trøbrug) kan efter denne paragrafs bestemmelse kun afhændes (til selvejendom) naar landbrugsraadet skønner at det offentlige ingen interesse har i at forbeholde sig ret til at raade over vedkommende jordlod (trø eller trøpart). Landbrugoraadet har endvidere ved træsalget betinget sig, at kunne kræve et bestemt angivet areal af træen tilbageleveret, for en forud af landbrugsraadet fastsatte pris.

Forannævnte bestemmelse, hvorefter træns afhændelse til selvejendom kun kan ske paa de anførte betingelser, saavel som eventuelle paalæg til træmænd om tilbagelevering (til landbrugsraadet) af købte arealer er i meget væsentlig grad afvigende fra hidtil fulgte fremgangsmaade i færøsk landbo-lovgivning, vedrørende afhændelse af jord til opdyrkning.

ad § 15.

Det skal efter denne paragrafs bestemmelse bero paa landbrugsraadets skøn, hvorvidt de fremtidige opsiddere (førverende kongsbønder og lejetrømænd) skal have bolig paa bruget eller ikke. Det stedlige landbrugsudvalg skal fastsætte regler for opsidderne for deres eventuelle salg af sten, sand, tang, tørv og kul, ligesom landbrugsudvalget tager bestemmelser om

udleje af tørveskærsret. Landbrugsudvalget kan bestemme at tørveskatten skal indbetales til jordfonden.

I følge lagtingskommissionen side 196 § 7, skal kongsbonden have ret til at sælge sten, sand, tang, tørv, kul og lignende i saadant omfang, som stemmer med tilbørlig og vanlig benyttelse af ejendomme. Vedrørende tørveskatten har det hidtil været anset for god landsskik, at anvende denne til hangearbejde. I henhold til forord. af 30. maj 1691 § 9, og fæstebrevenes bestemmelse „hvor han der bor og bygger“ har kongsbønderne hidtil været forpligtede til at bo paa gaarden (i bygden.)

ad § 16.

Paragraffen fastsætter opsidderlejen til 2 $\frac{1}{2}$ % af det paagældende jordbrugs taksationsværdi af jord, besætning af bygninger. Taksationen udføres af landbrugsudvalget og landbrugsraadet. Omvurdering kan finde sted hvert tiende aar til lejeforhøjelse eller formindskelse. Opsidderen kan indanke vurderingen, med selv at afholde omkostningerne derved, for syslets landvæsens kommission.

Lagtingskommissionen, side 197 § 8 fastholder den ved lov (no. 10) af 25. april 1897 § 4 ansatte indfæstning og lejeafgift. Lejeafgiften af kongsgodset har fra umindelige tider, bevislig fra 1584 være uforandret, fraset regulering ved overgang fra natural ydelser til pengeydelse og udjevning indenfor de enkelte gaarders afgifter. Kongshusene har hidtil været lejefri.

Efter islandsk lov af 20. juni 1923, nr. 43, kan opsidderen anvende lejeafgiften til gaardens grundforbedring.

og § 18.

I henhold til hertil indsatte bestemmelser, kan landbrugsraadet efter livsfæste, ved opsidderens og dennes enkes død, ifølge § 11 bestemme at opsiddergaarden (den forværende kongsgaard) kan anvendes til offentlige formaal. Ældste søn (og opsidderslægten i begrænset afstamning), skal forøvrigt have fortrinsret til opsiddergaardens overtagelse, men det tilkommer landbrugsraadet at afgøre, om paagældende findes egnet til at overtage brugen. Forblgaas denne, kan vedkommende faa sagen forelagt for landbrugsministeren der træffer afgørelse i sagen.

Efter de færøske deputeredes ansøgning af 18. oktober 1672 om at „den afdøde bondes søn eller næste arving maatte allernaadigst være næst til at fæste kongens . . . gaard, udkom den hidtil gældende forordning af 30. maj 1691, med tilsagt rettlighed for ældste søns overtagelse af faderens fæste.

Bestemmelser har i tidernes løb været praktiseret i henhold til de færøske deputeredes ansøgning idet adgangen til kongsfæstet ikke alene har indskrænket sig til afdøde bondes ældste søn, men ogsaa til „næste arving“, jævnfør lagtingskommissionen (side 220), oversigt over familieforholdet imellem fratrædende og tiltrædende fæster.

ad § 19.

I følge paragraffen vil det herefter være landbrugsraadet der skal tage bestemmelse om hvorvidt et fæste skal deles.

Denne bestemmelse staar i modstrid til forordningen af 30. maj 1691 § 9 hvorefter ældste søn har ret til at overtage faderens fæste, og ligeledes til fæstebrevenes ordlyd, der tilsiger den nye fæster set til at overtage faderens gaard med de samme rettligheder som denne sad inde med.

ad § 22 og 24.

Landbrugsudvalgene føre tilsyn med statens opsiddergaarde og frøer, præstegaardsjordene og med den odelsjord, der er erhvervet for jordfondens

midler. Landbrugsudvalget paapeger forefundne mangler og lader, om brugerne ikke indenfor en hvis frist afhjælper manglerne, disse udføres for brugerens regning.

Hvis opsidderen eller træmanden ikke svarer sine skatter og afgifter senest maanedsdagen efter forfaldstid, eller hvis han misbruger ejendommen eller dens herligheder eller overtræder de for brugsforholdet gældende regler, kan landbrugsraadet ophæve opsidderens eller træmandens lejemaal uden varsel.

Forordningen af 30. maj 1691 tilsiger kongsbonden at besidde gaarden, saalænge kan kongens rettighed deraf udreder, d. e. betaler den lovbestemte skatt og leje. Kun ved hvert fæsteskitte, har fæsteren til nærmeste arvtager svaret erstatning, aabod, for eventuelle mangler eller forringelser.

Lagtingskommissionen, side 195, foreslaar synsforrettningens afholdelse ved fæsterskitte udført af to synsmænd, hvoraf fratrædende fæster vælger den ene, og tiltrædende fæster den anden. Sysselmanden overværer forretningen paa det offentliges vegne. I tilfælde af at uvillige, landbrugskyndige af retten udmældte mænd ved en synsforretning skønne, at der foregaar vaurøgt og misbrug til gaardens væsentlige forringelse kan retten, med mindre skaden ikke oprettes indenfor en rimelig frist, ved et sagsanlæg dømme kongsbonden til fæstets fortabelse *til fordel for næste berettigede*.

Hidtil gældende lovbestemmelser have i praksis betrygget kongsbønderne mod kongsgaardens fortabelse.

Trømænd have hidtil ikke kunnet opsiges for „misbrug“ af træen.

Paragraffen nævner ikke fæsters erstatningsret, ved fæstets fortabelse, endog ikke for fuldt ud tilbagebetalte grundforbedringslaan.

ad § 25.

Paragraffen paabyder opsidderen til aarlig at opdyrke uopdyrket jord.

Bestemmelsen har lagtingskommissionen fundet saavel uanvendelig som utidssvarende.

ad § 26 og 27.

Selvejertømmand maa ikke sælge, mageskitte eller hortleje nogen del af et fra landbrugsraadet afhændet brug eller opføre lejemuse derpaa og tilpligtes til enhver tid at holde fornøden besætning og inventarium. Forsømmer vedkommende tømmand at udføre de af landbrugsudvalget bestemte grundforbedringsarbejder eller udbedre forefundne mangler inden en af udvalget fastsat frist kan landbrugsraadet kræve lejeforholdet ophævet uden varsel, eller hvor det drejer sig om en træ der er selvejendom, denne overdraget til det offentlige for en pris der fastsættes af landvæsenkommissionen.

Lagtingskommissionen har heller ikke her nogen regoristisk bestemmelse. Alene træ der ikke er indhegnet inden 5 aar jfr. § 41 side 204, falder tilbage til kongsjorden.

ad § 30.

Opsiddere og træmænd, hvad enten de sidste er ejere eller lejere, er forpligtet til at forsikre de til brugen hørende bygninger med inventar og besætning mod skade ved brand, storm, fjeldskred o. l. (hvad der menes med o. l. er ikke klart). Erlægges ikke forsikringsafgifterne rettidig har landbrugsraadet ret til at fratage opsidderen hans gaard, lejetømmanden hans lejetræ, og den selvejende tømmand hans selvejendom for en af landbrugskommissionen fastsat pris.

Hverken brandforsikringspligt, eller stormforsikringspligt eller fjeldskredforsikringspligt eller noget deslige har hidtil paahvillet landets træmænd.

Ved Chr. V's N. L.s bestemmelser i 3—14 §§ 30—32 ere ogsaa kongsbønderne fritagne for forsikringspligt mod brand, storm, fjeldskred m. v. idet „jorddrotten“ tilsværer forvoldt skade.

Et flertal indenfor Den færøske landbokommission 1908, foreslog indført forsikringspligt for kongsbønderne, lagtingskommissionen side 197, § 9. Et mindretal foreslog bøndernes nuværende forsikringsfrihed opretholdt, jfr. lagtingskommissionen, Lovudkast no. 8. Ændringsforslag til udkast til lov angaaende kongsgodset paa Færøerne, § 9. Samme mindretals motivering til § 9 tiltræder dog eventuelt en betinget forsikringspligt for bønderne.

ad Kapitel IV.

Om erhvervelse af jord.

Kapitlets forskellige paragrafer omhandle bl. a. fremgangsmaaden for landbrugsudvalgenes erhvervelse af odelsjord, hvis ejere nægte afstaaelse.

Den landbrugsudvalgene herved givne bemyndigelse til ekspropriation af odelsjord er en foranstaltning i færøsk landbolovgivning, der ikke før har fundet sted.

I bemærkningerne til udkastet anfører kommissionen, at den har søgt sit forbillede til tvungen afstaaelse af jord i norsk og islandsk lovgivning.

Det vil senere blive paavist, at regeringskommissionen ikke har været tilstrækkelig opmærksom paa den væsensforskel, der er imellem arten af de færøske odelshauger paa den ene side og de norske og islandske gaarde paa den anden side.

Selv de største færøske odelsejendomme — et par enkelte udengaards odelsejendomme maaske undtagen — vilde næppe kunne rammes hverken efter islandsk lov eller af norsk lov til tvungen jordafstaaelse.

Regeringsudvalget af 15. juli 1930 foreslaar følgende:

I. *Vedrørende forslag til ændringer i lov for Færøerne nr. 125 af 20. april 1926 om udskiftning.*

ad § 4.

I henhold til lovens § 4 regnes kongsfæster stemmeberettiget lige med ejer. Udvalget foreslaar, at landbrugsraadet skal være stemmeberettiget for kongsgodset og præstegodset.

Denne annullering af kongsbøndernes stemmeret i udskiftningssager er modstridende lagtingets forslag og lovgivningsmagtens sanktion i henhold til nu gældende bestemmelser.

ad § 27.

Udvalget foreslaar, at udtrykket „Statens fæstegods“ herefter skal forandres til „Jord i offentligt eje“.

Denne nybenævnelse anses ikke overensstemmende med almindelig landbrugsretslig opfattelse og vil blive nærmere behandlet i bemærkningerne.

ad § 80.

I stedet for at kongsbønderne efter udskiftningslovens bestemmelser regnes lige med ejere med hensyn til at kræve udskiftning, foreslaar udvalget, at forslag om udskiftning af „jord i offentligt eje“ herunder kongsjord

kan kræves af landbrugsraadet (den institution, under hvis bestyrelse jorden henhører).

Herved vil, i henhold til ndvalgets forslag vedrørende ændringer i lovens § 4 og 80, opsidderne være udelukkede fra al indflydelse paa udskiftningssagers indledning og behandling til foretagelse.

II. *Vedrørende forslag til ændring i udkast til lov for Præsterne om hængers styrelse og drift.*

ad § 1.

Paragrafen bestemmer, at kongsbønder og tjenestemænd har lige ret med ejer.

Udvalget foreslaar at tjenestemænd skal have ligeret med ejersmænds „vedkommende myndighed“ landbrugsraadet kan træffe en anden bestemmelse for kongsbøndernes vedkommende, der maa forstås derhen at landbrugsraadet foreslaar at præster og presteenker skal have ubetinget stemmeret, men bønderne kun betinget.

III. *Vedrørende forslag til ændring i udkast til lov for Præsterne om hegn og markfred.*

ad § 19.

Udkastets paragraf bestemmer at kongsfæster og tjenestemænd, der som saadan besidder tjenestejord regnes i denne lov lige med ejer.

Udvalget foreslaar at kongsfæster og tjenestemandes jordbesiddelser og den dermed efter udkastet foreslaaede myndighed, antager for besiddelsens vedkommende navn af jord i offentlig eje“ og med hensyn til myndigheden skal denne efter vedkommende myndigheds (landbrugsraadets) bestemmelse kunne fratages opsidderne og tjenestemændene og opretholdes af landbrugsraadet.

Grandestævnellovforslaget der ogsaa er blevet standset af regeringen siden dets vedtagelse i 1930, har regeringsudvalget ingen ændringer foreslaaet i.

Yderligere bemærkninger.

Det revolutionære indgreb, der tilsigtes imod de hidtil gældende retsregler for den færøske jordbrugerstand maa mindretallet afvise. Man kan kun forudse samfundsskadelige følger af, at et ældgammelt jordbrugersamfund som det færøske, omordnes i den grad og paa den måde som regeringsudkastet foreslaar, ikke mindst naar det tages i betragtning at det offentlige helt og aldeles har svigtet sin pligt til at give de færøske landbrugere den samme adgang til erhvervelse af faglig kundskab, som nabolandenes landbrugere i det sidste hundrede aar har haft adgang til.

Det er ganske betegnende for den nuværende administration at medens der i alle vore nabolande, og ikke mindst i Danmark, har været arbejdet for landbrugernes frigørelse slaar regeringsudkastet ind paa, overfor de færøske jordbrugere, at gaa den modsatte vej. Istedet for at bygge videre paa den ved forordningen af 1691 § 9 med efterfølgende bestemmelser og sædvaneregler angivne vej til bondestandens betryggelse og i stedet for den ved træloven aabnede adgang til erhvervelse af selvejendom hvis udvidelse lagtingskommissionen havde forfattet udkast til foreslaar regeringsudvalget en ordning, hvorefter normen for besiddere af kongsjord for eftertiden skal være *livsfæste*, opsidderbrug, og at adgangen for nærmeste arvinges rett til fortsættelse af opsiddergaarden og træjeres ret til selvejendom i sidste indstans skal bero hos den overfor lagtinget uansvarlige landbrugsminister. Dette vil i realiteten sige saa meget som at landbrugsministeren i tilfælde af at regeringsudvalgets forslag tiltrædes for eftertiden bliver end yderligere end nu er tilfælde, halvdelen af det færøske jordbrugs godsherre.

Ogsaa de færøske odelsmænds hidtil værende ret over Peres ejendomme foreslaar regeringsudvalget indskrænket. Dette indgreb baserer udvalget paa norsk og islandsk lovgivning. Regeringsudvalget gør sig herved skyldig i en mærkelig fejltagelse. Ihvorvel der findes særdeles mange lighedspunkter mellem færøske odelsejendomme paa den ene side og norske og islandske paa den anden side, saa synes udvalget aldeles at have forbiset den meget væsentlige omstændighed, at medens odelsjorden saavel i Norge som paa Island findes plaseret paa odelsgaarde, findes der nu paa Færøerne kun et par udmarksodelsejendomme der kan betegnes som odelsgaarde.

Forholdet er dette at medens de norske og islandske odelsgaarde udgør samlede brug af nogle køers og smaaflæs størrelse op til et par hundrede køer og mere, der som regel i uudsiftet stand som samlet ejendom, som odelsgaard, gaar over til den enkelte arveberettigede og fremdeles vedbliver at være en samlet ejendom, saa er forholdene ved de færøske odelsejendomme ganske afvigende herfra. For det første maa selv de større færøske odelslodder, i arealudstrækning om ikke i værdi, betragtes som minimum af odelsgaardes størrelse baade i Norge og paa Island. For det andet saa forefindes den i praksis ganske afvigende bestemmelse i norsk og islandsk lovgivning og sædvaneret, at medens en norsk eller islandsk odelsgaard som regel gaar over til en af den forrige besidders arveladere, saa deles færøsk odelsjord ved arveladeres frastid, mellem hans efter lovens berettigede arvtagere.

Selv om norsk og islandsk lovgivning bestemmer at der, med de i norsk og islandsk lovgivning meget indskrænkende bestemmelser jfr. norsk lov af 22. juni 1928 og islandsk jarðræktarlóg 20. juni 1928 kan tillades expropriation af odelsjord, saa kan denne bestemmelse ikke med nogen berettiget grund anvendes paa færøske forhold under den hidtilværende i praksis brugte adgang til deling af odelsejendom mellem arveberettigede. Som foran paavist bestaar odelsloddernes størrelse af et saa ringe areal, at vedkommende besidder eller arveovertager, selv ved forsvarlig drift som regel

er afskaaret fra at basere sin husholdning paa odelsjorden som *hovednæringsvej* men maa henregne denne som et, om end væsentlig *hjertere* i sit erhvervsliv og økonomi, ved siden af andre erhverv som fiskeri, haandværk, handel m. v. Den af medundertegnede J. Patursson, under denne sags første behandling, rettede henvendelse til nærværende udvalg om de færøske husfædres procentvise jordbesiddelses størrelse og art, blev ikke taget til følge. Foranlediget heraf savner udvalget bl. a. for odelsejendommens størrelses vedkommende alt statistisk materiale. Mindretallet fejler dog næppe meget, naar det sætter at de gennemsnitlige odelsejendommers størrelse ikke udgør over 3 gylden jord i udmark og indmark.

Hvis man tænker sig hele den dyrkbare odelsjord fordelt paa de enkelte odelsejendomme, vil der formentlig efter et løst skøn gennemsnitlig næppe kunne tilfalde hver odelsejendoms husstand mer end 1 à 2 hektar dyrkningsjord.

Under foran berørte forhold finder mindretallet ingen samfundsberettigelse til at lovhjemle det af regeringsudvalget foreslaaede udkast til expropriation af odelsjord. Om expropriation under andre former, i ganske enkelte tilfælde bør tillades, skal mindretallet ikke her udtale sig om.

Derimod finder mindretallet, at der kunde være anledning til, at der ved forandring i de nugældende lovbestemmelser bl. a. gaves en mere udvidet adgang til ved grandstævne at foretage beslutning om haugejords optagelse til opdyrkning end nugældende love bestemme.

Ved et sandant efter et passende minimum af markedallets stemmer indtaget haugeindlæg vil der, foruden nødvendigt tillæg til de enkelte ejeres indmark, sandsynligvis blive en del jord som nogle af lodsejerne vil se sin fordel i at udbyde til rimelige priser.

Angaaende regeringskommissionens udkast vedrørende præstegodset, er dens forslag fuldstændig afvigende, saavel fra lagtingskommissionens forslag, som fra den stilling lagtinget hidtil har taget til nævnte gods. For denne nyordning kan lovfæstes under mindretallet det uomtvisteligt nødvendigt at tinget forinden hører Færøernes provst, eventuelt bestyrelsen for skiftsmidlerne og samtidig om da nødvendigt reviderer præsternes lønningsmaade.

Regeringsudvalget har, hvad kongsfæsteforholdet angaar søgt sit forfællede i islandsk fæstelovgivning. Intet kan være fejlagtigere. Der findes ikke paa Island, forøvrigt heller ikke i Norge, har heller ikke fundet i Danmark, nogen fæstebondestand tilsvarende den færøske kongsbondestand.

I fald regeringsudvalgets forslag bliver vedtaget, bliver fæstebrevens betryggende bestemmelser slettede, de nu gældende retsregler i fordn. af 1891 § 9, N. levs betrygg. paragraffer og de indtil for faa aar siden anvendte sedvaneregler annullerede, og man forlader lagtingskommissionens standpunkt finder medundertegnede J. Patursson de færøske kongsbønders stilling i den grad uholdbar, at det da vil være nødvendigt for standens, saavel som for det færøske samfund, at der gennemføres en lov om kongsgaardens overgang til sejejeendomme og vil medundertegnede derfor stille som subsidiært forslag, at lagtinget optager til behandling gennemførelsen af Udkast til Lov for Færøerne om fæstegodsets overgang til selvejendom jfr. lagtingskommissionens forslag og betænkninger side 255—283, XI b. og loven af 4. oktbr. 1919, om de danske fideikommissers overgang til selvejendom.

A. Forslag til lov om Færøernes jordfond.

§ 1.

Der oprettes en jordfond for Færøerne til fremme af jordbrug, havebrug m. v.

Til jordfonden yder statskassen, i de første 5 aar efter denne lovs ikrafttræden et beløb af 200,000 kr. aarlig, lagtinget i samme tidsrum et beløb af 20,000 kr. og kongsgodset det paa denne hvilende aarlige skat og leje.

§ 2.

Jordfonden administreres af et overfor lagtinget ansvarligt raad, indtil videre vinnunevndin, efter nærmere af lagtinget fastsatte regler.

B. Forslag til lov for Færøerne om lagtingets overtagelse af landbrugets lovgivning og forvaltning.

§ 1.

Al lovgivning og administration vedrørende det færøske landbrug henlægges under lagtinget.

§ 2.

Indtil anderledes af Lagtinget bestemt udfører vinnunevndin, de forretninger vedrørende landbruget, der hidtil have sorteret under godsbestyrelsen og landbrugaministeriet, efter nærmere af tinget fastsatte regler. Vinnunevndin kan antage sagkyndig bistand.

Lagtinget beslutter:

1. Vinnunevndin anmodes om til næste aars ordinære lagtingssamling at fremskaffe oplysning om:

- a) de færøske husholdningers antal,
- b) hvor mange af disse der ere i besiddelse af jord,
- c) de enkelte husholdningers jords størrelse og art: kongsjord, trøjord, prestejord, tjenestemandsjord og odelsjord, og jordbesiddernes stilling (hovederhverv) samt
- d) hvor der har foreligget eller foreligger andragender om adgang til dyrkningsjord, som ikke har kunnet efterkommes og i tilfælde, aarsagen hertil.

Subsidiært af J. Patursson:

I tilfælde af, at regeringsudkastets forslag vedtages, optager lagtinget til forhandling og videre fremme:

Udkast til lov for Færøerne om kongsgodsets overgang til sejevejendoms, jfr. lagtingskommissionens forslag og betænkninger side 255--263. XI b.

Lagtinget, den 2. oktober 1934.

N. Niclasen. *J. Patursson.*

Til

Mindretalsbetænkning

(N. Nielsen, J. Patursson)

i

Lagtingssag Nr. VII 14/1934:

(Jørð til uppdyrkan).

Oversigt over kongsgodsets historiske og retslige forhold.

Af J. Patursson.

Vore Forfædre, Landnamsmændene, overtog al færøsk Jord ubeskaaret som deres retmæssige Ejendom. Ned igennem Tiderne kom saa disse Ejendomme til at blive skatskyldige til de norske Konger, jf. Lagmandens Formular ved den aarlige Lagtingsaabning: Vi skulle gøre, som vi have gjort fra gammel Tid, vi skulle love vor naadige Herre og Koning Skat.

Efter Biskopstolens Oprettelse ca. 1100 kom efterhaanden en Del Jordegods til at blive lejeskyldigt til den færøske Kirke, og det er væsentlig dette Gods, der, ved Reformationens Indførelse gik over til det saakaldte Kongsgods, væsentlig i den Form, at Kongen tilegnede sig den samme Landskyld, Bønderne før havde svaret til Kirken.

Dette Gods har bibeholdt enkelte af de Særpræg, der karakteriserede de oprindelige Odelsejendomme, og indtager nu en Særstilling overfor Nabolandenes Fæsteforhold med flere Kendetegn tilfælles med det oprindelige Odels gods eller, om man vil, Fideikommisset. Efter dansk Sprogbrug skulde Kongsgodset nærmest betegnes Fideikommiss gods og ikke Fæstegods.

Den oprindelige Form i den historiske Tid for norske Selvejendomme var Odel. Erhvervelse af Odelsret, det er Ætteejendomsret paa en Jordejendom, var i de ældste Tider betinget af, at Jorden uafbrudt i 4—6 Generationer havde været i samme Slægts Besiddelse. Landsloven af 1274 følger desuden til som et Alternativ et Tidsrum af 60 Aar.

Odelsretten gik oprindelig over, dels til en Arveret for de til Deltagelse i Arveskiftet berettigede, især mandlige Slægtinge, dels til en Forkøbsret i Tilfælde af Gaardens Salg, ledsaget af en Løsningsret, naar den ikke var „lovbudt“ de forkøbsberettigede. I Sverige sammenfattedes Rettighederne under Navnet „Bördsret“. Det blev hurtig Regel, at den ældste Søn overtog Gaarden, kun hvor der var flere Gaarde, tilfaldt disse yngre Sønner. Derfor var denne senere saakaldte Aasædesret netop et praktisk Udslag af Odelsretten. I Christian den Femtes Norske Lov, der ved et særligt kongeligt Reskript af 12. Maj 1688 gjordes gældende for Færøerne, bestemmes i 5te Bog, 5te Kapitel § 1:

„Den Jord kaldes Odelsjord, som haver ligget under et Aftæg i 20 Vintre eller længer.“

Ved Forordningen angaaende Odelsretten i Norge og den senere Bestemmelse af 14. Januar 1770 forkortedes Indløsningstiden til 10 Aar, og ved Forordningen af 14. Januar 1829 om Odelsindløsningsretten paa Færøerne forkortedes denne til 5 Aar. Dette forhindrede dog ikke, at færøske Odelsmænd, selv efter at Odelsindløsningsretten ved Lov blev ophævet i Tresserne, fremdeles i paakommende Tilfælde i Afstaaelseskøder forbeholder sig og Arvinger Indløsningsret med den gamle Tidsfrist af 20 Aar.

De færøske Odelsejendomme dreves dels af Ejerne selv, eller hvor en Odelsmand besad flere Ejendomme af Opsiddere (Forpagtere), der indehavde Forpagtningen paa Aars Opsigelse. Odelsforholdet vedvarede, indtil Gejstligheden ved den færøske Biskopstols Oprettelse i Begyndelsen af det 12te Aarhundrede begyndte at komme til Magt og Myndighed. Da overgik efterhaanden en betydelig Del af Odelsgodset til Biskopstolen, eventuelt i Form af Gaver, men vistnok særlig som Straf for de mod de gejstlige Forordninger begaaede Forseelser. Ved Biskopstolens Nedlæggelse ca. 1550 var saaledes imellem en Tredjedel og Halvdelen af det samlede Jordegods paa Færøerne skatskyldigt eller i andre Maader i Afhængighedsforhold til Gejstligheden.

Ved den sidste katolske Biskop Amund Olavssons Forflyttelse omkring 1540 overtog Kongen de den færøske Gejstlighed tilhørende Jordeferrettigheder. En mindre Del af dette Gods vedblev fremdeles at være tillagt de færøske Pæsteembeder, for hvilke Ejendomme Embederne ved kongelig Forordning af 1632 opnaaede den Begunstigelse at blive fri for den paa dem hvilende Lejehyrde. Foruden de Gejstligheden skatskyldige Ejendomme konfiskerede de efterfølgende Konger en Del Odelsejendomme som Straf for begaaede Forseelser, bl. a. som Følge af Overtrædelser af Odelsbøndernes forbudne Handel med fremmede, jfr. Forordningen af 30. Maj 1691 § 1 og for Tilsidesættelsen af, som det hedder i en Inkvisitionsforretning af 22. Juni 1728 „uden nogens Forevidende, som er ganske stridig imod Hans Majst. allernaadigste Lov og Anordninger“, at rejse ud af Landet.

Desuden lever der paa Færøerne endnu den Dag i Dag adskillige Beretninger om, hvorledes en hel Del Ejendomme ved mindre hæderlig Fremgangsmaade fra Fogdernes Side fra Odal gik over til at blive Leje og skatskyldige til Kongen.

At et af Frederik den Anden under 8. Maj 1566 til Færingerne udstedt aabent Brev ses, at han erklærer sig villig til ved Køb at erhverve sig færøske Odelsejendomme

„bedende derfor og begære, at hvis I ville sælge, at I det afhænde til Os og Ingen anden“,

men saa vidt synes Underrøttning, er intet færøsk Gods eller i hvert Fald kun en ganske forsvindende Del ved Køb gaaet over til Kongsgode.

Ved den kongelige Monopolhandels Ophævelse i 1856 udgjorde det færøske Kongsgods omtrent 1150 Marker, det gejstlige Gods

150 Marker og Odelsgodset 1100 Marker, og samme Forhold er endnu tilstedeværende

Det vil heraf ses, at det i foreliggende Tilfælde drejer sig om Halvdelen af det samlede færøske Jordegods.

Ved de færøske Ejendommers Overgang til Kongsgods medfulgte et vist Antal Hornkvæg, Heste, Faar og Svin. Senere hen medtoges, efter mundtlige Beretninger, Bygninger og en særlig Inventariegenstand, nemlig 4 Haandkværne. Indtil omkring 1855, da den kongelige færøske Monopolhandel ophævedes, svaredes Afgifterne in natura. Senere ydedes Afgifterne omsatte i Penge efter Kapitelstakst, og de svares nu, efter Reguleringen ifølge Loven om en ny Skyldsætning af 23. April 1897, efter en fast Takst pr. Skattemark.

I Henhold til de færøske Jordebøger, der gaar tilbage til 1584, altsaa til et Tidsrum, der ligger ca. 30 Aar efter, at de heromhandlede Jorder var blevet skatskyldige til Kongen, er der fra nævnte Aar og til 1928—29 af dette Gods udredet kongelige Statsafgifter som følger:

1 290 000 Pd. Smør, 3 500 000 Pd. Talg, 85 000 Pd. Uld 60 000 Pd. 485 000 Alen Vadmel 16 000 Lam, 2 175 000 uklippede Færeskind
+ hvert 3die Aar 5 pCt. i Form af Aagave eller 3 Aars Tage, som det kaldes, og 1 020 000 Kr. i Kontanter. Omsat i Nutidspenge*) beløber disse Ydelser sig til ca. 17 000 000 Kr. Føjes hertil de antagelige Afgifter fra ca. 1550—1584, hvorover der ikke forefindes detailleret Regnskab, samt endvidere de ved Fæstesklifte erlagte Tiltrædelsespenge, ligger den samlede Sum, det færøske Kongsgods har udredet ud fra Øerne, meget nær de 20 Mill. Kr. Desuden svarede Godset, som anden færøsk Landejendom indtil Lov om forskellige Skatter og Afgifter af 1. April 1908 Tiende af Kær, Faar, Korn, og Fugle som stedligt Bidrag til Sysselmændenes og Præsternes Lønninger samt til Kirkernes Vedligeholdelse plus andre stedlige Afgifter.

Vilde man beregne førnævnte kongelige Afgifter omsat i Penge med Tillæg af Rente og Rentes Rente, kom man op paa en Sum, der maatte skrives med 11-cifrede Tal, som mindrefallet imidlertid ikke skal opholde sig ved.

Det kan som bemærket ikke paavises, at Kongen har erhvervet nogen nævneværdig Del af disse Jordejendomme ved Køb eller Gave. Heller ikke ses Kongen at have betalt noget for de Ejendommene medfølgende Besætninger, Inventar eller Bygninger. Dog findes der en mundlig Tradition om, at Kongen omkring 1560 lod overføre og anbringe paa nogle af Bøndergaardene 120 Kær, hvilke Kær Bønderne skulde afkøbe for 7 voger Smør pr. Stk. = 252 Pd. Smør pr. Ko. Men efter at Køerne var anbragte, forandredes Betalingen fra 7 voger Smør en Gang for alle til en stedsevarende Ydelse af en vog (36 Pd.) aarlig pr. Ko. Af hver af disse saakaldte Lejekøer er der altsaa, siden disse Køer første Gang vides bogførte, se Jordebogsfortegnelsen af 1584, og til Naturallejets Forandring til Pengeydelse i 1855 betalt 9 800 Pd. Smør i Leje pr. Ko, og fra 1855 til Dato i Kontanter ca. 2 000 Kr. Disse ca. 10 000 Pd. Smør omsat i Penge + 2 000 Kr. kontant udgør, selv uden Rentes Rente, en antagelig Betaling for en Ko, hvis Tilværelse blev afsluttet for over 300 Aar siden.

Man kan forstaa Traditionen, der beretter om Bønder, der paa Forhaand havde faaet Vidende om Betalingsvilkkaarene, at de med Vaabenmagt værgede sig mod disse saa berygtede Køers Anbringelse i deres Stalde.

Efter den som før bemeldt ved Loven af 23. April 1897 foretagne Skatteregulering er Afgifterne udjævnedes og fastsatte til en aarlig Pengeydelse af 7 Kr. 6 Ø. for hver saakaldt Skattemark + 20 Øre i Kongs- og Matrikelskat for hver Mark, og en fastsat Indfæstningsafgift ved Udstedelse af nye Fæstebreve med 5 Kr. 98 Ø. for hver Skattemark.

*) Beregningen er fra 1929.

Ved herefter at gaa over til at betragte Kongsgodsets ydre og indre Væsen vil det være løjnefaldende, at dette Gods endnu er i Besiddelse af en væsentlig Del af de Artsmærker, der karakteriserede det oprindelige Odelsgoods, og det fra senere dato stammende danske fideikommissgoods.

Her skal først henvises til Kongsgodset som Slægtsbesiddelse og herunder fremdrage de desangaaende gældende Lovbestemmelser og Sædvanerettigheder. Det vil deraf ses, at særlig den Odelsretten senere tilknyttede Ansædesret, at „ældste Søn viger til hovedbøllot“, formentlig altid har været hævdet af Kongsbønderne og som Sædvaneret lovformelig er gaaet over til gældende Ret ved Forordningen af 30. Maj 1691.

Der mangler Underretning om, hvorledes Forholdet var, før det gejstlige Gods gik over til Kongsgods, men man fejler neppe meget ved at antage, at Biskopperne som Regel, selv om Ejendommen forbrødes til Kirken, af Hensyn til Lands Sæd og Skik, frømdedes tillod Besidderen at indehave Gaarden, dog med den Forskel, at han nu maatte indehave samme som Skattebonde, Lejlænding, og ikke som Odelsbonde. At Arvefølgen som Regel vedblev at være den samme som for Odelsgodset, er der ingen Grund til at betvivle, forudsat at Arvtageren var villig til at svare de paa lagte Afgifter. Ganske vist er det ikke muligt at dokumentere foranførte, men Sandsynligheden for Rigtigheden af omtalte Arvefølge grunder sig dog paa mundtlige Overleveringer, hvilket bl. a. fremgaar af forhenværende Landstingsmand, Syssemand Olsens Udtalelser i Lagtinget 1879 ved anden Behandling af Forslag til Kongsgodsets Overgang til Selveje, se Tillæg til Forslag og Betænkninger afgivne af den færøske Landbokommission 1911, Side 694, hvor han anfører:

„Förend Kongsgårdene bleve Klostergoods og altså Kirkens Ejendom, havde de været Odelsgoods, medens de hele Tiden havde været i den samme Stands — Fæstebøndernes — Besiddelse.“

I hernævnte Retning kaler ogsaa et Brev af 2. November 1559, udstedt af Frederik den Anden til Indbyggerne paa Færøerne (Norske rigsreglstranter I. 277), altsaa kort efter at Kronen havde overtaget Rettighederne, som bestemmer, at

„når nogen af vores og Kronens Bønder og Tjenere på Færø fæster nogen gård af vor Foged, som der samme steds Befaling haver, da skal han den have, nyde, bruge og beholde, imøden og af den Stund han samme Gård bygger, forbedrer og ved Magt holder, og udgiver hans Landgilde i tilbørlig Tid.“

Et talende Bevis for, at Kongsbønderne har følt sig forurettede, i Fald der af den kongelige Befalingsmand skete Afvigelser fra den sædvanemæssige Arvefølgeret, ses af de færøske til København udsendte Stænderdeputeredes Ansøgning til Kongen af 18. Oktober 1672. Disse Udsendinge mødte frem med Paaklage over kgl. Majestæts Landfoged udi Færø, Søren Pedersen, bl. a. i Anledning af at han var begyndt at prange med Kongsgaardene. Det hedder i Ansøgningen:

„Og på det al misbrug og underslæb kan forkommes, bede vi allerunderdanigst, at, efter højlovlig konning Kristian den 4des Reces, den ældste bundes søn eller næste Arving måtte allernaadigst være næst til at fæste konge s eller nogen anden jorddrottes gård.“

Ansøgningen blev i Hovedsagen imødekommet, idet der allerede d. 16. April 1673 udstedtes en Anordning om, at

„den ældste søn maa efter sin faders død, hvor enken sig ei igen vil gifte og gården selv besidde, den uhindret for fæste nyde, og så længe han vores rettigheder deraf udgør, beholde.“

Det bemærkes her i parentes, at Griffenfeldt, der havde forfattet

Grevernes og Friherrenes Privilegier af 25. Maj 1671, ogsaa angives at have udfærdiget Anordningen af 16. April 1678.

Denne Anordnings Bestemmelser optoges senere i Forord, af 30. Maj 1691 § 9 og er den endnu gældende Bestemmelse for Arvefølgeretten til de færøske Kongsgaarde.

I Anledning af, at Indenrigsministeriet ved en Skrivelse af 25. Marts 1850, overfor et særligt indtruffet Tilfælde ved et Pæsteskifte, havde fortolket Bestemmelserne af 30. Maj 1691 derhen, at ikkun ældste Søn, men i Tilfælde af dennes Død før Tiltrædelsen ikke hans Linie var berettiget til Ejendommens Overtagelse, betragtedes denne Fortolkning af Færingerne som et Indgreb i deres gamle Rettigheder. Dette førte til, at Lagtinget optog Sagen og ansøgte om Lovbestemmelse for Genindførelsen af den før fulgte Sædvane, der endog skulde (i Lighed med den gamle Odelsindløsningsret) have tilbagevirkende Kraft. Under Sagens Behandling i Rigsdagen udtalte Færøernes daværende Folketingsmand O. P. Effersøe, se Folketidende 1870 — 71, Spalte 1019 følgende:

„Ligesom Loven saaledes gennem Odelsretten værnede om det private Jordegods Bevarelse i Familien, saaledes har den ved Loven af 1691 værnet om Pæstegodsets Bevarelse i Familien. Dette Forhold har vistnok eksisteret i den allerældste Tid, endog inden 1691, og siden ind i dette Aarhundrede, saaledes at Pæstet gik fra Fader til ældste Søn, saa at det altsaa blev et Slags Arvefæste. Ministeriet har ved sin Fortolkning af Loven af 1691 berøvet os vor gamle Ret til at bevare Godset i Familien“.

Ved Lov (Nr. 38) indeholdende nogle Bestemmelser om Adgang til Kongsfæste paa Færøerne af 25. Februar 1871 indgik Rigsdagen i alt væsentligt paa Lagtingets Anskuelser og imødekom dets Ansøgning.

Ved Lov af 13. Marts 1908 nedsatte Lagtinget en Landbokommission her kaldet Lagtingskommissionen, til at fremsætte Forslag og Betænkninger vedrørende den færøske Landbolovgivning. Kommissionen afgav i 1911 en Betænkning, hvor bl. a. Arvefølgeretten til det færøske Kongsgods behandlede. Herom udtales i Kommissionens Forslag og Betænkninger Sid 217:

„De hos den færøske Befolkning nedarvede Anskuelser om Arvefæsteforholdet gå uden Tvivl ud på, at Ejendommen bør bevares indenfor samme Slægt. Kommissionen kan ikke skønne rettere end, at Lovgivningen bør tage Hensyn til den omtalte nedarvede Anskuelse.“

I Henhold hertil foreslog Kommissionen at lovfæste en udvidet Arveret for Kongsgodset (se Side 199, Forslagets §§ 19—25), hvis væsentligste Bestemmelser indeholdes i § 19, der fastsætter Arveretten til Gaarden i følgende Orden:

- 1) ældste Søn, men er denne død, da hans Afkom;
- 2) er intet sådant, da yngre Søn og hans Afkom;
- 3) ere Sønner eller deres Afkom ei til, da ældste Datter og hendes Afkom;
- 4) ere ei heller sådanne til, da yngre Datter og hendes Afkom.“

— O. S. V.

Kommissionen udtaler videre, se Side 220 under Arvefølgereglerne, at Lov og sædvanlige Regler har medført, at Kongsgaardene sjældent gaar over til andre end ældste Søn eller dog allernærmeste Slægt. Dette Forhold fremgaar af en Oversigt over Fæsteskifter i Aarene 1706—65 og 1811—1910, hvorefter ses, at af de 1274 i dette Tidsrum skete Fæsteskifter, er de 1066 tiltraadte af ældste Søn eller nærmeste Slægt, de 99 af besvogrede eller i andre Maader forbundne til foregaaende Besidder, medens Gaardene kun i 109 Tilfælde er gaaet over til Personer i intet eller uoplyst Familieforhold til forrige Besidder.

Endelig skal Mindretallet i Tilslutning til foran anførte vedrørende Arveretsreglerne anføre, at færøsk Sprogbrug betegner Kongsbondens ældste Sønns Ret som den, der allerede ved Fødselen er „börðin til garðin“, det er født som arveberettiget til Gaarden (sammenlign her det svenske „bördsret“), ligeledes det analoge Udtryk om ældste Søn, at han er „tílstundandi bóndi“, det er den, der indehaver Rettighederne til at overtage Gaarden, naar den for Tiden værende Besidder dør eller fratræder, endvidere Administrationens Betegnelse af nærmeste Arving som „fæsteberettiget“, jfr. Rentekammer-skrivelse af 20. August 1842 jfr. ogsaa Betegnelsen „Fæstearving“.

Efter at have fremdraget de Forhold, der paaviser, at Kongsgaardene ifølge de gældende *Arveregler* er at anse som Slægtsbesiddelser, skal her i Korthed yderligere paapeges visse andre gældende Bestemmelser, der betrygger saavel Indehaverens som efterfølgende nærmeste mandlige Slægts Stilling til heromhandlede Ejendomme.

Indehaverens og Slægtens Besiddelsesret er foruden i forannævnte Love og Sædvaneregler betryggede ved Fæstebrevet og Christian den Femtes Norske Lovs 3die Bogs 14de Kapitel.

I Henseende til, hvad Fæstebrevenes almindelige Art angaar, da begrundes disse paa, at der under højtidelige Former tilsiges Indehaveren en udstrakt Besiddelsesret over Ejendommen med dennes Forsikring om Troskab og Huldskab mod Udstederen, Kongen (jfr. Lensbesiddernes Troskabsed).

Vedrørende Besiddelsesretten er Fæstebrevenes Ordlyd følgende:

„Dette fæste med alt sit tilliggende bemeldte N. N. må nyde, bruge og beholde fra fjælds til fjære, med lutum og lundum, inden-gårds og uden-gårds, ligesom hans fader og formænd det før ham brugt og lovligent havt have.“

Denne Del af Fæstets Formular stammer fra de gamle norske Formularer for de Vidnebreve, som det i Middelalderen var Brug at udstede ved Overdragelse af *Ejendomsret* (Panteret, Brugsret) over en urørlig Ting, jfr. Aubert: Den norske Obligationsret specielle Del III., 2den Udgave 1904, Side 510 ff. Fra Slutningen af det 12te Aarhundrede blev det en staaende Formular over hele Norge, at en Gaard solgtes omtrent saaledes: frjálst ok heimult firir hverjum manni med öllum hlutum og hlunnendum sem (Gaardens Navn) tilligja eða legit hafa frá fornu ok nýju utan garðs ok lnan, det vil sige: fri og ubindret mod alle Herligheder og Rettigheder, som og her kommer Gaardens Navn — tilhører eller har tilhørt fra gammel Tid til Nutiden saavel Lodder i Indmarken som Andele og Herligheder (i Udmarken). Meget hyppigt forekommer Udtrykkene „mellem Fjeld og Fjære“ eller „fra Fjeld til Fjære“ (betegnende Ejendommens Grænser opad og nedad.“ Udtrykket „nyde, bruge og beholde“ træffes ogsaa, se saaledes Dipl. Norvegicum VIII., 410 jfr. i øvrigt det før nævnte kgl. aabne Brev til Færingerne af 2. November 1359. Den saaledes ved Fæstebrevets Ordlyd Indehaveren tillagte Besiddelsesret til Gaarden med alle tilhørende Rettigheder og Herligheder er vedkom-mende berettiget til at nyde, bruge og beholde, saa længe han efter Forordningen af 30. Maj 1691 „Kongens Rettighed deraf udreder“. Denne Rettighed er de en Gang for alle fastsatte Afgifter i Form af Skat og Leje.

Hertil kommer saa Bestemmelserne i Christian den Femtes Norske Lov 3die Bogs 14de Kapitel § 10, saalydende:

„Den, som haver fæstet en Gaard, han skal beholde den saa længe, som han kan bevise at have taget sit Aaremaal, endskønt han faar en ny Jorddrot“.

Vedrørende Aaremaalet for Kongsbøndernes Besiddelsesret, da er dette ifølge bestaaende Love og sædvaneregler uendeligt, saa længe nævnte Slægt (ældste Søn) er til. Og vedrørende Skifte af Jorddrot, saa er Aaremaalet, ifølge samme Lovparagraf, ligefuldt vedvarende.

Endnu er Særmærke, der karakteriserer det færøske Kongsgods, skal her anføres, nemlig Afgiftens og Tiltrædelsespengenes (Rekognitionens) Uforanderlighed. I Rigsdagstidende, Folketinget, 1850, Sp. 7022 findes oplyst, at Færøernes Amtmand beretter, at et færøsk Fæste er et Fæste, hvor Afgiften er fastsat, og Indfæstningen er fastsat, jfr. bl. a. kongelig Resolution af 10. April 1780 § 1. Disse Afgifters første Ansættelse gaar flere Hundrede Aar tilbage i Tiden, formentlig til tidlig i Katolicismens Tider. Som før anført svarede Afgifterne oprindelig *in natura*. Men de var uregelmæssigt fordelte paa de forskellige Gaarde. Ved kongelig Bestemmelse af 30. Marts 1831 tilsigtedes en jævnere Fordeling af Afgifterne, hvilket først til Fuldkommenhed blev gennemført ved Lov om Skyldsætning af Ejendomme af 23. April 1897. Ved Reguleringen blev det nøje iagttaget, at den samlede Sum af Afgifterne ikke forhøjedes. De aarlige Afgifter saavel som Tiltrædelsespengene er altsaa, som før sagt, de samme, som de har været i Aarhundreder, og der findes ingen Hjemmel til at forandre disse, jfr. bl. a. Overdragelsesdokumentets (Fæstebrevets) Ordlyd, der bestemmer:

„Dette Fæste med alt dets Tilligende, Herligheder og Rettigheder, bemeldte N. N. maa nyde, bruge og beholde, *ligesom* hans Fader og Formænd det før ham lovligen brugt og havt have“.

End yderligere karakteriseres Kongsbøndernes Rettigheder til Ejendommen derved, at afgaaende Besiddet selv fastsætter Størrelsen og Arten af den Livgeding (Aftægt), som en tiltrædende Kongsfæster skal svare afgaaende Kongsbonde eller hans Enke. Der har dog her dannet sig en traditionel Form, der som Regel følges.

Endnu et Forhold vedrørende Indebaverens og Slægtens Besiddelsesret skal omtales. Fæstebrevet tilsiger den tiltrædende Besidder Ret til at over tage Ejendommen ubeskaaret med alle tilhørende Herligheder og Rettigheder i samme Omfang, som hans Fader og Formand den før ham brugt og haft have, og Christian den Femtes Norske Lovs 3die Bogs 14de Kapitel § 29 bestemmer, at

„Ingen Landdrot maa tage noget Fiskeri eller anden Herlighed fra sin Lejlending, som dér haver ligget til, da han fæstede Gaarden bort, medmindre Bonden det samtykker.“

Hertil føjes saa Besidderens Pligt til at værne om det overtagne Gods ved Bestemmelsen i samme Kapitels § 27, der er saalydende:

Lejlending maa ikke, enten ved Forligelse eller i andre Maader lade frakomme noget af den Gaards Tilligelse, som han fæstet haver.“

Da det i Tidens Løb har vist sig nødvendigt, at der skete Afhændelser fra Kongsgodset, bl. a. Byggegrunde og Fisketerringspladser, tillodes det ved kongelig Resolution af 10 Juni 1876 at afhænde et mindre Stykke Kongsjord, imod at Købesummen anvendtes til vedkommende Ejendoms Grundforbedring. Da der senere fremkom Ønsker om Adgang til Afhændelse af større Arealer af Kongsgods til Opdyrkning, udkom Loven af 14. April 1894 om Afhændelse af Trær og Grundstykker, hvorefter bestemtes, at Købesummen for Afstaaelsen skulde indgaa i Statskassen, medens Bonden for sin Tid skulde oppebære Renterne af Kapitalen. Bestemmelsen i Loven af 1894 om Købesummens Anvendelse har aldrig vakt Tilfredshed, da den har været anset for at være retsstridig. Under den færøske Landbokommissions Behandling, se Forslag og Betænkninger, Side 224, henvises til Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Færøerne af 4. Juli 1891, hvori udtales:

„Naar endelig Lagtinget har ønsket Ministeriets Udtalelse om, hvorvidt Trær af Fæstegodset fremtidig kunde faas til Opdyrkning selv imod Vedkommende Fæsters Nægtelse, da maa dette Sgørge-maal efter den nugældende Lovgivning besvares benægtende.“

Hertil sluttede Lagtingskommissionen sig, idet den bl. a. udtalte:

„Kommissionen anser det for utvivlsomt, at Loven af 1894, for saa vidt den hjealer Afhændelse imod Fæsterens Vilje, maa betragtes som tilladende en Ekspropriation af hans Brugsret.“

I Henhold hertil foreslog Kommissionen, at Halvdelen af Købesummen for de afhændede Arealer skulde tilfalde Fæsteren personligt, medens den anden Halvdel skulde frugtbares til Fordel for vedkommende Ejendom og til enhver Tid kunne anvendes af Besidderen til Gaardens Grundforbedring.

Vil man i korte Træk samle foranførte, da fremgaar heraf:

1) Det kan ikke paavises, at Kongen eller Staten ved Køb eller Gave eller paa anden sædvanemæssig Overdragelsesmaade har erhvervet nogen Ejendomsret til det færøske Kongsgods. Kongens eller Statens Ejendomsretlighed kan i det højeste omfatte Godsets een Gang fastsatte uforanderlige Afgifter.

2) I Henhold til gældende Lovregler, gældende Fæstebrevets Ordlyd og Sædvanerettigheder samt i Henhold til det færøske Folks Traditioner vedrørende Jordernes Devarelse i Slægten, baseret paa gammel norsk og færøsk Lovgivning om Odels- og Aasædesret, maa det færøske Kongsgods anses som et Arvesgodt med Ret for ældste Søn eller allernærmeste Arving uhindret at overtage, og sidste Besiddet har i Tilfælde af Slægtens Uddøen en vis testatorisk Ret til at medbestemme, til hvem Ejendommen efter hans Død eller Fratræden skal overdrages.

3) I Medfør af de under 2 nævnte Regler kan endvidere anføres, at der ikke imod Besidderens Samtykke kan fraskilles en Gaard nogen Del af Ejendommen uden ved Ekspropriation og mod fuldstændig Erstatning; at der ikke siden Reformationens Tid har været Adgang hverken til Tiltrædelsesafgiftens eller den aarlige Afgifts Forhøjelse; at fratrædende Besidder har Ret til, ved Overdragelse til Eftermanden, at tilsikre sig og Hustru Livgeding, Aftægt.

4) Endvidere skal anføres: at der for Kongsgaardenes Vedkommende ikke svares Leje af Inventariebygningerne, og at Indehaveren, i Henseende til Pligter, skal bo paa Haarden, vedligeholde Bygningerne, Besætning og Ejendommens Værdi samt svare den en Gang fastsatte Skat og Leje.

Naar nu hertil føjes, at Kongsgaardene ikke kan behæftes med Gæld, ikke kan pantsættes og ikke kan sælges, da kan disse færøske Ejendomme ikke med Rette være opførte paa Statsregnskabet, saaledes som sket er for 1912-13, som et Statsaktiv. Dette er, som sagt, heller ikke sket før. En Værdiansættelse af Kongsgodset, med Postering paa de kongelige Regnskaber som et Aktiv, forefindes ikke. Ejendommene findes ikke anførte i „Kronens Skøder paa afhændet og erhvervet Gods fra Reformationstiden og til Nutiden.“ De findes heller ikke paa Rentemester-Regnskaberne fra ca. 1550 og fremover i Tiden. De findes heller ikke blandt de kongelige Ejendomme, der er opført til fuld Værdi paa de aarlige Status-oversigter for den kongelige færøske Handel. Kun de aarlige Afgifter findes regnskabsmæssigt posterede fra ca. 1550 og til 1911-12.

Det heromhandlede Gods er gennem Tiderne administrationsmæssigt gaaet under forskellige Benævnelser som „Vort og Kronens Gods paa Færøerne“, „det Kongen tilhørende Jordegods“, „Kongsgodset“, „det Staten tilhørende Fæstegods“ o. lign. Disse Benævnelser, der nærmest maa give indtryk af, at Kongen, Staten, er Ejer af Jorden, kan man dog ikke hæfte sig ved, naar der ogsaa træffes Betegnelser, der med større Ret betegner Kongsbønderne som Grundejere, jfr. Rigsdagstidende, Folketinget 2den Session 1850 Sp. 7016, hvor Indenrigsministeren, ganske vist kun en enkelt Gang, betegner Godset som „det de kongelige Lejlændinge tilhørende Gods.“

At Staten har en hævdvunden Ret til den fastsatte Leje og den fastsatte Indfæstningsafgift, skal ikke besrides, og det har derfor sin Sædvaneret,

at disse Ydelser nu som for 100 Aar siden har været indført paa Statsregnskabet. Men nogen Ret derudover kan ikke erkendes at Staten har til Kongsgodset. Denne Anskelse er i Analogi med den først i denne Oversigt nævnte Betragtning, at de norske Odelsbønder, da deres Ejendomme gik over til hvad vi nu vilde kalde for Kongsgods, antagelig alene blev Skat skyldige til Kongen, men derimod ikke mistede deres oprindelige Besiddelses- og Arveret til Godset.

Den her anførte Mening falder ogsaa sammen med, hvad der flere Gange har været anført i Færøernes Lagting, naar der har været Forslag fremme om Salg af Kongsgodset, sldst ved nogle Medlemmer i en Lagtingskommission, jfr. bl. a. Forslag og Betænkninger afgivne af den færøske Landbokommission 1911, Udkast til Lov for Færøerne om Præstegodsets Overgang til Selvejendom, § 4, Side 256, hvor der foreslaas: Købesummen udgør 25 Gange den aarlige Lejeafgift, med Tillæg af Indfæstningen. Forslaget motiveres ved, at Staten ved at faa sig Lejen udbetalt, kapitaliseret, derved er skadesløsholdt for sin Rettighed i Godset, da Salget i Virkeligheden gælder en Afløsning af den paa Godset hvilende Afgift. Ganske det samme Standpunkt er hævdet i samme Kommissions „Udkast til Lov om Salg af de Præsteembegerne tillagte Ejendom“, Side 183, § 22, angaaende de Præsteembederne tillagte Kongsgaarde.

Endnu tydeligere træder Kommissionens Anskuelser frem i samme Forslags Udkast til Salg af de Kongsgaarde, som Kongen tillagde de færøske Præsteembeder, men som han ved Forordningen af 1632 fritog for at svare de sædvanlige Afgifter. Her gaar Kommissionen tydeligvis ud fra, at Afgiften var Kongens eneste Rettighed til disse Gaarde. Kommissionen foreslaar nemlig i Udkastet Side 183, § 22 med Anmærkninger, at hele Købesummen for disse afgiftsfrie Ejendomme tilfalder de færøske Præsteembeder.

Til Slutning kun dette: Som allerede før paavist er den een Gang fastsatte Afgift af det færøske Kongsgods ikke undergaaet nogen Forandring, rimeligvis ikke siden Kongens Overtagelse af samme, bevislig ikke siden 1584, hvilket er det Tidspunkt, de færøske Jordebøger rækker tilbage til. Det, der, som ogsaa før nævnt, senere er sket, er, dels at Afgiften fra at være en Naturalafgift er gaaet over til at blive en aarlig Pengeydelse, dels at Afgiften, der var ujævnt fordelt paa de forskellige Gaarde, er udjævnet til ligelig Fordeling paa hver Skattemark, men med Bibeholdelse af den oprindelige samlede Sum for Ydelsen.

I Henhold til, at Afgiften saaledes har holdt sig uforandret i ca. 350 Aar, og i Henhold til hele Kongsgodsets Art maa denne betragtes som fastsat een Gang for alle.

Analoge Tilfælde med dette Forhold er ikke ukendte, Professor Taranger omtaler saaledes i sin „Privatrettens Historie“, Kristiania 1907, Side 151, at Domkapitlet i Trøndelaget i det fjortende Aarhundrede indførte det saakaldte Jordindlæg, hvorved Jordlodder overdrages mod uforanderlig Afgift, og udtaler videre herom:

„Denne Overdragelse nærmer sig i Virkeligheden Salg mod aarlig Afgift i Stedet for mod Købesum. Lejeren kan dog ikke sælge Jorden videre, og hvis Afgiftspligten misligholdes, falder Parcellen tilbage til den oprindelige Ejer. I nyere Tid siger vi, at den oprindelige Ejer kun ejer „den løse Landsskyld“, hvortil Lejeren er den egentlige Grundejer.“

Amtsfondsálíkningin fyri árið 1935.

Nøvn kommunanna	Fólkatal	Skattatøtøka		Eftir skatta- tøtøkuni (1/2)		Eftir samtykt løgtingsins (1/2)		Til- seman	
		kr.	oyr.	kr.	oyr.	kr.	oyr.	kr.	oyr.
Fugloyar	sókn	230	65829	397	31	352	69	750	„
Svínoyar	—	210	65985	397	65	352	85	750	„
Viðareiðis	—	454	125473	756	16	743	84	1500	„
Klakksvíkar	—	1605	688250	4117	60	4682	40	8800	„
Kunoyar	—	192	48682	293	38	163	82	450	„
Mikladals	—	129	36902	222	38	177	62	400	„
Húsa	—	174	55373	333	70	263	30	600	„
Oyndarfjarðar	—	354	104040	626	99	573	01	1200	„
Fuglafjarðar	—	780	202410	1762	20	2037	80	3800	„
Lorvíkar	—	457	119250	718	65	781	35	1500	„
Gøtu	—	505	158993	958	17	1041	83	2000	„
Nes	—	1318	352110	2121	98	1878	02	4000	„
Sjóar	—	830	305230	1839	64	1560	33	3100	„
Eiðis	—	847	183850	1107	96	992	64	2100	„
Funnings	—	387	98329	595	59	604	41	1200	„
Haldórsvíkar	—	414	182850	800	31	499	39	1300	„
Saxunar	—	36	14000	84	37	145	63	250	„
Hvalvíkar	—	414	88139	531	11	333	89	90	„
Kollafjarðar	—	377	121000	729	20	670	30	1400	„
Kvívíkar	—	442	118629	714	92	635	03	1300	„
Vestmanna	—	788	328115	1977	38	1522	32	330	„
Kaldbaks	—	102	31243	138	28	261	72	430	„
Havnar uttanb.	—	349	133750	806	04	593	96	1400	„
Kirkjubæur	—	111	31520	189	95	250	05	410	„
Hest	—	126	29750	179	28	220	72	400	„
Nólsoyar	—	295	66600	491	33	548	31	950	„
Sandavága	—	512	159638	962	05	737	96	1700	„
Miðvágs	—	599	122340	733	67	863	33	1350	„
Servágs	—	709	177807	1071	55	928	45	2000	„
Bíggjar	—	97	32150	193	74	233	26	430	„
Mikjunes	—	154	39400	237	11	132	33	190	„
Sands	—	623	176350	1062	77	1037	23	2100	„
Skopunar	—	360	80667	433	13	363	87	350	„
Skálavíkar	—	201	56025	337	63	332	37	700	„
Húsavíkar	—	235	46410	279	68	320	32	600	„
Skúoyar-Dímunar	—	160	42396	355	49	214	51	500	„
Hvalblar	—	779	173057	1061	09	1139	06	3200	„
Froðblar	—	1950	588880	3513	88	5151	12	9500	„
Famjins	—	218	57970	349	35	400	65	750	„
Hovs	—	188	48843	294	35	355	65	650	„
Porkeris	—	414	82350	493	28	803	72	1300	„
Vágs	—	1276	718700	4331	24	5038	73	9400	„
Sunublar	—	599	111000	608	93	1231	07	1900	„
Havnar kommuna	—	3200	2617800	15774	96	13225	04	29500	„
Summa . . .		9126407	22	55000	00	55000	00	110000	„

Ekstrakter

af

de af Færøernes Lagting
deciderede Regnskaber

for

1933.

Meddelt af Færøernes Lagting.

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million, from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1995. The public sector has also become an important employer of women, with 50% of the public sector workforce being female in 1995.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are part-time or flexible, which are more likely to be held by women. A third reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the service sector, which is also a sector that is traditionally held by women.

The public sector has also become an important employer of women because of the increasing demand for public services. As the population ages, there is a growing need for services such as health care, social care, and education. This has led to an increase in the number of people employed in the public sector, and a corresponding increase in the number of women employed in the public sector.

There are a number of challenges facing the public sector in the future. One challenge is the need to reduce costs and improve efficiency. Another challenge is the need to attract and retain staff. A third challenge is the need to provide high-quality services. These challenges will require the public sector to continue to evolve and adapt to the changing needs of the population.

The public sector has a long history of employing women, and it is likely to continue to do so in the future. As the population continues to age and the demand for public services continues to grow, the public sector will need to continue to evolve and adapt to the changing needs of the population. This will require the public sector to continue to attract and retain staff, and to provide high-quality services.

The public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, and it is likely to continue to do so in the future. As the population continues to age and the demand for public services continues to grow, the public sector will need to continue to evolve and adapt to the changing needs of the population. This will require the public sector to continue to attract and retain staff, and to provide high-quality services.

The public sector has a high proportion of jobs that are part-time or flexible, which are more likely to be held by women. This is a positive trend, as it allows women to balance their work and family commitments. However, it is also a challenge, as it can lead to lower pay and less job security for part-time and flexible workers.

The public sector has a high proportion of jobs that are in the service sector, which is also a sector that is traditionally held by women. This is a positive trend, as it allows women to work in a sector that is traditionally held by women. However, it is also a challenge, as it can lead to lower pay and less job security for service sector workers.

The public sector has a high proportion of jobs that are in the public sector, which is also a sector that is traditionally held by women. This is a positive trend, as it allows women to work in a sector that is traditionally held by women. However, it is also a challenge, as it can lead to lower pay and less job security for public sector workers.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret 1933.

Indtægt:

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
I. Beholdning den 1. Januar 1933:				
	Kr.	Ø.		
1. Restancer af Skat m. m....	131931	49		
2. Hos Kassereren.....	0 00	131931	49	
3. Forskud, der henstod uberigtigede:				
a. Delinkventomkostninger..	3695	71		
b. Vedr. smitsomme Syg-				
domme	1318	50		
c. Alimentationsbidrag	15086	95		
d. Andre Forskud.....	3841	10	23942	26 155873 75
II. Udskrivning i Aaret 1933 paa Jordegodset og Kom-				
munerne			91517	48
III. Kendelse for Handelsbevillinger (Heraf vedr. Amtstättig-				
kassen Kr. 1437.50, der er indbetalt i Januar 1934) ..			2875	00
IV. Statskassens Tilskud			3000	00
V. Automobilafgift.....			10189	40
VI. Indførselsafgift			51091	95
VII. Diverse Indtægter			59506	10
VIII. Refusion og Forskud vedrørende:				
a. Delinkventomkostninger.....	1439	76		
b. Smitsomme Sygdomme	6479	22		
c. Alimentationsbidrag	13398	05		
d. Andre Forskud	3032	08		
— jfr. Udgifter Post KK.....	24349	11		
IX. Gæld den 31. Decbr. 1933:				
1. Til Føroya Banki	59234	20		
2. - Færøernes Jordebogskasse	7541	94	66776	14

Summa Indtægt... 440829 82

U d g i f t:

		Kr.	Ø.
A. Gæld den 1. Januar 1933:			
1. Til Føroya Banki		74489	73
2. - Færøernes Jordebogskasse		4026	83
			78516 56
B. Udgifter til Lagtingshuset		2901	91
C. — " Lagtingsmændenes Diæter og Rejsendgifter		17485	80
D. — " Lagtingsarbejdet		11367	07
E. — " Lagtingskontoret		903	81
F. — " Justitsvæsen		3927	56
G. — " Valgvæsenet		949	97
H. — " Lægevæsenet		5799	13
I. — " Jordemodervæsenet		1660	08
K. — " Skolevæsenet		9668	25
L. — " Landbruget		6352	83
M. — " Sanatoriets Drift		11569	06
N. — " veneriske Sygdommes Behandling		1823	85
O. — " offentlig Vaccination		812	20
P. — " i Anledning af epidemiske Sygdomme		3450	15
Q. — til Sysselmandenes Omrejser		1188	15
R. — " Dyrlægens Rejser		953	75
S. — " Huslejegodtgørelse til Dyr lægen		1000	00
T. — " Færø Amts Bibliotek		3200	00
U. — " Samfundet og Hjemmet for Vanføre		100	00
V. — " Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse		100	00
X. — " Fremme af Formaal Fiskeriet vedrørende ..		1250	00
Y. — " Undersøgelse af Fiskemarkeder		1700	00
Z. — " — vedr. Sildefangst		1000	00
Æ. — " Mærkning og Maaling af Torsk		360	00
Ø. — " amtskommunale Veje		1955	00
AA. — " Indkøb af Film		800	00
BB. — " Revisorløn		117	44
CC. — " Forskelligt		667	25
DD. — " Renter af Obligationsgæld		21150	81
EE. — " Bankrente		4486	04
FF. — " Afdrag paa Gæld		21825	67
GG. — " Kredittoreningens Reservefond		172	50
HH. Udgifter i Anledning af Amtskommunens Garanti-			
forpligtelser vedr. Havneanlæg		33675	38
II. Udbetalt Automobilafgift		6211	24
KK. Forskud, der 1./1.—1933 henstod uberig-			
tigede	23942	26	
Udbetalt i Aaret 1933:			
a. Delinkventomkostninger	305	00	
b. Smitsomme Sygdomme	6913	72	
c. Alimentsbidrag	13454	00	
d. Andre Forskud	21241	81	41914 53
At overføre...		65856	79 259101 46

	Overført	65856 79	259101 46
Refunderet i Aaret 1933 — jfr. Indtægts			
Post VIII		24349 11	
		<u>41507 68</u>	

der fordeler sig saaledes:

a. Delinkventomkostninger	2560 95	
b. Smitsomme Sygdomme	1753 00	
c. Alimentationsbidrag	15142 90	
d. Andre Forskud	22050 83	41507 68

LL. Beholdning den 31. Decbr. 1933:

1. Restancer af Skat m. m.	140220 68

Summa Udgift... 440829 82

2 Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Fattigkasse

for Aaret 1933.

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. januar 1933	53228	29
2. Renter	596	78
3. Arveafgifter	4201	04
4. Afgifter af Grindefangster	89	96
5. Bøder	185	00
6. Kendelser for udfærdigede Handelsbevillinger	850	00
7. Kendelser for udfærdigede Bevillinger til Handelsrejsende	712	50
8. Kendelser i Henhold til Fimaloven	8	00
9. Afgifter iflg. Lov af 2. Maj 1902 om Hvalfangst	530	00
Summa Indtægt...	<u>60401</u>	<u>57</u>

Udgift:

	Kr.	Ø.
1. Tilskud til Kommunen	10100	00
2. Udgifter til Underhold af Børn, født udenfor Ægteskab	1248	00
3. Ekstra Tilskud til Sørvaag Kommune	500	00
4. Kassererens Løn	300	00
5. Andre Udgifter	120	49
6. Beholdning den 31. December 1933	48133	08
Summa Udgift...	<u>60401</u>	<u>57</u>

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts økonomiske Fond

for Aaret 1933.

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1933	59423	80
2. Renter af Fondens Kapitaler	2733	08
3. Indtægter af Grindefangster	5893	57
4. Indtægt i H. t. Lov om Hvalfangst ved Færøerne.....	3180	00
5. Indtægter af Indførselsafgift	30655	17
6. Indbetalt ved Færø Amt (Vareforsyningen).....	3700	00
7. Statskassens Tilskud til Veje	17513	83
8. Indbetalt af Jordebogskassen til Blindesagen paa Færøerne	750	00
9. Gæld den 31. December 1933	19965	00

Summa Indtægt... 143814 45

Udgift:

	Kr.	Ø.
1. Til Anlæg og Reparation af Veje, Broer og Landingssteder	61073	61
2. Udgifter i Anledning af Grindefangster.....	3013	15
3. Tilskud til Føroya Fólkaháskúla.....	1500	00
4. — „ Foreningen „Varðin“	250	00
5. — „ Føroya Forngríparfelag	300	00
6. — „ Studier af det færøske Sprog (Chr. Matras).....	1200	00
7. — „ Studerende	300	00
8. — „ Undervisning i Landbrug	150	00
9. — „ Undervisning i Vævning	300	00
10. — „ Udgivelse af gamle Strikkemønstre.....	1000	00
11. — „ — „ Prædikensamling	1820	00
12. — „ Feriekursus for Lærere	800	00
13. — „ Kursus i Sløjd	200	00
14. — „ Godtgørelse for Vandskade.....	750	00
15. — „ Erstatning for Grindeskade.....	1997	92
16. — „ Penslonsfonden for Lærere og Lærerinder...	2000	00
17. — „ Det danske Hedeselskab.....	1000	00
18. — „ Færø Amts Biblioteks Arkivafdeling	2415	00
19. — „ Arkivarløn	750	00
20. — „ Tuberkulosestationen	1119	70
21. — „ Føroya Útflutningsfelag.....	3000	00
22. — „ Skipafelagið Føroyar	3000	00
23. — „ Vaags Ejde	1000	00
24. — „ Ædrueghedsarbejdet 1932—33.....	500	00
— „ — 1933—34.....	500	00
— „ —	1000	00

At overføre... 89939 38

		Overført...	89939 38
25.	—	„ Sanatoriets Pensionsfond.....	69 00
26.	—	„ Pensioner.....	2800 00
27.	—	„ Lagtingels Historie.....	1170 00
28.	—	„ Børnehjemmet i Veslmanhavn.....	800 00
29.	—	„ Svømmebassin.....	100 00
30.	—	„ Harald Hansen.....	100 00
31.	—	„ „Røde Kors“.....	500 00
32.	Andre Udgifter.....		471 41
33.	Betalt til Afløsningsfonden (Ísvirki).....		5533 33
34.	Fonden for Jordehvalsrettighedens Afløsning 5 % af Storhvalsafgiften for 1933, jfr. Reglement af 14. Juni 1909.		159 00
35.	Beholdning den 31. December 1933.....		42172 33
Summa Udgift...			143814 45

Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning havde pr. 31. December 1933 en Formue af 153348 Kr. 65 Ør.

4

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fære Amts Skolefond
for Aaret 1933.

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1933.....	44942	63
2. Renter af Fondens Kapitaler.....	241	36
3. Statskassens Deputat.....	224	00
4. Statskassens faste Tilskud til Realskolen.....	3900	00
5. Statskassens Tilskud til Lærerlønninger.....	19921	24
6. Tilskud til udenbys Elever i Realskolen.....	1150	00
7. Tilskud til Fru Effersøes Pension:	Kr.	Ø.
a. Statskassen.....	300	00
b. Amtsrepartitionsfonden.....	150	00
c. Thorshavn Kommune.....	100	00
	550	00

At overføre... 70929 23

	Overført...	70929 23
8. Thorshavn Kommunes Tilskud til Realskolen.....		150 00
9. Elevernes Ydelser.....		16595 00
10. Seminarlet for Brændsel, Belysning og Rengøring.....		600 00
11. Lejelndtægt.....		922 00
12. Restancer.....		929 25
13. Refusion af Pensionsudgifter.....		587 52
14. Indtægter af Grind og Størhval.....		621 06

Summa Indtægt... 91334 06

Ud gift:

	Kr. Ø.
1. Pensioner og Afgift til Pensionskassen.....	3029 16
2. Lærerlønninger og Vikarudgifter.....	32462 12
3. Understøttelse til udenbys Elever.....	1150 00
4. Revisorløn.....	26 89
5. Kassererløn.....	100 00
6. Porto m. m.....	40 00
7. Skatter og Afgifter.....	976 19
8. Assurance.....	645 00
9. Vedligeholdelse og Nyanskaffelser.....	3367 10
10. Brændsel og Belysning.....	2341 04
11. Rengøring.....	2608 07
12. Undervisningsmateriel.....	371 60
13. Annoncer m. m.....	326 40
14. Leje af Lokaler.....	800 00
15. Andre Udgifter.....	119 40
16. Afskrivning af uerholdelige Restancer.....	342 50
17. Restancer.....	576 25
18. Beholdning den 31. December 1933.....	42052 34

Summa Udgift... 91334 06

Ekstrakt

af

Regnskabet for de færøske Almueskole-Læreres og Lærerinders Pensionsfond

for Aaret 1933

I. Driftsregnskab.

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1933	19656	30
2. Indbetaling til Fonden:	Kr.	Ø.
I. a. Pensionsfradrag	3880	19
b. Refusion af Pensionstillæg m. m.	13408	44
c. Tilskud til personligt Tillæg	356	46
	17645	09
II. Kommunernes Tilskud	10214	05
III. Statskassens Tilskud	14000	00
IV. Lagtingets Tilskud	2000	00
3. Kommunernes Tilskud til Kassererløn	350	00
4. Indvundne Renter	8356	11
Summa Indtægt...	72221	55

Udgift:

	Kr.	Ø.
1. Udbetalte Pensioner	26343	44
2. Løn til Kassereren	350	00
3. Kautionsforsikring	50	00
4. Forskellige Udgifter	160	97
5. Overført til Kapitalkonto	18268	13
6. Berigtiget Gæld til Kassereren	6	37
7. Beholdning den 31. December 1933	27042	64
Summa Udgift...	72221	55

II. Kapitalregnskab.

Indtægt:

	Kr.	Ø.
I. Beholdning den 1. Januar 1933:	Kr.	Ø.
1. I Obligationer	172000	00
2. I Færø Amts Sparekasse	12125	39
	184125	39
II. Indvundet ved Erhvervelse af Obligationer	25	87
III. Overført fra Driftskonto	18268	13
Summa Indtægt...	202419	39

Udgift:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 31. December 1933:		
1. 1 Obligationer	192000	00
2. 1 Færø Amts Sparekasse	10419	39

Summa Udgift. . . 202419 39

6

Ekstrakt

af

**Regnskabet for den gensidige Forsikringsforening
for Skolebygninger paa Færøerne**
for Aaret 1933.

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1933	14195	91
2. Forsikringspræmier for Indtegnede Skolebygninger	681	47
3. Indvundne Renter	544	29

Summa Indtægt. . . 15421 67

Udgift:

	Kr.	Ø.
1. Løn til Kassereren	50	00
2. Porto m. m.	22	26
3. Beholdning den 31. December 1933	15349	41
Summa Udgift...	15421	67

7

Ekstrakt

af

**Regnskabet for Driften af Færøernes
Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus i Høydal.
for Aaret 1933.**

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1933	23929	00
2. Betaling for Patienter	17255	20
3. Overbelægning	99	00
4. Statskassens Tilskud	51582	00
5. Forplejningen	49	50
6. Have og Anlæg	960	00
7. Husdyrhold	1851	50
8. Indvundne Renter	41	12
9. Tilskud fra Amtsrepartitionsfonden	4446	62
10. Ambulante Røntgenfotograferinger	90	00
11. Gæld den 31. December 1933:		
Til Føroya Banki	7032	63
Summa Indtægt...	107336	57

Udgift:

		Kr.	Ø.
1. Gæld den 1. Januar 1933		8176	60
2. Konto 1. Lønninger		16981	68
— 2. Forplejningen		27160	60
— 3. Vask og Rengøring		2320	36
— 4. Brændsel og Belysning		9292	80
— 5. Medicin		4004	47
— 5a. Røntgen		2643	59
— 6. Bygninger		5084	03
— 7. Maskiner		0	00
— 8. Inventar		1610	88
— 8a. Vedr. Montering af 5 Senge		2032	11
— 9. Forsikring		1217	17
— 10. Have og Anlæg		442	95
— 11. Fragt og Losning		711	45
— 12. Kontorhold		906	21
— 13. Husdyrhold		536	75
— 14. Renter		98	40
— 15. Forskud		0	00
— 16. Forskellige Udgifter		119	77
Beholdning den 31. December 1933		23996	75

Summa Udgift... 107336 57

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færøernes Kirkefond for Aaret 1933.

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1933	47013	87
2. Erstatning for samtlige Tiender	7800	00
3. Storhvalfangst	1060	00
4. Indførselsafgift	20436	78
5. Indvundne Renter	1534	62
6. Gæld den 31. December 1933	57453	22

Summa Indtægt... 135298 49

Udgift:

	Kr.	Ø.
1. Gæld den 1. Januar 1933	72453	22
2. Tilskud til nye Kirker	25322	00
3. Reparation af Kirkerne	3150	53
4. Udgift til Ministerialbøger	90	00
5. — - Kirkegaarde	539	69
6. — - Kirkeinspektat og Kirkesyn	391	62
7. Andre Udgifter	2840	91
8. Beholdning den 31. December 1933	30510	52

Summa Udgift... 135298 49

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen

for Aaret 1933.

Indtægt:

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1933	114047	44
2. Indtægt af Abonnement	54035	45
3. Indtægt af Samtaler, Telefontelegrammer, Budsendelser og Ekstragebyrer	112430	30
4. Indtægt af de til og fra Telefonstationerne ind- og ud-telefonerede Telegrammer	7848	80
5. Forskellige Indtægter	7460	11

Summa Indtægt... 295822 10

Udgift:

	Kr.	Ø.
1. Administration	27278	28
2. Forrentning og Afdrag af Laan	20355	67
3. Stationernes Drift	37428	53
4. Vedligeholdelse og Eftersyn af Anlægget	54249	62
5. Udvidelse af Anlægget	12051	16
6. Forskellige Udgifter	3695	29
7. Tilskud til Driften af S/S „Smiril“ i 1933	10000	00
8. Beholdning den 31. December 1933	130763	55

Summa Udgift... 295822 10

Ekstrakt

af

Regnskabet for Føroya vanlukkufrýgging
for Aaret 1933.

I n d t æ g t.

	Kr.	Ø.
I. Overførsler fra 1932	88049	25
II. Præmieindtægt i 1933	110176	84
III. Indvundne Renter	1862	25
IV. Bæder	55	00
V. Indgaaede tidligere afskrevne Beløb	220	80
Summa Indtægt...	180868	64

U d g i f t.

1. Erstatninger	58711	29
2. Administration	13048	01
3. Vederlag til Repræsentanterne m. fl.	2639	58
4. Tilbagebetalinger	6087	00
5. Afskrivninger	2505	78
6. Hensættelse til Delkrederekonto	10000	00
7. Overførsler til 1934	56088	75
8. Overskud (til Reservefonden)	31288	23
Summa Udgift...	180868	64

Status ultimo 1933:

Aktiver.

	Kr.	Ø.
Kassebeholdning	17862	95
Kapitaler:		
I A/S Føroya Banki (Indlaan)	406	92
— — — (Konto-Kurant)	38797	65
- Færø Amts Sparekasse	6414	72
- Norðoya Sparikassi	2235	41
- P/f Sjóvinnubankin	986	42
	48841	12
Tilgodehavender hos afgaaede Repræsentanter	2336	09
Debitorer	27132	48
Inventar	1517	28
	97489	87

Passiver.

Skadesreserve	50000	00
Tilbagebetalingsreserve	6000	00
Forudbetalte Præmier for 1934	88	75
Delcrederekonto	10000	00
Reservefonden:		
Ved Regnskabsaarets Begyndelse	117	89
plus Aarets Overskud	31288	23
	31408	12
	97489	87

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and the role of the accounting department in ensuring the integrity of the financial statements.

2. It is essential for the company to have a clear understanding of its financial position at all times, and this can only be achieved through a robust system of internal controls and regular audits.

3. The accounting department is responsible for providing timely and accurate information to management, which is crucial for making informed decisions about the company's future.

4. The document also outlines the various methods used to collect and analyze financial data, including the use of spreadsheets and specialized accounting software.

5. It is important to note that the accuracy of the financial statements is directly related to the quality of the data provided to the accounting department, and therefore, it is the responsibility of all employees to ensure that the data is accurate and complete.

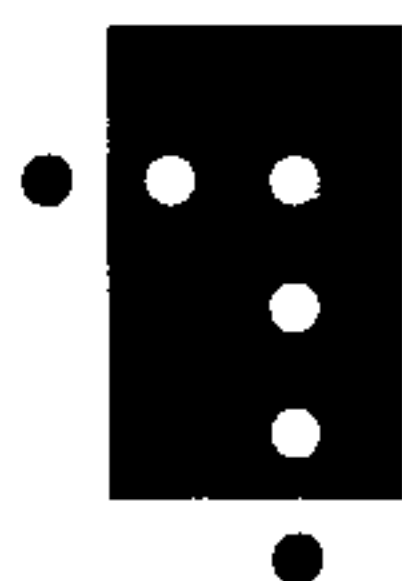
6. The document further discusses the importance of maintaining proper documentation of all transactions, including invoices, receipts, and contracts, and the role of the accounting department in ensuring that this documentation is properly maintained and accessible.

7. It is also important to have a clear understanding of the company's tax obligations and to ensure that all taxes are paid on time and in full.

8. The accounting department is responsible for providing advice and guidance to management on all matters related to the company's financial health, including the preparation of the annual budget and the monitoring of the company's performance against its financial goals.

9. The document concludes by emphasizing the importance of the accounting department in ensuring the long-term success of the company, and the need for all employees to work together to maintain the highest standards of financial integrity.

RED: 10 X

Nasjonalbibliotek

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12

